European Commission

Erasmus+

programmijuhend

Vastuolude esinemisel eri keeleversioonide vahel on ülimuslik ingliskeelne versioon.

Versioon 1 (2015): 1.10.2014

Erasmus+

SISUKORD

SISSEJUHATUS 7

A OSA. PROGRAMMI ERASMUS+ KÄSITLEV ÜLDINE TEAVE 9

Millised on programmi Erasmus+ eesmärgid ja olulised elemendid? 11

Milline on programmi Erasmus+ ülesehitus? 15

Milline on programmi eelarve? 17

Kes viib programmi Erasmus+ ellu? 18

Kes võib osaleda programmis Erasmus+? 23

B OSA. TEAVE KÄESOLEVAS JUHENDIS KÄSITLETAVATE MEETMETE KOHTA 26

Haridus ja koolitus 27

Noored 28

Kolm põhimeedet 29

1. põhimeede. Üksikisikute õpiränne ..... **Error! Bookmark not defined.**

Milliseid meetmeid toetatakse? ..... **Error! Bookmark not defined.**

Hariduse, koolituse ja noorte valdkonna liikuvusprojektid 32

Millised on liikuvusprojekti eesmärgid? 32

Mis on liikuvusprojekt? 32

Üliõpilaste ja kõrgharidustöötajate õpirände projekt 50

Kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilaste ja töötajate õpirände projekt ..... **Error! Bookmark not defined.**

Üldhariduse valdkonna töötajate õpirände projekt 58

Täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände projekt 65

Noorte ja noorsootöötajate õpirände projekt 72

Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahulised ettevõtmised 85

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad 91

Laenud programmi Erasmus+ magistriõppe üliõpilastele ... **Error! Bookmark not defined.**

2. põhimeede. Innovatsioonialane koostöö ja heade tavade vahetamine . **Error! Bookmark not defined.**

Milliseid meetmeid toetatakse? ..... **Error! Bookmark not defined.**

Hariduse, koolituse ja noorte valdkonna strateegilised partnerlused .. **Error! Bookmark not defined.**

Teadmusühendused ..... **Error! Bookmark not defined.**

Valdkondlike oskuste ühendused ..... **Error! Bookmark not defined.**

Suutlikkuse suurendamine kõrghariduse valdkonnas ..... **Error! Bookmark not defined.**

Suutlikkuse suurendamine noorte valdkonnas ..... **Error! Bookmark not defined.**

3. põhimeede. Poliitikareformi toetamine ..... **Error! Bookmark not defined.**

Milliseid meetmeid toetatakse? ..... **Error! Bookmark not defined.**

Struktureeritud dialoog: noorte ja noortevaldkonna otsusetegijate kohtumised ..... **Error! Bookmark not defined.**

Jean Monnet' meetmed ..... **Error! Bookmark not defined.**
Milliseid meetmeid toetatakse? 187
Jean Monnet' moodulid 189
Jean Monnet' õppetoolid 193
Jean Monnet' tippkeskused 197
Jean Monnet' toetus akadeemilistele asutustele ja ühendustele 201
Jean Monnet' võrgustikud (poliitiline arutelu akadeemiliste ringkondadega) 209
Jean Monnet' projektid (poliitiline arutelu akadeemiliste ringkondadega). **Error! Bookmark not defined.**

Sport ..... **Error! Bookmark not defined.**
Milliseid meetmeid toetatakse? ..... **Error! Bookmark not defined.**
Koostööpartnerlused ..... **Error! Bookmark not defined.**
Mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused ..... **Error! Bookmark not defined.**

C OSA. TEAVE TAOTLEJATELE ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Mida on vaja teha programmi Erasmus+ taotluse esitamiseks? ..... **Error! Bookmark not defined.**
1. etapp: registreerumine osalejate portaalis ..... **Error! Bookmark not defined.**
2. etapp: programmi kriteeriumide täitmise kontrollimine ..... **Error! Bookmark not defined.**
3. etapp: finantstingimuste kontrollimine ..... **Error! Bookmark not defined.**
4. etapp: taotluse täitmine ja esitamine ..... **Error! Bookmark not defined.**
Mis saab pärast taotluse esitamist? ..... **Error! Bookmark not defined.**
Mis juhtub taotluse heakskiitmisel? ..... **Error! Bookmark not defined.**
Projekti tähtajad ja makseviisid ..... **Error! Bookmark not defined.**
Muud olulised lepingusätted ..... **Error! Bookmark not defined.**

I LISA. ERIEESKIRJAD JA TEAVE ÕPIRÄNDE, STRATEEGILISTE PARTNERLUSTE JA KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE KOHTA ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

II LISA. TULEMUSTE LEVITAMINE JA KASUTAMINE 296

III LISA. PÕHIMÕISTETE SÕNASTIK ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

IV LISA. KASULIKUD VIITED JA KONTAKTANDMED ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

LÜHENDID

- **DG EAC:** hariduse ja kultuuri peadirektoraat
- **EACEA:** Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet
- **ECAS:** Euroopa Komisjoni autentimissüsteem
- **ECHE:** Erasmuse kõrgharidusharta
- **ECTS:** Euroopa ainepunktisüsteem
- **ECVET:** Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem
- **EHEA:** Euroopa kõrgharidusruum
- **EIP:** Euroopa Investeerimispank
- **EL:** Euroopa Liit
- **EQAR:** kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register
- **EQAVET:** Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse- ja koolituse valdkonnas
- **EQF:** Euroopa kvalifikatsiooniraamistik
- **ESCO:** oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator
- **IKT:** info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
- **NARIC:** akadeemilise tunnustamise riiklik infokeskus
- **OECD:** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon

SISSEJUHATUS

Käesolev programmijuhend on abivahend kõigile neile, kes tahavad saada põhjalikke teadmisi selle kohta, mida kujutab endast programm Erasmus+. Juhend on adresseeritud peamiselt neile, kes soovivad olla:

- programmis osalev organisatsioon, st organisatsioon, institutsioon või asutus, kes korraldab programmi raames toetatavat tegevust;

- programmis osaleja, st isik (üliõpilane, praktikant, õpipoiss, õpilane, täiskasvanud õppija, noor, vabatahtlik või õppejõud, õpetaja, noorsootöötaja või hariduse, koolituse, noorte või spordi valdkonna spetsialist jne), kes lööb kaasa osalevate organisatsioonide korraldatavas tegevuses.

Organisatsioonid üle kogu Euroopa esitavad igal aastal tuhandeid projekte, et saada programmi Erasmus+ raames rahalist toetust. Seepärast on komisjon kehtestanud läbipaistva hindamisprotsessi, mille eesmärk on anda toetusi parimatele projektidele.

- Enamiku meetmete puhul on kõik programmi kohase toetuse saamise eeskirjad ja tingimused esitatud käesolevas programmijuhendis.

- Mõne meetme puhul, mida programmijuhendis üksnes nimetatakse, kirjeldatakse toetuse saamise eeskirju ja tingimusi spetsiaalsetes konkursikutsetes, mille avaldab Euroopa Komisjon või mis avaldatakse tema nimel.

Taotluse kavandamisel võivad potentsiaalsed osalevad organisatsioonid leida innustust ja teavet ka muudest viitedokumentidest – neist mõned on loetletud käesoleva juhendi IV lisas.

KUIDAS PROGRAMMIJUHENDIT LUGEDA?

Programmijuhendil on kolm põhiosa.

- A osas esitatakse programmi üldine ülevaade. Selles antakse teavet programmi eesmärkide, prioriteetide ja põhijoonte ning programmiriikide, rakendusstruktuuride ja olemasoleva kogueelarve kohta. See osa on ette nähtud neile, kes soovivad saada üldist ülevaadet programmi ulatusest ja ülesehitusest.

- B osas antakse üksikasjalikku teavet käesolevas juhendis käsitletavate programmi meetmete kohta. See osa on adresseeritud peamiselt neile, kes soovivad täpsemalt teada saada, mis liiki projekte programmi raames toetatakse. Selles osas esitatud teave on üksikasjalikumalt esitatud käesoleva juhendi I lisas.

- C osas antakse üksikasjalikku teavet toetuse taotlemise ja projektide väljavalimise kohta ning esitatakse programmi Erasmus+ toetuse andmisega seotud finants- ja haldussätted. See osa on ette nähtud kõigile neile, kes kavatsevad esitada programmi Erasmus+ raames projektiettepaneku.

Peale selle leiab käesolevast juhendist järgmised lisad:

- I lisa Erieeskirjad ja teave õpirände ning strateegiliste partnerluste kohta
- II lisa Tulemuste levitamine ja kasutamine. Praktiline juhend toetusesaajatele
- III lisa Põhimõistete sõnastik
- IV lisa Kasulikud viited ja kontaktandmed

A OSA. PROGRAMMI ERASMUS+ KÄSITLEV ÜLDINE TEAVE

Erasmus+ on hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonda käsitlev ELi programm ajavahemikuks 2014–2020[1]. Haridus, koolitus, noorsootöö ja sport võivad anda suure panuse, et aidata toime tulla sotsiaal-majanduslike muudatustega – peamiste probleemidega, millega Euroopal tuleb kümnendi lõpuni silmitsi seista – ja toetada majanduskasvu, tööhõivet ning sotsiaalset võrdsust ja kaasatust edendava strateegia „Euroopa 2020" elluviimist.

Liiga palju noori lahkub koolist enneaegselt ning liiga paljudel noortel on suur oht jääda töötuks ja sotsiaalselt tõrjutuks. Euroopa valitsuste üheks kõige kiireloomulisemaks ülesandeks on muutunud võitlus üha suureneva tööpuudusega, eriti noorte seas. Sama oht ähvardab suurt arvu väheste oskustega täiskasvanuid. Tehnoloogia muudab viisi, kuidas ühiskond toimib. Tuleb seista hea selle eest, et seda tehnoloogiat võimalikult hästi ära kasutataks. ELi ettevõtted peavad muutuma ande ja innovatsiooni toel konkurentsivõimelisemaks. Hästitoimivad haridus- ja koolitussüsteemid ning hästitoimiv noorsoopoliitika saavad aidata neid probleeme lahendada, pakkudes inimestele tööturul nõutavaid ja majanduse seisukohast vajaminevaid oskusi ning võimaldades neil samas osaleda aktiivselt ühiskonnas ja ennast teostada. Hariduse, koolituse ja noortevaldkonnas elluviidavad reformid võivad kiirendada nende sihtide saavutamist, tuginedes poliitikakujundajate ja sidusrühmade ühisele visioonile, usaldusväärsetele tõenditele ning eri valdkondade ja tasandite ülesele koostööle.

Teine raske ülesanne on seotud vajadusega kujundada noorte seas välja sotsiaalne kapital, suurendada noorte mõjuvõimu ja nende võimet osaleda aktiivselt ühiskondlikus elus kooskõlas Lissaboni lepingus seatud sihiga soodustada noorte osalust Euroopa demokraatias. Selle poole püüdlemisel võib abiks võtta ka mitteformaalse õppimistegevuse, mille eesmärk on suurendada noorte oskusi ja pädevusi ning nende kodanikuaktiivsust.

Lisaks tuleb pakkuda noorteorganisatsioonidele ja noorsootöötajatele koolitus- ja koostöövõimalusi, et suurendada nende professionaalsust ja noorsootöö Euroopa mõõdet.

Programm Erasmus+ on kavandatud selleks, et toetada programmiriikide püüdlusi kasutada tõhusalt Euroopas leiduva ande ja sotsiaalse kapitali potentsiaali, kinnitades samas formaalsele, mitteformaalsele ja informaalsele õppimisele pakutava toe sidumisega kõikides haridus-, koolitus- ja noorte valdkondades elukestva õppe põhimõtet. Programmiga edendatakse ka võimalusi koostööks ja õpirände projektideks partnerriikidega, eeskätt kõrghariduse ja noorte valdkonnas.

Ühe Lissaboni lepinguga sisse toodud uue elemendi raames toetatakse programmiga Erasmus+ ka tegevust, mille eesmärk on arendada Euroopa mõõdet spordis, edendades spordi eest vastutavate asutuste koostööd. Programmiga toetatakse Euroopa võrgustike loomist ja arendamist, pakkudes võimalusi sidusrühmade koostööks ning teadmiste ja oskusteabe vahetamiseks ja edastamiseks mitmetes spordi ja kehalise tegevusega seotud valdkondades. Sellisel tugevdatud koostööl on eriti positiivne mõju Euroopa inimkapitali potentsiaali arendamisele, kuivõrd see aitab vähendada kehalise passiivsusega kaasnevaid sotsiaalseid ja majanduslikke kulusid.

Kokkuvõttes toetatakse programmi alusel meetmeid, koostööd ja vahendeid, mis on kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020" ja selle juhtalgatustega, nagu „Noorte liikuvus", ning uute oskuste ja töökohtade tegevuskava. Samuti aidatakse programmiga saavutada avatud koordinatsiooni meetodite kaudu hariduse ja koolituse strateegilise raamistiku ning ELi noorsoostrateegia eesmärke.

Investeerimine teadmistesse, oskustesse ja pädevustesse toob kasu üksikisikutele, institutsioonidele, organisatsioonidele ja ühiskonnale tervikuna, aidates saavutada majanduskasvu ning tagades õitsengu ja sotsiaalse kaasamise nii Euroopas kui ka sellest väljaspool.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1288/2013, 11.detsember 2013, millega luuakse „Erasmus+": liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:ET:PDF).

Programmi Erasmus+ programmijuhend on koostatud kooskõlas Euroopa Komisjoni vastu võetud programmi Erasmus+ iga-aastase tööprogrammiga ja seepärast võidakse juhend läbi vaadata, et kajastada järgnevatel aastatel vastu võetavates tööprogrammides kindlaks määratavaid prioriteete ja tegevussuundi. Samuti on käesoleva juhendi rakendamise eeldus see, et eelarveprojektis ette nähtud eraldised on eelarves kättesaadavad pärast seda, kui eelarvepädev institutsioon on asjaomase aasta eelarve vastu võtnud või ajutiste kaheteistkümnendike süsteemis ette näinud.

TUGINEMINE VARASEMATELE KOGEMUSTELE, VAADE TULEVIKKU

Programm Erasmus+ tugineb Euroopa programmide enam kui 25 aasta pikkustele saavutustele hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas, hõlmates nii Euroopa-sisese kui ka rahvusvahelise koostöö mõõdet. Programm Erasmus+ on järgmiste ajavahemikus 2007–2013 komisjoni ellu viidud Euroopa programmide lõimimise tulemus:

- elukestva õppe programm;
- programm „Aktiivsed noored";
- programm „Erasmus Mundus";
- programm „Tempus";
- programm „Alfa";
- programm „Edulink";
- programmid kõrgharidusalaseks koostööks tööstusriikidega.

Nende programmidega on toetatud tegevust, mis on seotud kõrghariduse (sh selle rahvusvahelise mõõtme), kutsehariduse ja -koolituse, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noortega (sh selle rahvusvahelise mõõtmega).

Programmi Erasmus+ eesmärk on minna nendest programmidest kaugemale, edendades koostoimet ja vastastikust rikastamist erinevates hariduse, koolituse ja noorte valdkondades, kaotades kunstlikud piirid meetmete ja projektide eri vormide vahel, toetades uusi ideid, meelitades ligi uusi osalejaid töömaailmast ja kodanikuühiskonnast ning soodustades uusi koostöövorme. Programmi Erasmus+ eesmärk on olla tõhusam vahend, et tegeleda nii Euroopas kui ka sellest väljaspool inimkapitali ja sotsiaalse kapitali arenguga seotud tegelike vajadustega.

Seepärast on väga oluline, et uut programmi seostataks tugeva ja laialdaselt tunnustatud kaubamärgiga. Seetõttu tuleb kogu programmi alusel toetatavate meetmete ja tegevusega seotud teavitustöös kasutada ennekõike nimetust Erasmus+. Selleks et aidata varasemate programmide osalejatel ja toetusesaajatel leida tee programmi Erasmus+ juurde, võib teabe edastamisel ja levitamisel kasutada konkreetset sektorit käsitlevate meetmete puhul lisaks nimetusele Erasmus+ ka järgmiseid nimetusi:

- „Erasmus+: Comenius" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes üldharidusega;
- „Erasmus+: Erasmus" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes kõrgharidusvaldkonnaga ja suunatud programmiriikidele;
- „Erasmus+: Erasmus Mundus" seoses Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavadega;
- „Erasmus+: Leonardo da Vinci" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes kutsehariduse ja -koolituse valdkonnaga;
- „Erasmus+: Grundtvig" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes täiskasvanuharidusega;
- „Erasmus+: Aktiivsed noored" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes noorte mitteformaalse ja informaalse õppimisega;
- „Erasmus+: Jean Monnet" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes Euroopa Liidu uuringutega;
- „Erasmus+: Sport" seoses programmi meetmetega, mis on seotud üksnes spordivaldkonnaga.

MILLISED ON PROGRAMMI ERASMUS+ EESMÄRGID JA OLULISED ELEMENDID?

ÜLDEESMÄRK

Programmiga Erasmus+ aidatakse saavutada järgmiseid eesmärke:

- strateegia „Euroopa 2020" eesmärgid, sealhulgas peamine haridusalane eesmärk[2];
- hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku (HK 2020) eesmärgid, sealhulgas vastavad sihttasemed;
- partnerriikide jätkusuutlik areng kõrghariduse valdkonnas;
- Euroopa noorte valdkonna uuendatud koostöö raamistiku (2010–2018) üldeesmärgid;
- eesmärk arendada vastavalt ELi spordialasele töökavale Euroopa mõõdet spordis, eelkõige rahvasporti;
- eesmärk edendada kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 2[3] Euroopa väärtusi.

PROGRAMMI ERASMUS+ OLULISED ELEMENDID

Erilist tähelepanu väärivad järgmised programmi elemendid. Mõnda neist tutvustatakse üksikasjalikumalt komisjoni veebisaidil.

OSKUSTE JA KVALIFIKATSIOONIDE TUNNUSTAMINE JA VALIDEERIMINE

Programmiga Erasmus+ toetatakse ELi läbipaistvust ning oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamise vahendeid, eeskätt Europassi, Noortepassi, Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku (EQF), Euroopa ainepunktisüsteemi (ECTS), Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi (ECVET), Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikku kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas (EQAVET), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa registrit (EQAR), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustikku (ENQA), ning neid vahendeid toetavaid kogu ELi hõlmavaid hariduse ja koolituse valdkonna võrgustikke, eelkõige akadeemilise tunnustamise riiklikke infokeskusi (NARIC), Euroguidance'i võrgustikke, riiklikke Europassi keskusi ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikke koordineerimiskeskusi.

Nende vahendite ühine eesmärk on kanda hoolt selle eest, et oskusi ja kvalifikatsioone oleks nii riigi tasandil kui ka piiriüleselt lihtsam tunnustada ja mõista kõikides hariduse ja koolituse allsüsteemides ning ka tööturul, olenemata sellest, kas need oskused ja kvalifikatsioonid omandati formaalhariduse ja -koolituse kaudu või muude õpikogemuste omandamise teel (nt töökogemus, vabatahtlik tegevus, veebipõhine õpe). Need vahendid tagavad ka selle, et haridus-, koolitus- ja noorsoopoliitikaga aidataks läbi tööturul parema lõimimise ja suurema liikuvuse saavutada strateegia „Euroopa 2020" konkurentsivõime, tööhõive ja majanduskasvuga seotud eesmärke ning jõuda hariduse ja tööhõive peamiste sihtideni.

Nende eesmärkide täitmiseks peavad nimetatud vahendid olema otstarbekohased. Nende puhul peaks olema võimalik arvestada selliste uute nähtustega nagu hariduse rahvusvahelistumine ja üha suurem digitaalse õppe kasutamine ning need peaksid toetama õppijate vajadustele ja eesmärkidele vastavate paindlike õppevormide loomist. Seega on võimalik, et need vahendid peavad tulevikus arenema. See areng peaks viima vahendite suurema sidususe ja üldise lihtsustamiseni ning aitama luua tõelist Euroopa oskuste ja kvalifikatsioonide ala, kus õppijad ja töötajad saavad töötamiseks või õpingute jätkamiseks vabalt liikuda.

Lisateavet leiab aadressilt http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_et.htm.

PROJEKTI TULEMUSTE LEVITAMINE JA KASUTAMINE

Tulemuste levitamine ja kasutamine on üks programmi Erasmus+ projektide üliolulisi tahke. See annab osalevatele organisatsioonidele võimaluse suhelda ning jagada projekti vilju ja väljundeid, laiendades sellega projektide mõju, parandades nende jätkusuutlikkust ja õigustades programmiga Erasmus+ loodavat Euroopa lisaväärtust. Projekti tulemuste edukaks levitamiseks ja kasutamiseks palutakse programmi Erasmus+ projektides osalevatel organisatsioonidel mõelda oma projekti kavandamisel ja elluviimisel korralikult läbi tulemuste levitamise ja kasutamisega seotud tegevus. Sellise tegevuse tase ja intensiivsus peab olema proportsioonis programmi

[2] Peamine haridusalane eesmärk on langetada 2020. aastaks koolist väljalangemise määr alla 10% ja suurendada kolmanda taseme hariduse omandajate hulka vähemalt 40%ni.
[3] Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, diskrimineerimiskeeld, sallivus, õiglus, solidaarsus ning meeste ja naiste võrdõiguslikkus.

Erasmus+ eri meetmete eesmärkide ja ulatusega. Konkreetse projekti tulemused võivad olla väga olulised ja huvipakkuvad ka sellistes valdkondades, mis ei ole projektiga hõlmatud. Seepärast tuleb iga projekti raames välja töötada strateegiad ja meetodid, et tagada ka teistele lihtne juurdepääs projektiga saavutatule. Erijuhiseid selle kohta leiab programmijuhendi II lisast.

NÕUE TAGADA AVATUD JUURDEPÄÄS PROGRAMMI ERASMUS+ RAAMES KOOSTATUD ÕPPEMATERJALIDELE, DOKUMENTIDELE JA ANDMEKANDJATELE

Programmi Erasmus+ raames toetatakse avatud juurdepääsu õppimiseks, õpetamiseks, koolitamiseks ja noorsootööks kasulikele materjalidele, dokumentidele ja andmekandjatele, mis on koostatud programmi alusel rahastatud projektide elluviimisel. Programmi Erasmus+ toetuste saajad, kes selliseid materjale, dokumente ja andmekandjaid ükskõik millise rahastatava projekti käigus koostavad, peavad tegema need avalikkusele internetis digitaalsel kujul avatud litsentside alusel vabalt kättesaadavaks. Toetusesaajatel on sellegipoolest lubatud määrata kindlaks kõige sobivam avatud juurdepääsu tase, sealhulgas kehtestada tulenevalt projekti laadist ja materjali liigist vajaduse korral piirangud (nt keeld kolmandatele isikutele kasutada materjale ärilisel eesmärgil). Avatud juurdepääsu nõue ei piira toetusesaajate intellektuaalomandiõiguste kohaldamist.

RAHVUSVAHELINE MÕÕDE

Programmil Erasmus+ on tugev rahvusvaheline mõõde (st koostöö partnerriikidega), eeskätt kõrghariduse ja noorte valdkonnas.

Kõrghariduse valdkonnas toetatakse programmiga Erasmus+ järgmiseid põhimeetmeid, mille eesmärk on koostöö partnerriikidega:

- **ainepunktide ja Erasmus Munduse ühiste magistrikraadide omandamisega seotud rahvusvaheline liikuvus** (1. põhimeetme all), millega edendatakse õppijate ja töötajate liikuvust partnerriikidest ja partnerriikidesse;

- **suutlikkuse suurendamise** projektid kõrghariduse valdkonnas (2. põhimeetme all), millega edendatakse koostööd ja partnerlust, mis mõjutab partnerriikide kõrgkoolide ja -süsteemide ajakohastamist ja rahvusvahelistumist, keskendudes eeskätt ELi naabriks olevatele partnerriikidele;

- **poliitilise dialoogi** toetamine (3. põhimeetme all) ELi naabriks olevate partnerriikide kõrgharidusreformi ekspertide võrgustiku kaudu, samuti rahvusvahelise vilistlasühenduse, partnerriikidega peetava poliitilise dialoogi ning kõrghariduse rahvusvahelise atraktiivsuse suurendamisele ja propageerimisele keskenduvate ettevõtmiste kaudu;

- **Jean Monnet'** meetmed, et toetada õpetamist, teadustegevust ja mõttevahetust Euroopa Liidu uuringute valdkonnas kogu maailmas.

Noorte valdkonnas toetatakse programmiga Erasmus+ järgmiseid põhimeetmeid:

- **noorte ja noorsootöötajate liikuvus** (1. põhimeetme all), millega edendatakse koostöös ELi naabriks olevate partnerriikidega noortevahetust, Euroopa vabatahtlikku teenistust ja noorsootöötajate liikuvust;

- **suutlikkuse suurendamise projektid noorte valdkonnas** (2. põhimeetme all), millega edendatakse koostööd ja liikuvusmeetmeid, millel on positiivne mõju nii noorsootöö, -poliitika ja -süsteemide kvalitatiivsele arengule kui ka mitteformaalse hariduse tunnustamisele partnerriikides, eelkõige Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikides ning Aasia ja Ladina-Ameerika riikides;

- ELi naabriks olevatest partnerriikidest pärit noorte ja noorteorganisatsioonide kaasamine noorte valdkonna **struktureeritud dialoogi** (3. põhimeetme all) nende osalemise kaudu rahvusvahelistel kohtumistel, konverentsidel ja üritustel, millega edendatakse noorte ja otsusetegijate vahelist dialoogi.

Peale selle on partnerriikidest pärit organisatsioonidele avatud teised programmi meetmed (strateegilised partnerlused, teadmusühendused, valdkondlike oskuste ühendused, koostööpartnerlused), tingimusel et nende osalemine toob projekti lisaväärtust (lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi B osaga).

MITMEKEELSUS

Mitmekeelsus on üks Euroopa projekti nurgakive, sümboliseerides võimsalt ELi püüdlust olla ühinenud mitmekesisuses. Võõrkeeltel on oluline roll oskuste seas, mis aitavad inimestel end tööturu jaoks paremini ette

valmistada ja kasutada võimalikult hästi ära olemasolevaid võimalusi. EL on seadnud sihiks, et igal kodanikul peaks olema võimalus alustada alates varajasest east kahe võõrkeele omandamist.

Keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamine on üks programmi erieesmärkidest. Keeleoskuse puudumine on üks peamisi tõkkeid, mis takistab osalemist Euroopa haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides. Keelelise toe pakkumiseks loodud võimaluste eesmärk on muuta liikuvus tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning parandada õpitulemusi. Seega aidatakse nendega saavutada programmi erieesmärki.

Keelelist tuge pakutakse keelte puhul, mida osalejad kasutavad õppimiseks, praktikal olles või vabatahtlikuna tegutsedes 1. põhimeetme all toetatavate pikaajalise liikuvuse meetmete raames. Keelelist tuge pakutakse peamiselt veebipõhiselt, sest e-õppel on keeleõppe puhul juurdepääsu ja paindlikkuse seisukohast oma eelised. Veebipõhine keeletugi hõlmab kohustuslikku keeleoskuse hindamist ja vabatahtlikke keelekursusi. Keeleoskuse hindamine on selle algatuse puhul väga oluline aspekt, et anda igale osalejale õige ettevalmistus ja koguda tõendeid ELi liikuvusmeetmetes osalejate keelteoskuse kohta. Seepärast hindavad osalejad oma keeleoskust enne liikuvust ja teine hindamine toimub liikuvusperioodi lõpus, et jälgida keeleoskuse arengut. Olenemata enne osalejate lahkumist tehtava keeleoskuse hindamise testi tulemustest ei jää osalejad ilma õigusest osaleda liikuvusmeetmes.

Seni kuni veebipõhiseid vahendeid arendatakse sedavõrd, et need hõlmavad kõiki keeli, rahastatakse liikuvusprojektide toetusesaajate keelelise toe saamist nendes keeltes, mis ei ole kättesaadavad, komisjoni veebipõhise teenuse kaudu.

2. põhimeetme raames toetatakse strateegilisi partnerlusi keele õpetamise ja õppimise valdkonnas. Uuendustegevus ja head tavad, mille eesmärk on edendada keeleoskust, võivad hõlmata näiteks õpetamis- ja hindamismeetodeid, pedagoogiliste materjalide väljatöötamist, teadusuuringuid, arvutipõhist keeleõpet ja võõrkeelte kasutamisega seotud ettevõtlusalast tegevust. Peale selle võib vajaduse korral anda keelelise toe saamiseks rahalist toetust nendele strateegiliste partnerluste toetusesaajatele, kes korraldavad personalile, noortele, töötajatele ja õppijatele pikaajalisi koolitusi ja õpetamistegevust.

Seoses Euroopa keelemärgi omistamisega kutsutakse riiklikke büroosid üles korraldama vabatahtlikkuse alusel programmiriikides regulaarselt (kord aastas või iga kahe aasta tagant) riiklikke võistlusi. Euroopa keelemärgi omistamine peaks toimima stiimulina mitmekeelsuse tippsaavutuste kasutamiseks ja levitamiseks ning suurendama avalikkuse huvi keeleõppe vastu.

VÕRDSUS JA KAASATUS

Programmi Erasmus+ eesmärk on edendada võrdsust ja kaasatust, hõlbustades juurdepääsu oma kaaslastega võrreldes ebasoodsamast keskkonnast pärit ja vähemate võimalustega õppijatele. Need isikud on ebasoodsas olukorras isiklike raskuste või tõkete tõttu, mis piiravad või takistavad nende osalemist riikidevahelistes projektides. Takistused või raskused, millega need inimesed võivad silmitsi seista, on liigitatud järgmiselt:

- puue (st erivajadustega osalejad) – isikud, kellel on vaimne (intellektuaalne või kognitiivne puue või õpiraskused), füüsiline, sensoorne või mõni muu puue;
- haridusega seotud raskused – õpiraskustega noored, koolist väljalangenud õpilased, madalama kvalifikatsiooniga isikud, madala õppeedukusega noored;
- majanduslikud takistused – isikud, kellel on madal elatustase, väike sissetulek või kes sõltuvad sotsiaalhoolekandesüsteemist; pikka aega ilma tööta olnud või vaesuses elanud noored; kodutud; inimesed, kellel on võlg või rahalised probleemid;
- kultuurilised erinevused – sisserändajad või pagulased või nende järeltulijad; isikud, kes kuuluvad mõnda rahvusvähemusse või etnilisse vähemusse; isikud, kellel on keelelise kohanemise ja kultuurilise kaasatusega seotud raskused;
- terviseprobleemid – isikud, kellel on kroonilised tervisemured, tõsised haigused või vaimsed häired;
- sotsiaalsed tõkked – isikud, kes seisavad soo, vanuse, etnilise kuuluvuse, usu, seksuaalse sättumuse, puude vms tõttu silmitsi diskrimineerimisega; isikud, kelle sotsiaalsed oskused on piiratud või kelle käitumine on ühiskonnavastane või riskantne; isikud, kes on ebakindlas olukorras; (endised) õigusrikkujad, (endised) narkootikumide või alkoholi kuritarvitajad; noored ja/või üksikvanemad; orvud;
- geograafilised tõkked – isikud, kes on pärit kaugematest piirkondadest või maapiirkondadest; isikud, kes elavad väikesaartel või äärealadel; isikud, kes on pärit probleemsetest linnaosadest; isikud, kes on pärit piirkondadest, kus pakutavate teenuste tase on tagasihoidlikum (piiratud ühistransport, viletsad rajatised).

Noortevaldkonnas on välja töötatud kaasamisele ja mitmekesisusele keskenduv strateegia kui ühtne raamistik, millega toetada vähemate võimalustega noorte osalemist ja kaasamist programmi Erasmus+. Strateegia leiab Euroopa Komisjoni veebisaidilt.

OSALEJATE KAITSE JA TURVALISUS

Programmi Erasmus+ projektidesse kaasatud osalejate kaitse ja turvalisus on programmi väga olulised põhimõtted. Kõikidel programmis Erasmus+ osalevatel isikutel peaks olema võimalus kasutada täielikult isikliku ja ametialase arengu ning õppimise võimalusi. Seda on võimalik tagada üksnes turvalises keskkonnas, kus austatakse ja kaitstakse kõikide isikute õigusi.

Seepärast peavad kõikidel programmis Erasmus+ osalevatel organisatsioonidel olema tõhusad menetlused ja kord, et edendada ja tagada oma projektis osalejate turvalisus ja kaitse. Sellega seoses peavad kõik üliõpilased, praktikandid, õpipoisid, õpilased, täiskasvanud õppijad, noored, töötajad ja vabatahtlikud, kes osalevad programmi Erasmus+ 1. või 2. põhimeetme raames mõnes liikuvusmeetmes, olema kindlustatud meetmes osalemisega seotud riskide suhtes. Kui jätta kõrvale Euroopa vabatahtlik teenistus, millel on spetsiaalne kindlustuspoliitika (vt käesoleva juhendi I lisa), ei määrata programmis Erasmus+ kindlaks ainuomast kindlustamise vormi ega soovitata konkreetseid kindlustusettevõtjaid. Kõige sobivama kindlustuspoliitika leidmine vastavalt elluviidava projekti liigile ja riigi tasandil kättesaadavatele kindlustusvormidele jäetakse programmi projekti korraldaja ülesandeks. Peale selle ei ole vaja vormistada projektipõhist kindlustust, kui osalejaid hõlmavad juba projekti korraldajate olemasolevad kindlustuspoliisid.

Mõlemal juhul peavad olema kaetud järgmised valdkonnad:

- kui see on asjakohane, reisikindlustus (sh pagasi kahjustumine või kaotsiminek);
- kolmanda poole vastutus (sh vajaduse korral ametikindlustus või vastutuskindlustus);
- õnnetus ja raske haigus (sealhulgas püsiv või ajutine töövõimetus);
- surm (sh välismaal elluviidavate projektide puhul kodumaale tagasitoimetamine).

Riikidevahelistes projektides osalejatel soovitatakse tungivalt soetada endale võimaluse korral Euroopa ravikindlustuskaart. See on tasuta kaart, mis annab juurdepääsu meditsiiniliselt vajalikule riiklikule arstiabile ajutisel viibimisel ükskõik millises ELi riigis, Islandil, Liechtensteinis ja Norras samadel tingimustel ja sama tasu eest (mõnes riigis tasuta), kui see on tagatud asjaomases riigis kindlustatud isikutele. Täiendav teave kaardi ja selle soetamise kohta on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=et.

Ja veel – kui projektis osalevad alla 18 aasta vanused noored, peavad osalevad organisatsioonid saama noorte osalemiseks eelnevalt loa noorte vanematelt või isikutelt, kes tegutsevad nende nimel.

MILLINE ON PROGRAMMI ERASMUS+ ÜLESEHITUS?

Programmi Erasmus+ eesmärkide saavutamiseks viiakse ellu järgmised meetmed.

1. PÕHIMEEDE. ÜKSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist:

- **õppijate ja personali liikuvus** – üliõpilastele, praktikantidele, noortele ja vabatahtlikele ning õppejõududele, õpetajatele, koolitajatele, noorsootöötajatele, haridusasutuste töötajatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele pakutavad võimalused saada teises riigis õppimise ja/või töötamise kogemus;

- **Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad** – kõrgetasemelised ja lõimitud rahvusvahelised õppeprogrammid, mida pakuvad kõrgkoolide konsortsiumid, kes maksavad parimatele magistriõppe üliõpilastele terves maailmas kogu magistriprogrammi vältel stipendiumi;

- **laenud programmi Erasmus+ magistriõppe üliõpilastele** – programmiriikide üliõpilased võivad saada täiemahulise magistriõppe läbimiseks välismaal programmiga tagatud laenu; selleks peavad üliõpilased pöörduma oma riigi panga või õppelaenuagentuuri poole.

2. PÕHIMEEDE. INNOVATSIOONILE SUUNATUD KOOSTÖÖ JA HEADE TAVADE VAHETAMINE

Selle põhimeetme raames toetatakse:

- riikidevahelisi **strateegilisi partnerlusi**, mille eesmärk on töötada välja algatusi ühes või mitmes hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkonnas ning edendada innovatsiooni ning hariduse, koolituse või noorte valdkonnas või muudes asjakohastes valdkondades tegutsevate eri liiki organisatsioonide vahelist kogemuste ja oskusteabe vahetamist; teatavaid liikuvusmeetmeid toetakse sedavõrd, kuivõrd need aitavad kaasa projekti eesmärkide saavutamisele;

- kõrgkoolide ja ettevõtete **teadmusühendusi**, mille eesmärk on edendada innovatsiooni, ettevõtlust, loovust, tööalast konkurentsivõimet, teadmiste vahetamist ja/või valdkonnaülest õpetamist ja õppimist;

- **valdkondlike oskuste ühendusi**, mis toetavad ühiste kutseõppekavade, programmide ning õpetamis- ja koolitamismetoodikate väljatöötamist ja pakkumist, võttes aluseks tõendusmaterjali konkreetses majandussektoris valitsevate suundumuste kohta ja oskused, mis on vajalikud ühel või mitmel kutsealal tegutsemiseks;

- **suutlikkuse suurendamise** projekte, millega toetatakse kõrghariduse ja noorte valdkonnas koostööd partnerriikidega; suutlikkuse suurendamise projektide eesmärk on toetada organisatsioonide/haridusasutuste ja süsteemide ajakohastamise ja rahvusvahelistumise protsesse; teatavates abikõlblikes partnerriikides toetatakse liikuvusmeetmeid sedavõrd, kuivõrd need aitavad kaasa projekti eesmärkide saavutamisele;

- IT-tugisüsteeme, nagu **e-mestimine**, **Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE)** ja **Euroopa noorteportaal**, mis pakuvad üldhariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonna õpetajatele, koolitajatele ja praktikutele, ent samuti noortele, vabatahtlikele ja noorsootöötajatele nii Euroopas kui ka sellest väljaspool virtuaalset koostööruumi, võimaluste andmebaase, tegevusvõrgustikke ja muid veebipõhiseid teenuseid.

3. PÕHIMEEDE. POLIITIKAREFORMI TOETAMINE

Selle põhimeetme raames toetatakse:

- **teadmisi hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas**, et võimaldada strateegia „Euroopa 2020" raames tõendusmaterjalil põhinevat poliitikakujundamist ja järelevalvet, eelkõige:
  - riigipõhist ja temaatilist analüüsi, sealhulgas koostöös akadeemiliste võrgustikega,
  - vastastikust õppimist ja vastastikust hindamist avatud koordinatsiooni meetodite rakendamise kaudu hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas;

- **poliitika uuendamise algatusi**, et elavdada sidusrühmade seas innovaatilist poliitikakujundamist ja

võimaldada avaliku sektori asutustel kontrollida usaldusväärsele hindamismetoodikale tuginedes innovaatilise poliitika tõhusust kohapeal;

- **Euroopa poliitikavahendeid**, et suurendada oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ja hõlbustada nende tunnustamist, ent samuti lihtsustada ainepunktide ülekandmist, edendada kvaliteedi tagamist ning toetada mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist; selle meetme raames toetatakse ka võrgustikke, mis hõlbustavad üleeuroopalisi vahetusi, kodanike õpi- ja ametialast liikuvust ning erinevate hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkondade vaheliste paindlike õppevormide väljatöötamist;

- **koostööd** tunnustatud pädevuse ja analüüsivõimega **rahvusvaheliste organisatsioonidega** (OECD ja Euroopa Nõukogu), et tugevdada hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas poliitika mõju ja lisaväärtust;

- **sidusrühmadega peetavat dialoogi, poliitika ja programmi tutvustamist** koos hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevate avaliku sektori asutuste, teenusepakkujate ja sidusrühmadega, mis on vajalik selleks, et tõsta teadlikkust strateegiast „Euroopa 2020", hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilisest raamistikust, ELi noorsoostrateegiast ja teistest valdkonnaspetsiifilistest Euroopa poliitikakavadest ning samuti suurendada ELi haridus-, koolitus- ja noorsoopoliitika välismõõdet; need on olulised selleks, et suurendada sidusrühmade suutlikkust toetada konkreetselt poliitika elluviimist, ärgitades programmi tulemusi tõhusalt kasutama ja tagades käegakatsutava mõju.

JEAN MONNET' MEETMED

Jean Monnet' meetmetega toetatakse:

- **akadeemilisi mooduleid, õppetoole, tippkeskusi**, et edendada kõrgkooli ametlikku õppekavasse lisatud Euroopa lõimumisuuringutega seotud õpetamistegevust ning teostada, jälgida ja juhendada ELi käsitlevaid uuringuid, sealhulgas muudel haridustasanditel, näiteks õpetajakoolituse raames ja kohustusliku üldhariduse omandamise käigus; samuti on nende meetmete eesmärk tutvustada põhjalikult Euroopa lõimumisega seotud teemasid tulevastele spetsialistidele erialadel, mille järele nõudlus tööturul üha kasvab, ning samal ajal julgustada, nõustada ja juhendada Euroopa lõimumise valdkonnas õpetajate ja teadlaste noort põlvkonda;

- **poliitilist arutelu akadeemiliste ringkondadega**, mida soodustatakse: a) **võrgustike** kaudu, et edendada Euroopas ja kogu maailmas ülikoolide koostööd ja tõhustada seda ning luua olulistel ELiga seotud teemadel teadmiste vahetamise platvorm avaliku sektori osalejatega ja komisjoni talitustega; b) innovatsioonile, vastastikusele rikastamisele ja ELi käsitleva teabe levitamisele keskenduvate **projektide** kaudu, et elavdada arutelu ja mõttevahetust ELiga seotud teemadel ning suurendada teadmisi EList ja selle protsessidest;

- **akadeemilisi asutusi ja ühendusi**, et korraldada ja ellu viia ELi uuringute ja ELi teemadega tegelevate ühenduste põhikirjajärgset tegevust ning avalikustada fakte ELi kohta laiemale avalikkusele, edendades sellega Euroopa kodanikuaktiivsust; Jean Monnet' meetmete alusel nähakse samuti ette tegevustoetused kindlaks määratud haridusasutustele, kelle eesmärgid ühtivad Euroopa huvidega;

- **uuringuid ja konverentse**, et anda poliitikakujundajatele sõltumatute kriitiliste akadeemiliste seisukohtade edastamise kaudu värske ülevaade ja konkreetsed soovitused ning vahetada mõtteid ELi päevakajalistes küsimustes, eeskätt poliitiliselt olulistel teemadel peetavatel iga-aastastel rahvusvahelistel konverentsidel, kus osalevad poliitikakujundajad, kodanikuühiskonna esindajad ja tipptaseme õppejõud.

SPORT

Spordivaldkonna meetmetega toetatakse:

- **koostööpartnerlusi**, mille eesmärk on edendada spordi ausust (võitlus dopingu kasutamise ja võistluste tulemustes kokkuleppimise vastu, alaealiste kaitsmine), toetada innovaatilisi meetodeid, et viia spordivaldkonnas ellu head juhtimistava käsitlevaid ELi põhimõtteid ning sotsiaalsele kaasatusele ja võrdsetele võimalustele keskenduvaid ELi strateegiaid, toetada osalemist spordis ja kehalises tegevuses (toetades kehalist tegevust käsitlevate ELi suuniste rakendamist, tegutsemist vabatahtlikuna, spordivaldkonna tööhõivet ning spordialast haridust ja koolitust) ning toetada sportlaste topeltkarjääri käsitlevate ELi suuniste rakendamist;

- **mittetulunduslikke Euroopa spordiüritusi**, andes toetusi individuaalsetele organisatsioonidele, kes vastutavad konkreetse ürituse ettevalmistamise ja korraldamise ning sellega seotud järelmeetmete võtmise

eest; asjaomased meetmed hõlmavad ürituse ettevalmistamises osalevatele sportlastele ja vabatahtlikele koolituse pakkumist, ava- ja lõputseremooniate, võistluste ja spordiüritusi täiendavate ettevõtmiste (konverentside, seminaride) korraldamist ning järeltegevuste teostamist (hindamised, järelmeetmed);

- **poliitikakujundamise tõendibaasi tugevdamist**, kasutades uuringuid, andmete kogumist, küsitlusi, võrgustikke ning konverentse ja seminare, millega levitatakse programmiriikide ja spordiorganisatsioonide häid tavasid ning tugevdatakse ELi tasandi võrgustikke, nii et nende võrgustike liikmed riikide tasandil saaksid partneritega tekkivast koostoimest ja vahetatavast teabest kasu;

- **dialoogi asjaomaste Euroopa sidusrühmadega**, eeskätt ELi iga-aastast spordifoorumit ja ELi ametisoleva eesistujariigi korraldatavaid spordiüritusi; vajaduse korral võib korraldada ka muid erakorralisi kohtumisi ja seminare, mis on vajalikud selleks, et tagada spordivaldkonna sidusrühmadega optimaalne dialoog.

MILLINE ON PROGRAMMI EELARVE?

Programmi üldine soovituslik rahastamispakett on ELi eelarve rubriigi 1 raames 14,774 miljardit eurot ja ELi eelarve rubriigi 4 raames 1,680 miljardit eurot seitsmeks aastaks (2014–2020). Aastaeelarve võtab vastu eelarvepädev institutsioon. ELi eelarve vastuvõtmisel läbitavaid etappe saab jälgida aadressil http://ec.europa.eu/budget/documents/budget_current_year_en.htm.

Selleks et saada teavet, mis käsitleb olemasolevat eelarvet meetmete kaupa, toetatavate projektide kavandatavat arvu ja soovituslikke keskmisi toetusi, palume tutvuda programmi Erasmus+ 2015. aasta tööprogrammiga (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)[4].

[4] Liikuvusele ja partnerriikidega tehtavale koostööle keskenduvaid kõrghariduse valdkonna meetmeid toetatakse ka 2014. aasta tööprogrammi raames eraldatud 4. eelarverubriigi vahenditest (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm).

KES VIIB PROGRAMMI ERASMUS+ ELLU?

EUROOPA KOMISJON

Lõppkokkuvõttes vastutab programmi Erasmus+ rakendamise eest Euroopa Komisjon. Komisjon tegeleb pidevalt programmi eelarve haldamise ning selle prioriteetide, eesmärkide ja kriteeriumide paikapanemisega. Peale selle juhib ja jälgib komisjon programmi üldist elluviimist, järelmeetmete võtmist ja hindamist Euroopa tasandil. Samuti kannab Euroopa Komisjon üldist vastutust nende struktuuride kontrollimise ja koordineerimise eest, kes vastutavad programmi elluviimise eest riigi tasandil.

Euroopa tasandil vastutab programmi Erasmus+ tsentraliseeritud meetmete elluviimise eest Euroopa Komisjoni Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet (edaspidi „rakendusamet"). Rakendusamet vastutab projektide haldamise eest kogu programmi kestel, alates programmi tutvustamisest, toetustaotluste analüüsimisest ja projektide elluviimise jälgimisest kohapeal kuni projekti ja programmi tulemuste levitamiseni. Samuti on rakendusameti ülesanne avaldada spetsiaalseid konkursikutseid, mis on seotud mõne programmi meetmega, mida käesolevas juhendis ei käsitleta.

Euroopa Komisjon vastutab rakendusameti kaudu ka:

- programmiga toetatavates valdkondades uuringute korraldamise eest;
- uuringute läbiviimise ja tõendusmaterjalile tugineva tegevuse eest võrgustiku Eurydice kaudu;
- programmi nähtavuse ja süsteemse mõju suurendamise eest, levitades ja kasutades programmi tulemusi;
- lepingust tulenevate halduskü simuste lahendamise ning programmi Erasmus+ raames toetatavate asutuste ja võrgustike rahastamise eest;
- programmi raames teenuste pakkumiseks korraldatavate hankemenetluste haldamise eest.

RIIKLIKUD BÜROOD

Programmi Erasmus+ viiakse ellu peamiselt eelarve kaudse täitmise raames, mis tähendab seda, et Euroopa Komisjon usaldab eelarve täitmise ülesande riiklikele büroodele. Selle lähenemisviisi aluseks on põhimõte tuua programm Erasmus+ võimalikult lähedale programmi toetusesaajatele ning kohaneda riikide haridus-, koolitus- ja noortesüsteemide mitmekesisusega. Selleks on iga programmiriik määranud kindlaks ühe või mitu riiklikku bürood (kontaktandmed leiab käesoleva juhendi IV lisast). Need riiklikud bürood edendavad ja rakendavad programmi riigi tasandil ning toimivad Euroopa Komisjoni ja kohaliku, piirkonna ja riigi tasandi organisatsioone ühendava lülina. Riiklike büroode ülesanne on:

- anda programmi Erasmus+ kohta asjakohast teavet;
- korraldada oma riigis rahastatavate projektitaotluste puhul õiglane ja läbipaistev valikumenetlus;
- jälgida ja hinnata oma riigis programmi elluviimist;
- pakkuda projektitaotluste esitajatele ja osalevatele organisatsioonidele kogu projekti kestel tuge;
- teha tõhusat koostööd kõikide riiklike büroode võrgustikuga ja Euroopa Komisjoniga;
- tagada programmi nähtavus;
- edendada programmi tulemuste levitamist ja kasutamist kohalikul ja riigi tasandil.

Peale selle on riiklikel büroodel programmi Erasmus+ kvaliteetset arengut silmas pidades oluline roll vahendava struktuurina, kuivõrd nad:

- teostavad väljaspool projekti haldamisega seotud ülesandeid tegevust, mis toetab programmi kvaliteetset elluviimist ja/või toob programmiga toetatavates valdkondades kaasa poliitilise arengu;
- tagavad toetava suhtumise uutesse tulijatesse ja ebasoodsamas olukorras olevatesse sihtrühmadesse, et kõrvaldada tõkked, mis ei lase neil isikutel programmis täielikult osaleda;
- püüavad teha koostööd välisasutustega, et suurendada nende riigis programmi mõju.

Riiklike büroode toetava suhtumise eesmärk on juhendada programmi kasutajaid läbi kõikide etappide, alates esimesest kokkupuutest programmiga, jätkates taotlemisprotsessiga ja projekti elluviimisega ning kuni lõpliku hindamiseni välja. See põhimõte ei ole vastuolus valikumenetluse õigluse ja läbipaistvusega. Pigem lähtutakse selle puhul seisukohast, et kõikidele võrdsete võimaluste tagamiseks tuleb mõnele programmi sihtrühmale pakkuda vastavalt nende vajadustele kujundatud nõustamis-, jälgimis- ja juhendamissüsteemide kaudu rohkem abi.

KES PROGRAMMI ELLUVIIMISES VEEL KAASA LÖÖVAD?

Eespool nimetatud asutuste kõrval toetavad oma täiendavate ekspertteadmistega programmi Erasmus+ elluviimist järgmised struktuurid.

EURYDICE VÕRGUSTIK

Eurydice võrgustiku raames keskendutakse eelkõige sellele, kuidas haridus on Euroopas kõikidel tasanditel struktureeritud ja korraldatud, eesmärgiga parandada Euroopa süsteemide vastastikust mõistmist. See tagab neile, kes vastutavad Euroopas haridussüsteemide ja -poliitika eest, Euroopa tasandi võrdleva analüüsi ja riigipõhise teabe hariduse ja noorte valdkonnas, mis aitab neil oma otsuseid teha.

Eurydice võrgustikust leiab suurtes kogustes teavet, sealhulgas riiklike haridussüsteemide üksikasjalikke kirjeldusi ja ülevaateid („Riiklikud haridussüsteemid ja -poliitika"), võrdlevaid temaatilisi aruandeid konkreetsetel ühenduse jaoks olulistel teemadel („Temaatilised aruanded"), näitajaid ja statistikat („Põhiandmete kogum") ning hulga haridusega seotud fakte, näitajaid ja ülevaateid, nagu riikide haridusstruktuuride tutvustus, koolikalendrid, õpetajate palkade võrdlus ning nõutav koormus riikide ja haridustasandite kaupa („Faktid ja näitajad").

Võrgustik koosneb rakendusametis paiknevast kesksest koordineerivast üksusest ja riiklikest üksustest, mis on asutatud kõikides programmis Erasmus+ osalevates riikides ning lisaks veel Albaanias, Bosnias ja Hertsegoviinas, Montenegros ning Serbias.

Lisateavet leiab rakendusameti veebisaidilt.

E-MESTIMISE TUGITEENUSED

E-mestimises osalevad õpetajad ja koolid saavad tuge oma riiklike tugiteenuste kaudu. Need on organisatsioonid, mille on kindlaks määranud pädevad riigiasutused. Need organisatsioonid aitavad koole registreerimisel, partneri leidmisel ja projekti elluviimisel, edendavad meedet, annavad välja auhindu ja kvaliteedimärke ning korraldavad õpetajatele ametialast arengut soodustavat tegevust.

Riiklike tugiteenuste tegevust koordineerib keskne tugiteenus, mis vastutab ka e-mestimise veebiplatvormi edasiarendamise ja õpetajate ametialase arendamise korraldamise eest Euroopa tasandil.

Kõikide teenuste loetelu ja lisateavet leiab aadressilt
http://www.etwinning.net/et/pub/get_support/contact.htm.

EPALE

Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm – tuntud kui EPALE – on programmi Erasmus+ raames rahastatav uus algatus. See on avatud õpetajatele, koolitajatele ja vabatahtlikele, ent samuti täiskasvanuõppega seotud poliitikakujundajatele, teadlastele ja õppejõududele. Platvorm pakub interaktiivseid võrgustikke, võimaldades kasutajatel luua sidemeid kasutajatega üle kogu Euroopa, osaleda aruteludes ja vahetada häid tavasid.

Euroopa ja riiklike sündmuste kalender hoiab kasutajad kursis ametialase arengu võimalustega ja võib olla liikuvusmeetmete ettevalmistamisel kasulik vahend. Partneriotsing võib ka aidata ette valmistada koostööprojekte. Tänu vahendite, uudiste ja täiskasvanuõppe juhtivekspertide kirjutatud temaatiliste artiklite kogule on EPALE kasutajatele kättesaadavad kõige hilisemad täiskasvanuõppega seotud strateegiad ja arutelud. Platvormi haldavad keskne tugiteenus ja Erasmus+ programmiriikide riiklike tugiteenuste võrgustik, kelle ülesanne on selgitada välja huvipakkuv teave ning julgustada sidusrühmi andma platvormi oma panus ja seda kasutama. EPALE leiab aadressilt http://ec.europa.eu/epale.

PROGRAMMI ERASMUS+ RIIKLIKUD AMETID

Programmi Erasmus+ riiklikud ametid aitavad komisjonil, rakendusametil ja kohalikel ametiasutustel programmi Erasmus+ asjaomastes partnerriikides (Lääne-Balkani riigid, Vahemere ida- ja lõunapiirkonna riigid, Venemaa ja Kesk-Aasia riigid) ellu viia. Need ametid on nendes riikides kontaktpunkt sidusrühmade jaoks, kes osalevad programmis Erasmus+ kõrghariduse valdkonnas. Ametid aitavad suurendada teadlikkust programmi Erasmus+ rahvusvahelisest mõõtmest ning selle nähtavust, asjakohasust, tõhusust ja mõju.

Programmi Erasmus+ riiklike ametite ülesanne on:

- anda teavet programmi Erasmus+ meetmete kohta, mis on avatud nende riigi jaoks osalemiseks kõrghariduse valdkonnas;
- nõustada ja aidata potentsiaalseid taotlejaid;
- teostada programmi Erasmus+ projektide üle järelevalvet;
- koordineerida kohaliku kõrgharidusreformi eksperdirühma tegevust;
- jälgida programmi „Tempus IV" (2007–2013) järelejäänud meetmete teostamist;
- anda oma panus uuringutesse ja ettevõtmistesse;
- toetada poliitikadialoogi;
- hoida kontakti kohalike omavalitsuste ja ELi delegatsioonidega;
- jälgida oma riigis kõrghariduspoliitika arengut.

KÕRGHARIDUSREFORMI EKSPERDIRÜHM

Kõrgharidusreformi riiklikud eksperdirühmad pakuvad asjaomastes partnerriikides (Lääne-Balkani riigid, Vahemere ida- ja lõunapiirkonna riigid, Venemaa ja Kesk-Aasia riigid) kohalikele omavalitsustele ja sidusrühmadele hulgaliselt eriteadmisi, et edendada reformi ja suurendada kõrghariduse valdkonnas tehtavaid edusamme. Nad osalevad oma riigi kõrghariduspoliitika arendamises. Kõrgharidusreformi eksperdirühmade tegevus põhineb vastastikustel kontaktidel. Iga riiklik eksperdirühm koosneb viiest kuni viieteistkümnest liikmest. Eksperdirühma liikmed on kõrghariduse valdkonna asjatundjad (rektorid, prorektorid, dekaanid, juhtivõppejõud, rahvusvaheliste suhete spetsialistid, üliõpilased jne).

Kõrgharidusreformi eksperdirühma ülesannete hulka kuulub toetada:

- oma riigis poliitika arengut, toetades kõrghariduse ajakohastamist, reformiprotsesse ja strateegiaid, pidades tihedalt sidet kohalike omavalitsustega;
- ELiga kõrghariduse valdkonnas peetavat poliitilist dialoogi;
- kohalikele sidusrühmadele, eeskätt kõrgkoolidele ja nende töötajatele suunatud koolitus- ja nõustamistegevust;
- programmi Erasmus+ projekte (eelkõige neid, mida viiakse ellu suutlikkuse suurendamise meetme raames), levitades nende tulemusi ja väljundeid, iseäranis parimaid tavasid ja innovaatilisi algatusi, ning kasutades neid koolituse eesmärgil.

EUROGUIDANCE'I VÕRGUSTIK

Euroguidance on riiklike teabekeskuste Euroopa võrgustik. Kõikidel Euroguidance'i keskustel on kaks ühist eesmärki:

- edendada hariduse ja kutsekoolituse alases nõustamistegevuses Euroopa mõõdet;
- pakkuda kvaliteetset teavet elukestva nõustamise ja õpialase liikuvuse kohta.

Euroguidance'i peamine sihtrühm on nii haridus- kui ka tööhõivesektori nõustajad ja poliitikakujundajad kõikides Euroopa riikides.
Lisateavet leiab aadressilt http://euroguidance.eu/.

RIIKLIKUD EUROPASSI KESKUSED

Europassi eesmärk on aidata isikutel esitleda ja dokumenteerida oma oskusi ja kvalifikatsioone selgelt ja läbipaistvalt kogu Euroopas. Selle algatusega lihtsustatakse tööotsijate ja tööandjate suhtlemist ning töö- ja õpialast liikuvust.

Riiklik Europassi keskus koordineerib igas riigis (Euroopa Liidus ja Euroopa Majanduspiirkonnas ning endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis ja Türgis) kõiki Europassi dokumentidega seotud tegevusi. Keskus on esimene kontaktpunkt kõikidele isikutele ja organisatsioonidele, kes on huvitatud Europassi kasutamisest või soovivad selle kohta rohkem teada saada.

Lisateavet leiab aadressilt http://europass.cedefop.europa.eu/et/about/national-europass-centres.

AKADEEMILISE TUNNUSTAMISE RIIKLIKUD INFOKESKUSED (NARIC)

NARICi võrgustikust saab teavet diplomite ja teistes Euroopa riikides läbitud õppeperioodide tunnustamise kohta ning nõu seoses välismaiste akadeemiliste diplomitega riikides, kus võrgustik on olemas. Võrgustikust saavad autoriteetset nõu kõik need, kes suunduvad töötamiseks või oma haridustee jätkamiseks välismaale, ent samuti haridusasutused, üliõpilased, nõustajad, lapsevanemad, õpetajad ja potentsiaalsed tööandjad.

Euroopa Komisjon toetab NARICi võrgustiku tegevust riikidevahelise teabe ja kogemuste vahetamisega, heade tavade väljaselgitamisega, asjaomase valdkonna süsteemide ja strateegiate võrdleva analüüsiga ning ühise hariduspoliitika jaoks oluliste küsimuste arutamise ja analüüsimisega.

Lisateavet leiab aadressilt www.enic-naric.net.

ECVETi RIIKLIKE EKSPERDIRÜHMADE VÕRGUSTIK

Riiklikud ECVETi eksperdirühmad pakuvad hulgaliselt eriteadmisi, et toetada Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi (ECVET) rakendamist. Nad toetavad ECVETi kasutuselevõtmist, kohaldamist ja kasutamist programmiriikides ning nõustavad kutsehariduse ja -koolitusega seotud pädevaid asutusi ja institutsioone.

Lisateavet leiab aadressilt http://www.ecvet-team.eu/ ja
http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_et.htm.

SALTO-YOUTHi TEABEKESKUSED

Noortele spetsialiseerunud SALTO-YOUTHi teabekeskuste eesmärk on aidata parandada programmi Erasmus+ projektide kvaliteeti noorte valdkonnas. Oma temaatilise (osalemine, kaasatus, koolitus ja koostöö, teavitamine, kultuuriline mitmekesisus) või geograafilise (idapartnerluse riigid ja Venemaa, Vahemere lõunapiirikonna riigid, Lääne-Balkani riigid) lähenemisega pakuvad nad riiklikele büroodele ja teistele noorsootöös osalejatele konkreetsetes valdkondades vahendeid, teavet ja koolitust ning edendavad mitteformaalse ja informaalse õppimise tunnustamist.

Nende töö hulka kuulub:

- koolituste, õppekäikude, foorumite ja partnerluse loomisega seotud tegevuse korraldamine;
- koolitus- ja noorsootöömeetodite ja -vahendite väljaarendamine ja dokumenteerimine;
- ülevaate andmine sellistest Euroopa koolitustegevustest, mis on Euroopa koolituskalendri kaudu kättesaadavad noorsootöötajatele;
- praktiliste väljaannete avaldamine;
- Euroopa noorsootöö ja selle eri prioriteetide kohta ajakohase teabe esitamine;
- noorsoovaldkonna koolitajate ja töötajate andmebaasi haldamine;
- Noortepassi rakendamise koordineerimine;
- Euroopa vabatahtliku teenistuse organisatsioonide akrediteerimine ELi naabriks olevates partnerriikides.

Lisateavet leiab aadressilt www.salto-youth.net.

Otlas – koostööpartneri leidmise vahend

Üks SALTO-YOUTHi teabekeskuse välja töötatud ja hallatavatest vahenditest on Otlas, noorte valdkonna organisatsioonidele ette nähtud keskne veebipõhine koostööpartneri leidmise vahend. Organisatsioonid võivad registreerida Otlasis oma kontaktandmed ja teabe endale huvi pakkuvate valdkondade kohta ning võivad samuti esitada projektiideede elluviimiseks üleskutseid partnerite leidmiseks.

Lisateavet leiab aadressilt www.salto-youth.net/otlas või www.otlas.eu.

EURODESKI VÕRGUSTIK

Eurodeski võrgustik pakub noortele ja noortega töötavatele isikutele teavet, mis käsitleb Euroopa võimalusi hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas ning noorte kaasamist Euroopaga seotud tegevusse.

Eurodeski võrgustik, mis on esindatud kõikides programmiriikides ja mida koordineerib Euroopa tasandil Brüsselis asuv keskbüroo, annab vastuseid järelepärimistele, pakub teavet rahastamise kohta, korraldab üritusi ja koostab väljaandeid. Võrgustik aitab ka elavdada Euroopa noorteportaali tegevust.

Euroopa noorteportaali kaudu pakutakse Euroopa ja riikide teavet ning võimalusi, mis huvitavad Euroopas elavaid, õppivaid või töötavaid noori. Portaalis antakse 33 riigi kohta teavet kaheksal peamisel teemal ja see on kättesaadav 27 keeles.

Euroopa noorteportaal asub aadressil http://europa.eu/youth/splash_et. Lisateavet Eurodeski kohta leiab aadressilt http://www.eurodesk.org/edesk/.

KES VÕIB OSALEDA PROGRAMMIS ERASMUS+?

Programmi peamine sihtrühm on üksikisikud – üliõpilased, praktikandid, õpipoisid, õpilased, täiskasvanud õppijad, noored, vabatahtlikud, õppejõud, õpetajad, koolitajad, noorsootöötajad ning hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevate organisatsioonide spetsialistid. Programm jõuab nende isikuteni aga siiski organisatsioonide, institutsioonide, asutuste või rühmade kaudu, kes programmi tegevust korraldavad. Seepärast on programmile juurdepääsemise tingimused seotud kahe osalejate kategooriaga: „osalejad" (programmis osalevad üksikisikud) ja „osalevad organisatsioonid" (sh vähemalt neljaliikmelised noorterühmad ehk mitteametlikud noorterühmad, kes tegelevad noorsootööga, kuid mitte tingimata noorteorganisatsioonide kontekstis). Nii osalejate kui ka osalevate organisatsioonide puhul sõltuvad osalemise tingimused nende asukohariigist.

PROGRAMMIS OSALEJAD

Programmis Erasmus+ osalejad peavad üldjuhul asuma mõnes programmiriigis. Mõned meetmed, eelkõige kõrghariduse ja noorte valdkonnas, on avatud ka partnerriikidest pärit osalejatele.

Programmi Erasmus+ projektis osalemise konkreetsed tingimused sõltuvad asjaomase meetme liigist.

Üldjoontes:

- on kõrghariduse valdkonna projektide puhul võetud sihikule eelkõige: üliõpilased (lühike õppetsükkel, esimene, teine või kolmas õppetsükkel), kõrgkoolide õppejõud ja professorid, kõrgkoolide töötajad, ettevõtete koolitajad ja spetsialistid;
- on kutsehariduse ja -koolituse valdkonna projektide puhul võetud sihikule eelkõige: kutsehariduse valdkonna õpipoisid ja õpilased, spetsialistid ja koolitajad, kutsealusharidust pakkuvate organisatsioonide personal, ettevõtete koolitajad ja spetsialistid;
- on üldhariduse valdkonna projektide puhul võetud sihikule eelkõige: koolide juhid, õpetajad ja töötajad ning alus-, põhi- ja keskharidust omandavad õpilased;
- on täiskasvanuhariduse valdkonna projektide puhul võetud sihikule eelkõige: täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide liikmed ning täiskasvanuhariduse valdkonna koolitajad, töötajad ja õppijad;
- on noorte valdkonna projektide puhul võetud sihikule eelkõige: 13–30aastased[5] noored, noorsootöötajad, noorte valdkonnas tegutsevate organisatsioonide töötajad ja liikmed;
- on spordivaldkonna projektide puhul võetud sihikule eelkõige: spordivaldkonna spetsialistid ja vabatahtlikud, sportlased ja treenerid.

Selleks et saada konkreetses meetmes osalemise tingimuste kohta üksikasjalikumat teavet, palume tutvuda käesoleva juhendi B osaga ja I lisaga.

PROGRAMMIS OSALEVAD ORGANISATSIOONID

Programmi Erasmus+ projekte esitavad ja haldavad osalevad organisatsioonid, kes esindavad osalejaid. Kui projekt valitakse välja, saab taotluse esitanud osalevast organisatsioonist programmi Erasmus+ toetuse saaja. Toetusesaajad kirjutavad alla toetuslepingule või neile edastatakse toetuse määramise otsus, mis annab neile õiguse saada oma projekti elluviimiseks rahalist toetust (toetuslepinguid ei sõlmita üksikute osalejatega). Mõned programmi meetmed on avatud ka mitteametlikele noorterühmadele.

Programmis Erasmus+ osalevad organisatsioonid peavad üldjuhul olema asutatud mõnes programmiriigis. Mõned meetmed, eelkõige kõrghariduse ja noorte valdkonnas, on avatud ka partnerriikidest pärit osalevatele organisatsioonidele.

Programmi Erasmus+ projektis osalemise konkreetsed tingimused sõltuvad programmi raames toetatava meetme liigist. Üldjoontes on programm avatud kõikidele hariduse, koolituse, noorte või spordi valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele. Mitu meedet on avatud ka teistele tööturul osalejatele.

Üksikasjaliku teabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi B osa ja I lisaga.

[5] Vanusepiirang on sõltuvalt meetme liigist erinev. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi B osa ja I lisaga. Palume arvesse võtta ka järgnevat:
vanuse alampiir – osalejad peavad olema saavutanud meetme alguskuupäevaks miinimumvanuse;
vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla taotluse esitamise tähtajal vanemad kindlaks määratud maksimumvanusest.

ABIKÕLBLIKUD RIIGID

Programm Erasmus+ on avatud järgmistele riikidele.

PROGRAMMIRIIGID

Programmi Erasmus+ meetmetes võivad täiel määral osaleda järgmised riigid.

Euroopa Liidu (EL) liikmesriigid[6]			
Belgia	Kreeka	Leedu	Portugal
Bulgaaria	Hispaania	Luksemburg	Rumeenia
Tšehhi Vabariik	Prantsusmaa	Ungari	Sloveenia
Taani	Horvaatia	Malta	Slovakkia
Saksamaa	Itaalia	Madalmaad	Soome
Eesti	Küpros	Austria	Rootsi
Iirimaa	Läti	Poola	Ühendkuningriik

ELi mittekuuluvad programmiriigid		
endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	Island Liechtenstein	Norra Türgi

PARTNERRIIGID

Järgmised riigid võivad osaleda erikriteeriumide või -tingimuste alusel teatavates programmi meetmetes (lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi B osaga). Rahalised vahendid eraldatakse riiklikele organisatsioonidele nende territooriumil (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses). Taotlejad ja osalejad peavad järgima kõiki Euroopa Ülemkogu poolt ELi välisabile kehtestatud piiranguid. Taotlused peavad olema kooskõlas ELi üldiste väärtustega nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste, austamine nagu on ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2.

ELI NAABRIKS OLEVAD PARTNERRIIGID[7]

[6] Vastavalt nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsuse 2013/755/EL* (ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:ET:PDF) artikli 33 lõikele 3 tagab liit, et ülemeremaade ja -territooriumide üksikisikud ja organisatsioonid saavad osaleda programmis Erasmus+ vastavalt programmi eeskirjadele ja selles liikmesriigis kehtivale korrale, millega nad on seotud. Asjaomased ülemeremaad ja –territooriumid on loetletud Euroopa Liidu toimimise lepingu II lisas.

[7] Kõikide käesoleva programmijuhendi kohaselt elluviidavate meetmete suhtes kohaldatakse komisjoni teatises nr 2013/C-205/05 (ELT C 205, 19.7.2013, lk 9–11) sõnastatud abikõlblikkuskriteeriume, sealhulgas kolmandate isikute suhtes, kes saavad rahalist toetust juhul, kui vastav mee-de eeldab kolmandatele isikutele antavat rahalist toetust toetusesaajate poolt vastavalt ELi finantsmääruse artiklile 137.

Lääne-Balkani riigid (1. piirkond)	Idapartnerluse riigid (2. piirkond)	Vahemere lõunapiirkonna riigid (3. piirkond)	Vene Föderatsioon (4. piirkond)
Albaania Bosnia ja Hertsegovina Kosovo[8] Montenegro Serbia	Armeenia Aserbaidžaan Valgevene Gruusia Moldova Ukraina territoorium, nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses	Alžeeria Egiptus Iisrael Jordaania Liibanon Liibüa Maroko Palestiina[9] Süüria Tuneesia	Venemaa territoorium, nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses

MUUD PARTNERRIIGID

Mõned programmi meetmed on avatud kõikidele allpool loetletud partnerriikidele. Mõne teise meetme puhul on geograafiline ulatus kitsam.

Allpool nimetatud partnerriigid on rühmitatud vastavalt ELi välistegevuse rahastamisvahenditele.

5. piirkond	Andorra, Monaco, San Marino, Šveits, Vatikani linnriik
6. piirkond10 Aasia	Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Filipiinid, Hiina, India, Indoneesia, Kambodža, Korea RDV, Laos, Malaisia, Maldiivid, Mongoolia, Myanmar/Birma, Nepal, Pakistan, Sri Lanka, Tai ja Vietnam
7. piirkond11 Kesk-Aasia	Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Usbekistan
8. piirkond12 Ladina-Ameerika	Argentiina, Boliivia, Brasiilia, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Kuuba, Mehhiko, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peruu, Tšiili, Uruguay, Venezuela
9. piirkond13	Iraak, Iraan, Jeemen
10. piirkond14	Lõuna-Aafrika
11. piirkond15 AKV riigid	Angola, Antigua ja Barbuda, Bahama, Barbados, Belize, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Djibouti, Cabo Verde, Cooki saared, Côte d'Ivoire, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ekvatoriaal-Guinea, Eritrea, Etioopia, Fidži, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Guinea-Bissau, Guinea Vabariik, Guyana, Haiti, Ida-Timor, Jamaica, Kamerun, Kenya, Kesk-Aafrika Vabariik, Kiribati, Komoorid, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinshasa), Lesotho, Libeeria, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malawi, Mali, Marshalli Saared, Mauritaania, Mauritius, Mikroneesia, Mosambiik, Namiibia, Nauru, Nigeeria, Niger, Niue, Paapua Uus-Guinea, Palau, Rwanda, Saalomoni saared, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Sierra Leone, Somaalia, Sudaan, Suriname, Svaasimaa, Zimbabwe, Tansaania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšaad, Tuvalu, Uganda, Vanuatu
12. piirkond16 Pärsia lahe koostöös osalevad tööstusriigid	Araabia Ühendemiraadid, Bahrein, Katar, Kuveit, Omaan, Saudi Araabia
13. piirkond17	Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Brunei, Hongkong, Jaapan, Kanada, Korea (Vabariik),

[8] See nimekasutus ei mõjuta Kosovo staatuse küsimuses võetud seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.
[9] Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.
[10] Arengukoostöö rahastamisvahendi raames kasutatav liigitus.
[11] Vt eespool.
[12] Vt eespool.
[13] Vt eespool.
[14] Vt eespool.
[15] Euroopa Arengufondi raames kasutatav liigitus.
[16] Partnerluse rahastamisvahendi raames kasutatav liigitus.
[17] Partnerluse rahastamisvahendi raames kasutatav liigitus.

Muud tööstusriigid	Macao, Singapur, Taiwan, Uus-Meremaa

Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi B osas esitatud programmi meetmete üksikasjaliku kirjeldusega.

VIISADE JA ELAMISLUBADEGA SEOTUD NÕUDED

Programmi Erasmus+ projektides osalejatel võib tekkida vajadus hankida endale meedet elluviivas programmi- või partnerriigis viibimiseks viisa. Kõikide osalevate organisatsioonide kohustus on kanda hoolt selle eest, et nõutavad load (lühi- või pikaajalised viisad või elamisload) on enne kavandatava meetme elluviimist korras. Lube soovitatakse tungivalt taotleda pädevatelt asutustelt varakult, sest menetlus võib kesta mitu nädalat. Riiklikud bürood ja ELi rakendusamet võivad pakkuda täiendavat nõu ja toetust viisade, elamislubade, sotsiaalkindlustuse jms hankimise kohta. Üldist teavet viisade ja elamislubade kohta nii lühi- kui ka pikaajalise viibimise korral leiab ELi sisserändeportaalist aadressil http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en.

B OSA. TEAVE KÄESOLEVAS JUHENDIS KÄSITLETAVATE MEETMETE KOHTA

Selles osas leiavad lugejad kõikide programmi Erasmus+ programmijuhendis käsitletavate meetmete ja tegevusliikide kohta järgmise teabe:

- eesmärkide ja oodatava mõju kirjeldus;
- toetatavate meetmete kirjeldus;
- tabelid, milles on esitatud projektiettepanekute hindamisel kasutatavad kriteeriumid;
- lisateave, mis on vajalik hea ettekujutuse saamiseks sellest, mis liiki projekte toetatakse;
- rahastamiseeskirjade kirjeldus.

Taotlejatel soovitatakse lugeda enne taotluse esitamist hoolikalt läbi kogu jagu meetme kohta, mille raames nad soovivad taotluse esitada. Samuti soovitatakse taotlejatel lugeda põhjalikult läbi käesoleva juhendi I lisas esitatud lisateave.

HARIDUS JA KOOLITUS

Kõrghariduse, kutsehariduse ja -koolituse, üldhariduse ja täiskasvanuhariduse pakutavad võimalused.

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Jagudes „1. põhimeede", „2. põhimeede" ja „3. põhimeede" tutvustatakse konkreetseid meetmeid, mis on kavandatud programmi eesmärkide saavutamiseks hariduse ja koolituse valdkonnas. Nende meetmete seas on kõige enam – ent mitte üksnes – hariduse ja koolituse valdkonnaga seotud:

- kõrghariduse ning kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpilaste ja töötajate õpirände projektid;
- üldhariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände projektid;
- Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad;
- laenud Erasmus+ magistriõppe üliõpilastele;
- strateegilised partnerlused;
- teadmusühendused;
- valdkondlike oskuste ühendused;
- suutlikkuse suurendamine kõrghariduse valdkonnas.

3. meedet käsitlevas jaos antakse teavet ka meetmete kohta, mis on seotud poliitikaanalüüsi ja vastastikuse õppimisega, tulevaste poliitika uuendamise algatustega, vahendite ja võrgustikega, koostööga rahvusvaheliste organisatsioonidega ning dialoogiga poliitikakujundajate, sidusrühmade ja sidusrühmade organisatsioonidega, mida edendatakse programmi Erasmus+ alusel haridus- ja koolitussüsteemide toetamiseks. Need meetmed viiakse ellu spetsiaalsete projektikonkursside kaudu, mida haldab otse Euroopa Komisjon või selle rakendusamet. Lisateabe saamiseks palume külastada komisjoni ja rakendusameti veebisaiti.

MILLISED ON NENDE MEETMETE EESMÄRGID?

ERIEESMÄRGID

Erieesmärgid, mida püütakse programmiga Erasmus+ hariduse ja koolituse valdkonnas saavutada:

- parandada põhipädevuste ja -oskuste taset, pöörates erilist tähelepanu nende olulisusele tööturu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse jaoks, eelkõige õpialase liikuvuse võimaluste kasvu kaudu ning hariduse ja koolituse ning töömaailma vahelise tihedama koostöö kaudu;
- soodustada kvaliteedi parandamist, tipptasemel innovatsiooni ja rahvusvahelistumist haridus- ja koolitusasutuste tasandil, tõhustades eelkõige riikidevahelist koostööd haridus- ja koolitusteenuste osutajate ja teiste sidusrühmade vahel;
- soodustada Euroopa elukestva õppe ruumi kujunemist ja suurendada sellealast teadlikkust, täiendada riigisisese poliitika reformimist ning toetada haridus- ja koolitussüsteemide ajakohastamist, eelkõige parema poliitilise koostöö, ELi läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite parema kasutamise ning heade tavade levitamisega;
- tõhustada hariduse ja koolituse rahvusvahelist mõõdet, eelkõige programmi- ja partnerriikide asutuste vahelise koostöö kaudu kutsehariduse ja -koolituse ning kõrghariduse valdkondades, suurendades Euroopa kõrgkoolide atraktiivsust ja toetades ELi välistegevust, sh arengueesmärkide (õpialase liikuvuse edendamise ning programmi kohaldavate riikide ja partnerriikide kõrgkoolide koostöö abil ning partnerriikide suutlikkuse eesmärgipärase suurendamise kaudu);
- parandada keelte õpetamist ja õppimist ning edendada ELis levinud keelte paljusust ja kultuuridevahelist teadlikkust.

NOORED

Mitteformaalsed ja informaalsed õppimisvõimalused noorte valdkonnas.

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Jagudes „1. põhimeede", „2. põhimeede" ja „3. põhimeede" tutvustatakse konkreetseid meetmeid, mis on kavandatud programmi eesmärkide saavutamiseks noorte valdkonnas. Nende meetmete seas on kõige enam – ent mitte üksnes – noortega (mitteformaalne ja informaalne õppimine) seotud:

- liikuvusprojektid noortele (noortevahetus ja Euroopa vabatahtlik teenistus) ja noorsootöötajatele;
- Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahulised ettevõtmised;
- strateegilised partnerlused;
- suutlikkuse suurendamine noorte valdkonnas;
- noorte ja noorte valdkonna otsusetegijate kohtumised.

3. meedet käsitlevas jaos antakse teavet ka meetmete kohta, mis on seotud poliitikaanalüüsi ja vastastikuse õppimisega, tulevaste algatustega, vahendite ja võrgustikega, koostööga rahvusvaheliste organisatsioonidega ning dialoogiga sidusrühmade ja sidusrühmade organisatsioonidega, mida edendatakse programmi Erasmus+ alusel noortesüsteemide toetamiseks. Need meetmed viiakse ellu spetsiaalsete projektikonkursside kaudu, mida haldab Euroopa Komisjoni rakendusamet või Euroopa Komisjon otse. Lisateabe saamiseks külastage komisjoni ja rakendusameti veebisaiti.

MILLISED ON NENDE MEETMETE EESMÄRGID?

ERIEESMÄRGID

Erieesmärgid, mida püütakse programmiga Erasmus+ noorte valdkonnas saavutada, on:

- tõsta noorte, sealhulgas vähemate võimalustega noorte põhipädevuste ja -oskuste taset ning edendada osalemist Euroopa demokraatias ja tööturul, kodanikuaktiivsust, kultuuridevahelist dialoogi, sotsiaalset kaasatust ja solidaarsust, eelkõige noorte, noorsootöös või noorteorganisatsioonides osalevate inimeste ja noortejuhtide suurenenud õpialase liikuvuse võimaluste kaudu ning noorte valdkonna ja tööturu vaheliste tugevamate sidemete abil;
- soodustada kvaliteedi parandamist noorsootöös, tõhustades eelkõige koostööd noortevaldkonna organisatsioonide ja/või teiste sidusrühmade vahel;
- täiendada poliitikareforme kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil ning toetada teadmus- ja tõenduspõhise noortepoliitika väljatöötamist, samuti mitteformaalse ja informaalse õppimise tunnustamist, eelkõige parema poliitilise koostöö ning ELi läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite parema kasutamise ja heade tavade levitamise abil;
- tõhustada noortevaldkonna tegevuse rahvusvahelist mõõdet ning suurendada noorsootöötajate ja organisatsioonide rolli noorte arengu toetamisel tugistruktuurina vastastikuses täiendavuses Euroopa Liidu välistegevusega, eelkõige programmi kohaldavate riikide ja partnerriikide sidusrühmade ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelise liikuvuse ja koostöö edendamise kaudu ning valdkondliku suutlikkuse suurendamise abil partnerriikides.

Ajavahemikus 2014–2020 eraldatakse 10% eelarvest mitteformaalsete ja informaalsete õppimisvõimaluste toetamiseks noortevaldkonnas.

KOLM PÕHIMEEDET

Hariduse, koolituse ja noorte valdkonna meetmeid tutvustatakse järgmistes jagudes koos, võttes arvesse et:

- kõik need meetmed on kavandatud raamistikus, mis põhineb kolmel põhimeetmel;
- mitme meetme puhul on tegemist vahendiga, millega toetatakse eesmärkide saavutamist nii hariduse ja koolituse kui ka noorte valdkonnas;
- programmi Erasmus+ sihiks on toetada eri valdkondade koostoimet, koostööd ja vastastikust rikastamist.

Ühtlasi välditakse sellise lähenemisviisiga tarbetuid kordusi käesolevas juhendis.

1. PÕHIMEEDE. ÜKSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Selle põhimeetme raames toetatakse:

- hariduse, koolituse ja noorte valdkonna liikuvusprojekte;
- suuremahulisi Euroopa vabatahtliku teenistuse ettevõtmisi;
- Erasmus Munduse ühiseid magistriõppekavu;
- laene Erasmus+ magistriõppe üliõpilastele.

Selle põhimeetme raames toetatavate meetmete puhul on oodata positiivset ja kauakestvat mõju asjaomastele osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning poliitikasüsteemidele, mille raames selliseid meetmeid kavandatakse.

Üliõpilaste, praktikantide, õpipoiste, noorte ja vabatahtlike puhul peaksid selle põhimeetme raames toetatavatel liikuvusmeetmetel olema järgmised tulemused:

- paremad õpitulemused;
- suurem tööalane konkurentsivõime ja paremad karjäärivõimalused;
- suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- parem omal jõul toimetulek ja kõrgem enesehinnang;
- suurem võõrkeeleoskus;
- suurem kultuuridevaheline teadlikkus;
- aktiivsem osalemine ühiskonnas;
- suurem teadlikkus Euroopa projektist ja ELi väärtustest;
- suurem motivatsioon osaleda pärast välismaal mööda saadetud liikuvusperioodi (formaalses/mitteformaalses) hariduses või koolituses.

Personali, noorsootöötajate ning hariduse, koolituse ja noorte valdkonnaga seotud ametiisikute puhul peaksid liikuvusmeetmetel olema järgmised tulemused:

- suuremad kutsenõuetega seotud pädevused (õpetamise, koolitamise, noorsootöö jne valdkonnas);
- hariduse, koolituse ja noortega seotud tavade, strateegiate ja süsteemide laiem mõistmine kõikides riikides;
- suurem suutlikkus käivitada oma haridusorganisatsioonides ajakohastamisega ja rahvusvahelisemaks muutumisega seotud muutusi;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse, kutsekoolituse ja tööturu vaheliste seoste parem mõistmine;
- töö ja tegevuse parem kvaliteet, mis tuleb kasuks üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele, õpilastele, täiskasvanud õppijatele, noortele ja vabatahtlikele;
- sotsiaalse, keelelise ja kultuurilise mitmekesisuse parem mõistmine ning suurem arvestamine sellega;
- suurem võime arvesse võtta ebasoodsas olukorras olevate isikute vajadusi;
- suurem toetus ja tähelepanu õppijate liikuvusega seotud meetmetele;
- suuremad ametialase arengu ja karjääri edendamise võimalused;
- suurem võõrkeeleoskus;
- suurem motivatsioon ja rahulolu igapäevases töös.

Samuti on selle meetme raames toetatavate tegevuste puhul oodata järgmiseid tulemusi seoses osalevate organisatsioonidega:

- suurem suutlikkus tegutseda ELi/rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja tegevuse rahvusvaheliseks muutmise strateegiad; tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; suuremate rahaliste vahendite (muude kui ELi vahendite) eraldamine ELi/rahvusvaheliste projektide juhtimiseks; ELi/rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine ja elluviimine, järelevalve ning järelmeetmete võtmine;

- innovaatiline ja tõhusam lähenemine sihtrühmadele, näiteks pakkudes üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele, noortele ja vabatahtlikele ligitõmbavamaid ning nende vajaduste ja ootustega kooskõlas olevaid programme; õpetajate ja koolitajate paremaid kvalifikatsioone; täiustatud protsesse välismaal õppides omandatud pädevuste tunnustamiseks ja valideerimiseks; tõhusamaid meetmeid, mis toovad tulu kohalikele kogukondadele; täiustatud noorsootöö meetodeid ja tavasid, et kaasata aktiivselt noori ja/või tegeleda ebasoodsas olukorras olevate rühmadega jne;

- ajakohasem, dünaamilisem, pühendunum ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond, tänu millele organisatsioon on valmis lõimima oma igapäevasesse tegevusse häid tavasid ja uusi meetodeid; on avatud koostoimele organisatsioonidega, kes tegutsevad teistes sotsiaal-, haridus- ja tööhõivevaldkondades; kavandab strateegiliselt oma personali ametialast arengut vastavalt töötajate individuaalsetele vajadustele ja organisatsiooni eesmärkidele; on vajaduse korral võimeline meelitama ligi tipptasemel üliõpilasi ja akadeemilisi töötajaid kogu maailmast.

Pikas plaanis on oodata, et käesoleva põhimeetme raames toetatavatel tuhandetel projektidel on üheskoos mõju osalevate riikide haridus-, koolitus- ja noortesüsteemidele, mis ärgitab reformima poliitikat ja meelitab ligi uusi vahendeid õpialase liikuvuse võimaluste jaoks nii Euroopas kui ka väljaspool Euroopat.

HARIDUSE, KOOLITUSE JA NOORTE VALDKONNA LIIKUVUSPROJEKTID

MILLISED ON LIIKUVUSPROJEKTI EESMÄRGID?

Hariduse, koolituse ja noortega seotud meetmetel on väga oluline roll, et anda igas vanuses inimestele vajalikud vahendid aktiivseks osalemiseks tööturul ja ühiskonnas üldiselt. Selle meetme kohaste projektidega edendatakse riikidevahelise liikuvusega seotud tegevust, mis on suunatud õppijatele (üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele, noortele ja vabatahtlikele) ja personalile (professoritele, õpetajatele, koolitajatele, noorsootöötajatele ning hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevate organisatsioonide töötajatele) ning mille eesmärk on:

- toetada õppijaid pädevuste (teadmiste, oskuste ja suhtumiste) omandamisel, et soodustada nende isiklikku arengut ja suurendada nende konkurentsivõimet Euroopa tööturul ja kaugemalgi;
- toetada hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas töötavate isikute ametialast arengut, et teha uuendusi ning parandada õpetamise, koolitamise ja noorsootöö kvaliteeti kogu Euroopas;
- suurendada märkimisväärselt osalejate võõrkeeleoskust;
- suurendada osalejate teadlikkust teistest kultuuridest ja riikidest ning nende mõistmist, pakkudes neile võimaluse luua rahvusvaheliste kontaktide võrgustikke, osaleda aktiivselt ühiskondlikus elus ning süvendada endas Euroopa kodanikutunnet ja identiteeti;
- suurendada hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevate organisatsioonide suutlikkust, atraktiivsust ja rahvusvahelist mõõdet, et nad saaksid pakkuda nii Euroopas kui ka väljaspool Euroopat meetmeid ja programme, mis vastavad paremini üksikisikute vajadustele;
- tugevdada formaalhariduse, mitteformaalse hariduse, kutsekoolituse, tööhõive ja ettevõtluse koostoimet ja nende valdkondade vahelisi üleminekuid;
- tagada välismaal õppides omandatud pädevuste parem tunnustamine.

Selle meetme raames toetatakse ka tegevust, mis on seotud kõrghariduse ja noorte valdkonnas toimuva rahvusvahelise liikuvusega partnerriikidesse või partnerriikidest. Samuti aidatakse meetmega kaasa ELi ja abikõlblike partnerriikide koostööle ning kajastatakse ELi välistegevuse eesmärke, prioriteete ja põhimõtteid:

- suurendada Euroopa kõrghariduse atraktiivsust ja toetada Euroopa kõrgkoole kõrgharidusturul valitsevas konkurentsis kõikjal maailmas;
- toetada teatistes „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks"[18] ja „Euroopa kõrgharidus maailmas"[19] paika pandud prioriteete;
- toetada kõrgkoolide rahvusvahelistumist, atraktiivsust, kvaliteeti, võrdset ligipääsetavust ja ajakohastamist väljaspool Euroopat, et edendada partnerriikide arengut;
- edendada arengu- ja välispoliitikaeesmärke ja -põhimõtteid, sealhulgas riikide vastutust, sotsiaalset ühtekuuluvust, võrdsust, korralikku geograafilist tasakaalu ja mitmekesisust; erilist tähelepanu pööratakse kõige vähem arenenud riikidele ning ebasoodsas olukorras olevatele üliõpilastele, kes on pärit viletsast sotsiaal-majanduslikust keskkonnast, ja erivajadustega üliõpilastele;
- edendada mitteformaalset õppimist ja partnerriikidega noorte valdkonnas tehtavat koostööd.

MIS ON LIIKUVUSPROJEKT?

Hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevad organisatsioonid saavad programmi Erasmus+ alusel toetust, et viia ellu eri liiki liikuvust edendavaid projekte. Liikuvusprojekti puhul tuleb läbida järgmised etapid:

- ettevalmistamine (sealhulgas praktilised korraldused, osalejate väljavalimine, kokkulepete sõlmimine partnerite ja osalejatega, osalejate keeleline / kultuuridevahelise suhtlusega / ülesandega seotud ettevalmistamine enne ärasõitu);

- liikuvusmeetmete elluviimine;

- järelmeetmete võtmine (sealhulgas liikuvusmeetmete hindamine, vajaduse korral osalejate poolt meetme elluviimisel saavutatud õpitulemuste ametlik tunnustamine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

Üks oluline programmi Erasmus+ sisse viidud uuendus võrreldes paljude liikuvusmeetmetega, mida on toetatud varasemate Euroopa programmide alusel, on see, et kõnealuse programmiga tugevdatakse toetust, mida pakutakse liikuvusmeetmetes osalejatele selleks, et nad saaksid parandada enne välismaale suundumist ja seal

[18] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Sotsiaal- ja Majanduskomiteele ning Regioonide Komiteele, Brüssel, 13.10.2011, KOM(2011) 637 (lõplik).
[19] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Sotsiaal- ja Majanduskomiteele ning Regioonide Komiteele, Brüssel, 11.07.2013, COM(2013) 499 (final).

viibimise ajal oma võõrkeeleoskust. Euroopa Komisjon on seadnud alates 2014. aastast järk-järgult sisse keelelist tuge pakkuva veebipõhise Euroopa teenuse, mis annab pikaajalistes liikuvusmeetmetes osalejatele võimaluse hinnata oma teadmisi keeles, mida nad hakkavad välismaal õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes kasutama, ning osaleda oma pädevuse parandamiseks veebipõhisel keelekursusel (rohkem üksikasju keeleõppe toetamise kohta leiab I lisast).

Peale selle jäetakse programmiga Erasmus+ rohkem kui varasemate programmidega ruumi selliste liikuvusmeetmete väljatöötamiseks, mis kaasavad partnerorganisatsioone, kellel on erinev taust ja kes tegutsevad sotsiaal-majanduslike sektorite eri valdkondades (nt üliõpilastele või kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilastele ettevõtetes, valitsusvälistes organisatsioonides või avaliku sektori asutustes praktikavõimaluste pakkumine; kooliõpetajate osalemine ettevõtetes või koolituskeskustes toimuvatel ametialase arengu kursustel; ettevõtlusekspertide loengud või nende pakutav koolitus kõrgkoolides; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsevate ettevõtjate poolne vabatahtliku tegevuse kavade väljatöötamine koostöös ühenduste ja sotsiaalsete ettevõtetega jne).

Kolmas oluline liikuvusmeetmete uuendamise ja kvaliteediga seotud element on see, et programmis Erasmus+ osalevad organisatsioonid saavad võimaluse korraldada liikuvusega seotud tegevust avaramas strateegilises raamistikus ja keskpikas perspektiivis. Liikuvusprojekti koordinaator saab viia üheainsa kuni kaheaastast perioodi hõlmava toetusetaotluse kaudu ellu mitu liikuvusmeedet, mis võimaldab paljudel isikutel minna erinevatesse välisriikidesse. Selle tulemusel saavad taotlevad organisatsioonid programmi Erasmus+ alusel töötada oma projekti välja vastavalt osalejate vajadustele, ent samuti kooskõlas oma organisatsioonisiseste rahvusvahelistumise, suutlikkuse suurendamise ja ajakohastamise plaanidega.

Sõltuvalt osalejate profiilist toetatakse programmi Erasmus+ 1. põhimeetme raames järgmiseid liikuvusprojektide liike:

- hariduse ja koolituse valdkonnas:
  - üliõpilaste ja kõrgharidustöötajate õpirände projekt,
  - kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilaste ja töötajate õpirände projekt,
  - üldhariduse valdkonna töötajate õpirände projekt,
  - täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände projekt;

- noorte valdkonnas:
  - noorte ja noorsootöötajate õpirände projekt.

Töötajate pikaajalist liikuvust, õpilaste lühiajalist ja pikaajalist liikuvust ning täiskasvanud õppijate kombineeritud liikuvust toetatakse 2. põhimeetme strateegiliste partnerluste raames.

Järgmistes jagudes on esitatud üksikasjalik teave iga liikuvusprojektide liigi suhtes kohaldatavate kriteeriumide ja tingimuste kohta.

ÜLIÕPILASTE JA KÕRGHARIDUSTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

See õpirände projekt võib sisaldada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

Üliõpilaste liikuvus:

- **õppeperiood** välismaa partnerkõrgkoolis;
- **praktika (tööpraktika)** välismaa ettevõttes või muus asjakohases töökohas[20].

Õppeperiood välismaal võib hõlmata ka praktikaperioodi.

Selleks et tagada kvaliteetsed liikuvusmeetmed, millel oleks üliõpilastele võimalikult suur mõju, peab liikuvusmeede vastama üliõpilase kraadi omandamisega seotud õpingute vajadustele ja isiklikele arenguvajadustele. Õppeperiood välismaal peab moodustama osa üliõpilase õppeprogrammist, et jõuda lühikese õppetsükli, esimese õppetsükli (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe), teise õppetsükli (magistriõpe või muu samaväärne õpe) ja kolmanda õppetsükli või doktoriõppe lõpuks kraadini.

Lühikese, esimese, teise ja kolmanda tsükli õpingute ajal ning kuni aasta pärast kõrgkooli lõpetamist toetatakse ka välisriigis töökohal toimuvat praktikat[21]. See hõlmab ka õpetajakutse omandajate õpetajapraktikat.

Praktika peaks olema, kui vähegi võimalik, üliõpilase õppeprogrammi lahutamatu osa.
Üliõpilaste liikuvuse meetmeid võib rakendada iga õppeaine / akadeemilise distsipliini puhul.

Töötajate liikuvus:

- **õpetamisperioodid:** see meede võimaldab kõrgkoolide õppejõududel või ettevõtete töötajatel õpetada välismaa partnerkõrgkoolis; õpetamisega seotud töötajate liikuvuse meetmeid võib rakendada iga õppeaine / akadeemilise distsipliini puhul;

- **koolitusperioodid:** selle meetme raames toetatakse välismaal korraldatavate koolitusürituste (v.a konverentsid) ja partnerkõrgkoolis või muus asjakohases välismaal asuvas organisatsioonis toimuva töövarjuna tegutsemise / vaatlemise / koolituse kaudu kõrgkoolide õppejõudude ja muu personali ametialast arengut.

Välismaal veedetava perioodi vältel võib õpetamis- ja koolitamistegevusi kombineerida.

Enamikuga selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest toetatakse programmiriikide vahelise liikuvusega seotud tegevusi. Selle meetme jaoks kasutada oleva eelarve piiratud osaga saab siiski rahastada ka programmiriikide ja partnerriikide vahelist rahvusvahelist tegevust, v.a 5., 9., 11. ja 12. piirkonna puhul (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid").

MILLINE ON SELLES PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Liikuvusprojektis osalevad organisatsioonid võtavad endale järgmised rollid ja ülesanded.

- Programmiriigi taotlev organisatsioon vastutab liikuvusprojekti elluviimise, toetuslepingu allkirjastamise ja haldamise ning aruandluse eest. Taotleja võib olla konsortsiumi koordinaator ja juhtida sama riigi partnerorganisatsioonide õpirände konsortsiumi, mille eesmärk on korraldada mis tahes liiki õpilaste ja töötajate liikuvust.
- Saatev organisatsioon vastutab üliõpilaste/töötajate väljavalimise ja nende välismaale saatmise eest. See hõlmab ka liikuvusperioodiga seotud toetuste maksmist (programmiriikides), ettevalmistusi, järelevalvet ja tunnustamist.
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on välismaalt saabuvad üliõpilased/töötajad vastu võtta ja pakkuda neile õppe-, praktika- või koolitusprogrammi või saada osa nende õpetamistegevusest.
- Vahendusorganisatsioon on organisatsioon, mis tegutseb programmiriigis tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas. See organisatsioon võib olla partner riiklikus õpirände konsortsiumis, kuid ei ole saatev organisatsioon. Kõnealuse organisatsiooni roll võib olla jagada ja hõlbustada saatvate kõrgkoolide haldusmenetlusi ning aidata seoses pakutavate praktikavõimalustega sobitada õpilaste profiile paremini

[20] Osalemist kõrgkoolis toimuvatel kursustel ei saa lugeda praktikaks.
[21] 2015. aastaks ei ole ette nähtud programmi- ja partnerriikide vahelist praktikat.

ettevõtjate vajadustega ja valmistada osalejaid ühiselt ette.

Programmiriikide ja partnerriikide vahelise liikuvuse puhul võivad esitada taotluse ning hallata riiki suunatud ja riigist välja suunatud liikuvusega seotud makseid üksnes programmiriikide kõrgkoolid.

Saatev ja vastuvõttev organisatsioon koos üliõpilaste/töötajatega peavad olema leppinud kokku õpilaste tegevuses (sõlminud õppelepingu) või töötajate tegevuses (sõlminud liikuvuslepingu) enne liikuvusperioodi algust. Nendes lepingutes määratletakse välismaal läbitaval õppeperioodil eesmärgiks võetavad õpitulemused, täpsustatakse ametlikku tunnustamist käsitlevad sätted ning loetletakse iga lepinguosalise õigused ja kohustused. Kui meede on kahe kõrgkooli vaheline (üliõpilaste liikuvus õppimise eesmärgil ja töötajate liikuvus õpetamise eesmärgil), tuleb enne vahetuste algust sõlmida leping saatva ja vastuvõtva asutuse vahel.

Kirjutades alla Erasmuse kõrgharidushartale, kohustuvad kõrgkoolid pakkuma liikuvusprojektides osalejatele kogu vajalikku tuge, sh keelelist ettevalmistust. Selle toetamiseks seatakse programmi käigus kõikide vähemalt kaks kuud kestvate pikaajaliste liikuvusmeetmete tarvis järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi. Euroopa Komisjon teeb selle abikõlblikele osalejatele kättesaadavaks, et hinnata nende võõrkeeleoskust ning pakkuda enne liikuvusmeetme elluviimist ja/või selle elluviimise ajal vajaduse korral kõige sobilikumat keeleõpet (üksikasjalikumat teavet leiab käesoleva juhendi I lisast). Partnerriikide kõrgkoolidel ei ole võimalik Euroopa kõrgharidushartale alla kirjutada, seepärast tuleb teave liikuvusprojektides osalejatele pakutava keelelise toe kohta selgelt välja tuua kõrgkoolidevahelises lepingus.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele kõrgharidusvaldkonna õpirände projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama:

ÜLDISED ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	▪ Taotlemise korral eraldiseisva kõrgkoolina: programmiriigi kõrgkoolid, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Lisateavet harta kohta leiab allpool esitatud jaos „Erasmuse kõrgharidusharta" ja käesoleva juhendi I lisast). ▪ Taotlemise korral riikliku õpirände konsortsiumina: konsortsiumi koordineerivad programmiriigi organisatsioonid, kellele on antud kõrgharidusvaldkonna õpirände konsortsiumi sertifikaat. Organisatsioonid, kellel ei ole kehtivat õpirände konsortsiumi sertifikaati, saavad taotleda õpirände konsortsiumi nimel seda sertifikaati samal ajal liikuvusprojektile toetuse taotlemisega. Kõikidel osalevatel abikõlblike programmiriikide kõrgkoolidel peab olema Erasmuse kõrgharidusharta. Organisatsiooni õpirände projekt on abikõlblik üksnes juhul, kui tema õpirände konsortsiumi sertifikaadi taotlus rahuldatakse. Üliõpilased ja kõrgharidustöötajad ei saa taotleda toetust otse; liikuvusmeetmetes osalejate valikukriteeriumid on määranud kindlaks kõrgkool, kus nad õpivad või töötavad.
Abikõlblikud meetmed	Kõrgharidusvaldkonna õpirände projekt peab sisaldama ühte või mitut järgmistest meetmetest: ▪ üliõpilaste liikuvus õppimise eesmärgil; ▪ üliõpilaste liikuvus praktika eesmärgil[22]; ▪ töötajate liikuvus õpetamise eesmärgil; ▪ töötajate liikuvus enda koolitamise eesmärgil.
Abikõlblikud riigid	Programmiriikide vaheline liikuvus: ▪ kõik programmiriigid; programmiriikide ja partnerriikide vaheline liikuvus: ▪ kõik programmiriigid ja ▪ kõik partnerriigid, v.a 5., 9., 11. ja 12. piirkonna riigid (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid").

[22] 2015. aastaks ei ole ette nähtud programmi- ja partnerriikide vahelist praktikat.

Osalevate organisatsioonide arv	Taotlusvormi saab märkida ühe organisatsiooni (taotleja), kes on kas programmiriigi kõrgkool või riikliku õpirände konsortsiumi koordinaator. Liikuvusprojekti elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri programmiriikide organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon). Liikuvusprojektides, kuhu on kaasatud partnerriigid, peab osalema vähemalt üks programmiriigi ja üks abikõlbliku partnerriigi organisatsioon.
Projekti kestus	16 või 24 kuud. Taotleja peab valima projekti kestuse taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti ulatusest ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **4. märtsil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. juunist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Kõrgkool või riiklik õpirände konsortsium võib esitada igas valikuvoorus vaid ühe taotluse programmiriikide vahelise liikuvusprojekti kohta ning igas valikuvoorus vaid ühe taotluse programmiriigi ja partnerriigi vahelise liikuvusprojekti kohta. Kõrgkool võib siiski kuuluda mitmesse erinevasse samal ajal toetust taotlevasse konsortsiumi või koordineerida nende tegevust.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID ÜLIÕPILASTE LIIKUVUSE PUHUL

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	▪ **Üliõpilaste liikuvus õppimise eesmärgil:** Kõik programmiriigi osalevad organisatsioonid (nii saatvad kui ka vastuvõtvad) peavad olema kõrgkoolid, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Kõik partnerriigi organisatsioonid peavad olema kõrgkoolid, kes on kirjutanud enne liikuvusmeetme elluviimist alla kõrgkoolidevahelistele lepingutele oma programmiriigi partneritega. ▪ **Üliõpilaste liikuvus praktika eesmärgil[23]:** saatev organisatsioon peab olema kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Vastuvõttev organisatsioon võib olla[24]: ○ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: – avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubandus-koda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik millisel tasandil, alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini ning hõlmates kutseharidust ja täis-kasvanuharidust); ○ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; ○ kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus; ○ programmiriigi kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta.

[23] 2015. aastaks ei ole ette nähtud programmi- ja partnerriikide vahelist praktikat.

[24] Järgmist liiki organisatsioonid ei ole üliõpilastele praktikavõimalusi pakkuvate vastuvõtvate organisatsioonidena abikõlblikud: ELi institutsioonid ja muud ELi asutused, sealhulgas spetsialiseeritud asutused (nende täieliku loetelu leiab veebisaidilt ec.europa.eu/institutions/index_et.htm); ELi programme haldavad organisatsioonid, näiteks riiklikud bürood (et vältida võimalikke huvide konflikte ja/või topeltrahastamist).

Meetme kestus	**Õppeperioodid:** 3–12 kuud[25] (sh võimalik kavandatud täiendav praktikaperiood). **Praktika:** 2–12 kuud. Sama üliõpilane võib osaleda liikuvusmeetmetes, mis moodustavad iga õppetsükli kohta kokku kuni 12 kuud, [26] sõltumata liikuvusmeetmete arvust ja liigist [27] . Selle maksimumkestuse arvutamisel võetakse arvesse ka sellist osalemist, mille puhul ELi vahenditest toetust ei maksta: ▪ esimese õppetsükli (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe), sealhulgas lühikese õppetsükli jooksul (EQFi 5. ja 6. tase); ▪ teise õppetsükli (magistriõpe või muu samaväärne õpe – EQFi 7. tase) jooksul ja ▪ kolmanda õppetsükli jooksul doktorandina (doktoriõpe või EQFi 8. tase). Äsja kõrgkooli lõpetanute praktika kestus moodustab osa selle tsükli 12kuulisest maksimumperioodist, mille jooksul nad praktikakohta taotlevad.
Meetme elluviimise koht (kohad)	Üliõpilased peavad viima liikuvusmeetme ellu programmi- või partnerriigis, mis ei ole saatva organisatsiooni riik ega õpingute ajal üliõpilase elukohariik.
Abikõlblikud osalejad	Kõrgkoolide üliõpilased, kes on registreerunud õppesse, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe). Liikuvuse korral õppimise eesmärgil peab üliõpilane olema kõrgkoolis vähemalt teise aasta üliõpilane. Praktika puhul seda tingimust ei kohaldata. Äsja kõrgkooli lõpetanud isikud võivad kasutada praktikavõimalusi. Äsjalõpetanud isikud peab välja valima nende kõrgkool nende viimasel õpinguaastal ning nad peavad läbima ja lõpetama oma praktika välismaal ühe aasta jooksul pärast kõrgkooli lõpetamist.

[25] Õppeperioodi miinimumkestus on kolm kuud või üks akadeemiline veerand või trimester.
[26] Varasem kogemus elukestva õppe programmi Erasmus raames moodustab osa õppetsükli puhul arvestatavast 12 kuust.
[27] Ühetsükliliste õppeprogrammide puhul, näiteks meditsiini valdkonnas, võivad üliõpilased olla liikuvad kuni 24 kuud.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID TÖÖTAJATE LIIKUVUSE PUHUL

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	▪ **Töötajate liikuvus õpetamise eesmärgil:** Vastuvõttev organisatsioon peab olema programmiriigi kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigi kõrgkool, kes on kirjutanud enne liikuvusmeetme elluviimist alla kõrgkoolidevahelisele lepingule saatva programmiriigi partneriga. Saatev organisatsioon peab olema: ○ programmiriigi kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigi kõrgkool, kes on kirjutanud alla kõrgkoolidevahelisele lepingule vastuvõtva programmiriigi partneriga, või ○ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev programmiriigi avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: – avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubandus-koda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik millisel tasandil, alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini ning hõlmates kutseharidust ja täis-kasvanuharidust); – mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; – kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus. ▪ **Töötajate liikuvus enda koolitamise eesmärgil:** Saatev organisatsioon peab olema programmiriigi kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigi kõrgkool, kes on kirjutanud enne liikuvusmeetme elluviimist alla kõrgkoolidevahelisele lepingule vastuvõtva programmiriigi partneriga. Vastuvõttev organisatsioon peab olema: ○ programmiriigi kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigi kõrgkool, kes on kirjutanud alla kõrgkoolidevahelisele lepingule vastuvõtva programmiriigi partneriga, või ○ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev programmiriigi avaliku või erasektori organisatsioon. Vt eelmisel leheküljel esitatud näited.
Meetme kestus	2 päeva (5 päeva partnerriikide puhul) kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega). Õpetamistegevust peab igal juhul olema vähemalt kaheksa tundi nädala (või mis tahes lühema perioodi) kohta.
Meetme elluviimise koht (kohad)	Töötajad peavad viima liikuvusmeetme ellu programmiriigis, mis ei ole ei saatva organisatsiooni riik ega töötaja elukohariik.
Abikõlblikud osalejad	Töötajate liikuvus õpetamise eesmärgil: programmi- või partnerriigi kõrgkoolide või programmiriigi ükskõik millise tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutseva avaliku või erasektori organisatsiooni töötajad (sh tööl käivad doktorandid), kes on kutsutud kõrgkooli õpetama. Töötajate liikuvus enda koolitamise eesmärgil: programmi- või partnerriigi kõrgkoolide töötajad.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID PROGRAMMIRIIKIDE VAHELISE LIIKUVUSPROJEKTI KORRAL[28]

Kuna kvalitatiivset hindamist ei toimu (kvaliteeti hinnati Erasmuse kõrgharidusharta taotlusvoorus või riikliku õpirände konsortsiumi väljavalimisel), puuduvad toetuse määramise kriteeriumid.

Rahastatakse kõiki abikõlblikke toetustaotlusi (pärast seda, kui taotlused on läbinud abikõlblikkuse kontrolli).

Antava toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- taotlusesse märgitud liikuvusperioodide ja kuude/päevade arv;
- taotleja varasem tegevus – liikuvusperioodide arv, meetmete elluviimise kvaliteet ja finantsjuhtimise usaldusväärsus –, juhul kui taotleja on saanud varasematel aastatel sarnast toetust;
- liikuvusmeetmele eraldatud riiklik kogueelarve.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID PROGRAMMIRIIKIDE JA PARTNERRIIKIDE VAHELISE LIIKUVUSPROJEKTI KORRAL

Abikõlblikke toetustaotlusi hinnatakse (pärast seda, kui taotlused on läbinud abikõlblikkuse kontrolli) iga partnerriiki kaasava liikuvusprojekti puhul järgmiste kriteeriumide alusel:

Strateegia asjakohasus (kuni 30 punkti)	Mil määral on kavandatud liikuvusprojekt asjakohane kaasatud kõrgkoolide rahvusvahelistumise strateegia seisukohast (nii programmiriigis kui ka partnerriigis) ning töötajate ja/või üliõpilaste õpirände valimise aluspõhimõtted.
Koostöökorralduse kvaliteet (kuni 30 punkti)	Mil määral on taotleval organisatsioonil varasemaid kogemusi sarnaste partnerriigi kõrgkoole kaasavate projektidega ning partneritevahelise vastutuse, rollide ja ülesannete jagunemise kirjeldamise selgus.
Meetme ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 20 punkti)	Osalejate väljavalimise, osalejate toetamise ja osalejate liikuvusperioodi tunnustamise korra täielikkus ja kvaliteet (eeskätt partnerriigis).
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 20 punkti)	Projekti võimalik mõju osalejatele, toetusesaajatele, partnerorganisatsioonidele kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil ning nende meetmete kvaliteet, mille eesmärk on levitada liikuvusprojekti tulemusi teaduskonna ja kõrgkooli tasandil ning vajaduse korral mujalgi nii programmi- kui ka partnerriikides.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 70 punkti. Peale selle peavad projektid koguma kriteeriumide „strateegia asjakohasus" ja „koostöökorralduse kvaliteet" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumide „meetme ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" ja „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 10 punkti.

Teisesed kriteeriumid

Juhul kui riikliku büroo eelarve konkreetse partnerpiirkonna või -riigi jaoks on piiratud, võib riiklik büroo eespool loetletud üldiste kriteeriumide kohaldamise kõrval otsustada lisada nõudluse piiramiseks ühe või mitu allpool toodud loetelus esitatud teisest kriteeriumi. Kui riiklik büroo otsustab kasutada teisest kriteeriumi, tuleb see otsus selgelt avaldada ja edastada kõikidele sidusrühmadele enne tähtaega, eeskätt riikliku büroo veebisaidil.

- Piiritlemine kraadiõppe tasandil (nt taotluste piiramine vaid ühe või kahe õppetsükliga – bakalaureuseõpe, magistriõpe, doktoriõpe);

[28] Liikuvusmeetmete elluviimine mõlemas suunas.

- eelise andmine töötajate või üliõpilaste õpirändele;
- liikuvusperioodide kestuse piiramine.

Kõrgkoolile antava toetuse tegelik suurus sõltub mitmest tegurist:

- taotlusesse märgitud liikuvusperioodide ja kuude/päevade arv;
- liikuvusmeetme jaoks asjaomases partnerriigis või -piirkonnas eraldatud eelarve;
- asjaomases piirkonnas või allpiirkonnas valitsev geograafiline tasakaal.

MILLISEID AKREDITEERINGUID TAOTLEJAD SELLE LIIKUVUSPROJEKTI JAOKS VAJAVAD?

ERASMUSE KÕRGHARIDUSHARTA

Erasmuse kõrgharidusharta omistamine on eeltingimus kõikidele programmiriigis asutatud kõrgkoolidele, kes soovivad osaleda kõrgharidusvaldkonna õpirände projektis kas eraldiseisva kõrgkoolina või riikliku õpirände konsortsiumi liikmena. Euroopa Komisjon avaldab igal aastal Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusameti kaudu spetsiaalse konkursikutse, kus määratakse kindlaks üksikasjalikud tingimused ja kvaliteedikriteeriumid, millele kõrgkool peab vastama selleks, et talle omistataks Erasmuse kõrgharidusharta. See konkursikutse on kättesaadav rakendusameti veebisaidil.

Partnerriigi kõrgkoolidel peab olema asjaomase riikliku akrediteerimisasutuse akrediteering. Kuna neile Erasmuse kõrgharidushartat ei omistata, peab neil lisaks olema programmiriigi partneri(te)ga kõrgkoolidevaheline leping, mis hõlmab Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtteid.

KÕRGHARIDUSVALDKONNA ÕPIRÄNDE KONSORTSIUMI SERTIFIKAAT

Programmiriigi organisatsioonil, kes esitab taotluse riikliku õpirände konsortsiumi nimel, peab olema kehtiv õpirände konsortsiumi sertifikaat. Selle sertifikaadi annab välja sama riiklik büroo, kes hindab kõrgharidusvaldkonna liikuvusprojekti rahastamise taotlust. Akrediteerimistaotluse ja liikuvusprojektide toetustaotluse võib esitada samal ajal. Liikuvusprojektidega seotud toetust antakse siiski vaid nendele kõrgkoolidele ja organisatsioonidele, kes läbivad edukalt akrediteerimisprotsessi. Õpirände konsortsiumi sertifikaadi saamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Kõrgharidusvaldkonna riiklik õpirände konsortsium võib koosneda järgmistest osalevatest organisatsioonidest: ▪ kõrgkoolid, kellel on kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta (lisateavet harta kohta leiab eespool esitatud jaost „Erasmuse kõrgharidusharta" ja käesoleva juhendi I lisast), ja ▪ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon (näiteid abikõlblike osalevate organisatsioonide kohta leiab eelmiselt leheküljelt). Kõik osalevad organisatsioonid peavad asuma samas programmiriigis.
Kes võib esitada taotluse?	Iga abikõlblik osalev organisatsioon võib tegutseda koordinaatorina ja esitada taotluse kõikide konsortsiumi kaasatud organisatsioonide nimel.
Osalevate organisatsioonide arv	Riiklikusse õpirände konsortsiumi peab kuuluma vähemalt kolm abikõlblikku osalevat organisatsiooni, kellest kaks peavad olema saatvad kõrgkoolid. Õpirände konsortsiumi sertifikaadi taotlemisel tuleb ära märkida kõik riikliku õpirände konsortsiumi liikmesorganisatsioonid.
Sertifikaadi kehtivus	Kolm järjestikust iga-aastast projektikonkurssi ja mitte kauem kui 2020./2021. aastani.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon.

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma akrediteerimistaotluse hiljemalt **4. märtsil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. juunist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Riikliku õpirände konsortsiumi taotlust hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Konsortsiumi asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke (vt jagu „Millised on liikuvusprojekti eesmärgid?") - konsortsiumis osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - tugevdada konsortsiumis osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret - pakkuda ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida kõrgkoolid ei suudaks eraldi tegutsedes saavutada
Konsortsiumi koosseisu ja koostöökorralduse kvaliteet (kuni 20 punkti)	▪ mil määral: - on konsortsiumis saavutatud sobiv kooslus saatvatest kõrgkoolidest ja vajaduse korral muudest sotsiaal-majanduslikest sektoritest pärit täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kellel on profiil, kogemused ja oskusteave, mis on vajalikud selleks, et jõuda edukalt tulemusteni projekti kõikide aspektide puhul - on konsortsiumi koordinaatoril varasemaid kogemusi seoses konsortsiumi või sarnast liiki projekti juhtimisega - on määratletud rollide, vastutuse ja ülesannete/ressursside jagunemine ning mil määral väljendab see kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalust - on ülesanded/ressursid koondatud ja jagatud - on tagatud lepingu ja finantsjuhtimisega seotud küsimuste puhul vastutuse selgus - kaasab konsortsium meetmesse uusi tulijaid
Konsortsiumi meetme ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 20 punkti)	▪ liikuvusprojekti kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, liikuvusmeetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite (nt vastuvõtvate organisatsioonide leidmine, osalejate kokkuviimine, teavitamine, keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud tugi, järelevalve) kvaliteet ▪ osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ja teabevahetuse kvaliteet ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine ▪ kui see on asjakohane, liikuvusmeetmetes osalejate väljavalimise ja ebasoodsas olukorras olevate isikute liikuvusmeetmetes osalemise edendamisega seotud tegevuse asjakohasus
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ konsortsiumi juhitud meetmete tulemuste hindamise kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - institutsioonilisel, kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või rahvusvahelisel tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada konsortsiumi juhitud meetmete tulemusi osalevate organisatsioonide ja partnerite seas ja mujal

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Üksikasjalikumad eeskirjad ja kriteeriumid ning kasuliku lisateabe selle meetme kohta leiab käesoleva juhendi I lisast. Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Üliõpilastele ja kõrgkoolide töötajatele ette nähtud liikuvusprojektidega seotud taotluste esitajad peavad märkima taotlusvormi järgmise teabe:

- liikuvusmeetmetes osalevate üliõpilaste ja töötajate eeldatav arv;
- kavandatavate liikuvusmeetmete kogukestus osaleja kohta;
- kahel eelmisel aastal ellu viidud (üliõpilaste ja töötajatega seotud) liikuvusmeetmete arv ja kogukestus.

Programmiriigi riiklikud bürood annavad selle põhjal taotlejatele toetust teatud hulga (kuni taotluses esitatud maksimaalse arvu) liikuvusmeetmete jaoks.

Kui taotleja esitab liikuvusprojektid koos partnerriikidega, tuleb täita eraldi taotlusvorm, mis on ette nähtud partnerriikidesse suunatud ja partnerriikidest lähtuva liikuvuse jaoks.
Liikuvusmeetmete jaoks, kuhu on kaasatud partnerriigid, antakse eraldi toetust.

Nende meetmete rahalise toetamise puhul kohaldatakse järgmiseid eeskirju.

A) KÕIKIDE LIIKUVUSMEETMETE SUHTES KOHALDATAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega (v.a osalejate reisi- ja elamiskulud)	Ühikukulud	Kuni 100. osalejani: 350 eurot osaleja kohta + alates 101. osalejast: 200 eurot iga täiendava osaleja kohta	Aluseks võetakse liikuvusmeetmes osalejate arv
Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue (välja arvatud neid saatvate isikute reisi- ja elamiskulud)	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest, nagu need on heaks kiitnud riiklik büroo	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist tuleb põhjendada pärast osalejate väljavalimist spetsiaalsel taotlusvormil

KORRALDUSLIKU TOETUSE ANDMINE (KÕRGKOOLIDELE VÕI KONSORTSIUMIDELE)

Korraldusliku toetuse andmisega aidatakse katta mis tahes kulud, mis on tekkinud kõrgkoolidel seoses nii kõrgkooli saabuvate kui ka sealt lähetatavate üliõpilaste ja töötajate liikuvust toetavate meetmetega, et järgida programmiriikides Erasmuse kõrgharidushartat ja partnerriikide kõrgkoolide puhul kõrgkoolidevahelistes lepingutes kajastuvaid Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtteid. Kulusid võivad kaasa tuua näiteks:

- korralduslikud kokkulepped partnerkõrgkoolidega, sealhulgas külaskäigud potentsiaalsete partnerite juurde, et leppida kokku kõrgkoolidevaheliste lepingute tingimustes liikuvusmeetmetes osalejate väljavalimiseks, ettevalmistamiseks, vastuvõtmiseks ja lõimimiseks, ning neid lepinguid ajakohastada;
- rahvusvaheliste üliõpilaste varustamine ajakohastatud kursusekataloogidega;
- üliõpilaste ja töötajate teavitamine ja abistamine;
- üliõpilaste ja töötajate väljavalimine;
- õppelepingute ettevalmistamine, et tagada üliõpilaste hariduskäigu osade täielik tunnustamine; töötajate liikuvuslepingute ettevalmistamine ja tunnustamine;
- nii kõrgkooli saabuvate kui ka sealt lähetatavate üliõpilaste ja töötajate keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud ettevalmistus;
- kõrgkooli saabuvate liikuvusmeetmes osalejate lõimumise hõlbustamine;
- liikuvusmeetmes osalejate tõhusa juhendamise ja nõustamise korra sisseseadmine;
- erikorraldused, et tagada üliõpilastele ettevõtetes pakutavate praktikavõimaluste kvaliteet;
- hariduskäigu osade ja nendega seotud ainepunktide tunnustamine, tunnistuste ja diplomilisade ärakirjade tegemine;

- liikuvusmeetmes osalejate taaslõimumise toetamine ja meetmes osalejate omandatud uute pädevuste ärakasutamine kõrgkooli ja kaasüliõpilaste hüvanguks.

Nii programmiriikide kui ka partnerriikide kõrgkoolid kohustuvad järgima kvaliteetse liikuvuse tagamiseks kõiki harta põhimõtteid, sealhulgas kindlustama, et kõrgkoolist lähetatavad liikuvusmeetmetes osalejad on meetme jaoks hästi ette valmistatud, olles muu hulgas omandanud vajaliku keeleoskuse, ja pakkuma kõrgkooli saabuvatele liikuvusmeetmetes osalejatele asjakohast keelelist tuge. Selleks võib kasutada kõrgkooli olemasolevaid keeleõppevõimalusi. Nendel kõrgkoolidel, kes suudavad tagada üliõpilaste ja töötajate kvaliteetse liikuvuse, sealhulgas keelelise toe, väiksemate kuludega (või kes rahastavad seda muudest kui ELi allikatest), on võimalus kanda 50% korralduslikust toetusest üle täiendavate liikuvusmeetmete rahastamiseks.

Lepingust tulenevalt on toetusesaajad igal juhul kohustatud pakkuma kvaliteetseid teenuseid. Nende tegevust jälgivad ja kontrollivad riiklikud bürood, kes võtavad arvesse ka veebiplatvormi Mobility Tool kaudu antud üliõpilaste ja töötajate tagasisidet, millele riiklikel büroodel ja komisjonil on vahetu juurdepääs.

Korrallusliku toetuse suuruse arvutamisel võetakse aluseks kõikide toetatavate kõrgkoolist välja minevate liikuvusmeetmetes osalejate (ka nende, kellele ELi vahenditest toetust kogu liikuvusperioodi vältel ei maksta – vt eespool) ja ettevõtetest kõrgkooli – toetusesaaja või riikliku õpirände konsortsiumi liikme juurde õpetama – saabuvate töötajate arv. Liikuvusmeetmetes osalejad, kellele ELi vahenditest toetust kogu liikuvusperioodi vältel ei maksta, lähevad arvesse kui toetatavad liikuvusmeetmetes osalejad, sest nad saavad kasu liikuvusraamistikust ja korralduslikest meetmetest. Seepärast makstakse korralduslikku toetust ka nendele liikuvusmeetmetes osalejatele.

Riikliku õpirände konsortsiumi puhul võib selle toetuse jagada kõikide riikidest pärit liikmete vahel vastavalt liikmete omavahel kokku lepitud eeskirjadele. Partnerriikide ja programmiriikide vahelise liikuvuse korral jagatakse korralduslik toetus asjaomaste partnerite vahel osalevate kõrgkoolide vahel kokku lepitud kõigi osalejate jaoks sobival viisil.

LIIKUVUSMEETMETES OSALEJAD, KELLELE ELI VAHENDITEST TOETUST EI MAKSTA

Üliõpilased ja töötajad, kellele ELi vahenditest toetust ei maksta, on liikuvusmeetmetes osalejad, kes reisi- ja elamiskulude katmiseks toetust ei saa, kuid kes vastavad muidu kõikidele üliõpilaste ja töötajate liikuvusega seotud kriteeriumidele ning saavad osa kõikidest programmi Erasmus+ üliõpilaseks või töötajaks olemise hüvedest. Nad võivad saada oma liikuvuskulude katmiseks piirkondlikku, riiklikku või muud liiki toetust. Nende liikuvusmeetmetes osalejate arv, kellele ELi vahenditest kogu liikuvusperioodi vältel toetust ei maksta, läheb arvesse statistikas, mille põhjal arvutatakse välja tulemuslikkuse näitaja, mida kasutatakse ELi eelarve jaotamisel riikide vahel.

ERIVAJADUSTEGA SEOTUD TOETUS

Erivajadustega isik on potentsiaalne osaleja, kelle füüsiline, vaimne või tervislik seisund on selline, et tema osalemine projektis/liikuvusmeetmes ei ole ilma täiendava rahalise toetuseta võimalik. Kõrgkoolid, kes on välja valinud erivajadustega üliõpilased ja/või töötajad, saavad esitada riiklikule büroole lisatoetuse taotluse, et katta kõnealuste isikute liikuvusmeetmetes osalemisega kaasnevad täiendavad kulud. Erivajadustega isikute puhul võib toetus seepärast olla suurem kui allpool esitatud maksimaalsed individuaalsed toetussummad. Kõrgkoolid kirjeldavad oma veebisaidil, kuidas erivajadustega üliõpilased ja töötajad saavad taotleda sellist lisatoetust.

Erivajadustega üliõpilastele ja töötajatele ette nähtud täiendavad vahendid võivad olla pärit ka muudest kohaliku, piirkondliku ja/või riikliku tasandi allikatest.

Erivajadustega üliõpilasi ja töötajaid saatvatel isikutel on õigus saada töötajate liikuvuseks ette nähtud toetust (kui saatvate isikute välismaal viibimise kogukestus on maksimaalselt 60 päeva) või üliõpilaste liikuvuseks ette nähtud toetust (kui saatvate isikute välismaal viibimise kogukestus ületab 60 päeva).

Iga kõrgkool kohustub Erasmuse kõrgharidushartale alla kirjutades tagama võrdse juurdepääsu ja võrdsed võimalused igasugusest keskkonnast pärit osalejatele. Seepärast saavad erivajadustega üliõpilased ja töötajad kasutada tugiteenuseid, mida vastuvõttev kõrgkool pakub oma kohalikele üliõpilastele ja töötajatele.

MUUD RAHASTAMISALLIKAD

Üliõpilased ja töötajad võivad saada ELi toetuse kõrval või ELi toetuse asemel (puudutab liikuvusmeetmetes osalejaid, kellele ELi vahenditest toetust ei maksta) piirkondlikku, riiklikku või mis tahes muud liiki toetust, mida annab mõni muu organisatsioon kui riiklik büroo (nt ministeerium või piirkondlik omavalitsus). Sellise muudest

rahastamisallikatest kui ELi eelarvest antava toetuse puhul ei kehti käesolevas dokumendis kindlaks määratud miinimum- ja maksimumsummad.

B) TOETUS ÜLIÕPILASTE LIIKUVUSE JAOKS

Üliõpilased võivad saada ELi toetust, mis aitab katta välismaal õppimise või praktiseerimise ajal nende reisi- ja elamiskulud. Need summad määravad kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riiklike ametiasutuste ja/või kõrgkoolidega allpool kirjeldatud viisil objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide põhjal. Täpsed summad avaldatakse riiklike büroode ja kõrgkoolide veebisaitidel.

1. KRITEERIUM – ÜLIÕPILAST SAATEV RIIK JA ÜLIÕPILAST VASTU VÕTTEV RIIK

Üliõpilastele antav ELi toetus sõltub nende liikuvusvoost järgmiselt:

- suundumine liikuvusmeetme elluviimiseks sarnase elukallidusega riiki: üliõpilased saavad keskmist ELi toetust;
- suundumine liikuvusmeetme elluviimiseks kõrgema elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi kõrgema taseme toetust;
- suundumine liikuvusmeetme elluviimiseks madalama elukallidusega riiki: üliõpilased saavad madalamat ELi toetust.

Programmiriigid on jagatud järgmisesse kolme rühma:

1. rühm Kõrgema elukallidusega programmiriigid	Taani, Iirimaa, Prantsusmaa, Itaalia, Austria, Soome, Rootsi, Ühendkuningriik, Liechtenstein, Norra
2. rühm Keskmise elukallidusega programmiriigid	Belgia, Tšehhi Vabariik, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Horvaatia, Küpros, Luksemburg, Madalmaad, Portugal, Sloveenia, Island, Türgi
3. rühm Madalama elukallidusega programmiriigid	Bulgaaria, Eesti, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik

Riiklikud bürood määravad kindlaks toetuse summad järgmistes vahemikes.

- Keskmine ELi toetus: keskmist taset – summasid vahemikus 200–450 eurot kuus – kohaldatakse suundumisel liikuvusmeetmete elluviimiseks sarnase elukallidusega riiki: a) 1. rühma riikidest 1. rühma riikidesse, b) 2. rühma riikidest 2. rühma riikidesse ja c) 3. rühma riikidest 3. rühma riikidesse.

- ELi kõrgema tasemega toetus: summad vahemikus 250–500 eurot kuus, mis moodustuvad riikliku büroo kohaldatud keskmise taseme toetusest, millele on lisatud vähemalt 50 eurot. Neid summasid kohaldatakse suundumisel liikuvusmeetme elluviimiseks kõrgema elukallidusega riiki: a) 2. rühma riikidest 1. rühma riikidesse ning b) 3. rühma riikidest 1. ja 2. rühma riikidesse.

- ELi madalama tasemega toetus: summad vahemikus 150–400 eurot kuus, mis moodustuvad riikliku büroo kohaldatud keskmise taseme toetusest, millest on maha arvatud vähemalt 50 eurot. Neid summasid kohaldatakse suundumisel liikuvusmeetme elluviimiseks madalama elukallidusega riiki: a) 1. rühma riikidest 2. ja 3. rühma riikidesse ning b) 2. rühma riikidest 3. rühma riikidesse.

Oma riigis toetusesaajate suhtes kohaldatavate summade kindlaksmääramisel võtavad riiklikud bürood arvesse kaht erikriteeriumi:

- muude ELi toetuse täiendamiseks kasutatavate avaliku või erasektori asutuste põhiste kaasrahastamisallikate kättesaadavus kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil ning nende tase;
- välismaal õppida või end koolitada soovivate üliõpilaste nõudluse üldine tase.

Riiklikud bürood võivad võimaldada oma kõrgkoolidele paindlikkust, määrates riigi tasandil kindlaks toetuste vahemikud, mitte summad. See paindlikkus peaks olema põhjendatud – näiteks võiks seda võimaldada riikides, kus kaasrahastamine on kättesaadav riigi või institutsioonide tasandil.

2. KRITEERIUM – LISATOETUS KONKREETSETELE SIHTRÜHMADELE, MEETMETELE JA SAATVATELE RIIKIDELE/PIIRKONDADELE

Ebasoodsast keskkonnast pärit üliõpilased (muud kui erivajadustega üliõpilased)

Riigi ametiasutused võivad otsustada (sõltuvalt riigi tasandil juba antud toetusest) koos riiklike büroodega, kes vastutavad konkreetses programmiriigis programmi Erasmus+ elluviimise eest, et kõik asjaomase riigi kõrgkoolid peaksid maksma oma individuaalsest ELi toetusest ebasoodsast keskkonnast pärit üliõpilastele lisatoetust summas **100–200 eurot kuus.** Lisatoetuse täpse suuruse ja kohaldatavad kriteeriumid määravad riigi tasandil kindlaks riigi ametiasutused.

Praktikal olevad üliõpilased

Praktikal olevad üliõpilased saavad ELi toetusest lisatoetust summas **100–200 eurot kuus**. Lisatoetuse täpse suuruse määravad kindlaks riiklikud bürood ja/või kõrgkoolid vastavalt nõudlusele ja seda liiki liikuvuse kaasrahastamise tasemele. Sama kõrgkooli raames tuleks maksta kõikidele üliõpilastele igal juhul sama suurt lisatoetust, olenemata mis tahes lisasummadest ja/või mitterahalisest toetusest, mida üliõpilane võib saada vastuvõtvalt ettevõtjalt. Ebasoodsast keskkonnast pärit üliõpilastele ette nähtud lisatoetust sellisel juhul ei maksta. Partnerriikidest pärit osalejate liikuvuse puhul on üliõpilaste väljavalimisel esimene kriteerium akadeemilised saavutused, ent võrdse akadeemilise taseme korral tuleks eelistada ebasoodsamast sotsiaal-majanduslikust keskkonnast pärit üliõpilasi.

Äärepoolseimatest programmiriikidest ja piirkondadest pärit üliõpilased

Võttes arvesse kitsendusi, mida toob endaga kaasa kaugus teistest programmiriikidest, saavad äärepoolseimatest piirkondadest, Küproselt, Islandilt, Maltalt ning ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit üliõpilased järgmiseid suuremaid individuaalseid toetusi:

Kust	Kuhu	Summa
Äärepoolseimad piirkonnad, Küpros, Island ja Malta, ülemeremaad ja -territooriumid	1. rühma riigid	750 eurot kuus
	2. rühma riigid	700 eurot kuus
	3. rühma riigid	650 eurot kuus

Lisaks ülalnimetatud summadele saavad nendest riikidest pärit üliõpilased järgmist lisatoetust, mis aitab katta neil oma reisikulud:

Reisi pikkus[29]	Summa
100–499 km	180 eurot osaleja kohta
500–1999 km	275 eurot osaleja kohta
2000–2999 km	360 eurot osaleja kohta
3000–3999 km	530 eurot osaleja kohta
4000–7999 km	820 eurot osaleja kohta
8000 km või enam	1100 eurot osaleja kohta

Praktikal viibimise puhul või ebasoodsast keskkonnast pärit üliõpilastele ette nähtud lisatoetust sellisel juhul ei maksta.

Kõrgkoolide määratletav rahalise toetuse tase

ELi määrade kindlaksmääramisel ja/või kohaldamisel kõrgkoolides nõutakse, et kõrgkoolid peaksid igal juhul kinni järgmistest põhimõtetest ja kriteeriumidest:

- määrad tuleb kindlaks määrata ja/või neid tuleb kohaldada objektiivselt ja läbipaistvalt, võttes igati arvesse eespool kirjeldatud põhimõtteid ja metoodikat (st arvestades liikuvusvoo ja täiendavate eritoetustega);
- kõikidele üliõpilastele, kes suunduvad sama liiki liikuvusmeetme (õpingud või praktika) raames sama rühma riikidesse, tuleb anda sama suurt toetust (v.a ebasoodsast keskkonnast pärit või erivajadustega üliõpilastele).

Partnerriikidest pärit või partnerriikidesse lähetatavad üliõpilased

Riiklike büroode määratavate individuaalsete toetuste suurus on järgmine:

Kust	Kuhu	Summa

[29] Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta. Reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Edasi-tagasi sõidu jaoks antava ELi toetuse suuruse arvutamisel tuleb lähtuda ühel suunal läbitavast vahemaast.

Abikõlblikud partnerriigid	1. rühma programmiriigid	850 eurot kuus
	2. rühma programmiriigid	800 eurot kuus
	3. rühma programmiriigid	750 eurot kuus
Programmiriigid	Partnerriigid	650 eurot kuus

Lisaks ülaltoodud individuaalse toetuse summadele saavad partnerriikidesse suunduvad / partnerriikidest saabuvad üliõpilased järgmist lisatoetust, mis aitab katta neil oma reisikulud:

Reisi pikkus[30]	**Summa**
100–499 km	180 eurot osaleja kohta
500–1999 km	275 eurot osaleja kohta
2000–2999 km	360 eurot osaleja kohta
3000–3999 km	530 eurot osaleja kohta
4000–7999 km	820 eurot osaleja kohta
8000 km või enam	1100 eurot osaleja kohta

[30] Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta. Reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Edasi-tagasi sõidu jaoks antava ELi toetuse suuruse arvutamisel tuleb lähtuda ühel suunal läbitavast vahemaast.

C) TOETUS TÖÖTAJATE LIIKUVUSE JAOKS

Töötajad saavad ELi toetust, mis aitab katta välismaal viibimise ajal nende reisi- ja elamiskulud, järgmiselt:

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[31] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[32]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Individuaalne toetus	Osalejate otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	Kuni meetme elluviimise 14. päevani: A1.1 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70% summast A1.1 päevas osaleja kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)

[31] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[32] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

TABEL A. INDIVIDUAALNE TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad vastuvõtvast riigist. Need summad määratakse kindlaks allpool esitatud tabelis märgitud miinimumi ja maksimumi piires. Oma riigis toetusesaajate suhtes kohaldatavate summade kindlaksmääramisel võtavad riiklikud bürood kokkuleppel riigi ametiasutustega arvesse kaht erikriteeriumi:

- muude ELi toetuse täiendamiseks kasutatavate avaliku või erasektori asutuste põhiste kaasrahastamisallikate kättesaadavus kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil ning nende tase;
- välismaal õpetada või end koolitada soovivate töötajate nõudluse üldine tase.

Kõikide sihtriikide suhtes tuleks kohaldada asjaomase vahemiku piires sama protsendimäära. Kõikide sihtriikide jaoks ei saa kindlaks määrata sama summat.

Vastuvõttev riik	**Programmiriikide töötajad**	**Partnerriikide töötajad**
	Miinimum–maksimum (päevas)	**Summa (päevas)**
	A1.1	**A1.2**
Taani, Iirimaa, Madalmaad, Rootsi, Ühendkuningriik	80–160	160
Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Luksemburg, Ungari, Austria, Poola, Rumeenia, Soome, Island, Liechtenstein, Norra, Türgi	70–140	140
Saksamaa, Hispaania, Läti, Malta, Portugal, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	60–120	120
Eesti, Horvaatia, Leedu, Sloveenia	50–100	100
Partnerriigid	160	Toetust ei maksta

Riiklikud bürood võivad võimaldada programmiriikide vaheliste liikuvusmeetmete puhul oma kõrgkoolidele paindlikkust, määrates riigi tasandil kindlaks toetuste vahemikud, mitte summad. See paindlikkus peaks olema põhjendatud – näiteks võiks seda võimaldada riikides, kus kaasrahastamine on kättesaadav riigi või institutsioonide tasandil. Täpsed summad avaldatakse riiklike büroode ja kõrgkoolide veebisaitidel.

KUTSEHARIDUS- JA -KOOLITUSASUTUSTE ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

See õpirände projekt võib sisaldada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

Õppijate liikuvus:

- kuni 12kuuline **kutsehariduse või -koolitusega seotud praktika** välismaal.

Meede on avatud nii kutseõppeasutuste õpipoistele kui ka õpilastele. Need õppijad läbivad välisriigis kutsekoolitusega seotud praktika. Õppijad võetakse vastu kas mõnel töökohal (ettevõttes või muus asjakohases organisatsioonis) või mõnes kutseharidus- või -koolitusasutuses (seal veedetud aeg sisaldab väljaõpet ettevõttes või muus sobivas organisatsioonis).

Iga liikuvusmeede on paigutatud kvaliteediraamistikku, milles saatev ja vastuvõttev organisatsioon on meetme kvaliteedi tagamiseks varem kokku leppinud (hõlmab õppelepingu sõlmimist).
Õpitulemusi tunnustatakse ja need valideeritakse ametlikult institutsioonilisel tasandil, vajaduse korral kursuse sisu kohandatakse tagamaks, et välismaal veedetav liikuvusperiood sobitub hästi kursusega, millele kutseharidus- ja -koolitusasutuse õpipoiss või õpilane on ennast registreerinud.
Selleks et suurendada noorte tööalast konkurentsivõimet ja hõlbustada nende suundumist tööturule, võivad selles meetmes osaleda ka isikud, kes on läbinud äsja kursuse mõnes kutseharidus- ja -koolitusasutuses või õpipoistele kutsehariduse ja -koolituse kursuseid pakkuvas ettevõttes.

Töötajate liikuvus:

- **õpetamine/koolituse pakkumine:** see meede võimaldab kutseharidus- ja -koolitusasutuste töötajatel õpetada välismaal kutsehariduse ja -koolituse valdkonna partnerasutuses; see võimaldab ka ettevõtete töötajatel pakkuda välismaal kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioonides koolitust;

- **töötajate koolitamine:** selle meetmega toetatakse välismaal asuvas ettevõttes või kutseharidus- ja -koolitusasutuses toimuva tööpraktika või töövarjuna tegutsemise / vaatlemise kaudu kutseharidus- ja -koolitusasutuste töötajate ametialast arengut.

Programmi Erasmus+ raames toetatakse töötajate õpialast liikuvust:

- mis on paigutatud osalevate organisatsioonide strateegilise käsitlusviisi raamistikku (et nende tegevust ajakohastada ja rahvusvahelisemaks muuta);
- mis vastab töötajate selgelt kindlaks määratud arenguvajadustele ning millega kaasneb asjakohane valiku tegemine, ettevalmistamine ja järelmeetmete võtmine;
- mille puhul on tagatud osalevate töötajate õpitulemuste nõuetekohane tunnustamine ning organisatsioonisisene levitamine ja laialdane kasutamine.

Liikuvusprojektis osalevad organisatsioonid võtavad endale järgmised rollid ja ülesanded.

- Taotlev organisatsioon vastutab liikuvusprojekti elluviimise, toetuslepingu allkirjastamise ja haldamise ning aruandluse eest. Taotleja võib olla konsortsiumi koordinaator ja juhtida sama riigi partnerorganisatsioonide riiklikku õpirände konsortsiumi, mille eesmärk on saata kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilasi ja töötajaid liikuvusmeetme elluviimiseks välismaale. Riikliku õpirände konsortsiumi koordinaator võib, aga ei pruugi, tegutseda ka saatva organisatsioonina.
- Saatev organisatsioon vastutab kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilaste/töötajate väljavalimise ja nende välismaale saatmise eest.
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on välismaalt saabuvad kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilased/töötajad vastu võtta ning pakkuda neile tegevusprogrammi või võimalust saada osa kutseharidus- ja -koolitusasutuse töötajate pakutavast koolitusest.
- Vahendusorganisatsioon tegutseb tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas. See organisatsioon võib olla partner riiklikus õpirände konsortsiumis, ent ei ole saatev organisatsioon. Organisatsiooni roll võib olla jagada ja hõlbustada saatvate kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioonide haldusmenetlusi ning aidata seoses pakutavate praktikavõimalustega sobitada õpipoiste/õpilaste profiile paremini ettevõtjate vajadustega ja valmistada osalejaid ühiselt ette.

Saatev ja vastuvõttev organisatsioon koos üliõpilaste/töötajatega peavad kokku leppima üliõpilaste tegevuses (sõlmima õppelepingu) või töötajate tegevuses (sõlmima liikuvuslepingu) enne liikuvusperioodi algust. Nendes

lepingutes määratletakse välismaal läbitaval õppeperioodil eesmärgiks võetavad õpitulemused, täpsustatakse ametlikku tunnustamist käsitlevad sätted ning loetletakse iga lepinguosalise õigused ja kohustused.

Kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilastel, kes osalevad ühe kuu pikkuses või pikemas liikuvusmeetmes, on õigus saada keelelist tuge. Programmi käigus seatakse järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi. Euroopa Komisjon teeb selle abikõlblikele osalejatele kättesaadavaks, et hinnata nende võõrkeeleoskust ning pakkuda enne liikuvusmeetme elluviimist ja/või selle elluviimise ajal vajaduse korral kõige sobilikumat keeleõpet (üksikasjalikumat teavet leiab käesoleva juhendi I lisast).

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirände projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama:

ÜLDISED ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud meetmed	Kutseharidus ja -koolituse valdkonna õpirände projekt peab sisaldama ühte või mitut järgmistest meetmetest: ▪ kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilaste praktika välismaal asuvas kutsehariduskeskuses; ▪ kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilaste praktika välismaal asuvas ettevõttes; ▪ õpetamis-/koolitamislähetused välismaale; ▪ töötajate koolitamine välismaal.
Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla: ▪ ükskõik milline kutseharidus ja -koolituse valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon (mida määratletakse kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioonina) või ▪ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: – kutseharidust pakkuv kool/instituut/keskus; – avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubandus-koda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik millisel tasandil, alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini, hõlmates täiskasvanuharidust); – mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; – kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus; – kutsehariduse ja -koolituse valdkonna poliitika eest vastutav asutus. Kõik organisatsioonid peavad asuma mõnes programmiriigis.
Kes võib esitada taotluse?	▪ Õpilasi ja töötajaid välismaale saatev kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioon; ▪ riikliku õpirände konsortsiumi koordinaator. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Osalevate organisatsioonide arv	Liikuvusmeede on riikidevaheline ja selle elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri programmiriikide osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon). Kui projekti esitab riiklik õpirände konsortsium, peavad kõik konsortsiumi liikmed olema samast programmiriigist ja nad tuleb toetuse taotlemisel ära märkida. Konsortsiumi peab kuuluma vähemalt kolm kutseharidus- ja -koolitusorganisatsiooni.

Projekti kestus	1 või 2 aastat. Taotleja peab valima projekti kestuse taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **4. märtsil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. juunist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioon või riiklik õpirände konsortsium võib esitada igas valikuvoorus vaid ühe taotluse. Kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioon võib siiski kuuluda mitmesse erinevasse samal ajal toetust taotlevasse konsortsiumi või koordineerida nende tegevust.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID ÕPPIJATE LIIKUVUSE PUHUL

Meetme kestus	2 nädalat kuni 12 kuud.
Meetme elluviimise koht (kohad)	Osalejad peavad viima liikuvusmeetme ellu välismaal mõnes teises programmiriigis.
Abikõlblikud osalejad	Saatva organisatsiooni riigis elavad õpipoisid või kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilased (kelle õpingud sisaldavad tavaliselt väljaõpet töökohal). Kutseharidus- ja -koolitusasutuste õpilasi välismaal saatvad isikud. Meetmes võivad osaleda ka isikud, kes on läbinud äsja kursuse mõnes kutseharidus- ja -koolitusasutuses või ettevõttes (st endised õpipoisid). Äsja kursuse läbinud isikud peavad alustama välismaal oma tööpraktikat ühe aasta jooksul pärast kursuse lõpetamist.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID TÖÖTAJATE LIIKUVUSE PUHUL

Meetme kestus	2 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Meetme elluviimise koht (kohad)	Osalejad peavad viima liikuvusmeetme ellu välismaal mõnes teises programmiriigis.
Abikõlblikud osalejad	Kutsehariduse- ja -koolituse eest vastutavad töötajad (nt õpetajad, koolitajad, rahvusvahelise liikuvuse ametnikud, haldus- või nõustamispersonal), kes töötavad saatva(te)s organisatsiooni(de)s. Õpetamise ja koolitamise puhul on meede avatud ka ettevõtetest ning avaliku sektori ja/või kodanikuühiskonna organisatsioonidest pärit isikutele.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke (vt jagu „Millised on liikuvusprojekti eesmärgid?“) - osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - tugevdada osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	▪ projektiettepaneku kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, liikuvusmeetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet ▪ osalejate ettevalmistamise kvaliteet ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine ▪ osalejate liikuvusmeetmetesse valimise ja/või kaasamise meetmete asjakohasus ▪ kui see on asjakohane, osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ja teabevahetuse kvaliteet
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" puhul vähemalt 20 punkti).

TOETUSE ANDMINE

Väljavalitud projektide jaoks antava toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- nende liikuvusperioodide arv ja kestus, mille kohta on esitatud taotlus;
- taotleja varasem tegevus – liikuvusperioodide arv, meetmete elluviimise kvaliteet ja finantsjuhtimise usaldusväärsus –, juhul kui taotleja on saanud varasematel aastatel sarnast toetust;
- liikuvusmeetmele eraldatud riiklik kogueelarve.

AKREDITEERIMINE KUTSEHARIDUSE JA -KOOLITUSE VALDKONNA ÕPIRÄNDE PUHUL – programmi Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna liikuvuse harta

Euroopa Komisjon kuulutab 2014. aastal välja projektikonkursi, et sõlmida programmi Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna liikuvuse harta. Programmi Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna liikuvuse harta siht on ärgitada organisatsioone, kes on saavutanud õppijate ja töötajate jaoks kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas õpirände korraldamisel kvaliteetseid tulemusi, arendama oma Euroopa strateegiaid edasi. Harta eesmärk on lihtsustada menetlusi, mille kaudu saatvad organisatsioonid taotlevad rahalisi vahendeid, korraldada õppijate ja töötajate liikuvust ning anda aru nende tegevusest, samal ajal tasustades, edendades ja arendades liikuvuse puhul kvaliteeti.
Harta omanikud valitakse välja 2015. aastal ja neile antakse alates 2016. aastast võimalus lihtsustatud taotlemiseks kutseharidus- ja koolitusasutuste õpilaste ja töötajate liikuvuse 1. põhimeetme all. Harta antakse terveks programmi Erasmus+ perioodiks, kuid see võidakse ära võtta, kui harta omanikud ei säilita kvaliteedistandardeid, mis võimaldasid neil hartat saada.

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Täiendavad kriteeriumid ja kasuliku lisateabe selle meetme kohta leiab käesoleva juhendi I lisast. Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Liikuvusprojekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

A) KÕIKIDE LIIKUVUSMEETMETE SUHTES KOHALDATAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[33] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[34]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega (v.a osalejate elamiskulud), sealhulgas osalejate (pedagoogilise, kultuuridevahelise suhtlusega seotud, keelelise) ettevalmistamise, järelevalve ja toetamisega liikuvuse ajal ning õpitulemuste valideerimisega	Ühikukulud	Kuni 100. osalejani: 350 eurot osaleja kohta + alates 101. osalejast: 200 eurot iga täiendava osaleja kohta	Aluseks võetakse osalejate arv
Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ning nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „individuaalne toetus")	Tegelikud kulud	Kuni 100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis

[33] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[34] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Erakorralised kulud	Lisakulud, mis tekivad vähemate võimalustega õppijate toetamisel (v.a osalejate ja neid saatvate isikute reisikulud ja individuaalne toetus) Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	Finantstagatisega seotud kulud: 75% toetuskõlblikest kuludest Muud kulud: 100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis

B) LISARAHASTAMINE SEOSES KUTSEHARIDUS- JA -KOOLITUSASUTUSTE ÕPILASTE LIIKUVUSEGA

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Individuaalne toetus	Osalejate ja neid saatvate isikute otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	Kuni meetme elluviimise 14. päevani: A2.1 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70% summast A2.1 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 61. päevast kuni 12. kuu lõpuni: 50% summast A2.1 päevas osaleja kohta[35]	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)
Keeleõppega seotud toetus	Kulud, mis on seotud toega, mida pakutakse osalejatele enne ärasõitu või meetme elluviimise ajal selleks, et parandada õppimise või koolituse saamise käigus kasutatava keele oskust	Ühikukulud	Üksnes meetmete puhul, mis kestavad 1–12 kuud: 150 eurot keelelist tuge vajava osaleja kohta	Tingimus: taotlejad peavad lähtuma meetme töökeelega seotud toe taotlemisel enda vajadustest keelte järele, mida keskse internetipõhise teenuse kaudu ei pakuta

C) LISARAHASTAMINE SEOSES KUTSEHARIDUS- JA -KOOLITUSASUTUSTE TÖÖTAJATE LIIKUVUSEGA

Toetuskõlblikud kulud	Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri

[35] Saatvate isikute puhul kohaldatakse kutseharidus- ja -koolitusasutuste töötajate puhul kohaldatavaid määrasid. Vt eelarverubriik „individuaalne toetus" C jaos (Lisarahastamine seoses kutseharidus- ja -koolitusasutuste töötajate liikuvusega). Kui saatev isik peab viibima võõrsil kauem kui 60 päeva, aidatakse erandlikel juhtudel katta pärast 60. päeva täiendavad elamiskulud eelarverubriigist „Erivajadustega seotud toetus".

Individuaalne toetus	Osalejate ja neid saatvate isikute otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	Kuni meetme elluviimise 14. päevani: A2.2 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70% summast A2.2 päevas osaleja kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)

TABEL 1. INDIVIDUAALNE TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse. Iga riiklik büroo määrab objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel kindlaks oma riigis esitatud projektide suhtes kohaldatavad summad. Need summad määratakse kindlaks allpool esitatud tabelis märgitud miinimumi ja maksimumi piires. Täpsed summad avaldatakse riikliku büroo veebisaidil.

	Õppijate liikuvus	Töötajate (või neid saatvate isikute) liikuvus
	Miinimum–maksimum (päevas)	Miinimum–maksimum (päevas)
	A2.1	A2.2
Belgia	23–92	70–140
Bulgaaria	23–92	70–140
Tšehhi Vabariik	23–92	70–140
Taani	27–108	80–160
Saksamaa	21–84	60–120
Eesti	18–72	50–100
Iirimaa	25–100	80–160
Kreeka	22–88	70–140
Hispaania	21–84	60–120
Prantsusmaa	25–100	70–140
Horvaatia	18–72	50–100
Itaalia	23–92	70–140
Küpros	24–96	70–140
Läti	21–84	60–120
Leedu	18–72	50–100
Luksemburg	24–96	70–140
Ungari	22–88	70–140
Malta	21–84	60–120
Madalmaad	26–104	80–160
Austria	23–92	70–140
Poola	22–88	70–140
Portugal	20–80	60–120
Rumeenia	22–88	70–140
Sloveenia	18–72	50–100
Slovakkia	21–84	60–120
Soome	24–96	70–140
Rootsi	26–104	80–160
Ühendkuningriik	28–112	80–160
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	21–84	60–120
Island	25–100	70–140
Liechtenstein	22–88	70–140
Norra	22–88	70–140
Türgi	22–88	70–140

ÜLDHARIDUSE VALDKONNA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

See õpirände projekt võib sisaldada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

Töötajate liikuvus:

- **Õpetamine:** see meede võimaldab õpetajatel või teistel üldhariduse valdkonna töötajatel õpetada välismaal partnerkoolides;
- **töötajate koolitamine:** selle meetmega toetatakse õpetajate, koolijuhtide või teiste üldhariduse valdkonna töötajate ametialast arengut: a) välismaal korraldatavatel liigendatud kursustel või koolitusüritustel osalemise kaudu; b) välismaal asuvas partnerkoolis või muus asjakohases üldhariduse valdkonnas tegutsevas organisatsioonis toimuva töövarjuna tegutsemise / vaatlemise / koolituse kaudu.

MILLINE ON SELLES PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Liikuvusprojektis osalevad organisatsioonid võtavad endale järgmised rollid ja ülesanded.

- Taotlev organisatsioon vastutab liikuvusprojekti elluviimise, toetuslepingu allkirjastamise ja haldamise ning aruandluse eest. Kui taotlev organisatsioon on kool, tegutseb ta ka saatva organisatsioonina. Taotleja võib olla konsortsiumi koordinaator ja juhtida sama riigi partnerorganisatsioonide riiklikku õpirände konsortsiumi, mille eesmärk on saata üldhariduse valdkonna töötajaid liikuvusmeetme elluviimiseks välismaale.
- Saatev organisatsioon vastutab õpetajate ja teiste üldhariduse valdkonna töötajate väljavalimise ja välismaale saatmise eest.
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on õpetajad ja teised üldhariduse valdkonna töötajad vastu võtta ning pakkuda neile tegevusprogrammi või saada osa nende õpetamistegevusest.

Vastuvõtva organisatsiooni konkreetne roll sõltub meetme liigist ja suhetest saatva organisatsiooniga. Vastuvõttev organisatsioon võib olla:

- kursuse pakkuja (osalemise korral struktuursel kursusel või koolitusüritusel);
- partnerkool või muu asjakohane organisatsioon (nt töövarjuna tegutsemise või õpetamise korral). Sellisel juhul peavad saatev ja vastuvõttev organisatsioon sõlmima enne meetme elluviimist koos osalejatega lepingu. Selles lepingus tuleks määratleda välismaal veedetava perioodi eesmärgid ja tegevuse ning eelkõige iga lepinguosalise õigused ja kohustused.

Programmi Erasmus+ raames toetatakse töötajate õpialast liikuvust:

- mis on paigutatud saatva organisatsiooni Euroopa arengukava raamistikku (et selle tegevust ajakohastada ja rahvusvahelisemaks muuta);
- mis vastab töötajate selgelt kindlaks määratud arenguvajadustele;
- millega kaasneb asjakohane valiku tegemine, ettevalmistamine ja järelmeetmete võtmine;
- mille puhul on tagatud osalevate töötajate õpitulemuste nõuetekohane tunnustamine;
- mille puhul on tagatud õpitulemuste organisatsioonisisene levitamine ja laialdane kasutamine.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele üldhariduse valdkonna õpirände projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama:

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud meetmed	Üldhariduse valdkonna õpirände projekt peab sisaldama ühte või mitut järgmistest meetmetest: ▪ õpetamine; ▪ töötajate koolitamine.
Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	▪ **Õpetamine:** saatvad ja vastuvõtvad organisatsioonid peavad olema koolid (st asutused, mis pakuvad ükskõik millisel tasandil – alates alusharidusest kuni keskhariduseni – üld-, kutse- või tehnilist haridust)[36]. ▪ **Töötajate koolitamine:** saatev organisatsioon peab olema kool. Vastuvõttev organisatsioon võib olla: o kool või o ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: – kutseharidust ja -koolitust või täiskasvanuharidust pakkuv kool/instituut/hariduskeskus; – kõrgkool; – avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubandus-koda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus; – kursuseid või koolitust pakkuv organisatsioon. Kui taotluse esitab riiklik õpirände konsortsium: võib koordineeriv organisatsioon olla: o kohalik või piirkondlik haridusamet või o üldharidust koordineeriv organ[37]. Teised riiklikkusse konsortsiumi kaasatud organisatsioonid peavad olema koolid. Kõik osalevad organisatsioonid peavad asuma mõnes programmiriigis.
Kes võib esitada taotluse?	Kool, kes saadab oma töötajad välismaale (individuaalne taotlus); ▪ riikliku õpirände konsortsiumi koordinaator (konsortsiumi taotlus). Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Osalevate organisatsioonide arv	Liikuvusmeede on riikidevaheline ja selle elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri programmiriikide osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon). Toetuse taotlemise ajal ei tule ära märkida saatvaid organisatsioone. Kui projekti esitab riiklik õpirände konsortsium, peavad kõik konsortsiumi liikmed olema samast programmiriigist ja nad tuleb toetuse taotlemisel ära märkida. Konsortsium peab koosnema vähemalt kolmest organisatsioonist (koordineerija ja vähemalt kaks kooli). Konsortsiumi kuuluvatel koolidel peab olema konsortsiumi koordinaatorina tegutseva organisatsiooniga organisatsiooniline seos.
Projekti kestus	1 või 2 aastat. Taotleja peab valima projekti kestuse taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist.
Meetme kestus	2 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).

[36] Palume tutvuda iga riigi abikõlblike koolide loeteluga. Lisateabe saamiseks võtke ühendust asjaomase riigi riikliku bürooga.
[37] Palume tutvuda iga riigi abikõlblike organisatsioonide loeteluga. Lisateabe saamiseks võtke ühendust asjaomase riigi riikliku bürooga.

Meetme elluviimise koht (kohad)	Liikuvusmeetmed tuleb ellu viia välismaal mõnes teises programmiriigis.
Abikõlblikud osalejad	Üldhariduse eest vastutavad töötajad (õpetajad ja muud töötajad, k.a koolijuhid, direktorid jne), kes töötavad saatva(te)s kooli(de)s, ning muud hariduse valdkonna töötajad (koolide inspektorid ja nõunikud, pedagoogilised nõustajad, psühholoogid jne), kes on kaasatud saatva(te) kooli(de) strateegilisse arengusse.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon[38].
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse **hiljemalt 4. märtsil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. juunist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Organisatsioon või riiklik õpirände konsortsium võib esitada igas valikuvoorus vaid ühe taotluse. Konsortsiumi koordinaator võib siiski koordineerida mitme samal ajal toetust taotleva konsortsiumi tegevust.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke (vt jagu „Millised on liikuvusprojekti eesmärgid?“) - osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ja eesmärke, nagu need on esitatud Euroopa arengukavas ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - tugevdada osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	▪ projektiettepaneku kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, liikuvusmeetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ taotleva organisatsiooni Euroopa arengukava kvaliteet ▪ osalejate liikuvusmeetmetesse valimise ja/või kaasamise meetmete asjakohasus ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet ▪ osalejate ettevalmistamise kvaliteet ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - üksikutele osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal

[38] NB! Koolid, mis tegutsevad mõne teise riigi ametiasutuse järelevalve all (nt prantsuse lütseumid, saksa koolid, Ühendkuningriigi relvajõudude koolid) esitavad taotluse järelevalvet teostava riigi riiklikusse büroosse.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" puhul vähemalt 20 punkti).

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Täiendavad kriteeriumid ja kasuliku lisateabe selle meetme kohta leiab käesoleva juhendi I lisast. Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Liikuvusprojekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[39] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[40]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega (v.a osalejate reisi- ja elamiskulud), sealhulgas osalejate (pedagoogilise, kultuuridevahelise suhtlusega seotud, keelelise) ettevalmistamise, järelevalve ja toetamisega liikuvuse ajal ning õpitulemuste valideerimisega	Ühikukulud	Kuni 100. osalejani: 350 eurot osaleja kohta + alates 101. osalejast: 200 eurot iga täiendava osaleja kohta	Aluseks võetakse osalejate arv
Individuaalne toetus	Osalejate ja neid saatvate isikute otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	Kuni meetme elluviimise 14. päevani: A3.1 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70% summast A3.1 päevas osaleja kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)
Kursusetasud	Kulud, mis on otseselt seotud kursustele registreerimise tasudega	Ühikukulud	70 eurot päevas osaleja kohta kuni 700 eurot liikuvusprojektis osaleja kohta	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist kursusetasude, erivajadustega seotud toetuse ja erakorraliste kulude

[39] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[40] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ning nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „individuaalne toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	75% toetuskõlblikest kuludest	

TABEL 1. INDIVIDUAALNE TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse. Iga riiklik büroo määrab objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel kindlaks oma riigis esitatud projektide suhtes kohaldatavad summad. Need summad määratakse kindlaks allpool esitatud tabelis märgitud miinimumi ja maksimumi piires. Täpsed summad avaldatakse riikliku büroo veebisaidil.

Vastuvõttev riik	Töötajate liikuvus
	Miinimum–maksimum (päevas)
	A3.1
Taani, Iirimaa, Madalmaad, Rootsi, Ühendkuningriik	80–160
Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Luksemburg, Ungari, Austria, Poola, Rumeenia, Soome, Island, Liechtenstein, Norra, Türgi	70–140
Saksamaa, Hispaania, Läti, Malta, Portugal, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	60–120
Eesti, Horvaatia, Leedu, Sloveenia	50–100

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

See õpirände projekt võib sisaldada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

Töötajate liikuvus:

- **õpetamine/koolituse pakkumine:** see meede võimaldab täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonide töötajatel õpetada või pakkuda koolitust välismaal partnerorganisatsioonis;
- **töötajate koolitamine:** selle meetmega toetatakse täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate ametialast arengut: a) välismaal korraldatavatel liigendatud kursustel või koolitusüritustel osalemise kaudu; b) täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevas välismaal asuvas asjakohases organisatsioonis toimuva töövarjuna tegutsemise / vaatlemise kaudu.

MILLINE ON SELLES PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Liikuvusprojektis osalevad organisatsioonid võtavad endale järgmised rollid ja ülesanded.

- Taotlev organisatsioon vastutab liikuvusprojekti elluviimise, toetuslepingu allkirjastamise ja haldamise ning aruandluse eest. Taotleja võib olla konsortsiumi koordinaator ja juhtida sama riigi partnerorganisatsioonide riiklikku õpirände konsortsiumi, mille eesmärk on saata täiskasvanuhariduse valdkonna töötajaid liikuvusmeetme elluviimiseks välismaale. Konsortsiumi koordinaator võib, aga ei pruugi, tegutseda ka saatva organisatsioonina.
- Saatev organisatsioon vastutab täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate väljavalimise ja välismaale saatmise eest. Saatev organisatsioon on kas taotlev organisatsioon või partner riiklikus õpirände konsortsiumis.
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on välismaalt saabuvad täiskasvanuhariduse valdkonna töötajad vastu võtta ja pakkuda neile tegevusprogrammi või saada osa nende koolitustegevusest.

Vastuvõtva organisatsiooni konkreetne roll sõltub meetme liigist ja suhetest saatva organisatsiooniga. Vastuvõttev organisatsioon võib olla:

- kursuse pakkuja (osalemise korral struktuursel kursusel või koolitusüritusel);
- partner- või muu asjakohane täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsev organisatsioon (nt töövarjuna tegutsemise või õpetamise korral). Sellisel juhul peab saatev organisatsioon leppima enne meetme elluviimist koos osalejatega kokku välismaal veedetava perioodi eesmärkides ja tegevustes ning määrama kindlaks iga lepinguosalise õigused ja kohustused.

Programmi Erasmus+ raames toetatakse töötajate õpialast liikuvust:

- mis kuulub saatvate organisatsioonide Euroopa arengukava raamistikku (et nende tegevust ajakohastada ja rahvusvahelisemaks muuta);
- mis vastab töötajate selgelt kindlaks määratud arenguvajadustele;
- millega kaasneb asjakohane valiku tegemine, ettevalmistamine ja järelmeetmete võtmine;
- mille puhul on tagatud osalevate töötajate õpitulemuste nõuetekohane tunnustamine ning organisatsioonisisene levitamine ja laialdane kasutamine.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele täiskasvanuhariduse valdkonna õpirände projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama:

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud meetmed	Täiskasvanuhariduse valdkonna õpirände projekt peab sisaldama ühte või mitut järgmistest meetmetest: ▪ õpetamine/koolituse pakkumine; ▪ töötajate koolitamine.
Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla: ▪ ükskõik milline täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon (mida määratletakse täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonina) või ▪ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: – täiskasvanuharidust pakkuv kool/instituut/keskus; – asutus erivajadustega täiskasvanud õppijatele; – kõrgkool (sh selline, mis pakub haridusvõimalusi täiskasvanutele); – avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubandus-koda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus; – mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; – kultuuriorganisatsioon, raamatukogu, muuseum; – kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus. Kõik organisatsioonid peavad asuma mõnes programmiriigis.
Kes võib esitada taotluse?	▪ Oma töötajaid välismaale saatev täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioon; ▪ täiskasvanuhariduse organisatsioonide riikliku õpirände konsortsiumi koordinaatorina tegutsev täiskasvanuhariduse organisatsioon. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Osalevate organisatsioonide arv	Toetuse taotlemise ajal tuleb ära märkida vaid saatev organisatsioon. Kui projekti esitab riiklik õpirände konsortsium, peavad kõik konsortsiumi liikmed olema samast programmiriigist ja nad tuleb toetuse taotlemisel ära märkida. Konsortsiumi peab kuuluma vähemalt kolm täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsiooni. Liikuvusprojekti elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri programmiriikide organisatsiooni (vähemalt üks saatev ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).
Projekti kestus	1 või 2 aastat. Taotleja peab valima projekti kestuse taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist.
Meetme kestus	2 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Meetme elluviimise koht (kohad)	Osalejad peavad viima liikuvusmeetme ellu välismaal mõnes teises programmiriigis.
Abikõlblikud osalejad	Täiskasvanuhariduse eest vastutavad töötajad, kes töötavad saatva(te)s täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsiooni(de)s.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon.

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **4. märtsil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. juunist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioon või täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonide riiklik õpirände konsortsium võib esitada igas valikuvoorus vaid ühe taotluse. Täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioon võib siiski kuuluda mitmesse erinevasse samal ajal toetust taotlevasse konsortsiumi või koordineerida nende tegevust.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke (vt jagu „Millised on liikuvusprojekti eesmärgid?“) - osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - tugevdada osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	▪ projektiettepaneku kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, liikuvusmeetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ taotleva organisatsiooni Euroopa arengukava kvaliteet ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet ▪ osalejate ettevalmistamise kvaliteet ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine ▪ osalejate liikuvusmeetmetesse valimise ja/või kaasamise meetmete asjakohasus ▪ kui see on asjakohane, osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ja teabevahetuse kvaliteet
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus“ ning „mõju ja tulemuste levitamine“ puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet“ puhul vähemalt 20 punkti).

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Täiendavad kriteeriumid ja kasuliku lisateabe selle meetme kohta leiab käesoleva juhendi I lisast. Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Liikuvusprojekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[41] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[42]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega (v.a osalejate reisi- ja elamiskulud), sealhulgas osalejate (pedagoogilise, kultuuridevahelise suhtlusega seotud, keelelise) ettevalmistamise, järelevalve ja toetamisega liikuvuse ajal ning õpitulemuste valideerimisega	Ühikukulud	Kuni 100. osalejani: 350 eurot osaleja kohta + alates 101. osalejast: 200 eurot iga täiendava osaleja kohta	Aluseks võetakse osalejate arv
Individuaalne toetus	Osalejate ja neid saatvate isikute otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	Kuni meetme elluviimise 14. päevani: A4.1 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70% summast A4.1 päevas osaleja kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)
Kursusetasud	Kulud, mis on otseselt seotud kursustele registreerimise tasudega	Ühikukulud	70 eurot päevas osaleja kohta kuni 700 eurot liikuvusprojektis osaleja kohta	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist kursusetasude, erivajadustega seotud toetuse ja erakorraliste kulude

[41] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[42] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ning nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „individuaalne toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	75% toetuskõlblikest kuludest	

TABEL 1. INDIVIDUAALNE TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse. Iga riiklik büroo määrab objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel kindlaks oma riigis esitatud projektide suhtes kohaldatavad summad. Need summad määratakse kindlaks allpool esitatud tabelis märgitud miinimumi ja maksimumi piires. Täpsed summad avaldatakse riikliku büroo veebisaidil.

Vastuvõttev riik	Töötajate liikuvus
	Miinimum–maksimum (päevas)
	A4.1
Taani, Iirimaa, Madalmaad, Rootsi, Ühendkuningriik	80–160
Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Luksemburg, Ungari, Austria, Poola, Rumeenia, Soome, Island, Liechtenstein, Norra, Türgi	70–140
Saksamaa, Hispaania, Läti, Malta, Portugal, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	60–120
Eesti, Horvaatia, Leedu, Sloveenia	50–100

NOORTE JA NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse programmiriikide organisatsioone ja osalejaid kaasavate riikidevaheliste meetmete toetamiseks. Ligikaudu 25%ga selle meetme jaoks kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelist tegevust, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad programmiriikidest ja ELi naabriks olevatest partnerriikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid").

See õpirände projekt võib sisaldada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

Noorte liikuvus:

- **noortevahetus**

Noortevahetus võimaldab eri riikide noorterühmadel kohtuda ja veeta koos kuni 21 päeva. Noortevahetuse ajal viivad osalejad ühiselt ellu nende jaoks enne vahetust kavandatud ja ette valmistatud tööprogrammi (hõlmab õpikodasid, ülesandeid, arutelusid, rollimänge, simulatsioone, tegevust vabas õhus jne). Noortevahetus võimaldab noortel: arendada pädevusi; muutuda teadlikuks sotsiaalselt olulistest teemadest/teemavaldkondadest; avastada peamiselt üksteiselt õppimise teel uusi kultuure, kombeid ja elustiile; tugevdada selliseid väärtusi nagu solidaarsus, demokraatia, sõprus jne. Õppeprotsess lähtub noortevahetuse puhul mitteformaalse hariduse meetoditest. Noortevahetus põhineb Euroopa Liidu eri riikidest või ka väljaspool liitu asuvatest eri riikidest pärit kahe või enama osaleva organisatsiooni riikidevahelisel koostööl.

Järgmiste tegevuste puhul ei ole õigust saada noortevahetuse raames toetust: akadeemilised õppereisid; vahetused, mille eesmärk on teenida rahalist kasu; vahetused, mida võib lugeda turismiks; festivalid; puhkusereisid; esinejate ringreisid.

- **Euroopa vabatahtlik teenistus**

Meede võimaldab 17–30aastastel noortel anda oma isiklik panus kuni 12 kuud kestva ja mõnes teises riigis või väljaspool Euroopa Liitu toimuva tasustamata ja täistööajaga vabatahtliku teenistuse kaudu. Noortele vabatahtlikele antakse võimalus aidata kaasa selliste organisatsioonide igapäevatöös, mis tegelevad noorte teavitamise ja noorsoopoliitikaga, noorte isikliku ja sotsiaalhariduslikku arenguga, kodanike kaasamisega, sotsiaalhooldusega, ebasoodsas olukorras olevate isikute kaasamisega, keskkonnaga, mitteformaalse hariduse programmidega, IKT- ja meediaoskusega, kultuuri ja loomingulisusega, arengukoostööga jne.
Projekt võib hõlmata 1–30 vabatahtlikku, kes võivad teha oma vabatahtliku tööd kas individuaalselt või rühmas.

Osalevate organisatsioonide ülesanne on:

- korraldada vabatahtlike ülalpidamine, majutus ja kohalik transport;
- kavandada vabatahtlikele ülesanded ja tegevused, mille puhul peetakse kinni Euroopa vabatahtliku teenistuse hartas kirjeldatud kvaliteedipõhimõtetest;
- pakkuda meetme elluviimise kestel vabatahtlikele pidevat täidetavate ülesannetega seotud keelelist, isiklikku ja halduslikku tuge.

Osalemine Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses peab olema vabatahtlikele tasuta, välja arvatud võimalik panus reisikulude katmisse (kui programmi Erasmus+ toetus ei kata neid kulusid tervikuna) ja lisakulud, mis ei ole seotud meetme elluviimisega. Peamised kulud, mis on seotud vabatahtlike osalemisega Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses, kaetakse programmi Erasmus+ toetusest või osalevate organisatsioonide muudest vahenditest.

Lisaks toele, mida pakuvad vabatahtlikele osalevad organisatsioonid, korraldavad riiklikud bürood või piirkondlikud SALTO teabekeskused koolitus- ja hindamistsükli, milles igal vabatahtlikul tuleb osaleda ja millesse kuulub: a) saabumisel toimuv koolitus; b) üle kuue kuu kestva vabatahtliku teenistuse puhul vahehindamine.

Programmi Erasmus+ raames toimuvaks Euroopa vabatahtlikuks teenistuseks ei peeta järgmiseid tegevusi: juhuslik, struktureerimata, osalise tööajaga tegutsemine vabatahtlikuna; tööpraktika ettevõttes; tasustatud töö; vaba aja veetmise või turismiga seotud tegevus; keelekursus; odava tööjõu kasutamine; õppimine või kutsekoolitus välismaal.

Noorsootöötajate liikuvus:

- **noorsootöötajate koolitamine ja võrgustike loomine**

Meetmega toetatakse noorsootöötajate ametialast arengut noorsootöötajate osalemise kaudu riikidevahelistel/rahvusvahelistel seminaridel, koolituskursustel, kontaktide loomise üritustel, õppekäikudel jne või noorte valdkonnas tegutsevas välismaal asuvas organisatsioonis toimuva töövarjuna tegutsemise / vaatlemise

kaudu. Kogu selle tegevuse korraldavad projektis osalevad organisatsioonid.

MILLINE ON SELLES PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Liikuvusprojektis osalevad organisatsioonid võtavad endale järgmised rollid ja ülesanded.

- Noorte liikuvusprojekti koordinaator vastutab kõikide partnerorganisatsioonide nimel kogu projekti elluviimise eest.
- Saatev organisatsioon vastutab noorte ja noorsootöötajate välismaale saatmise eest (see hõlmab praktilisi korraldusi, osalejate ettevalmistamist enne ärasõitu, osalejate toetamist projekti kõikides etappides).
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on meede ellu viia, töötada koostöös osalejate ja partnerorganisatsioonidega välja osalejate tegevusprogramm ja toetada osalejaid projekti kõikides etappides.

Noortel vabatahtlikel, kes osalevad Euroopa vabatahtlikus teenistuses kaks kuud või kauem, on õigus saada keelelist tuge. Programmi käigus seatakse järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi. Euroopa Komisjon teeb selle abikõlblikele osalejatele kättesaadavaks, et hinnata nende võõrkeeleoskust ning pakkuda enne liikuvusmeetme elluviimist ja/või selle elluviimise ajal vajaduse korral kõige sobilikumat keeleõpet (üksikasjalikumat teavet leiab käesoleva juhendi I lisast).

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele õpirände projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama:

ÜLDISED ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud meetmed	Noorte liikuvusprojekt peab sisaldama ühte või mitut järgmistest meetmetest: ▪ noortevahetus; ▪ Euroopa vabatahtlik teenistus; ▪ noorsootöötajate koolitamine ja võrgustike loomine.
Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla: ▪ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; ▪ Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon; ▪ sotsiaalne ettevõte; ▪ kohaliku tasandi avalik-õiguslik asutus, ▪ rühm noori, kes tegeleb noorsootööga, ent mitte ilmtingimata mõnes noorteorganisatsioonis (st mitteametlik noorterühm); ning samuti: ▪ riigi või piirkonna tasandi avalik-õiguslik asutus[43]; ▪ piirkondade ühendus; ▪ Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus; ▪ ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus, mis asub programmiriigis või ELi naabriks olevas partnerriigis (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid").

[43] Riigi või piirkonna tasandi avalik-õiguslikuks asutuseks peetakse selles kontekstis avaliku sektori asutust, mis 1) pakub teenuseid või omab pädevust halduspiirkonnas, mis hõlmab kogu riigi või piirkonna territooriumi, ning 2) omab monopoli ehk asjaomases riigis või piirkonnas puuduvad teised samu ülesandeid täitvad asutused (tüüpilised näited on ministeeriumid, riiklikud ametid, piirkondlikud omavalitsused). Sellega seoses jäävad koolid, ülikoolid ja muud asutused – isegi kui nad on asutatud asjaomase riigi õiguse alusel – sellest kategooriast välja, liigitudes kohaliku tasandi avalik-õiguslikeks asutusteks.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud osalev organisatsioon või rühm[44]. See organisatsioon esitab taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel. Noorte liikuvusprojekti rahastamiseks on eriviis (vt rahastamiseeskirjade jagu), kui taotleja on: ▪ riigi või piirkonna tasandi avalik-õiguslik asutus[45]; ▪ piirkondade ühendus; ▪ Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus; ▪ ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Liikuvusmeede on riikidevaheline ja selle elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri programmiriikide osalevat organisatsiooni (saatev organisatsioon ja vastuvõttev organisatsioon). Kui noorte liikuvusprojekti raames on ette nähtud vaid üks meede, peab koordinaator tegutsema ka kui saatev või vastuvõttev organisatsioon. Kui noorte liikuvusprojekti raames on ette nähtud rohkem kui üks meede, võib projekti koordinaator – aga ei pruugi – tegutseda saatva või vastuvõtva organisatsioonina. Koordinaator ei tohi ühelgi juhul olla mõne ELi naabriks oleva partnerriigi organisatsioon. **Meetmete elluviimine programmiriikides:** kõik osalevad organisatsioonid peavad olema pärit programmiriigist. **Meetmete elluviimine ELi naabriks olevas partnerriigis:** meetme elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt üks programmiriigi osalev organisatsiooni ja üks ELi naabriks oleva partnerriigi osalev organisatsioon.
Projekti kestus	3–24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt: ▪ **4. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. maist kuni 30. septembrini; ▪ **30. aprillil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini; ▪ **1. oktoobril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgmise aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Taotlusvormile tuleb lisada kõikide projekti raames kavandatavate meetmete elluviimise ajakava.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID NOORTEVAHETUSE PUHUL

Meetme kestus	5–21 päeva (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Meetme elluviimise koht (kohad)	Meede tuleb ellu viia ühe osaleva organisatsiooni riigis.
Abikõlblikud osalejad	Saatvate ja vastuvõtvate organisatsioonide riikides elavad 13–30aastased noored[46]. Noortevahetusse kaasatud rühmajuhid[47] peavad olema vähemalt 18aastased.

[44] Kui tegemist on mitteametliku rühmaga, võtab üks selle liikmetest, kes on vähemalt 18aastane, endale esindaja rolli ja vastutuse rühma nimel.
[45] Vt eelmine märkus.
[46] Palume arvesse võtta ka järgmist:
vanuse alampiir – osalejad peavad olema saavutanud meetme alguskuupäevaks miinimumvanuse;
vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla taotluse esitamise tähtajal vanemad kindlaks määratud maksimumvanusest.
[47] Rühmajuht on täiskasvanu, kes saadab noortevahetuses osalevaid noori, et tagada nende tõhus õppimine, kaitse ja turvalisus.

Osalejate arv ja riikidest pärit rühmade koosseis	16–60 osalejat (lisaks rühmajuht (rühmajuhid)). Rühmas peab olema vähemalt 4 osalejat (lisaks rühmajuht (rühmajuhid)). Igal konkreetsest riigist pärit rühmal peab olema vähemalt üks rühmajuht.
Muud kriteeriumid	Seos noortevahetust rahastava riigiga Selleks et säilitada selge seos riigiga, kus asub riiklik büroo, peab vähemalt üks saatvatest organisatsioonidest või vastuvõttev organisatsioon olema iga meetme puhul riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus. Ettevalmistav külaskäik Kui projekti puhul on ette nähtud ettevalmistav külaskäik, tuleb kinni pidada järgmistest abikõlblikkuskriteeriumidest: ▪ ettevalmistava külaskäigu kestus: kuni 2 päeva (ei hõlma reisimisele kuluvaid päevi); ▪ osalejate arv: üks osaleja rühma kohta. Osalejate arvu võib suurendada kaheni, kui vähemalt üks osalejatest on meetmes osalev noor.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE PUHUL

Akrediteerimine	Kõikidel Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevusse kaasatud osalevatel organisatsioonidel peab olema Euroopa vabatahtliku teenistuse kehtiv akrediteering (lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi I lisas leiduva jaoga Euroopa vabatahtliku teenistuse kohta).
Meetme kestus	2–12 kuud. Selleks et hõlbustada saabumisel toimuva koolituse korraldamist, peab meetme elluviimine algama kuu alguses (st kuu seitsme esimese päeva jooksul). Meetmete puhul, kus osaleb vähemalt kümme vabatahtlikku, kes läbivad oma teenistuse koos (rühmateenistus), või kuhu on kaasatud vähemate võimalustega noored, võib Euroopa vabatahtlik teenistus kesta 2 nädalat kuni 2 kuud (lühiajaline teenistus).
Meetme elluviimise koht (kohad)	**Programmiriigi vabatahtlik** peab meetme ellu viima teises programmiriigis või ELi naabriks olevas partnerriigis. **ELi naabriks oleva partnerriigi vabatahtlik** peab meetme ellu viima programmiriigis.
Abikõlblikud osalejad	Saatva organisatsiooni riigis elavad 17–30aastased noored[48]. Vabatahtlik võib osaleda Euroopa vabatahtlikus teenistuses vaid üks kord[49]. **Erand:** vabatahtlikud, kes on osalenud Euroopa vabatahtliku teenistuse meetmes, mis kestis kuni 2 kuud, võivad osaleda Euroopa vabatahtlikus teenistuses ühe korra veel.
Osalejate arv	Kuni 30 vabatahtlikku kogu projekti kohta.
Muud kriteeriumid	Selleks et säilitada selge seos riigiga, kus asub riiklik büroo, peab vähemalt üks saatvatest organisatsioonidest või vastuvõttev organisatsioon olema iga meetme puhul riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus. Ettevalmistav külaskäik: üksnes Euroopa vabatahtliku teenistuse puhul, kuhu on kaasatud vähemate võimalustega noored. Kui projekti puhul on ette nähtud ettevalmistav külaskäik, tuleb kinni pidada järgmistest abikõlblikkuskriteeriumidest: ▪ ettevalmistava külaskäigu kestus: kuni 2 päeva (ei hõlma reisimisele kuluvaid päevi); ▪ osalejate arv: üks osaleja rühma kohta. Osalejate arvu võib suurendada kaheni, kui vähemalt üks osalejatest on meetmes osalev noor.

48 Vt eespool esitatud märkus vanusepiirangu kohta.
49 See kehtib programmi Erasmus+ ja varasemate programmide alusel toimuva Euroopa vabatahtliku teenistuse puhul.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID NOORSOOTÖÖTAJATE LIIKUVUSE PUHUL

Meetme kestus	2 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Meetme elluviimise koht (kohad)	Meede tuleb ellu viia ühe osaleva organisatsiooni riigis.
Abikõlblikud osalejad	Vanusepiirang puudub. Osalejad peavad elama neid saatva või vastu võtva organisatsiooni riigis.
Osalejate arv	Kuni 50 osalejat (sh vajaduse korral koolitajad ja vahendajad) iga projekti raames kavandatud meetme puhul.
Muud kriteeriumid	Selleks et säilitada selge seos riigiga, kus asub riiklik büroo, peab vähemalt üks saatvatest organisatsioonidest või vastuvõttev organisatsioon olema iga meetme puhul riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke (vt jagu „Millised on liikuvusprojekti eesmärgid?“) - osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - tugevdada osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret ▪ mil määral kaasatakse projekti vähemate võimalustega noori
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	• projektiettepaneku kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, liikuvusmeetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet • projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus • praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet • osalejate ettevalmistamise kvaliteet • mitteformaalse õppimise raames kavandatud kaasamismeetodite kvaliteet ja noorte aktiivne kaasalöömine projekti kõikidel tasanditel • kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine • osalejate liikuvusmeetmetesse valimise ja/või kaasamise meetmete asjakohasus • osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ja teabevahetuse kvaliteet
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" puhul vähemalt 20 punkti).

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Täiendavad kriteeriumid ja kasuliku lisateabe selle meetme kohta leiab käesoleva juhendi I lisast. Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Liikuvusprojekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

A) NOORTEVAHETUS

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi; lisaks vajaduse korral võimaliku ettevalmistava külaskäiguga seotud reisikulud	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 10–99 km: 20 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[50] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[51]
			Kui reisi pikkus on 100–499 km: 80 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 170 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 270 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 400 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 620 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 830 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	A5.1 meetme elluviimise päevas osaleja kohta[52]	Aluseks võetakse meetme kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)

[50] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.
[51] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.
[52] Sh rühmajuhid ja saatvad isikud.

Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ning nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Ühikukulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse ja erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega Kulud, mis tekivad vähemate võimalustega noorte toetamisel (v.a osalejate ja neid saatvate isikute reisikulud ja korralduslik toetus); Kulud, mis on seotud osalejate majutamisega ettevalmistava külaskäigu ajal; Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Ühikukulud	Finantstagatisega seotud kulud: 75% toetuskõlblikest kuludest Muud kulud: 100% toetuskõlblikest kuludest	

B) EUROOPA VABATAHTLIK TEENISTUS

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi; lisaks vajaduse korral võimaliku ettevalmistava külaskäiguga seotud reisikulud	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[53] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[54]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	Euroopa vabatahtliku teenistuse puhul, mis kestab alla 2 kuu: A5.2 päevas vabatahtliku kohta + Euroopa vabatahtliku teenistuse puhul, mis kestab 2–12 kuud: A5.3 kuus vabatahtliku kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)
Individuaalne toetus	Vabatahtlikule isiklike lisaväljaminekute tarvis antav taskuraha	Ühikukulud	Euroopa vabatahtliku teenistuse puhul, mis kestab alla 2 kuu: A5.4 päevas vabatahtliku kohta + Euroopa vabatahtliku teenistuse puhul, mis kestab 2–12 kuud: A5.5 kuus vabatahtliku kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta
Keeleõppega seotud toetus	Kulud, mis on seotud toega, mida pakutakse osalejatele enne ärasõitu või meetme elluviimise ajal selleks, et parandada vabatahtliku tööülesannete täitmisel kasutatava keele oskust	Ühikukulud	Üksnes meetmete puhul, mis kestavad 2–12 kuud: 150 eurot keelelist tuge vajava osaleja kohta	Tingimus: taotlejad peavad lähtuma meetme töökeelega seotud toe taotlemisel enda vajadustest keelte järele, mida keskse internetipõhise teenuse kaudu ei pakuta

[53] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[54] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Erivajadustega seotud toetus	Saatvate isikute elamiskulud ja reisikulud, kui need on põhjendatud, ja nende isikute toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriaga „reisimine". Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ning ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega; Kulud, mis on seotud osalejate majutamisega ettevalmistava külaskäigu ajal; Kulud, mis on seotud põhjalikuma juhendamisega ja eriettevalmistusega vähemate võimalustega noorte osalemise korral; Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	Finantstagatisega seotud kulud: 75% toetuskõlblikest kuludest Muud kulud: 100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis

C) NOORSOOTÖÖTAJATE LIIKUVUS

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[55] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[56]

[55] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.
[56] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	A5.6 meetme elluviimise päevas osaleja kohta; kuni 1100 eurot osaleja kohta[57]	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)
Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ning nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse ja erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega; kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	Finantstagatisega seotud kulud: 75% toetuskõlblikest kuludest Muud kulud: 100% toetuskõlblikest kuludest	

[57] Sh koolitajad, vahendajad ja saatvad isikud.

D) KORRALDUSLIK TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS/KUUS)

Summad sõltuvad riigist, kus liikuvusmeedet ellu viiakse. Projektide puhul, mille on esitanud piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus, piirkondade ühendus, Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus või ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus, vähendatakse allpool esitatud summasid 50% võrra.

	Noortevahetus (eurot päevas)	Euroopa vabatahtlik teenistus		Noorsootöötajate liikuvus (eurot päevas)
		14–59 päeva (eurot päevas)	2–12 kuud (eurot kuus)	
	A5.1	A5.2	A5.3	A5.6
Belgia	37	20	590	65
Bulgaaria	32	17	500	53
Tšehhi Vabariik	32	17	490	54
Taani	40	21	630	72
Saksamaa	33	18	520	58
Eesti	33	18	520	56
Iirimaa	39	21	610	74
Kreeka	38	21	610	71
Hispaania	34	18	530	61
Prantsusmaa	37	19	570	66
Horvaatia	35	19	570	62
Itaalia	39	21	610	66
Küpros	32	21	610	58
Läti	34	19	550	59
Leedu	34	18	540	58
Luksemburg	36	21	610	66
Ungari	33	17	510	55
Malta	37	20	600	65
Madalmaad	39	21	620	69
Austria	39	18	540	61
Poola	34	18	540	59
Portugal	37	20	600	65
Rumeenia	32	17	500	54
Sloveenia	34	20	580	60
Slovakkia	35	19	550	60
Soome	39	21	630	71
Rootsi	39	21	630	70
Ühendkuningriik	40	21	630	76
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	28	15	440	45
Island	39	21	610	71
Liechtenstein	39	21	610	74
Norra	40	21	630	74
Türgi	32	17	500	54
Partnerriik	29	15	440	48

E) INDIVIDUAALNE TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS/KUUS)

Summad sõltuvad riigist, kus liikuvusmeedet ellu viiakse.

	Euroopa vabatahtlik teenistus	
	14–59 päeva (eurot päevas)	2–12 kuud (eurot kuus)
	A5.4	A5.5
Belgia	4	110
Bulgaaria	3	70
Tšehhi Vabariik	4	90
Taani	5	145
Saksamaa	4	110
Eesti	3	85
Iirimaa	5	125
Kreeka	4	100
Hispaania	4	105
Prantsusmaa	5	115
Horvaatia	4	90
Itaalia	4	115
Küpros	4	110
Läti	3	80
Leedu	3	80
Luksemburg	4	110
Ungari	4	90
Malta	4	110
Madalmaad	4	110
Austria	4	115
Poola	3	85
Portugal	4	100
Rumeenia	2	60
Sloveenia	3	85
Slovakkia	4	95
Soome	4	125
Rootsi	4	115
Ühendkuningriik	5	140
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	2	60
Island	5	135
Liechtenstein	5	120
Norra	5	135
Türgi	3	80
Partnerriik	2	55

EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE SUUREMAHULISED ETTEVÕTMISED

MILLISED ON EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE SUUREMAHULISE ETTEVÕTMISE EESMÄRGID?

Meetme eesmärk on toetada Euroopa või ülemaailmsete ettevõtmiste raames suuremahulisi vabatahtliku töö projekte (milles lööb kaasa vähemalt 30 Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlikku) noorte, kultuuri ja spordi valdkonnas (nt ülemaailmsed noorte tippkohtumised, Euroopa kultuuripealinnad, Euroopa noortepealinnad, Euroopa suurvõistlused).

MIS ON EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE SUUREMAHULINE ETTEVÕTMINE?

Toetatavate projektide puhul tuleb läbida järgmised etapid:

- ettevalmistamine (sealhulgas praktilised korraldused, osalejate väljavalimine, osalejate keeleline / kultuuridevahelise suhtlusega / ülesandega seotud ettevalmistamine enne ärasõitu);
- Euroopa vabatahtliku teenistuse meetmete ja täiendavate meetmete elluviimine;
- järelmeetmete võtmine (sealhulgas Euroopa vabatahtliku teenistuse meetmete hindamine, vajaduse korral meetmete elluviimises osalejate saavutatud õpitulemuste ametlik tunnustamine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

- **Euroopa vabatahtlik teenistus**

See võimaldab 17–30aastastel noortel anda oma isiklik panus kuni kaks kuud kestva ja mõnes teises riigis toimuva tasustamata ja täistööajaga vabatahtliku teenistuse kaudu. Vabatahtlikele antakse võimalus kaasa lüüa Euroopa/rahvusvahelise ettevõtmise raames elluviidavate meetmete ja algatuste ettevalmistamises.

Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahulises ettevõtmises peab osalema vähemalt 30 vabatahtlikku.

Osalevate organisatsioonide ülesanne on:

- korraldada vabatahtlike ülalpidamine, majutus ja kohalik transport;
- kavandada vabatahtlikele ülesanded ja tegevused, mille puhul peetakse kinni Euroopa vabatahtliku teenistuse hartas kirjeldatud kvaliteedipõhimõtetest;
- pakkuda Euroopa vabatahtliku teenistuse meetme elluviimise kestel vabatahtlikele pidevat konkreetsete ülesannetega seotud keelelist, isiklikku ja halduslikku tuge.

Osalemine Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses peab olema vabatahtlikele tasuta, välja arvatud võimalik panus reisikulude katmisse (kui programmi Erasmus+ toetus ei kata neid kulusid tervikuna) ja liigsed kulutused, mis ei ole seotud meetme elluviimisega. Peamised kulud, mis on seotud vabatahtlike osalemisega Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses, kaetakse programmi Erasmus+ toetusest või osalevate organisatsioonide muudest vahenditest.

Programmi Erasmus+ raames toimuvaks Euroopa vabatahtlikuks teenistuseks ei peeta järgmiseid tegevusi: juhuslik, struktureerimata, osalise tööajaga tegutsemine vabatahtlikuna; tööpraktika ettevõttes; tasustatud töö; vaba aja veetmise või turismiga seotud tegevus; keelekursus; odava tööjõu kasutamine; õppimine või kutsekoolitus välismaal.

- **Täiendavad meetmed**

Projekti raames võidakse korraldada kõrvalüritusi, näiteks konverentse, seminare, kohtumisi ja õpikodasid, mille eesmärk on suurendada ettevõtmise käigus teadlikkust vabatahtliku tegevuse (ja eeskätt Euroopa vabatahtliku teenistuse) väärtusest.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Euroopa vabatahtliku teenistuse ettevõtmine peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik milline programmiriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon, mis on otseselt seotud Euroopa/rahvusvahelise noorte-, kultuuri- või spordiürituse korraldamisega või mis on sõlminud sellise ürituse korraldajatega ametliku kirjaliku koostöölepingu. Üksikisikud ei saa toetust taotleda.
Abikõlblikud meetmed	Lisaks Euroopa vabatahtliku teenistuse meetmetele võib Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahuline ettevõtmine hõlmata ka täiendavaid meetmeid, näiteks konverentse, seminare, kohtumisi ja õpikodasid.
Projekti kestus	3–12 kuud.
Projekti elluviimise koht	Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahuline projekt tuleb ellu viia programmiriigis, kus toimub Euroopa/rahvusvaheline noorte-, kultuuri- või spordiüritus.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **3. aprillil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 31. juulini.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE PUHUL

Meetme kestus	14 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Abikõlblikud osalejad	Programmiriigist (v.a riigist, kus projekt ellu viiakse) või ELi naabriks olevast partnerriigist pärit 17–30aastased noored. Vabatahtlik võib osaleda programmi Erasmus+ rakendamise jooksul vaid ühes Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahulises projektis.
Osalejate arv	Vähemalt 30 vabatahtlikku.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke (vt jagu „Millised on liikuvusprojekti eesmärgid?”) ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - suurendada teadlikkust vabatahtliku tegevuse väärtusest - suurendada teadlikkust Euroopa vabatahtliku teenistuse pakutavatest võimalustest ▪ mil määral kaasatakse projekti vähemate võimalustega noori

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	▪ projektiettepaneku kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, meetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet ▪ osalejate ettevalmistamise kvaliteet ▪ mitteformaalse õppimise raames kavandatud kaasamismeetodite kvaliteet ja noorte aktiivne kaasalöömine projekti kõikidel tasanditel ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine ▪ osalejate liikuvusmeetmetesse valimise ja/või kaasamise meetmete asjakohasus • osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ja teabevahetuse kvaliteet • mil määral peavad osalevad organisatsioonid kinni Euroopa vabatahtliku teenistuse harta põhimõtetest
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" puhul vähemalt 20 punkti).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest.

Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahulise ettevõtmise jaoks antav maksimumtoetus: 200 000 eurot

ETTEVÕTMISE RAAMES ELLU VIIDAVATE EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE MEETMETE RAHASTAMISE EESKIRJAD

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta[58]	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[59] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[60]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud projekti liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	A 6.1 meetme elluviimise päevas vabatahtliku kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta
Individuaalne toetus	Vabatahtlikule isiklike lisaväljaminekute tarvis antav taskuraha	Ühikukulud	A6.2 meetme elluviimise päevas vabatahtliku kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta

[58] Vähem kui 100 km pikkuste reiside eest ei ole reisikulude hüvitamist ette nähtud.
[59] HTTP://EC.EUROPA.EU/PROGRAMMES/ERASMUS-PLUS/TOOLS/DISTANCE_EN.HTM.
[60] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Erivajadustega seotud toetus	Saatvate isikute elamiskulud ja reisikulud, kui need on põhjendatud, ja nende isikute toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriaga „reisimine". Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ja nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse ja erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud põhjalikuma juhendamisega ja eriettevalmistusega vähemate võimalustega noorte osalemise korral; Kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	

ETTEVÕTMISE RAAMES ELLUVIIDAVATE TÄIENDAVATE MEETMETE RAHASTAMISE EESKIRJAD (VALIKULINE RAHASTAMINE)

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Kulud, mis on otseselt seotud projekti täiendavate meetmete elluviimisega, sealhulgas: ▪ seminaride, kohtumiste ja õpikodade korraldamise kulud; ▪ tulemuste levitamise kulud; ▪ vabatahtlike kultuuridevahelise suhtlusega / ülesandega seotud ettevalmistamise kulud; ▪ alaliste töötajatega seotud kulud: neid kulusid ei saa katta ELi toetuse abil; kulud võivad olla toetuskõlblikud, kui neid toetatakse muudest allikatest kui ELi vahenditest – sellisel juhul võivad need kulud moodustada kogu välisest kaasrahastamisest kuni 30%. Kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti toetuskõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	Kuni 80% kõikidest toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: taotletav eelarve peab olema kavandatavate meetmete seisukohast põhjendatud

TABEL A. EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE MEETMED (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus Euroopa vabatahtliku teenistuse ettevõtmine aset leiab.

	Korralduslik toetus	Individuaalne toetus
	A6.1	A6.2
Belgia	20	4
Bulgaaria	17	3
Tšehhi Vabariik	17	4
Taani	21	5
Saksamaa	18	4
Eesti	18	3
Iirimaa	21	5
Kreeka	21	4
Hispaania	18	4
Prantsusmaa	19	5
Horvaatia	19	4
Itaalia	21	4
Küpros	21	4
Läti	19	3
Leedu	18	3
Luksemburg	21	4
Ungari	17	4
Malta	20	4
Madalmaad	21	4
Austria	18	4
Poola	18	3
Portugal	20	4
Rumeenia	17	2
Sloveenia	20	3
Slovakkia	19	4
Soome	21	4
Rootsi	21	4
Ühendkuningriik	21	5
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	15	2
Island	21	5
Liechtenstein	21	5
Norra	21	5
Türgi	17	3

ERASMUS MUNDUSE ÜHISED MAGISTRIÕPPEKAVAD

MILLISED ON ERASMUS MUNDUSE ÜHISTE MAGISTRIÕPPEKAVADE EESMÄRGID?

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade eesmärk on:

- parandada kõrgkoolides kvaliteeti ning edendada innovatsiooni, tipptaset ja rahvusvahelistumist;
- parandada Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteeti ja atraktiivsust ning toetada kõrghariduse valdkonnas ELi välistegevust, pakkudes parimatele magistriõppe üliõpilastele kogu maailmas stipendiumi kogu magistriprogrammi vältel;
- parandada magistriõppe läbinute pädevuste ja oskuste taset ning tööandjate suurema kaasamise teel eelkõige ühiste magistriõppekavade olulisust tööturu jaoks.

Sellega seoses aitavad Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad eeldatavasti saavutada strateegia „Euroopa 2020" ning hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku (HK 2020) eesmärke, sealhulgas nendes strateegiates kehtestatud sihttasemeid. Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavadega jätkatakse ja tõhustatakse programmi Erasmus Mundus magistriõppe kursuste puhul juba vilja kandnud püüdlusi suurendada kogu maailma silmis Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsust ning demonstreerida Euroopa kõrgkoolide ühiste õppeprogrammide tipptaset ja suurt lõimitust.

Meetmega toetatakse kõrghariduse valdkonnas ka erinevaid ELi välistegevuse, eesmärkide ja prioriteetide aspekte.

MIS ON ERASMUS MUNDUSE ÜHINE MAGISTRIÕPPEKAVA?

Erasmus Munduse ühine magistriõppekava on kõrgetasemeline lõimitud rahvusvaheline õppeprogramm, mille maht on 60, 90 või 120 Euroopa ainepunktisüsteemi (ECTS) punkti ning mida pakuvad rahvusvaheline eri riikide kõrgkoolide konsortsium ja vajaduse korral teised hariduse valdkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevad partnerid, kellel on ühisprogrammiga hõlmatud õppeainete/erialadega seotud eripädevused ja huvid. Nende erilisus seisneb suures lõimituses / vastastikuses seotuses[61] ning kõrgetasemelises akadeemilises sisus ja metoodikas. Distsipliinide seisukohast piirangud puuduvad. Eelmise programmi alusel rahastatud ühiste programmide loetelu leiab rakendusameti veebisaidilt.

Kõik programmiriigis asutatud osalevad kõrgkoolid peavad olema magistriõpet pakkuvad asutused ning nende kõrgkoolide asukohariikide pädevad asutused peavad kõrgkoolide antavat magistrikraadi – mis hõlmab kogu Erasmus Munduse ühist magistriõppekava – täielikult tunnustama. Ühise magistriõppekava edukal läbimisel omandatakse kas ühiskraad (st üks diplom, mis on välja antud vähemalt kahe eri programmiriikides asuva kõrgkooli nimel ja mida tunnustatakse neis riikides täielikult) või mitmekordne kraad (st vähemalt kaks diplomit, mille on välja andnud kaks eri programmiriikides asuvat kõrgkooli ja mida tunnustatakse neis riikides täielikult). Kui liikmesriigi õigusaktid seda võimaldavad, ärgitatakse andma ühiskraade, sest need väljendavad õppimis- ja õpetamisprotsessi täilikku lõimimist. Programmiriikide kraade andvate kõrgkoolide kõrval võivad ühiskraadide või mitmekordsete kraadide andmises osaleda ka teised partnerriikide kõrgkoolid.

Taotluste esitamise etapis tuleb esitleda Erasmus Munduse ühist magistriõppekava käsitlevates projektiettepanekutes täielikult väljaarendatud ja kasutamisvalmis ühiseid õppeprogramme, mida saab tutvustada pärast nende väljavalimist kohe terves maailmas. Sellega seoses kujuneb Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade väljavalimise protsess väga selektiivseks, et toetada vaid kõige parimaid projektiettepanekuid.

Väljavalitud Erasmus Munduse ühistele magistriõppekavadele pakutakse omakorda 4–5 aasta[62] vältel kõrgel tasemel rahalist toetust, et võimaldada neil suurendada maailmas oma nähtavust ja tugevdada oma jätkusuutlikkuse väljavaateid.

Allpool esitatud jagudes on kirjeldatud äsja välja valitud Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade laadi ning väljavalimis- ja rahastamistingimusi ning tingimusi, mida kohaldatakse juba rahastatavate Erasmus Munduse magistriõppe kursuste / Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade suhtes, mille puhul tuleb kinni pidada ühise rahastamise põhimõttest.

[61] Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad näevad ette ühiselt välja töötatud ja täielikult lõimitud akadeemilist õppeprogrammi koos ühiste menetlustega selle rakendamiseks, nagu ühised taotlemis-, valjavalimis-, vastuvõtmis- ja eksamineerimiseeskirjad üliõpilastele, ning samuti ühised kvaliteedi tagamise mehhanismid.

[62] Üks ettevalmistav aasta, millele järgneb kolm üliõpilaste vastuvõtmise aastat.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Meetme raames toetatakse järgmist tegevust:

- 60, 90 või 120 ECTSi punktile vastava Erasmus Munduse ühise magistriõppekava pakkumine rahvusvahelise kõrgkoolide konsortsiumi kaudu, kaasates õpetamise, koolitamise ja/või teadustegevuse jaoks kutsutud teadlasi (külalislektoreid);
- stipendiumide maksmine silmapaistvatele üliõpilastele kogu maailmas nende osalemiseks ühes kõnealustest Erasmus Munduse ühistest magistriõppekavadest.

MILLINE ON ERASMUS MUNDUSE ÜHISES MAGISTRIÕPPEKAVAS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Erasmus Munduse ühiseid magistriõppekavu pakuvad rahvusvaheline kõrgkoolide konsortsium ja vajaduse korral muud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimisesse oma panuse andvad organisatsioonid (ettevõtted, avaliku sektori asutused, teadusasutused jne).

Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi kuuluvad:

- taotleja/koordinaator – kõrgkool, mis esitab kõikide partnerite nimel projektiettepaneku. Kui Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale määratakse toetus, saab taotlejast/koordinaatorist peamine ELi toetuse saaja ja ta kirjutab Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi nimel alla mitme toetusesaajaga toetuslepingule. Tema koordineeriv roll seisneb järgmiste ülesannete täitmises:
    - esindada osalevate organisatsioonide rühma ja tegutseda selle nimel suhtluses Euroopa Komisjoniga,
    - kanda rahalist ja õiguslikku vastutust kogu projekti nõuetekohase rakendamise, haldamise ja rahastamise eest,
    - koordineerida Erasmus Munduse ühist magistriõppekava koostöös kõikide teiste projektipartneritega;

- partnerid – kraade andev kõrgkool, keda kõrgkooli asukohariigiks oleva programmi- või partnerriigi asjaomased asutused sellisena tunnustavad, ning ükskõik milline avaliku või erasektori organisatsioon, mis aitab aktiivselt kaasa Erasmus Munduse ühise magistriõppekava ettevalmistamisele, elluviimisele ja hindamisele. Iga täieõiguslik partner peab alla kirjutama mandaadile, millega ta volitab koordinaatorit tegutsema projekti elluviimise käigus oma nimel või arvel;

- assotsieerunud partnerid (vabatahtlik) – peale selle võib Erasmus Munduse ühisesse magistriõppeprogrammi kaasata ka assotsieerunud partnerid (vabatahtlik). Need organisatsioonid annavad kaudse panuse konkreetsete ülesannete täitmisesse / meetmete elluviimisesse ja/või toetavad Erasmus Munduse ühise magistriõppekava levitamist ja jätkusuutlikkust. Selline panus võib seisneda näiteks teadmiste ja oskuste edasiandmises, täiendavate kursuste pakkumises või lähetus- või praktikavõimaluste toetamises. Lepingust tulenevate halduskülsimuste puhul ei loeta assotsieerunud partnereid Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi osaks, sest nende roll Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimisel on piiratum, kuivõrd nende ekspertteadmised võetakse abiks vaid vajaduspõhiselt.

Enne esimeste Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevate üliõpilaste registreerimist tuleb tagada kõikide Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumis osalevate organisatsioonide vajalik institutsiooniline pühendumus, et kindlustada nende tugev toetus. Selle tagamisel on põhivahendiks Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi leping (vt rakendusameti veebisaidil esitatud suunised ja näidised), millele peavad alla kirjutama kõik partnerorganisatsioonid enne esimese stipendiumitaotluse läbivaatamist ja valikumenetlust. Selles Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi lepingus tuleb käsitleda võimalikult täpselt kõiki Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimisega seotud akadeemilisi, tegevuslikke, halduslikke ja rahalisi aspekte ning Erasmus Munduse ühise magistriõppe stipendiumide haldamist.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE ERASMUS MUNDUSE ÜHISE MAGISTRIÕPPEKAVA HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Erasmus Munduse ühine magistriõppekava peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline programmi- või partnerriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon, mis osaleb otse ja aktiivselt Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimises. Selline organisatsioon võib olla näiteks: ▪ kõrgkool; ▪ avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); ▪ kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; ▪ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; ▪ uurimisinstituut. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Vajaduse korral võidakse Euroopa Komisjonil paluda kontrollida partnerriigi kraadi andvate kõrgkoolide abikõlblikkust (kõrgkooli määratluse leiab käesolevas juhendis esitatud sõnastikust). Programmiriigis asutatud kõrgkoolid peavad suutma tõendada taotluste esitamise etapis, et iga kraadini väljaviiva magistriõppeprogrammi puhul, mille põhjal Erasmus Munduse ühine magistriõppeprogramm on koostatud, on olemas akrediteering riigi tasandil.
Kes võib esitada taotluse?	Programmiriigis asutatud kõrgkool. Kõrgkool esitab taotluse Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi nimel. Partnerriikide kõrgkoolide filiaalidel, mis on asutatud programmiriigis, või programmiriikide kõrgkoolide filiaalidel, mis on asutatud partnerriigis, ei ole õigust esitada taotlust.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Erasmus Munduse ühine magistriõppekava on riikidevaheline ja selle elluviimises peavad täieõiguslike partneritena kaasa lööma vähemalt kolmes eri programmiriigis asutatud kõrgkoolid. Programmiriikide kõrgkoolid peavad olema võimelised Erasmus Munduse ühise magistriõppe üliõpilasi vastu võtma ja andma oma kõrgharidusasutuses veedetava õppeperioodi eest vähemalt minimaalse arvu Euroopa ainepunktisüsteemi punkte. Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik programmiriikidest või partnerriikidest pärit täieõiguslikust partnerist organisatsioonid.
Abikõlblikud osalejad	Programmiriikidest ja partnerriikidest pärit magistriõppe üliõpilased, osalevate organisatsioonide töötajad, kutsutud teadlased (või külalislektorid). Üliõpilased esitavad stipendiumitaotluse otse vabalt valitud Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumile ja läbivad konsortsiumi kõrgkoolide korraldatud tiheda konkurentsiga valimisprotsessi. Stipendiumisaajate väljavalimine, paikapanemine ja kontrollimine on Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi ülesanne.

Osalejate arv	Soovituslikult toetatakse esialgsel rahastamisperioodil Erasmus Munduse ühise magistriõppekava toetusest 13–20 üliõpilasest stipendiumisaajat ja vähemalt 4 kutsutud teadlast/külalislektorit ühe üliõpilaste vastuvõtmise (Erasmus Munduse ühise magistriõppe kursuse)[63] kohta, kes osalevad Erasmus Munduse ühise magistriõppekava tegevuses kokku vähemalt 8 nädalat[64]. Teadlased/külalislektorid tuleb välja valida kooskõlas konsortsiumi spetsiaalsete teadlaste väljavalimise kriteeriumidega ja nad peavad tooma Erasmus Munduse ühisesse magistriõppekavasse lisaväärtust. Peale selle võib Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsium saada ühe või mitme prioriteetse piirkonna/riigi jaoks keskmiselt 4 lisastipendiumit ühe üliõpilaste vastuvõtmise kohta.
Meetme elluviimise koht (kohad)	Erasmus Munduse ühise magistriõppekava alusel õppimine peab toimuma vähemalt kahes konsortsiumis esindatud programmiriigis (kõikide üliõpilaste puhul vähemalt kaks liikuvusperioodi). Täiendav õpe (teadustegevus / praktika / väitekirja ettevalmistamine) võib toimuda teistes programmiriikides või partnerriikide osalevates organisatsioonides või isegi organisatsioonides, mis ei ole konsortsiumis esindatud (nt assotsieerunud partnerite juures), tingimusel, et asjaomane tegevus toimub ühe konsortsiumi partneriks oleva kõrgkooli otsese järelevalve all.
Projekti kestus	Sõltuvalt Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kestusest (1–2 aastat) sõlmitakse konsortsiumiga 4- või 5aastane toetusleping, et rahastada üht ettevalmistavat aastat, millele järgnevad kolm järjestikust üliõpilaste vastuvõtmise aastat.
Meetme kestus	Ettevalmistav aasta: üks akadeemiline aasta. Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimine: kolm järjestikust üliõpilaste vastuvõtmist üheks või kaheks akadeemiliseks aastaks (60/90/120 ECTSi ainepunkti).
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **4. märtsil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. oktoobrini.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

[63] Need soovituslikud näitajad kehtivad vaid äsja välja valitud Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade puhul. Käimasolevate Eramus Munduse magistriõppekursuste puhul võib pakkuda vähem stipendiume.
[64] Need soovituslikud näitajad kehtivad vaid äsja välja valitud Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade puhul. Käimasolevate Eramus Munduse magistriõppekursuste puhul võib pakkuda vähem stipendiume.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID ÜLIÕPILASTELE MAKSTAVATE STIPENDIUMIDE PUHUL

Meetme kestus	Üliõpilastele makstakse stipendiumi üksnes täiemahulisel osalemisel mõnel magistriõppekursusel ja stipendium hõlmab kogu Erasmus Munduse ühise magistriõppeprogrammi kestust.
Abikõlblikud osalejad	Magistriõppe üliõpilased, kes on omandanud oma esimese kõrghariduskraadi[65] või on tõestanud kraade andvate riikide õigusaktide ja tavade kohaselt samaväärse tasandi õppe läbimist. Üliõpilastel, kes on juba saanud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava või Erasmus Munduse magistriõppe kursuste / ühise doktoriõppeprogrammi puhul makstavat stipendiumi, ei ole õigust taotleda Erasmus Munduse ühise magistriõppe meetme raames täiendavat stipendiumi. Üliõpilastel, kes on saanud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava raames stipendiumi, ei ole kogu kursuse kestel õigust saada sama Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kursuse läbimiseks stipendiumi mõnest teisest ELi rahastatavast stipendiumikavast. Vähemalt 75% Erasmus Munduse ühise magistriõppe stipendiumidest eraldatakse partnerriikidest pärit kandidaatidele.
Õpitulemused	Erasmus Munduse ühise magistriõppeprogrammi edukal läbimisel omandatakse kas ühiskraad (st üks kraadi väljendav tunnistus, mis on välja antud vähemalt kahe eri programmiriikides asuva kõrgkooli nimel ja mida tunnustatakse neis riikides täielikult) või mitu kraadi (st vähemalt kaks kraadi väljendavat tunnistust, mille on välja andnud kaks eri programmiriikides asuvat kõrgkooli ja mida tunnustatakse neis riikides täielikult). Üliõpilased peavad koguma kõik Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas ette nähtud ECTSi ainepunktid (60, 90 ja 120 ainepunkti). Peale selle peavad nad koguma mõlema, vähemalt kahes programmiriigis toimuva kohustusliku õppeperioodi jooksul vähemalt 20 ECTSi ainepunkti (õppeprogrammide puhul, mille ainemaht on 60 ECTSi ainepunkti) , või 30 ECTSi ainepunkti ((õppeprogrammide puhul, mille ainemaht on 90 või 120 ECTSi ainepunkti) . Kohustuslikke liikuvusperioode ei saa asendada virtuaalse liikuvusega, ka ei saa neid mööda saata Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi välistes kõrgkoolides (partnerid ja/või assotsieerunud partnerid).

[65] Ehkki see tingimus peab olema magistrikursusele registreerimisel ilmtingimata täidetud, võib Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsium teha otsuse võtta vastu stipendiumitaotlusi ka üliõpilastelt, kes on jõudnud oma esimese kõrghariduskraadi omandamisel viimasesse aastasse.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku sellised elemendid nagu vastastikune seotus / lõimumine, ülesehitus ja struktuur (sh konsortsiumi koosseis) on spetsiaalselt kohandatud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava eesmärkidele ning need on tõhusad nimetatud eesmärkide saavutamiseks ▪ kui liikmesriigi õigusaktid seda võimaldavad, ärgitatakse andma ühiskraade ▪ projektiettepanek on meetme eesmärkide seisukohalt asjakohane ▪ projektiettepanek aitab suurendada Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsust ▪ projektiettepanek aitab edendada Euroopa ülikoolide tipptaset, innovatsiooni ja konkurentsivõimet ▪ projektiettepanek edendab koostööd partnerriikide kõrgkoolidega ▪ projektiettepanekus on esitatud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava akadeemiline programm ja õpitulemused ning kirjeldatud seda, kuidas kursus annab asjakohased pädevused ja oskused, mida kursuse läbinud vajavad selleks, et olla tööalaselt konkurentsivõimelised ▪ projektiettepanekus on selgelt visandatud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava ja väljastpoolt haridussektorit pärit osalejate vaheline koostoime kava elluviimisel, tagades sellega kava jätkusuutlikkuse ka pärast esialgset rahastamisperioodi
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas ettepanekuga pakutakse seoses õpetamise ja õppimisega kõrgetasemelist akadeemilist sisu ning milline on ettepaneku innovaatilisus sihikule võetud akadeemiliste valdkondade/teemade seisukohast ▪ projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud, mil määral tugineb kursus ühiselt välja töötatud õppekavale ning milline on Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas individuaalsete partnerite osalemise tase ja institutsiooniline pühendumus ▪ projektiettepanekus on üksikasjalikult visandatud kursuse ülesehitus ja peamised õpetamismoodulid, selles on näidatud, kuidas üliõpilaste liikuvus on korraldatud ja mil moel on see oluline kursuse eesmärkide saavutamiseks, ning esitatud esialgne strateegia/plaan, kuidas kaasata tõhusalt teadlasi/külalislektoreid ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas Erasmus Munduse ühine magistriõppekava on lõimitud partnerite kraadiõppesse, kindlaks määratud selle tunnustamise/akrediteerimise praegune staatus ja (vajaduse korral) visandatud tunnustamis- või akrediteerimisplaanid seoses ühiskraadi andmisega ▪ projektiettepanekus on üksikasjalikult selgitatud kogu asjakohast teavet, mida antakse üliõpilastele / akadeemilisele personalile enne kursusele registreerimist, ning pakutavaid teenuseid, mis on seotud majutuse, keeleõppe, haldusformaalsuste (viisa hankimine) ja kindlustuse puhul pakutava toega ▪ projektiettepanekus on selgelt visandatud kursuse eeskirjad ning üliõpilaste õigused ja kohustused, mis on seotud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimise akadeemiliste, halduslike ja rahaliste aspektidega ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud kavandatud tegevust/võimalusi, et tagada Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevate üliõpilaste tõhus lõimumine / võrgustike loomine oma sotsiaal-kultuurilises ja erialases keskkonnas

Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet (kuni 20 punkti)	▪ projektiettepanekus on selgelt ära märgitud kaasatud partnerite/töötajate pädevusvaldkonnad ning see, kuidas need täiendavad Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimist ja annavad sellele lisaväärtust. Vajaduse korral on projektiettepanekus kirjeldatud, kuidas on edendatud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava eesmärkide saavutamiseks olemasolevat koostöökorraldust ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud iga partneri rolli ja ülesandeid Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimisel ning juhtorganite töökorda ja olemasolevaid juhtimisvahendeid ▪ projektiettepanekus on selgitatud, kuidas on arvutatud üliõpilaste osalemiskulud, ning kirjeldatud, kuidas mobiliseeritakse, eraldatakse ja hallatakse partnerluse raames rahalisi vahendeid, sealhulgas täiendavaid vahendeid ▪ projektiettepanekus on esitatud konsortsiumilepingu projekt, milles kirjeldatakse muu hulgas üliõpilaste vastuvõtutaotluste ühiseid kriteeriume, põhimõtteid ja nõudeid, valiku- ja vastuvõtunõudeid, õpetamis-/koolitustegevust, kvaliteedi tagamise mehhanisme, üliõpilaste eksamineerimist ja tulemuste hindamist ning konsortsiumi haldus- ja finantsjuhtimist
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepanekus on esitatud veenev keskpikk/pikaajaline arengu-/jätkusuutlikkuse strateegia koos realistlike tulevikuprognoosidega (sh selle kohta, milline on end ise rahastavate üliõpilaste tase ja kuidas leida stipendiumide rahastamiseks muid allikaid); määratletud on kõikide sellesse stsenaariumisse kaasatud partnerite eesmärgid ja toetatakse selgelt pühendumist nende eesmärkide saavutamisele ▪ projektiettepanekus on selgitatud, kuidas tagatakse mõju institutsioonilisel tasandil (teaduskonnas/ülikoolis) ning kuidas Erasmus Munduse ühine magistriõppekava toetab konsortsiumi partnerite rahvusvahelistumise strateegiat ja hõlbustab nende jõudmist asjaomaste sihtrühmadeni riigi/Euroopa/rahvusvahelisel tasandil ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud tutvustamis-/levitamismehhanismide liike ja meetodeid, selle sihtrühmi ja partnerite konkreetseid ülesandeid Erasmus Munduse ühise magistriõppekava teadlikkuse suurendamise strateegias. Selles on selgitatud, kuidas kavatsetakse ligi meelitada tipptasemel üliõpilasi kogu maailmast ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava väliseid ja sisemisi hindamismeetodeid, nende rakendamist praktikas ning hindamistulemuste kasutamist kursuse jälgimiseks, ajakohastamiseks ja kvaliteedi parandamiseks ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud seda, kuidas kaasatakse kursuse läbiviimisse töötajad, eelkõige silmas pidades tööhõiveväljavaadete suurendamist ▪ kui see on asjakohane, on projektiettepanekus kirjeldatud, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad võimalikust 100 punktist vähemalt 70. Peale selle peavad projektid koguma kriteeriumi „projekti asjakohasus" puhul vähemalt 75% maksimaalsest punktisummast (vähemalt 22,5 punkti) ning kõikide ülejäänud kriteeriumide puhul vähemalt 60% maksimaalsest punktisummast (st kriteeriumide „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet" puhul vähemalt 12 punkti).

Lisastipendiumi maksmist sihtpiirkondade puhul kaalutakse vaid seoses rahastatavate projektidega.

LISASTIPENDIUMID SIHTPIIRKONDADEST PÄRIT ÜLIÕPILASTELE

Taotlejad võivad taotleda ühe või mitme partnerriigi piirkonna puhul lisastipendiumi, mida rahastatakse järgmistest ELi rahastamisvahenditest:

- arengukoostöö rahastamisvahendid[66];
- Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend[67];
- partnerluse rahastamisvahend[68].

TAOTLEJAD VÕIVAD TEHA OTSUSE NEID LISASTIPENDIUME MITTE TAOTLEDA.

Taotlejad võiksid soovituslikult saada aastas kuni neli üliõpilastele ette nähtud lisastipendiumi ühe üliõpilaste vastuvõtmise (Erasmus Munduse ühise magistriõppekava lennu) kohta.

Aasia (6. piirkond), Kesk-Aasia (7. piirkond) ja Ladina-Ameerika (8. piirkond) puhul tuleb seoses kõikide välja valitud Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavadega kinni pidada järgmistest nõuetest:

- Aasia (6. piirkond) ja Kesk-Aasia (7. piirkond) üliõpilased valitakse välja eeskätt vähem arenenud riikidest,[69] kuid nad võivad olla pärit ka teistest Aasia riikidest, v.a Hiina ja India;

- Ladina-Ameerika (8. piirkond) puhul peab vähemalt 25% üliõpilastest olema pärit madalama keskmise sissetulekuga riikidest, [70] ning Brasiiliast ja Mehhikost võib üliõpilasi olla kokku kuni 35%; 40% üliõpilastest peab olema pärit ülejäänud piirkonnast.

Peale selle eraldatakse eelarvevahendid Pärsia lahe koostöös osalevatest riikidest (12. piirkond) ning lõuna- ja idapoolsetest naaberriikidest (2. ja 3. piirkond), Iraanist, Iraagist, Jeemenist (9. piirkond) ja Lõuna-Aafrikast (10. piirkond) pärit üliõpilaste jaoks.

TÄIENDAVAD TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Sihtpiirkondade jaoks lisastipendiumi andmiseks hinnatakse vaid neid projekte, mis on läbinud valikuprotsessi esimese etapi (vt I lisa punkt 4 „Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi valikumenetlus"), võttes iga piirkonna puhul eraldi aluseks järgmised kriteeriumid:

Projekti asjakohasus sihtpiirkonnas (kuni 5 punkti piirkonna kohta)	• ettepanekus on kirjeldatud meetodeid, mida kasutatakse sihtpiirkonna andekate üliõpilaste ligimeelitamiseks • ettepanekuga julgustatakse tegema koostööd sihtpiirkonna partnerriikide kõrgkoolide ja/või muude abikõlblike osalevate organisatsioonidega; lisaväärtust, mida selline koostöö toob Erasmus Munduse ühisesse magistriõppekavasse, on selgelt kirjeldatud

Lisastipendiumi(de) rahastamist kaalutakse sihtpiirkonna puhul üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad selle kriteeriumi alusel piirkonna kohta vähemalt 2,5 punkti.

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Täiendavad kriteeriumid ja kasuliku lisateabe selle meetme kohta leiab käesoleva juhendi I lisast. See lisa sisaldab järgmist:

- Erasmus Munduse ühise magistriõppekava ülesehitusega seotud tingimused;
- ühises magistriõppes osalevate üliõpilastega seotud tingimused;
- järelevalve ja kvaliteedi tagamisega seotud tingimused;
- Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi valikumenetlus.

---

66 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 233/2014, 11. märts 2014, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend aastateks 2014–2020. HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEXURISERV/LEXURISERV.DO?URI=OJ:L:2014:077:0044:0076:ET:PDF.

67 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 232/2014, 11. märts 2014, millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:ET:PDF.

68 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 234/2014, 11. märts 2014, millega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega. HTTP://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEXURISERV/LEXURISERV.DO?URI=OJ:L:2014:077:0077:0084:ET:PDF.

69 Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Kambodža, Laos, Mongoolia, Myanmar/Birma, Nepal, Pakistan, Vietnam.

70 Boliivia, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua ja Paraguay.

Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

ERASMUS MUNDUSE ÜHISE MAGISTRIÕPPE KATALOOG

Selleks et aidata tutvustada Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade raames parimatele magistriõppe üliõpilastele kogu maailmas antavaid programmi Erasmus+ üliõpilastele ette nähtud stipendiume ning suurendada nende nähtavust ja ligipääsetavust, kantakse Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad rakendusameti veebisaidil asuvasse veebipõhisesse kataloogi.

Erasmus Munduse ühise magistriõppe kataloogi vahendusel tutvustatakse kõiki ühiseid magistriõppekavu, mille puhul pakutakse järgmiseks akadeemiliseks aastaks programmi Erasmus+ stipendiume. See hõlmab nii äsja välja valitud Erasmus Munduse ühiseid magistriõppekavu kui ka Erasmus Munduse magistriõppe kursuseid, mille kohta sõlmitud partnerluse raamlepingu elluviimine alles kestab.

Erasmus Munduse ühise magistriõppe kataloog võimaldab kandideerivatel üliõpilastel valida vabalt välja Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad ja esitada programmi Erasmus+ stipendiumitaotlus otse asjaomasele konsortsiumile.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Väljavalitud Erasmus Munduse ühiseid magistriõppekavu toetatakse toetuslepingu kaudu, mis hõlmab üht ettevalmistavat aastat ja kolme järjestikust üliõpilaste vastuvõtmist (4- või 5aastased toetuslepingud sõltuvalt Erasmus Munduse ühise magistriõppeprogrammi kestusest).

Erasmus Munduse ühise magistriõppekava alusel antava toetuse arvutamisel lähtutakse järgmistest rahastamispõhimõtetest:

- toetus konsortsiumi haldustasude ja akadeemilise personali liikuvuse jaoks ning
- muutuv arv üliõpilastele makstavaid stipendiume suurusega kuni 25 000 eurot aastas (soovituslikult 13–20 stipendiumi ühe üliõpilaste vastuvõtmise kohta) ning
- muutuv arv üliõpilastele makstavaid lisastipendiume suuruses kuni 25 000 eurot aastas sihtpiirkondade puhul.

Täpsemalt tuleb Erasmus Munduse ühise magistriõppekava eelarve koostamisel kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

A) Erasmus Munduse ühise magistriõppekava haldamine

Toetus, mis aitab katta konsortsiumi halduskulud[71] ning kutsutud teadlaste ja külalislektoritega seotud kulud	20 000 eurot ettevalmistava aasta kohta
	50 000 eurot Erasmus Munduse ühise magistriõppekava üliõpilaste ühe vastuvõtmise kohta

B) Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevate üliõpilaste stipendiumid

Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevatele üliõpilastele makstavad stipendiumid katavad üliõpilaste osalemiskulud (sh õppemaksud, täieliku kindlustuskaitse ja muud kohustuslikud väljaminekud, mis on seotud üliõpilase kursusel osalemisega) ning sisaldavad toetust üliõpilase reisi- ja sisseseadmiskulude katmiseks ning kogu Erasmus Munduse ühise magistriõppeprogrammi vältel makstavat päevaraha. Üksikasjad Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevate üliõpilaste stipendiumide suuruse kohta on esitatud järgmises tabelis.

Toetus osalemiskulude katmiseks	Kuni 9000 eurot aastas partnerriigist pärit stipendiumisaaja kohta[72].

[71] Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsium võib hüvitada assotsieerunud partneritel tekkinud kulud vaid eelarverubriigist „toetus, mis aitab katta konsortsiumi halduskulud" (ühekordselt makstav summa)

[72] Üliõpilased, kes ei ole programmiriigi elanikud ja ei ole tegelenud oma põhitegevusega (õpingud, koolitus või töö) viimase viie aasta jooksul programmiriigis kokku üle 12 kuu. Selle 12 kuu eeskirja puhul kasutatavat viieaastast võrdlusperioodi arvestatakse konsortsiumi kindlaks määratud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi taotlemise tähtajast tagasi.

	Kuni 4500 eurot aastas programmiriigist pärit stipendiumisaaja kohta. Maksimumtoetust ületava summa peavad katma osalevad organisatsioonid – seda ei tohi sisse nõuda stipendiumisaajalt.
Toetus reisi- ja sisseseadmiskulude katmiseks	1000 eurot aastas programmiriigi elanikust stipendiumisaajale reisikulude katmiseks. 2000 eurot aastas reisikulude katmiseks + 1000 eurot aastas sisseseadmiskulude katmiseks partnerriigi elanikust stipendiumisaajale, kelle asukoht asub Erasmus Munduse ühist magistriõppekava koordineerivast kõrgkoolist vähem kui 4000 km kaugusel. 3000 eurot aastas reisikulude katmiseks + 1000 eurot aastas sisseseadmiskulude katmiseks partnerriigi elanikust stipendiumisaajale, kelle asukoht on Erasmus Munduse ühist magistriõppekava koordineerivast kõrgkoolist vähemalt 4000 km kaugusel.
Toetus elamiskulude katmiseks	1000 eurot kuus kogu Erasmus Munduse ühise magistriõppeprogrammi vältel (kuni 24 kuud). Toetust elamiskulude katmiseks ei anta ühise magistriõppekava stipendiumisaajatele (õppetöö/ teadustegevuse / praktika / väitekirja ettevalmistamise) perioodide eest, mille nad veedavad oma elukohariigis ega partnerriikidest pärit ühise magistriõppekava stipendiumisaajatele üheski partnerriigis veedetud perioodi eest, mis ületab üht trimestrit (vastavalt 3 kuud või 15 ECTSi ainepunkti) nendes riikides.

Individuaalsete stipendiumide tegelik suurus võib varieeruda vastavalt a) Erasmus Munduse ühise magistriõppekava pikkusele (60, 90 või 120 ECTSi ainepunkti); b) üliõpilase elukohariigile/-piirkonnale; c) Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalemise kuludele, mille on kindlaks määranud konsortsium.

Toetuse kogusumma

Nende näitajate alusel jääb Erasmus Munduse ühise magistriõppekava ettevalmistava aasta ja kolme üliõpilaste vastuvõtmise jaoks antav toetus soovituslikult **3 miljoni euro** juurde.

LAENUD PROGRAMMI ERASMUS+ MAGISTRIÕPPE ÜLIÕPILASTELE

Magistriõppes osalevad üliõpilased, kes soovivad läbida täieliku õppekava mõnes teises programmiriigis, võivad taotleda oma kulude katmiseks laenu.

Programmi Erasmus+ magistriõppe üliõpilastele antavad laenud võimaldavad potentsiaalsetel magistrantidel saada juurdepääsu laenudele, et toetada oma õpinguid välismaal programmi Erasmus+ kestel. ELi eelarveeraldus võimendab jõuliselt pangandussektori poolset liikuvate magistrantide laenude rahastamist.

Laenu summa ja ese	Laenu antakse aastase magistriõppeprogrammi puhul kuni 12 000 eurot ja kaheaastase magistriõppeprogrammi puhul kuni 18 000 eurot. Laen võib katta nii elamiskulud kui ka õppemaksu ükskõik millises programmi Erasmus+ 33st programmiriigist.
Abikõlblikkuskriteeriumid	Toetuse saamiseks peab üliõpilane: – olema mõne programmi Erasmus+ programmiriigi elanik; – olema edukalt läbinud kõrghariduse esimese õppetsükli (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe) ja olema vastu võetud läbima teise õppetsükli programmi (magistriõpe või muu samaväärne õpe) kõrgkoolis, kellel on Erasmuse kõrgharidusharta. Magistriõpe (või muu samaväärne õpe), mille üliõpilane kavatseb läbida, peab: – toimuma mõnes teises riigis kui üliõpilase elukohariik ja riik, kus üliõpilane omandas bakalaureuse kraadi (või muu samaväärse kraadi, mis võimaldas talle juurdepääsu magistriõppeprogrammile); – peab olema täielik õppeprogramm, mille lõpus omandatakse kraad.
Kellele esitada taotlus?	Otse osalevatele pankadele või õppelaene väljastavatele ettevõtetele.

Lisateavet leiab Euroopa Komisjoni veebisaidilt http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/masters-loans_en.htm.

2. PÕHIMEEDE. INNOVATSIOONIALANE KOOSTÖÖ JA HEADE TAVADE VAHETAMINE

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Selle põhimeetme raames toetatakse:

- hariduse, koolituse ja noorte valdkonna strateegilisi partnerlusi;
- teadmusühendusi;
- valdkondlike oskuste ühendusi;
- suutlikkuse suurendamist kõrghariduse valdkonnas;
- suutlikkuse suurendamist noorte valdkonnas.

Selle põhimeetme raames toetatavate meetmete puhul on oodata positiivset ja kauakestvat mõju osalevatele organisatsioonidele ja poliitikasüsteemidele, mille raames selliseid meetmeid kavandatakse, ent samuti võetud meetmetega otseselt ja kaudselt seotud isikutele.

See põhimeede toob eeldatavasti kaasa innovaatiliste tavade väljakujundamise, edasiandmise ja/või rakendamise organisatsiooni, kohalikul, piirkondlikul, riigi või Euroopa tasandil.

Osalevatele organisatsioonidele peaksid selle meetme alusel toetatavad projektid tooma järgmised tulemused:

- uuenduslik lähenemine oma sihtrühmadele, pakkudes näiteks ligitõmbavamaid haridus- ja koolitusprogramme, mis on kooskõlas isikute vajaduste ja ootustega; osalust soodustavate lähenemisviiside ja IKT-põhise metoodika kasutamist; uusi või täiustatud protsesse pädevuste tunnustamiseks ja valideerimiseks; tõhusamat tegevust, mis toob tulu kohalikele kogukondadele; uusi või täiustatud tavasid, et kanda hoolt ebasoodsas olukorras olevate rühmade eest ning tulla toime sotsiaalse, keelelise ja kultuurilise mitmekesisusega; võimalust omandada keele õppimisel või õpetamisel saavutatud tipptaseme eest Euroopa keelemärk; uusi lahendusi õpitulemuste geograafiliste ja sotsiaal-majanduslike erinevuste kaotamiseks; uusi lahendusi, et toetada eelkõige piirkonna ja kohalikul tasandil paremini konkurentsivõimet ja tööhõivet;

- tänapäevasem, dünaamilisem ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond – organisatsioon on valmis lõimima oma igapäevasesse tegevusse häid tavasid ja uusi meetodeid; on avatud koostoimele organisatsioonidega, kes tegutsevad teiste sotsiaal-majanduslike sektorite eri valdkondades; kavandab strateegiliselt oma personali ametialast arengut vastavalt töötajate individuaalsetele vajadustele ja organisatsiooni eesmärkidele;

- suurenenud suutlikkus ja professionaalsus töötamiseks ELi/rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja tegevuse rahvusvaheliseks muutmise strateegiad; tugevdatud koostöö teistest riikidest, teistest hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkondadest ja/või teistest sotsiaal-majanduslikest sektoritest pärit partneritega; suuremate rahaliste vahendite (muude kui ELi vahendite) eraldamine ELi/rahvusvaheliste projektide korraldamiseks hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas; ELi/rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine, elluviimine, järelevalve ning järelmeetmete võtmine.

Samuti on selle põhimeetme raames rahastatavatel projektidel tõenäoliselt positiivne mõju meetmega otseselt või kaudselt seotud isikutele, mis väljendub näiteks järgmises:

- suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- suurem võõrkeelteoskus;
- suurem digitaalpädevus;
- sotsiaalse, keelelise ja kultuurilise mitmekesisuse parem mõistmine ning suurem arvestamine sellega;
- tööalase konkurentsivõime ja uute ettevõtete rajamise jaoks (sh sotsiaalettevõtlus) vajalike oskuste kõrgem tase;
- aktiivsem osalemine ühiskonnas;
- positiivsem suhtumine Euroopa projekti ja ELi väärtustesse;
- oskuste ja kvalifikatsioonide parem mõistmine ja tunnustamine nii Euroopas kui ka sellest väljaspool;
- suuremad kutsenõuetega seotud pädevused (õpetamise, koolitamise, noorsootöö jne valdkonnas);

- hariduse, koolituse ja noortega seotud tavade, strateegiate ja süsteemide laiem mõistmine kõikides riikides;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse, kutsekoolituse, muude õppevormide ja tööturu vaheliste seoste parem mõistmine;
- suuremad ametialase arengu võimalused;
- suurem motivatsioon ja rahulolu igapäevases töös.

Süsteemi tasandil toovad need projektid eeldatavasti kaasa ajakohastamise ning tugevdavad haridus-, koolitus- ja noortesüsteemide reageerimist tänapäeva maailma peamistele lahendamist vajavatele ülesannetele (tööpuuduse kaotamine, majandusstabiilsus ja -kasv, aktiivne osalus demokraatlikus elus). Seepärast on selle põhimeetme mõju eeldatavasti järgmine:

- hariduse, koolituse ja noorsootöö parem kvaliteet nii Euroopas kui ka mujal: veelgi kõrgema taseme ja suurema atraktiivsuse ühendamine kõigile, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevatele isikutele pakutavate suuremate võimalustega;
- haridus-, koolitus- ja noortesüsteemid, mis on kohandatud paremini tööturu vajadustele ja võimalustele, ning tihedamad seosed ettevõtlusmaailma ja kogukonnaga;
- põhioskuste ja valdkonnaüleste oskuste, eeskätt ettevõtlusalaste oskuste, keelteoskuse ja digitaaloskuste parem pakkumine ja hindamine;
- suurem koostoime ja tihedamad seosed ning parem üleminek erinevate haridus-, koolitus- ja noortesüsteemide vahel riigi tasandil, kasutades tõhusamalt pädevuste ja kvalifikatsioonide tunnustamiseks ja valideerimiseks ning nende läbipaistvuse tagamiseks ette nähtud Euroopa võrdlusvahendeid;
- õpitulemuste sagedasem kasutamine kvalifikatsioonide, kvalifikatsioonide osade ja õppekava kirjeldamisel ja määratlemisel, et toetada õpetamist ja õppimist, ning samuti hindamise puhul;
- uus ja suurem piirkondadevaheline ja piiriülene avaliku sektori asutuste koostöö koolituse, hariduse ja noorte valdkonnas;
- strateegilisem ja lõimitum IKT ja avatud õppematerjalide kasutamine haridus-, koolitus- ja noortesüsteemides;
- suurem motivatsioon õppida keeli, mis on tingitud innovaatilistest õpetamismeetoditest või sagedasemast kokkupuutumisest keeleoskuse praktilise kasutamisega tööturul;
- tugevam praktika, teadustegevuse ja poliitika koostoime kõikides süsteemides.

HARIDUSE, KOOLITUSE JA NOORTEVALDKONNA STRATEEGILISED PARTNERLUSED

MILLISED ON STRATEEGILISE PARTNERLUSE EESMÄRGID?

Strateegiliste partnerluste eesmärk on toetada innovaatiliste tavade väljakujundamist, edasiandmist ja/või rakendamist ning selliste ühisalgatuste elluviimist, millega edendatakse koostööd, üksteiselt õppimist ja kogemuste vahetamist Euroopa tasandil.

Strateegilised partnerlused on avatud igat liiki organisatsioonidele, kes tegutsevad ükskõik millises hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkonnas või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites, ning valdkonnaüleselt tegutsevatele organisatsioonidele (nt kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, tunnustamis- ja valideerimiskeskused, kaubanduskojad, kaubandusorganisatsioonid, nõustamiskeskused, kultuuriorganisatsioonid). Sõltuvalt projekti eesmärgist tuleks strateegilisse partnerlusse kaasata kõige sobivamad ja eripalgelisemad partnerid, et kasutada ära nende erinevaid kogemusi, profiile ja eripädevusi ning saavutada projekti raames asjakohaseid ja kvaliteetseid tulemusi.

Rahastamiseks peab strateegiline partnerlus keskenduma kas a) vähemalt ühele horisontaalsele eesmärgile või b) vähemalt ühele erieesmärgile, mis on asjakohane kõige enam mõjutatud hariduse, koolituse ja noortevaldkonna seisukohast.

Horisontaalsed eesmärgid

- Arendada kõikides hariduse, koolituse ja noortevaldkondades põhioskusi ja valdkonnaüleseid oskusi (nagu ettevõtlusalased oskused, digitaaloskused ja võõrkeeleoskus), kasutades innovaatilisi ja õpilaskeskseid pedagoogilisi lähenemisviise ning töötades välja asjakohased hindamis- ja sertifitseerimismeetodid. Selleks tuleb eeskätt toetada uuenduslikku tegevust, mis edendab valdkonnaüleste oskuste hindamist ja toetab ainete õpetamist võõrkeeles[73] või vastastikust õppimist, et suurendada erineva haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnaga seotud igas vanuses õppijate, sh sisserändaja taustaga õppijate keelteoskust.

- Töötada välja uued lähenemisviisid, et täiustada tulevaste ja tegutsevate koolitajate/noorsootöötajate haridus- ja koolitusteed, andes neile kõik pädevused ja oskused, mis on vajalikud selleks, et pakkuda kvaliteetseid teenuseid ja rahuldada üha mitmekesisemaid vajadusi, mis tekivad näiteks multikultuurses ühiskonnas. Esikohale seatakse eeskätt tegevus, millega luuakse tõhusad partnerlussuhted haridus- ja koolitusteenuste pakkujate ning haridusasutuste vahel (nt kõrgkoolide/õpetajaharidust andvate õppeasutuste ja koolide / kutseharidus- ja -koolitusasutuste vahel), ning käsitlusviiside kooskõlastamine haridus- ja koolitusteenuste pakkujate seas ning samuti peamiste sidusrühmade ja partneritega ning eelkõige noorteorganisatsioonidega tehtava koostöö ja peetava dialoogi kaudu.

- Soodustada õppimise, õpetamise, koolitamise ja noorsootöö eri tasanditel digitaalset lõimumist, edendades juurdepääsu avatud õppematerjalidele ja nende kaudu toimuvat õppimist, toetades IKT-põhist õpetamist, koolitamist ja noorsootööd ning samuti IKT-põhiseid hindamistavasid. Selleks tuleb eeskätt toetada õpetajaid, koolitajaid, haridusvaldkonna töötajaid ja noorsootöötajaid IKT-vahendite soetamisel või nende tõhusamal kasutamisel õppimise ja digitaalpädevuse omandamise otstarbel; aidata hariduse, koolituse ja noortevaldkonnas tegutsevatel organisatsioonidel vaadata läbi oma ärimudelid; propageerida eri keeltes ja Euroopas koostatud avatud õppematerjale; toetada õpetamise valdkonnas digitaalset lõimumist, et jõuda ebasoodsast keskkonnast pärit sihtrühmadeni; uurida õppimise analüüsi ja üldsuse antud hinnangu pakutavaid võimalusi, et parandada õppimise kvaliteeti.

- Aidata arendada Euroopa oskuste ja kvalifikatsioonide ala, suurendades erinevate ELi ja riiklike läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite sidusust; toetades projekte, mis hõlbustavad mitteformaalse ja informaalse õppimise tunnustamist ja valideerimist ning nende läbimist formaalhariduse pakutavate võimaluste abil, nagu ka üleminekut ühest valdkonnast teise. Selleks tuleb eeskätt edendada õpitulemuste kasutamist üliõpilaste, praktikantide, õpilaste, täiskasvanud õppijate ja noorte huvides õppekava, haridusprogrammide ja tegevuste väljatöötamisel, pakkumisel ja hindamisel.

- Toetada innovaatilisi projekte, mille eesmärk on vähendada erinevusi õpitulemustes, mis mõjutavad ebasoodsast keskkonnast pärit / vähemate võimalustega õppijaid, sealhulgas õppijaid, kellel on puue. Selleks tuleb eeskätt parandada juurdepääsu (fomaalsele/mitteformaalsele) haridusele ja koolitusele, neis osalemist ja nende raames saavutatavaid tulemusi; hoida ära koolist väljalangemine; valmistada

[73] Selliste ainete nagu loodusteadused või ajalugu õpetamine võõrkeele kaudu.

hariduse valdkonna töötajad ja noorsootöötajad ette võrdsuse, mitmekesisuse ja kaasamisega seotud ülesannete jaoks; jälgida eri liiki erinevusi, võidelda marginaliseerunud kogukondade, nagu rändajad ja romad, eraldatuse ja diskrimineerimisega; hõlbustada ebasoodsas olukorras olevate õppijate suundumist haridusmaailmast töömaailma.

- Edendada innovaatiliste lähenemisviiside ja vahendite arendamist ja kasutamist, et hinnata seda, kui tõhusad on hariduse, koolituse ja noortevaldkonnas avaliku sektori kulutused ja investeeringud, mis tehakse muu hulgas selliste uute rahastamismudelite kaudu nagu avaliku ja erasektori partnerlused, kulude jagamine jne, ning seda tõhusust suurendada.

Valdkonnapõhised eesmärgid

Kõrghariduse valdkond

- Toetada kõrgkoole, et viia ellu vajalikud reformid kooskõlas ELi 2011. aasta ajakohastamise tegevuskava ja selle esmatähtsate eesmärkidega tõsta haridustaset, parandada kõrghariduse kvaliteeti ja asjakohasust, muuta kvaliteeti paremaks liikuvuse ja piiriülese koostöö kaudu, rakendada ellu teadmiste kolmnurk, parandada juhtimist ja rahastamist. Erilist rõhku pannakse projektidele, millega:
  - toetatakse tegevust, mis aitab kohandada õppekava vastavalt tööjõuturul esile kerkivatele vajadustele ja varustada noort põlvkonda valdkonnaüleste oskustega, nagu ettevõtlusalased oskused, arendades edasi aktiivset koostööd kõrgkoolide ja väljaspool kõrgharidussüsteemi tegutsevate partnerite (ettevõtjad, kutseorganisatsioonid, kaubanduskojad, sotsiaalpartnerid, kohalikud/piirkondlikud asutused jne) vahel;
  - toetatakse tegevust, millega töötatakse välja innovaatilised strateegiad, et edendada liikuvust, või viisid, kuidas kaotada kõrghariduse valdkonnas liikuvust tõkestavad tegurid, pakkudes üliõpilastele rohkem võimalusi omandada välismaal õppides või end koolitades täiendavaid oskusi; projektidega võib toetada ka virtuaalset liikuvust, mis on osa üleilmsest strateegiast IKT tõhusaks lõimimiseks osalevates kõrgkoolides;
  - tugevdatakse seoseid hariduse, teaduse ja ettevõtluse vahel, et edendada tipptaset ja regionaalarengut;
  - seatakse sihiks suurendada kõrgkoolilõpetajate arvu, suurendada osalemist ja lõpetajate määra alaesindatud rühmade ja mittetraditsiooniliste õppijate seas, edendada paindlike õppevormide loomisega elukestvat õpet, töötada välja viise kõrgkoolide sotsiaalse vastutuse suurendamiseks.

- Toetada 2013. aasta teatise „Avatud haridusruum" elluviimist: edendada uute õpetamisviiside väljatöötamist, eelkõige mitmekesisemate õppimisviiside (kaug-, osaajaga, moodulõpe) kastutuselevõtmist isikustatud õppe uute vormide, avatud õppematerjalide, virtuaalse liikuvuse, kombineeritud liikuvuse ja virtuaalsete õppeplatvormide strateegilise kasutamise kaudu; stimuleerida Euroopa kõrgharidussüsteemide rahvusvahelistumist nii Euroopas kui ka sellest väljaspool.

Kutsehariduse ja -koolituse valdkond

- Toetada tööpõhisele õppele (sh õpipoisiõpe ja kaheosalised õppemudelid) rõhku paneva kvaliteetse kutsehariduse ja -koolituse arendamist, mis hõlmab haridus- ja tööhõivevaldkonna (eeskätt ettevõtted ja sotsiaalpartnerid) tugevat partnerlust.

- Suurendada kutsehariduse ja -koolituse vastavust tööturu vajadustele ning vähendada majandussektorites oskuste ja nõudluse mittevastavust ja oskuste puudust, kohandades selleks õigeaegselt õppekava ja kvalifikatsioonide kirjeldusi ning seades sisse stabiilse partnerluse kutsehariduse ja -koolituse pakkujate ja majandusvaldkonnas tegutsejate, sealhulgas sotsiaalpartnerite, arenguga tegelevate asutuste, innovatsioonisüsteemidega tegelevate asutuste ja kaubanduskodade vahel. See tegevus peaks põhinema kutsehariduse ja -koolituse tulemuste (tööhõive määr, praktika määr) jälgimise ja vajaminevate oskuste prognoosimise süsteemidest pärit andmetel ning pakutava kutsehariduse ja -koolituse põhjalikul vastavusseviimisel piirkondlike ja kohaliku tasandi majanduse arengu strateegiatega. See võib kaasa tuua ka kutsehariduse ja -koolituse arendamise kõrgemal tasemel kui keskharidus ehk EQFi kõrgematel tasemetel.

- Suurendada kutsehariduse ja -koolituse süsteemide läbipaistvust ja vastastikust usaldust, rakendades selleks riigi tasandil ühtsemalt ja sidusamalt ECVETi ja EQAVETi soovitusi.

- Toetada hõlpsasti ligipääsetava ja karjäärile orienteeritud kutsehariduse ja -koolituse täiendusõppe edendamist, pakkudes selliseid õppimisvõimalusi muu hulgas sihtrühmadele, kelle puhul on sellises õppes osalemise tõenäosus kõige väiksem.

- Edendada õpetajate ja koolitajate oskuste ja pädevuste arendamist, keskendudes eeskätt tööpõhisele

õpetamisele, kooliõpetajate ja ettevõttesiseste koolitajate vahelisele partnerlusele ning ettevõttesiseste koolitajate koolitamisele.

Üldhariduse valdkond

Tugevdada õpetamisega seotud ametite profiili, meelitades nendesse ametitesse parimad kandidaadid ning aidates õpetajatel ja juhtidel tagada kvaliteetne õpetamine, tegeleda klassis ette tulevate keeruliste olukordadega ning võtta kasutusele uued meetodid ja vahendid. Selleks tuleb eeskätt parandada õpetajate formaalharidust ja toetada uusi õpetajaid, nii et neil oleks kohe algusest olemas kõik vajalikud pädevused, sealhulgas toimetulekuks mitmesuguste õppijate rühmadega (nagu rändajad), ning rakendada koostööd hõlmavaid ja innovaatilisi tavasid, et tugevdada hariduses juhirolle, sealhulgas tõhustada ülesannete delegeerimist, eesmärgiga kavandada institutsioonilisel tasandil vajalikud muudatused ja täiustused.

- Tegeleda viletsate tulemustega põhioskuste omandamisel, rakendades tõhusamaid õpetamismeetodeid, eeskätt projektide abil, millega edendatakse valdkonnaüleseid ja valdkondade vahelisi lähenemisviise, lõimitakse põhioskuste õpetamine (matemaatika, loodusteadused ja kirjaoskus), edendatakse probleemipõhist õpet või toetatakse innovaatilist lähenemist (eelkõige matemaatika) õpetamisele tehnoloogiarikkas keskkonnas.

- Aidata koolidel lahendada koolist väljalangemise probleemi ja tegeleda ebasoodsast keskkonnast pärit õpilastega, samuti tegeleda õpilastega nii akadeemilise spektri alumisest kui ka ülemisest otsast, eelkõige toetades projekte, mille eesmärk on parandada koostööd nii kooli sees kui ka lapsevanematega ja teiste väliste sidusrühmadega, edendada koolide võrgustike loomist ja koostööl põhinevaid terviklikke lähenemisviise õpetamisele, töötada välja meetodid ja luua tingimused õpilaste individuaalse õpetamise ja õppe jaoks.

- Parandada alushariduse ja lapsehoiuteenuse kvaliteeti, et tõsta paremate õpitulemuste saavutamiseks teenuste kvaliteeti ja tagada kõigile hariduse omandamisel hea stardipositsioon, eeskätt projektide abil, mille eesmärk on töötada alushariduse ja lapsehoiuteenuste jaoks välja terviklik ja eakohane pedagoogiline raamistik, tagada, et alushariduse hüved kanduksid edasi järgmistele üldhariduse tasanditele, ning töötada välja uued alushariduse ja lapsehoiuteenuste pakkumise, juhtimise ja rahastamise mudelid.

Täiskasvanuhariduse valdkond

- Kavandada konkreetsete täiskasvanute sihtrühmade jaoks ja viia ellu tõhusad strateegiad, et edendada põhioskusi (kirjaoskus, arvutamisoskus ja digitaaloskused), ning suurendada seoses täiskasvanute koolitamisega stiimuleid.

- Pakkuda teavet ligipääsemise kohta täiskasvanuõppe teenustele, nagu teave mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimise ning karjääri- ja haridusalase nõustamise kohta.

- Parandada ja laiendada konkreetsete täiskasvanud õppijate tarvis kohandatud kvaliteetsete õppimisvõimaluste pakkumist, sealhulgas uuenduslike sihtrühmani jõudmise ja pakkumisviiside kaudu.

- Arendada täiskasvanute harimisega tegelevate isikute pädevusi, et tulla toime mitmesuguste õppijate rühmadega ning kasutada uusi tehnoloogiaid jõudmaks paremini sihtrühmani ja saavutamaks paremad õpetamistulemused.

- Hinnata täiskasvanuhariduse poliitika tõhusust riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil.

Noortevaldkond

- Edendada noorsootöö kvaliteeti. Esikohale seatakse projektid, mille eesmärk on edendada vähemate võimalustega noorte (sh mittetöötavad ja mitteõppivad noored) kaasamist ja tööalast konkurentsivõimet; muuta noorsootöö rahvusvaheliseks ja avada see valdkonnaülesele koostööle; suurendada noorsootöötajate professionaalsust, arendades nende pädevusi ning kehtestades kvaliteedistandardid, eetikakoodeksi ja kutsealased tegevusjuhendid; tugevdada poliitika, teaduse ja praktika vahelisi seoseid; parandada teadmisi noorsootööst ja mitteformaalsest õppimisest ning edendada nende tunnustamist ja valideerimist Euroopa, riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil.

- Suurendada noorte mõjuvõimu, osalemist ja kodanikuaktiivsust projektide abil, mille eesmärk on avardada ja süvendada noorte osalemist poliitikas ja ühiskonnaelus kohalikul, piirkondlikul, riigi, Euroopa või üleilmsel tasandil; võimaldada noortel suhelda valitud poliitikakujundajate, haldusasutuste, huvirühmade ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega või konkreetsete kodanikega, avaldada oma

arvamust ja neid mõjutada ükskõik millise nende elu puudutava poliitilise või sotsiaalse protsessi raames.

- Edendada noorte seas ettevõtlusharidust ja sotsiaalettevõtlust. Esikohale seatakse projektid, mis võimaldavad noorterühmadel ellu viia ettevõtlusideesid, et lahendada nende kogukonnas kindlaks tehtud ülesandeid ja probleeme.

MILLISEID MEETMEID STRATEEGILISE PARTNERLUSE RAAMES TOETATAKSE?

Projekti kestel võidakse strateegilise partnerluse raames tavaliselt ellu viia hulgaliselt meetmeid, näiteks:

- meetmeid, millega tugevdatakse organisatsioonidevahelist koostööd eesmärgiga **vahetada tavasid**;
- meetmeid, millega toetatakse hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas **innovaatiliste tavade** väljakujundamist, katsetamist ja/või elluviimist;
- meetmeid, millega hõlbustatakse formaalõppe, mitteformaalse õppe ja informaalse õppe kaudu omandatud **teadmiste, oskuste ja pädevuste tunnustamist ja valideerimist**;
- meetmeid, millega edendatakse **piirkondlike omavalitsuste koostööd**, et toetada haridus-, koolitus- ja noortesüsteemide arengut ning nende lõimimist kohaliku ja piirkondliku arengu meetmetesse;
- meetmeid, millega aidatakse **puudega/erivajadusega** õppijatel läbida haridustsükleid ja hõlbustatakse nende suundumist tööturule, sealhulgas võideldes marginaliseerunud kogukondades hariduse valdkonnas **eraldatuse ja diskrimineerimisega**;
- meetmeid, et valmistada haridus- ja koolitusvaldkonna töötajaid paremini ette õppekeskkonnas ilmnevateks **võrdsuse, mitmekesisuse ja kaasamisega** seotud probleemideks;
- kahe või enama eri riikidest pärit noorterühma elluviidavaid riikidevahelisi algatusi, millega suurendatakse ettevõtlusvaimu ja -oskuseid, et edendada **kodanikuaktiivsust ja ettevõtlikkust (sh sotsiaalettevõtlust)**.

Strateegiliste partnerluste raames võidakse korraldada ka riikidevahelist üksikisikute **koolitamise, õpetamise või õppimisega seotud tegevust**, seni kuni see toob projekti eesmärkide saavutamisse lisaväärtust. Toetatavate meetmete üksikasjalikuma kirjelduse leiab I lisast.

KES VÕIB OSALEDA STRATEEGILISES PARTNERLUSES?

Strateegiliste partnerluste puhul seatakse üldjuhul sihiks programmiriikides asutatud organisatsioonide koostöö. Strateegilises partnerluses võivad osaleda partneritena (mitte taotlejatena) siiski ka partnerriikidest pärit organisatsioonid, kui nende osalemine toob projekti olulist lisaväärtust.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE STRATEEGILISE PARTNERLUSE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele strateegiline partnerlus peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline programmi- või partnerriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid”). Selline organisatsioon võib olla näiteks: ▪ kõrgkool; ▪ kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik millisel tasandil, alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini[74] ning hõlmates kutseharidust ja täiskasvanuharidust); ▪ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; ▪ avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); ▪ kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; ▪ sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, tööstusühendus, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; ▪ uurimisinstituut; ▪ sihtasutus; ▪ ettevõttesisene koolituskeskus; ▪ ühiseid koolitusi pakkuvad ettevõtted; ▪ kultuuriorganisatsioon, raamatukogu, muuseum; ▪ kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus; ▪ asutus, mis valideerib mitteformaalse ja informaalse õppe käigus omandatud teadmisi, oskusi ja pädevusi; ▪ Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon; ▪ rühm noori, kes tegeleb noorsootööga, ent mitte ilmtingimata mõnes noorteorganisatsioonis (st mitteametlik noorterühmi[75]). Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asutatud osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta, ent nad peavad kinni pidama harta põhimõtetest.
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.

Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Strateegiline partnerlus on riikidevaheline ja selles peab kaasa lööma vähemalt kolm eri programmiriikidest pärit organisatsiooni. Partnerite maksimumarvu ei ole kindlaks määratud. Halduskulude eelarve on siiski piiratud (kümne partneriga). Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik osalevad organisatsioonid.
	Järgmistes projektides võib siiski osaleda kaks eri programmiriikidest pärit organisatsiooni:
	▪ üldhariduse valdkonna strateegilised partnerlused, kuhu on kaasatud ainult koolid; selline partnerlus võib hõlmata üksnes programmiriikide koole;
	▪ kohalike/piirkondlike haridusametite strateegilised partnerlused üldhariduse valdkonnas; igast projekti kaasatud riigist peab osalema partnerluses vähemalt:
	  ○ üks kohalik või piirkondlik haridusasutus
	  ○ üks kool
	  ○ üks hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkonnas või tööturul tegutsev organisatsioon.
	▪ strateegilised partnerlused noorte valdkonnas, millesse on kaasatud üksnes noorteorganisatsioonid või noorterühmad, kes tegelevad noorsootööga, kuid mitte ilmtingimata mõnes noorteorganisatsioonis.

Meetme elluviimise koht (kohad)	Kõik strateegilise partnerluse meetmed tuleb ellu viia projektis osalevate organisatsioonide riikides.

[74] Palume tutvuda iga riigi abikõlblike koolide loeteluga. Lisateabe saamiseks võtke ühendust asjaomase riigi riikliku bürooga.
[75] Kui tegemist on mitteametliku rühmaga, võtab üks selle liikmetest endale esindaja rolli ja vastutuse rühma nimel.

Projekti kestus	**Partnerlused noorte valdkonnas:** 6 kuni 36 kuud. **Muud liiki partnerlused:** 24 kuni 36 kuud. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist. Toetusesaaja taotlusel ja kokkuleppel riikliku bürooga võib pikendada strateegilise partnerluse kestust erandjuhtudel kuni 6 kuud, tingimusel et projekti kogukestus ei ületa 3 aastat. Toetuse kogusumma sellisel juhul ei muutu. Projektid tuleb igal juhul lõpule viia 31. augustiks 2018.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon[76]. Sama partnerite konsortsium võib esitada üheks tähtajaks vaid ühe taotluse ja vaid ühele büroole.
Millal esitada taotlus?	**Partnerlused kõrghariduse, kutsehariduse ja -koolituse, üldhariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonnas:** taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt: **31. märtsil kell 12:00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. septembrist kuni 31. detsembrini.; **Partnerlused noorte valdkonnas:** taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt: ▪ **4. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. juunist kuni 30. septembrini; ▪ **30. aprillil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. septembrist kuni 31. detsembrini; ▪ **1. oktoobril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgmise aasta 1. veebruarist kuni 31. maini.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Juhul kui strateegilise partnerluse raames on ette nähtud riikidevaheline koolitamis-, õpetamis- või õppimistegevus, tuleb lisaks eespool loetletud kriteeriumidele kinni pidada järgmistest kriteeriumidest:

[76] NB! Koolid, mis tegutsevad mõne teise riigi ametiasutuse järelevalve all (nt prantsuse lütseumid, saksa koolid, Ühendkuningriigi relvajõudude koolid) esitavad taotluse järelevalvet teostava riigi riiklikusse bürroosse.

Abikõlblikud meetmed	▪ õppijate kombineeritud liikuvus, mille puhul on ühendatud lühiajaline füüsiline liikuvus (5 päeva kuni 2 kuud, ei hõlma reisimisele kuluvaid päevi) ja virtuaalne liikuvus ▪ lühiajalised õpilasrühmade vahetused (5 päeva kuni 2 kuud, ei hõlma reisimisele kuluvaid päevi) ▪ intensiivõppe programmid (5 päeva kuni 2 kuud, ei hõlma reisimisele kuluvaid päevi) ▪ õpilaste pikaajaline õpiränne (2–12 kuud) ▪ pikaajaline õpetamine ja koolitamine (2–12 kuud) ▪ noorsootöötajate pikaajaline liikuvus (2–12 kuud) ▪ ühised lühiajalised personalikoolitused (5 päeva kuni 2 kuud, ei hõlma reisimisele kuluvaid päevi) Mõned loetletud meetmetest on mõne hariduse, koolituse ja noortevaldkonna puhul asjakohased ja teiste puhul mitte. Lisateavet leiab käesoleva juhendi I lisa jaost „Strateegilised partnerlused". Õppijatele ette nähtud meetmed ja personalile või noorsootöötajatele ette nähtud pikaajalised meetmed, mis on seotud liikuvusega partnerriikidesse või partnerriikidest, ei ole abikõlblikud. Ainus erand on ühised lühiajalised personalikoolitused ja partnerriikide töötajate õpetamistegevus intensiivõppe programmide raames.
Abikõlblikud osalejad	▪ osaleva kõrgkooli üliõpilased, kes on registreerunud õppesse (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe), mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (intensiivõppe programmid ja kombineeritud liikuvuse meetmed) ▪ õpipoisid, kutseharidus- ja -koolitusasutuste üliõpilased, täiskasvanud õppijad ning kombineeritud liikuvusega seotud noored ▪ mis tahes vanuses õpilased, keda saadab kooli personal (lühiajalised õpilasrühmade vahetused) ▪ 14aastased või vanemad õpilased, kes õpivad täiskoormusega strateegilises partnerluses osalevas koolis (õpilaste pikaajaline õpiränne) ▪ osalevate organisatsioonide professorid, õpetajad, koolitajad ning haridus- ja halduspersonal,[77] noorsootöötajad

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Olenevalt projekti eesmärkidest, osalevatest organisatsioonidest, eeldatavast mõjust ja muudest elementidest võivad strateegilised partnerlused olla erineva ulatusega ja vastavalt sellele on kohandatud nende tegevus. Lihtsustatult öeldes võimaldab see meede osalevatel organisatsioonidel saada rahvusvahelise koostöö alaseid kogemusi ja suurendada oma suutlikkust, ent samuti jõuda kvaliteetsete innovaatiliste tulemusteni. Projekti kvaliteeti hinnatakse proportsionaalselt koostöö eesmärkidega ja kaasatud organisatsioonide laadiga.

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

[77] Üldhariduse valdkonnas kuuluvad siia ka koolielus osalevad haridustöötajad, nagu koolide inspektorid ja nõunikud, pedagoogilised nõustajad, psühholoogid jne.

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jagu „Millised on strateegilise partnerluse eesmärgid?") ▪ mil määral: - tugineb projektiettepanek tõelisele ja piisavale vajaduste analüüsile - on eesmärgid selgelt määratletud ja realistlikud ning mil määral on käsitletud neis osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele olulisi küsimusi - sobib projektiettepanek selleks, et tekitada erinevate hariduse, koolituse ja noorte valdkondade koostoime - on projektiettepanek innovaatiline ja/või mil määral täiendab see muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud - toob projektiettepanek ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida üks riik ei suudaks üksi tegutsedes saavutada
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 20 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, järelevalve-, hindamis- ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu ja asjakohasus tagamaks, et projekti elluviimine on kvaliteetne, lõpeb õigeaegselt ja toimub vastavalt eelarvele ▪ mil määral on projekt kulutasuv ja mil määral eraldatakse selle raames igale meetmele asjakohased vahendid Kui projekti raames on ette nähtud koolitus-, õpetamis- või õppimistegevus: ▪ mil määral sobib see tegevus kokku projekti eesmärkidega ja mil määral kaasatakse sellesse sobival arvul osalejaid ▪ Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite ja põhimõtetega kokkusobiva osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet
Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet (kuni 20 punkti)	• mil määral: - on kaasatud projekti sobiv kooslus täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kellel on profiil, kogemused ja oskusteave, mis on vajalikud selleks, et jõuda edukalt tulemusteni projekti kõikide aspektide puhul - väljendab vastutuse ja ülesannete jagunemine kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalust - (kui see on konkreetset liiki projekti puhul asjakohane) on kaasatud projekti organisatsioone erinevatest hariduse, koolituse ja noortevaldkondadest ning teistest sotsiaal-majanduslikest sektoritest - on kaasatud projektiga meetmesse uusi tulijaid • tõhusate mehhanismide olemasolu osalevate organisatsioonide vaheliseks ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuvaks koordineerimiseks ja teabevahetuseks • kui see on asjakohane, mil määral toob partnerriigist pärit osaleva organisatsiooni kaasamine projekti olulist lisaväärtust (kui see tingimus ei ole täidetud, projekti väljavalimist ei kaaluta)

Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid ▪ projekti jätkusuutlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus avaldada jätkuvalt mõju ja tuua tulemusi ka pärast ELi toetuse ärakasutamist

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumide „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" ning „projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet" puhul vähemalt 10 punkti). Rahastatakse vaid neid projektiettepanekuid, milles käsitletakse vähemalt üht meetme eesmärki.

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Täiendavad kriteeriumid ja kasuliku lisateabe selle meetme kohta ning projektide näited leiab käesoleva juhendi I lisast. Huvitatud organisatsioonidel palutakse lugeda enne rahalise toetuse taotlemist hoolikalt läbi selle lisa asjaomased jaod.

Strateegiliste partnerluste toetusesaajatele, kes korraldavad personalile, noorsootöötajatele ja õppijatele pikaajalisi koolitus- ja õpetamistegevusi, võib anda vajaduse korral keelelist tuge. Vähemalt kahe kuu pikkuste liikuvusmeetmete jaoks seatakse programmi käigus järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi (lisateavet leiab käesoleva juhendi I lisast).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Strateegilised partnerlused ulatuvad väikeste organisatsioonide (koolide või mitteametlike noorterühmade) võrdlemisi lihtsatest koostööprojektidest kuni üsna keeruliste ja suuremahuliste projektideni, mille puhul keskendutakse innovaatiliste väljundite väljatöötamisele ja vahetamisele kõikides hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkondades. Seetõttu on eri liiki projektide puhul tekkivad kulud paratamatult erinevad.

Sellest tulenevalt koosneb kavandatud rahastamismudel kuluartiklite loetelust, kust taotlejad teevad oma valiku vastavalt meetmetele, mida nad soovivad ellu viia, ja tulemustele, mida nad soovivad saavutada. Kaks esimest kuluartiklit – „projekti haldamine ja elluviimine" ning „riikidevahelised projektikoosolekud" – hõlmavad kulusid, mille rahastamist võib taotleda igat liiki strateegilise partnerluse puhul, sest need aitavad katta kulusid, mis tekivad iga projekti puhul. Ülejäänud kuluartikleid võib valida vaid projektide puhul, mille raames püüeldakse selliste sisulisemate eesmärkide poole nagu intellektuaalsed väljundid/tooted, tulemuste levitamine või lõimitud õpetamis-, koolitus- ja õppimistegevus. Kui see on projekti meetmete/tulemuste seisukohast põhjendatud, võib peale selle katta ka erakorralised kulud ja erivajadustega isikute osalemisega seotud kulud.

Kogutoetuse ülemmäär on aastase projekti puhul 150 000 eurot, kaheaastase projekti puhul 300 000 eurot ja kolmeaastase projekti puhul 450 000 eurot.

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Maksimumtoetus:
strateegilised partnerlused noorte valdkonnas: muutuv summa, mille kindlaksmääramiseks korrutatakse summa 12 500 eurot projekti kestusega (kuudes)
strateegilised partnerlused muudes valdkondades: kaheaastase projekti puhul 200 000 eurot ja kolmeaastase projekti puhul 450 000 eurot

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa		Eraldamise eeskiri
Projekti haldamine ja elluviimine	Projekti haldamine (nt kavandamine, rahaasjade korraldamine, partnerite vaheline koordineerimine ja suhtlemine), väikesemahulised õppe-/õpetamis-/koolitusmaterjalid, vahendid, käsitlusviisid jne; virtuaalne koostöö ja projekti raames elluviidavad kohalikud meetmed (nt õppijatega tehtav projektitöö klassiruumis, noorsootöö meetmed, lõimitud õppimis-/koolitusmeetmete elluviimise korraldamine ja juhendamine); teavitamine, propageerimine ja levitamine (nt brošüürid, teabelehed, veebipõhine teave); riikidevaheliste noortealgatuste elluviimisega seotud kulud	Ühikukulud	Toetus koordineeriva organisatsiooni tegevuskulude katmiseks: **500 eurot** kuus	Kuni **2750 eurot** kuus	Aluseks võetakse strateegilise partnerluse kestus ja kaasatud osalevate organisatsioonide arv
		Ühikukulud	Toetus teiste osalevate organisatsioonide tegevuskulude katmiseks: **250 eurot** osaleva organisatsiooni kohta kuus		
Riikidevahelised projektikoosolekud	Osalemine koosolekutel, mis toimuvad projektipartnerite vahel ning mille korraldab projekti elluviimise ja koordineerimise eesmärgil üks osalevatest organisatsioonidest; toetus reisi- ja elamiskulude katmiseks	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–1999 km: **575 eurot** osaleja kohta ühe koosoleku puhul	Kuni **23 000 eurot** aastas	Tingimus: taotlejad peavad põhjendama vajalike koosolekute ja kaasatavate osalejate arvu; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit
			Kui reisi pikkus on 2000 km või enam: **760 eurot** osaleja kohta ühe koosoleku puhul		

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa		Eraldamise eeskiri
Intellektuaalsed väljundid	Projekti intellektuaalsed väljundid / käegakatsutavad tulemused (nt õppekavad, pedagoogilised ja noorsootöö materjalid, avatud õppematerjalid, IT-vahendid, analüüsid, uuringud, üksteiselt õppimise meetodid)	Ühikukulud	**B1.1** projektijuhi kohta projektiga töötamise päevas		Tingimus: projektijuhtide ja halduspersonaliga seotud kulud on eeldatavasti juba kaetud kuluartikli „projekti haldamine ja elluviimine" raames; selleks et vältida võimalikku kattumist, peavad taotlejad põhjendama taotluses esitatud personalikulude liiki ja mahtu iga kavandatava väljundi puhul; sellist liiki toetuse saamiseks peavad väljundid paistma silma oma kvaliteedi ja kvantiteedi poolest; väljundid peaksid tõestama oma potentsiaali laiemaks kasutuseks ja oma võimet mõju avaldada
			B1.2 teadlase/õpetaja/koolitaja/noorsootöötaja kohta projektiga töötamise päevas		
			B1.3 tehnilise töötaja kohta projektiga töötamise päevas		
			B1.4 haldustöötaja kohta projektiga töötamise päevas		
Võimendavad ettevõtmised	Toetus, et aidata katta kulud, mis on seotud projekti intellektuaalsete väljundite jagamiseks ja levitamiseks korraldatavate riiklike ja riikidevaheliste konverentside, seminaride ja ürituste läbiviimisega (v.a ettevõtmisse kaasatud osalevate organisatsioonide esindajate reisi- ja elamiskulud)	Ühikukulud	**100 eurot** kohaliku osaleja kohta (st osalejatele, kes on pärit riigist, kus üritus aset leiab)	Kuni **30 000 eurot** projekti kohta	Tingimus: võimendavate ettevõtmiste jaoks antakse toetust üksnes juhul, kui need ettevõtmised on otseselt seotud projekti intellektuaalsete väljunditega; projektile, mis ei ole saanud toetust intellektuaalsete väljundite jaoks, ei anta toetust võimendavate ettevõtmiste korraldamiseks
			200 eurot rahvusvahelise osaleja kohta (st teistest riikidest pärit osalejatele)		
Erakorralised kulud	Toetus, mis aitab katta allhangete või kaupade ja teenuste ostmisega seotud tegelikud kulud; kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	75% toetuskõlblikest kuludest Kuni **50 000 eurot** projekti kohta (v.a finantstagatise andmise kulud)		Tingimus: allhankelepingute sõlmimine peab olema seotud teenustega, mida osalevad organisatsioonid ei saa nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ise pakkuda; seadmete hulka ei tohi kuuluda tavalised kontoriseadmed või seadmed, mida osalevad organisatsioonid tavaliselt kasutavad
Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue[78]	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest		Tingimus: nende kulude katmise taotlust tuleb põhjendada taotlusvormis

Mõned tabelites esitatud maksimumsummad on esitatud kuu või aasta kohta. Toetusesaajad võivad kasutada projekti jaoks saadud ELi kogutoetust siiski paindlikult – kogu

[78] Sealhulgas kulud, mis on otseselt seotud riikidevahelises õpetamis-, koolitus- ja õppetegevuses osalevate erivajadustega isikute ja neid saatvate isikutega. Siia alla võivad kuuluda ka reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ja kui nende osalejate toetus ei ole kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „individuaalne toetus".

projekti kestel ja vastavalt sellele, kuidas meetmed on vaja töökava põhjal kronoloogiliselt ellu viia.

STRATEEGILISE PARTNERLUSE RAAMES TOIMUVA RIIKIDEVAHELISE KOOLITUS-, ÕPETAMIS- JA ÕPPIMISTEGEVUSE RAHASTAMISE EESKIRJAD (VALIKULINE RAHASTAMINE)

<table>
<tr><th colspan="2">Toetuskõlblikud kulud</th><th>Rahastamis-mehhanism</th><th colspan="2">Summa</th><th>Eraldamise eeskiri</th></tr>
<tr><td>Reisimine</td><td>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi</td><td>Ühikukulud</td><td colspan="2">Kui reisi pikkus on 100–1999 km:
275 eurot osaleja kohta</td><td rowspan="7">Tingimus: taotlejad peavad põhjendama liikuvusmeetmete vajalikkust projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks;
reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[79] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[80]</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td colspan="2">Kui reisi pikkus on 2000 km või enam:
360 eurot osaleja kohta</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Individuaalne toetus</td><td rowspan="4">Ühikukulud päevas, mis katavad meetme kestel osalejate ja neid saatvate isikute elamiskulud</td><td rowspan="4">Ühikukulud</td><td>Pikaajaline õpetamine või koolitamine

Noorsootöötajate pikaajaline liikuvus</td><td>Kuni meetme elluviimise 14. päevani: B1.5 päevas osaleja kohta
+
meetme elluviimise 15.–60. päeval: B1.6 päevas osaleja kohta
+
meetme elluviimise 61. päevast kuni 12. kuu lõpuni: B1.7 päevas osaleja kohta</td></tr>
<tr><td>Ühised lühiajalised personalikoolitused, õpetamine intensiiv-õppe programmide raames, saatvad isikud[81]</td><td>Kuni meetme elluviimise 14. päevani: 100 eurot päevas osaleja kohta
+
meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70 eurot päevas osaleja kohta</td></tr>
<tr><td>Õpilaste pikaajaline liikuvus</td><td>B1.8 kuus osaleja kohta</td></tr>
<tr><td>Lühiajalised meetmed õppijatele (kombineeritud liikuvus, õpilaste</td><td>Kuni meetme elluviimise 14. päevani: 55 eurot päevas osaleja kohta
+
meetme elluviimise 15.–60. päeval: 40 eurot</td></tr>
</table>

[79] HTTP://EC.EUROPA.EU/PROGRAMMES/ERASMUS-PLUS/TOOLS/DISTANCE_EN.HTM.

[80] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

[81] Saatvate isikute suhtes kohaldatakse sama määra, olenemata sellest, kas nad osalevad lühi- või pikaajalises meetmes. Kui saatev isik peab viibima võõrsil kauem kui 60 päeva, aidatakse erandlikel juhtudel katta pärast 60. päeva täiendavad elamiskulud eelarverubriigist „erivajadustega seotud toetus".

			lühiajaline liikuvus, intensiivõppe programmid)	päevas osaleja kohta	
Keeleline tugi	Kulud, mis on seotud toega, mida pakutakse osalejatele selleks, et parandada instrueerimis- või töökeele oskust	Ühikukulud	Üksnes meetmete puhul, mis kestavad 2–12 kuud: 150 eurot keelelist tuge vajava osaleja kohta		Tingimus: rahalise toetuse taotlemist tuleb põhjendada taotlusvormis; toetust saab taotleda üksnes keelte puhul, mida keskse internetipõhise teenuse kaudu ei pakuta

TABEL A. INTELLEKTUAALSED VÄLJUNDID (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Neid rahalisi vahendeid võib kasutada vaid intellektuaalseid väljundeid andvas projektis osalevate organisatsioonide personalikulude katmiseks. Summad sõltuvad: a) projekti kaasatud töötajate profiilist ja b) riigist, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on kaasatud.

	Projektijuht	**Õpetaja/koolitaja /teadlane Noorsootöötaja**	**Tehniline personal**	**Haldus-personal**
	B1.1	**B1.2**	**B1.3**	**B1.4**
Taani, Iirimaa, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Rootsi, Liechtenstein, Norra	294	241	190	157
Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Soome, Ühendkuningriik, Island	280	214	162	131
Tšehhi Vabariik, Kreeka, Hispaania, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia	164	137	102	78
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Läti, Leedu, Ungari, Poola, Rumeenia, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Türgi	88	74	55	39

TABEL B. INTELLEKTUAALSED VÄLJUNDID (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Neid rahalisi vahendeid võib kasutada vaid intellektuaalseid väljundeid andvas projektis osalevate organisatsioonide personalikulude katmiseks. Summad sõltuvad: a) projekti kaasatud töötajate profiilist ja b) riigist, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on kaasatud.

	Projektijuht	**Õpetaja/koolitaja /teadlane Noorsootöötaja**	**Tehniline personal**	**Haldus-personal**
	B1.1	**B1.2**	**B1.3**	**B1.4**
Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Kanada, Katar, Kuveit, Macao, Monaco, San Marino, Šveits	294	241	190	157
Andorra, Araabia Ühendemiraadid, Brunei, Jaapan, Singapur, Uus-Meremaa, Vatikani linnriik	280	214	162	131
Bahama, Bahrein, Ekvatoriaal-Guinea, Hongkong, Iisrael, Korea (Vabariik), Omaan, Saudi Araabia, Taiwan	164	137	102	78
Afganistan, Albaania, Alžeeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentina, Armeenia, Aserbaidžaan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Boliivia, Bosnia ja Hertsegovina, Botswana, Brasiilia, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Colombia, Cooki saared, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ecuador, Egiptus, El Salvador, Eritrea, Etioopia, Fidži, Filipiinid, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Gruusia, Guatemala, Guinea (Vabariik), Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Hiina, Honduras, Ida-Timor, India, Indoneesia, Iraak, Iraan, Jamaica, Jeemen, Jordaania, Kambodža, Kamerun, Kasahstan, Kenya, Kesk-Aafrika Vabariik, Kiribati, Komoorid, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinshasa), Korea (Rahvademokraatlik Vabariik), Kosovo, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Lesotho, Libeeria, Liibanon, Liibüa, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malaisia, Malawi, Maldiivid, Mali, Maroko, Marshalli Saared, Mauritaania, Mauritius, Mehhiko, Mikroneesia, Moldova, Mongoolia, Montenegro, Mosambiik, Myanmar/Birma, Namiibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Nigeeria, Niger, Niue, Paapua Uus-Guinea, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Paraguay, Peruu, Rwanda, Saalomoni saared, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Serbia, Sierra Leone, Somaalia, Sri Lanka, Sudaan, Suriname, Svaasimaa, Süüria, Zimbabwe, Tadžikistan, Tai, Tansaania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšaad, Tšiili, Tuneesia, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Uruguay, Usbekistan, Valgevene, Vanuatu, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Venezuela, Vietnam	88	74	55	39

TABEL C. RIIKIDEVAHELISES KOOLITUS-, ÕPETAMIS- JA ÕPPIMISTEGEVUSES OSALEJATE ELAMISKULUD (SUMMAD EURODES PÄEVAS/KUUS)

Ühikukulude tase muutub vastavalt: a) liikuvuse liigile ja b) riigile, kus meedet ellu viiakse.

	Pikaajaline õpetamine või koolitamine; noorsootöötajate liikuvus (eurot päevas)			Pikaajalised meetmed õpilaste jaoks (eurot kuus)
	B1.5	B1.6	B1.7	B1.8
Belgia	105	74	53	110
Bulgaaria	105	74	53	70
Tšehhi Vabariik	105	74	53	90
Taani	120	84	60	145
Saksamaa	90	63	45	110
Eesti	75	53	38	85
Iirimaa	120	84	60	125
Kreeka	105	74	53	100
Hispaania	90	63	45	105
Prantsusmaa	105	74	53	115
Horvaatia	75	53	38	90
Itaalia	105	74	53	115
Küpros	105	74	53	110
Läti	90	63	45	80
Leedu	75	53	38	80
Luksemburg	105	74	53	110
Ungari	105	74	53	90
Malta	90	63	45	110
Madalmaad	120	84	60	110
Austria	105	74	53	115
Poola	105	74	53	85
Portugal	90	63	45	100
Rumeenia	105	74	53	60
Sloveenia	75	53	38	85
Slovakkia	90	63	45	95
Soome	105	74	53	125
Rootsi	120	84	60	115
Ühendkuningriik	120	84	60	140
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	90	63	45	60
Island	105	74	53	135
Liechtenstein	105	74	53	120
Norra	105	74	53	135
Türgi	105	74	53	80

TEADMUSÜHENDUSED

MILLISED ON TEADMUSÜHENDUSE EESMÄRGID?

Teadmusühenduste siht on suurendada Euroopa innovatsioonialast suutlikkust ning edendada innovatsiooni kõrghariduses, ettevõtluses ja avaramas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas. Nende kaudu kavatsetakse saavutada üks või mitu järgmistest eesmärkidest:

- arendada välja uued, innovaatilised ja valdkonnaülesed lähenemisviisid õpetamisele ja õppimisele;
- suurendada kõrgkoolide õppejõudude ja ettevõtete töötajate ettevõtlikkust ja ettevõtlusalaseid oskusi;
- hõlbustada teadmiste vahetamist, edastamist ja ühist loomist.

Peale selle seatakse kooskõlas komisjoni vastu võetava iga-aastase tööprogrammiga esikohale projektid, millega aidatakse kaasa Euroopa kõrgharidussüsteemide ajakohastamisele, nagu see on visandatud ELi 2011. aasta teatises kõrghariduse ajakohastamise kohta,[82] nimelt aidatakse tõsta haridustaset, parandada kõrghariduse kvaliteeti ja asjakohasust, muuta kvaliteeti paremaks liikuvuse ja piiriülese koostöö kaudu, rakendada ellu teadmiste kolmnurk, parandada juhtimist ja rahastamist.

MIS ON TEADMUSÜHENDUS?

Teadmusühendused on riikidevahelised, struktureeritud ja tulemustele suunatud projektid, eelkõige kõrghariduse- ja ettevõtlusvaldkonna vahel. Teadmusühendused on avatud kõikide valdkondade ja sektorite jaoks ning sektoriüleseks koostööks. Partnerid jagavad ühiseid eesmärke ning töötavad koos vastastikku kasulike tulemuste nimel.
Teadmusühendustel on eelduste kohaselt üksikisiku, organisatsiooni ja süsteemi tasandil lühiajaline ja pikaajaline mõju kõikvõimalikele sidusrühmadele.

Teadmusühenduste puhul seatakse üldjuhul sihiks programmiriikides asutatud organisatsioonide koostöö. Teadmusühendustes võivad osaleda partneritena (mitte taotlejatena) siiski ka partnerriikidest pärit organisatsioonid, kui nende osalemine toob projekti olulist lisaväärtust.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Teadmusühendused viivad ellu sidusat ja ulatuslikku kogumit omavahel seotud meetmetest, mis on paindlikud ning kohandatavad erinevatele praegustele ja tulevastele kontekstidele ja arengutele terves Euroopas. Järgmises loetelus on esitatud näited meetmete kohta:

- **innovatsiooni edendamine kõrghariduses, ettevõtluses ja avaramas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas:**
  - uute õppimis- ja õpetamismeetodite ühine väljatöötamine ja rakendamine (uued valdkonnaülesed õppekavad, õppijakeskne ning tõeliselt probleemipõhine õpetamine ja õppimine),
  - täiendusõppega seotud programmide ja tegevuse korraldamine koos ettevõtetega ja ettevõtete sees,
  - ühine lahenduste leidmine keerulistele küsimustele ning toodete ja protsesside uuendamiseks (üliõpilaste, õppejõudude ja praktikute koostöö);

- **ettevõtlusvaimu ja -oskuste suurendamine:**
  - kavade loomine koostöös ettevõtetega valdkonnaüleste oskuste omandamiseks ja rakendamiseks kogu kõrgharidusprogrammi jooksul eesmärgiga suurendada tööalast konkurentsivõimet, loovust ja uusi karjäärivõimalusi,
  - ettevõtlusalase hariduse lõimimine kõikidesse distsipliinidesse, et pakkuda üliõpilastele, teadlastele, töötajatele ja koolitajatele teadmisi ja oskusi ning anda motivatsioon lüüa kaasa ettevõtluses erinevates keskkondades,
  - uute õppimisvõimaluste avamine ettevõtlusoskuste praktilise rakendamise kaudu, mis võib hõlmata uute teenuste, toodete ja prototüüpide turuleviimist ning idufirmade ja hargettevõtete loomist või

[82] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:ET:PDF.

mis võib selleni välja viia;

- **kõrgkoolide ja ettevõtete vahelise teadmiste edastamise ja vahetamise elavdamine:**
  - ettevõtetes toimuv õppeainega seotud tegevus, mis on täielikult lõimitud õppekavasse, tunnustatud ja hinnatud,
  - partnerlused innovaatiliste meetmete katsetamiseks ja kontrollimiseks,
  - üliõpilaste, teadlaste, õppejõudude ja ettevõtete töötajate ajaliselt piiratud vahetused,
  - ettevõtete töötajate kaasamine õpetamisse ja teadustegevusse.

Teadmusühendused võivad korraldada üliõpilaste, teadlaste ja personali liikuvusmeetmeid, kui need meetmed toetavad/täiendavad teadmusühenduse muud tegevust ja toovad projekti eesmärkide poole püüdlemisel lisaväärtust. Liikuvusmeetmete korraldamine ei ole teadmusühenduse põhitegevus. Nende meetmete ulatuse suurendamist tuleks toetada käesoleva programmi 1. põhimeetme kaudu või teistest rahastamisvahenditest.

MILLISED ON TEADMUSÜHENDUSE OLULISED ELEMENDID?

Teadmusühenduste põhielemendid on järgmised.

- Kõrghariduses toimuv innovatsioon ning kõrghariduse kaudu ettevõtetes ja nende sotsiaal-majanduslikus keskkonnas toimuv innovatsioon. Innovatsioon peab olema projekti käsil olevale etapile vastav ning seotud partnerluse konteksti ja analüüsitud vajadustega.
- Ülikoolide ja ettevõtete koostöö jätkusuutlikkus. Ettevõtete ja kõrgkoolide tasakaalustatud osalusel põhinev tugev ja pühendunud partnerlus on teadmusühenduste edu tagamisel määrava tähtsusega. Iga osaleva organisatsiooni ja assotsieerunud partneri roll ja panus peab olema konkreetne ja täiendav.
- Mõju, mis kestab ka pärast projekti lõppemist ja ulatub teadmusühendusse kaasatud organisatsioonidest kaugemale. Partnerlused ja tegevused eelduste kohaselt jätkuvad. Kõrgkoolides ja ettevõtetes aset leidvad muudatused peavad olema mõõdetavad. Tulemused ja lahendused peavad olema ülekantavad ja laiemale avalikkusele ligipääsetavad.

Teadmusühenduste seas valitseb programmi Erasmus+ raames tihe konkurents. Edukate projektiettepanekute ühised tunnused on:

- usaldusväärsed suhted kõrgkoolide ja ettevõtete vahel; kõikide teadmusühenduse partnerite väljendatav pühendumus ja pakutav lisaväärtus, kusjuures oluline on nii ettevõtlus- kui ka kõrgharidussektorite tugev ja tasakaalustatud kaasatus; hästi kavandatud projektiettepanek on tulevaste partnerite tiheda koostöö tulemus;
- projektiettepanekute innovaatilisus ja riikidevahelisus, mis on nähtav kõikide kriteeriumide puhul.

Korralik vajaduste analüüs muudab põhjendused selgemaks, mõjutab partnerite valikut, teeb ettepaneku eriliseks, aitab suurendada võimalikku mõju ning tagab lõppkasutajate ja sihtrühmade tõhusa kaasamise projekti tegevustesse.

MILLINE ON TEADMUSÜHENDUSES OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Taotleja/koordinaator – osalev organisatsioon, mis esitab kõikide partnerite nimel projektiettepaneku. Koordinaator vastutab täielikult selle tagamise eest, et projekt viiakse ellu vastavalt lepingule. Tema koordineeriv roll hõlmab järgmiste ülesannete täitmist:

- esindada ja tegutseda teadmusühenduse nimel suhtluses Euroopa Komisjoniga;
- kanda rahalist ja õiguslikku vastutust kogu projekti nõuetekohase rakendamise, haldamise ja rahastamise eest,
- koordineerida koostöös projektipartneritega teadmusühenduse tegevust.

Täieõiguslikud partnerid on need osalevad organisatsioonid, kes löövad aktiivselt kaasa teadmusühenduse eesmärkide saavutamises. Iga täieõiguslik partner peab alla kirjutama mandaadile, millega ta volitab koordineerivat organisatsiooni olema peamine toetusesaaja ja tegutsema projekti elluviimise käigus partneri nimel. Vajaduse korral kehtib sama nõue partnerriikidest pärit partnerite puhul.

Assotsieerunud partnerid (vabatahtlik) – teadmusühendused võivad kaasata assotsieerunud partnereid, kes annavad oma panuse projekti konkreetsete ülesannete täitmisse / meetmete elluviimisse või toetavad teadmusühenduse levitamistegevust ja jätkusuutlikkust. Lepingust tulenevate halduskoormuste puhul ei loeta

assotsieerunud partnereid projektipartneriteks ja neile ei eraldata rahalisi vahendeid. Küll aga tuleb selgelt kirjeldada nende osalemist ja rolli projektis ja eri meetmetes.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE TEADMUSÜHENDUSE PROJEKTIETTEPANEKU HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele teadmusühenduse projektiettepanek peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline programmi- või partnerriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid”). Selline organisatsioon võib olla näiteks: ▪ kõrgkool; ▪ avaliku või erasektori väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); ▪ uurimisinstituut; ▪ kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; ▪ organisatsioon, mis tegutseb haridus-, koolitus- või noortevaldkonnas; ▪ haridus-, koolitus- või noorteorganisatsioone esindav vahendusorganisatsioon või ühendus; ▪ ettevõtteid esindav vahendusorganisatsioon või ühendus; ▪ akrediteerimis-, sertifitseerimis- või kvalifitseerimisasutus. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
Osalevate organisatsioonide arv	Teadmusühendused on riikidevahelised ja neis peab kaasa lööma vähemalt kuus vähemalt kolmest programmiriigist pärit sõltumatut organisatsiooni, millest vähemalt kaks on kõrgkoolid ja vähemalt kaks ettevõtted.
Projekti kestus	2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist. Toetusesaaja taotlusel ja kokkuleppel rakendusametiga võib pikendada teadmusühenduse tegevuse kestust erandjuhtudel kuni 6 kuud. Toetuse kogusumma sellisel juhul ei muutu.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. novembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekti hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus **(kuni 25 punkti)**	▪ eesmärk: projektiettepanek on meetme eesmärkide seisukohast asjakohane (vt jagu „Millised on suutlikkuse suurendamise projekti eesmärgid?") ▪ kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil, nad on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi ▪ innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib projektipõhiste ja innovaatiliste tulemuste ja lahendusteni ▪ Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on väga selgelt välja toodud projekti riikidevahelisus ja võimaliku ülekantavuse kaudu loodav lisaväärtus
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet **(kuni 30 punkti)**	▪ sidusus: projektiettepanekus on esitatud sidus ja ulatuslik kogum asjakohastest meetmetest, et täita kindlaks tehtud vajadusi ja jõuda oodatud tulemusteni ▪ ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki etappe ▪ haldamine: tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutused on hästi määratletud ja realistlikud. Projektiettepanekus on eraldatud iga meetme jaoks asjakohased vahendid ▪ kvaliteet ja finantskontroll: protsesside ja tulemuste hindamiseks ette nähtud erimeetmetega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus
Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet **(kuni 25 punkti)**	▪ koosseis: kavandatavasse teadmusühendusse on kaasatud sobiv kooslus kõrgharidus- ja ettevõtluspartneritest, kellel on nõutav profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks ▪ pühendumine: iga osalev organisatsioon näitab üles täielikku pühendumust, mis vastab tema suutlikkusele ja konkreetsele pädevusvaldkonnale ▪ partnerlus: kõrgharidus- ja ettevõtluspartnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja täiendav ▪ koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanek sisaldab läbipaistva ja tõhusa otsustamise, lahkhelide lahendamise, aruandluse ja osalevate organisatsioonide vahelise teabevahetuse korda ning nendega seotud vastutusi ▪ partnerriikide kaasamine: (kui see on asjakohane) partnerriigist pärit osaleva organisatsiooni kaasamine toob projekti olulist lisaväärtust (kui see tingimus ei ole täidetud, projekti väljavalimist ei kaaluta)
Mõju ja tulemuste levitamine **(kuni 20 punkti)**	▪ tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on näidatud, kuidas partnerid ja teised sidusrühmad kasutavad projekti tulemusi; selles on ette nähtud vahendid, mille abil mõõta tulemuste kasutamist projekti kestel ja selle lõppedes ▪ tulemuste levitamine: projektiettepanekus on esitatud selge kava tulemuste levitamiseks ning selles on asjakohased meetmed, vahendid ja kanalid, et tagada tulemuste ja projektiga tekitatava kasu tulemuslik levitamine sidusrühmade ja projektis mitteosaleva avalikkuse seas nii projekti kestel kui ka selle lõppedes ▪ mõju: projektiettepanekus on välja toodud projekti sotsiaalne ja majanduslik olulisus ning projekti mõjuala; selles on ette nähtud asjakohased meetmed, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat mõju (lühi- ja pikaajalist) ▪ avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, on

	projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid ▪ jätkusuutlikkus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja vahendeid kandmaks hoolt selle eest, et partnerlus ei lakka ning tulemused ja kasutegurid ei kao pärast projekti lõppemist

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma kategooriate „projekti asjakohasus" ning „projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet" vähemalt 13 punkti ning kategooria „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" eest vähemalt 16 punkti ning „mõju ja tulemuste levitamine" vähemalt 11 punkti.

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Kandmaks hoolt selle eest, et teadmusühendustel õnnestub tuua oodatavaid tulemusi ja saavutada mõju, mis ulatub partnerorganisatsioonidest märksa kaugemale, peab projekti lahutamatu osa olema kvaliteedi tagamine. Teadmusühendused peavad ellu viima sihipäraseid levitamismeetmeid, mis ulatuvad sidusrühmade, poliitikakujundajate, spetsialistide ja ettevõteteni. Selle käigus peaksid teadmusühendused koostama väljaandeid, näiteks aruandeid, käsiraamatuid, suuniseid. Vajaduse korral tuleks tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjakohastel ametialastel ja sektoripõhistel või pädevate asutuste platvormidel. Teadmusühendused peaksid looma uusi viise ja vahendeid, et hõlbustada oma koostööd ning tagada kõrghariduse ja ettevõtluse partnerluse jätkumine.

Teadmusühendused on hiljutine ja ambitsioonikas meede. Teadmusühendused on erilise jälgimise all, mis nõuab kõikide osalejate ja sidusrühmade aktiivset osalust. Teadmusühendused peaksid ette nägema oma osalemise temaatilistes klastrites, et soodustada vastastikust rikastamist, heade tavade vahetamist ja üksteiselt õppimist. Peale selle peaksid teadmusühendused nägema eelarves ette oma projekti ja selle tulemuste tutvustamise ülikoolide ja ettevõtjate foorumil ja/või teistel asjakohastel üritustel (projekti kestel kuni neljal korral).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest.

Kaks aastat tegutsevale teadmusühendusele antav ELi maksimumtoetus: 700 000 eurot
Kolm aastat tegutsevale teadmusühendusele antav ELi maksimumtoetus: 1 000 000 eurot

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Toetus projekti elluviimiseks	Toetus kõikide tegevuste jaoks, mis on otseselt seotud projekti elluviimisega (v.a võimaliku lõimitud liikuvuse jaoks) ja mille hulka kuuluvad: projekti haldamine, projektikoosolekud, intellektuaalsed väljundid (nt õppekavad, pedagoogilised materjalid, avatud õppematerjalid, IT-vahendid, analüüsid, uuringud), levitamine, üritustel osalemine, konverentsid, reisimine jne; ELi toetuse arvutamisel võetakse aluseks päevade arv ja igast riigist osalevate töötajate profiil	Ühikukulud	B2.1 kaasatud projektijuhi kohta projektiga töötamise päevas	Tingimus: taotlejad peavad põhjendama kavandatavate meetmete elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks vajaminevate vahendite liiki ja mahtu; sellist liiki toetuse saamiseks peavad väljundid paistma silma oma kvaliteedi ja kvantiteedi poolest
			B2.2 kaasatud teadlase/õpetaja/koolitaja kohta projektiga töötamise päevas	
			B2.3 kaasatud tehnilise töötaja kohta projektiga töötamise päevas	
			B2.4 kaasatud haldustöötaja kohta projektiga töötamise päevas	

TÄIENDAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD TEADMUSÜHENDUSE RAAMES ELLUVIIDAVATE LIIKUVUSMEETMETE PUHUL (VALIKULINE RAHASTAMINE)

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	Tingimus: taotlejad peavad põhjendama liikuvusmeet-mete vajalikkust projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[83] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi
			Kui reisi pikkus on 2000 km või enam: 360 eurot osaleja kohta	
Elamiskulud	Toetus, mis aitab katta osalejate elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	**Personalile suunatud meetmed:** kuni meetme elluviimise 14. päevani: 100 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70 eurot päevas osaleja kohta	

[83] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

			Õppijatele suunatud meetmed: kuni meetme elluviimise 14. päevani: 55 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 40 eurot päevas osaleja kohta	toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[84]

[84] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

TABEL A. PROJEKTI ELLUVIIMINE PROGRAMMIRIIKIDES (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad: a) projekti kaasatud töötajate profiilist ja b) riigist, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on kaasatud.

	Projektijuht	**Õpetaja/koolitaja /teadlane Noorsootöötaja**	**Tehniline personal**	**Haldus-personal**
	B2.1	**B2.2**	**B2.3**	**B2.4**
Taani, Iirimaa, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Rootsi, Liechtenstein, Norra	353	289	228	189
Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Soome, Ühendkuningriik, Island	336	257	194	157
Tšehhi Vabariik, Kreeka, Hispaania, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia	197	164	122	93
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Läti, Leedu, Ungari, Poola, Rumeenia, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Türgi	106	88	66	47

TABEL B. PROJEKTI ELLUVIIMINE PARTNERRIIKIDES (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad: a) projekti kaasatud töötajate profiilist ja b) riigist, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on kaasatud.

	Projektijuht	Õpetaja/koolitaja /teadlane	Tehniline personal	Haldus-personal
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Kanada, Katar, Kuveit, Macao, Monaco, San Marino, Šveits	353	289	228	189
Andorra, Araabia Ühendemiraadid, Brunei, Jaapan, Singapur, Uus-Meremaa, Vatikani linnriik	336	257	194	157
Bahama, Bahrein, Ekvatoriaal-Guinea, Hongkong, Iisrael, Korea (Vabariik), Omaan, Saudi Araabia, Taiwan	197	164	122	93
Afganistan, Albaania, Alžeeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentina, Armeenia, Aserbaidžaan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Boliivia, Bosnia ja Hertsegovina, Botswana, Brasiilia, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Colombia, Cooki saared, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ecuador, Egiptus, El Salvador, Eritrea, Etioopia, Fidži, Filipiinid, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Gruusia, Guatemala, Guinea (Vabariik), Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Hiina, Honduras, Ida-Timor, India, Indoneesia, Iraak, Iraan, Jamaica, Jeemen, Jordaania, Kambodža, Kamerun, Kasahstan, Kenya, Kesk-Aafrika Vabariik, Kiribati, Komoorid, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinshasa), Korea (Rahvademokraatlik Vabariik), Kosovo, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Lesotho, Libeeria, Liibanon, Liibüa, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malaisia, Malawi, Maldiivid, Mali, Maroko, Marshalli Saared, Mauritaania, Mauritius, Mehhiko, Mikroneesia, Moldova, Mongoolia, Montenegro, Mosambiik, Myanmar/Birma, Namiibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Nigeeria, Niger, Niue, Paapua Uus-Guinea, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Paraguay, Peruu, Rwanda, Saalomoni saared, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Serbia, Sierra Leone, Somaalia, Sri Lanka, Sudaan, Suriname, Svaasimaa, Süüria, Zimbabwe, Tadžikistan, Tai, Tansaania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšaad, Tšiili, Tuneesia, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Uruguay, Usbekistan, Valgevene, Vanuatu, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Venezuela, Vietnam	106	88	66	47

VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUSED

MILLISED ON VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUSE EESMÄRGID?

Valdkondlike oskuste ühenduste eesmärk on **leevendada oskuste puudulikkust**, suurendades kutsehariduse ja -koolituse alus- ja täiendusõppe võimet reageerida **tööturu valdkonnaspetsiifilistele vajadustele** ja nõudlusele ühe või mitme ametiprofiiliga seotud uute oskuste järele.

Selle saavutamiseks tuleks:

- ajakohastada kutseharidust ja -koolitust, kohandades seda vastavalt oskustevajadusele, lõimida tööpõhine õpe ning kasutada selle potentsiaali majandusarengu ja innovatsiooni edendamiseks eeskätt kohalikul ja piirkondlikul tasandil, suurendades asjaomaste sektorite konkurentsivõimet;
- tõhustada tööpõhise õppe lõimimisega kutseharidus- ja -koolitusasutuste ning tööturu vahelist teadmiste ja tavade vahetamist;
- hõlbustada asjaomastes sektorites tööjõu liikuvust, vastastikust usaldust ja paremat kvalifikatsioonide tunnustamist Euroopa tasandil.

Peale selle seatakse kooskõlas komisjoni vastu võetava iga-aastase tööprogrammiga esikohale projektid, millega järgitakse ühte või mitut prioriteeti, mida on kirjeldatud käesoleva juhendi B osa sissejuhatavas peatükis „Haridus ja koolitus".

MIS ON VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUS?

Valdkondlike oskuste ühendused on riikidevahelised projektid, mis tuginevad konkreetses majandussektoris valitsevaid suundumusi käsitlevale tõendusmaterjalile ja ühel või mitmel kutsealal tegutsemiseks vajalikele oskustele. Valdkondlike oskuste ühendused teevad tööd, et koostada ja pakkuda ühiseid kutsekoolitusprogramme ning õpetamis- ja koolitamismetoodikaid. Erilist rõhku tuleb panna tööpõhisele õppele, millega varustatakse õppijad tööturul vajaminevate oskustega. Valdkondlike oskuste ühendused tegelevad samuti kogu ELi hõlmavate tunnustamisvahendite rakendamisega praktikas.

Selle meetme alusel on abikõlblikud sektorid, kus oskuste puhul esineb tasakaalunihked, millele reageeritakse praeguse komisjoni poliitikaga:

- tootmine ja projekteerimine[85];
- kaubandus;
- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia;
- keskkonnatehnoloogia (ökoinnovatsioon);
- kultuuri- ja loomesektorid;
- tervishoid;
- turism.

Kui kaks või enam projektiettepanekut koguvad sama punktisumma ja olemasolevast eelarvest kõikide ettepanekute rahastamiseks ei piisa, eelistatakse ettepanekuid, mis on pärit Euroopa valdkondlike oskuste ühenduse moodustanud allsektorist.

Valdkondlike oskuste ühenduste puhul seatakse üldjuhul sihiks programmiriikides asutatud organisatsioonide koostöö. Valdkondlike oskuste ühendustes võivad osaleda partneritena (mitte taotlejatena) siiski ka partnerriikidest pärit organisatsioonid, kui nende osalemine toob projekti olulist lisaväärtust.

[85] Sh näiteks kõrgtehnoloogiline tootmine, autode ja lennukite tootmine või tekstiili-, rõiva ja nahasektor.

- **oskuste ja koolitusvajaduste määratlemine konkreetses majandussektoris:**
  - vajaduse korral tõendusmaterjali kogumine konkreetse majandussektori tööturul vajaminevate oskuste kohta ja selle materjali analüüsimine, tuginedes ELi oskuste ülevaatele ja vajaduse korral Euroopa valdkondlike oskuste nõukogude tööle,
  - koolitusvajaduste kindlakstegemine, tuginedes võimaluse korral oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) ametiprofiilidele;
- **ühiste õppekavade väljatöötamine:**
  - ELi valdkonnaspetsiifiliste õppekavade, kutseharidus- ja -koolitusprogrammide ning asjaomase sektori ja/või Euroopa ametiprofiili ühiste oskustevajadusega seotud kvalifikatsiooninõuete väljatöötamine, tuginedes võimaluse korral ESCO-le,
  - oskuste või ametiprofiilide lõimimine õppekavasse, kutseharidus- ja -koolitusprogrammidesse ning kvalifikatsiooninõuetesse,
  - eespool nimetatud tegevuste puhul tuleks rakendada õpitulemustele suunatud käsitlusviisi (nt kasutades EQFi, ECVETi) ja leida tuge kvaliteedi tagamise põhimõtetest (nt EQAVET),
  - innovaatiliste käsitlusviiside rakendamine õpetamise ja õppimise puhul, eelkõige IKT ja avatud õppematerjalide strateegilisema ja paremini lõimitud kasutamise kaudu, ent samuti kaasates võimalusi kasutada teadmisi praktilistes projektides / päriselus töökohal (tööpõhine õpe) ning edendada ettevõtlusvaimu;
- **ühiste õppekavade pakkumine:**
  - kohandatud või pärast konkreetse ametiprofiiliga seotud tööturuvajaduste analüüsimist ja prognoosimist loodud valdkonnaspetsiifiliste ELi õppekavade pakkumine,
  - innovaatiliste kutsehariduse ja -koolituse õpetamis- ja õppimismeetodite rakendamine, et reageerida konkreetses majandussektoris arenevatele oskustele ja/või kindla sihtrühma vajadustele (nt IKT-põhine sisu, teenused ja meetodid, haridus töökeskkonnas),
  - vastavate õpitulemuste tunnustamise ja sertifitseerimise hõlbustamine, rakendades ECVETi põhimõtteid, kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi tagamise raamistikku (EQAVET) ning sidudes vastavad kvalifikatsioonid riiklike kvalifikatsiooniraamistike või mis tahes muu asjaomases sektoris leiduva Euroopa vahendiga.

Valdkondlike oskuste ühendused võivad korraldada õppijate ja personali liikuvusmeetmeid, kui need meetmed toetavad/täiendavad teisi ühenduse tegevusi ja toovad projekti eesmärkide poole püüdlemisel lisaväärtust. Liikuvusmeetmete korraldamine ei ole valdkondlike oskuste ühenduse põhitegevus. Nende meetmete ulatuse suurendamist tuleks toetada käesoleva programmi 1. põhimeetme kaudu või teistest rahastamisvahenditest.

MILLISED ON VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUSE OLULISED ELEMENDID?

Valdkondlike oskuste ühenduste põhielemendid on järgmised.

- Innovatsioon kutsehariduses ja -koolituses, eri majandussektorites ja asjaomastes ametiprofiilides (võimaluse korral tuginedes ESCO-le: https://ec.europa.eu/esco/home).
- Mõju, mis kestab ka pärast projekti lõppemist ja ulatub teadmusühendusse kaasatud organisatsioonidest kaugemale. Partnerlused ja tegevused eelduste kohaselt jätkuvad. Kutseharidus- ja -koolitusorganisatsioonides ning eri majandussektorite/ametiprofiilide puhul aset leidvad muudatused peavad olema mõõdetavad. Tulemused ja lahendused peavad olema ülekantavad ja ligipääsetavad laiemale avalikkusele. Valdkondlike oskuste ühenduste tegevuse tulemused peaksid olema kättesaadavad kasutamiseks ja avaldamiseks ELi oskuste ülevaates.

Valdkondlike oskuste ühendustes peab olema näha kõikide partnerite väljendatav pühendumus ja pakutav lisaväärtus. Partnerid peaksid ühendama sektoriga seotud süsteemse teabe põhjalike teadmistega oma majandusvaldkonna koolitustavadest. Ülesannete jaotamisel tuleks sobitada tegevused, mille eest partnerid vastutama pannakse, partnerite ekspertteadmistega. Partnerid peaksid olema asjaomases sektoris esinduslikud vähemalt riigi tasandil, neil peaks olema Euroopa haare ning ekspertteadmised või pädevus koolituse, oskuste prognoosimise või pakkumise või kvalifikatsioonide kujundamise valdkonnas.

Tulevikus vajaminevate oskuste kindlaksmääramisel tuleks vajaduse korral tugineda olemasolevatele uuringutulemustele, mis näitavad ajaomase sektori tööturu vajadusi. Kui uuringutulemused ei ole veel kättesaadavad, tuleb kaasata asjaomases sektoris pädev uurimisasutus. Partnerid peavad tõlgendama neid uuringutulemusi koolituse pakkumisel või ühisel Euroopa ametiprofiilil (vt ESCO) põhinevate kvalifikatsiooninõuete väljatöötamisel. Seejärel peaks valdkondlike oskuste ühendus töötama selle põhjal välja õpitulemustele suunatud innovaatilised õppekavad (kohaldades ECVETi), mida peaksid toetama kvaliteedi tagamise mehhanismid

(kooskõlas EQAVETiga). Ühendusel peaks olema võimalik tagada või vähemalt muuta väga tõenäoliseks, et uusi või kohandatud oskusi ja pädevusi tunnustatakse kõikides ühendusega hõlmatud riikides ja sektorites. Karjäärinõustamis- ja kutseorientatsiooniteenuste pakkujad koos kohalike või piirkondlike omavalitsustega peaksid võtma endale hõlbustaja rolli, toetades oskuste sobitamist kutsehariduse õppekavade kavandamisega, et meelitada kutsehariduse ja -koolituse alusõpet pakkuvaid koole, noori õppijaid või nende vanemaid konkreetsete ametite juurde, mille järele on tööturul suur nõudlus, või neid nendest ametitest teavitada. Valdkondlike oskuste ühendused peaksid kavandatavat tegevust ellu viima nii, et sellel on konkreetsele sektorile või asjaomastele ametitele võimalikult suur mõju.

MILLINE ON VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUSES OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Taotleja/koordinaator – osalev organisatsioon, mis esitab kõikide partnerite nimel projektiettepaneku. Koordinaatoril lasub täielik vastutus selle tagamise eest, et projekt viiakse ellu vastavalt lepingule. Tema koordineeriv roll hõlmab järgmiste ülesannete täitmist:

- esindada ja tegutseda teadmusühenduse nimel suhtluses Euroopa Komisjoniga;
- kanda rahalist ja õiguslikku vastutust kogu projekti nõuetekohase rakendamise, haldamise ja rahastamise eest,
- koordineerida koostöös projektipartneritega teadmusühenduse tegevust.

Täieõiguslikud partnerid – osalevad organisatsioonid, mis löövad aktiivselt kaasa valdkondlike oskuste ühenduse töös. Iga täieõiguslik partner peab alla kirjutama mandaadile, millega ta volitab koordinaatorit tegutsema projekti elluviimise käigus partneri nimel. Sama nõue kehtib partnerriikidest pärit partnerite puhul.

Assotsieerunud partnerid (vabatahtlik) – valdkondlike oskuste ühendused võivad kaasata assotsieerunud partnereid, kes annavad oma panuse teadmusühenduse tegevusse. Nende suhtes ei kohaldata lepingust tulenevaid nõudeid, sest toetust neile ei maksta. Küll aga tuleb selgelt kirjeldada nende osalemist ja rolli projektis ja eri tööpakettides.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUSE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele valdkondlike oskuste ühenduse projektiettepanek peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline programmi- või partnerriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid"). Selline organisatsioon võib olla näiteks: ▪ kutseharidust pakkuv instituut/kool; ▪ kutseharidus- ja -koolituskeskus; ▪ ettevõttesisene koolituskeskus; ▪ avaliku või erasektori väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); ▪ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; ▪ kutseharidust ja -koolitust pakkuv kõrgkool; ▪ sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, tööstusühendus, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; ▪ haridus-, koolitus- või noorteorganisatsioone esindav vahendusorganisatsioon või ühendus; ▪ uurimisinstituut; ▪ kultuuri- ja/või loomeasutus; ▪ kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus; ▪ tunnustamise eest vastutav asutus; ▪ akrediteerimis-, sertifitseerimis- või kvalifitseerimisasutus. Organisatsioon võib osaleda – taotleja või **täieõigusliku** partnerina – **korraga** vaid **ühes** valdkondlike oskuste ühenduses. See eeskiri **ei** kehti **assotsieerunud** partnerite puhul. Kui organisatsioon on kaasatud täieõigusliku partnerina kahte või enamasse projektiettepanekusse, ei ole ükski nendest projektiettepanekutest abikõlblik. **Erand:** riikides, kus kutsehariduse- ja koolituse valdkonnas on **reguleeriv roll** (vt allpool punkt 3) **vaid ühel üksusel**, võib asjaomane organisatsioon osaleda rohkem kui ühes valdkondlike oskuste ühenduses, kuid tuleb esitada tõendid selle kohta, et organisatsioon on monopoolses seisundis.
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.

Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Valdkondlike oskuste ühendus **peab** vastama ülesehituselt **kõikidele** järgmistele nõuetele. 1. Valdkondlike oskuste ühendusel peab olema **igas** hõlmatud riigis **vähemalt** kolm täieõiguslikku partnerit, üks igast allpool nimetatud kategooriast[86]. 2. Valdkondlike oskuste ühendus peab hõlmama **vähemalt** kolme programmiriiki. 3. Täiendavates riikides, mida valdkondlike oskuste ühendus hõlmab lisaks minimaalsele kolmele, peab ühendusel olema samuti **vähemalt** kolm täieõiguslikku partnerit, üks igast allpool nimetatud kategooriast. _____ **Näide:** kui valdkondlike oskuste ühendus hõlmab viit riiki, peab sinna kuuluma viis kutseharidust ja -koolitust pakkuvat avaliku või erasektori üksust (iga riigi kohta üks), viis konkreetses sektoris esinduslikku avaliku või erasektori üksust, mis omavad valdkondlikke ekspertteadmisi (iga riigi kohta üks), ja viis avaliku või erasektori üksust, millel on haridus- ja koolitussüsteemide puhul reguleeriv roll (iga riigi kohta üks). _____ **Erand:** Euroopa katusorganisatsioonidel[87] ei pea olema riigis, kus nad on asutatud, täiendavaid partnereid, tingimusel, et nad juba hõlmavad katusorganisatsiooni ennast arvesse võtmata minimaalsel arvul osalevaid organisatsioone (9) ja programmiriike (3). Nagu on sätestatud eespool, peavad valdkondlike oskuste ühendusse kuuluma järgmiste kategooriate üksused: **1. Kutseharidust ja -koolitust pakkuvad avaliku või erasektori üksused** (nt kutseharidust pakkuvate instituutide/koolide võrgustikud; kutseharidus- ja -koolituskeskused; ettevõttesisesed koolituskeskused; enam kui 250 töötajaga ettevõtted, millel on oma koolitusosakond, eeskätt ettevõtted, mis pakuvad õpipoisiõpet või ühiseid koolitusi; kutseharidust pakkuvad kõrgkoolid) **2. Konkreetses sektoris esinduslikud (piirkonna, riigi või Euroopa tasandil) avaliku või erasektori üksused, millel on valdkondlikud ekspertteadmised** (nt sotsiaalpartnerid; Euroopa tööandjate või töötajate valdkondlikud ühendused või kutseliidud; kaubanduskojad, tööstuskojad või käsitööettevõtjate kojad; kultuuri- ja loomeasutused; oskustega tegelevad asutused või nõukogud; majandusarenguagentuurid; uuringukeskused) **3. Avaliku või erasektori üksused, millel on haridus- ja koolitussüsteemide puhul reguleeriv roll (kohalikul, piirkonna või riigi tasandil)** (nt kutsehariduse ja -koolituse valdkonna avalik-õiguslikud asutused; akrediteerimis-, sertifitseerimis- ja kvalifitseerimisasutused; tunnustamise eest vastutavad asutused; kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuvad asutused)
Projekti kestus	2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist. Toetusesaaja taotlusel ja kokkuleppel rakendusametiga võib pikendada valdkondlike oskuste ühenduse tegevuse kestust erandjuhtudel kuni 6 kuud. Toetuse kogusumma sellisel juhul ei muutu.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.

[86] See tähendab, et valdkondlike oskuste ühendusse peab kuuluma **vähemalt** üheksa täieõiguslikku partnerit vähemalt kolmest programmiriigist. Assotsieerunud partnerite osalemine ei lähe selle nõude täitmisel arvesse.

[87] Euroopa katusorganisatsioon on mitut (sageli omavahel seotud, valdkonnaspetsiifilist) riiklikku liikmesorganisatsiooni koondav ühendus, mis koordineerib kõnealuste organisatsioonide tegevust, edendab ühist eesmärki ja tegutseb selle nimel, et kaitsta Euroopa tasandil organisatsioonide ühiseid huve.

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. novembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Projektiettepanekus tuleb käsitleda vaid üht järgmistest sektoritest: ▪ tootmine ja projekteerimine[88]; ▪ kaubandus; ▪ info- ja kommunikatsioonitehnoloogia; ▪ keskkonnatehnoloogia (ökoinnovatsioon); ▪ kultuuri- ja loomesektorid; ▪ tervishoid; ▪ turism.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

[88] Sh näiteks kõrgtehnoloogiline tootmine, autode ja lennukite tootmine või tekstiili-, rõiva- ja nahasektor.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekti hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 25 punkti)	▪ seos poliitikaga: projektiettepanek aitab saavutada kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas Euroopa eesmärke; kui see on asjakohane, tugineb projektiettepanek Euroopa valdkondlike oskuste nõukogu tööle ▪ eesmärk: projektiettepanek on meetme eesmärkide seisukohalt asjakohane (vt jagu „Millised on valdkondlike oskuste ühenduse eesmärgid?") ▪ kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil, nad on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi ▪ innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib innovaatiliste tulemuste ja lahendusteni ▪ Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on selgelt esile toodud projekti riikidevahelisuse kaudu loodav lisaväärtus
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 30 punkti)	▪ sidusus: projekti üldise ülesehitusega on tagatud projekti eesmärkide, metoodika ning kavandatava tegevuse ja eelarve kokkusobivus; projektiettepanekus on esitatud sidus ja ulatuslik kogum asjakohastest meetmetest, et täita kindlaks tehtud vajadusi ja jõuda oodatud tulemusteni ▪ ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki etappe (ettevalmistamine, elluviimine, kasutamine, järelevalve, hindamine ja levitamine) ▪ metoodika: projektiettepanekus on rakendatud õpitulemustele suunatud käsitlusviisi, ECVETi (õpitulemuste ühikuid) ja kvaliteedi tagamise põhimõtteid kooskõlas EQAVETiga ▪ haldamine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik halduskord; tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutused on hästi määratletud ja realistlikud; projektiettepanekus on eraldatud iga meetme jaoks asjakohased vahendid ▪ eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud vahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed ▪ Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite ja põhimõtetega kokkusobiva osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ▪ finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikused hindamised, võrdlemistegevus jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus; projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on käsitletud asjakohaselt leevendavaid meetmeid ▪ riikidevahelise liikuvuse korral (vaid katsetamise puhul): ▪ liikuvusmeetmetes osalejate kindlakstegemiseks ja väljavalimiseks ette nähtud meetmete olemasolu ja kvaliteet ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud eeskätt ECVETi kasutades välismaal veedetava koolitusperioodi tõhusa valideerimise ja/või tunnustamise strateegiat

Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ koosseis: partnerluse koosseis on kooskõlas projekti eesmärkidega, koondades vastavalt vajadusele koolituse väljatöötamisel, oskuste prognoosimisel või pakkumisel ning kvalifikatsioonide ja/või koolituspoliitika kujundamisel vajaminevad ekspertteadmised ja pädevused; samuti on projektiettepanekusse kaasatud õiged otsusetegijad ja pädevad asutused (ametiasutused või volitatud asutused, kellel on kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas reguleeriv roll); projektiettepanekus on näidatud veenvalt partnerite esinduslikkust ja pädevust asjaomases sektoris ja Euroopa tasandil: asjaomaste partnerite haare ja esinduslikkus valdkondlike oskuste ühendusse kaasatud programmiriikides peaks olema selline, et ühendusel oleksid suured väljavaated omada mõju mitmes ühendusega hõlmatud riigis (nt Euroopa valdkondlike organisatsioonide või Euroopa sotsiaalpartnerite osalemise kaudu) ▪ pühendumine: vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires ▪ ülesanded: koordinaatori kvaliteedijuhtimine, riikidevaheliste võrgustike haldamine ja koordineerimine ning projekti juhtimine keerulises keskkonnas on kõrgel tasemel; konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri valduses olev spetsiifiline oskusteave ▪ koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade korralik koordineerimine, otsuste tegemine ja teabevahetus ▪ partnerriikide kaasamine: (kui see on asjakohane) partnerriigist pärit osaleva organisatsiooni kaasamine toob projekti olulist lisaväärtust (kui see tingimus ei ole täidetud, projekti väljavalimist ei kaaluta)
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 20 punkti)	▪ tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on näidatud, kuidas partnerid ja teised sidusrühmad kasutavad valdkondlike oskuste ühenduse töö tulemusi; selles on ette nähtud vahendid, mille abil mõõta tulemuste kasutamist projekti kestel ja selle lõppedes ▪ tulemuste levitamine: projektiettepanekus on esitatud selge kava tulemuste levitamiseks ning selles on asjakohased meetmed, vahendid ja kanalid, et tagada tulemuste ja projektist saadava kasu tulemuslik levitamine sidusrühmade ja projektis mitteosaleva avalikkuse seas nii projekti kestel kui ka selle lõppedes ▪ mõju: projektiettepanekus on välja toodud projekti sotsiaalne ja majanduslik olulisus ning projekti mõjuala; projektiga suurendatakse tõenäoliselt oluliselt partnerite suutlikkust teostada Euroopa kontekstis asjakohast koolitustegevust; selles on ette nähtud asjakohased meetmed, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat mõju (lühi- ja pikaajalist) ▪ avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid ▪ jätkusuutlikkus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja vahendeid kandmaks hoolt selle eest, et valdkondlike oskuste ühenduse raames saavutatud tulemused ja kasutegurid ei kao pärast projekti lõppemist (nt uute kursuste jätkumine, uute vahendite ajakohastamine); projektiettepanekus on selgitatud, kuidas ja milliste vahenditega (muude kui ELi rahaliste vahenditega) seda tehakse

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 70 punkti. Peale selle peavad projektid koguma kategooriate „projekti asjakohasus” ning „projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet” vähemalt 13 punkti ning kategooria „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet” eest vähemalt 16

punkti ning „mõju ja tulemuste levitamine" vähemalt 11 punkti.

MIDA VEEL TULEKS SELLE MEETME KOHTA TEADA?

Kandmaks hoolt selle eest, et valdkondlike oskuste ühendustel õnnestuks pakkuda oodatavaid tulemusi ja saavutada mõju, mis ulatub partnerorganisatsioonidest märksa kaugemale, on väga oluline kvaliteedi tagamine. Ühendustelt oodatakse tulemusi, mis on asjaomases sektoris laialdaselt ülekantavad. Seepärast peavad ühendused esitama korraliku kvaliteedijuhtimise kava.

Samuti peaksid ühendused rakendama projekti lahutamatu osana vastastikuseid hindamisi. Seetõttu peaks ühenduse tööprogramm sisaldama projekti elluviimise keskel ja lõpus tehtavat sõltumatut välist kvaliteedihindamist, mille tulemused esitatakse vastavalt koos projekti edu- ja lõpparuandega. Eduaruandes peavad osalevad organisatsioonid esitama järelmeetmed, mis tulenevad projekti kvaliteedi vahehindamise raames antud soovitustest.

Kõik ühendused peavad tegelema sihipärase levitamistegevusega, eeskätt karjäärinõustamis- või kutseorientatsiooniteenuseid pakkuvate organisatsioonide/asutuste kaudu. Ühendused peavad esitama põhjaliku levitamiskava, mis sisaldab järgmist:

- aktiivse levitamise strateegia, et teave ametite kohta, mille järele on tööturul suur nõudlus või mille puhul on olemas uute ettevõtete loomise väljavaated, jõuaks sidusrühmade, poliitikakujundajate, nõustajate, ettevõtjate ja kohustuslikku üldharidust omandavate noorteni;
- tulemuste juurutamine terves sektoris;
- kui see on asjakohane, ühenduse töö tulemuste avatud litsentside kaudu kättesaadavaks tegemine.

Levitamiskavas tuleks selgelt kirjeldada, kuidas levitatakse projekti kavandatavaid tulemusi, sealhulgas määrata kindlaks eesmärgid, kasutatavad vahendid ja asjakohane ajakava. Projektitaotlustes tuleks ära märkida ka see, milline partner levitamise eest vastutab, ja tuua välja selle partneri levitamistegevusega seotud kogemused. Väljavalitud projektide kohta tuleb esitada avaldamiseks sobiv lühikokkuvõte projekti lõpus toimuvatest projektitegevustest, mis avaldatakse programmi levitamise vahendis. See on eeltingimus selleks, et projekti lõppedes tehtaks lõppmakse.

Valdkondlike oskuste ühenduste tarvis seatakse sisse Euroopa Komisjoni/rakendusameti hallatav levitamistugi, et tagada tõeline projekti tulemuste rakendamine ja mõju levik väljaspool otseselt osalevaid organisatsioone ja eri riikides.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Kaks aastat tegutsevale valdkondlike oskuste ühendusele antav ELi maksimumtoetus: 700 000 eurot
Kolm aastat tegutsevale valdkondlike oskuste ühendusele antav ELi maksimumtoetus: 1 000 000 eurot

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Toetus projekti elluviimiseks	Toetus kõikide tegevuste jaoks, mis on otseselt seotud projekti elluviimisega (v.a võimaliku lõimitud liikuvuse jaoks) ja mille hulka kuuluvad: projekti haldamine, projektikoosolekud, intellektuaalsed väljundid (nt õppekavad, pedagoogilised materjalid, avatud õppematerjalid, IT-vahendid, analüüsid, uuringud), levitamine, üritustel osalemine, konverentsid, reisimine jne. ELi toetuse arvutamisel võetakse aluseks päevade arv ja igast riigist osalevate töötajate profiil	Ühikukulud	B3.1 kaasatud projektijuhi kohta projektiga töötamise päevas	Tingimus: taotlejad peavad põhjendama kavandatavate meetmete elluviimiseks ja väljundite saavutamiseks vajaminevate vahendite liiki ja mahtu; sellist liiki toetuse saamiseks peavad väljundid paistma silma oma kvaliteedi ja kvantiteedi poolest
			B3.2 kaasatud teadlase/õpetaja/koolitaja kohta projektiga töötamise päevas	
			B3.3 kaasatud tehnilise töötaja kohta projektiga töötamise päevas	
			B3.4 kaasatud haldustöötaja kohta projektiga töötamise päevas	

TÄIENDAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD VALDKONDLIKE OSKUSTE ÜHENDUSE RAAMES ELLUVIIDAVATE LIIKUVUSMEETMETE PUHUL

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	Tingimus: taotlejad peavad põhjendama liikuvusmeet-mete vajalikkust projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[89] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi
			Kui reisi pikkus on 2000 km või enam: 360 eurot osaleja kohta	
Elamiskulud	Toetus, mis aitab katta osalejate elamiskulud meetme elluviimise ajal	Ühikukulud	**Personalile suunatud meetmed:** kuni meetme elluviimise 14. päevani: 100 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70 eurot päevas osaleja kohta	

[89] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

			Õppijatele suunatud meetmed: kuni meetme elluviimise 14. päevani: 55 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 40 eurot päevas osaleja kohta	toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[90]

[90] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

TABEL A. PROJEKTI ELLUVIIMINE PROGRAMMIRIIKIDES (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad: a) projekti kaasatud töötajate profiilist ja b) riigist, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on kaasatud.

	Projektijuht	**Õpetaja/koolitaja /teadlane Noorsootöötaja**	**Tehniline personal**	**Haldus-personal**
	B3.1	**B3.2**	**B3.3**	**B3.4**
Taani, Iirimaa, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Rootsi, Liechtenstein, Norra	353	289	228	189
Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Soome, Ühendkuningriik, Island	336	257	194	157
Tšehhi Vabariik, Kreeka, Hispaania, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia	197	164	122	93
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Läti, Leedu, Ungari, Poola, Rumeenia, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Türgi	106	88	66	47

TABEL B. PROJEKTI ELLUVIIMINE PARTNERRIIKIDES (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad: a) projekti kaasatud töötajate profiilist ja b) riigist, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on kaasatud.

	Projektijuht	Õpetaja/koolitaja /teadlane	Tehniline personal	Haldus-personal
	B3.1	B3.2	B3.3	B3.4
Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Kanada, Katar, Kuveit, Macao, Monaco, San Marino, Šveits	353	289	228	189
Andorra, Araabia Ühendemiraadid, Brunei, Jaapan, Singapur, Uus-Meremaa, Vatikani linnriik	336	257	194	157
Bahama, Bahrein, Ekvatoriaal-Guinea, Hongkong, Iisrael, Korea (Vabariik), Omaan, Saudi Araabia, Taiwan	197	164	122	93
Afganistan, Albaania, Alžeeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentina, Armeenia, Aserbaidžaan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Boliivia, Bosnia ja Hertsegovina, Botswana, Brasiilia, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Colombia, Cooki saared, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ecuador, Egiptus, El Salvador, Eritrea, Etioopia, Fidži, Filipiinid, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Gruusia, Guatemala, Guinea (Vabariik), Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Hiina, Honduras, Ida-Timor, India, Indoneesia, Iraak, Iraan, Jamaica, Jeemen, Jordaania, Kambodža, Kamerun, Kasahstan, Kenya, Kesk-Aafrika Vabariik, Kiribati, Komoorid, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinshasa), Korea (Rahvademokraatlik Vabariik), Kosovo, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Lesotho, Libeeria, Liibanon, Liibüa, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malaisia, Malawi, Maldiivid, Mali, Maroko, Marshalli Saared, Mauritaania, Mauritius, Mehhiko, Mikroneesia, Moldova, Mongoolia, Montenegro, Mosambiik, Myanmar/Birma, Namiibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Nigeeria, Niger, Niue, Paapua Uus-Guinea, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Paraguay, Peruu, Rwanda, Saalomoni saared, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Serbia, Sierra Leone, Somaalia, Sri Lanka, Sudaan, Suriname, Svaasimaa, Süüria, Zimbabwe, Tadžikistan, Tai, Tansaania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšaad, Tšiili, Tuneesia, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Uruguay, Usbekistan, Valgevene,	106	88	66	47

Vanuatu, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Venezuela, Vietnam				

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS

See meede, mille eesmärk on toetada partnerriikides kõrghariduse ajakohastamist ning ligipääsetavamaks ja rahvusvahelisemaks muutumist, viiakse ellu teatistes „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks"[91] ja „Euroopa kõrgharidus maailmas"[92] kindlaks määratud prioriteetide kontekstis.

Meedet rakendatakse ELi välispoliitikaraamistikus, mis on määratletud meedet toetavates Euroopa Liidu rahastamisvahendites, milleks on:

- Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend[93];
- arengukoostöö rahastamisvahendid[94];
- ühinemiseelse abi rahastamisvahend[95].

Meetmega aidatakse suurendada partnerriikides jätkusuutlikku ja kaasavat sotsiaal-majanduslikku kasvu ning see peaks edendama ELi välistegevuse eesmärke ja põhimõtteid, sealhulgas riikide vastutust, sotsiaalset ühtekuuluvust, võrdsust, korralikku geograafilist tasakaalu ja mitmekesisust. Erilist tähelepanu pööratakse kõige vähem arenenud riikidele ning ebasoodsas olukorras olevatele üliõpilastele, kes on pärit viletsast sotsiaal-majanduslikust keskkonnast, ja erivajadustega üliõpilastele.

MIS ON SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKT?

Suutlikkuse suurendamise projektid on eespool nimetatud vahendite kaudu rahastatavad riikidevahelised koostööprojektid, mis põhinevad peamiselt programmiriikide ja abikõlblike partnerriikide kõrgkoolide mitmepoolsel partnerlusel. Projektidesse võivad olla kaasatud ka partnerid väljastpoolt akadeemilisi ringkondi, et tugevdada seoseid ühiskonna ja ettevõtlusega ning suurendada projektide süsteemset mõju. Struktureeritud koostöö, kogemuste ja heade tavade vahetamise ning isikute liikuvuse kaudu püütakse suutlikkuse suurendamise projektidega:

- toetada abikõlblikes partnerriikides kõrghariduse valdkonna ajakohastamist ning ligipääsetavamaks ja rahvusvahelisemaks muutumist;
- aidata abikõlblikel partnerriikidel lahendada kõrgkoolide ja kõrgharidussüsteemide ees seisvaid probleeme, sealhulgas neid, mis on seotud kvaliteedi, asjakohasuse, võrdse juurdepääsu, kavandamise, pakkumise, haldamise ja juhtimisega;
- aidata kaasa ELi ja abikõlblike partnerriikide (ja abikõlblike partnerriikide omavahelisele) koostööle;
- edendada vabatahtlikku lähenemist ELi kõrghariduse valdkonnas toimuvale arengule;
- edendada inimestevahelisi kontakte, kultuuridevahelist teadlikkust ja mõistmist.

Nende eesmärkide poole püüeldakse abikõlblikes partnerriikides meetmete kaudu, millega:

- parandatakse kõrghariduse kvaliteeti ning suurendatakse selle asjakohasust tööturu ja ühiskonna seisukohast;
- tõstetakse kõrgkoolides pädevuste ja oskuste taset, töötades välja uusi ja innovaatilisi haridusprogramme;
- suurendatakse haldamise, juhtimise ja innovatsiooni alast suutlikkust ning edendatakse kõrgkoolide rahvusvahelistumist;
- suurendatakse liikmesriikide ametiasutuste suutlikkust ajakohastada oma kõrgharidussüsteeme, toetades reformipoliitika kindlaksmääramist, elluviimist ja kontrollimist;
- toetatakse ühisalgatuste, heade tavade jagamise ja koostöö kaudu maailma eri piirkondade lõimumist[96]

[91] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Sotsiaal- ja Majanduskomiteele ning Regioonide Komiteele „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks", Brüssel, 13.10.2011, KOM(2011) 637 (lõplik).
[92] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Sotsiaal- ja Majanduskomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kõrgharidus maailmas", Brüssel, 11.07.2013, COM(2013) 499 (final).
[93] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 232/2014, 11. märts 2014, millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:ET:PDF.
[94] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 233/2014, 11. märts 2014, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend aastateks 2014–2020.
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:ET:PDF.
[95] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 231/2014, 11. märts 2014, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II), http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:ET:PDF.
[96] Selle meetme raames on piirkond määratletud kui teatavasse makrogeograafilisse piirkonda kuuluvate riikide rühm.

ja koostööd[97].

Toetatakse kaht suutlikkuse suurendamise projektide kategooriat:

Ühisprojektid, mille eesmärk on saavutada tulemusi, mis toovad projekti kaasatud abikõlblike partnerriikide organisatsioonidele olulist otsest kasu. Nende projektide raames keskendutakse tavaliselt kolme liiki tegevusele:

- õppekava väljatöötamine;
- kõrgkoolide juhtimise, haldamise ja toimimise ajakohastamine;
- tugevdada kõrgkoolide ning laiema majanduskeskkonna ja sotsiaalse keskkonna vahelisi suhteid.

Struktuuriprojektid, mille eesmärk on mõjutada kõrgharidussüsteeme ning toetada reforme abikõlblikes partnerriikides riigi ja/või piirkonna tasandil. Nende projektide raames keskendutakse tavaliselt kahte liiki tegevusele:

- kõrgharidussüsteeme käsitleva poliitika ning kõrgharidussüsteemide juhtimise ja haldamise ajakohastamine;
- kõrgharidussüsteemide ning laiema majanduskeskkonna ja sotsiaalse keskkonna vaheliste suhete tugevdamine.

Suutlikkuse suurendamise projektide puhul, millega võetakse sihikule 1., 2. ja 3. piirkonna partnerriigid (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid"), võivad mõlema kategooria projektid (ühisprojektid ja struktuuriprojektid) lisaks sisaldada töötajate ja üliõpilaste jaoks **spetsiaalset liikuvuselementi**. Seda liikuvuselementi hinnatakse eraldi komponendina.

Spetsiaalne liikuvuselement peab olema tähtis projekti eesmärkide jaoks (lõimitud liikuvus) ja see tuleb ellu viia institutsioonidevaheliste kokkulepete kaudu. On siiski oluline märkida, et see projekti komponent võidakse isegi projekti väljavalimise korral tagasi lükata (jätta rahastamata). Selle komponendi valimatajätmine ei tohiks takistada teiste projektis ette nähtud meetmete elluviimist. Spetsiaalses liikuvuselemendis tuleks näha projekti sekkumisloogika tugevdamiseks pakutavat ELi lisatoetust, ent see ei saa olla tingimus projekti põhieesmärkide edukaks elluviimiseks. Spetsiaalse liikuvuselemendi rahastamine väljavalitud projekti raames sõltub projektiettepaneku kvalitatiivse hindamise tulemustest ja olemasolevast eelarvest. Eeldatakse, et sellist toetust ei anta rohkem kui 40% rahastamiseks välja valitud ühis- või struktuuriprojektide puhul.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Programm Erasmus+ võimaldab meetmete puhul, mida võidakse suutlikkuse suurendamise projekti raames ellu viia, suurt paindlikkust, seni kuni projektiettepanekus on tõestatud, et need meetmed on projekti jaoks kindlaks määratud eesmärkide saavutamiseks kõige asjakohasemad.

Ühisprojektide raames võidakse tavaliselt teostada kõikvõimalikku tegevust, nagu:

- arendada, katsetada ja kohandada:
  - õppekavu, kursuseid, õppematerjale ja -vahendeid,
  - õppe- ja õpetamismetoodikaid ning pedagoogilisi lähenemisviise, eriti selliseid, mis on seotud põhipädevuste ja -oskustega, keeleoskusega ja ettevõtlusalase haridusega ning keskenduvad IKT kasutamisele,
  - praktiliste koolitusskeemide uusi vorme ning reaalse elu juhtumite uurimist äri ja tööstuse valdkonnas,
  - ülikoolide ja ettevõtete koostööd, sealhulgas luua idufirmasid,
  - õppimise ning hariduse ja koolituse pakkumise uusi vorme, sealhulgas kasutada strateegiliselt avatud ja paindlikku õpet, virtuaalset õpirännet ja avatud õppematerjale ning rakendada tulemuslikumalt IKT võimalusi,
  - suunamise, nõustamise ja juhendamise meetodeid ning vahendeid,
  - õppejõudude ja haldustöötajate professionaalsuse suurendamise ja ametialase arengu vahendeid ja meetodeid,
  - kvaliteedi tagamist programmi ja institutsiooni tasandil,

[97] Programmi Erasmus+ raames kohaldatav piirkondade liigitus on kooskõlas ELi erinevate välistegevuse rahastamisvahendite puhul kasutatava liigitusega.

  - uusi juhtimis- ja haldussüsteeme ja -struktuure,
  - ülikoolide pakutavaid tänapäevaseid teenuseid, nt finantsjuhtimine, rahvusvahelised suhted, üliõpilaste nõustamine ja juhendamine, akadeemilised küsimused ja teadustöö;
- suurendada kõrgkoolide rahvusvahelistumist ning suutlikkust luua teadusuuringute ning teadusliku ja tehnoloogilise innovatsiooni valdkonnas tulemuslikult võrgustikke (õppekavade rahvusvaheline avatus, üliõpilastele pakutavad teenused, institutsioonidevahelise liikuvuse kavad, teadusalane koostöö, teadmiste edasiandmine jms);
- ajakohastada innovaatiliste tavade rakendamiseks vajalikke vahendeid (nt uue õppekava ja uute õpetamismeetodite, uute teenuste väljatöötamise jms tarvis);
- korraldada õppejõududele ja tugipersonalile, tehnilisele personalile ning ülikooli haldustöötajatele ja juhtidele koolitusi.

Õppekava reformimise projektide puhul eeskätt eeldatakse, et need sisaldaksid õppejõudude koolitamist ning et neis käsitletaks selliseid küsimusi, nagu kvaliteedi tagamine ja lõpetajate tööalane konkurentsivõime seoste kaudu tööturuga. Õppeprogrammid peavad saama enne projekti lõppu ametliku akrediteeringu. Uute või ajakohastatud kursuste õpetamine peab algama projekti elluviimise kestel piisava arvu üliõpilaste ja ümberkoolitatud õpetajatega ning see peab toimuma vähemalt kolmandiku projekti kestuse vältel. Õppekava reformimise projektide raames pakutava koolituse puhul võib sihikule võtta ka halduspersonali, nagu raamatukogu-, labori- ja IT-töötajad.

Struktuuriprojektide raames võidakse tavaliselt teostada kõikvõimalikku tegevust, nagu:

- tõhustada kõrgharidussüsteemide rahvusvahelistumist;
- võtta kasutusele Bologna protsessile omased reformid (kolmetasandiline süsteem, kvaliteedi tagamine, hindamine jne);
- rakendada läbipaistvuse vahendeid, nagu ainepunktisüsteemid, akrediteerimisprotseduurid, suunised varasemate õpingute ja mitteformaalsete õpingute tunnustamiseks jne;
- seada sisse riiklikud kvalifikatsiooniraamistikud;
- töötada välja sisemised ja välised kvaliteedi tagamise süsteemid/suunised ning neid rakendada;
- töötada välja lähenemisviisid ja vahendid poliitika kujundamiseks ja jälgimiseks ning neid rakendada, sealhulgas luua esinduslikud asutused, organisatsioonid ja ühendused;
- tõhustada hariduse, teadustegevuse ja innovatsiooni lõimimist.

Konkreetsemalt võivad need meetmed hõlmata järgmist:

- ülevaated ja uuringud, mis käsitlevad konkreetseid reformidega seotud küsimusi;
- poliitikaalane nõu ja ekspertnõu;
- konverentside, seminaride, õpikodade, ümarlaudade korraldamine (mis peaks viima tegevuslike järelduste ja soovitusteni);
- personalikoolituste korraldamine poliitikaküsimustes;
- õppejõududele ja tugipersonalile, tehnilisele personalile ning ülikooli haldustöötajatele ja juhtidele koolituste korraldamine (võib hõlmata koolituskäsiraamatute ja -juhendite koostamist);
- teadlikkuse tõstmise kampaaniate korraldamine.

Mõlemasse eespool kirjeldatud kategooriasse kuuluvate projektide puhul võidakse näha ette **spetsiaalne liikuvuselement**, mis hõlmab ühte või mitut järgmistest meetmetest ja on seotud üksnes projektidega, kuhu on kaasatud spetsiaalse liikuvuselemendi puhul abikõlblikud partnerriigid.

Üliõpilaste liikuvus:

- **Õppeperiood** välismaa partnerkõrgkoolis

Selleks et tagada kvaliteetsed liikuvusmeetmed, millel oleks üliõpilastele võimalikult suur mõju, peab liikuvusmeede vastama üliõpilase kraadi omandamisega seotud õpingute vajadustele ja isiklikele arenguvajadustele. Õppeperiood välismaal peab moodustama osa üliõpilase õppeprogrammist, et jõuda lühikese õppetsükli, esimese õppetsükli (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe), teise õppetsükli (magistriõpe või muu samaväärne õpe) ja kolmanda õppetsükli või doktoriõppe lõpuks kraadini.

Üliõpilaste liikuvuse meetmeid tuleb rakendada projektis käsitletava õppeaine / akadeemilise distsipliini puhul.

Õppeperiood välismaal võib hõlmata ka praktikaperioodi.

- **Praktika (tööpraktika)** välismaal asuvas ettevõttes või muus asjakohases töökohas mõnes konsortsiumi riigis.

Töökohal toimuvat praktikat toetataks ka lühikese, esimese, teise ja kolmanda tsükli õpingute ajal. See hõlmab ka õpetajakutse omandajate õpetajapraktikat.

Praktika peaks olema, kui vähegi võimalik, üliõpilase õppeprogrammi lahutamatu osa.

Töötajate liikuvus:

- **õpetamisperiood** – see meede võimaldab kõrgkoolide õppejõududel või ükskõik millise osaleva organisatsiooni töötajatel õpetada välismaa partnerkõrgkoolis;

- **koolitusperiood** mõnes konsortsiumi riigis – selle meetmega toetatakse kõrgkoolide õppejõudude ja muude töötajate ametialast arengut: a) välismaal korraldatavatel liigendatud kursustel, sealhulgas ametispetsiifilised keelekoolitused, või koolitusüritustel (v.a konverentsid) osalemise kaudu; b) partnerkõrgkoolis või muus välismaal asuvas asjakohases organisatsioonis töövarjuna tegutsemise / vaatlemise / koolitustel osalemise kaudu.

MILLINE ON SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Sõltuvalt projekti eesmärgist tuleks suutlikkuse suurendamise projekti kaasata kõige sobivamad ja eripalgelisemad partnerid, et kasutada ära nende erinevaid kogemusi, profiile ja eripädevusi ning saavutada projekti raames asjakohaseid ja kvaliteetseid tulemusi. Oluline on tagada eri partnerite võrdne ja aktiivne kaasamine, mis põhineb sobival ülesannete jaotamisel ja võrgustike loomise suutlikkuse selgel tõestamisel; mõju suurendamisel mängib tähtsat rolli võimalus tugineda kõikidele partnerluse tasanditele, mitte üksnes individuaalsele osalemisele.

Vastavalt meetme ulatusele ja eesmärkidele peaks suutlikkuse suurendamise projekt olema suunatud abikõlblike partnerriikide osalevatele organisatsioonidele. Projektiettepanekus kirjeldatavad meetmed ja tulemused peavad kasu tooma abikõlblikele partnerriikidele ning nende kõrgkoolidele ja kõrgharidussüsteemidele.
Abikõlblike partnerriikide kõrgkoole julgustatakse osalema taotlejatena, tingimusel et neil on vajalik finants- ja tegevussuutlikkus.

Programmiriikide osalevad organisatsoonid panustavad oma ekspertteadmiste ja kogemustega, mis on seotud projekti eesmärkidega. Nende ülesanne on aidata saavutada projekti eesmärke, mistõttu ei peaks nende institutsioonide vajadused kajastuma projekti ülesehituses. Kõnealustel organisatsioonidel on õigus saada osa eelarvest vastavalt kuludele, mis neil on oma ülesande täitmisel tekkinud.

Peale selle võib suutlikkuse suurendamise projekti kaasata kõrghariduse valdkonnas ka assotsieerunud partnereid (valikuline). Need organisatsioonid (nt mitteakadeemilised partnerid) annavad kaudse panuse konkreetsete ülesannete täitmisesse / meetmete elluviimisesse ja/või toetavad projekti levitamist ja jätkusuutlikkust. Selline panus võib seisneda näiteks teadmiste ja oskuste edasiandmises, täiendavate kursuste pakkumises või lähetus- või praktikavõimaluste toetamises. Lepingust tulenevate halldusküsimuste puhul ei loeta assotsieerunud partnereid konsortsiumi osaks ja seepärast ei saa nad projekti raames rahalist toetust.

Kui projektis on ette nähtud spetsiaalne liikuvuselement:

- peavad saatvad ja vastuvõtvad organisatsioonid koos üliõpilaste/töötajatega olema leppinud kokku üliõpilaste tegevuses (sõlminud õppelepingu) või töötajate tegevuses (sõlminud liikuvuslepingu) enne liikuvusperioodi algust. Nendes lepingutes (vt allpool) määratletakse välismaal läbitaval õppeperioodil eesmärgiks võetavad õpitulemused, täpsustatakse ametlikku tunnustamist käsitlevad sätted ning loetletakse iga lepinguosalise õigused ja kohustused. Kui meede on kahe kõrgkooli vaheline (üliõpilaste liikuvus õppimise eesmärgil ja töötajate liikuvus õpetamise eesmärgil), tuleb enne vahetuste algust sõlmida leping saatvate ja vastuvõtvate asutuse vahel.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI HINDAMISEL?

Abikõlblikkuskriteeriumid

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud partnerriigid	1.–4. ja 6.–10. piirkonna partnerriigid (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid").
Abikõlblikud osalevad organisatsioonid[98]	Osalev organisatsioon võib olla: ▪ ükskõik milline avaliku või erasektori organisatsioon, kes pakub kõrghariduskraade või muid kolmanda taseme hariduse tunnustatud kvalifikatsioone (keda määratletakse **kõrgkoolina** ja keda pädevad asutused sellisena tunnustavad) või ▪ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: – avaliku või erasektori väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus (sh ministeerium); – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut (ükskõik millisel tasandil, alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini, hõlmates kutseharidust ja täiskasvanuharidust); – mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon (sh kõrgkoolide riiklikud või rahvusvahelised ühendused või võrgustikud, üliõpilaste ja õppejõudude ühendused jne); – kultuuriorganisatsioon, raamatukogu, muuseum; – kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus. Kõik osalevad organisatsioonid peavad asuma mõnes programmiriigis või abikõlblikus partnerriigis. Programmiriigis asuvatel kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Spetsiaalse liikuvuselemendi puhul peavad abikõlblikes partnerriikides asutatud kõrgkoolid olema aga sõlminud kõikide partnerkõrgkoolidega lepingud, milles kinnitatakse Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtteid. **Teaduskondi/koole/kolledžeid/osakondi/keskusi või mis tahes muid üksuseid**, mida peetakse kõrgkooli osaks, kuid mis on rajatud autonoomse juriidilise isikuna, peetakse abikõlblikuks (isegi kui neil on osaleja tunnuskood) vaid juhul, kui nad esitavad spetsiaalse projektiga seotud kinnituse, millele on alla kirjutanud selle kõrgkooli rektor/juhataja, kes on andnud asjaomasele üksusele loa võtta endale kohustusi kogu kõrgkooli nimel. **Kõrgkoolide ühendused või organisatsioonid**, mis on pühendunud kõrghariduse edendamisele, täiustamisele ja reformimisele ning koostööle nii Euroopa sees kui ka Euroopa ja muude maailmajagude vahel, on abikõlblikud. Kui sellised ühendused, organisatsioonid või võrgustikud hõlmavad ka teisi haridussektoreid ja koolitust, peab nende tegevuse põhirõhk olema kõrgharidusel. Kõrgkoolide ühendus, organisatsioon või võrgustik läheb arvesse ühe juriidilise isiku / partnerinstitutsioonina ning tegutseb oma

[98] Järgmist liiki organisatsioonid ei ole abikõlblikud:
- ELi institutsioonid ja muud ELi asutused, sealhulgas spetsialiseerunud asutused (nende täielik loetelu on esitatud veebisaidil ec.europa.eu/institutions/index_et.htm);
- ELi programme haldavad organisatsioonid, nagu riiklikud bürood programmiriikides ja programmi Erasmus+ riiklikud ametid abikõlblikes partnerriikides (et vältida võimalikku huvide konflikti ja/või topeltrahastamist).

	liikmete nimel – seda käsitletakse ühe üksusena riigist, kus asub ühenduse, organisatsiooni või võrgustiku peakorter. Toetusest saavad osa vaid need liikmed, kes on asutatud programmiriikides või abikõlblikes partnerriikides. **Rahvusvahelised valitsusorganisatsioonid** võivad osaleda suutlikkuse suurendamise projektides partneritena omafinantseerimise alusel.
Kes võib esitada taotluse?	Toetust võivad taotleda järgmised osalevad organisatsioonid: • kõrgkoolid; • kõrgkoolide ühendused või organisatsioonid; • vaid struktuuriprojektide puhul: õiguslikult tunnustatud riiklikud või rahvusvahelised rektorite, õpetajate või üliõpilaste organisatsioonid, mis on asutatud programmiriigis või abikõlblikus partnerriigis. See organisatsioon esitab taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel. Erand: osalevad organisatsioonid Regioonist 4 (Vene Föderatsioon) ei saa olla taotlejad.

Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Suutlikkuse suurendamise projektide puhul tuleb kinni pidada järgmistest kriteeriumidest: • konsortsiumi peab kuuluma vähemalt sama palju **partnerriigi** kõrgkoole kui selles on **programmiriigi** kõrgkoole; • projekti peab olema kaasatud vähemalt üks abikõlblik **partnerriik**; kui projekti on kaasatud rohkem kui üks abikõlblik partnerriik, võivad need riigid olla samast meetmega hõlmatud piirkonnast[99] või eri piirkondadest; • projektid, mis kaasavad partnereid Regioonist 4 (Vene Föderatsioon), peavad hõlmama vähemalt veel üht partnerriiki. 8. piirkonna (Ladina-Ameerika) partnereid kaasavatesse projektidesse peavad olema kaasatud vähemalt kaks projektis osalevat ja nimetatud piirkonnas tegutsevat partnerriiki. • igast projektis osalevast abikõlblikust **partnerriigist** peab osalema kaasatud vähemalt kaks kõrgkooli; • **partnerriikide** puhul, kus on alla viie kõrgkooli või kus üks institutsioon hõlmab enam kui 50% kogu riigi üliõpilaskonnast, tehakse sellest eeskirjast erand ja võetakse vastu taotlused, kus neid riike esindab vaid üks kõrgkool; • projekti peab olema kaasatud vähemalt kolm **programmiriiki** ja igast projekti kaasatud **programmiriigist** peab osalema vähemalt üks kõrgkool. Kõrgkoolide ühenduse, organisatsiooni või võrgustiku kaasamise korral tuleb ühendust/organisatsiooni/võrgustikku käsitada eespool nimetatud osalevate organisatsioonide miinimumarvu nõude täitmisel ühe partnerina, kes on pärit riigist, kus asub ühenduse/organisatsiooni/võrgustiku peakorter. Juhime tähelepanu asjaolule, et partnerid peavad esitama koordinaatori ja iga partneri allkirjastatud mandaadi, millega kinnitatakse koordinaatori tegutsemisvolitusi võimaliku lepingu ning järgnevate lisaklauslite allkirjastamisel Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametiga partnerite nimel ja arvel. Partnerorganisatsiooni juriidilise esindaja nõuetekohaselt allkirjastatud mandaadist saab toetuslepingu lisa ja seega on sel õigusjõud. Mandaadi andmiseks tuleb kõikidel juhtudel kasutada rakendusameti esitatud vormi, tegemata sellesse mingeid muudatusi ja kohandusi. Mandaadid tuleb esitada, kasutades avaldatud vormi, koos projektikonkursi ametlike dokumentidega. **Vaid struktuuriprojektide puhul:** struktuuriprojektide puhul tuleb eespool nimetatud nõuete täitmise kõrval kaasata projekti partnerina iga projektiga sihikule võetud abikõlbliku partnerriigi kõrghariduse valdkonna eest vastutav ministeerium.
Projekti kestus	Suutlikkuse suurendamise projektide kestus on 2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist. Abikõlblikkuse perioodi üldjuhul ei pikendata. Kui pärast lepingu allkirjastamist ja projekti elluviimise alustamist ei saa koordinaator igati põhjendatult viia projekti lõpule kavandatud aja jooksul, võidakse abikõlblikkuse perioodi erandkorras pikendada (kuni 12 kuud). Abikõlblikkuse perioodi pikendatakse vaid üks kord.

[99] Selle meetme raames on piirkond määratletud kui teatavasse makrogeograafilisse piirkonda kuuluvate riikide rühm. Programmi Erasmus+ raames kohaldatav piirkondade liigitus on kooskõlas ELi erinevate välistegevuse rahastamisvahendite puhul kasutatava liigitusega.

Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **10. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 15. oktoobrist.
Kuidas esitada taotlus?	Taotluse esitamisel tuleb järgida käesoleva juhendi C osas kirjeldatud korda.

Taotlevaid organisatsioone võidakse hinnata ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekti hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus **(kuni 30 punkti)**	▪ kavandatav projekt ja oodatavad tulemused aitavad tõhusalt saavutada sihtriigis/sihtriikides suutlikkuse suurendamise meetme eesmärke ▪ taotluses on selgelt käsitletud programmi raames projekti sihtriigi/sihtriikide või sihtpiirkonna/sihtpiirkondade jaoks kehtestatud valdkondlikke ja geograafilisi prioriteete ▪ projektiettepanekus on selgitatud, miks kavandatud meetmed ja oodatavad tulemused vastavad kõige paremini sihtrühmade vajadustele ▪ projekt sobitub sihikule võetud kõrgkoolide ajakohastamise, arengu ja rahvusvahelistumise strateegiasse ning on kooskõlas abikõlblike partnerriikide kõrghariduse valdkonna arengustrateegiatega ▪ projekti eesmärgid on selged, realistlikud ja asjakohased ning põhinevad tõelisel ja piisaval vajaduste analüüsil ▪ projekt on innovaatiline ja/või täiendab teisi praeguste või kunagiste meetmete raames juba ellu viidud algatusi või projekte ▪ taotluses on näidatud, et riiklike, piirkondlike või kohalike rahaliste vahenditega ei ole võimalik sarnaseid tulemusi saavutada
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet **(kuni 30 punkti)**	▪ projekti kestuse ajaks kavandatud meetmed on kvaliteetsed, asjakohased ja sobivad, et saavutada eesmärgid ja oodatud tulemused ▪ kavandatud metoodika on innovaatiline, teostatav ja asjakohane oodatud tulemuste saavutamiseks ▪ projekt on kulutasuv ja selle raames eraldatakse igale meetmele asjakohased vahendid ▪ projekti üldise ülesehitusega on tagatud projekti eesmärkide, metoodika ning kavandatud tegevuse ja eelarve kokkusobivus ▪ töökava on selge ja realistlik: selles on täpselt esitatud meetmed, realistlikud tähtajad ning selged tulemused ja vaheetapid; töökava väljendab loogilise ja usaldusväärse kavandamise võimet ning hõlmab asjakohaseid ettevalmistamise, rakendamise, hindamise, järelmeetmete võtmise ja tulemuste levitamise etappe ▪ projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on käsitletud asjakohaselt leevendavaid meetmeid; on olemas kvaliteedikontrollimeetmed, sealhulgas näitajad ja sihttasemed, tagamaks, et projekti elluviimine on kvaliteetne, lõpeb õigeaegselt ja toimub vastavalt eelarvele; näitajate kontrollimiseks on esitatud usaldusväärsed allikad, et mõõta meetme tulemusi

Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet **(kuni 20 punkti)**	▪ projekt hõlmab tugevat ja täiendavat kõrgkoolide partnerlust ▪ projektimeeskonnal on nõutavad oskused, kogemused, ekspert-teadmised ja haldustugi, mis on vajalikud selleks, et jõuda edukalt tulemusteni projekti kõikide aspektide puhul ▪ (kui see on asjakohane) projekti on kaasatud ka kõige sobivamad ja eripalgelisemad mitteakadeemilised partnerid, et kasutada ära nende erinevaid kogemusi, profiile ja eripädevusi ▪ vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiiv-set osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires ▪ projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidus-rühmade korralik koordineerimine, otsuste tegemine ja teabevahetus ▪ abikõlblike partnerorganisatsioonide osalevad organisatsioonid on rahuldavalt kaasatud meetme elluviimisse ja otsuste tegemisse (sh konfliktide lahendamise meetmetesse) ▪ projekti on kaasatud kõrgkoolid, kes ei ole varem saanud suutlikkuse suurendamise jaoks toetust
Mõju ja jätkusuutlikkus **(kuni 20 punkti)**	▪ projekt mõjutab märkimisväärselt abikõlblike partnerriikide osalevate organisatsioonide (eeskätt kõrgkoolide) suutlikkust, eelkõige kõrgha-riduse arengut ja ajakohastamist, et aidata neil avada end ühiskon-nale üldiselt, tööturule ja laiemale maailmale ning toetada nende suutlikkust rahvusvaheliseks koostööks ▪ projektil on võimendav mõju väljaspool osalevaid organisatsioone kohalikul/piirkondlikul/riiklikul või rahvusvahelisel tasandil; on olemas meetmed, et hinnata projektiga saavutatud tõhusat mõju ▪ kava tulemuste levitamiseks projekti ajal ja projekti lõppedes on selge ja tõhus ning igas osalevas organisatsioonis on määratud kind-laks asjakohased vahendid, et tagada projekti raames saadud koge-muste ja projekti väljundite kvaliteetne levitamine asjaomastele si-dusrühmadele ▪ projektiga tagatakse kavandatavate meetmete ja väljundite tõeline jätkusuutlikkus pärast projekti lõppemist, eelkõige meelitades ligi kaasrahastajaid või muus vormis toetuse pakkujaid; projektiga taga-takse ka projekti tulemuste juurutamine ja tõhus kasutami-ne/rakendamine

Projektid võivad koguda hindamisetapis kuni 100 punkti. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku 60 punkti ja nendest punktidest vähemalt 15 punkti kategoorias „projekti asjakohasus".

Prioriteedid

Sõltuvalt projekti kaasatud riikidest võib mõlema projektide kategooria (ühisprojektid ja struktuurimeetmed) puhul kindlaks määrata riiklikud, piirkondlikud või valdkonnaülesed prioriteedid. Kui seda peaks tehtama, tuleb projekti-de puhul näidata, kuidas ja mil määral projektides neid prioriteete käsitletakse.

Projektiettepanekute puhul, milles riiklikke ja/või piirkondlikke ja valdkonnaüleseid prioriteete ei järgita, rahasta-mist ei kaaluta.

Riiklikud/piirkondlikud prioriteedid kavandatakse neljas kategoorias, mis hõlmavad järgmiseid valdkondi:

- õppeained (õppekava arendamiseks);
- hariduse ja koolituse kvaliteedi parandamine;
- kõrgkoolide haldamise ja tegutsemise parandamine;
- kõrgharidussektori arendamine ühiskonnas laiemalt.

Riiklikud projektid (projektid, kuhu on kaasatud vaid ühe abikõlbliku partnerriigi institutsioonid) riikides, kus on paika pandud riiklikud prioriteedid, peavad olema nende prioriteetidega kooskõlas. Teiste riikide puhul peavad projektid olema kooskõlas piirkondlike prioriteetidega.

Mitme riigi projektide puhul ehk projektide puhul, kuhu on kaasatud vähemalt kahe abikõlbliku riigi institutsioonid, tuleb järgida osalevate abikõlblike partnerriikide piirkondlikke prioriteete või (kui see on asjakohane) riiklikke prioriteete. See tähendab, et projekti teema peab olema piirkondlik prioriteet või riiklik prioriteet kõikides osalevates partnerriikides. Eelistatakse projekte, millega keskendutakse valdkondadele, mida ei ole viimastes või olemasolevates projektides piisavalt käsitletud, ja kaasatakse partnerriikide kõrgkoole, mis ei ole programmi ja/või eelmise põlvkonna programmide raames toetust saanud või on osalenud neis piiratult.

Suutlikkuse suurendamise projektide suhtes kohaldatavate prioriteetide üksikasjalik loetelu avaldatakse rakendusameti veebisaidil.

Taotluse heakskiitmine ei tähenda kohustust pakkuda rahastamist taotletud mahus. Taotletud summat võib vähendada meetme suhtes kohaldatavate finantseeskirjade ja hindamise tulemuste alusel.

Rahastamiseks soovitatakse **kuni kolme projektiettepanekut** taotleva organisatsiooni kohta.

SPETSIAALNE LIIKUVUSELEMENT

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud sihtkohad

Programmiriigist programmiriiki	Programmiriigist abikõlblikusse partnerriiki	Abikõlblikust partnerriigist programmiriiki	Abikõlblikust partnerriigist abikõlblikusse partnerriiki
ei ole abikõlblik	abikõlblik	abikõlblik	abikõlblik

Üliõpilaste ja töötajate liikuvus peab toimuma välismaal (riigis, mis erineb saatva organisatsiooni riigist ja üliõpilase/töötaja elukohariigist) ükskõik millises teises projekti kaasatud partnerorganisatsioonis. Üliõpilaste praktika võib toimuda välismaal (riigis, mis erineb saatva organisatsiooni riigist ja riigist, kus üliõpilane oma õpingute ajal elab) ükskõik millises asjaomases organisatsioonis, mis asub mõnes projekti kaasatud riigis.

Abikõlblikud partnerriigid	**1., 2. ja 3. piirkonna partnerriigid** (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid").
Abikõlblikud meetmed	**Üliõpilaste liikuvus:** ▪ **õppeperiood** välismaa partnerkõrgkoolis või ▪ **praktika (tööpraktika)** välismaa ettevõttes või muus asjakohases töökohas; õppeperiood välismaal võib hõlmata ka praktikaperioodi. **Töötajate liikuvus:** ▪ **õpetamisperiood** – see meede võimaldab kõrgkoolide õppejõududel või ettevõtete töötajatel õpetada välismaa partnerkõrgkoolis; ▪ **koolitusperiood** – selle meetmega toetatakse kõrgkoolide õppejõudude ja muude töötajate ametialast arengut: a) välismaal korraldatavatel liigendatud kursustel, sealhulgas ametispetsiifilised keelekoolitused, või koolitusüritustel (v.a konverentsid) osalemise kaudu; b) partnerkõrgkoolis või muus välismaal asuvas asjakohases organisatsioonis töövarjuna tegutsemise / vaatlemise / koolitustel osalemise kaudu.

Abikõlblikud osalejad	**<u>Üliõpilaste liikuvus</u>** Kõrgkoolide üliõpilased, kes on kaasatud suutlikkuse suurendamise projekti ja on registreerunud õppesse, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe). Liikuvuse korral õppimise eesmärgil peavad üliõpilased olema kõrgkoolis vähemalt teise aasta üliõpilased. Praktika puhul seda tingimust ei kohaldata. **<u>Töötajate liikuvus</u>** Õpetamisperioodide puhul: suutlikkuse suurendamise projekti kaasatud kõrgkoolide või ettevõtete töötajad. Koolitusperioodide puhul: suutlikkuse suurendamise projekti kaasatud kõrgkoolide töötajad. On oluline märkida, et üliõpilased ja töötajad ei saa taotleda toetust otse; liikuvusmeetmetes osalejate väljavalimise kriteeriumid määratakse kindlaks partnerluse raames.
Üliõpilaste liikuvuse kestus	**Õppeperioodid**: 3–12 kuud[100] (sh võimalik kavandatud täiendav praktikaperiood). **Praktika**: 2–12 kuud. Sama üliõpilane võib osaleda liikuvusmeetmetes, mis moodustavad kokku kuni 12 kuud[101] iga õppetsükli[102] kohta, sõltumata liikuvusmeetmete arvust ja liigist: ▪ esimese õppetsükli (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe), sealhulgas lühikese õppetsükli jooksul (EQFi 5. ja 6. tase); ▪ teise õppetsükli (magistriõpe või muu samaväärne õpe – EQFi 7. tase) jooksul ja ▪ kolmanda õppetsükli jooksul doktorandina (doktoriõpe või EQFi 8. tase). Selle maksimumkestuse arvutamisel võetakse arvesse ka sellist osalemist, mille puhul ELi vahenditest toetust ei maksta.
Töötajate liikuvuse kestus	**Töötajate liikuvus:** 5 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega). Peale selle peab õpetamistegevust igal juhul olema vähemalt kaheksa tundi nädala (või mis tahes lühema perioodi) kohta.

TÄIENDAVAD TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projektiettepanekutes, mille puhul taotletakse toetust seoses spetsiaalse liikuvuselemendiga, tuleb näidata, milles seisneb liikuvusmeetmes osalevate õpetajate pakutavate ja/või liikuvusmeetmes osalevatele üliõpilastele kavandatud kursus(t)e lisaväärtus ja/või innovaatilisus. Tuleks täpselt selgitada töötajate liikuvuse olulisust vastuvõtva kõrgkooli ja saatva kõrgkooli jaoks. Saatev ja vastuvõttev kõrgkool peavad järgima Erasmuse kõrgharidusharta sätteid ja leppima kokku liikuvusmeetmete optimaalses korraldamises.

Spetsiaalseid liikuvusmeetmeid hinnatakse ja neile antakse punkte suutlikkuse suurendamise projekti eraldi osana. Meetmeid hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

[100] Õppeperioodi miinimumkestus on kolm kuud või üks akadeemiline veerand või trimester.
[101] Varasem kogemus elukestva õppe programmi Erasmus raames moodustab osa õppetsükli puhul arvestatavast 12 kuust.
[102] Ühetsükliliste õppeprogrammide puhul, näiteks meditsiini valdkonnas, võivad üliõpilased olla liikuvad kuni 24 kuud.

Spetsiaalse liikuvusmeetme ülesehituse ja elluviimise kvaliteet **(kuni 10 punkti)**	▪ liikuvuskomponent aitab igati kaasa projekti eesmärkide saavutamisele ja on nendega hästi kooskõlastatud, eeskätt projektis käsitletavate valdkondade/teemade seisukohast liikuvusmeetmes osalevate õpetajate õpetatav(ad) ja/või liikuvusmeetmes osalevatele üliõpilastele pakutav(ad) kursus(ed) väljendab (väljendavad) projekti lisaväärtust ▪ projektiettepanek sisaldab liikuvusmeetme jaoks osalejate kindlaksmääramiseks ja väljavalimiseks läbipaistvaid kriteeriume ja tõhusat menetlust ▪ nii saatvas kui ka vastuvõtvas organisatsioonis on paika pandud kvaliteedimeetmed, et kontrollida meetme elluviimist ja astuda asjakohased sammud, kui algselt kavandatu ei vii tulemusteni; üliõpilastele pakutakse neid vastu võtvas kõrgkoolis kvaliteeditеenuseid (sissejuhatav loeng, kohaliku keele/kultuuri kursused, juhendamine ja nõustamine, abi majutuse leidmisel jne) ▪ projektist on näha, et liikuvusmeetmetel on positiivne mõju mitte üksnes neis osalevatele üksikisikutele, vaid ka abikõlbliku partnerriigi institutsioonidele, ning selles on selgitatud, kuidas edukaid liikuvusalaseid kogemusi tunnustatakse ja väärtustatakse institutsioonilisel tasandil; projektis on selgelt tõestatud töötajate liikuvuse olulisust vastuvõtvates kõrgkoolides sihikule võetud üliõpilaste ja töötajad lähetanud kõrgkoolide seisukohast (kõrghariduse valdkonnas ja sellest väljaspool omandatud kogemuste/pädevuste väärtustamine/levitamine) ▪ projektiettepanekus on kirjeldatud osalejate õpitulemuste ja liikuvusperioodide tõhusa valideerimise ja/või tunnustamise strateegiat, nagu ühiste tunnustamise ja tulemuste hindamise mehhanismide määratlemine (sh hinnete ümberarvestamise meetodi viimistlemine), ülekantavate ainepunktide ja diplomilisa kasutamine

Liikuvuskomponentide puhul, mis koguvad viis või vähem punkti, rahastamist ei kaaluta.

Üliõpilastele ja kõrgkoolide töötajatele ette nähtud spetsiaalse liikuvuselemendiga seotud taotluste esitajad peavad esitama taotluse esitamise etapis järgmise teabe:

- projekti elluviimise kestel liikuvusmeetmetes osalevate üliõpilaste ja töötajate eeldatav arv;
- kavandatavate liikuvusmeetmete keskmine kestus osaleja kohta;
- vastuvõtvad ja saatvad kõrgkoolid.

Selle põhjal ja sõltuvalt hindamisprotsessi tulemustest võib rakendusamet määrata toetuse, et toetada teatud arvu (kuni taotleja taotlusse märgitud maksimumarvuni) liikuvusmeetmeid. See toetus ei ületa igal juhul 80% ühisprojekti või struktuuriprojekti jaoks (v.a liikuvuselement) eraldatud toetusest.

MIDA VEEL TULEKS SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI KOHTA TEADA?

Piirkondlik koostöö

Piirkondlik (sama piirkonna riikide) ja piirkondadevaheline (maailma eri piirkondade) koostöö peaks olema asjakohane ning seda tuleks põhjendada ühiste vajaduste ja eesmärkide üksikasjaliku analüüsiga. Riikide valik peab olema sobiv ja sidus kavandatavate eesmärkidega, eriti juhul, kui kaasatud on eri piirkondade riigid. Piirkondadevaheline koostöö on võimalik mitut riiki hõlmavate projektide puhul, tingimusel et projekti teema on piirkondlik või (kui see on asjakohane) riiklik prioriteet kõikides asjaomastes abikõlblikes partnerriikides.

Mõju ja tulemuste levitamine

Suutlikkuse suurendamise projektidel on eeldatavasti pikaajaline struktuuriline mõju abikõlblike partnerriikide süsteemidele, organisatsioonidele/institutsioonidele ja üksikisikutele. Projektide puhul tuleb tõestada projekti innovaatilisust, projekti tulemuste mõju ja jätkusuutlikkust ning seda, kuidas kavatsetakse saadud tulemusi projekti lõppedes säilitada või arendada. Kui see on asjakohane, tuleks projektide puhul näidata, et projektid tuginevad varasemate ELi rahastatud projektide tulemustele, mis on saavutatud selliste programmide raames nagu Alfa, Edulink, Erasmus Mundus ja Tempus. Igas projektiettepanekus tuleb näidata, kuidas levitatakse projekti tulemusi asjaomaste sihtrühmade seas. Peamiselt struktuurilisele mõjule keskenduvate struktuuriprojektide ettepanekuid, mille puhul ei ole näidatud, et projektil on üleriigiline mõju, välja ei valita.

MILLISED ON SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTIDE (ÜHISPROJEKTID JA STRUKTUURIPROJEKTID) RAHASTAMISEESKIRJAD?

Programmi Erasmus+ suutlikkuse suurendamise projektide jaoks antava rahalise toetuse aluseks on hinnanguline eelarve, milles on ühendatud ühikukulud ja tegelikud kulud.

Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektidega kaasnevad kõikvõimalikud kulud, sealhulgas personalikulud, reisi- ja viibimiskulud, varustusega seotud kulud, alltöövõtukulud, teabe levitamise, avaldamise ja tõlkimise kulud, üldkulud jne.

Mõiste „toetus" viitab summale, mida võidakse programmi raames taotleda ja mis on Euroopa Liidu rahaline panus projekti. Seda ei tohiks segi ajada projekti kogukuludega, mida kaasrahastavad ka partnerinstitutsioonid ja välised sidusrühmad.

Projektide jaoks antavat ELi toetust tuleks käsitada toetusena, mille eesmärk on katta osa tegelikest kuludest, mis tekivad partnerinstitutsioonidel taotluses/projektis ette nähtud meetmete elluviimisel. Suutlikkuse suurendamise projektis osalemise puhul on möödapääsmatu toetust saavate institutsioonide poolne kaasrahastamine. Seepärast peavad projektipartnerid hindama kaasrahastamist kohe alguses, taotluse ettevalmistamise ajal.

Kaasrahastamise põhimõtet on arvesse võetud rahastamismeetodi kindlaksmääramisel ja eeskätt projekti eelarve/toetuse arvutamisel kasutatavate ühikukulude taseme kindlaksmääramisel. Selle tulemusel peavad taotlejad ja toetusesaajad teavitamise ja läbipaistvuse eesmärkidel esitama kättesaadavaks tehtud kaasrahastamise vahendeid käsitleva teabe. Kulutuste tõendamist ja tõendavaid dokumente ei nõuta.

Ehkki projekti elluviimine võib nõuda ka muud liiki kulutuste tegemist (nt levitamise, avaldamise, tõlkimise (kui seda ei tehta allhanke korras) ja üldkulud), ei võeta neid arvesse kavandatava toetuse arvutamisel. Seetõttu tuleb need katta kaasrahastamise teel.

Ühikukuludel põhinevate eelarveartiklitega (toetus personalikulude ning reisi- ja viibimiskulude katmiseks) seotud finantsaruandluses tuginetakse nn määrava sündmuse põhimõttele. Toetusesaajad peavad tõestama meetmete tegelikku ja nõuetekohast elluviimist ja tulemuste saavutamist, kuid ei pea andma aru vahendite kasutamise kohta. Seepärast saavad toetusesaajad – kui meetmeid ja saavutusi käsitlevad nõuded on täidetud – kasutada neile eraldatud vahendeid projekti elluviimiseks vajalike kulutuste katmiseks paindlikult.

Tegelikel kuludel (seadmed ja altöövõtt) põhinevate eelarveartiklitega seotud finantsaruandluses tuginetakse tegelikult tehtud kulutustele, mis peavad olema nõuetekohaselt dokumenteeritud (vt allpool).

Kavandatav toetus ei ületa kunagi taotletud toetuse summat ja sõltub järgmisest:

- taotleja taotletud toetuse summa, meetmete abikõlblikkus ja projekti kulutasuvus;
- suutlikkuse suurendamise projektide puhul kasutada olev kogueelarve.

Projekti üksikasjaliku rahastamiskorra peavad kindlaks määrama partnerid ja see tuleb vormistada projekti alguses allkirjastatavas partnerluslepingus.

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest.

Ühisprojektide ja struktuuriprojektide jaoks antav ELi miinimumtoetus 500 000 eurot
Ühisprojektide ja struktuuriprojektide jaoks antav ELi maksimumtoetus 1 000 000 eurot

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa/ülemmäär		Eraldamise eeskiri
Personalikulud	Toetus, et aidata katta oma ülesandeid täitvate töötajate kulud, mis on otseselt seotud projekti eesmärkide saavutamisega	Ühikukulud	B4.1 kaasatud projektijuhi kohta projektiga töötamise päevas	Kuni 40% kogutoetusest	Tingimus: taotlejad peavad põhjendama kavandatavate meetmete elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks vajaminevate vahendite liiki ja mahtu; toetust antakse tingimusel, et samade ülesannete täitmise eest tasustatakse vaid üks kord
			B4.2 kaasatud teadlase/õpetaja/koolitaja kohta projektiga töötamise päevas		
			B4.3 kaasatud tehnilise töötaja kohta projektiga töötamise päevas		
			B4.4 kaasatud haldustöötaja kohta projektiga töötamise päevas		
Reisikulud	Toetus, mis aitab katta projekti kaasatud üliõpilaste ja töötajate kulud seoses reisimisega projekti lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi (sh viisatasu ja sellega seotud kohustuslik kindlustus, reisikindlustus ja tühistamiskulud, kui see on põhjendatud); tegevused ja sellega seotud reisimine peavad toimuma projekti kaasatud riikides; sellest eeskirjast erandi tegemiseks peab saama rakendusametilt loa; abikõlblike meetmete üksikasjaliku loetelu leiab käesoleva juhendi I lisast	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta		Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit[103]; taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[104]; rahalist toetust antakse vaid sellise reisimise jaoks, mis on otseselt seotud projekti eesmärkide saavutamisega
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta		

[103] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[104] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Viibimiskulud	Elamis- ja majutuskulud, kohaliku ja ühistranspordiga (nt buss ja takso) seotud kulud, personaalne või vabatahtlik tervisekindlustus	Ühikukulud	Töötajad	kuni meetme elluviimise 14. päevani: 120 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 70 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 61. päevast kuni 12. kuu lõpuni: 50 eurot päevas osaleja kohta	Aluseks võetakse osaleja viibimise kestus
			Üliõpilased	kuni meetme elluviimise 14. päevani: 55 eurot päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: 40 eurot päevas osaleja kohta	
Seadmed	Toetus projekti elluviimiseks vajalike seadmete ostmiseks; toetust antakse vaid seadmete ostmiseks partnerriikide kõrgkoolidele	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest; kuni 30% kogutoetusest		Tingimus: rahalise toetuse taotlemist nende kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Alltöövõtt	Toetus, mis aitab katta projekti elluviimiseks vajalikud alltöövõtukulud, seahulgas eeskätt kulud, mis on seotud kohustuslike finantsauditite (auditeerimistõendid) ja väliste kvaliteedi tagamise menetlustega; projekti juhtimisega seotud ülesannete allhanked ei ole abikõlblikud	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest; kuni 10% kogutoetusest		Alltöövõtulepingute sõlmimine väliste organitega peaks olema väga harv; projekti eesmärkide saavutamiseks vajalikud eripädevused ja konkreetsed ekspertteadmised tuleks leida konsortsiumi seest ning need peaksid olema määravad konsortsiumi moodustamisel

TABEL A. PERSONALIKULUD (SUMMAD EURODES PÄEVAS) PROGRAMMIRIIKIDES

Kohaldatav töötajate kategooria sõltub projekti raames tehtavast tööst, mitte konkreetse isiku staatusest või ametinimetusest. Teisisõnu kuuluvad personalikulud, mis on seotud näiteks õppejõu täidetud haldusülesandega, kategooria „haldustöötajad" alla. Projekti kaasatud organisatsioonid määravad ühiselt kindlaks tegeliku tasustamiskorra, mida kohaldatakse projekti kaasatud töötajate suhtes ja mida jõustavad töötajate töölevõtmise eest vastutavad projektijuhid. See kord moodustab osa partnerite vahel projekti alguses allkirjastatavast partnerluslepingust. Kui selline kord jäetakse kindlaks määramata, kohaldatakse asjaomase organisatsiooni tavapärast tasustamispoliitikat. Toetuse arvutamisel kasutatakse selle riigi ühikukulu, kus töötaja on tööle võetud, sõltumata sellest, kus toimub ülesannete täitmine (riigi A organisatsiooni töötaja puhul, kes töötab (osaliselt) riigis B, kohaldatakse riigi A ühikukulusid).

	Projektijuht	**Õpetaja/koolitaja /teadlane Noorsootöötaja**	**Tehniline personal**	**Haldus-personal**[105]
	B4.1	**B4.2**	**B4.3**	**B4.4**
Taani, Iirimaa, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Rootsi, Liechtenstein, Norra	294	241	190	157
Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Soome, Ühendkuningriik, Island	280	214	162	131
Tšehhi Vabariik, Kreeka, Hispaania, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia	164	137	102	78
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Läti, Leedu, Ungari, Poola, Rumeenia, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Türgi	88	74	55	39

[105] Üliõpilased võivad projekti jaoks tööd teha ja nende palgad võib maksta halduskulude rubriigist (halduspersonal), tingimusel et nad on allkirjastanud konsortsiumi liikmesasutusega töölepingu.

TABEL B. PERSONALIKULUD (SUMMAD EURODES PÄEVAS) PARTNERRIIKIDES

Kohaldatav töötajate kategooria sõltub projekti raames tehtavast tööst, mitte konkreetse isiku staatusest või ametinimetusest. Teisisõnu kuuluvad personalikulud, mis on seotud näiteks õppejõu täidetud haldusülesandega, kategooria „haldustöötajad" alla. Projekti kaasatud organisatsioonid määravad ühiselt kindlaks tegeliku tasustamiskorra, mida kohaldatakse projekti kaasatud töötajate suhtes ja mida jõustavad töötajate töölevõtmise eest vastutavad projektijuhid. See kord moodustab osa partnerite vahel projekti alguses allkirjastatavast partnerluslepingust. Kui selline kord jäetakse kindlaks määramata, kohaldatakse asjaomase organisatsiooni tavapärast tasustamispoliitikat. Toetuse arvutamisel kasutatakse selle riigi ühikukulu, kus töötaja on tööle võetud, sõltumata sellest, kus toimub ülesannete täitmine (riigi A organisatsiooni töötaja puhul, kes töötab (osaliselt) riigis B, kohaldatakse riigi A ühikukulusid).

	Projektijuht	**Õpetaja/koolitaja /teadlane**	**Tehniline personal**	**Haldus-personal**[106]
	B4.1	**B4.2**	**B4.3**	**B4.4**
Iisrael	166	132	102	92
Albaania, Argentina, Bosnia ja Hertsegovina, Brasiilia, Colombia, Kosovo,[107] Liibanon, Liibüa, Mehhiko, Montenegro, Peruu, Serbia, Tai, Tšiili, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Uruguay, Venezuela	108	80	57	45
Afganistan, Aserbaidžaan, Boliivia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Gruusia, Guatemala, Hiina, Iraak, Iraan, Jordaania, Kasahstan, Lõuna-Aafrika, Maroko, Palestiina,[108] Panama, Paraguay	77	57	40	32
Alžeeria, Armeenia, Bangladesh, Bhutan, Myanmar/Birma, Burundi, Egiptus, Ekvatoriaal-Guinea, Filipiinid, Honduras, India, Indoneesia, Jeemen, Kambodža, Korea Rahvademokraatlik Vabariik, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Malaisia, Maldiivid, Moldaavia, Mongoolia, Nepal, Nicaragua, Pakistan, Sri Lanka, Süüria, Tadžikistan, Tuneesia, Türkmenistan, Usbekistan, Valgevene, Vietnam	47	33	22	17

[106] See nimekasutus ei mõjuta Kosovo staatuse küsimuses võetud seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.
[107] Üliõpilased võivad projekti jaoks tööd teha ja nende palgad võib maksta halduskulude rubriigist (halduspersonal), tingimusel et nad on allkirjastanud konsortsiumi liikmesasutusega töölepingu.
[108] Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

SPETSIAALSE LIIKUVUSELEMENDI RAHASTAMISEESKIRJAD

Spetsiaalse liikuvuselemendi elluviimiseks asjaomastes partnerriikides (1., 2. ja 3. piirkond) võib eraldada lisaks põhieelarvele üliõpilaste ja töötajate liikuvuse jaoks ette nähtud lisaeelarve. Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Spetsiaalse liikuvuselemendi jaoks antav ELi maksimumtoetus:
kuni 80% ühisprojekti või struktuuriprojekti (v.a liikuvuselement) jaoks antud ELi kogutoetusest

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa/ülemmäär		Eraldamise eeskiri
Reisikulud (üliõpilased ja töötajad)	Toetus, mis aitab katta projekti kaasatud üliõpilaste ja töötajate kulud seoses reisimisega projekti lähtekohast projekti elluviimise kohta ja tagasi (sh viisatasu ja sellega seotud kohustuslik kindlustus, reisikindlustus ja tühistamiskulud, kui see on põhjendatud); tegevused ja sellega seotud reisimine peavad toimuma projekti kaasatud riikides; sellest eeskirjast erandi tegemiseks peab saama rakendusametilt loa; abikõlblike meetmete üksikasjaliku loetelu leiab käesoleva juhendi I lisast	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta		Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[109] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu; [110] rahalist toetust antakse vaid sellise reisimise jaoks, mis on otseselt seotud projekti eesmärkide saavutamisega
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta		
			Kui reisi pikkus on 8000 km või rohkem: 1100 eurot osaleja kohta		
Elamiskulud	Elamis- ja majutuskulud, kohaliku ja ühistranspordiga (nt buss ja takso) seotud kulud, personaalne või vabatahtlik tervisekindlustus	Ühikukulud	Üliõpilased	Partnerriikide üliõpilased: B5.1 kuus osaleja kohta Programmiriikide üliõpilased: B5.2 kuus osaleja kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta

[109] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[110] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

			töötajad	kuni meetme elluviimise 14. päevani: B6.1 või B6.3 päevas osaleja kohta + meetme elluviimise 15.–60. päeval: B6.2 või B6.4 päevas osaleja kohta	

TABEL 1. ÜLIÕPILASTE ELAMISKULUD (SUMMAD EURODES KUUS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse.

Vastuvõttev riik	Partnerriikide üliõpilased	Programmiriikide üliõpilased
	Summa (kuus)	Summa (kuus)
	B5.1	B5.2
Taani, Iirimaa, Prantsusmaa, Itaalia, Austria, Soome, Rootsi, Ühendkuningriik, Liechtenstein, Norra	850	ei ole abikõlblikud
Belgia, Tšehhi Vabariik, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Horvaatia, Küpros, Luksemburg, Madalmaad, Portugal, Sloveenia, Island, Türgi	800	ei ole abikõlblikud
Bulgaaria, Eesti, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	750	ei ole abikõlblikud
Albaania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Montenegro, Serbia[111] Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Moldova, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Valgevene Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Liibüa, Maroko, Palestiina,[112] Süüria, Tuneesia	750	650
Kõik muud partnerriigid	ei ole abikõlblikud	ei ole abikõlblikud

[111] See nimekasutus ei mõjuta Kosovo staatuse küsimuses võetud seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.
[112] Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

TABEL 2. TÖÖTAJATE ELAMISKULUD (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse.

Vastuvõttev riik	Partnerriikide töötajad		Programmiriikide töötajad	
	Summa (päevas)		Summa (päevas)	
	B6.1	B6.2	B6.3	B6.4
Taani, Iirimaa, Madalmaad, Rootsi, Ühendkuningriik	160	112	ei ole abikõlblikud	
Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Luksemburg, Ungari, Austria, Poola, Rumeenia, Soome, Island, Liechtenstein, Norra, Türgi	140	98	ei ole abikõlblikud	
Saksamaa, Hispaania, Läti, Malta, Portugal, Slovakkia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	120	84	ei ole abikõlblikud	
Eesti, Horvaatia, Leedu, Sloveenia	100	70	ei ole abikõlblikud	
Albaania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Montenegro, Serbia[113] Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Moldova, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Valgevene Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Liibüa, Maroko, Palestiina,[114] Süüria, Tuneesia	100	70	160	112
Kõik muud partnerriigid	ei ole abikõlblikud		ei ole abikõlblikud	

[113] See nimekasutus ei mõjuta Kosovo staatuse küsimuses võetud seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.
[114] Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE NOORTE VALDKONNAS

MILLISED ON SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI EESMÄRGID?

Noorte valdkonna suutlikkuse suurendamise projektide eesmärk on:

- edendada maailma eri piirkondadest[115] pärit programmiriikide ja partnerriikide koostööd ja vahetusi noorte valdkonnas;
- parandada noorsootöö, mitteformaalse õppimise ja vabatahtliku tegevuse kvaliteeti ja tunnustamist partnerriikides ning suurendada nende koostoimet ja vastastikust täiendavust muude haridussüsteemide, tööturu ja ühiskonnaga;
- toetada mitteformaalse õppimisega seotud liikuvuse kavade ja programmide arengut, katsetamist ja elluviimist piirkondlikul tasandil (st piirkondade siseselt ja üleselt);
- edendada programmi- ja partnerriikide vahelist mitteformaalse õppimisega seotud liikuvust, võttes sihikule eelkõige vähemate võimalustega noored, et parandada osalejate pädevuse taset ja soodustada nende aktiivset osalemist ühiskondlikus elus.

MIS ON SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKT?

Suutlikkuse suurendamise projektid on riikidevahelised koostööprojektid, mis põhinevad noorte valdkonnas tegutsevate programmi- ja partnerriikide organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Nendesse projektidesse võidakse kaasata ka osalejaid hariduse ja koolituse valdkonnast ning teistest sotsiaal-majanduslikest sektoritest.

Geograafilise ulatuse põhjal tehakse vahet kaht liiki suutlikkuse suurendamise projektidel:

- suutlikkuse suurendamise projektid, milles osalevad noorte valdkonnas tegutsevad organisatsioonid programmiriikidest ja 5.-13. piirkonna partnerriikidest, vt käesoleva juhendi A osa alljaotust „Abikõlblikud riigid“:

Nende programmiriikide organisatsioonide esitatavate projektide eesmärk on parandada suutlikkuse suurendamise meetmete elluviimise kaudu organisatsioonide suutlikkust ning need projektid võivad sisaldada liikuvusmeetmeid, seni kuni need toovad projekti eesmärkide saavutamisse lisaväärtust.

- Suutlikkuse suurendamise projektid, milles osalevad noorte valdkonnas tegutsevad organisatsioonid programmiriikidest ja 1. piirkonna partnerriikidest (Lääne-Balkani noorte akna projektid), vt käesoleva juhendi A osa alljaotust „Abikõlblikud riigid“:

Nende Lääne-Balkani riikide organisatsioonide esitatavate projektide eesmärk on parandada organisatsioonide suutlikkust liikuvusmeetmete elluviimise kaudu, mida võivad täiendada suutlikkuse suurendamise meetmed. Projekte rahastatakse täiendavatest ELi vahenditest, mis eraldatakse programmile Erasmus+ koostöö suurendamiseks Lääne-Balkani riikidega projektide raames, mida kutsutakse Lääne-Balkani noorte akna projektideks.

MILLISEID MEETMEID SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI RAAMES TOETATAKSE?

Suutlikkuse suurendamise projektide raames tuleks ellu viia meetmed, millega:

- edendatakse partnerriikide noorteorganisatsioonide ja avalik-õiguslike asutuste strateegilist koostööd;
- edendatakse noorteorganisatsioonide koostööd hariduse ja koolituse valdkonna organisatsioonide ning ettevõtluse ja tööturu esindajatega;
- suurendatakse partnerriikides noortenõukogude, noorteplatvormide ning noortega tegelevate kohaliku, piirkonna ja riigi tasandi ametiasutuste suutlikkust;
- suurendatakse partnerriikides haldamis-, juhtimis- ja innovatsioonialast suutlikkust ning noorteorganisatsioonide rahvusvahelistumist;
- võetakse kasutusele, katsetatakse ja rakendatakse noorsootööga seotud vahendeid, nagu:
    - noorsootöötajate ja koolitajate sotsiaalse ja ametialase arengu tagamise vahendid ja meetodid;
    - mitteformaalse õppimise meetodid, eeskätt sellised, millega toetatakse pädevuste, sealhulgas meediaoskuste omandamist/parandamist;
- võetakse kasutusele uued praktiliste koolituskavade vormid ja jäljendatakse ühiskonnas tegelikult esinevaid olukordi; võetakse kasutusele uued noorsootöö vormid, eelkõige rakendatakse strateegiliselt avatud ja paindlikku koolitust, virtuaalset liikuvust ja avatud õppematerjale ning rakendatakse tulemuslikumalt IKT võimalusi;

[115] Selle meetme raames on piirkond määratletud kui teatavasse makrogeograafilisse piirkonda kuuluvate riikide rühm.

- soodustatakse koostööd, võrgustike loomist ja üksteiselt õppimist, mis edendavad noorsootööga tegelevate organisatsioonide tõhusat haldamist, rahvusvahelistumist ja juhtimist.

Suutlikkuse suurendamise projekti raames võib ellu viia järgmiseid meetmeid:

Suutlikkuse suurendamise meetmed

- seminarid, konverentsid, õpikojad ja kohtumised, mis elavdavad noorte valdkonnas poliitilist dialoogi, koostööd, võrgustike loomist ja tavade vahetamist;
- suuremahulised noorteüritused (mis kestavad kuni kaks päeva);
- teavitamis- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad;
- teavitamis-, suhtlus- ja meediavahendite edasiarendamine;
- noorsootöö meetodite, vahendite ja materjalide ning noorsootöö kavade, koolitusmoodulite ja dokumenteerimisvahendite (nt Noortepass) edasiarendamine;
- uute noorsootöö ning koolituse ja toe pakkumise vormide loomine, eeskätt avatud ja paindlike õppematerjalide ja virtuaalse koostöö kaudu.

Liikuvusmeetmed

- programmiriikide ja abikõlblike partnerriikide vahelised noortevahetused[116];
- Euroopa vabatahtlikus teenistuses[117] osalejate saabumine partnerriikidest / lähetamine partnerriikidesse;
- programmiriikide ja abikõlblike partnerriikide vaheline noorsootöötajate[118] liikuvus.

MILLINE ON SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Suutlikkuse suurendamise projektis on järgmised osalejad.

- Taotleja/koordinaator – organisatsioon, mis esitab kõikide partnerite nimel projektiettepaneku. Kui projektile määratakse toetus, tuleb taotlejal/koordinaatoril: 1) kanda kogu projekti puhul rakendusameti ees rahalist ja õiguslikku vastutust; 2) koordineerida projekti elluviimist koostöös kõikide teiste projekti kaasatud partneritega; 3) võtta vastu programmi Erasmus+ raames antav rahaline toetus ja vastutada vahendite jaotamise eest projektis osalevate partnerite vahel.
- Partnerid – organisatsioonid, kes aitavad aktiivselt kaasa suutlikkuse suurendamise projekti ettevalmistamisele, elluviimisele ja hindamisele.

Kui projekti raames on ette nähtud noortevahetused, Euroopa vabatahtliku teenistuse ettevõtmised ja/või noorsootöötajate liikuvus, võtavad nendes meetmetes osalevad organisatsioonid endale järgmised rollid ja ülesanded:

- saatev organisatsioon vastutab noorte välismaale saatmise eest (see hõlmab praktilisi korraldusi, osalejate ettevalmistamist enne ärasõitu, osalejate toetamist projekti kõikides etappides);
- vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on meede ellu viia, töötada koostöös osalejate ja partnerorganisatsioonidega välja osalejate tegevusprogramm ning toetada osalejaid projekti kõikides etappides.

Osalemine Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses peab olema vabatahtlikele tasuta, välja arvatud võimalik panus reisikulude katmisse (kui programmi Erasmus+ toetus ei kata neid kulusid tervikuna) ja üleliigsed kulutused, mis ei ole seotud meetme elluviimisega. Peamised kulud, mis on seotud vabatahtlike osalemisega Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses, kaetakse programmi Erasmus+ toetusest või osalevate organisatsioonide muudest vahenditest.

116 Meetme üksikasjaliku kirjelduse leiab käesoleva juhendi B osa jaost „1. põhimeede. Noorte ja noorsootöötajate õpirände projekt".
117 Vt eespool.
118 Vt eespool.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele suutlikkuse suurendamise projekti ettepanek peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline programmiriigis või abikõlblikus partnerriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid"). Selline organisatsioon võib olla näiteks: ▪ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon); ▪ riiklik noortenõukogu; ▪ kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; ▪ kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik millisel tasandil, alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini ning hõlmates kutseharidust ja täiskasvanuharidust); ▪ avaliku või erasektori ettevõte või väike-, keskmine või suurettevõte (sh sotsiaalne ettevõte); ▪ sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, käsitööettevõtjate liit või kutseliit ja ametiühing; ▪ kõrgkool; ▪ uurimisinstituut; ▪ sihtasutus; ▪ ettevõttesisene koolituskeskus; ▪ kultuuriorganisatsioon, raamatukogu, muuseum; ▪ kutsenõustamis- ja teabeteenuseid pakkuv asutus. Abikõlblikest partnerriikidest pärit organisatsioonid võivad osaleda projektis vaid partneritena (mitte taotlejatena).
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada kõigi projekti kaasatud organisatsioonide nimel iga programmiriigi: ▪ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon); ▪ riiklik noortenõukogu; ▪ kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus. Muud liiki organisatsioonid võivad osaleda vaid partneritena. Erand: Lääne-Balkani noorte akna projektide puhul peab taotleja asuma mõnes Lääne-Balkani riigis. Oma projektiettepaneku esitamise tähtajaks peavad taotlejad olema olnud ametlikult registreeritud vähemalt ühe aasta.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Suutlikkuse suurendamise projektid on riikidevahelised ja neis peab kaasa lööma vähemalt kolm osalevat organisatsiooni vähemalt kolmest eri riigist, millest vähemalt üks on programmiriik ja üks on abikõlblik partnerriik.
Projekti kestus	9 kuud kuni 2 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt: ▪ **3. aprillil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 28. veebruarini; ▪ **2. septembril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgmise aasta 1. märtsist kuni 31. juulini.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Muud kriteeriumid	Iga taotleja võib esitada üheks tähtajaks vaid ühe projektiettepaneku. Lääne-Balkani noorte akna projektid peavad sisaldama vähemalt ühte liikuvusmeedet.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID NOORTEVAHETUSE PUHUL

Meetme kestus	5–21 päeva (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Meetme elluviimise koht (kohad)	Meede tuleb ellu viia ühe osaleva organisatsiooni riigis.
Abikõlblikud osalejad	Saatvate ja vastuvõtvate organisatsioonide riikides elavad 13–30aastased noored[119].
Osalejate arv	16–60 osalejat (lisaks rühmajuht (rühmajuhid)). Rühmas peab olema vähemalt 4 osalejat (lisaks rühmajuht (rühmajuhid)). Igal konkreetsest riigist pärit rühmal peab olema vähemalt üks rühmajuht. Rühmajuht on täiskasvanu, kes saadab noortevahetuses osalevaid noori, et tagada nende tõhus õppimine, kaitse ja turvalisus.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE PUHUL

Akrediteerimine	Kõikidel programmiriikides asutatud osalevatel organisatsioonidel peab olema Euroopa vabatahtliku teenistuse kehtiv akrediteering (lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi I lisas leiduva jaoga Euroopa vabatahtliku teenistuse kohta).
Meetme kestus	2–12 kuud.
Meetme elluviimise koht (kohad)	**Programmiriigist pärit vabatahtlik** peab oma meetme ellu viima ühes projekti kaasatud partnerriigis. **Partnerriigist pärit vabatahtlik** peab oma meetme ellu viima ühes projekti kaasatud programmiriigis.
Abikõlblikud osalejad	Saatva organisatsiooni riigis elavad 17–30aastased noored[120]. Vabatahtlik võib osaleda Euroopa vabatahtlikus teenistuses vaid üks kord. **Erand:** vabatahtlikud, kes on osalenud käesoleva programmi 1. põhimeetme raames Euroopa vabatahtliku teenistuse meetmes, mis kestis kuni kaks kuud, võivad osaleda Euroopa vabatahtlikus teenistuses ühe korra veel.
Osalejate arv	Kuni 30 vabatahtlikku kogu suutlikkuse suurendamise projekti kohta.

TÄIENDAVAD ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID NOORSOOTÖÖTAJATE LIIKUVUSE PUHUL

Meetme kestus	5 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega).
Meetme elluviimise koht (kohad)	Meede tuleb ellu viia ühe osaleva organisatsiooni riigis.
Abikõlblikud osalejad	Vanusepiirang puudub. Osalejad peavad elama neid saatva või vastu võtva organisatsiooni riigis.
Osalejate arv	Kuni 50 osalejat (sh vajaduse korral koolitajad ja vahendajad) iga projekti raames kavandatud meetme puhul.

[119] Palume arvesse võtta ka järgmist:
vanuse alampiir – osalejad peavad olema saavutanud meetme alguskuupäevaks miinimumvanuse;
vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla taotluse esitamise tähtajal vanemad kindlaks määratud maksimumvanusest.
[120] Vt eespool olev joonealune märkus.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekti hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 20 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse meetme eesmärke (vt jagu „Millised on suutlikkuse suurendamise projekti eesmärgid?“) ▪ mil määral: - on eesmärgid selgelt määratletud ja realistlikud ning mil määral on käsitletud neis osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele olulisi küsimusi - on projektiettepanek innovaatiline ja/või mil määral täiendab see muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud - on projekti kaasatud vähemate võimalustega noori
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 30 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, järelevalve-, hindamis- ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ kavandatavate mitteformaalse õppimise meetodite kvaliteet ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpitulemuste tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite järjepidev kasutamine ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu ja asjakohasus tagamaks, et projekti elluviimine on kvaliteetne, lõpeb õigeaegselt ja toimub vastavalt eelarvele ▪ mil määral on projekt kulutasuv ja mil määral eraldatakse selle raames igale meetmele asjakohased vahendid Kui projekti raames on ette nähtud liikuvusmeetmed: ▪ osalejate liikuvusmeetmetesse valimise ja/või kaasamise meetmete asjakohasus
Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet (kuni 30 punkti)	▪ mil määral: - on kaasatud projekti sobiv kooslus täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kellel on profiil, kogemused ja oskusteave, mis on vajalikud selleks, et jõuda edukalt tulemusteni projekti kõikide aspektide puhul - väljendab vastutuse ja ülesannete jagunemine kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalust ▪ tõhusate mehhanismide olemasolu osalevate organisatsioonide vaheliseks ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuvaks koordineerimiseks ja teabevahetuseks

Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 20 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või rahvusvahelisel tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid ▪ projekti jätkusuutlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus avaldada jätkuvalt mõju ja tuua tulemusi ka pärast ELi toetuse ärakasutamist

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 10 punkti ning kriteeriumide „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" ning „projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet" puhul vähemalt 15 punkti).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest.

Suutlikkuse suurendamise projekti jaoks antav maksimumtoetus: 150 000 eurot

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Kulud, mis on otseselt seotud projekti suutlikkuse suurendamise meetmete (v.a liikuvusmeetmete) elluviimisega, sealhulgas: ▪ info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga (IKT) seotud kulud; ▪ projekti elluviimiseks ja koordineerimiseks projektipartnerite vahel peetavate riikidevaheliste projektikoosolekute, konverentside ja suuremahuliste noorteürituste kulud: o reisikulud o elamis- ja majutuskulud, sealhulgas kohaliku transpordiga seotud kulud, o viisa- ja kindlustuskulud, o kulud, mis on seotud ruumide rentimisega kohtumiste, konverentside ja muude ürituste korraldamiseks, o tõlkekulud, o väliskõnelejatega seotud kulud; ▪ intellektuaalsete väljundite ja projekti tulemuste levitamisega seotud kulud: o koostamiskulud, o tõlkimiskulud, o levitamis- ja/või teavitamiskulud; ▪ liikuvusmeetmetes osalejate keelelise ning kultuuridevahelise suhtluse ja ülesannetega seotud ettevalmistamise kulud. Kaudsed kulud: abikõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne).	Tegelikud kulud	Kuni 80% kõikidest toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: taotletav eelarve peab olema kavandatavate meetmete seisukohast põhjendatud

A) SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI RAAMES TOIMUVA NOORTEVAHETUSE RAHASTAMISE EESKIRJAD (VALIKULINE RAHASTAMINE)

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate, sealhulgas neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 10–99 km: 20 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[121] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[122]
			Kui reisi pikkus on 100–499 km: 80 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 170 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 270 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 400 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 620 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 830 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud projekti liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	B4.1 meetme elluviimise päevas osaleja kohta[123]	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)

[121] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.
[122] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.
[123] Sealhulgas rühmajuhid ja saatvad isikud.

Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud ja ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis tekivad vähemate võimalustega noorte toetamisel (v.a osalejate reisi- ja elamiskulud); kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis

B) SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI KOHASE EUROOPA VABATAHTLIKUS TEENISTUSES OSALEMISE RAHASTAMISE EESKIRJAD (VALIKULINE RAHASTAMINE)

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate, sealhulgas neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[124] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[125]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	

[124] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[125] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud projekti liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	B4.3 kuus vabatahtliku kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta
Individuaalne toetus	Vabatahtlikule isiklike lisaväljaminekute tarvis antav taskuraha	Ühikukulud	B4.4 kuus vabatahtliku kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta
Erivajadustega seotud toetus	Saatvate isikute elamiskulud ja reisikulud, kui need põhjendatud, ja kui nende osalejate toetus ei ole kaetud eelarvekategooriaga „reisimine". Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ja ei ole kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud põhjalikuma juhendamisega ja eriettevalmistusega vähemate võimalustega noorte osalemise korral; kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis

C) SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKTI KOHASE NOORSOOTÖÖTAJATE LIIKUVUSE RAHASTAMISE EESKIRJAD (VALIKULINE RAHASTAMINE)

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate, sealhulgas neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[126] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[127]
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Kulud, mis on otseselt seotud projekti liikuvusmeetmete elluviimisega	Ühikukulud	B4.2 meetme elluviimise päevas osaleja kohta kuni 1100 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)

[126] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[127] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud, ja nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis

D) KORRALDUSLIK JA INDIVIDUAALNE TOETUS (EURODES PÄEVAS/KUUS)

Summad sõltuvad riigist, kus liikuvusmeedet ellu viiakse.

	Korralduslik toetus			Individuaalne toetus
	Noortevahetus (eurot päevas)	Noorsootöötajate liikuvus (eurot päevas)	Euroopa vabatahtlik teenistus (eurot kuus)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Belgia	37	65	590	110
Bulgaaria	32	53	500	70
Tšehhi Vabariik	32	54	490	90
Taani	40	72	630	145
Saksamaa	33	58	520	110
Eesti	33	56	520	85
Iirimaa	39	74	610	125
Kreeka	38	71	610	100
Hispaania	34	61	530	105
Prantsusmaa	37	66	570	115
Horvaatia	35	62	570	90
Itaalia	39	66	610	115
Küpros	32	58	610	110
Läti	34	59	550	80
Leedu	34	58	540	80
Luksemburg	36	66	610	110
Ungari	33	55	510	90
Malta	37	65	600	110
Madalmaad	39	69	620	110
Austria	39	61	540	115
Poola	34	59	540	85
Portugal	37	65	600	100
Rumeenia	32	54	500	60
Sloveenia	34	60	580	85
Slovakkia	35	60	550	95
Soome	39	71	630	125
Rootsi	39	70	630	115
Ühendkuningriik	40	76	630	140
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	28	45	440	60
Island	39	71	610	135
Liechtenstein	39	74	610	120
Norra	40	74	630	135
Türgi	32	54	500	80
Partnerriik	29	48	440	55

3. PÕHIMEEDE. POLIITIKAREFORMI TOETAMINE

Poliitikareformi toetavate meetmete eesmärk on saavutada strateegia „Euroopa 2020", hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku (HK 2020) ning ELi noorsoostrateegia eesmärgid.

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Käesoleva programmijuhendi toel viiakse ellu järgmine meede:

- struktureeritud dialoog: noorte ja noorte valdkonna otsusetegijate kohtumised.

Käesoleva juhendi B osas on esitatud üksikasjalik teave selle meetme suhtes kohaldatavate kriteeriumide ja rahastamiseeskirjade kohta.

Peale selle hõlmab 3. põhimeede mitmeid muid meetmeid, millega toetatakse poliitikareformi hariduse, koolituse ja noortevaldkonnas. Need meetmed viib ellu otse Euroopa Komisjon või tehakse seda spetsiaalsete rakendusameti hallatavate projektikonkursside kaudu. Meetmete täpne kirjeldus on esitatud allpool. Lisateavet leiab Euroopa Komisjoni, rakendusameti ja riiklike büroode veebisaidilt. Kõnealused muud meetmed on:

hariduse, koolituse ja noorte valdkonnaga seotud teadmised, sealhulgas tõendusmaterjali kogumine, analüüs ja vastastikune õppimine. Eelkõige:

- valdkonna- ja riigipõhine oskusteave, poliitikaküsimusi ja reforme käsitlevad uuringud, sealhulgas võrgustiku Eurydice raames ellu viidavad meetmed;
- toetus riikidele osalemiseks Euroopa/rahvusvahelistes uuringutes, mille eesmärk on jälgida konkreetseid suundumusi ja toimuvaid muudatusi, sealhulgas keeleoskuse arengut Euroopas;
- ELi eesistujariigi korraldatavad üritused, konverentsid ja kõrgetasemelised kohtumised;
- kogemuste ja heade tavade vahetamine ning vastastikused hindamised;
- toetus avatud koordinatsiooni meetodite rakendamiseks.

Poliitika uuendamise algatused, mille eesmärk on töötada välja uus poliitika või valmistuda selle elluviimiseks. Nende hulka kuuluvad spetsiaalsed rakendusameti hallatavad projektikonkursid, mis käsitlevad: a) kaugeleulatuvaid poliitika arendamisega seotud koostööprojekte; b) Euroopa eksperimentaalseid poliitikameetmeid, mille rakendamist juhivad kõrgetasemelised avaliku sektori asutused ja mis hõlmavad paljudes riikides kohapeal toimuvat usaldusväärsetele hindamismeetoditele tuginevat katsetamist.

Toetus Euroopa poliitilistele vahenditele, eelkõige:

- läbipaistvuse tagamise vahenditele (oskused ja kvalifikatsioonid), et suurendada oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ja hõlbustada nende tunnustamist, ent samuti lihtsustada ainepunktide ülekandmist, edendada kvaliteedi tagamist ning toetada oskuste juhtimist ja nõustamist; see meede hõlmab ka võrgustikke, mis pakuvad nende vahendite rakendamisel tuge;
- oskuste alastele teadmistele, et arendada edasi ja toetada selliseid Euroopa vahendeid nagu veebipõhine platvorm, mis annab ülevaate oskuste kohta Euroopa Liidus;
- võrgustikele, mis toetavad konkreetseid poliitikavaldkondi nagu kirjaoskus ja täiskasvanuharidus ning noorsootöö ja noorte teavitamine (SALTO ja Eurodesk);
- spetsiaalsetele kõrghariduse valdkonna vahenditele – selliste vahendite nagu U-Multirank edasiarendamine ja toetamine, Bologna protsessi või kõrghariduse välismõõtme toetamine;
- naaberriikide ja laienemisprotsessis osalevate riikide ning Venemaa ja Kesk-Aasia riiklike kõrgharidusreformi eksperdirühmade toetamine;
- spetsiaalsetele kutsehariduse ja -koolituse vahenditele, et ellu viia kutsehariduse ja -koolituse valdkonna liikuvushartat, tõsta organiseeritud liikuvuse kvaliteeditaset ja toetada riiklikke büroosid seoses õpipoisiõppega, et parandada õpipoisiõppe kvaliteeti ja pakkumist kogu Euroopas.

Koostöö selliste **rahvusvaheliste organisatsioonidega** nagu OECD ja Euroopa Nõukogu. Selle meetme raames edendatakse ka poliitilist dialoogi partnerriikidega ja suurendatakse kogu maailmas Euroopa kõrghariduse rahvusvahelist atraktiivsust. Samuti toetatakse sellega ELi naabriks olevate partnerriikide kõrgharidusreformi ekspertide võrgustikku ja rahvusvahelisi vilistlaste ühendusi.

Sidusrühmade dialoogi, poliitika ja programmi edendamine, sealhulgas:

- kodanikuühiskonna koostöö, millega toetatakse rakendusameti hallatava spetsiaalse projektikonkursi kaudu hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas Euroopa valitsusväliseid organisatsioone ja kogu ELi hõlmavaid

võrgustikke;
- avalikud üritused, kohtumised ning asjakohastel poliitilistel teemadel toimuvad arutelud ja konsultatsioonid poliitikakujundajate ja sidusrühmadega (nt haridus-, koolitus- ja noortefoorum või Euroopa Noortenädal);
- struktureeritud dialoog noorte valdkonnas, sealhulgas riiklike töörühmade ning noorte ja otsusetegijate vahelist dialoogi edendavate kohtumiste toetamine (vt allpool esitatud jagu);
- teadlikkuse suurendamine, teavitamis- ja levitamistegevus, mis on seotud poliitika tulemuste ja prioriteetidega ning programmiga Erasmus+, selle tulemustega ja võimaliku koostoimega teiste ELi programmidega, eelkõige Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega.

Selle põhimeetme raames ellu viidavate meetmete eesmärk on:

- edendada avatud koordinatsiooni meetodite kaudu haridus-, koolitus- ja noortesüsteemide kvaliteeti, tõhusust ja võrdseid võimalusi; toetada Euroopa poolaastate raames välja töötatud üldiste ja riigipõhiste soovituste elluviimist;
- soodustada riikidevahelist pädevate asutuste koostööd ja vastastikust õppimist kõige kõrgemal poliitilisel tasandil, et katsetada ja täiustada süsteeme, struktuure ja protsesse;
- arendada teadmisi – eeskätt vastastikuse õppimise kaudu – ja analüütilist suutlikkust, et toetada hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilises raamistikus (HK 2020) ning ELi noorsoostrateegia ning spetsiaalsete poliitikakavade (Bologna ja Kopenhaageni protsess) raames tõenditepõhist poliitikat;
- teha Euroopa ja riikide poliitika kujundamiseks kättesaadavaks usaldusväärsed võrreldavad rahvusvahelised andmed ja asjakohased teisesed analüüsid, hõlbustada arvestatava tõendusmaterjali kogumist ja analüüsimist, et hinnata ja jälgida innovaatiliste strateegiate elluviimist ning soodustada tulemuste ülekantavust ja laiendatavust;
- toetada Euroopa võrgustikke ja rakendada vahendeid, millega edendatakse formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppe käigus omandatud oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ja tunnustamist, sillutades sellega teed Euroopa oskuste ja kvalifikatsioonide piirkonnale;
- toetada kodanikuühiskonna võrgustike ja valitsusväliste organisatsioonide aktiivset kaasamist poliitika elluviimisse;
- toetada struktureeritud dialoogi noortega ja julgustada neid osalema aktiivselt demokraatlikus elus;
- toetada programmi- ja partnerriikide poliitikakujundajate, praktikute ja sidusrühmade seas heade tavade vahetamist, dialoogi ja vastastikust õppimist;
- suurendada teadlikkust Euroopa strateegiate ja programmi Erasmus+ tulemustest ning ärgitada kasutama neid kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil; edendada Euroopa kõrghariduse profiili ja atraktiivsust kogu maailmas;
- suurendada koostoimet teiste ELi programmidega, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega ning riigi või piirkonna tasandi rahastamisskeemidega.

STRUKTUREERITUD DIALOOG: NOORTE JA NOORTEVALDKONNA OTSUSETEGIJATE KOHTUMISED

MIS ON STRUKTUREERITUD DIALOOGI RAAMES PEETAVATE KOHTUMISTE EESMÄRK?

Selle meetmega toetatakse noorte aktiivset osalemist demokraatlikus elus ja edendatakse arutelu teemadel, millega keskendutakse struktureeritud dialoogi raames ja noorte valdkonna uuendatud poliitikaraamistikuga paika pandud küsimustele ja prioriteetidele. Mõistet „struktureeritud dialoog" kasutatakse noorte ja noorsoo valdkonna poliitikakujundajate arutelude puhul, mille käigus püütakse saavutada poliitika kujundamise seisukohast kasulikke tulemusi. Arutelu on struktureeritud prioriteetide ja ajakava ümber ning selle raames nähakse ette üritused, kus noored arutlevad kokku lepitud teemadel nii isekeskis kui ka koos poliitikakujundajate, noorsootöö ekspertide ja noorsootöö eest vastutavate avaliku sektori asutuste esindajatega. Lisateavet struktureeritud dialoogi kohta leiab Euroopa Komisjoni veebisaidilt.

Peale selle seatakse kooskõlas komisjoni vastu võetava iga-aastase tööprogrammiga esikohale projektid, millega järgitakse ühte või mitut prioriteeti, mida on kirjeldatud käesoleva juhendi B osa sissejuhatavas peatükis „Noored".

MIDA KUJUTAVAD ENDAST STRUKTUREERITUD DIALOOGI RAAMES PEETAVAD KOHTUMISED?

Struktureeritud dialoogile keskenduvad projektid võivad võtta kohtumiste, konverentside, konsultatsioonide ja ürituste kuju. Nende ettevõtmistega edendatakse noorte aktiivset osalemist Euroopa demokraatlikus elus ja nende suhtlemist otsusetegijatega. Ettevõtmiste otsese tulemusena saavad noored end kuuldavaks teha, sõnastades seisukohti, ettepanekuid ja soovitusi selle kohta, kuidas noorsoopoliitikat tuleks Euroopas kujundada ja ellu viia.

Struktureeritud dialoogile keskendunud projekti puhul tuleb läbida kolm etappi:

- kavandamine ja ettevalmistamine;
- meetmete elluviimine;
- hindamine (sh võimalike järelmeetmete võtmise kaalumine).

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Selle meetme kohane projekt võib sisaldada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

- riigisisesed ja riikidevahelised/rahvusvahelised seminarid, mis võimaldavad noortel teavet saada, koos noorsoo valdkonna otsusetegijatega aru pidada ja aktiivselt kaasa lüüa struktureeritud dialoogi või ELi noorsoostrateegia seisukohast olulistel teemadel
- riigisisesed kohtumised ja riikidevahelised seminarid, millega tehakse ettevalmistusi ametlike noortekonverentside jaoks, mida korraldab igal poolaastal Euroopa Liidu ametisolev eesistujariik
- ettevõtmised, millega edendatakse arutelu ja teabe edastamist nendel noorsoopoliitikat käsitlevatel teemadel, mis on seotud Euroopa Noortenädala jooksul korraldatavate üritustega
- konsulteerimine noortega, et teha kindlaks nende vajadused seoses osalemisega demokraatlikus elus (veebipõhised konsultatsioonid, arvamusküsitlused jne)
- noorte ja otsusetegijate/noorsooekspertide kohtumised ja seminarid, teavitamisüritused või arutelud demokraatlikus elus osalemise teemal
- ettevõtmised, mille raames jäljendatakse demokraatlike asutuste tööd ja nende asutuste otsusetegijate rolle

Kõnealuseid ettevõtmisi juhivad noored. Noori osalejaid tuleb kaasata aktiivselt kõikidesse projekti etappidesse, alates ettevalmistuste tegemisest kuni järelmeetmete võtmiseni. Projekti elluviimisel tuginetakse mitteformaalse õppimise põhimõtetele ja tavadele.

Järgmiste ettevõtmiste puhul ei ole õigust saada struktureeritud dialoogi raames toetust: organisatsioonide või organisatsioonide võrgustike kohustuslikud koosolekud; poliitiliselt kallutatud üritused.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE SELLE PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Osalev organisatsioon võib olla: ▪ mittetulundusorganisatsioon, ühendus, valitsusväline organisatsioon; ▪ Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon; ▪ kohaliku või piirkonna tasandi avalik-õiguslik asutus; mis asub programmiriigis või ELi naabriks olevas partnerriigis (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid"). Abikõlblikest partnerriikidest pärit organisatsioonid võivad osaleda projektis vaid partneritena (mitte taotlejatena).
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud osalev organisatsioon. Kui projekti elluviimises lööb kaasa kaks või enam osalevat organisatsiooni, esitab üks organisatsioonidest taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
Osalevate organisatsioonide arv	Riikidevahelised/rahvusvahelised kohtumised: ettevõtmisse peab olema kaasatud vähemalt kaks osalevat organisatsiooni kahest eri riigist, millest vähemalt üks on programmiriik. Riigisisesed kohtumised: ettevõtmises osaleb üks programmiriigi organisatsioon.
Abikõlblikud osalejad	Noored osalejad: projekti kaasatud riikides elavad 13–30aastased noored. Otsusetegijad: projekti raames nähakse ette noorsoopoliitika otsusetegijate või ekspertide osalemine; neid osalejaid võib kaasata olenemata nende vanusest ja geograafilisest päritolust.
Osalejate arv	Projektis peab kaasa lööma vähemalt 30 noort osalejat.
Meetme elluviimise koht (kohad)	Riigisisesed kohtumised: projekt tuleb ellu viia taotleva organisatsiooni riigis. **Riikidevahelised/rahvusvahelised kohtumised:** ettevõtmine võib aset leida ükskõik millises projekti kaasatud programmiriigis.
Projekti kestus	3–24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus asub taotlev organisatsioon.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt: ▪ **4. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. maist kuni 30. septembrini; ▪ **30. aprillil kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini; ▪ **1. oktoobril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgmise aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jagu „Mis on struktureeritud dialoogi raames peetavate kohtumiste eesmärk?") - osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral sobib projektiettepanek selleks, et: - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpitulemusi - suurendada osalevate organisatsioonide suutlikkust ▪ mil määral kaasatakse projekti: ▪ vähemate võimalustega noori ▪ otsusetegijaid, noorsooeksperte, noorsootöö eest vastutavate avaliku sektori asutuste esindajaid
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	▪ projektiettepaneku kõikide etappide (ettevalmistuste tegemine, liikuvusmeetmete elluviimine ja järelmeetmete võtmine) selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja kavandatavate meetmete kokkusobivus ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet ▪ mitteformaalse õppimise raames kavandatud kaasamismeetodite kvaliteet ja noorte aktiivne kaasalöömine projekti kõikides etappides ▪ osalejate ettevõtmise jaoks väljavalimise ja/või sellesse kaasamise meetmete asjakohasus ▪ mil määral on projektiettepanekusse kaasatud asjakohased otsusetegijad (poliitikakujundajad, noorsooeksperdid, noorsootöö eest vastutavate avaliku sektori asutuste esindajad jne) ▪ kui see on asjakohane, osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" puhul vähemalt 20 punkti).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Struktureeritud dialoogi raames peetavate kohtumiste jaoks antav maksimumtoetus: 50 000 eurot

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Reisimine	Toetus, mis aitab katta osalejate, sealhulgas neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast meetme elluviimise kohta ja tagasi	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 10–99 km: 20 eurot osaleja kohta	Aluseks võetakse reisi pikkus osaleja kohta; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit;[128] taotleja peab märkima ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[129]
			Kui reisi pikkus on 100–499 km: 80 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 170 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 270 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 400 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 620 eurot osaleja kohta	
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 830 eurot osaleja kohta	
Korralduslik toetus	Toetus, mis aitab katta kõik muud meetme ettevalmistamise ja elluviimise ning järelmeetmete võtmisega otseselt seotud kulud	Ühikukulud	C1.1 meetme elluviimise päevas osaleja kohta[130]	Aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne meetme elluviimise algust ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast meetme elluviimise lõppemist)

[128] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.
[129] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.
[130] Sealhulgas saatvad isikud.

Erivajadustega seotud toetus	Lisakulud, mis on otseselt seotud osalejatega, kellel on puue, ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui need on põhjendatud ja nende osalejate toetus ei ole juba kaetud eelarvekategooriatega „reisimine" ja „korralduslik toetus")	Tegelikud kulud	100% toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: rahalise toetuse taotlemist erivajadustega seotud toetuse ja erakorraliste kulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormis
Erakorralised kulud	Kulud, mis on seotud noorte seas korraldatavate (veebipõhiste) konsultatsioonide ja arvamusküsitlustega, mis on vajalikud selles meetmes osalemiseks; tulemuste levitamise ja kasutamisega seotud kulud; lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejatega; kulud, mis on seotud viisaga, elamislubadega, vaktsineerimistega; kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab	Tegelikud kulud	Kulud, mis on seotud noorte seas korraldatavate (veebipõhiste) konsultatsioonide ja arvamusküsitlustega, finantstagatise ja levitamistegevusega: 75% toetuskõlblikest kuludest; muud kulud: 100% toetuskõlblikest kuludest	

TABEL A. KORRALDUSLIK TOETUS (SUMMAD EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse.

	Korralduslik toetus
	C1.1
Belgia	37
Bulgaaria	32
Tšehhi Vabariik	32
Taani	40
Saksamaa	33
Eesti	33
Iirimaa	39
Kreeka	38
Hispaania	34
Prantsusmaa	37
Horvaatia	35
Itaalia	39
Küpros	32
Läti	34
Leedu	34
Luksemburg	36
Ungari	33
Malta	37
Madalmaad	39
Austria	39
Poola	34
Portugal	37
Rumeenia	32
Sloveenia	34
Slovakkia	35
Soome	39
Rootsi	39
Ühendkuningriik	40
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	28
Island	39
Liechtenstein	39
Norra	40
Türgi	32
ELi naabriks olev partnerriik	29

JEAN MONNET' MEETMED

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Jean Monnet' meetmete raames toetatakse:

- Jean Monnet' mooduleid (õpetamine ja teadustegevus);
- Jean Monnet' õppetoole (õpetamine ja teadustegevus);
- Jean Monnet' tippkeskuseid (õpetamine ja teadustegevus);
- Jean Monnet' toetust akadeemilistele asutustele ja ühendustele;
- Jean Monnet' võrgustikke (poliitiline arutelu akadeemiliste ringkondadega);
- Jean Monnet' projekte (poliitiline arutelu akadeemiliste ringkondadega).

Käesoleva juhendi järgmistes jagudes on esitatud üksikasjalik teave Jean Monnet' meetmete suhtes kohaldatavate kriteeriumide ja rahastamiseeskirjade kohta.

MILLISED ON JEAN MONNET' MEETMETE EESMÄRGID?

Jean Monnet' meetmete eesmärk on edendada kogu maailmas tipptaset Euroopa Liidu uuringutega seotud õpetamises ja teadustegevuses. Samuti on nende meetmete eesmärk edendada dialoogi akadeemiliste ringkondade ja poliitikakujundajate vahel, eelkõige selleks, et tõhustada ELi strateegiate juhtimist.
Euroopa Liidu uuringutes käsitletakse Euroopat tervikuna, pannes erilist rõhku Euroopa lõimumisprotsessile, vaadeldes nii selle sisemisi kui ka väliseid aspekte. Distsipliin hõlmab ka ELi rolli üleilmastunud maailmas ning aktiivseks Euroopa kodanikuks olemise ning inimeste ja kulutuuride vahelise dialoogi edendamisel.
Põhivaldkonnad on järgmised:

- ELi uuringud ja võrdlevad piirkondlikud uuringud;
- ELi kommunikatsiooni- ja teabeuuringud;
- ELi majandusuuringud;
- ELi ajaloouuringud;
- ELi kultuuridevahelise dialoogi uuringud;
- ELi valdkondadevahelised uuringud;
- ELi rahvusvaheliste suhete ja diplomaatia uuringud;
- ELi õiguse uuringud;
- ELi poliitika- ja haldusuuringud.

Nende uuringutega võib siduda siiski ka muid õppeaineid (nt sotsioloogia, filosoofia, religioon, geograafia, kirjandus, kunst, teadus, keskkonnauuringud, globaaluuringud), kui need sisaldavad ELiga seotud õpetamise, uurimise või mõttevahetuse elementi ning aitavad üldjoontes muuta õppekava euroopalikumaks.
Võrdlevaid uuringuid kaalutakse vaid siis, kui need on seotud maailmas toimuvate eri lõimumisprotsessidega.
Seoses programmi Erasmus+ üldeesmärkidega on Jean Monnet' meetmete eesmärk:

- edendada ELi uuringute valdkonnas õpetamis- ja teadustegevuse tipptaset;
- anda üliõpilastele ja noortele spetsialistidele teadmisi Euroopa Liiduga seotud teemadel, mis on olulised nende akadeemilise elu ja tööelu jaoks, ning suurendada nende kodanikuoskusi;
- toetada akadeemiliste ringkondade ja poliitikakujundajate dialoogi, eelkõige selleks, et tõhustada ELi strateegiate juhtimist;
- edendada innovatsiooni õpetamises ja teadustegevuses (nt valdkonnaülesed uuringud, avatud haridus, võrgustike loomine teiste haridusasutustega);
- lõimida ja mitmekesistada ELiga seotud õppeaineid terves õppekavas, mida kõrgkoolid oma üliõpilastele pakuvad;
- parandada ELi-teemalise ametialase koolituse kvaliteeti (moodulite abil, mille raames tegeletakse ELi teemadega põhjalikumalt või käsitletakse uusi teemasid);
- edendada noorte õpetlaste osalemist Euroopa-teemalises õpetamis- ja teadustegevuses.

Jean Monnet' meetmete mõju asjaomastele osalejatele, meetmeid edendavatele organisatsioonidele ja poliitikasüsteemidele, mille raames meetmed on kujundatud, on eeldatavasti positiivne ja pikaajaline.

Jean Monnet' meetmetesse otseselt või kaudselt kaasatud osalejate puhul peaks meetmetel olema järgmised tulemused:

- noorte kõrgkoolilõpetajate suurem tööalane konkurentsivõime ja paremad karjäärivõimalused tänu Euroopa mõõtme kaasamisele nende õpingutesse või selle mõõtme tugevdamisele;
- suurem huvi Euroopa Liidust aru saamise ja liidu tegevuses osalemise vastu, mis viib kodanikuaktiivsuse suurenemiseni;
- toetus noortele teadlastele (st neile, kes on omandanud doktorikraadi viimase viie aasta jooksul) ja õppejõududele, kes soovivad tegeleda ELi-teemalise teadustöö ja õpetamisega;
- akadeemilise personali suuremad ametialase arengu ja karjääri edendamise võimalused.

Samuti on Jean Monnet' meetmete raames toetatavate tegevuste puhul oodata seoses osalevate organisatsioonidega järgmiseid tulemusi:

- suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamis- ja teadustegevusega – täiendatud või innovaatilised õppekavad, suurem suutlikkus meelitada ligi tipptasemel üliõpilasi, tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega, suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemalisele õpetamis- või teadustegevusele õppeasutuse siseselt;
- tänapäevasem, dünaamilisem, pühendunum ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond – noorte teadlaste ja õppejõudude ametialase arengu edendamine, valmidus lõimida didaktilistesse programmidesse ja algatustesse häid tavasid ja uusi ELiga seotud õppeaineid, avatus koostoimele teiste organisatsioonidega.

Pikas perspektiivis toetavad Jean Monnet' meetmed eeldatavasti ELi uuringute edendamist ja mitmekesistamist terves maailmas ning samuti kaasavad Euroopa Liitu käsitlevasse õpetamis- ja teadustegevusse töötajaid rohkematest teaduskondadest ja osakondadest, tõhustades ühtlasi nende osalust.

JEAN MONNET' MOODULID

MIS ON JEAN MONNET' MOODUL?

Jean Monnet' moodul on kõrgkooli lühike õppeprogramm (või kursus) Euroopa Liidu uuringute valdkonnas. Iga mooduli miinimumkestus on 40 õppetöötundi akadeemilises aastas. Õppetöötunnid tähendavad otsest suhtlust rühmaloengute, -seminaride ja -konsultatsioonide vormis, sealhulgas kaugõppe formaadis, ent ei hõlma individuaalset juhendamist. Moodulite puhul võib keskenduda ühele konkreetsele Euroopa uuringute valdkonnale või nende käsitlusviis võib olla valdkonnaülene ning nõuda seega mitmete õppejõudude ja ekspertide akadeemilist panust.

Programmi Erasmus+ raames toetatakse Jean Monnet' mooduleid eesmärgiga:

- toetada teadustegevust ning noorte teadlaste, õpetlaste ja praktikute esimest õpetamiskogemust Euroopa Liiduga seotud teemadel;
- edendada akadeemiliste teadusuuringute tulemuste avaldamist ja levitamist;
- tekitada huvi ELi vastu ja panna alus tulevastele Euroopaga seotud teadmiste keskustele, eeskätt partnerriikides;
- toetada Euroopa Liidu vaatenurga sisseviimist uuringutesse, mis ei ole seotud põhiliselt ELiga;
- pakkuda spetsiaalselt välja töötatud kursuseid konkreetsetel ELiga seotud teemadel, mis on olulised, pidades silmas kõrgkoolilõpetajate tööelu.

Jean Monnet' moodulite abil juurutatakse ja lõimitakse ELi teemadega seotud õpetamistegevus õppekavadesse, mis seni on sisaldanud ELi-alast sisu vaid piiratud hulgal. Samuti tuuakse nende kaudu Euroopa Liitu käsitlevad faktid ja teadmised paljude erinevate õppijate ja huvitatud kodanikeni.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Jean Monnet' moodulid võivad esineda ühes järgmistest vormidest:

- üldised või sissejuhatavad kursused Euroopa Liiduga seotud teemadel (eelkõige õppeasutustes ja teaduskondades, mis ei paku veel asjaomases valdkonnas kõrgetasemelisi kursuseid);
- eriõpe Euroopa Liidus toimuva arengu valdkonnas (eelkõige õppeasutustes ja teaduskondades, mis juba pakuvad asjaomases valdkonnas kõrgetasemelisi kursuseid);
- täieliku tunnustuse saanud suve- ja intensiivkursused.

MILLINE ON JEAN MONNET' MOODULIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Kõrgkoolide roll on toetada mooduli koordinaatoreid, tagades, et nende tegevusest saaks nii õppeasutuse siseselt kui ka väliselt kasu võimalikult suur hulk inimesi.

Kõrgkoolid pakuvad mooduli koordinaatoritele tuge nende õpetamise, teadustöö ning mõttevahetusega seotud tegevuses – nad tunnustavad ja jälgivad väljatöötatud õpetamistegevusi, suurendavad nende nähtavust ja väärtustavad oma Jean Monnet' meetmetesse kaasatud töötajate tulemusi.

Kõrgkoolid peavad jätkama Jean Monnet' mooduli raames toimuva tegevusega kogu projekti kestel, sealhulgas asendama vajaduse korral akadeemilise koordinaatori. Kui kõrgkool on kohustatud asendama mooduli koordinaatori, tuleb heakskiidu saamiseks esitada kirjalik taotlus rakendusametile. Lisaks peab kavandatud uue koordinaatori Euroopa Liidu uuringutes spetsialiseerumise tase olema sama.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' MOODULI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' moodul peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik millises maailma riigis asutatud kõrgkool. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.

Projekti kestus	Kolm aastat. Jean Monnet' keskuseid, õppetoole ja mooduleid käsitlevate kolmeaastaste lepingute (mida on välja antud alates 2011. aastast) omanikud peavad ootama enne sama liiki meetme kohta uue taotluse esitamist seni, kuni eelmise lepinguperioodi lõppemisest on möödunud üks akadeemiline aasta. See kohustuslik ooteaeg ei kehti juhul, kui uus taotlus esitatakse teist liiki meetme kohta, näiteks kui endine õppetooli juhataja esitab moodulit käsitleva taotluse. Peale selle võib rakendatavat moodulit käsitleva lepingu omanik esitada taotluse uue mooduli kohta, kui selle sisu on erinev.
Meetme kestus	Jean Monnet' mooduli raames peab toimuma taotlevas kõrgkoolis Euroopa Liidu uuringute valdkonnas akadeemilises aastas (kolmel järjestikusel aastal) vähemalt 40 õppetöötundi.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jaod „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?" ja „Mis on Jean Monnet' moodul?") - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, teadus- ja arutelutegevuste väljatöötamist - on kasutatud projektiettepanekus uusi metoodikaid, vahendeid ja tehnoloogiaid - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meetmeid ellu viivates institutsioonides Euroopa uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses kui ka riigi tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - haridusasutused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - haridusasutused või akadeemiliste ringkondade esindajad, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata - konkreetsed ELiga seotud õppeained õpingute raames, millel on olnud Euroopaga piiratud seos, ent mille puhul Euroopa mõju üha suureneb - üliõpilased, kes ei puutu automaatselt kokku Euroopa uuringutega (sellistes valdkondades nagu teadus, projekteerimine, meditsiin, haridus, kunst ja keeled jne)

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus
Projektimeeskonna kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja ekspertteadmiste asjakohasus
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 25 punkti)	▪ õpetamistegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - Jean Monnet' meedet elluviivale haridusasutusele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meetmeid ellu viivas institutsioonis ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS JEAN MONNET' MOODULI KOHTA TEADA?

EELARVEERALDISED

Kuni 20% moodulite toetuseks eraldatavatest eelarvevahenditest antakse Jean Monnet' moodulite jaoks, mida koordineerivad teadlased, kes on omandanud doktorikraadi viimase viie aasta jooksul. Selle meetmega toetatakse oma akadeemilist karjääri alustavaid noori teadlasi.

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Jean Monnet' moodulite raames tuleb levitada ja kasutada organiseeritud õpetamis- ja teadustegevuse tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Tulemuste mõju suurendamiseks tuleks moodulite raames luua ja pakkuda levitamistegevuse käigus avatud õppematerjale ning kaasata avatud haridusega seotud tegevusi, et reageerida tehnoloogia edusammudele. Sellega edendataks paindlikumaid ja loovamaid õppimisviise ning jõutaks suurema arvu üliõpilaste, spetsialistide, poliitikakujundajate ja teiste huvitatud rühmadeni.

Kõikidel Jean Monnet' moodulite koordinaatoritel palutakse ajakohastada oma moodulit käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Koordinaatoreid julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, hoitakse laiemat avalikkust kursis õppeasutuste ja nende pakutavate Jean Monnet' kursustega. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

Jean Monnet' moodulite koordinaatoreid ärgitatakse:

- avaldama perioodi jooksul, mille jaoks toetus on saadud, vähemalt üks vastastikuse hindamise läbinud artikkel; toetus katab osa avaldamiskuludest ja vajaduse korral ka osa tõlkimiskuludest;
- osalema riigi ja Euroopa tasandil levitamis- ja teavitamisüritustel;
- korraldama koos poliitikakujundajatega ning kodanikuühiskonna organiseerunud liikmete ja koolidega kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil üritusi (loenguid, seminare, õpikodasid jne);
- levitama oma tegevuse tulemusi, korraldades seminare või loenguid, mis on suunatud ja kohandatud avalikkusele ja kodanikuühiskonna esindajatele;
- looma võrgustikke teiste moodulite koordinaatoritega, tippkeskuste, Jean Monnet' õppetoolide ja toetust saavate õppeasutustega;
- kasutama avatud õppematerjale, avaldama oma tegevuse kokkuvõtted, sisututvustused ja tegevuskavad ning oodatavad tulemused.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Maksimumtoetus on 30 000 eurot, mis võib katta Jean Monnet' mooduli kogukuludest kuni 75%.

Jean Monnet' meetmete jaoks toetuse määramisel rakendatakse süsteemi, mis põhineb ühikukulude ja kindla määraga toetussummade skaalade kombinatsioonil. Selle süsteemi aluseks on riigi tasandil välja arvutatud õpetamiskulud tunnis. Kasutatakse järgmist meetodi:

- **õpetamiskulud** (ühikukulude tasemed) – riigi tasandil välja arvutatud õpetamiskulud tunnis (D.1) korrutatakse (minimaalse) nõutavate tundide arvuga (120 tundi);

- **lisakulud** (kindla määraga toetussummad) – Jean Monnet' mooduli puhul lisatakse eespool nimetatud kuludele veel 40%, mis hõlmab mooduli raames toimuva täiendava akadeemilise tegevusega seotud kulusid, nagu personalikulud, reisi- ja elamiskulud, levitamiskulud, õpetamismaterjalidega seotud kulud, kaudsed kulud jne.

Toetuse lõppsumma saamiseks kohaldatakse väljaarvutatud kogukulude suhtes 75% rahastamise eeskirja, pidades ühtlasi kinni Jean Monnet' mooduli puhul kehtestatud toetuse ülemmäärast (30 000 eurot).

Jean Monnet' moodulite puhul kohaldatavad konkreetsed summad leiab juhendi käesolevast osast Jean Monnet' meetmeid käsitleva peatüki lõpus olevast jaost „Jean Monnet' ühikukulud".

JEAN MONNET' ÕPPETOOLID

MIS ON JEAN MONNET' ÕPPETOOL?

Jean Monnet' õppetool on Euroopa Liidu uuringutele spetsialiseerunud õpetamiskoht, mis on ette nähtud ülikoolide professoritele. Jean Monnet' õppetooli tegevust viib ellu vaid üks õppejõud, kes peab tagama akadeemilises aastas nõutavad minimaalsed 90 õppetöötundi. Õppetöötunnid tähendavad otsest suhtlust rühmaloengute, -seminaride ja -konsultatsioonide vormis, sealhulgas kaugõppe formaadis, ent ei hõlma individuaalset juhendamist ja/või nõustamist. Kui kõrgkool on rajanud Jean Monnet' tippkeskuse, peab Jean Monnet' õppetool võtma enda kanda selle keskuse akadeemilise vastutuse.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Jean Monnet' õppetooli kaudu võib teostada üht või mitut järgmistest tegevustest:

- süvendada Euroopa Liidu uuringutega seotud õpet, mis on lõimitud kõrgkooli ametlikku õppekavasse;
- korraldada, jälgida ja juhendada teadustegevust ELiga seotud teemadel, ka teistel haridustasanditel nagu õpetajakoolitus ja kohustusliku üldhariduse omandamine;
- pakkuda põhjalikku õpet Euroopa Liiduga seotud teemadel tulevastele spetsialistidele valdkondades, mille järele on tööturul üha suurem nõudlus;
- julgustada, nõustada ja juhendada noort õpetajate ja teadlaste põlvkonda, kes spetsialiseeruvad Euroopa Liidu uuringutega seotud valdkondadele.

MILLINE ON JEAN MONNET' ÕPPETOOLIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Jean Monnet' õppetool on toetuslepingule alla kirjutanud / toetuse määramise otsuse saanud kõrgkooli lahutamatu osa.

Jean Monnet' õppetool on lõimitud asjaomase kõrgkooli ametlikku akadeemilisse tegevusse. Kõrgkoolidel palutakse toetada Jean Monnet' õppetoolide juhatajaid nende õpetamise, teadustöö ja mõttevahetusega seotud tegevuses, võimaldades võimalikult paljudel õppekavadel sellest kursusest kasu saada. Samuti peaksid kõrgkoolid tunnustama väljatöötatud õpetamistegevusi.

Lõplik vastutus nende taotluste eest lasub kõrgkoolidel. Nad peavad jätkama Jean Monnet' õppetooli tegevusega kogu projekti kestel. Kui kõrgkool on kohustatud asendama õppetooli juhataja, tuleb heakskiidu saamiseks esitada kirjalik taotlus rakendusametile. Lisaks peab kavandatud uue õppetooli juhataja Euroopa Liidu uuringutes spetsialiseerumise tase olema sama.

Erandina võivad kõrgkoolid esitada taotlusi silmapaistvate spetsialistide ja/või tuntud isikute lisamiseks ametlikku õppekavasse.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' ÕPPETOOLI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' õppetool peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik millises maailma riigis asutatud kõrgkool. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Jean Monnet' õppetooli profiil	Jean Monnet' õppetooli juhataja peab olema taotleva institutsiooni alaline töötaja ning omama professori staatust. Õppetooli juhataja ei tohi olla toetust taotlevas kõrgkoolis külalisprofessor.

Projekti kestus	Kolm aastat. Jean Monnet' keskuseid, õppetoole ja mooduleid käsitlevate kolmeaastaste lepingute (mida on välja antud alates 2011. aastast) omanikud peavad ootama enne sama liiki meetme kohta uue taotluse esitamist seni, kuni eelmise lepinguperioodi lõppemisest on möödunud üks akadeemiline aasta. See kohustuslik ooteaeg ei kehti juhul, kui uus taotlus esitatakse teist liiki meetme kohta, näiteks kui endine õppetooli juhataja esitab moodulit käsitleva taotluse. Peale selle võib rakendatavat moodulit käsitleva lepingu omanik esitada taotluse uue mooduli kohta, kui selle sisu on erinev.
Meetme kestus	Jean Monnet' õppetooli juhataja peab õpetama taotlevas kõrgkoolis Euroopa Liidu uuringute valdkonnas akadeemilises aastas (kolmel järjestikusel aastal) vähemalt 90 tundi.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jagu „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?") - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - on projektiettepanekusse kaasatud akadeemilise maailma esindaja, kellel on suurepärane profiil mõnes konkreetses Euroopa Liidu uuringute valdkonnas - sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, teadus- ja arutelutegevuste väljatöötamist - on kasutatud projektiettepanekus uusi metoodikaid, vahendeid ja tehnoloogiaid - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses Euroopa uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses kui ka riigi tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - haridusasutused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - haridusasutused või akadeemiliste ringkondade esindajad, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata - konkreetsed ELiga seotud õppeained õpingute raames, millel on olnud Euroopaga piiratud seos, ent mille puhul Euroopa mõju üha suureneb

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus
Projektimeeskonna kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja eksperttead-miste asjakohasus
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 25 punkti)	▪ õpetamistegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - Jean Monnet' meedet elluviivale haridusasutusele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS JEAN MONNET' ÕPPETOOLI KOHTA TEADA?

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Jean Monnet' õppetoolide raames tuleb levitada ja kasutada organiseeritud õpetamis- ja teadustegevuse tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Tulemuste mõju suurendamiseks peaksid õppetoolide juhatajad looma ja pakkuma oma levitamistegevuse raames avatud õppematerjale ning kaasama avatud haridusega seotud tegevusi, et reageerida tehnoloogia edusammudele. Sellega edendataks paindlikumaid ja loovamaid õppimisviise ning jõutaks üha suurema arvu üliõpilaste, spetsialistide, poliitikakujundajate ja teiste huvitatud rühmadeni.

Jean Monnet' õppetoolidel palutakse ajakohastada oma õppetooli käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Haldajat julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, tagatakse laiema avalikkuse kursis hoidmine õppeasutuste ja nende pakutavate Jean Monnet' kursustega. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

Jean Monnet' õppetooli juhatajaid ärgitatakse:

- avaldama perioodi jooksul, mille jaoks toetus on saadud, ülikooli kirjastuses vähemalt üks raamat; toetus katab osa avaldamiskuludest ja vajaduse korral ka osa tõlkimiskuludest;
- osalema riigi ja Euroopa tasandil levitamis- ja teavitamisüritustel;
- korraldama koos poliitikakujundajatega ning kodanikuühiskonna organiseerunud liikmete ja koolidega kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil üritusi (loenguid, seminare, õpikodasid jne);
- levitama oma tegevuse tulemusi, korraldades seminare või loenguid, mis on suunatud ja kohandatud

avalikkusele ja kodanikuühiskonna esindajatele;
- looma võrgustikke teiste Jean Monnet' õppetoolide, moodulite koordinaatoritega, tippkeskuste ja toetust saavate õppeasutustega;
- kasutama avatud õppematerjale, avaldama oma tegevuse kokkuvõtted, sisututvustused ja tegevuskavad ning oodatavad tulemused.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Antav maksimumtoetus on 50 000 eurot, mis võib katta Jean Monnet' õppetooli kogukuludest kuni 75%.

Jean Monnet' meetmete jaoks toetuse määramisel rakendatakse süsteemi, mis põhineb ühikukulude tasemete ja kindla määraga toetussummade kombinatsioonil. Selle süsteemi aluseks on riigi tasandil välja arvutatud õpetamiskulud tunnis. Kasutatakse järgmist meetodi:

- **õpetamiskulud** (ühikukulude tasemed) – riigi tasandil välja arvutatud õpetamiskulud tunnis (D.1) korrutatakse Jean Monnet' õppetooli puhul nõutava (minimaalse) tundide arvuga (270 tundi);

- **lisakulud** (kindla määraga toetussummad) – Jean Monnet' õppetooli puhul lisatakse eespool nimetatud kuludele täiendavad 10%, mis hõlmab õppetooli raames toimuva täiendava akadeemilise tegevusega seotud kulusid, nagu personalikulud, reisi- ja elamiskulud, levitamiskulud, õpetamismaterjalidega seotud kulud, kaudsed kulud jne.

ELi rahastatava toetuse lõppsummaks on maksimaalselt 75% väljaarvutatud kogukuludest, pidades ühtlasi kinni Jean Monnet' õppetooli puhul kehtestatud toetuse ülemmäärast (50 000 eurot).

Jean Monnet' õppetoolide puhul kohaldatavad konkreetsed summad leiab juhendi käesolevast osast Jean Monnet' meetmeid käsitleva peatüki lõpus olevast jaost „Jean Monnet' ühikukulud".

JEAN MONNET' TIPPKESKUSED

MIS ON JEAN MONNET' TIPPKESKUS?

Jean Monnet' tippkeskus on Euroopa Liitu käsitlevate teemadega seotud pädevuse ja teadmiste keskus.

Tippkeskuse akadeemilise vastutuse peab enda kanda võtma Jean Monnet' õppetooli juhataja. Jean Monnet' tippkeskus koondab kõrgetasemeliste ekspertide (sh Jean Monnet' õppetoolide ja/või Jean Monnet' moodulite koordinaatorite) teadmisi ja pädevusi. Selle eesmärk on luua Euroopa uuringute eri valdkondade ja vahendite koostoime ning töötada välja ühised riikidevahelised tegevused ja struktuursed sidemed teiste riikide akadeemiliste institutsioonidega. Tippkeskus tagab ka avatuse kodanikuühiskonnale.

Jean Monnet' tippkeskuste oluline ülesanne on jõuda üliõpilasteni teaduskondades, kus Euroopa Liidu teemasid tavaliselt ei käsitleta, ning samuti poliitikakujundajateni, riigiteenistujateni, kodanikuühiskonna organiseerunud liikmeteni ja laiema avalikkuseni üldiselt.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Jean Monnet' tippkeskuses võidakse teostada üht või mitut järgmistest tegevustest:

- korraldada ja koordineerida Euroopa Liidu uuringutega seotud inimressursse ja dokumente;
- juhtida teadustegevust konkreetsetel Euroopa Liitu käsitlevatel teemadel (teadustöö funktsioon);
- töötada välja ELi teemadega seotud sisu ja vahendeid, et ajakohastada olemasolevaid kursuseid ja õppekavasid (õpetamisfunktsioon);
- edendada ELiga seotud arutelu ja kogemuste vahetamist (eksperdirühma funktsioon);
- avaldada süsteemselt teadustegevuse tulemusi.

MILLINE ON JEAN MONNET' TIPPKESKUSE TEGEVUSES OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Kõrgkoolid, kellel on kavas luua Jean Monnet' tippkeskus, peaksid mõtisklema selle strateegilise arengu üle. Nad peaksid esitama oma parimatele õpetamis- ja teadustööga tegelevatele ekspertidele suuniseid ja visiooni, et luua koostoime, mis võimaldab kõrgetasemelist koostööd konkreetsetel ELiga seotud teemadel. Nad peaksid toetama ja edendama keskuse algatusi ja nende arengut.

Kõrgkoolid peavad jätkama Jean Monnet' tippkeskuse tegevust kogu projekti kestel, sealhulgas asendama vajaduse korral akadeemilise koordinaatori. Kui kõrgkool on kohustatud algse akadeemilise koordinaatori asendama, tuleb heakskiidu saamiseks esitada kirjalik taotlus rakendusametile. Uus akadeemiline koordinaator peab juhatama ka Jean Monnet' õppetooli.

Tippkeksus võib teha koostööd mitmete samas linnas või piirkonnas asutatud õppeasutuste/organisatsioonidega. Igal juhul peab see olema selget nime kandev kõrgkooli hallatav institutsioon või struktuur, mis on spetsialiseerunud Euroopa Liidu uuringutele.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' TIPPKESKUSE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' tippkeskus peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik millises maailma riigis asutatud kõrgkool. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Projekti kestus	Kolm aastat. Jean Monnet' keskuseid, õppetoole ja mooduleid käsitlevate kolmeaastaste lepingute (mida on välja antud alates 2011. aastast) omanikud peavad ootama enne sama liiki projekti kohta uue taotluse esitamist seni, kuni eelmise lepinguperioodi lõppemisest on möödunud üks akadeemiline aasta. See kohustuslik ooteaeg ei kehti juhul, kui uus ettepanek esitatakse teist liiki projekti kohta, näiteks kui endine õppetooli juhataja esitab moodulit käsitleva taotluse. Peale selle võib rakendatavat moodulit käsitleva lepingu omanik esitada taotluse uue mooduli kohta, kui selle sisu on erinev.
Meetme kestus	Kolm aastat.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.
Muud kriteeriumid	Tippkeskuse loomist taotlev kõrgkool peab määrama Jean Monnet' õppetooli juhataja, kes võtab enda kanda keskuse akadeemilise vastutuse. Seepärast saavad Jean Monnet' tippkeskuse loomist taotleda vaid need kõrgkoolid, kus on varasema projektikonkursi raames juba loodud Jean Monnet' õppetool. Ühes kõrgkoolis saab toetada vaid üht Jean Monnet' tippkeskust.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jaod „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?" ja „Mis on Jean Monnet' tipp-keskus?") - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, teadus- ja arutelutegevuste väljatöötamist - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses Euroopa uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meetmeid ellu viivas haridusasutuses kui ka riigi tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - haridusasutused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - haridusasutused või akadeemiliste ringkondade esindajad, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus
Projektimeeskonna kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja eksperttead-miste asjakohasus
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 25 punkti)	▪ õpetamistegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - Jean Monnet' meedet elluviivale haridusasutusele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS JEAN MONNET' TIPPKESKUSE KOHTA TEADA?

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Jean Monnet' tippkeskused peavad levitama ja kasutama organiseeritud õpetamis- ja teadustegevuse tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Tulemuste mõju suurendamiseks peaksid tippkeskused looma ja pakkuma oma levitamistegevuse raames avatud õppematerjale ning kaasama avatud haridusega seotud tegevusi, et reageerida tehnoloogia edusammudele. Sellega edendataks paindlikumaid ja loovamaid õppimisviise ning jõutaks üha suurema arvu üliõpilaste, spetsialistide, poliitikakujundajate ja teiste huvitatud rühmadeni.

Jean Monnet' tippkeskustel palutakse ajakohastada oma keskust käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Neid julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, tagatakse laiema avalikkuse kursis hoidmine õppeasutuste ja nende pakutavate Jean Monnet' kursustega. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

Tippkeskusi ärgitatakse:
- osalema Euroopa ja riigi tasandil levitamis- ja teavitamisüritustel;
- korraldama koos poliitikakujundajatega ning kodanikuühiskonna organiseerunud liikmete ja koolidega kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil üritusi (loenguid, seminare, õpikodasid jne);
- levitama oma tegevuse tulemusi, korraldades seminare või loenguid, mis on suunatud ja kohandatud avalikkusele ja kodanikuühiskonna esindajatele;
- looma võrgustikke teiste Jean Monnet' tippkeskuste, Jean Monnet' õppetoolide, moodulite koordinaatoritega ja toetust saavate õppeasutustega;
- kasutama avatud õppematerjale, avaldama oma tegevuse kokkuvõtted, sisututvustused ja tegevuskavad ning

oodatavad tulemused.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti väljavalimise korral kohaldatakse toetuse andmisel järgmiseid rahastamiseeskirju:

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Abikõlblikud otsesed kulud: ▪ personalikulud, ▪ reisi- ja elamiskulud, ▪ allhangetega seotud kulud (kuni 30% abikõlblikest kuludest), ▪ seadmetega seotud kulud (kuni 10% abikõlblikest kuludest), ▪ õpetamiskulud, ▪ muud kulud; abikõlblikud kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	80% kõikidest toetuskõlblikest kuludest (v.a juhul, kui taotleja soovib väiksemat toetusprotsenti) kuni 100 000 eurot	Tingimus: eesmärgid ja tööprogramm peavad olema taotlusvormis selgelt välja toodud

JEAN MONNET' TOETUS AKADEEMILISTELE ASUTUSTELE JA ÜHENDUSTELE

A. JEAN MONNET' TOETUS AKADEEMILISTELE ASUTUSTELE

Jean Monnet' meetme raames pakutakse tuge akadeemilistele asutustele, mis edendavad magistri- või doktoriõppe tasandil ja/või muid asjakohaseid sidusrühmi silmas pidades Euroopa Liitu käsitlevate õppeainetega seotud õpetamis- ja koolitamistegevust. Samuti toetatakse tegevust, mille eesmärk on täiustada, analüüsida ja propageerida Euroopa Liitu käsitlevaid õppeaineid.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Akadeemilised asutused võivad tegeleda toetuse saamise perioodil kõikvõimalike tegevustega, näiteks:

koguda, täiustada, analüüsida ja levitada Euroopa Liiduga seotud fakte ja teadmisi;
korraldada Euroopa Liidu teemalisi magistriõppekursusi või praktikutele ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste töötajatele professionaalset täiendusõpet.

MILLINE ON AKADEEMILISTE ASUTUSTE ROLL?

Jean Monnet' akadeemilistest asutustest peaksid saama tugikeskused nendes Euroopa Liiduga seotud valdkondades, millega nad tegelevad.

Nad võtavad enda kanda võimendaja rolli ja levitavad teadmisi. Samuti aitavad nad koguda ja kasutada teavet ning esitada konkreetsetel teemadel analüüse ja visioone.

Oma projektiettepanekute eest vastutavad akadeemilised asutused lõppkokkuvõttes ise. Nad on kohustatud viima oma tööprogrammis kirjeldatud meetmeid ellu kogu toetusperioodi kestel.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' AKADEEMILISTE ASUTUSTE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' akadeemilised asutused peavad programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Euroopa lõimumisuuringute valdkonnas tegutsevad akadeemilised asutused, mis on asutatud ükskõik millises maailma riigis, v.a programmi Erasmus+ õiguslikus aluses määratletud Jean Monnet' määratud institutsioonid ja kõrgkoolid, keda asjaomase riigi asutused sellisena tunnustavad. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Projekti kestus	Kolm aastat.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus **(kuni 25 punkti)**	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jaod „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?" ja „Mis on Jean Monnet' toetus akadeemilistele asutustele?") - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, teadus- ja arutelutegevuste väljatöötamist - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses Euroopa Liidu uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses kui ka riigi tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - haridusasutused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - haridusasutused, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet **(kuni 25 punkti)**	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus
Projektimeeskonna kvaliteet **(kuni 25 punkti)**	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja eksperttead-miste asjakohasus

Mõju ja tulemuste levitamine **(kuni 25 punkti)**	▪ õpetamistegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - Jean Monnet' meedet elluviivale haridusasutusele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS AKADEEMILISTELE ASUTUSTELE ANTAVA JEAN MONNET' TOETUSE KOHTA TEADA?

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Selle meetme raames välja valitud akadeemilised asutused peavad levitama ja kasutama oma õpetamis- ja teadustegevuse tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Tulemuste mõju suurendamiseks peaksid akadeemilised asutused looma ja pakkuma oma levitamistegevuse raames avatud õppematerjale ning kaasama avatud haridusega seotud tegevusi, et reageerida tehnoloogia edusammudele. Sellega edendataks paindlikumaid ja loovamaid õppimisviise ning jõutaks üha suurema arvu üliõpilaste, spetsialistide, poliitikakujundajate ja teiste huvitatud rühmadeni.

Kõikidel akadeemilistel asutustel, kellele on antud Jean Monnet' toetus, palutakse ajakohastada oma asutust käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Haldajat julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, tagatakse laiema avalikkuse kursis hoidmine õppeasutuste ja nende pakutavate Jean Monnet' kursustega. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti väljavalimise korral kohaldatakse toetuse andmisel järgmiseid rahastamiseeskirju:

JEAN MONNET' TOETUS AKADEEMILISTELE ASUTUSTELE

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamismehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Toetuskõlblikud otsesed kulud: ▪ personalikulud, ▪ reisi- ja elamiskulud, ▪ allhangetega seotud kulud (kuni 30% abikõlblikest kuludest), ▪ seadmetega seotud kulud (kuni 10% abikõlblikest kuludest), ▪ õpetamiskulud, ▪ muud kulud; toetuskõlblikud kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	Ülemmäär puudub 80% toetuskõlblikest kuludest (v.a juhul, kui taotleja soovib väiksemat toetusprotsenti)	Tingimus: eesmärgid ja tööprogramm peavad olema taotlusvormis selgelt välja toodud

B. JEAN MONNET' TOETUS ÜHENDUSTELE

Jean Monnet' meetme raames toetatakse akadeemilisi ühendusi, mille selge eesmärk on aidata kaasa Euroopa lõimumisprotsessi uurimisele. Sellised ühendused peaksid olema valdkonnaülesed ning avatud asjaomases riigis või piirkonnas kõikidele huvitatud õppejõududele, õpetajatele ja teadlastele, kes on spetsialiseerunud Euroopa Liiduga seotud teemadele. Ühendused peaksid olema Euroopa Liidu uuringutega tegelevates akadeemilistes ringkondades esinduslikud piirkonna, riigi või riigiülesel tasandil. Toetatakse vaid neid ühendusi, mis on ametlikult registreeritud ja mis on iseseisvad juriidilised isikud.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Akadeemilised ühendused võivad tegeleda toetuse saamise perioodil kõikvõimalike tegevustega, näiteks:

- korraldada ja ellu viia Euroopa Liidu uuringute ja Euroopa Liidu teemadega tegelevate ühenduste põhikirjajärgset tegevust (nt uudiskirja avaldamine, spetsiaalse veebisaidi loomine, iga-aastase juhatuse koosoleku korraldamine, Euroopa Liiduga seotud teemade nähtavuse suurendamiseks ette nähtud spetsiaalsete esitluste korraldamine);
- avalikustada Euroopa Liiduga seotud fakte laiemale avalikkusele, millega suurendatakse kodanikuaktiivsust.

MILLINE ON AKADEEMILISTE ÜHENDUSTE ROLL?

Jean Monnet' akadeemilistest ühendustest peaksid saama tugikeskused nendes Euroopa Liiduga seotud valdkondades, millega nad tegelevad.

Nad võtavad endale võimendaja rolli ja levitavad teadmisi. Samuti aitavad nad koguda ja kasutada teavet ning esitada konkreetsetel teemadel analüüse ja visioone.

Oma projektiettepanekute eest vastutavad akadeemilised ühendused lõppkokkuvõttes ise. Nad on kohustatud viima oma tööprogrammis kirjeldatud meetmeid ellu kogu toetusperioodi kestel.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' AKADEEMILISTE ÜHENDUSTE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' akadeemilised ühendused peavad programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Iga Euroopa Liidu uuringutele spetsialiseerunud õppejõudude või teadlaste ühendus, mis on loodud ükskõik millises maailma riigis. Ühenduse selge eesmärk peab olema aidata kaasa Euroopa lõimumisprotsessi uurimisele riigi või riikidevahelisel tasandil. Ühendus peab olema laadilt valdkonnaülene. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Projekti kestus	Kolm aastat.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus **(kuni 25 punkti)**	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jaod „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?" ja „Mis on Jean Monnet' toetus akadeemilistele ühendustele?") - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - sobib projektiettepanek selleks, et toetada akadeemiliste ühenduste põhikirjajärgset tegevust ja edendada Euroopa Liiduga seotud faktide tutvustamist laiemale avalikkusele - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meedet ellu viivas akadeemilises ühenduses Euroopa Liidu uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meedet ellu viivas akadeemilises ühenduses kui ka riigi tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - akadeemilised ühendused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - akadeemilised ühendused, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet **(kuni 25 punkti)**	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kooskõlasobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus

Projektimeeskonna kvaliteet **(kuni 25 punkti)**	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja ekspertteadmiste asjakohasus
Mõju ja tulemuste levitamine **(kuni 25 punkti)**	▪ tegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - Jean Monnet' meedet elluviivale akadeemilisele ühendusele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas akadeemilises ühenduses ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS AKADEEMILISTELE ÜHENDUSTELE ANTAVA JEAN MONNET' TOETUSE KOHTA TEADA?

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Selle meetme raames välja valitud akadeemilised ühendused peavad levitama ja kasutama oma propageerimistegevuse tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Tulemuste mõju suurendamiseks peaksid akadeemilised ühendused looma ja pakkuma oma levitamistegevuse raames avatud õppematerjale ning kaasama avatud haridusega seotud tegevusi, et reageerida tehnoloogia edusammudele. Sellega edendataks paindlikumaid ja loovamaid õppimisviise ning jõutaks üha suurema arvu üliõpilaste, spetsialistide, poliitikakujundajate ja teiste huvitatud rühmadeni.

Kõikidel ühendustel, kellele on antud Jean Monnet' toetus, palutakse ajakohastada oma ühendust käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Neid julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, tagatakse laiema avalikkuse kursis hoidmine akadeemiliste ühenduste ja nende Jean Monnet' meetmetega. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

Projekti väljavalimise korral kohaldatakse toetuse andmisel järgmiseid rahastamiseeskirju:

JEAN MONNET' TOETUS AKADEEMILISTELE ÜHENDUSTELE

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamismehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Abikõlblikud otsesed kulud: ▪ personalikulud, ▪ reisi- ja elamiskulud, ▪ allhangetega seotud kulud (kuni 30% abikõlblikest kuludest), ▪ seadmetega seotud kulud (kuni 10% abikõlblikest kuludest), ▪ muud kulud; toetuskõlblikud kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	Kuni 50 000 eurot 80% toetuskõlblikest kuludest (v.a juhul, kui taotleja soovib väiksemat toetusprotsenti)	Tingimus: eesmärgid ja tööprogramm peavad olema taotlusvormis selgelt välja toodud

JEAN MONNET' VÕRGUSTIKUD (POLIITILINE ARUTELU AKADEEMILISTE RINGKONDADEGA)

MIS ON JEAN MONNET' VÕRGUSTIK?

Jean Monnet' võrgustike raames toetatakse Euroopa Liidu uuringute valdkonnas rahvusvaheliste osalejate (kõrgkoolide, tippkeskuste, osakondade, meeskondade, üksikute ekspertide jne) konsortsiumide loomist ja arendamist.

Võrgustikud aitavad koguda teavet, vahetada tavasid, täiustada teadmisi ja toetada Euroopa lõimumisprotsessi kogu maailmas. Selle meetmega võidakse aidata edendada ka spetsiaalset tegevust toetavaid olemasolevaid võrgustikke, eeskätt soodustades noorte teadlaste tegelemist ELi käsitlevate teemadega.

Need projektid põhinevad ühepoolsetel ettepanekutel, milles keskendutakse tegevustele, mida ei ole võimalik riigi tasandil edukalt ellu viia, ja neis peab kaasa lööma vähemalt viis partnerinstitutsiooni (sh taotlev institutsioon) vähemalt viiest eri riigist. Eesmärk on ellu viia projekte, millel on pigem riikidevaheline kui riiklik mõõde.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Projekti kestel võidakse teostada võrgustike raames kõikvõimalikke tegevusi, näiteks:

- koguda ja täiustada teavet ja tulemusi, mis on seotud ELi uuringute valdkonnas toimuva kõrgetasemelise teadus- ja õpetamistegevuse puhul kohaldatava metoodikaga;
- tõhustada eri kõrgkoolide ja teiste asjakohaste asutuste koostööd Euroopas ja kogu maailmas;
- vahetada heade tavade vastastikuse edendamise eesmärgil teadmisi ja oskusteavet;
- soodustada koostööd ning luua koos avaliku sektori osalejate ja Euroopa Komisjoni talitustega olulistel ELiga seotud teemadel kõrgetasemeline teadmiste vahetamise platvorm.

MILLINE ON JEAN MONNET' VÕRGUSTIKES OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Jean Monnet' võrgustikest peaksid saama tugikeskused nendes Euroopa Liiduga seotud valdkondades, mida nad hõlmavad. Võrgustikud omandavad võimendaja rolli ja nende raames levitatakse teadmisi. Samuti aitavad nad koguda ja kasutada teavet ning esitada konkreetsetel teemadel analüüse ja visioone.

Lõplik vastutus nende projektiettepanekute eest lasub Jean Monnet' võrgustikke koordineerivatel kõrgkoolidel. Nad on kohustatud viima oma tööprogrammis kirjeldatud meetmeid ellu kogu toetusperioodi kestel.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' VÕRGUSTIKE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' võrgustik peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Kõrgkool või mõni muu Euroopa lõimumise valdkonnas tegutsev organisatsioon, mis on asutatud ükskõik millises maailma riigis. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Taotleja peab koordineerima võrgustikku, mis koosneb vähemalt viiest osalevast institutsioonist, mis on pärit viiest eri riigist. Määratud Euroopa institutsioonidel, kelle eesmärgid ühtivad Euroopa huvidega (määratletud programmi Erasmus+ õiguslikus aluses), ei ole õigust esitada selle meetme alusel taotlust.
Projekti kestus	Kolm aastat.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jaod „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?" ja „Mis on Jean Monnet' võrgustik?") - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, teadus- ja arutelutegevuste väljatöötamist - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja võrgustike liikmeks olevates asutustes Euroopa uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja võrgustiku liikmeks olevates asutustes kui ka riigi ja riikidevahelisel tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - haridusasutused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - haridusasutused või akadeemiliste ringkondade esindajad, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus ▪ võrgustiku tegevuse ülesehitus ja juhtimine, sealhulgas liikmetevahelised suhtluskanalid
Projektimeeskonna kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja eksperditeadmiste asjakohasus ▪ võrgustiku koosseis, pidades silmas geograafilist ulatust ja pädevuste vastastikust täiendavust

Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 25 punkti)	▪ õpetamistegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik ja võimendav mõju: - Jean Monnet' meedet ellu viivale haridusasutusele ja võrgustiku liikmeks olevatele asutustele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute korral, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS VÕRGUSTIKELE ANTAVA JEAN MONNET' TOETUSE KOHTA TEADA?

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Selle meetme alusel välja valitud võrgustike raames tuleb levitada ja kasutada võrgustikes toimunud õpetamis- ja teadustegevuse tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Tulemuste mõju suurendamiseks tuleks võrgustike levitamistegevuse raames luua võrgustike eesmärkidele kohandatud vahendeid ja ettevõtmisi.

Jean Monnet' võrgustikel palutakse ajakohastada oma võrgustikku käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Haldajat julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, tagatakse laiema avalikkuse kursis hoidmine Jean Monnet' võrgustike tegevusega. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti väljavalimise korral kohaldatakse toetuse andmisel järgmiseid rahastamiseeskirju:

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Toetuskõlblikud otsesed kulud: ▪ personalikulud, ▪ reisi- ja elamiskulud, ▪ allhangetega seotud kulud (kuni 30% abikõlblikest kuludest), ▪ seadmetega seotud kulud (kuni 10% abikõlblikest kuludest), ▪ õpetamiskulud, ▪ muud kulud; toetuskõlblikud kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	Kuni 300 000 eurot 80% toetuskõlblikest kuludest (v.a juhul, kui taotleja soovib väiksemat toetusprotsenti)	Tingimus: eesmärgid ja tööprogramm peavad olema taotlusvormis selgelt välja toodud

JEAN MONNET' PROJEKTID (POLIITILINE ARUTELU AKADEEMILISTE RINGKONDADEGA)

MIS ON JEAN MONNET' PROJEKT?

Jean Monnet' projektide raames toetatakse innovatsiooni, vastastikust rikastamist ja Euroopa Liitu käsitleva teabe levitamist. Projektid põhinevad ühepoolsetel ettepanekutel (ehkki kavandatavasse tegevusse võib kaasata teisi partnereid) ning võivad kesta 12–24 kuud.

- **Innovatsiooniprojektide** raames uuritakse uusi vaatenurki ja eri metoodikaid eesmärgiga muuta Euroopa Liiduga seotud teemad atraktiivsemaks ja kohandada neid eri sihtrühmadele (nt projektid, mis keskenduvad ELi-alasele õppele koolides).
- **Vastastikuse rikastamise projektidega** edendatakse Euroopa Liiduga seotud arutelu ja mõttevahetust ning suurendatakse teadmisi liidu ja selle protsesside kohta. Nende projektide eesmärk on täiustada ELiga seotud teadmisi konkreetsetes kontekstides.
- **Teabe levitamise projektides** keskendutakse peamiselt teabe edastamisele ja levitamisele.

MILLIST TEGEVUST JEAN MONNET' PROJEKTIDE RAAMES TOETATAKSE?

Jean Monnet' projekti kestel võidakse teostada kõikvõimalikke tegevusi, näiteks:

- töötada konkreetsetel Euroopa Liiduga seotud teemadel välja ja katsetada uusi metoodikaid, uut sisu ja uusi vahendeid;
- töötada välja akadeemiline sisu ja vahendid, mis on kavandatud spetsiaalselt nende teaduskondade/kõrgkoolide üliõpilastele, kus ELi küsimustega tavaliselt ei tegeleta (nt ELi tarbijakaitsepoliitika veterinaar-/tervishoiu-/meditsiiniteaduskonna üliõpilastele);
- luua konkreetsetes õppeainetes virtuaalsed klassiruumid ja katsetada neid eri kontekstides;
- kavandada, toota ja rakendada iseseisva õppimise vahendeid, millega edendatakse ELis kodanikuaktiivsust;
- töötada välja ja pakkuda asjakohast pedagoogilist sisu ja uusi/kohandatud didaktilisi materjale Euroopa Liidu teemade õpetamiseks põhi- ja keskhariduse tasandil (ELi-alane õpe koolides);
- kujundada välja ja viia ellu õpetajakoolitus ja õpetajate täiendusõpe, andes neile Euroopa Liiduga seotud õppeainete õpetamiseks asjakohased teadmised ja oskused;
- pakkuda põhi- ja keskkooliõpilastele ning kutseõppeasutuste õpilastele spetsiaalselt kavandatud Euroopa Liidu alaseid tegevusi;
- tõsta ühise akadeemilise tegevuse abil teadmiste taset ja/või suurendada teaduskonna/õppetooli/uurimismeeskonna dünaamikat konkreetses teaduskonnas/kõrgkoolis, mis on väljendanud erihuvi või millel on selleks erivajadus;
- töötada ühiselt välja sisu ja õpetada ühiselt üliõpilasi, kaasates mitmeid institutsioone; osalevad institutsioonid võivad korraldada ühistegevusi, luua kursuseid toetavaid vahendeid ja pakkuda ELi-teemalisi kursuseid eeskätt nendes distsipliinides, mida selle uurimisvaldkonnaga tavaliselt ei seostata;
- toetada teabe edastamise ja levitamisega riigiasutuste töötajaid, konkreetsete valdkondade eksperte ja kodanikuühiskonda tervikuna;
- korraldada olulistel Euroopa Liiduga seotud teemadel konverentse, seminare ja/või ümarlaudu.

MILLINE ON JEAN MONNET' PROJEKTIS OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE ROLL?

Projektiettepanekut esitav haridusasutus peab koostama selge ja jätkusuutliku strateegia koos üksikasjaliku tööprogrammiga, mis sisaldab teavet oodatavate tulemuste kohta. Asjaomane asutus peab põhjendama kavandatavate meetmete vajalikkust, selgitama, kes on otsesed ja kaudsed toetusesaajad, ning tagama kõikide osalevate organisatsioonide aktiivse kaasalöömise.

Ettepanekutele kirjutab alla kõrgkooli (või muu abikõlbliku organisatsiooni) seaduslik esindaja ning neis esitatakse teave taotleva haridusasutuse õigusliku seisundi, eesmärkide ja tegevuse kohta.
Lõplik vastutus projektiettepanekute eest lasub kõrgkoolil (või muul abikõlblikul organisatsioonil). Nad on kohustatud viima oma projektides kirjeldatud meetmeid ellu kogu projekti kestel.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE JEAN MONNET' PROJEKTI HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele Jean Monnet' projekt peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Kõrgkool või mõni muu Euroopa Liiduga seotud valdkonnas tegutsev organisatsioon, mis on asutatud ükskõik millises maailma riigis. Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta. Määratud institutsioonidel, kelle eesmärgid ühtivad Euroopa huvidega (määratletud programmi Erasmus+ õiguslikus aluses), ei ole õigust esitada selle meetme alusel taotlust. Põhi- ja keskkoolidel ei ole õigust esitada taotlust, ehkki nad võivad osaleda aktiivselt meetmete elluviimises.
Osalevate organisatsioonide arv	Taotlusvormi saab märkida ühe organisatsiooni (taotleja). Hilisemas etapis võib projekti kaasata teisi organisatsioone.
Projekti kestus	12–24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **26. veebruaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. septembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse ka asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 25 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jaod „Millised on Jean Monnet' meetmete eesmärgid?" ja „Mis on Jean Monnet' projekt?") - Jean Monnet' (innovatsioonialaste, vastastikuse rikastamise ja teabe levitamise) projektide erieesmärke - osalevate organisatsioonide ja kaasatud õpetlaste vajadusi ja eesmärke ▪ mil määral: - sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, teadus- ja arutelutegevuste väljatöötamist - esineb projektiettepanekus tõendeid akadeemilise lisaväärtuse kohta - edendatakse projektiettepanekuga Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses Euroopa uuringuid - suurendatakse projektiettepanekuga selle uurimisvaldkonna nähtavust nii Jean Monnet' meetmeid ellu viivas haridusasutuses kui ka riigi tasandil ▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse järgmiseid meetme esmatähtsaid sihtrühmi: - haridusasutused, mis on asutatud Jean Monnet' meetmega hõlmamata riikides - haridusasutused või akadeemiliste ringkondade esindajad, kellele Jean Monnet' vahendeid veel ei eraldata

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, hindamis-, järelmeetmete võtmise ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide ja meetmete ning kavandatava eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus
Projektimeeskonna kvaliteet (kuni 25 punkti)	▪ mil määral on projektiettepanekuga kaasatud kõige silmapaistvamaid akadeemilise personali liikmeid, kellel on konkreetsetes Euroopa Liidu uuringute valdkondades suurepärane profiil ja kvalifikatsioon, mis on dokumenteeritud nende kõrgetasemelist tegevust kinnitavate tõenditega ▪ projekti raames elluviidavatesse meetmetesse kaasatud kõige silmapaistvamate akadeemilise personali liikmete profiili ja ekspertteadmiste asjakohasus ▪ projektide puhul, millega võetakse sihikule põhi- ja keskkooliõpilased: asjakohaste pedagoogiliste oskustega töötajate kaasamine projekti
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 25 punkti)	▪ õpetamistegevuse tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - Jean Monnet' meedet elluviivale haridusasutusele - Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele - muudele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja isikutele ▪ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada meetmete tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas haridusasutuses ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt 13 punkti.

MIDA VEEL TULEKS JEAN MONNET' PROJEKTI KOHTA TEADA?

TULEMUSTE LEVITAMINE JA MÕJU

Jean Monnet' projektide raames tuleb levitada ja kasutada meetmete tulemusi väljaspool otseselt kaasatud sidusrühmi. Sellega suurendatakse märkimisväärselt nende mõju ja aidatakse kaasa süsteemse muutuse toimumisele.

Jean Monnet' projekti haldajal palutakse ajakohastada oma projekti käsitlevat rubriiki programmi Erasmus+ spetsiaalses veebipõhises vahendis, kuhu koondatakse kogu Jean Monnet' meetmeid käsitlev teave. Neid julgustatakse innukalt kasutama olemasolevaid asjakohaseid platvorme ja vahendeid (st Jean Monnet' kataloogi, Jean Monnet' virtuaalkogukonda). Nende vahendite abil, mis moodustavad osa programmi Erasmus+ üldisest IT-vahendist, tagatakse laiema avalikkuse tulemustega kursis hoidmine. Toetusesaajatel palutakse täiendada seda vahendit korrapäraselt oma töö tulemustega.

Jean Monnet' projektide haldajaid ärgitatakse:
- osalema riigi ja Euroopa tasandil levitamis- ja teavitamisüritustel;
- korraldama koos poliitikakujundajatega ning kodanikuühiskonna organiseerunud liikmete ja koolidega kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil üritusi (loenguid, seminare, õpikodasid jne);
- levitama oma tegevuse tulemusi, korraldades seminare või loenguid, mis on suunatud ja kohandatud avalikkusele ja kodanikuühiskonna esindajatele;
- looma võrgustikke tippkeskuste, Jean Monnet' õppetoolide, moodulite koordinaatorite ning toetust saavate akadeemiliste asutuste ja ühendustega;
- kasutama avatud õppematerjale, avaldama oma tegevuse kokkuvõtted, sisututvustused ja tegevuskavad ning oodatavad tulemused.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest.

Jean Monnet' projekti jaoks antav maksimumtoetus: 60 000 eurot (mis katab kogukuludest kuni 75%)

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa
Osalemine konverentsidel	Toetus, mis aitab katta konverentside, seminaride, õpikodade jms korraldamisega seotud kulud, v.a kulud, mis on seotud mujalt pärit esinejate osalemisega	Ühikukulud	D.2 päevas osaleja kohta
Reisikulud (mujalt pärit esinejad)	Reisi pikkusel põhinev toetus, mis aitab katta konverentsidel osalevate mujalt pärit esinejate reisikulud; reisi pikkuse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni vahemaa arvutamise kalkulaatorit,[131] märkides ära ühel suunal läbitava vahemaa, et oleks võimalik arvutada ELi toetus, millega toetatakse edasi-tagasi sõitu[132]	Ühikukulud	Kui reisi pikkus on 100–499 km: 180 eurot osaleja kohta
			Kui reisi pikkus on 500–1999 km: 275 eurot osaleja kohta
			Kui reisi pikkus on 2000–2999 km: 360 eurot osaleja kohta
			Kui reisi pikkus on 3000–3999 km: 530 eurot osaleja kohta
			Kui reisi pikkus on 4000–7999 km: 820 eurot osaleja kohta
			Kui reisi pikkus on 8000 km või enam: 1100 eurot osaleja kohta
Elamiskulud (mujalt pärit esinejad)	Toetus, mis aitab katta konverentsil osalevate mujalt pärit esinejate elamiskulud	Ühikukulud	D.3 päevas osaleja kohta

[131] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

[132] Nt kui Madridist (Hispaaniast) pärit isik osaleb meetmes, mis viiakse ellu Roomas (Itaalias), peab taotluse esitaja a) arvutama välja vahemaa Madridist Rooma (1365,28 km); b) valima sobiva reisi pikkuse vahemiku (500–1999 km) ja c) arvutama ELi toetuse, millega aidatakse katta osaleja kulud seoses reisimisega Madridist Rooma ja tagasi.

Täiendavad meetmed	Toetus, et katta lisakulud, mis on seotud käesoleva meetme raames välja töötatud täiendavate meetmetega, nagu ürituse akadeemilised järelmeetmed; veebisaidi loomine ja haldamine; väljaannete koostamine, trükkimine ja levitamine; tõlkimine	Ühekordne toetus	25 000 eurot

Jean Monnet' projektide puhul kohaldatavad konkreetsed summad leiab juhendi käesolevast osast Jean Monnet' meetmeid käsitleva peatüki lõpus olevast jaost „Jean Monnet' ühikukulud".

JEAN MONNET' ÜHIKUKULUD

D.1 – RIIKLIKUD ÕPETAMISKULUD (EURODES ÕPPETÖÖ TUNNI KOHTA)

Summad sõltuvad riigist, kus õpetamine toimub.

Programmiriigid	
Belgia	200
Bulgaaria	80
Tšehhi Vabariik	107
Taani	200
Saksamaa	200
Eesti	107
Iirimaa	172
Kreeka	129
Hispaania	161
Prantsusmaa	184
Horvaatia	96
Itaalia	166
Küpros	151
Läti	98
Leedu	106
Luksemburg	200
Ungari	104
Malta	138
Madalmaad	200
Austria	200
Poola	104
Portugal	126
Rumeenia	81
Sloveenia	136
Slovakkia	114
Soome	193
Rootsi	200
Ühendkuningriik	184
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	80
Island	159
Liechtenstein	80
Norra	200
Türgi	87
Partnerriigid	
Ameerika Ühendriigid	200
Antigua ja Barbuda	92
Araabia Ühendemiraadid	200
Austraalia	200
Bahrein	110
Barbados	94
Brunei	200
Ekvatoriaal-Guinea	131
Hongkong	200
Iisrael	144
Jaapan	178
Katar	200
Korea Vabariik	153
Kuveit	200
Liibüa	90
Mehhiko	86
Omaan	131
Saint Kitts ja Nevis	84
Saudi Araabia	126
Seišellid	126
Singapur	200
Šveits	200
Trinidad ja Tobago	115
Tšiili	83
Uus-Meremaa	153
Venemaa territoorium (nagu on seda tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	109
Muud riigid	80

D.2 – RIIKLIKUD KONVERENTSIKULUD (EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse.

Programmiriigid	
Belgia	88
Bulgaaria	40
Tšehhi Vabariik	55
Taani	94
Saksamaa	90
Eesti	47
Iirimaa	75
Kreeka	56
Hispaania	70
Prantsusmaa	80
Horvaatia	42
Itaalia	73
Küpros	66
Läti	43
Leedu	47
Luksemburg	144
Ungari	46
Malta	60
Madalmaad	97
Austria	94
Poola	45
Portugal	55
Rumeenia	40
Sloveenia	59
Slovakkia	50
Soome	84
Rootsi	95
Ühendkuningriik	81
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	40
Island	69
Liechtenstein	40
Norra	138
Türgi	40

Partnerriigid	
Ameerika Ühendriigid	109
Araabia Ühendemiraadid	107
Argentiina	44
Austraalia	90
Bahrein	43
Barbados	41
Brunei	115
Ekvatoriaal-Guinea	57
Hongkong	117
Iisrael	63
Jaapan	78
Kanada	89
Katar	194
Korea Vabariik	67
Kuveit	110
Macao	154
Omaan	57
Saudi Araabia	55
Seišellid	55
Singapur	133
Šveits	118
Trinidad ja Tobago	50
Uus-Meremaa	67
Venemaa territoorium (nagu on seda tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	48
Muud riigid	40

D.3 – MUJALT PÄRIT ESINEJATE ELAMISKULUD (EURODES PÄEVAS)

Summad sõltuvad riigist, kus meedet ellu viiakse.

Programmiriigid	
Belgia	232
Bulgaaria	227
Tšehhi Vabariik	230
Taani	270
Saksamaa	208
Eesti	181
Iirimaa	254
Kreeka	222
Hispaania	212
Prantsusmaa	245
Horvaatia	180
Itaalia	230
Küpros	238
Läti	211
Leedu	183
Luksemburg	237
Ungari	222
Malta	205
Madalmaad	263
Austria	225
Poola	217
Portugal	204
Rumeenia	222
Sloveenia	180
Slovakkia	205
Soome	244
Rootsi	257
Ühendkuningriik	276
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	210
Island	245
Liechtenstein	175
Norra	220
Türgi	220

Partnerriigid	
Afganistan	125
Albaania	210
Alžeeria	170
Ameerika Ühendriigid	280
Andorra	195
Angola	280
Antigua ja Barbuda	225
Araabia Ühendemiraadid	265
Argentiina	285
Armeenia	280
Aserbaidžaan	270
Austraalia	210
Bahama	190
Bahrein	275
Bangladesh	190
Barbados	215
Belize	185
Benin	150
Bhutan	180
Boliivia	150
Bosnia ja Hertsegovina	200
Botswana	185
Brasiilia	245
Brunei	225
Burkina Faso	145
Burundi	165
Cabo Verde	125
Colombia	170
Cooki saared	185
Costa Rica	190
Côte d'Ivoire	190
Djibouti	235
Dominica	215
Dominikaani Vabariik	230
Ecuador	190
Egiptus	205
Ekvatoriaal-Guinea	145
El Salvador	180
Eritrea	130
Etioopia	195
Fidži	170
Filipiinid	210
Gabon	190
Gambia	170
Ghana	210
Grenada	215
Gruusia	295
Guatemala	175
Guinea-Bissau	140
Guinea Vabariik	185
Guyana	210
Haiti	190
Hiina	210
Honduras	175
Hongkong	265
Ida-Timor	160
Iisrael	315
India	245
Indoneesia	195
Iraak	145
Iraan	200
Jaapan	405
Jamaica	230
Jeemen	225
Jordaania	195
Kambodža	165
Kamerun	160
Kanada	230
Kasahstan	245
Katar	200
Kenya	225
Kesk-Aafrika Vabariik	140

Kiribati	205
Komoorid	135
Kongo (Demokraatlik Vabariik)	245
Kongo (Vabariik)	185
Korea Rahvademokraatlik Vabariik	230
Korea Vabariik	300
Kosovo (ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1244/1999 alusel)	220
Kuuba	225
Kuveit	280
Kõrgõzstan	255
Laos	195
Lesotho	150
Libeeria	235
Liibanon	260
Liibüa	225
Lõuna-Aafrika	195
Macao	150
Madagaskar	155
Malaisia	250
Malawi	215
Maldiivid	185
Mali	155
Maroko	205
Marshalli Saared	185
Mauritaania	125
Mauritius	200
Mehhiko	255
Mikroneesia	190
Moldova	250
Monaco	170
Mongoolia	160
Montenegro	220
Mosambiik	200
Myanmar/Birma	125
Namiibia	135
Nauru	185
Nepal	185
Nicaragua	185
Nigeeria	235
Niger	125
Niue	185
Omaan	205

Paapua Uus-Guinea	190
Pakistan	180
Palau	185
Palestiina	170
Panama	210
Paraguay	190
Peruu	210
Rwanda	225
Saalomoni saared	170
Saint Kitts ja Nevis	270
Saint Lucia	215
Saint Vincent ja Grenadiinid	265
Sambia	185
Samoa	185
San Marino	175
Sao Tome ja Principe	155
Saudi Araabia	280
Senegal	200
Serbia	220
Seišellid	225
Sierra Leone	190
Singapur	225
Somaalia	175
Sri Lanka	155
Sudaan	270
Suriname	180
Svaasimaa	140
Süüria	225
Šveits	220
Tadžikistan	185
Tai	205
Taiwan	255
Tansaania	250
Togo	155
Tonga	155
Trinidad ja Tobago	175
Tšaad	210
Tšiili	245
Tuneesia	145
Tuvalu	185
Türkmenistan	230
Uganda	235

Ukraina territoorium (nagu on seda tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	270
Uruguay	215
Usbekistan	230
Uus-Meremaa	185
Valgevene	225
Venemaa territoorium (nagu on seda tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	365
Vanuatu	170
Vatikani linnriik	175
Venezuela	210
Vietnam	255
Zimbabwe	165
Muud riigid	205

SPORT

MILLISEID MEETMEID TOETATAKSE?

Käesoleva programmijuhendi toel viiakse ellu järgmised spordivaldkonna meetmed:

- koostööpartnerlused;
- mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused.

Peale selle toetatakse programmi Erasmus+ raames meetmeid, mille eesmärk on tugevdada poliitikakujundamise tõendibaasi (uuringud, andmete kogumine, uuringud jne), et edendada dialoogi asjakohaste Euroopa sidusrühmadega (ELi spordifoorum, ELi eesistujariigi korraldatavad üritused, kohtumised, seminarid jne). Euroopa Komisjon viib need meetmed ellu kas otse või oma rakendusameti kaudu.

Erieesmärgid, mida püütakse programmiga Erasmus+ spordi valdkonnas saavutada, on:

- võidelda spordi ausust ohustavate piiriüleste probleemidega, nagu doping, võistluste tulemuste kokkuleppimine ja vägivald, aga ka igasugune sallimatus ja diskrimineerimine;
- edendada ja toetada spordis head juhtimistava ja sportlaste topeltkarjääri;
- edendada vabatahtlikku tegevust spordis, sotsiaalset kaasatust, võrdseid võimalusi ning teadlikkust tervist tugevdava kehalise tegevuse olulisuse kohta läbi suurema osalemise ning võrdse juurdepääsu tagamise liikumisharrastusele.

Nagu on märgitud programmi Erasmus+ käsitlevas määruses, tuleb keskenduda rahvaspordile.

Spordivaldkonna meetmed arendavad eeldatavasti spordis Euroopa mõõdet, luues, jagades ja levitades kogemusi ja teadmisi, mis on seotud erinevate Euroopa tasandil sporti mõjutavate küsimustega.

Programmi Erasmus+ kaudu toetatavad spordiprojektid peaksid suurendama lõppkokkuvõttes kaasalöömist spordis, kehalises tegevuses ja vabatahtlikus tegevuses.

Täpsemalt peaksid need projektid:

- suurendama programmiriikides teadmisi ja teadlikkust spordist ja kehalisest tegevusest;
- suurendama teadlikkust spordi rollist sotsiaalse kaasatuse, võrdsete võimaluste ja tervist tugevdava kehalise tegevuse edendamises;
- tõhustama spordi ja kehalise tegevuse valdkonnas tegutsevate asutuste ja organisatsioonide koostööd;
- edendama eri programmiriikide spordiorganisatsioonide ja teiste asjakohaste organisatsioonide osalemist tõhustatud võrgustikes;
- parandama heade tavade jagamist.

Spordivaldkonna meetmed aitavad eeldatavasti ellu viia Euroopa spordinädalat, mis on komisjoni käima lükatud algatus, et edendada üha vähenevat osalejate taset silmas pidades Euroopa Liidus sporti ja kehalist tegevust.

Euroopa spordinädal võtab kuju aastate jooksul. Lõppkokkuvõttes on see kavandatud ettevõtmisena, mida korraldatakse kindla kalendri järgi (septembri teisel nädalal) ning mis hõlmab ametlikku avamist, põhiüritust ja 3–5 teemapäeva, mis kõik keskenduvad eri teemadele (nt sport ja kool, sport ja ettevõtted, sport ja puue jne). Muu tegevuse seas ärgitatakse Euroopa spordinädala raames korraldama piiriülese teadlikkuse suurendamisega seotud ettevõtmisi.

Esimene Euroopa spordinädal korraldatakse 2015. aasta septembris. ELi tasandil jääb Euroopa spordinädal ajavahemikku 7.–13. september 2015. Euroopa spordinädala raames korraldatavad liikmesriikide üritused võivad toimuda ajavahemikus 7.–30. september 2015.

Lisateavet 2015. aasta Euroopa spordinädala kohta, sealhulgas põhiteemad leiab aadressilt http://ec.europa.eu/sport/events/2015/sport-week_en.htm.

KOOSTÖÖPARTNERLUSED

MILLISED ON KOOSTÖÖPARTNERLUSE EESMÄRGID?

Koostööpartnerlused võimaldavad eri organisatsioonidel ja osalejatel nii spordis kui ka sellest väljaspool – sealhulgas eeskätt kohaliku, piirkonna, riigi ja Euroopa tasandi avaliku sektori asutustel, spordiorganisatsioonidel, spordiga seotud organisatsioonidel ja haridusasutustel – välja kujundada, edastada ja/või rakendada innovaatilisi tavasid spordi ja kehalise tegevuse eri valdkondades. Koostööpartnerlused on eelkõige innovaatilised projektid, mille eesmärk on:

- suurendada osalemist spordis ja kehalises tegevuses, eeskätt toetades Euroopa spordinädala elluviimist;
- suurendada osalemist spordis ja kehalises tegevuses, eeskätt toetades kehalist tegevust käsitlevate ELi suuniste elluviimist;
- edendada sportlaste topeltkarjääri, eeskätt toetades sportlaste topeltkarjääri käsitlevate ELi suuniste elluviimist;
- võidelda dopingu kasutamise vastu, eriti harrastusspordis;
- võidelda tulemuste kokkuleppimise vastu, eelkõige toetades sidusrühmade seas ennetustegevust, teadlikkuse suurendamist ja koostööd;
- edendada spordis vabatahtlikku tegevust;
- toetada innovaatilisi ja hariduslikke meetodeid, et kaotada spordis vägivald, rassism, diskrimineerimine ja sallimatus;
- täiustada spordis head juhtimist;
- edendada spordi valdkonnas sotsiaalset kaasatust ja võrdseid võimalusi, eeskätt toetades ELi strateegiate elluviimist, eriti ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegiat ja ELi puuetega inimeste strateegiat.

Koostööpartnerlused peaksid edendama spordi valdkonnas Euroopa võrgustike loomist ja arenemist. EL saab pakkuda seeläbi võimalusi sidusrühmadevaheliseks tõhustatud koostööks, mida ilma ELi meetmeta ei toimuks. Samuti peaksid koostööpartnerlused edendama koostoimet kohalike, piirkondlike, riiklike ja rahvusvaheliste strateegiatega ja nende strateegiate vahel, et propageerida sporti ja kehalist tegevust ning lahendada spordiga seotud probleeme.

Programmiga Erasmus+ kavatsetakse toetada koostööpartnerluste raames selliste uute projektitüüpide ja uute riikidevahelise koostöö vormide katsetamist ja edasiarendamist spordi valdkonnas, mis tõenäoliselt soodustavad laialdasemalt riiklikest rahastamiskavadest või muudest Euroopa fondidest, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, toetatavate algatuste arengut.

Komisjon korraldab oma rakendusameti kaudu aasta jooksul kaks valikuvooru:

- esimene valikuvoor on koostööpartnerluste jaoks, mille raames viiakse ellu algatusi ja meetmeid 2015. aasta Euroopa spordinädala jooksul ja/või millel on sellega temaatiline seos;

- teine valikuvoor on igat liiki koostööpartnerluste jaoks, mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Programm Erasmus+ võimaldab meetmete puhul, mida võidakse koostööpartnerluste raames ellu viia, suurt paindlikkust, seni kuni projektiettepanekus on tõestatud, et need meetmed on projekti jaoks kindlaks määratud eesmärkide saavutamiseks kõige asjakohasemad. Koostööpartnerlused võivad hõlmata tavaliselt kõikvõimalikke meetmeid, nagu näiteks:

- peamiste sidusrühmade võrgustike loomine;
- heade tavade edendamine, kindlakstegemine ja jagamine;
- koolitus- ja haridusmoodulite ja -vahendite ettevalmistamine, arendamine ja rakendamine;
- meetmed, millega suurendada spordivaldkonna võimendajate pädevusi ning arendada näitajate kontrollimist ja võrdlemist, eriti seoses eetilise käitumise propageerimisega spordirahva seas;
- meetmed, millega suurendada teadlikkust spordi ja kehalise tegevuse lisaväärtusest isiku isikliku, sotsiaalse ja ametialase arengu seisukohalt;
- meetmed, millega edendada innovaatilist koostoimet spordi ning tervishoiu, hariduse, koolituse ja noorte valdkonna vahel;
- meetmed, millega suurendada spordi tõendibaasi, et lahendada ühiskondlikke ja majanduslikke probleeme (eelnimetatud meetmeid toetavate andmete kogumine, uuringud, konsultatsioonid jne);
- eelnimetatud meetmeid toetavad konverentsid, seminarid, kohtumised, üritused ja teadlikkuse suurendamise meetmed.

KES VÕIB OSALEDA KOOSTÖÖPARTNERLUSES?

Koostööpartnerlused on avatud igat liiki avaliku sektori asutustele või mittetulundusorganisatsioonidele, kes tegutsevad spordi ja kehalise tegevuse valdkonnas. Sõltuvalt projekti eesmärgist tuleks koostööpartnerlusse kaasata sobivad ja eripalgelised partnerid, et kasutada ära nende erinevaid kogemusi, profiile ja ekspertteadmisi ning saavutada projekti raames asjakohaseid ja kvaliteetseid tulemusi.

Koostööpartnerluste puhul seatakse sihiks programmiriikides asutatud organisatsioonide koostöö.

Koostööpartnerlusse peaks kuuluma:

- taotleja/koordinaator – organisatsioon, mis esitab kõikide partnerite nimel projektiettepaneku. Kui projektile määratakse toetus, saab taotlejast/koordinaatorist peamine ELi toetuse saaja ja ta kirjutab kõikide osalevate organisatsioonide nimel alla mitme toetusesaajaga toetuslepingule. Tema koordineeriv roll seisneb järgmiste ülesannete täitmises:
  - esindada osalevaid organisatsioone ja tegutseda nende nimel suhtluses Euroopa Komisjoniga,
  - kanda rahalist ja õiguslikku vastutust kogu projekti nõuetekohase rakendamise, haldamise ja rahastamise eest,
  - koordineerida koostööpartnerlust koostöös kõikide teiste projektipartneritega;

- partnerid – organisatsioonid, kes aitavad aktiivselt kaasa koostööpartnerluse ettevalmistamisele, elluviimisele ja hindamisele. Iga partner peab alla kirjutama mandaadile, millega ta volitab koordinaatorit tegutsema projekti elluviimise käigus oma nimel või arvel.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE KOOSTÖÖPARTNERLUSE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele koostööpartnerlus peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikud osalevad organisatsioonid	Ükskõik milline programmi- või mis tahes partnerriigis asutatud mittetulundusorganisatsioon või avaliku sektori asutus (vt käesoleva juhendi A osa jagu „Abikõlblikud riigid"). Selline organisatsioon võib olla näiteks (mittetäielik loetelu): ▪ avalik-õiguslik asutus, mis vastutab spordi eest kohalikul, piirkonna või riigi tasandil; ▪ riiklik olümpiakomitee või riiklik spordiliit; ▪ kohaliku, piirkonna, riigi, Euroopa või rahvusvahelise tasandi spordiorganisatsioon; ▪ riiklik spordiliiga; ▪ spordiklubi; ▪ sportlasi esindav organisatsioon või ametiühing; ▪ spordivaldkonna spetsialiste ja vabatahtlikke (nt treenereid, spordijuhte) esindav organisatsioon või ametiühing; ▪ organisatsioon, mis esindab liikumist „sport kõigile"; ▪ organisatsioon, mis tegutseb kehalise tegevuse propageerimise valdkonnas; ▪ organisatsioon, mis esindab aktiivse puhkuse valdkonda; ▪ organisatsioon, mis tegutseb hariduse, koolituse või noorte valdkonnas.
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõikide projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Koostööpartnerlus on riikidevaheline ja selles peavad kaasa lööma vähemalt viis viiest eri programmiriigist pärit organisatsiooni. Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik osalevad organisatsioonid.

Projekti kestus	Esimese valikuvooru raames esitatud koostööpartnerluse projektid (mis on seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga): kuni 18 kuud. Teise valikuvooru raames esitatud koostööpartnerluse projektid (mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga): 12–36 kuud. Projekti kestus (12, 18, 24, 30 või 36 kuud) tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate meetmete liigist.
Meetme elluviimise koht (kohad)	Meetmed tuleb ellu viia koostööpartnerluses osalevate organisatsioonide riikides (ühes või mitmes).
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Kui projekt on seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga, peavad taotlejad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **22. jaanuaril kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. aprillist kuni 1. septembrini. Kui projekt ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga, peavad taotlejad esitama oma toetustaotluse hiljemalt **14. mail kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates järgmise aasta 1. jaanuarist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalikku lisateavet selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

50% eelarvest eraldatakse soovituslikult projektidele, mille raames tegeletakse järgmiste eesmärkidega:

- sportlaste topeltkarjääri käsitlevate ELi suuniste elluviimise toetamine;
- kehalist tegevust käsitlevate ELi suuniste elluviimise toetamine, sealhulgas Euroopa spordinädala elluviimist toetavad projektid.

50% eelarvest eraldatakse soovituslikult muudele koostööpartnerlust käsitlevas jaos nimetatud eesmärkidele.

Nendes kategooriates hinnatakse projekte järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - Euroopa poliitika eesmärke spordivaldkonnas - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jagu „Millised on koosöö-partnerluse eesmärgid?”) ▪ mil määral: - tugineb projektiettepanek tõelisele ja piisavale vajaduste ana-lüüsile - on eesmärgid selgelt määratletud ja realistlikud ning mil määral on käsitletud neis osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühma-dele olulisi küsimusi - on projektiettepanek innovaatiline ja/või mil määral täiendab see muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud - toob projektiettepanek ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kau-du, mida üks riik ei suudaks üksi tegutsedes saavutada

Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 20 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, järelevalve-, hindamis- ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide, metoodika ning kavandatava tegevuse ja eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus ▪ halduskorra olemasolu ja kvaliteet (tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutused on selgelt määratletud ja realistlikud) ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu ja asjakohasus tagamaks, et projekti elluviimine on kvaliteetne, lõpeb õigeaegselt ja toimub vastavalt eelarvele ▪ mil määral on projekt kulutasuv ja mil määral eraldatakse selle raames igale meetmele asjakohased vahendid
Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet (kuni 20 punkti)	• mil määral: - (kui see on asjakohane) on kaasatud projekti sobiv kooslus täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kellel on profiil, kogemused ja oskusteave, mis on vajalikud selleks, et saavutada edu projekti kõikide aspektide puhul - löövad projektis kaasa isikud, kes omavad ekspertteadmisi sellistes asjakohastes valdkondades nagu spordipoliitika ja -praktika (treenimine, võistlemine, juhendamine jne) ning akadeemilist oskusteavet ning kes suudavad jõuda laiema publikuni - väljendab vastutuse ja ülesannete jagunemine kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalust ▪ kui see on asjakohane, mil määral toob partnerriigist pärit osaleva organisatsiooni kaasamine projekti olulist lisaväärtust (kui see tingimus ei ole täidetud, projekti väljavalimist ei kaaluta)
Mõju ja tulemuste levitamine (kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal ▪ kui see on asjakohane, mil määral on projektiettepanekus kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja andmekandjad tehakse vabalt kättesaadavaks, kuidas neid tutvustatakse avatud litsentside kaudu, ning samuti seda, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid ▪ projekti jätkusuutlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus avaldada jätkuvalt mõju ja tuua tulemusi ka pärast ELi toetuse ärakasutamist

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus" ning „mõju ja tulemuste levitamine" puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumide „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet" ning „projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet" puhul vähemalt 10 punkti).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest:

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Kulud, mis on otseselt seotud projekti täiendavate meetmete elluviimisega, sealhulgas: toetuskõlblikud otsesed kulud, ▪ personalikulud, ▪ reisi- ja elamiskulud, ▪ seadmetega seotud kulud, ▪ tarbekaupade ja tarnetega seotud kulud, ▪ allhangetega seotud kulud, ▪ lõivud, maksud ja tasud, ▪ muud kulud; kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	Maksimumtoetus: **500 000 eurot** kuni 80% kõikidest toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: taotletav eelarve peab olema kavandatavate meetmete seisukohast põhjendatud

MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED

MILLISED ON MITTETULUNDUSLIKE EUROOPA SPORDIÜRITUSTE EESMÄRGID?

Meetme eesmärk on:

- toetada spordi valdkonnas sotsiaalsele kaasatusele ja võrdsetele võimalustele keskenduvate ELi strateegiate, eeskätt ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia ja ELi puuetega inimeste strateegia ning rassilise võrdõiguslikkuse direktiivi elluviimist;
- suurendada osalemist spordis ja kehalises tegevuses, muu hulgas tuginedes kehalist tegevust käsitlevate ELi suuniste elluviimisele;
- toetada Euroopa spordinädala elluviimist.

Komisjon korraldab oma rakendusameti kaudu aasta jooksul kaks valikuvooru:

- esimeses valikuvoorus keskendutakse 2015. aasta Euroopa spordinädala raames korraldatavatele üritustele;

- teises valikuvoorus keskendutakse muudele üritustele, mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga.

MIS ON MITTETULUNDUSLIK EUROOPA SPORDIÜRITUS?

Meetme raames antakse rahalist toetust:
- kogu Euroopat hõlmavate spordiürituste korraldamiseks mõnes programmiriigis;
- riikide ürituste jaoks, mida spordi valdkonnas tegutsevad mittetulundusorganisatsioonid või avaliku sektori asutused korraldavad samal ajal mitmes programmiriigis.

Nende ürituste eeldatavad tulemused on järgmised:

- suurem teadlikkus spordi rollist sotsiaalse kaasatuse, võrdsete võimaluste ja tervist tugevdava kehalise tegevuse edendamises;
- suurem osalemine spordis, kehalises tegevuses ja vabatahtlikus tegevuses.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES TOETATAKSE?

Ürituse toetamine tähendab ELi toetuse määramist individuaalsetele organisatsioonidele, kes vastutavad konkreetse ürituse ettevalmistamise ja korraldamise ning sellega seotud järelmeetmete võtmise eest. Meetme raames toetatakse järgmiseid standardseid tegevusi (mittetäielik loetelu):

- ürituse ettevalmistamises osalevatele sportlastele, treeneritele, korraldajatele ja vabatahtlikele harivate ettevõtmiste korraldamine;
- ürituse korraldamine;
- spordiüritusi täiendavate ettevõtmiste korraldamine (konverentsid, seminarid);
- järeltegevuste teostamine (hindamised, tulevikuplaanide koostamine);
- ürituse teemaga seotud teavitamistegevus.

MILLIST TEGEVUST SELLE MEETME RAAMES EI TOETATA?

- Rahvusvaheliste, Euroopa või riiklike spordiliitude/-liigade korraldatud regulaarseid spordivõistlusi;
- elukutselise spordi võistlusi.

MILLISEID KRITEERIUME KASUTATAKSE MITTETULUNDUSLIKU EUROOPA SPORDIÜRITUSE HINDAMISEL?

Allpool on loetletud ametlikud kriteeriumid, millele mittetulunduslik Euroopa spordiüritus peab programmi Erasmus+ alusel toetuse saamiseks vastama.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik milline programmiriigis asutatud ja spordivaldkonnas tegutsev avaliku sektori asutus või mittetulundusorganisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks (mitte-täielik loetelu): ▪ avalik-õiguslik asutus, mis vastutab spordi eest kohalikul, piirkonna või riigi tasandil; ▪ kohaliku, piirkonna, riigi, Euroopa või rahvusvahelise tasandi spordiorganisatsioon; ▪ Euroopa spordiürituse raames korraldatava riikliku ürituse koordinaator.
Osalejate profiil	Mittetulunduslik Euroopa spordiüritus, mis on seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga: ühes riigis korraldatavasse kogu Euroopat hõlmavasse spordiüritusse tuleb kaasata osalejaid vähemalt kolmest erinevast programmiriigist või üritus tuleb korraldada samal ajal vähemalt kolmes programmiriigis. Mittetulunduslik Euroopa spordiüritus, mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga: ühes riigis korraldatavasse kogu Euroopat hõlmavasse spordiüritusse tuleb kaasata osalejaid vähemalt kaheteistkümnest erinevast programmiriigist või samal ajal mitmes programmiriigis korraldatavasse spordiüritusse tuleb kaasata osalejaid vähemalt kaheteistkümnest erinevast programmiriigist. See tingimus on täidetud, kui nimetatud arv osavõtjaid on kaasatud kõikidesse üritustesse kokku.
Projekti kestus	Kuni üks aasta (alates ettevalmistuste tegemisest kuni järelmeetmete võtmiseni).
Projekti elluviimise aeg	Mittetulunduslik Euroopa spordiüritus, mis on seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga: üritus peab aset leidma ajavahemikus 7.–30. september 2015. Mittetulunduslik Euroopa spordiüritus, mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga: üritus peab aset leidma 2016. aastal (ükskõik millisel kuupäeval).
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse: ▪ kui tegemist on mittetulundusliku Euroopa spordiüritusega, mis korraldatakse 2015. aasta Euroopa spordinädala raames, hiljemalt **22. jaanuaril 2015 kell 12 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. maist; ▪ kui tegemist on mittetulundusliku Euroopa spordiüritusega, mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga, hiljemalt **14. mail 2015 kell 12 (keskpäev Brüsseli aja järgi)** projektide puhul, mida hakatakse ellu viima alates sama aasta 1. novembrist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalikku lisateavet selle kohta, kuidas esitada taotlus, leiab käesoleva juhendi C osast.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks palume tutvuda käesoleva juhendi C osaga.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

Projekti asjakohasus (kuni 30 punkti)	▪ projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: - Euroopa poliitika eesmärke spordivaldkonnas - meetme eesmärke ja prioriteete (vt jagu „Millised on mittetulunduslike Euroopa spordiürituste eesmärgid?“)) ▪ mil määral: - tugineb projektiettepanek tõelisele ja piisavale vajaduste analüüsile - on eesmärgid selgelt määratletud ja realistlikud ning mil määral on käsitletud neis osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele olulisi küsimusi - on projektiettepanek innovaatiline ja/või mil määral täiendab see muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud - toob projektiettepanek ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida üks riik ei suudaks üksi tegutsedes saavutada
Projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (kuni 40 punkti)	▪ tööprogrammi, sealhulgas asjakohaste ettevalmistus-, elluviimis-, järelevalve-, hindamis- ja levitamisetappide selgus, täielikkus ja kvaliteet ▪ projekti eesmärkide, metoodika ning kavandatava tegevuse ja eelarve kokkusobivus ▪ kavandatud metoodika kvaliteet ja rakendatavus ▪ mil määral löövad projektis kaasa isikud, kes omavad ekspertteadmisi eri valdkondades, näiteks spordipraktikas (treenimine, võistlemine, juhendamine jne) ▪ halduskorra olemasolu ja kvaliteet (tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutused on selgelt määratletud ja realistlikud) ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu ja asjakohasus tagamaks, et projekti elluviimine on kvaliteetne, lõpeb õigeaegselt ja toimub vastavalt eelarvele ▪ mil määral on projekt kulutasuv ja mil määral eraldatakse selle raames igale meetmele asjakohased vahendid
(kuni 30 punkti)	▪ projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet ▪ projekti võimalik mõju: - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ja projekti lõppedes - kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja/või Euroopa tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ja mujal ▪ milline on nende meetmete kvaliteet, millega tagatakse ürituse ja ELi toetuse nähtavus ja meediakajastus

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud toetuse määramise kriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st kriteeriumide „projekti asjakohasus“ ning „mõju ja tulemuste levitamine“ puhul vähemalt 15 punkti ning kriteeriumi „projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet“ puhul vähemalt 20 punkti).

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest.

Toetuskõlblikud kulud		Rahastamis-mehhanism	Summa	Eraldamise eeskiri
Tegevuskulud	Kulud, mis on otseselt seotud projekti täiendavate meetmete elluviimisega, sealhulgas: toetuskõlblikud otsesed kulud: ▪ personalikulud, ▪ reisi- ja elamiskulud, ▪ seadmetega seotud kulud, ▪ tarbekaupade ja tarnetega seotud kulud, ▪ allhangetega seotud kulud, ▪ lõivud, maksud ja tasud, ▪ muud kulud; kaudsed kulud: toetuskõlblik on kindla määraga summa, mis ei ületa 7% projekti abikõlblikest otsestest kuludest ning mis kajastab toetusesaaja üldiseid projektiga seotud halduskulusid (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alaliste töötajatega seotud kulud jne)	Tegelikud kulud	Maksimumtoetus: • mittetulundusliku Euroopa spordiürituse puhul, mis on korraldatud 2015. aasta Euroopa spordinädala raames: **250 000 eurot;** • mittetulundusliku Euroopa spordiürituse puhul, mis ei ole seotud 2015. aasta Euroopa spordinädalaga: **500 000 eurot** kuni 80% kõikidest toetuskõlblikest kuludest	Tingimus: taotletav eelarve peab olema kavandatavate meetmete seisukohast põhjendatud

C OSA. TEAVE TAOTLEJATELE

Kõikidel organisatsioonidel (sealhulgas mitteametlikel rühmadel), kes kavatsevad programmi Erasmus+ käigus ELi rahalise toetuse saamiseks esitada projektiettepaneku, palutakse hoolikalt tutvuda käesoleva jaoga, mis on koostatud kooskõlas Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse[133] (edaspidi „ELi finantsmäärus") VI jaotise sätete ja määruse kohaldamiseeskirjadega.

Üksikisikutel on õigus esitada programmi Erasmus+ raames projektiettepanekuid üksnes juhul, kui nad esitavad need selliste noorterühmade nimel (kuhu kuulub vähemalt neli noort), kes tegeleb noorsootööga, kuid mitte ilmtingimata mõnes noorteorganisatsioonis (edaspidi „mitteametlik noorterühm").

MIDA ON VAJA TEHA PROGRAMMI ERASMUS+ TAOTLUSE ESITAMISEKS?

Programmi Erasmus+ projekti esitamiseks peavad taotlejad läbima allpool kirjeldatud neli etappi:

- iga taotluses osalev organisatsioon peab registreeruma osalejate portaalis ja saama osaleja tunnuskoodi; organisatsioonid/rühmad, kes on juba saanud muudes ELi programmides osalemise teel osaleja tunnuskoodi, ei pea ennast uuesti registreerima; selle varasema registreerimise käigus saadud osaleja tunnuskood kehtib ka taotlemisel programmi Erasmus+ raames;
- kontrollima asjaomase meetme/valdkonna puhul programmi kriteeriumide täitmist;
- kontrollima finantstingimusi;
- täitma ja esitama taotluse.

1. ETAPP: REGISTREERUMINE OSALEJATE PORTAALIS

Kõik taotlusse kaasatud organisatsioonid peavad registreeruma ning esitama oma põhilise õigusliku ja finantsteabe audiovisuaalvaldkonna, kultuuri, kodanike ja vabatahtliku tegevuse osalejaportaali, kui nad seda juba teinud ei ole.

Osalejate portaalis registreerumiseks peab organisatsiooni (või mitteametlikku noorterühma) esindav isik:

- looma Euroopa Komisjoni autentimisteenuse (ECAS) konto (v.a juhul, kui organisatsiooni/rühma esindaval isikul on juba konto); uue ECASi konto saab luua veebisaidil https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi;

- sisenema osalejate portaali aadressil http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html ja organisatsiooni/rühma registreerima; juhised ja korduma kippuvad küsimused on kättesaadavad osalejate portaalis.

Organisatsioon/rühm peab registreeruma osalejate portaalis vaid üks kord. Kui registreering on tehtud, saab organisatsioon/rühm osaleja tunnuskoodi. Kood, mis on kordumatu tunnus ja mida läheb vaja taotluste esitamisel, lihtsustab organisatsiooni/rühma jaoks programmi Erasmus+ elektrooniliste taotlusvormide täitmist (osaleja tunnuskoodi märkimisel vormi kuvatakse vormis automaatselt kogu teave, mille organisatsioon/rühm esitas registreerumise etapis).

ÕIGUSLIKU SEISUNDI JA FINANTSVÕIMEKUSE TÕENDAMINE

Registreerumise ajal peavad organisatsioonid laadima osalejate portaali üles ka järgmised dokumendid:

- juriidilise isiku vorm (vormi saab alla laadida Euroopa Komisjoni veebisaidilt aadressil http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);

- finantsteabe vorm. Palume täita panga asukohariigi vorm, isegi kui taotlejaorganisatsioon on ametlikult

[133] ELi finantsmäärusega saab tutvuda aadressil http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:ET:PDF.

registreeritud teises riigis (vajaliku vormi saab alla laadida aadressilt http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

60 000 eurot ületavate toetuste puhul võib olla vaja finantsvõimekuse tõendamiseks üles laadida eridokumente. Üksikasjalikumat teavet leiab allpool jaost „Valikukriteeriumid".

Finantsteabe vorm tuleks esitada vaid taotlejaorganisatsiooni kohta, partnerorganisatsioonide puhul seda aga ei nõuta.

2. ETAPP: PROGRAMMI KRITEERIUMIDE TÄITMISE KONTROLLIMINE

Oma projekti koostades ja enne ELi toetuse taotlemist peavad osalevad organisatsioonid kontrollima projekti vastavust järgmistele kriteeriumidele: abikõlblikkus, menetlusest kõrvalejätmine, valiku- ja toetuse määramine.

ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMID

Abikõlblikkuskriteeriumid on seotud peamiselt projekti ja tegevuse liigiga (sealhulgas asjakohastel puhkudel kestus, osalevad organsatsioonid jne), sihtrühma (nt osalejate staatus ja arv) ning sellise projekti jaoks toetuse taotlemise tingimustega (nt esitamistähtajad, taotlusvormi täielikkus jne).

Projekt on abikõlblik siis, kui see vastab kõikidele selle meetme abikõlblikkuskriteeriumidele, mille raames projektiettepanek esitatakse. Kui projekt taotlemise etapis nendele kriteeriumidele ei vasta, lükatakse see edasise hindamiseta tagasi. Erandina võidakse 1. või 2. põhimeetme raames toetatavate liikuvusmeetmete ja Erasmus Munduse ühise magistriõppe stipendiumide puhul mõnda abikõlblikkuskriteeriumi (nt kestus, osalejate profiil jne) kontrollida projekti elluviimise etapis või lõpparuande etapis (mitte taotlemise etapis). Taotlemise etapis palutakse taotlejatel kinnitada, et need kriteeriumid projekti puhul täidetakse. Kui projekti elluviimise või lõpparuande etapis ilmneb, et need kriteeriumid ei ole täidetud, ei pruugita osalejaid või meedet lugeda abikõlblikuks, misjärel vähendatakse projektile algselt antud ELi toetust või nõutakse see toetus tagasi.

Iga Erasmus+ programmijuhendi alusel elluviidava meetme suhtes kohaldatavaid konkreetseid abikõlblikkuskriteeriume kirjeldatakse käesoleva juhendi B osas.

MENETLUSEST KÕRVALEJÄTMISE KRITEERIUMID

Vastavalt ELi finantsmääruse artiklitele 106 ja 107 jäetakse taotlejad programmis Erasmus+ osalemisest kõrvale, kui nad on mis tahes järgmises olukorras:

- nad on pankrotis või likvideerimisel, neile on kohus määranud halduri, nad on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, nad on peatanud oma äritegevuse, nende suhtes kohaldatakse nimetatud küsimustega seotud menetlust või nad on samalaadses olukorras, mis tuleneb siseriiklike õigusnormidega ettenähtud samasugusest menetlusest;
- nad või isikud, kellel on volitused neid esindada, teha nende eest otsuseid või neid kontrollida, on liikmesriigi pädeva asutuse *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega süüdi mõistetud ametialaste käitumisreeglite rikkumisega seotud süüteos;
- nad on rängalt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu ning riiklik büroo või rakendusamet suudab seda mis tahes viisil tõendada, sealhulgas Euroopa Investeerimispanga ja rahvusvaheliste organisatsioonide otsuste abil;
- nad ei ole täitnud oma kohustusi, mis on seotud sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega vastavalt nende asukohariigi või lepinguosaliseks oleva riikliku büroo või rakendusameti või lepingu täitmise kohaks oleva riigi õigusnormidele;
- nad või isikud, kellel on volitused neid esindada, teha nende eest otsuseid või neid kontrollida, on *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega süüdi mõistetud pettuses, korruptsioonis, kuritegelikus ühenduses osalemises, rahapesus või mõnes muus ebaseaduslikus tegevuses, mis kahjustab ELi finantshuve;
- nende suhtes on kohaldatud finantsmääruse artikli 109 lõikes 1 osutatud halduskaristust.

Taotlejatele ei anta rahalist toetust, kui nad on toetuse määramise menetluse ajal:

- huvide konflikti olukorras;
- süüdi valeandmete esitamises või on jätnud esitamata andmed, mida riiklik büroo või rakendusamet nõuab toetuse määramise menetluses osalemise tingimusena;
- mõnes eespool kirjeldatud olukorras.

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume kohaldatakse taotlejate suhtes kõikide programmi Erasmus+ meetmete puhul. Tõendamaks, et nad ei ole mõnes eespool nimetatud olukorras, peavad 60 000 eurot ületava ELi toetuse

taotlejad esitama kinnituse, et nad ei ole üheski finantsmääruse artikli 106 lõikes 1 või artiklis 107 osutatud olukorras. Kinnitus lisatakse taotlusvormile eriosa või lisana.

Partnerite konsortsiumi nimel esitatud projektiettepanekute puhul kohaldatakse eespool kirjeldatud kriteeriume kõikide projektis osalevate organisatsioonide suhtes.

ELi finantsmääruse artiklite 106–109 kohaselt võib taotlejale määrata haldus- või rahalise karistuse, kui ta on esitanud valeandmeid või jätnud varasemas toetuse määramise menetluses oma lepingulised kohustused olulisel määral täitmata[134].

Lisaks on komisjon arvamusel, et käesolevas programmijuhendis käsitletavate meetmete elluviimisel tekib või võib tekkida järgmiste organisatsioonide puhul huvide konflikt ja seepärast ei ole või ei peaks olema neil õigust osaleda:

- liikmesriigi ametiasutused, kes teostavad järelevalvet riiklike büroode ja programmi Erasmus+ elluviimise üle oma riigis, ei saa taotleda ega osaleda üheski riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad taotleda osalemist rakendusameti ning hariduse ja kultuuri peadirektoraadi hallatavas meetmes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul selgesõnaliselt välistatud (nagu näidatud käesoleva juhendi B osas);

- riiklikud bürood (riikliku büroo ülesannete täitmine on asjaomase juriidilise isiku ainus tegevus) või väljaspool riiklike büroode pädevusvaldkondi tegutsevate juriidiliste isikute riiklike büroode osakonnad ei saa taotleda ega osaleda üheski käesoleva juhendi kaudu ellu viidavas meetmes;

- struktuurid ja võrgustikud, millele on määratud programmis Erasmus+ või ükskõik millises kõnealuse programmi elluviimiseks vastu võetud komisjoni iga-aastases tööprogrammis programmi Erasmus+ elluviimise raames komisjoni spetsiaalne rahaline toetus ning mida haldab juriidiline isik, kes haldab ka riiklikku bürood, ei saa taotleda ega osaleda üheski programmi Erasmus+ riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad taotleda osalemist (taotlejate või partneritena) rakendusameti või hariduse ja kultuuri peadirektoraadi hallatavas meetmes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul selgesõnaliselt välistatud (nagu on näidatud käesoleva juhendi B osas). Nad peaksid olema võimelised näitama enne toetuse saamist või lepingu sõlmimist, et nende puhul ei esine huvide konflikti, sest nad kas rakendavad ettevaatusabinõusid või on huvide selgelt lahus hoidmine tagatud nende sisemise korraldusega. Peale selle tuleb iga meetme või tegevuse puhul, mille jaoks antakse ELi vahendeid, kindlaks teha kulud ja tulud. Otsuse, millega tunnistatakse, et tegelik huvide konflikti puudumine on piisavalt kinnitust leidnud, teeb rakendusamet või hariduse ja kultuuri peadirektoraat oma vastutuse ja aruandekohustuse raames;

- juriidilised isikud, kelle juures tegutsevad programmi Erasmus+ riiklikud bürood, kuid kellel on ka muu tegevus seoses programmiga Erasmus+ või väljaspool kõnealust programmi, samuti nende juriidiliste isikutega seotud isikud ei saa taotleda ega osaleda üheski riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad põhimõtteliselt taotleda osalemist rakendusameti või hariduse ja kultuuri peadirektoraadi hallatavas meetmes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul selgesõnaliselt välistatud (nagu on näidatud käesoleva juhendi B osas). Enne toetuse saamist või lepingu sõlmimist peavad nad siiski näitama, et nende puhul ei esine huvide konflikti, sest nad kas rakendavad ettevaatusabinõusid või on huvide selgelt lahus hoidmine tagatud nende sisemise korraldusega (nt eraldi raamatupidamisarvestus, eraldi aruandlus- ja otsustusprotsessid, meetmed, mis takistavad ligipääsu piiratud juurdepääsuga teabele). Peale selle tuleb iga meetme või tegevuse puhul, mille jaoks antakse ELi vahendeid, kindlaks teha kulud ja tulud. Otsuse selle tunnistamiseks, et tegeliku huvide konflikti puudumine on piisavalt kinnitust leidnud, teeb rakendusamet või hariduse ja kultuuri peadirektoraat oma vastutus- ja aruandekohustuse raames.

Lõpuks – nagu on ette nähtud toetuslepingus või toetuse määramise otsuses – võidakse taotlejatele ja toetusesaajatele, kes on esitanud valeandmeid, on teinud olulisi vigu või toime pannud rikkumisi või pettusi või oluliselt rikkunud oma lepingulisi kohustusi, määrata rahaline karistus ja/või jätta nad kõrvale kõikidest Euroopa Liidu eelarvest rahastatavatest toetustest kuni viieks aastaks alates rikkumise tuvastamisest, kui see on kinnitatud pärast ärakuulamise menetlust. Seda tähtaega võib pikendada kümne aastani, kui rikkumine kordub viie aasta jooksul alates eespool osutatud kuupäevast (vt ka käesoleva juhendi jagu „Rahalised karistused").

VALIKUKRITEERIUMID

Riiklik büroo või rakendusamet hindab taotleja finants- ja tegevussuutlikkust kavandatav projekt lõpule viia.

[134] V.a riiklike büroode elluviidavad meetmed.

FINANTSSUUTLIKKUS

Finantssuutlikkus tähendab, et taotlejal on stabiilsed ja piisavad rahastamisallikad, mis võimaldavad tal oma tegevust jätkata projekti läbiviimise ajal või aastal, milleks toetus anti, ning osaleda selle rahastamises.

Finantssuutlikkust ei kontrollita järgmiste osalejate puhul:

- avalik-õiguslikud asutused[135];
- rahvusvahelised organisatsioonid.

Kui ELi toetust taotlevad muud liiki organisatsioonid (keda ei ole eespool nimetatud) ja toetus ei ületa 60 000 eurot, peavad taotlejad esitama projekti elluviimiseks piisava finantssuutlikkuse kohta kinnituse. Kinnitus lisatakse taotlusvormile eriosana.

Kui ELi toetust taotlevad muud liiki organisatsioonid ja toetus ületab 60 000 eurot, peab taotleja lisaks kinnitusele esitama osalejate portaali kaudu ka järgmised dokumendid:

- riiklike büroode hallatavate meetmete puhul: taotleja viimase enne taotluse esitamist suletud eelarveaasta kasumiaruande ja bilansiaruande koopiad;
- rakendusameti hallatavate meetmete puhul: finantssuutlikkuse vormi, sealhulgas taotleja kahe viimase enne taotluse esitamist suletud eelarveaasta kasumiaruande ja bilansiaruande koopiad;
- isikute puhul, kes ei saa eespool osutatud dokumente esitada, sest nad on äsja asutatud, võib eespool osutatud dokumendid asendada finants- või kindlustusandmete esitamisega, milles kirjeldatakse taotleja kutsealaseid riske.

Organisatsioonid peavad need dokumendid osalejate portaali üles laadima kas portaalis registreerumise ajal (vt jagu „1. etapp: registreerumine osalejate portaalis") või programmi Erasmus+ konkreetse meetme puhul ette nähtud tähtajaks.

Projektiettepaneku esitamisel partnerite konsortsiumi nimel võib samu dokumente nõuda osalevatelt organisatsioonidelt riiklik büroo või rakendusamet, kui mõne projekti kaasatud osaleva organisatsiooni finantssuutlikkuse suhtes esineb kahtlusi.

Kui taotlus on seotud 750 000 eurot ületava projekti jaoks antava toetusega, võidakse nõuda tunnustatud välisaudiitori koostatud auditiaruannet. Kõnealuse aruandega kinnitatakse viimase lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruanne.

Kui pärast nende dokumentide analüüsimist otsustab riiklik büroo või rakendusamet, et vajalik finantssuutlikkus ei ole tõendatud või ei ole rahuldav, võib ta:

- nõuda lisateavet;
- pakkuda toetuslepingut või toetuse määramise otsust koos finantstagatisega kaetud eelfinantseerimisega[136];
- pakkuda toetuslepingut või toetuse määramise otsust ilma eelfinantseerimiseta või vähendatud eelfinantseerimisega;
- pakkuda toetuslepingut või toetuse määramise otsust koos mitmel osamaksel põhineva eelfinantseerimisega;
- taotluse tagasi lükata.

TEGEVUSSUUTLIKKUS

Tegevussuutlikkus tähendab, et taotlejal on kavandatava projekti elluviimiseks vajalik erialane pädevus või kvalifikatsioon. Taotlejad peavad esitama projekti rakendamiseks vajaliku tegevussuutlikkuse kohta kinnituse. Kui taotlusvormis on seda nõutud ja kui toetus ületab 60 000 eurot, võidakse taotlejatelt nõuda, et nad esitaksid projektis osalevate kõige olulisemate isikute asjaomase erialakogemuse tõendamiseks nende elulookirjeldused.

TOETUSE MÄÄRAMISE KRITEERIUMID

Toetuse määramise kriteeriumid võimaldavad riiklikul bürool või rakendusametil hinnata programmi Erasmus+ raames esitatud projektiettepanekute kvaliteeti.

[135] Riiklikel asutustel, samuti haridus-, koolitus- ja spordivaldkonna koolidel, kõrgkoolidel ja organisatsioonidel, mis on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50% oma tuludest avalikest allikatest, loetakse olevat vajalik finants-, kutse- ja haldussuutlikus programmi raames võetavate meetmete elluviimiseks.

[136] Tagatise võib asendada kolmanda isiku solidaartagatisega või sama toetuslepingu poolteks olevate osalevate organisatsioonide mitme kolmanda isiku tagatisega.

Iga meetme eelarve piires määratakse toetused nendele projektidele, mis vastavad kõnealustele kvalitatiivsetele kriteeriumidele kõige paremini.

Iga Erasmus+ programmijuhendi alusel rakendatava meetme suhtes kohaldatavaid toetuse määramise kriteeriume kirjeldatakse tervikuna käesoleva juhendi B osas.

3. ETAPP: FINANTSTINGIMUSTE KONTROLLIMINE

TOETUSE LIIGID

Toetus võib olla järgmist liiki[137]:

- toetuskõlblike kulude konkreetset osa kattev hüvitis: nt strateegilise partnerluse raames antud summa erivajadustega isikute ettevalmistamisega seotud lisakulude katmiseks;
- ühikukuludel põhinev hüvitis: nt hariduse, koolituse ja noorte valdkonna liikuvusprojektide raames antav individuaalne toetus;
- ühekordselt makstav summa: nt Jean Monnet' projektidega seotud lisameetmete elluviimiseks antav summa;
- ühtse määraga toetus: nt tulunduslike spordiürituste kaudsete kulude katmiseks antav summa;
- eespool nimetatute kombinatsioon.

Programmi Erasmus+ alusel rakendatava rahastamismehhanismi raames makstakse enamasti ühikukuludel põhinevat hüvitist. Seda liiki toetused hõlbustavad taotlejatel vajaliku toetussumma väljaarvutamist ning projekti realistlikku finantsplaneerimist.

Selleks et teada saada, mis liiki toetust iga käesolevas juhendis käsitletud programmi Erasmus+ meetme raames rahastatava tegevuse puhul kohaldatakse, palume vaadata B osa rahastamiseeskirjade tabelites veergu „Rahastamismehhanism".

ELI TOETUSTE SUHTES KOHALDATAVAD PÕHIMÕTTED

TAGASIULATUVA JÕU PUUDUMINE

Ühtegi ELi toetust ei või anda tagasiulatuvalt juba lõpule viidud projektide jaoks.

Juba alustatud projekti jaoks võib ELi toetust anda üksnes juhul, kui taotleja tõendab, et projekti alustamine enne toetuslepingu sõlmimist või toetuse määramise otsusest teatamist oli vajalik. Sellistel juhtudel ei tohi toetuskõlblikud kulud olla tasutud ega tuluüritus toimunud enne toetustaotluse esitamise päeva.

Kui taotleja alustab projekti elluviimist enne toetuslepingu sõlmimist või toetuse määramise otsusest teatamist, teeb ta seda oma riisikol.

MITTEKUMULEERUV TOETUS

Iga ELi rahastatava projekti puhul võib anda ELi eelarvest ühele toetusesaajale ainult ühe toetuse. Samu kulusid ei rahastata mingil juhul Euroopa Liidu eelarvest teist korda.
Topeltrahastamise ohu vältimiseks peab taotleja taotlusvormi asjaomases jaotises esitama kõikide muude kas sama või mis tahes muu projektiga seoses samal aastal saadud või taotletud rahastuse allikad ja summad, sealhulgas tegevustoetused.

Kattuvaid või väga sarnaseid taotlusi, mille on esitanud sama taotleja või sama konsortsiumi teised partnerid, hinnatakse topeltrahastamise ohu vältimiseks eraldi. Taotlused, mille sama taotleja või konsortsium on esitanud kaks või enam korda kas samale büroole või erinevatele büroodele, lükatakse tagasi. Kui teised taotlejad või konsortsiumid esitavad samu või väga sarnaseid taotlusi, kontrollitakse neid hoolikalt ning nad kõik võidakse samadel alustel tagasi lükata.

[137] Komisjoni otsus C(2013)8550, 4. detsember 2013, milles käsitletakse ühekordselt makstavate summade kasutamist, ühikuhindadel põhinevat hüvitamist ja ühtse määraga toetuse maksmist programmi Erasmus+ raames (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf).

KASUMI TAOTLEMISE KEELAMINE JA KAASRAHASTAMINE

Euroopa Liidu toetuse eesmärk ega tagajärg ei tohi olla projekti raames toetusesaajale kasumi tootmine. Kasum tekib juhul, kui toetuse jääksumma väljamaksetaotluse esitamise ajal ületavad tulud toetusesaaja kantud toetuskõlblikke kulusid[138]. Kasumi taotlemise keelamise põhimõtet ei kohaldata toetuste suhtes, mida antakse ühikukuludel põhineva hüvitise, ühekordselt makstava summa või ühtse määraga toetusena, sealhulgas stipendiumidena, ning toetusetaotluste suhtes, mis ei ületa 60 000 eurot. Toetuse tulemusel tekkinud kasumi arvutamisel ei võeta arvesse mitterahalist osalust.

Peale selle innustab ELi toetus viima ellu projekti, mille elluviimine ei oleks olnud ilma ELi rahalise toetuseta võimalik, ning tugineb kaasrahastamise põhimõttele. Kaasrahastamine tähendab seda, et ELi toetusest ei tohi rahastada kõiki projekti kulusid; projekti tuleb rahastada muudest kaasrahastamisallikatest kui ELi toetus.

Kui ELi toetust antakse ühikukuludel põhineva hüvitise, ühekordselt makstava summa või ühtse määraga toetusena – nagu enamiku käesolevas juhendis käsitletud meetmete puhul – tagab komisjon meetme puhul tervikuna kasumi taotlemise keelamise ja kaasrahastamise põhimõtte järgimise juba eelnevalt, kui ta määratleb selliste ühikukulude, ühekordselt makstavate summade ja ühtse määraga toetuste määrad või protsendi. Kasumi taotlemise keelamise ja kaasrahastamise põhimõtte järgimist eeldatakse üleüldiselt ning seepärast ei pea taotlejad esitama teavet muude rahastamisallikate kohta peale ELi toetuse ega põhjendama projekti käigus tehtud kulutusi.

Toetuse maksmisel ühikukuludel põhineva hüvitise, ühekordselt makstava summa või ühtse määraga toetusena säilib juurdepääsuõigus toetusesaajate juriidilistele dokumentidele. Kui kontroll või audit näitab, et toetuse saamise aluseks olnud sündmus ei ole aset leidnud (nt projektiga seotud tegevused ei ole taotlemise etapis heaks kiidetud kujul aset leidnud, osalejad ei ole meetmetest osa võtnud jne) ning toetusesaajale on ühikukuludel põhinev hüvitis, ühekordselt makstava summa või ühtse määraga toetus antud alusetult, on riiklikul bürool või rakendusametil õigus toetuse summa tagasi nõuda. Kui projekti tegevuse või tulemuse kvaliteet on ebapiisav, võidakse samuti toetust osaliselt või tervikuna vähendada isegi juhul, kui tegevused on aset leidnud ja on toetuskõlblikud.

Lisaks võib Euroopa Komisjon viia statistika kogumise ja järelevalve eesmärgil toetusesaajate valimi põhjal läbi uuringuid, et selgitada välja ühikukuludel põhineva hüvitise, ühekordselt makstava summa või ühtse määraga toetuse põhjal rahastatavate projektide tegelikud kulud.

ERISÄTTED TOETUSTE PUHUL, MIDA MAKSTAKSE TOETUSKÕLBLIKE KULUDE KONKREETSE OSA ULATUSES

Kui ELi toetust makstakse toetuskõlblike kulude konkreetse osa ulatuses, kohaldatakse järgmiseid sätteid.

TOETUSKÕLBLIKUD KULUD

ELi toetus ei tohi ületada kogusummat, mille on määranud riiklik büroo või rakendusamet projekti valimise ajal taotlusvormis näidatud hinnanguliste toetuskõlblike kulude põhjal. Toetuskõlblikud kulud on toetusesaaja tegelikult kantud kulud, mis vastavad kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- kulud on kantud projekti jooksul, välja arvatud lõpparuannete ja auditeerimistõenditega seotud kulud;
- kulud on ära näidatud projekti hinnangulises üldeelarves;
- kulud on vajalikud toetust saava projekti elluviimiseks;

[138] Selleks piirduvad laekumised ainult projekti raames saadud tuluga ning rahastajate rahalise toetusega, mille nad on näinud ette konkreetselt toetuskõlblike kulude katmiseks. Seega on eespool määratletud kasum (või kahjum) järgmiste näitajate vahe:
- toetuse esialgu heakskiidetud summa, meetme raames saadud tulu ja rahastajate rahaline toetus, mille nad on näinud ette konkreetselt toetuskõlblike kulude katmiseks, ning
- toetusesaaja kantud toetuskõlblikud kulud.

Kasumi teenimise korral nõutakse see sisse. Riiklikul bürool või rakendusametil on õigus nõuda sisse kasumiprotsent, mis vastab liidu panusele toetuskõlblikest kuludest, mida toetusesaaja kandis meetme rakendamiseks. Täpsemad selgitused kasumi arvutamise kohta nähakse ette meetmete korral, mille puhul toetust makstakse teatava protsendina toetuskõlblikest kuludest.

- kulud on tuvastatavad ja kontrollitavad, eelkõige kirjendatud toetusesaaja raamatupidamisarvestuses ja määratud kindlaks vastavalt selles riigis kohaldatavatele raamatupidamisstandarditele, kus toetusesaaja on registrisse kantud, ja vastavalt toetusesaaja tavapärasele kuluarvestustavale;
- kulud on kooskõlas kohaldatavate maksustamist ja sotsiaalvaldkonda käsitlevate õigusaktide nõuetega;
- kulud on mõistlikud, põhjendatud ja vastavad hea finantsjuhtimise põhimõttele, eelkõige ökonoomsuse ja tõhususe poolest;
- kulusid ei kaeta ELi toetusest, mida antakse ühikukuludel põhineva hüvitise, ühekordselt makstava summa või ühtse määraga toetusena.

Toetuskõlblikuks loetakse ka järgmiste kategooriate kulusid:

- kulud, mis on seotud toetusesaaja antud eelrahastamise tagatisega, kui seda tagatist nõuab riiklik büroo või rakendusamet;
- kulud, mis on seotud välisauditite ga, kui riiklik büroo või rakendusamet nõuab maksetaotluste toetuseks auditeid;
- amortisatsioonikulud, tingimusel et toetusesaaja on need kulud tegelikult kandnud.

Toetusesaaja raamatupidamise ja sisekontrolli kord peavad võimaldama projekti raames deklareeritud kulude ja tulude kooskõlastavat võrdlemist vastavate raamatupidamiskirjete ja alusdokumentidega.

Käibemaks

Toetuskõlblikuks kuluks loetakse ainult sellist käibemaksu, mis ei ole kohaldatavate käibemaksu käsitlevate riiklike õigusaktide kohaselt tagastatav[139]. Ainus erand tehakse tegevuste või tehingute puhul, mida riigi, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ametiasutused teevad võimuesindajatena[140]. Peale selle:

- ei ole toetuskõlblik mahaarvatav käibemaks, mida ei ole (riiklike tingimuste või toetusesaaja hooletuse tõttu) tegelikult maha arvatud;
- ei kohaldata käibemaksudirektiivi ELi mittekuuluvate riikide suhtes. Partnerriikide organisatsioonid võidakse vabastada maksudest (sh käibemaks), lõivudest ja tasudest, kui Euroopa Komisjon ja partnerriik, kus organisatsioon on asutatud, on sõlminud lepingu.

Toetuskõlblikud kaudsed kulud

Teatud liiki projektide puhul (lisateavet meetmete rahastamiseeskirjade kohta leiab käesoleva juhendi B osast) on kaudse kuluna toetuskõlblik kindlamääraline summa, mis ei ületa 7% projekti otsestest toetuskõlblikest kuludest (nt elektri- või internetiarved, ruumide rent, alaliste töötajatega seotud kulud jne) ning millega kaetakse toetusesaaja üldiste halduskulude see osa, mida võib arvestada projekti kuludeks.

Kaudsed kulud ei tohi hõlmata summasid, mis on kirjendatud muudesse eelarverubriikidesse. Kaudsed kulud ei ole toetuskõlblikud, kui toetusesaaja juba saab Euroopa Liidu eelarvest tegevustoetust (näiteks programmi Erasmus+ raames kodanikuühiskonna koostöö konkursikutse alusel).

TOETUSKÕLBMATUD KULUD

Toetuskõlblikud ei ole järgmised kulud:

- kasum kapitalilt;
- võlg ja võlgade teeninduskulud;
- kahjude või võlgadega seotud meetmed;
- võlgnetav intress;
- võlad, mille sissenõudmise tõenäosus on väike;
- kahjum vahetuskursierinevustest;
- käibemaks, kui seda loetakse kehtivate käibemaksu käsitlevate riiklike õigusaktide kohaselt tagastatavaks (vt käibemaksu käsitlev lõik eespool);
- toetusesaaja deklareeritud kulud, mis on kaetud mõnda muud ELi toetust saava projekti või tööprogrammiga (vt toetuskõlblikke kaudseid kulusid käsitlev lõik eespool);
- ülemäärased või põhjendamatud kulud;
- seadmete rentimise või liisimise korral väljaostumaksumus rendi- või liisinguperioodi lõpul;
- pangakontode avamise ja kasutamise kulud (sealhulgas riikliku büroo või rakendusameti ülekandekulud, mida

[139] Liikmesriikides tõlgendatakse käibemaksudirektiivi 2006/112/EÜ liikmesriigi käibemaksualaste õigusaktidega.
[140] Vt direktiivi artikli 13 lõige 1.

võtab toetusesaaja pank).

TULU

Taotleja peab taotlusvormil näitama muudest allikatest peale ELi toetuse saadava tulu. Väline kaasrahastamine võib toimuda toetusesaaja omavahenditest, kolmandate isikute rahalisest toetusest või projekti raames saadavast tulust. Kui lõpparuande esitamise ja toetuse jääksumma väljamaksetaotluse esitamise ajal on tõendeid selle kohta, et tulu ületab projekti käigus kantud toetuskõlblikke kulusid, on riiklik büroo või rakendusamet kohustatud nõudma tulust sisse selle osa, mis vastab toetusesaajale projekti elluviimisel tegelikult tekkinud abikõlblike kulude katmiseks antud liidu toetusele. Kõnealust sätet ei kohaldata projektide suhtes, mille puhul taotletav toetus ei ületa 60 000 eurot.

Mitterahalist osalust ei loeta kaasrahastamise võimalikuks allikaks.

4. ETAPP: TAOTLUSE TÄITMINE JA ESITAMINE

Programmi Erasmus+ raames ELi toetuse taotlemiseks peavad taotlejad kasutama iga meetme jaoks ettenähtud spetsiaalset vormi, mis on saadaval Euroopa Komisjoni, riiklike büroode või rakendusameti veebisaidil (kontaktandmed leiate käesoleva juhendi IV lisast).

Konsortsiumi nimel esitatud projektide puhul esitab koordineeriv organisatsioon või rühm kõikide osalevate organisatsioonide nimel kogu projekti jaoks ühe taotluse. Taotlus tuleb esitada asjaomasele riiklikule büroole või rakendusametile (vt käesoleva juhendi B osas iga meetme puhul jagu „Kellele esitada taotlus?").

TAOTLEMISE KORD

VEEBIPÕHISED E-VORMID

Enamiku programmi meetmete puhul peavad taotlejad esitama taotluse asjaomasele riiklikule büroole või rakendusametile veebis, kasutades õiget elektroonilist vormi ja lisades kõik nõutavad lisad.

Elektrooniline vorm peab olema täidetud ühes programmiriikides kasutatavatest ametlikest keeltest. Rakendusameti kesktasandil hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad täitma vormi ühes ELi ametlikest keeltest.

Lisateavet elektroonilise vormi täitmise ja esitamise kohta leiate asjaomastest suunistest, mis on kättesaadavad riiklike büroode (detsentraliseeritud meetmete puhul), rakendusameti (tsentraliseeritud meetmete puhul) ja Euroopa Komisjoni veebisaidil.

Kui sama taotlus on esitatud samas valikuvoorus samale riiklikule büroole või rakendusametile mitu korda, loeb riiklik büroo või rakendusamet alati kehtivaks viimase enne tähtaega esitatud versiooni. Posti, kulleri, faksi või e-postiga saadetud taotlusi vastu ei võeta. Kui sama taotlejaorganisatsioon või -konsortsium esitab sama või väga sarnase taotluse erinevatele büroodele või ametitele mitu korda, lükatakse kõik taotlused automaatselt tagasi (vt jagu mittekumuleeruva toetuse kohta).

PABERKANDJAL TAOTLUSED

Programmi mõne tsentraliseeritud meetme puhul ei pruugi olla võimalik elektroonilist vormi kasutada. Nende meetmete puhul tuleb taotlused saata rakendusametile posti teel (postmargi kuupäevaga) või kullerteenusega (kullerteenusele laekumise kuupäevaga) (kontaktandmed leiab käesoleva juhendi IV lisast). Faksi või e-postiga saadetud taotlusi vastu ei võeta.

Taotlejad ei saa pärast esitamistähtaega oma toetustaotlustesse muudatusi teha.

TÄHTAEGNE ESITAMINE

Taotlused tuleb esitada iga meetme jaoks kindlaks määratud tähtajaks. Iga meetme projektide esitamistähtajad on toodud käesoleva juhendi B osa jaos „Abikõlblikkuskriteeriumid".

NB! Kuupäevast olenemata on elektrooniliste vormide esitamine määratud alati kella 12ks (keskpäev Brüsseli aja järgi). Taotluste tagasilükkamise vältimiseks peaksid teises ajavööndis asuvate riikide taotlejad võtma hoolikalt arvesse ajavahet.

MIS SAAB PÄRAST TAOTLUSE ESITAMIST?

Kõik riiklikule büroole või rakendusametile laekunud taotlused läbivad hindamismenetluse.

HINDAMISMENETLUS

Taotluse saanud riiklik büroo või rakendusamet hindab projektiettepanekuid ainult käesolevas juhendis kirjeldatud kriteeriumide alusel. Hindamine hõlmab:

- abikõlblikkuse ja menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide järgimise ametlikku kontrolli;
- kvaliteedi hindamist, et selgitada välja, mil määral täidavad osalevad organisatsioonid valikukriteeriume (tegevus- ja finantssuutlikkus) ja mil määral vastab projekt toetuse määramise kriteeriumidele. Selline kvaliteedihindamine viiakse enamikul juhtudel läbi sõltumatute ekspertide toel. Hindamisel lähtuvad eksperdid Euroopa Komisjoni koostatud suunistest. Suunised tehakse kättesaadavaks Euroopa Komisjoni ja programmi Erasmus+ projektide haldamise eest vastutavate büroode ja ametite veebisaitidel;
- kontrollimist, et projektiettepanekuga ei kaasne topeltrahastamise oht. Vajaduse korral tehakse selline kontroll koostöös teiste büroode ja ametite või sidusrühmadega.

Riiklik büroo või rakendusamet määrab ametisse hindamiskomisjoni, kes teostab järelevalvet kogu valikuprotsessi haldamise üle. Ekspertide hinnangu alusel koostab hindamiskomisjon loetelu projektidest, mida soovitatakse välja valida. Suutlikkuse suurendamise puhul kõrghariduse valdkonnas koostab rakendusamet abikõlblike partnerriikide piirkondade kaupa toetuskõlblike projektiettepanekute pingerea (vt käesoleva juhendi A jagu „Abikõlblikud riigid"). Hindamiskomisjon valib kõige enam punkte kogunud projektiettepanekute seast välja projektid, mille puhul konsulteeritakse abikõlblike partnerriikide erinevate sidusrühmadega (nt ELi delegatsioonid, kõrghariduse eest vastutavad ministeeriumid, programmi Erasmus+ riiklikud bürood, riiklikud või piirkondlikud organisatsioonid ja asutused) seoses projekti asjakohasuse ja elluviidavusega kohalikus kontekstis, käsitledes:

- projekti eesmärkide asjakohasust, pidades silmas asjaomase partnerriigi kõrgharidussüsteemide reformimist ja ajakohastamist;
- projektiettepaneku asjakohasust, pidades silmas partnerriigi (partnerriikide) või -piirkonna (-piirkondade) konkreetseid vajadusi ja projekti elluviidavust (sh koostoime ükskõik millise muu algatusega ja dubleerimise vältimine);
- küsimust, mil määral on projektis keskendutud toetusesaaja konkreetsetele suutlikkuse suurendamisega seotud vajadustele.

Hindamise käigus võidakse nõuda taotlejatelt kõigi käesolevas juhendis käsitletavate meetmete kohta täiendavat teavet või selgitusi koos taotlusega esitatud tõendavate dokumentide kohta, tingimusel et selline teave või sellised selgitused projektiettepanekut oluliselt ei muuda. Täiendav teave ja selgitused on eriti põhjendatud taotleja tehtud ilmselgete tehniliste vigade korral või juhul kui – mitme toetusesaajaga lepingute kaudu rahastatavate projektide puhul – on puudu partnerite üks või mitu volitust (mitme toetusesaajaga lepingute kohta vt jagu „Toetusleping/ toetuse määramise otsus" allpool).

LÕPPOTSUS

Hindamismenetluse lõpul valib riiklik büroo või rakendusamet toetust saavad projektid välja:

- hindamiskomisjoni esitatud paremusjärjestuse alusel;
- konkreetse meetme (või meetme konkreetse allmeetme) jaoks kasutada oleva eelarve alusel.

Suutlikkuse suurendamisel kõrghariduse valdkonnas tuleb otsuse tegemisel võtta lisaks aluseks:

- konsulteerimise tulemused (vt eespool);
- konkreetse piirkonna puhul kasutada olev eelarve, nagu see on määratletud ELi välistegevuse rahastamisvahendites;
- vajadus saavutada piirkonnas seoses projektide arvuga riigi kohta olemasoleva eelarve piires ja tingimusel, et on tagatud piisav kvaliteet, geograafiline tasakaal;
- vajadus kanda hoolt selle eest, et valiku üldiste tulemustega on hõlmatud piisavalt meetme prioriteedid.

Menetluse tulemusest olenemata ei tagastata pärast valikumenetluse lõppu taotlejatele taotluse faile ja lisamaterjale.

TOETUSE MÄÄRAMISE OTSUSTEST TEATAMINE

Iga meetme puhul tehtud valiku tulemustest teatamise esialgne ajakava on esitatud allpool jaos „Projekti tähtajad ja makseviisid".

MIS JUHTUB TAOTLUSE HEAKSKIITMISEL?

TOETUSLEPING/ TOETUSE MÄÄRAMISE OTSUS

Kui projekt valitakse programmi Erasmus+ raames ELi toetuse saamiseks välja:

- teatatakse rakendusameti vastu võetud toetuse määramise otsusest väljavalitud projekti taotlejale. Otsuse kättesaamisel/teatavakstegemisel saab taotlejast ELi toetuse saaja ja ta võib hakata projekti ellu viima[141];

- allkirjastatakse projekti välja valinud riikliku büroo ja taotleja vahel toetusleping. Taotleja saab toetuslepingu, millele peab alla kirjutama tema juriidiline esindaja ja mis tuleb tagastada riiklikule büroole või rakendusametile. Riiklik büroo või rakendusamet allkirjastab lepingu viimasena. Kui mõlemad pooled on toetuslepingule alla kirjutanud, saab taotlejast ELi toetuse saaja ja ta võib hakata projekti ellu viima[142].

Meetme liigist olenevalt võib toetuslepingu sõlmida ühe toetusesaajaga lepinguna, mille alusel saab toetust üksainus saaja, või mitme toetusesaajaga lepinguna, mille alusel saavad toetust kõik konsortsiumi kuuluvad partnerid. Kõik teised projektis osalevad organisatsoonid (kaastoetusesaajad) allkirjastavad aga mandaadi, millega antakse koordineerivale organisatsioonile õigus tegutseda peamise toetusesaajana. Üldjuhul tuleb kõikide partnerite poolt taotlejale antud mandaadid esitada taotluse esitamise etapis. Kui mandaadid antakse hilisemas etapis, tuleb need teha kättesaadavaks hiljemalt toetuslepingu allkirjastamise ajaks.

NB! Mandaati ei nõuta partnerorganisatsioonidelt, kes on pärit teistest riikidest kui taotlejaorganisatsiooni riik, üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpirände projektide, kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õppijate ning töötajate õpirände projektide, üldhariduse valdkonna töötajate õpirände projektide ja täiskasvanuhariduse valdkonna õpirände projektide puhul. Kõrghariduse, kutsehariduse ja -koolituse, üldhariduse ning täiskasvanuhariduse valdkonna riiklike konsortsiumide liikmesorganisatsioonid peavad siiski andma taotlejaorganisatsioonile mandaadi.

2. põhimeetme raames toetatavate ja ainult koole hõlmavate strateegiliste partnerluste puhul kirjutab iga osalev organisatsioon erandina alla (tema osale vastavale) toetuslepingule koos tema riigis asuva riikliku ametiga.

Programmi Erasmus+ raames kasutatavate toetuslepingute ja toetuse määramise otsuste näidised tehakse aasta jooksul kättesaadavaks Euroopa Komisjoni ja rakendusameti veebisaidil.

Iga meetmega seotud toetuslepingute ja toetuse määramise otsuste edastamise esialgne ajakava on esitatud allpool jaos „Projekti tähtajad ja makseviisid".

TOETUSE SUMMA

Taotluse heakskiitmine ei tähenda kohustust pakkuda rahastamist taotletud mahus. Taotletud rahastamist võidakse vähendada meetme suhtes kohaldatavate konkreetsete finantseeskirjade alusel.

Toetuse andmine ühes valikuvoorus ei taga toetuse andmist järgmistes voorudes.

Tuleb märkida, et lepinguga ettenähtud toetuse summa on maksimaalne ja seda ei saa suurendada – isegi mitte siis, kui toetusesaaja taotleb suuremat summat.

[141] Selle eeskirja erandite kohta vt jagu „Tagasiulatuva jõu puudumine" juhendi käesolevas osas.
[142] Vt joonealune märkus eespool.

Rakendusameti või riikliku büroo üle kantud vahendid peavad olema kontol või allkontol, mille toetusesaaja esitas toetuse maksmiseks, eristatavad.

MAKSMISE KORD

Programmi Erasmus+ raames toetatavate projektide puhul võib maksmise kord olenevalt meetme liigist, toetuslepingu / toetuse määramise otsuse kestusest ja finantsriskile antud hinnangust erineda.
Esimene eelmakse välja arvatud, tehakse teised maksed või tagasimaksed toetusesaaja esitatud aruannete või maksetaotluste analüüsi alusel (kõnealuste dokumentide vormid tehakse aasta jooksul kättesaadavaks riiklike büroode ja rakendusameti veebisaidil).
Programmi Erasmus+ raames kohaldatavaid maksemenetlusi kirjeldatakse allpool.

EELMAKSE

Eelmakse kantakse toetusesaajale üle 30 päeva jooksul alates toetuslepingu allkirjastamisest kahe viimase lepinguosalise poolt või toetusesaaja teavitamisest toetuse määramise otsusest ning, kui see on asjakohane, nõuetekohaste tagatiste saamisest (vt allpool jagu „Finantstagatis"). Eelmakse eesmärk on tagada toetusesaajale käibevahendid. Riiklikud bürood või rakendusamet võivad otsustada jagada esimese eelmakse mitmeks osamakseks. Samuti võivad nad otsustada eelmakset vähendada või seda üldse mitte teha, kui toetusesaaja finantssuutlikkust ei peeta piisavaks.

JÄRGMISED EELMAKSED

Mõne meetme puhul kantakse teine ja mõnel juhul kolmas eelmakse toetusesaajale üle 30 päeva jooksul pärast toetusesaaja järgmise eelmaksetaotluse laekumist riiklikule büroole või rakendusametile või 60 kalendripäeva jooksul, kui järgmise eelmaksetaotlusega koos esitatakse ka eduaruanne. Järgmiseid eelmakseid võib nõuda juhul, kui vähemalt 70% eelmisest eelmaksest on ära kasutatud. Kui eelmis(t)e eelmakse(te) kasutamise aruanne näitab, et meetme kulude katmiseks on ära kasutatud alla 70% eelmis(t)est eelmakse(te)st, võib uue eelmakse summat vähendada 70% künnise ja asjaomase meetme puhul kasutatud summa vahe võrra.

VAHEARUANNE (VÕI EDUARUANNE)

Mõne meetme puhul peavad toetusesaajad esitama vahearuande/eduaruande, milles kirjeldatakse projekti elluviimise seisu ja mis lisatakse mõnikord järgmise eelmakse taotlusele. Vahearuanne/eduaruanne tuleb esitada toetuslepingus või toetuse määramise otsuses märgitud tähtajaks.

TASUMINE VÕI JÄÄKSUMMA TAGASINÕUDMINE

Toetusesaajale tehtava lõppmakse summa määratakse esitatava lõpparuande alusel kindlaks toetuslepingus või toetuse määramise otsuses märgitud tähtajaks. Kui a) toetusega seotud sündmused ei leia aset või leiavad aset kavandatust erineval viisil või b) toetusesaaja tegelikud toetuskõlblikud kulud on taotlemise etapis kavandatutest väiksemad või c) võetud meetmete / saavutatud tulemuste kvaliteet on ebapiisav, võidakse rahastamist proportsionaalselt vähendada või, kui see on asjakohane, nõutakse toetusesaajalt eelmaksetena saadud ülemääraste summade tagastamist.

Mõne meetme puhul maksab riiklik büroo või rakendusamet määratud toetuse 100% ulatuses välja eelmaksetena. Sellisel juhul ei ole vaja jääksummat tagasi maksta. Kui aga toetusesaaja poolt toetuslepingus märgitud tähtajaks esitatava lõpparuande alusel selgub, et a) toetusega seotud sündmused ei leia aset või leiavad aset kavandatust erineval viisil või b) toetusesaaja tegelikud toetuskõlblikud kulud on taotlemise etapis kavandatutest väiksemad või c) võetud meetmete / saavutatud tulemuste kvaliteet on ebapiisav, nõutakse toetusesaajalt juba eelmaksetena saadud ülemääraste summade tagastamist.

Üldjuhul tehakse lõppmakse või esitatakse jääksumma tagastamise nõue 60 kalendripäeva jooksul lõpparuande laekumisest arvates.

Lisateavet iga meetme puhul kohaldatavate makseviiside kohta leiab allpool jaost „Projekti tähtajad ja makseviisid".

RAHALISED KARISTUSED

Tsentraliseeritud meetmete raames toetuse saajate suhtes, kes on oma lepingulisi kohustusi olulisel määral rikkunud, võib kohaldada rahalist karistust, mis moodustab 2–10% määratud toetuse koguväärtusest. Seda määra võib suurendada 4–20%ni, kui rikkumine kordub viie aasta jooksul alates rikkumise tuvastamise päevast, mida kinnitatakse pärast toetuse taotleja ärakuulamise menetlust.

PROJEKTI TÄHTAJAD JA MAKSEVIISID

	Projekti tähtajad			Makseviisid		
	Toetuse määramise otsusest teatamise orienteeruv kuupäev	**Toetuslepingu allkirjastamise orienteeruv kuupäev**	**Lõppmakse / jääksumma tagastamise nõude kuupäev**	**Eelmaksete arv**	**Vahearuanne (tehniline aruanne)**	**Eri etappides makstava toetuse protsent**
1. põhimeede – üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate liikuvus	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande riiklikule büroole laekumisest arvates	2	Ei	Eelmakse: 80%-20% Jääksumma: 0%
1. põhimeede – muud liiki liikuvus (kutsehariduse ja -koolituse, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas)	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande riiklikule büroole laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 80% Jääksumma: 20%
1. põhimeede – suuremahulised Euroopa vabatahtliku teenistuse ettevõtmised	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 80% Jääksumma: 20%
1. põhimeede – Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	Jääksumma tagastamist ei ole ette nähtud	3	Ei	Eelmakse: 25%-50%-25% Jääksumma: 0%
2. põhimeede – kuni kaheaastased strateegilised partnerlused	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande riiklikule büroole laekumisest arvates	1	Jah	Eelmakse: 80% Jääksumma: 20%
2. põhimeede – kahe- kuni kolmeaastased strateegilised partnerlused	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande riiklikule büroole laekumisest arvates	2	Jah	Eelmakse: 40%-40% Jääksumma: 20%
2. põhimeede – teadmusühendused ja valdkondlike oskuste ühendused	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	7 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	2	Jah	Eelmakse: 40%-40% Jääksumma: 20%
2. põhimeede – suutlikkuse suurendamise kõrghariduse valdkonnas	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	7 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	2	Jah	Eelmakse: 50%-40% Jääksumma: 10%
2. põhimeede – suutlikkuse suurendamine noorte valdkonnas	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Jah	Eelmakse: 80% Jääksumma: 20%
3. põhimeede – struktureeritud dialoogi raames peetavad kohtumised	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande riiklikule büroole laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 80% Jääksumma: 20%

	Projekti tähtajad			Makseviisid		
	Toetuse määramise otsusest teatamise orienteeruv kuupäev	**Toetuslepingu allkirjastamise orienteeruv kuupäev**	**Lõppmakse / jääksumma tagastamise nõude kuupäev**	**Eelmaksete arv**	**Vahearuanne (tehniline aruanne)**	**Eri etappides makstava toetuse protsent**
Jean Monnet' meetmed	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Jah	Eelmakse: 70% Jääksumma: 30%
Sport – koostööpartnerlused (Euroopa spordinädalaga seotud projektid)	3 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 60% Jääksumma: 40%
Sport – koostööpartnerlused (projektid, mis ei ole ilmtingimata seotud Euroopa spordinädalaga)	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 60% Jääksumma: 40%
Sport – mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused (mis korraldatakse 2015. aasta Euroopa spordinädala raames)	3 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	4 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 60% Jääksumma: 40%
Sport – mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused (mis ei korraldata ilmtingimata 2015. aasta Euroopa spordinädala raames)	5 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	6 kuud taotluse esitamise tähtajast arvates	60 päeva jooksul lõpparuande EACEA-le laekumisest arvates	1	Ei	Eelmakse: 60% Jääksumma: 40%

Palume arvesse võtta, et eespool tabelis esitatud orienteeruvad tähtajad on antud vaid üldiseks teavitamiseks ega ole riiklikele büroodele ja rakendusametile õiguslikult siduvad. Samamoodi tuleks eespool esitatud makseviiside puhul arvestada, et neid kohaldatakse üleüldiselt, kuid olenevalt taotlejaorganisatsiooni või -konsortsiumi konkreetsest olukorrast (nt finantssuutlikkusest) võidakse toetuslepingus või toetuse määramise otsuses ette näha erinev kord. Kui ELi assigneeringuid konkreetseks eelarveaastaks napib, võidakse esimeste eelmaksete summat veelgi vähendada.

MUUD OLULISED LEPINGUSÄTTED

FINANTSTAGATIS

Kui finantssuutlikkust peetakse ebarahuldavaks, võib riiklik büroo või rakendusamet eelmaksega seotud finantsriskide piiramiseks nõuda üle 60 000 euro toetust saavalt toetusesaajalt eelnevalt tagatise esitamist. Tagatist võib nõuda kuni eelmakse summa(de) ulatuses.

Sellise tagatise tulemusena vastutab pank või finantseerimisasutus toetusesaaja toetuslepingust või toetuse määramise otsusest tulenevate kohustuste eest tagasivõtmatult või esimesel nõudmisel väljamakstava tagatise andjana.

Eurodes finantstagatise esitab ELi liikmesriigis asuv tunnustatud pank või finantseerimisasutus. Kui toetusesaaja asub ELi mittekuuluvas riigis, võib riiklik büroo või rakendusamet nõustuda, et tagatise esitab kõnealuses kolmandas riigis asuv pank või finantseerimisasutus, kui ta on seisukohal, et kõnealune pank või finantseerimisasutus pakub samaväärseid tagatisi ja on omadustelt sarnane ELi liikmesriigis asuva panga või finantseerimisasutusega.

Tagatise võib asendada kolmanda isiku solidaartagatisega või sama toetuslepingu poolteks olevatest osalevatest organisatsioonidest pärit mitme kolmanda isiku tagatisega.

Tagatis vabastatakse pärast seda, kui eelmaksed toetusesaajale vahemaksete tegemise või jääksumma maksmisega järk-järgult tasaarvestatakse vastavalt toetuslepingus või toetuse määramise otsuses sätestatud tingimustele. Juhul kui jääksumma maksmine omandab toetuse tagasimaksmise vormi, vabastatakse tagatis pärast toetusesaaja teavitamist.

ALLTÖÖVÕTT JA HANKELEPINGU SÕLMIMINE

Toetusesaaja võib tellida erioskusi nõudvad tehnilised eriteenused (mis on seotud õiguse, raamatupidamise, maksude, personalitöö, IT-ga jne) alltöövõtu korras või kasutada rakenduslepinguid. Seepärast võib toetusesaaja seda liiki teenuse eest kantud kulusid lugeda toetuskõlblikeks kuludeks, tingimusel et need vastavad kõikidele muudele toetuslepingus või toetuse määramise otsuses kirjeldatud kriteeriumidele.

Kui projekti elluviimine nõuab kaupade, tööde või teenuste pakkumist (rakenduslepingut), peavad toetusesaajad lepingu sõlmima majanduslikult kõige parema pakkumise tegijaga, kes esitab kõige parema hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumise, või vastavalt kõige madalamat hinda pakkunud pakkujaga, välistades huvide konflikti ja säilitades dokumendid auditeerimise jaoks.

Kui rakenduslepingu väärtus ületab 60 000 eurot (või suutlikkuse suurendamise meetme korral kõrghariduse valdkonnas 25 000 eurot), võib riiklik büroo või rakendusamet kohaldada toetusesaaja suhtes lisaks eelmises lõigus osutatud eeskirjadele erieeskirju. Sellised erieeskirjad avaldatakse riiklike büroode ja rakendusameti veebisaidil.

TEAVE ANTUD TOETUSTE KOHTA

Eelarveaasta jooksul antud toetused tuleb avaldada komisjoni, rakendusameti ja/või riiklike büroode veebisaidil esimese poole aasta jooksul pärast selle eelarveaasta lõpetamist, mille jooksul toetused anti.

Teated võib avaldada ka muudes asjakohastes teabevahendites, sealhulgas *Euroopa Liidu Teatajas*.

Riiklikud bürood ja rakendusamet avaldavad järgmise teabe:

- toetusesaaja nimi ja asukoht;
- toetuse summa;
- toetuse laad ja eesmärk.

Nimetatud teabe avaldamisest loobutakse toetusesaaja nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral, kui avaldamine ohustaks asjaomaste isikute Euroopa Liidu põhiõiguste harta alusel kaitstud õigusi ja vabadusi või kahjustaks toetusesaajate ärihuve.

Mis puudutab füüsiliste isikutega seonduvaid isikuandmeid, siis kõrvaldatakse avaldatud teave kaks aastat pärast vahendite eraldamise eelarveaasta lõppu.

Sama kehtib juriidiliste isikute ametlikes nimedes osutatud isikuandmete kohta (nt ühenduste või äriühingute puhul, mille nimi sisaldab nende asutajate nime).

Seda teavet ei avalikustata füüsiliste isikute kohta, kes saavad stipendiume, ja muude toetuste kohta, mis maksti otse kõige suuremat puudust tundvatele füüsilistele isikutele (põgenikud ja töötud). Ka toetust saavatel organisatsioonidel ei ole lubatud avaldada programmi Erasmus+ raames liikuvustoetust saavate isikute kohta seda liiki teavet.

AVALIKUSTAMINE

Lisaks projekti nähtavust ning selle tulemuste levitamist ja kasutamist käsitlevatele nõuetele (mis on toetuse määramise kriteeriumid) kehtib iga projekti puhul selle minimaalse avalikustamise nõue.

Toetusesaajad peavad Euroopa Liidu toetuse selgelt ära märkima igasuguses teabevahetuses ja kõikides väljaannetes, olenemata kasutatavast vormist või teabevahendist, sealhulgas internetis, ning seoses tegevusega, mille jaoks toetust kasutatakse.

Seda tuleb teha vastavalt toetuslepingu või toetuse määramise otsuse sätetele. Nende sätete järgimata jätmise korral võidakse toetusesaaja toetust vähendada.

Projekti nähtavusega seotud täpsemate nõuete kohta leiab teavet käesoleva juhendi II lisas esitatud toetusesaajatele mõeldud levitamissuunistest.

KONTROLLID JA AUDITID

Riiklik büroo või rakendusamet ja/või Euroopa Komisjon võib korraldada seoses toetuse kasutamisega tehnilisi ja finantskontrolle ning auditeid. Samuti võivad nad ühekordselt makstava summa, ühikukuludel põhineva toetuse või ühtse määraga toetuse perioodiliseks hindamiseks kontrollida toetusesaaja (või kaastoetusesaaja) juriidilisi dokumente. Toetusesaaja (või kaastoetusesaaja) kohustub oma juriidilise esindaja allkirjaga esitama tõendeid toetuse korrektse kasutamise kohta. Euroopa Komisjon, rakendusamet, riiklikud bürood ja/või Euroopa Kontrollikoda või nende volitatud asutus võivad kontrollida toetuse kasutamist igal ajal kuni viie aasta jooksul või alla 60 000 euro suuruste toetuste puhul kuni kolme aasta jooksul pärast jääksumma maksmist või toetuse sissenõudmist riikliku büroo või rakendusameti poolt. Seepärast peavad toetusesaajad säilitama selle perioodi jooksul originaaldokumendid ning tõendavad, statistilised ja muud toetusega seotud dokumendid.

Rakendusameti kesktasandil hallatavate projektide puhul võidakse olenevalt asjaomase meetme liigist ja toetuse suurusest kasutada eri liiki auditiprotseduure (kui see on asjakohane, I liiki auditit toetuste puhul summas 60 000–750 000 eurot; II liiki auditit toetuste puhul summas 750 000 eurot või rohkem). Lisateavet leiate rakendusameti veebisaidilt.

Kontrolli ja auditeid käsitlevaid üksikasjalikke sätteid kirjeldatakse toetuslepingus või toetuse määramise otsuses.

ANDMEKAITSE

Riiklik büroo või rakendusamet või Euroopa Komisjon töötleb kõiki taotlusvormil või toetuslepingus / toetuse määramise otsuses esitatud isikuandmeid kooskõlas:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta;
- (kui see on asjakohane) taotluse väljavalimise riigi isikuandmete kaitset käsitlevate õigusaktidega.

Taotleja vastused taotlusvormil esitatud küsimustele on vajalikud toetustaotluse hindamiseks ja edasiseks töötlemiseks vastavalt programmile Erasmus+, välja arvatud juhul, kui need on märgitud vabatahtlikuks. Isikuandmeid võidakse edastada teadmisvajaduse alusel taotluste hindamise või toetuse haldamise menetlusega seotud kolmandatele isikutele, ilma et see piiraks andmete edastamist vastavalt Euroopa Liidu õigusele seire ja jälgimise eest vastutavatele asutustele või programmi või selle mis tahes meetmete hindamiseks volitatud asutustele. Liidu finantshuvide kaitseks võidakse isikuandmeid edastada eeskätt siseauditi talitusele, Euroopa Kontrollikojale, finantsrikkumiste uurimise toimkonnale või Euroopa Pettustevastasele Ametile ning neid võidakse

vahetada komisjoni ja rakendusametite eelarvevahendite käsutajate vahel. Taotlejal on õigus pääseda ligi oma isikuandmetele ja neid parandada. Kui taotlejal on oma isikuandmete töötlemise kohta küsimusi, edastab ta need projekti välja valinud büroole või rakendusametile. Erimeelsuste korral on taotlejal õigus pöörduda igal ajal abi saamiseks Euroopa andmekaitseinspektori poole. Lisateavet isikuandmete töötlemise kohta leiab toetuslepingust või toetuse määramise otsusest.

Programmi Erasmus+ raames isikuandmete töötlemise kohta on põhjalik privaatsusteave, sealhulgas kontaktandmed, esitatud komisjoni ja rakendusameti veebisaidil.

Taotlejaid ja juriidiliste isikute puhul nendega seotud esindusõigust, otsustusõigust või kontrolliõigust omavaid isikuid teavitatakse sellest, et kui nad peaksid sattuma olukorda, mida on kirjeldatud

- komisjoni 16. detsembri 2008. aasta otsuses, mis käsitleb varajase hoiatamise süsteemi komisjoni eelarvevahendite käsutajatele ja rakendusametile[143] või
- komisjoni 17. detsembri 2008. aasta määruses menetlusest kõrvalejätmise keskandmekogu kohta[144],

võidakse nende isikuandmed (füüsiliste isikute puhul perekonna- ja eesnimi ning juriidiliste isikute puhul nendega seotud esindus-, otsustus- või kontrollivolitust omavate isikute aadress, juriidiline vorm ning perekonna- ja eesnimi) seoses hankelepingu või toetuslepingu sõlmimise või toetuse määramise otsuse tegemise või täitmisega registreerida ainult varajase hoiatamise süsteemis või nii varajase hoiatamise süsteemis kui ka menetlusest kõrvalejätmise keskandmekogus ning edastada eespool nimetatud otsuses ja määruses loetletud isikutele ja asutustele.

AVATUD LITSENTS JA INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSED

Avatud litsents on vahend, mille abil töö omanik annab kõigile loa tööd kasutada. Sõltuvalt antava loa ulatusest või kehtestatavatest piirangutest on olemas erinevaid avatud litsentse. Toetusesaajatel on vabadus valida välja litsents, mida oma töö puhul kohaldada. Avatud litsents tuleb tagada iga valminud töö puhul.

Avatud litsents ei tähenda autoriõiguste või intellektuaalomandiõiguste üleandmist. Koostatud materjalide autoriõigus jääb toetusesaajatele ning neil lubatakse seda kasutada vastavalt oma soovile. Toetusesaajatelt nõutakse ainult õppematerjalide (või muude projekti käigus koostatud dokumentide ja teabekandjate) vaba kättesaadavuse tagamist avatud litsentsi alusel. Selle nõude täitmiseks tuleb litsentsiga anda vähemalt kasutusõigus ning ideaalis ka jagamis- ja kohandamisõigus. Toetusesaajad võivad oma projekti tulemust ka turustada ning kogemus näitab, et avatud juurdepääs suurendab nähtavust ja võib innustada huvitatud kasutajaid ostma trükiversiooni või füüsilist eset, dokumenti või andmekandjat.

KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus nr 1605/2002[145].

Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, 29. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju[146].

[143] (ELT, L 344, 20.12.2008, lk 125).
[144] (ELT, L 344, 20.12.2008, LK 12).
[145] (ELT, L 298, 26.10.2012, lk 1).
[146] (ELT, L 362, 31.12.2012, lk 1).

I LISA

ERIEESKIRJAD JA TEAVE ÕPIRÄNDE, STRATEEGILISTE PARTNERLUSTE JA KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE KOHTA

Käesolev lisa sisaldab täiendavaid kriteeriume ja olulist teavet õpirände projektide ja kõrghariduse kraadiõppega seotud õpirände ettevalmistamise, elluviimise ja järelmeetmete kohta, samuti mitmeid konkreetseid näiteid meetmete kohta, mida on võimalik ellu viia strateegiliste partnerluste raames hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas, ning täiendavat teavet suutlikkuse suurendamise kohta kõrghariduse valdkonna projektides. Organisatsioonidel, kes kavatsevad arendada projekte nende meetmete raames, soovitatakse enne toetuse taotlemist tähelepanelikult lugeda käesoleva lisa asjakohaseid osi. Lisa on liigendatud järgmiselt:

ÜLIÕPILASTE JA KÕRGKOOLIDE TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT 249

KUTSEHARIDUS- JA -KOOLITUSASUTUSTE ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT 254

ÜLDHARIDUSE VALDKONNA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT 259

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT 262

NOORTE JA NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT 264

ERASMUS MUNDUSE ÜHISED MAGISTRIÕPPEKAVAD ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

STRATEEGILISED PARTNERLUSED ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS 286

ÜLIÕPILASTE JA KÕRGKOOLIDE TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

1. ENNE LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMIST

a. OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE AKREDITEERIMINE

ERASMUSE KÕRGHARIDUSHARTA

Erasmuse kõrgharidushartas (ECHE) on sätestatud üldine kvaliteediraamistik Euroopa ja rahvusvahelise koostöö alasele tegevusele, mida kõrgkoolidel on võimalik programmi raames teostada. Erasmuse kõrgharidusharta määramine on eeltingimus kõikidele programmiriikides asuvatele kõrgkoolidele, kes soovivad osaleda programmi raames üksikisikute õpirändes ja/või innovatsiooni ja heade tavade alases koostöös. Partnerriikides asuvatele kõrgkoolidele ei ole Erasmuse kõrgharidushartaga ühinemine kohustuslik ja kvaliteediraamistik rakendatakse kõrgkoolide vahel sõlmitud kokkulepete kaudu (vt allpool).

Brüsselis asuv rakendusamet kuulutab igal aastal välja Erasmuse kõrgharidusharta taotlusvooru. Harta määramise korral kehtib see kogu programmiperioodi vältel. Erasmuse kõrgharidusharta taotlemise tingimusi on kirjeldatud rakendusameti veebisaidil aadressil https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en.

Kõrgkoolid peavad järgima kogu projekti elluviimise kestel Erasmuse kõrgharidusharta sätteid. Neist kinnipidamist kontrollib riiklik büroo. Harta põhimõtete ja kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Komisjon harta tagasi võtta.

ÕPIRÄNDE KONSORTSIUMI SERTIFIKAAT

Kõrghariduse valdkonna riiklik õpirände konsortsium võib kõrghariduse õpirände projekti raames toetada kõiki nelja toetuskõlblikku liikuvusmeedet.

Õpirände konsortsiumide eesmärk on hõlbustada liikuvusmeetmete korraldamist ja pakkuda lisaväärtust meetmete kvaliteedi osas, võrreldes sellega, mida iga saatev kõrgkool suudaks saavutada üksinda. Riikliku õpirände konsortsiumi liikmesorganisatsioonid võivad õpirände korraldamisega seotud teenused ühendada või neid jagada. Ühine tegevus võib hõlmata õpirände ühist halduslikku, lepingulist ja finantsjuhtimist, osalejate ühist väljavalimist ja/või ettevalmistamist ja nõustamist ning, kui see on asjakohane, keskset kontaktpunkti ettevõtete leidmiseks ja ettevõtete ja osalejate kokkuviimiseks. Riiklik õpirände konsortsium võib olla ka saabuvate üliõpilaste ja töötajate tugistruktuuriks, aidates muu hulgas leida piirkonnas, kus õpirände konsortsiumi partnerid asuvad, vastuvõttev organisatsioon ja osutades vajaduse korral abi.

Konsortsiumi koordinaatoril ning võimaluse korral ka muudel/vahendavatel organisatsioonidel võib olla aktiivne roll kontaktide loomisel ettevõtetega ning töötajate jaoks praktikavõimaluste ja koolituskohtade leidmisel, reklaamides neid tegevusi ja pakkudes teavet jms.

Iga saatev kõrgkool vastutab liikuvusperioodide kvaliteedi, sisu ja tunnustamise eest. Iga konsortsiumi liige peab allkirjastama konsortsiumi koordinaatoriga lepingu, et täpsustada haldus- ja finantskorraldusega seotud ülesandeid ja vastutust; koostöökorras täpsustatakse selliseid küsimusi nagu liikuvusperioodide ettevalmistamise, kvaliteedi tagamise ja järelmeetmete võtmise mehhanismid. Peale selle peab iga saatev kõrgkool allkirjastama kõrgkooliga, kes tema üliõpilased ja töötajad vastu võtab, institutsioonidevahelise lepingu (vt järgmine punkt).

Riiklikku õpirände konsortsiumi rahastatakse ainult juhul, kui sellele on väljastatud õpirände konsortsiumi sertifikaat. Kui riiklik õpirände konsortsium ei osutu hindamisel edukaks, tuleb konsortsiumil taotleda järgmisel aastal sertifikaati ja rahastamist uuesti.

Õpirände konsortsiumi sertifikaadi tingimuste täitmist jälgib riiklik büroo. Suurte probleemide (näiteks vahendite väärkasutus, kohustuste eiramine ja nõrk finantssuutlikkus) või konsortsiumi kohustuste täitmata jätmise korral võib riiklik büroo sertifikaadi tühistada. Konsortsiumi koordinaator peab viivitamata teatama riiklikule büroole igast konsortsiumi koosseisu, olukorra või staatuse muutusest, mis võib kaasa tuua vajaduse sertifikaati muuta või see tühistada.

Kõrgkool võib toetust taotleda kahe erineva kanali kaudu: a) otse riiklikult büroolt eraldiseisva kõrgkoolina, b) konsortsiumi kaudu, mille liige kõrgkool on. Konkreetne osakond või teaduskond võib õpirände eesmärgil kasutada mõlemat kanalit üheaegselt. Kui aga samal õppeaastal kasutatakse mõlemat kanalit, vastutab kõrgkool/osakond osaleja topeltrahastamise vältimise eest.

b. INSTITUTSIOONIDEVAHELINE LEPING

Kõrgkoolide vaheline üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil ja töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil kujutavad endast kõrgkoolide vahel sõlmitud institutsioonidevahelise lepingu osa. Lepingu vormid leiab aadressilt http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm.
Institutsioonidevahelistele lepingutele võivad alla kirjutada kaks või enam kõrgkooli.

Programmiriikide ja partnerriikide vahel toimuva õpirände korral sätestatakse institutsioonidevahelises lepingus Erasmuse kõrgharidusharta üldised põhimõtted ning kõik pooled võtavad kohustuse neid rakendada.

Institutsioonidevahelist lepingut võib laiendada praktikat sooritavate üliõpilaste ja/või koolitatavate töötajate õpirände hõlmamiseks, tuginedes partnerinstitutsioonide teadmistele ettevõtetest, et välja selgitada vastuvõtvad ettevõtted/organisatsioonid välismaal.

c. VEEBIPLATVORM MOBILITY TOOL

Kui osalejad on välja valitud, peab toetust saav organisatsioon õpirändeprojektide haldamiseks ja aruandluseks loodud veebiplatvormi Mobility Tool kaudu sisestama üldise teabe osaleja ja tema õpirändetegevuse liigi kohta (näiteks osaleja nimi, sihtkoht, õpirände kestus jms). Veebiplatvorm aitab toetusesaajal hallata programmi Erasmus+ liikuvusmeetmeid. Toetust saav organisatsioon vastutab ka andmete ajakohastamise eest osalejate või meetmetega seotud mis tahes muudatuste esinemise korral projekti kestel. Veebiplatvormi kasutades on toetusesaajatel võimalik luua eeltäidetud aruandeid, mille aluseks on nende varem esitatud teave. Veebiplatvormi abil koostatakse ka aruanded, mida liikuvusmeetmetes osalejad peavad täitma.
Lisateavet veebiplatvormi Mobility Tool ja sellele juurdepääsu kohta esitatakse riikliku büroo ja toetusesaaja vahel sõlmitavas toetuslepingus.

d. ÜLIÕPILASTE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Üliõpilased esitavad taotluse oma kõrgkoolile, kes valib välja liikuvusmeetmes osalejad. Üliõpilaste väljavalimine, nagu ka neile toetuse eraldamise menetlus, peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valikuprotsessis osalejatele.

Kõrgkool võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, kes võivad saada kutse osaleda valikut tegevate organite töös või üliõpilaste väljavalimise protsessis.

Valikukriteeriumid, näiteks kandidaadi õpitulemused, varasemad õpirändega seotud kogemused, motivatsioon, varasemad kogemused vastuvõtvas riigis (st tagasipöördumine lähteriiki) jms, avalikustatakse.

Teises järjekorras eelistatakse neid, kes on juba osalenud liikuvusmeetmetes sama õppetsükli raames programmides LLP-Erasmus, Erasmus Mundus ja Erasmus+.

Pärast üliõpilaste väljavalimist annab saatev asutus neile programmi Erasmus+ üliõpilase harta, milles on sätestatud üliõpilase välismaal õppimise või praktiseerimisega seotud õigused ja kohustused ning on selgitatud, milliseid erinevaid samme tuleb astuda enne õpirännet, selle ajal ja järel.

ÜLIÕPILASEGA SÕLMITAV LEPING

Enne lahkumist peab iga väljavalitud üliõpilane allkirjastama lepingu, mis sisaldab muu hulgas üliõpilase, saatva ja vastuvõtva organisatsiooni kokku lepitud õpingu- ja/või praktikaprogrammi kirjeldavat õppelepingut. Lepingu vormid leiab aadressilt http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. Õppelepingus määratletakse välismaal mööda saadetava õppeperioodi oodatavad õpitulemused ja täpsustatakse ametliku tunnustamise nõuded. Lepingus on ära näidatud ka õpingute ja/või praktika toimumise koht. Õppelepingus peaksid saatev asutus ja üliõpilane kokku leppima ka keeleoskuse taseme (peamine instrueerimisel või töökohal kasutatav keel), mille üliõpilane peab saavutama õppe-/praktikaperioodi alguseks kooskõlas saatva ja vastuvõtva asutuse vahel sõlmitud institutsioonidevahelises lepingus soovitatud tasemega (või praktika puhul kooskõlas ettevõtte ootustega). Kui see on asjakohane, lepivad saatev asutus ja üliõpilane kokku kõige sobivamas keelelises toes, mille pakkumine võimaldab üliõpilasel saavutada kokkulepitud taseme (vt järgmine lõik veebipõhise keeletoe kohta).

ÜLIÕPILASTELE ANTAV TOETUS

Üliõpilased võivad saada õppetoetust, mis aitab katta välismaal veedetava liikuvusperioodiga kaasnevad suuremad kulud. Toetus võib koosneda ühest või mõlemast järgmisest osast:

- ELi toetus, mida arvestatakse kuu kohta ja mis makstakse välja ühikukuluna (vt käesoleva juhendi B osa meetmete rahastamiseeskirjade kohta) ja/või
- riiklik, piirkondlik ja kohalik toetus, mida annab avalik-õiguslik või erarahastaja, või laenukava.

Üliõpilastele on lubatud määrata ELi vahenditest nulltoetus (nii õppimise kui ka praktikaga seotud õpirändeks), mis tähendab, et üliõpilased, kes täidavad kõik Erasmuse üliõpilase abikõlblikkuse kriteeriumid ja saavad osa kõikidest Erasmuse üliõpilasele ettenähtud soodustustest, ei saa ELi õpirände toetust. Käesolevas juhendis esitatud eeskirjad, välja arvatud toetuste jagamisega seotud eeskirjad, kehtivad ka selliste üliõpilaste kohta, kellele ELi vahenditest toetust ei maksta. Nende üliõpilaste arv, kellele ELi vahenditest kogu liikuvusperioodi vältel toetust ei maksta, läheb arvesse statistikas, mille põhjal arvutatakse välja tulemuslikkuse näitaja, mida kasutatakse ELi eelarve jaotamisel riikide vahel.

Üliõpilased, kes osalevad programmi Erasmus+ raames toetatavas kõrghariduse õpirände projektis – olenemata sellest, kas nad saavad osalemiseks programmi Erasmus+ alusel ELi toetust või mitte – vabastatakse tasude maksmisest vastuvõtva asutuse õppetöös osalemise, registreerimise, eksamite sooritamise ning laboratooriumidele ja raamatukogudele juurdepääsu eest. Samadel alustel nagu kohalikelt üliõpilastelt võib siiski nõuda väikest tasu seoses kindlustusega, üliõpilasliitu kuulumisega ning mitmesuguste materjalide, nagu fotokoopiate ja laboritoodete kasutamise eest. Välisüliõpilased ei ole oma liikuvusperioodil kohustatud maksma korralduse või haldusega seotud täiendavat tasu.

Peale selle tuleb üliõpilase välismaal viibimise ajal säilitada tema õigus kõikidele saatvas õppeasutuses õppimise puhul antavatele toetustele või laenudele.

Kui vastuvõttev ettevõte/organisatsioon annab üliõpilasele praktika korral päevaraha või maksab mis tahes tasu, on see kokkusobiv programmi Erasmus+ raames antava ELi toetusega.

Liikuvusperiood on kokkusobiv osalise tööajaga töötamisega ja kui üliõpilane saab programmi Eramus+ raames antavat ELi toetust, on see kokkusobiv ka üliõpilase saadava tuluga, seni kuni üliõpilane viib ellu kokkulepitud liikuvusprogrammis ette nähtud meetmeid.

Üliõpilased, kes osalevad kõrghariduse õpirände projektis (õpivad või sooritavad praktikat välismaal), ei tohi samal ajal olla stipendiumisaajateks Erasmus Munduse ühise magistriõppekava alusel ja vastupidi.

Üliõpilased, kes saavad programmi Erasmus+ raames ELi toetust, peavad maksma selle toetuse tervikuna või osaliselt tagasi, kui nad ei täida toetuslepingu tingimusi (v.a juhul, kui kavandatud meetmete välismaal lõpuleviimist takistas vääramatu jõud). Neilt võidakse saadud ELi toetus täielikult või osaliselt tagasi nõuda, kui nad ei täida ega esita veebis lõpparuannet.

VEEBIPÕHINE KEELETUGI

Kõrgkoolid võtavad Erasmuse kõrgharidushartale alla kirjutades kohustuse osutada liikuvusmeetmetes osalejatele kogu tuge, mis on vajalik keeleliseks ettevalmistuseks. Sel eesmärgil seatakse programmi käigus kõikide vähemalt kaks kuud kestvate liikuvusmeetmete tarvis järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi. Veebipõhise keeletoe teeb väljavalitud üliõpilastele kättesaadavaks Euroopa Komisjon, eesmärgiga hinnata nende välismaal õppimise või praktika ajal kasutatava keele oskust. Kõnealune vahend võimaldab üliõpilastel vajaduse korral ka täiustada oma keeleoskust enne õpirännet ja/või selle ajal.

Veebipõhist keeletuge pakutakse järgmiselt:

- riiklikud bürood jaotavad veebipõhised litsentsid kõrgkoolidele Euroopa Komisjoni kindlaks määratud üldiste kriteeriumide alusel;
- kõik kõrgkooli välja valitud üliõpilased (v.a need, kelle jaoks asjaomane keel on emakeel), kes kasutavad veebipõhist teenust, sooritavad enne õppelepingu allkirjastamist veebipõhise testi, et hinnata nende selle keele oskust, milles hakkab toimuma välismaal nende õppetöö või praktika. Testi tulemused edastatakse asjaomasele üliõpilasele ja saatvale kõrgkoolile. See võimaldab saatval kõrgkoolil kindlaks teha üliõpilaste arvu, kes tõenäoliselt vajavad veebipõhist keelekursust;
- kõrgkoolid jaotavad litsentse vastavalt üliõpilaste vajadustele, võttes arvesse keelekursuste jaoks olemas olevate veebipõhiste litsentside hulka. Üliõpilased võtavad kohustuse läbida veebipõhine kursus toetuslepingus kirjeldatud ja kokku lepitud tingimustel;

- liikuvusperioodi lõpul sooritab üliõpilane teise hindamise, et mõõta võõrkeeleoskuse paranemist. Tulemused edastatakse asjaomasele üliõpilasele ja saatvale kõrgkoolile.

Lisateave on esitatud Euroopa Komisjoni ja riiklike büroode veebisaitidel.

Kõrgkoolid võivad pakkuda üliõpilastele kõikide muude õpirände liikide puhul või juhul, kui komisjoni veebipõhine teenus ei ole vajalikus keeles kättesaadav, muud tüüpi keelelist tuge, mida rahastatakse korraldusliku toetuse jaoks ette nähtud vahenditest.

e. TÖÖTAJATE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Saatev kõrgkool valib kõrghariduse õpirände projektis osalevad töötajad välja õiglasel ja läbipaistval viisil. Enne lähetamist peavad kõrgkooli töötajad kooskõlastama saatvate ja vastuvõtvate asutuste/ettevõtetega õpirände programmi.

Õpetajad ja kõrgkoolide töötajad valib välja kõrgkool. Valiku ja toetuse määramise menetlus peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valikuprotsessis osalejatele. Valiku kriteeriumid (nt esimest korda välismaale suunduvate töötajate eelistamine, võimalike liikuvusmeetmete arvu piiramine ühe töötaja kohta teataval ajavahemikul jms) avalikustatakse.

Kõrgkool võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, kes võivad saada kutse osaleda valikut tegevate organite töös või konkreetsete toetusesaajate väljavalimise protsessis.

Kui ettevõtte töötajad liiguvad õpirände raames kõrgkooli juurde, esitatakse ettevõtte töötajale õppeasutuse kutse; toetust haldab vastuvõttev kõrgkool.

LIIKUVUSLEPING

Saatev kõrgkool valib töötajad välja õpirände programmi ettepaneku alusel, mille töötaja esitab pärast konsulteerimist vastuvõtva asutusega/ettevõttega. Enne lähetust lepivad saatev kõrgkool/ettevõte ja vastuvõttev kõrgkool/ettevõte ametlikult kokku õpirände lõplikus programmis (kirjavahetuse või elektrooniliste teadete teel).

Välismaal mööda saadetava liikuvusperioodi kvaliteedi eest vastutavad nii saatev kõrgkool/ettevõte kui ka vastuvõttev kõrgkool/ettevõte.

TÖÖTAJATELE ANTAV TOETUS

Töötajate mõlemat liiki liikuvuse puhul kehtivad samad finantseeskirjad. Toetus on abi reisi- ja elamiskulude katmiseks välismaal viibitava õpetamis- või praktikaperioodi jooksul (rahastamiseeskirjad leiab käesoleva juhendi B osast).

Kõrgkoolide töötajate puhul on lubatud ka liikuvus, mille jaoks ELi vahenditest toetust ei maksta.

2. LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMISE AJAL

ÜLIÕPILASTE ÕPIRÄNDE KATKEMINE

Kui üliõpilase liikuvusperiood katkeb – näiteks põhjusel, et keelekursuse lõpu ja tegeliku õppetöö/praktika alguse vahele jääb vahe –, sisestatakse katkestuse päevade arv veebiplatvormi Mobility Tool ja toetust kohandatakse vastavalt.

Praktika puhul võib välismaal veedetav liikuvusperiood katkeda seoses ettevõtte kollektiivpuhkusega, kui ettevõtte sel ajavahemikul suletakse. Sellel perioodil toetus säilitatakse. Katkestusperioodi ei arvestata praktika miinimumkestuse hulka, ent seda võetakse arvesse, arvutades iga õppetsükli puhul 12 kuu pikkust maksimumperioodi, mille jaoks sama üliõpilane võib saada liikuvusmeetmes osalemiseks toetust.

ÜLIÕPILASTE ÕPIRÄNDE PIKENDAMINE

Poolelioleva liikuvusperioodi pikendamises on võimalik kokku leppida saatva ja vastuvõtva organisatsiooni vahel järgmistel tingimustel:

- liikuvusperioodi pikendamise taotlus tuleb esitada vähemalt üks kuu enne algselt kavandatud liikuvusperioodi lõppu;

- kui kõik pooled kiidavad taotluse heaks, tuleb toetuslepingut muuta ja viia lõpule kõik liikuvusperioodi kestuse pikendamisega seotud korraldustoimingud;.

- kui üliõpilasele makstakse programmi Erasmus+ raames toetust, võib saatev kõrgkool kas toetussummat liikuvusperioodi pikema kestuse arvessevõtmiseks muuta või jõuda üliõpilasega kokkuleppele, et lisapäevad lähevad arvesse kui periood, mille jaoks ELi vahenditest toetust ei maksta;

- liikuvusperioodi tegelik algus- ja lõppkuupäev märgitakse vastuvõtva kõrgkooli tulemuste protokolli või üliõpilase praktikatunnistusse järgmiselt:
    - alguskuupäev on esimene päev, mil üliõpilane peab olema vastuvõtvas organisatsioonis kohal (nt esimese kursuse alguskupäev või esimene tööpäev, vastuvõtvas organisatsioonis korraldatav vastuvõtuüritus või keele- ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud kursus),
    - lõppkuupäev on viimane päev, mil üliõpilane peab olema vastuvõtvas organisatsioonis kohal (nt eksamiperioodi/kursuse/töötamise või kohustusliku kohalviibimisperioodi viimane päev);

- eespool määratletud liikuvusperioodi tegelik kestus on nende kuude maksimumarv, mille jaoks antakse ELi toetust ja mille kõrgkoolid peavad märkima oma lõpparuandesse. Kui päevi, mille võrra üliõpilase liikuvusperioodi pikendati, käsitatakse päevadena, mille jaoks ELi vahenditest toetust ei anta, arvatakse need päevad lõpliku toetussumma arvutamisel liikuvusperioodi kogukestusest maha.

- lisaperiood peab järgnema vahetult käimasolevale liikuvusperioodile. Selles ei tohi olla vaheaegu (ametlikke pühasid ja ülikooli/ettevõtte sulgemist ei loeta vaheajaks), välja arvatud juhul, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud ja kui riiklik büroo selle heaks kiidab.

3. PÄRAST LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMIST

a. ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE

Välismaal möödunud liikuvusperioodi lõpus esitab vastuvõttev kõrgkool/ettevõte üliõpilasele ja tema kõrgkoolile tunnistuse praktika tulemuste kohta (hindamisleht), millega kinnitatakse kooskõlastatud programmi tulemused.

Liikuvusperioodi järelmeetmete hulka kuulub välisriigis uute pädevuste omandamise eest saadud formaalõppe andmepunktide ametlik tunnustamine lähetanud asutuse poolt (kasutades ECTSi ainepunkte või samaväärset süsteemi), kaasa arvatud vajaduse korral praktika eest, ning väljaspool õpperuumi või töökohta toimunud mitteformaalse ja informaalse õppimise tulemuste dokumenteerimine (kasutades diplomilisa). See ei kehti siiski hiljuti kõrgkooli lõpetanud üliõpilaste praktika puhul.

Keeleoskuse hindamise ja veebipõhiste keelekursuste tulemused teatatakse tsentraliseeritult, kuid need ei anna ametlikku kvalifikatsiooni.

Saatvad asutused peaksid seoses töötajate õpirändega tagama osalevate töötajate õpitulemuste nõuetekohase tunnustamise, levitamise ja laialdase kasutamise kõrgkoolis.

b. ARUANDLUS

Kõik liikuvusmeetmes osalenud üliõpilased ja kõrgkoolide töötajad peavad välismaal viibimise perioodi lõpul koostama ja esitama lõpparuande. Vähemalt kaks kuud kestnud liikuvusmeetme puhul lisatakse aruandele ka kvalitatiivne hinnang liikuvusperioodil saadud keelelise toe kohta.
Aruande esitamata jätnud üliõpilastelt ja kõrgkoolide töötajatelt võib neid lähetanud kõrgkool väljamakstud ELi toetuse osaliselt või täies ulatuses tagasi nõuda. Tagasimaksmist ei nõuta, kui üliõpilast või kõrgkooli töötajat takistas kavandatud meetmeid välismaal lõpule viimast vääramatu jõud. Saatev asutus annab sellistest juhtumitest teada ja riiklik büroo peab need kirjalikult kinnitama.

KUTSEHARIDUS- JA -KOOLITUSASUTUSTE ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

1. KORRALDUSLIK TOETUS

Korralduslik toetus on toetus kõigi selliste kulude katmiseks, mis tekivad organisatsioonidel seoses üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate kvaliteetse õpirände toetamisega. Kulusid võivad kaasa tuua näiteks:

- teabe andmine ja abi osutamine õpilastele ja töötajatele;
- õpilaste ja töötajate väljavalimine;
- õppelepingute ettevalmistamine, et tagada üliõpilaste hariduskäigu osade täielik tunnustamine; töötajate liikuvuslepingute ettevalmistamine ja tunnustamine;
- õpilaste ja töötajate keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud ettevalmistus – eriti kutseharidus- ja -koolitusasutustele mõeldud valdkonnaspetsiifilised keelekursused;
- õpirände projekti algatamise ja juhtimisega seotud üldine korraldus;
- rändes osalejate tõhusa nõustamis- ja järelevalvekorra tagamine;
- erikorraldused praktika kvaliteedi tagamiseks ettevõtetes.

Lõpliku toetuse määramisel võetakse arvesse seda, milline on haridusasutuses projekti elluviimise ja järelmeetmete võtmise kvaliteet. Õpirände projekti kvaliteetse elluviimise tagamiseks tuleks lähtuda käesolevas lisas esitatud juhistest kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppijate ja töötajate õpirände kohta.

2. ENNE LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMIST

a. OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE AKREDITEERIMINE – PROGRAMMI ERASMUS+ KUTSEHARIDUSE JA -KOOLITUSE VALDKONNA LIIKUVUSE HARTA

Euroopa Komisjon kuulutab 2014. aastal välja projektikonkursi, et sõlmida programmi Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna liikuvuse harta. Programmi Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna liikuvuse harta siht on ärgitada organisatsioone, kes on saavutanud õppijate ja töötajate jaoks kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas õpirände korraldamisel kvaliteetseid tulemusi, arendama oma Euroopa strateegiaid edasi. Harta eesmärk on lihtsustada menetlusi, mille kaudu saatvad organisatsioonid taotlevad rahalisi vahendeid, korraldada õppijate ja töötajate liikuvust ning anda aru nende tegevusest, samal ajal tasustades, edendades ja arendades liikuvuse kvaliteeti.

Harta saajad valitakse välja 2015. aastal ja neile antakse alates 2016. aastast võimalus esitada taotlus kutseharidus- ja koolitusasutuste õpilaste ja töötajate liikuvuse 1. põhimeetme all lihtsustatud korras. Harta antakse terveks programmi Erasmus+ perioodiks, kuid see võidakse ära võtta, kui harta omanikud ei säilita kvaliteedistandardeid, mis võimaldasid neil hartat saada.

Üksikasjalikumat lisateavet leiab Euroopa Komisjoni ja riiklike büroode veebisaidilt.

b. EUROOPA ÕPIRÄNDE KVALITEEDIHARTA

Kutsehariduse ja -koolituse valdkonna organisatsioonid, kes kavatsevad korraldada õpirändetegevusi kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppijate ja töötajate jaoks, peavad oma tegevuse läbi viima kooskõlas Euroopa õpirände kvaliteedihartas sätestatud põhimõtete ja kriteeriumidega[147].

Euroopa õpirände kvaliteedihарta on kvaliteedi viitedokument välismaal saadava hariduse ja praktika kohta. Harta sisaldab juhiseid õpirände korraldamiseks õppe või muudel eesmärkidel, näiteks ametialaseks täiendamiseks, nii noortele õppijatele kui ka töötajatele. Hartas sätestatud põhimõtete austamine peaks tagama, et õpirändes osalejad saavad alati positiivse kogemuse, seda nii vastuvõtjariigis kui ka pärast tagasipöördumist oma päritoluriiki, ning et õppe- ja praktikaalaste vahetuste hulk ja sisukus suurenevad. Hartaga on võimalik tutvuda aadressil
http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm.

[147] Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus (EÜ) nr 2006/961, 18. detsember 2006, hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires: liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteedihарta (ELT L 394, 30.12.2006).

c. ECVET – VASTASTIKUSE MÕISTMISE MEMORANDUM

Kutsehariduse ja -koolituse valdkonna organisatsioonid võivad soovi korral kohaldada oma õpirände raames Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi (ECVET) (vt lisateave allpool). Sellistel juhtudel on ECVETi kasutamise eelduseks ECVETi partnerluse loomine. Partnerluse raames tuleb kokku viia pädevad organisatsioonid, kes 1) tegelevad liikuvusmeetmete sobivate õpitulemuste kindlaksmääramisega; 2) pakuvad nendele vajadustele vastavaid kutseharidus- ja -koolitusprogramme; 3) hindavad õppijate õpitulemuste saavutamise taset ning 4) kinnitavad ja tunnustavad õppijate ainepunktid pärast nende tagasipöördumist neid lähetanud asutusse.

Õpirändega seotud ECVETi partnerluse muudab ametlikuks vastastikuse mõistmise memorandumi sõlmimine.
Vastastikuse mõistmise memorandum on kokkulepe pädevate organisatsioonide vahel, milles sätestatakse ainepunktide ülekandmiseks vajalik raamistik. See muudab ECVETi partnerluse ametlikuks, kinnitades osalevate pädevate organisatsioonide ja asutuste staatuse ja menetluste vastastikuse tunnustamise. Memorandumiga kehtestatakse ka partnerite koostöö kord.
Vastastikuse mõistmise memorandumeid võivad välja töötada pädevate organisatsioonide/asutuste võrgustikud mitmest riigist/süsteemist, kuid memorandumid võivad olla ka kahepoolsed, lähtuvalt partnerluse vajadustest ja eesmärkidest. Lisateabe ja vastastikuse mõistmise memorandumi koostamise kohta juhiste saamiseks tutvuge ECVETi kasutaja käsiraamatuga, mis on kättesaadav Euroopa Komisjoni veebisaidil, või külastage järgmiseid veebisaite: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_et.htm ja http://www.ecvet-team.eu/.

d. ÕPIRÄNDE KONSORTSIUM

Eraldiseisva organisatsioonina taotlust esitavate kutsehariduse ja -koolituse pakkujate kõrval võib kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirände projekti taotluse esitada ka riiklik õpirände konsortsium.

Õpirände konsortsiumide eesmärk on hõlbustada liikuvusmeetmete korraldamist ja pakkuda lisaväärtust tegevuse kvaliteedi osas, võrreldes sellega, mida iga üksik saatev kutseharidus- ja -koolitusasutus (nt kutsekool) oleks võimeline eraldi pakkuma. Kutsehariduse ja -koolituse valdkonna riikliku õpirände konsortsiumi liikmesorganisatsioonidelt oodatakse õpirände korraldamisega seotud teenuste ühendamist või jagamist ning rahvusvahelistumise arendamist vastastikuse koostöö ja kontaktide jagamise kaudu. Ühismeetmete hulka kuuluvad tavaliselt õpirände halduslik, lepinguline ja finantsjuhtimine, ühine osalejate väljavalimine ja/või ettevalmistamine ning nõustamine, samuti vajaduse korral keskne kontaktpunkt ettevõtete leidmiseks ning ettevõtete ja osalejate kokkuviimiseks. Riiklik õpirände konsortsium võib olla ka saabuvate praktikantide ja töötajate tugistruktuuriks, aidates muu hulgas leida piirkonnas, kus riikliku õpirände konsortsiumi partnerid asuvad, vastuvõttev organisatsioon ja osutades vajaduse korral abi.

Konsortsiumi koordinaator täidab – vajaduse korral koos muude/vahendavate organisatsioonidega – aktiivset rolli kontaktide loomisel ettevõtetega ning töötajate jaoks praktikavõimaluste ja koolituskohtade leidmisel, edendades neid tegevusi ja pakkudes teavet jms.

Iga saatev kutsehariduse ja -koolituse valdkonna organisatsioon vastutab liikuvusperioodide kvaliteedi, sisu ja tunnustamise eest. Iga konsortsiumi liige peab allkirjastama konsortsiumi koordinaatoriga lepingu, et täpsustada haldus- ja finantskorraldusega seotud ülesandeid ja vastutust; koostöökorras täpsustatakse selliseid küsimusi nagu liikuvusperioodide ettevalmistamise, kvaliteedi tagamise ja järelmeetmete võtmise mehhanismid.

e. VEEBIPLATVORM MOBILITY TOOL

Kui osalejad on välja valitud, peab toetust saav organisatsioon õpirändeprojektide haldamiseks ja aruandluseks loodud veebiplatvormi Mobility Tool kaudu sisestama üldise teabe osaleja ja tema liikuvusmeetme liigi kohta (nt osaleja nimi, sihtkoht, õpirände kestus jms). Veebiplatvorm aitab toetusesaajal hallata programmi Erasmus+ liikuvusmeetmeid. Toetust saav organisatsioon vastutab ka andmete ajakohastamise eest osalejate või meetmetega seotud mis tahes muudatuste esinemise korral projekti kestel. Veebiplatvormi kasutades on toetusesaajatel võimalik luua eeltäidetud aruandeid, mille aluseks on nende varem esitatud teave. Veebiplatvormi abil koostatakse ka aruanded, mida liikuvusmeetmetes osalejad peavad täitma.

Rohkem teavet veebiplatvormi Mobility Tool ja sellele juurdepääsu kohta esitatakse riikliku büroo ja toetusesaaja vahel sõlmitavas toetuslepingus.

f. KUTSEHARIDUS- JA -KOOLITUSASUTUSTE ÕPPURITE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Liikuvusmeetmes osalejad valib välja saatev organisatsioon. Õppurite valimine – samuti neile toetuse määramise menetlus – peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valikuprotsessiga hõlmatud osalejatele.

Saatev organisatsioon võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, kes võivad saada kutse osaleda valikut tegevate organite töös või individuaalsete osalejate väljavalimise protsessis.

SAATVAD ISIKUD

Erivajadustega või ebasoodsast keskkonnast pärit kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppureid võib saata isik, kes neid õpirände perioodil toetab. Saatja kaasamine peaks olema proportsionaalne osalevate õppurite arvuga (tavaliselt üks saatja samas vastuvõtvas organisatsioonis praktikal viibivate õppurite rühma kohta).

Ka saatja välismaal viibimise kestus peaks olema proportsionaalne õppurite vajadustega (tavaliselt lubatakse saatjal kogu meetme elluviimise ajal kohal viibida ainult juhul, kui õppurid ei tule iseseisvalt toime või on alaealised).

ÕPPURIGA SÕLMITAV LEPING

Enne lähetamist peavad kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppurid allkirjastama saatva ja vastuvõtva organisatsiooniga lepingu, mis sisaldab muu hulgas järgmiseid elemente:

- õppeleping, milles kirjeldatakse õppuri ning saatva ja vastuvõtva organisatsiooni vahel kokku lepitud koolituse programmi. Selles lepingus määratletakse välismaal veedetava õppeperioodi ajaks eesmärgiks seatavad õpitulemused ja täpsustatakse ametliku tunnustamise nõudeid (nt ECVET);
- õppelepingule lisatav kvaliteedikohustus, milles sätestatakse praktikantide, saatvate ja vastuvõtvate organisatsioonide ning vajaduse korral vahendajaorganisatsioonide õigused ja kohustused.

Õppelepingu allkirjastamise järel on kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppuritel õigus saada välismaal toimuva praktika ajal toetust. Selline toetus võib koosneda ühest või mõlemast järgmisest komponendist:

- ELi toetus, mis arvutatakse välja meetme elluviimise päeva kohta (rahastamiseeskirjad leiab käesoleva juhendi B osast), ja/või
- kohalik, piirkondlik ja riiklik toetus, mida annab avalik-õiguslik või erarahastaja, või laenumehhanism.

Nulltoetuse määramine kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppuritele on lubatud (st õppurid, kes läbivad Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirände kriteeriumidele vastava praktika ja saavad osa Erasmus+ õppurile ette nähtud soodustustest, kuid ei saa Erasmus+ õpirände toetust). Käesolevas programmijuhendis sätestatud eeskirjad kehtivad ka nulltoetusega õppurite suhtes, välja arvatud toetuste eraldamisele kohaldatavad eeskirjad

VEEBIPÕHINE KEELETUGI

Kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppuritel, kelle liikuvusmeede kestab vähemalt kuu aega, on õigus saada enne õpirände algust või selle ajal keelelist tuge. Sellega seoses teeb Euroopa Komisjon väljavalitud kutseharidus- ja koolitusasutuste õppuritele kättesaadavaks veebipõhise teenuse, eesmärgiga hinnata nende selle keele oskust, mida nad hakkavad välismaal toimuva praktika ajal kasutama. See teenus pakub neile vajaduse korral ka võimalust täiustada oma keeleoskust enne liikuvusperioodi ja/või selle ajal. Kirjeldatud veebipõhine teenus võetakse programmi elluviimise käigus kasutusele järk-järgult. Keelelist tuge osutatakse järgmiselt:

- taotlev organisatsioon hindab kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirände projektitaotluse esitamise ajal õpirände projekti raames toimuval praktikal osalevate õppurite vajadust keelelise toe järele peamise instrueerimis- või töökeele vallas;
- riiklikud bürood eraldavad toetust saavatele organisatsioonidele komisjoni täpsustatud üldiste kriteeriumide kohaselt veebipõhised litsentsid;
- kõik saatva organisatsiooni välja valitud õppijad (v.a need, kelle jaoks asjaomane keel on emakeel), kes saavad kasutada veebipõhist teenust, sooritavad enne õppelepingu allkirjastamist praktika ajal kasutatava keele oskuse hindamiseks veebipõhise testi. Testi tulemused tehakse teatavaks õppurile ja vastava taotluse korral saatvale organisatsioonile. Tulemused ei mõjuta õppuri välismaale mineku võimalust;
- lähtuvalt keelekursuste puhul olemas olevate veebipõhiste litsentside arvust võib keelelist tuge vajavatele

osalejatele pakkuda veebipõhise keelekursuse läbimise võimalust;
- praktika lõpus hinnatakse kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppurite instrueerimisel/töös kasutatud keeleoskust teist korda, et mõõta selle paranemist. Testi tulemused tehakse teatavaks õppurile ja vastava taotluse korral saatvale organisatsioonile.

Programmi algetappides ei pakuta veebipõhist hindamist ja kursusi kõikides ELi keeltes ning keelekursused ei tarvitse kõikidele soovijatele kättesaadavad olla. Lisateave esitatakse Euroopa Komisjoni ja riiklike büroode veebisaitidel.

Komisjoni teenusega hõlmamata keelte puhul peavad keelelise toe korraldama kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirände projektis osalevad organisatsioonid; selle jaoks võidakse anda eritoetust. Peale selle on kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirände projektis osalevatel organisatsioonidel võimalik kasutada korralduslikku toetust, et rahuldada osalejate pedagoogilised või kultuuridevahelise suhtlusega või keelelise eriettevalmistusega seotud vajadused (rahastamiseeskirjad leiab käesoleva juhendi B osast).

g. TÖÖTAJATE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Töötajad valib välja saatev organisatsioon. Valiku ja toetuse määramise menetlus peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valikuprotsessis osalejatele.

Saatev organisatsioon võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, kes võivad saada kutse osaleda valimiskogude töös või individuaalsete osalejate valimisprotsessis.

Valiku kriteeriumid (esimest korda välismaale suunduvate töötajate eelistamine, liikuvusmeetmete võimaliku arvu piiramine ühe töötaja kohta teataval ajavahemikul jms) avalikustatakse.

ÕPIRÄNDE LEPING

Saatev organisatsioon valib töötajad välja õpirände programmi projekti põhjal, mille töötaja esitab pärast konsulteerimist vastuvõtva asutuse või ettevõtte/organisatsiooniga. Enne õpirände algust kooskõlastavad saatev ja vastuvõttev organisatsioon lõpliku õpirände programmi ametlikult kirjavahetuse või elektroonilise kirjavahetuse teel.

Nii saatev kui ka vastuvõttev organisatsioon vastutab välismaal toimuva õpirände perioodi kvaliteedi eest.

3. ÕPIRÄNDE AJAL

ÕPIRÄNDE KATKESTAMINE

Praktika puhul on võimalik välismaal toimuva õpirände perioodi katkestamine kollektiivpuhkuse tõttu, kui ettevõtte töö selleks ajavahemikuks peatatakse. Toetus säilitatakse selleks perioodiks. Peatamise aega ei arvestata praktika miinimumkestuse hulka.

ÕPIRÄNDE PIKENDAMINE

Saatev ja vastuvõttev organisatsioon võivad kokku leppida käimasoleva õpirände perioodi pikendamises järgmistel tingimustel:

- enne algselt kavandatud õpirände perioodi lõppu tuleb muuta toetuslepingut ja viia lõpule kõik perioodi pikendamisega seotud korraldustoimingud. Lepingu muutmine on eriti tähtis sellistel juhtudel, kus pikendamise puhul on vaja taotleda ka ELi igakuise toetuse maksmise pikendamist. Ehkki liikuvusperioodi kestus määratakse kindlaks õpilase osalemistunnistuses (tegemist on toetust saavate organisatsioonide lõpparuandes näidatud ajavahemikuga), määratakse kuude maksimaalne arv, mille jooksul makstakse ELi toetust, kindlaks toetuslepingus või selle muudatus(t)es. See näitaja võetakse aluseks, isegi kui õppelepingus näidatud periood on lühem kui osalemistunnistuses osutatud kestus;

- täiendav periood peab järgnema vahetult käimasolevale õpirände perioodile. Selles ei tohi olla vaheaegu (ametlikke pühasid ja kutseõppeasutuse/ettevõtte töö peatamist ei loeta vaheajaks), välja arvatud juhul, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud ja kui riiklik büroo selle heaks kiidab.

4. PÄRAST ÕPIRÄNNET

a. ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE

Kaasatud saatvad ja vastuvõtvad organisatsioonid peaksid õpirände perioodi lõpul kooskõlastama Europassi õpirände tunnistuse väljastamise. Lisateavet selle menetluse kohta leiate Europassi veebisaidilt http://europass.cedefop.europa.eu/et/home.

Keeleoskuse hindamise ja veebipõhiste keelekursuste tulemused teatatakse tsentraliseeritult, kuid need ei anna ametlikku kvalifikatsiooni.

ECVET

Kutsehariduse ja -koolituse valdkonna organisatsioonid võivad soovi korral kohaldada oma õpirändetegevuse raames ECVETi süsteemi. ECVET on ühtne metoodiline raamistik, mis hõlbustab õpitulemusi väljendavate ainepunktide kogumist ja ülekandmist ühest kvalifikatsioonisüsteemist teise. Selle eesmärk on edendada riikidevahelist õpirännet ja juurdepääsu elukestvale õppele. See ei ole mõeldud riiklike kvalifikatsioonisüsteemide asendamiseks, vaid nende vahel parema võrreldavuse ja kokkusobivuse saavutamiseks. ECVETi kohaldatakse kõikide üksikisiku poolt eri haridus- ja koolituskavade raames saavutatud tulemuste suhtes, mis seejärel kantakse üle, mida tunnustatakse ja mis koondatakse, pidades silmas kvalifikatsiooni omandamist. See algatus muudab Euroopa kodanikele lihtsamaks saada oma koolitusele, oskustele ja teadmistele tunnustus teises programmiriigis. Rohkem teavet ECVETi kohta võib leida komisjoni veebisaidilt aadressil http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_et.htm ja aadressilt http://www.ecvet-team.eu/.

ECVETi kasutamise korral tuleks õpitulemuste eest omandatud ainepunktid muuta läbipaistvaks ja need tuleks kindlaks määrata osalevate organisatsioonide vahel sõlmitavas vastastikuse mõistmise memorandumis.

b. ARUANDLUS

Kõik õpirändes osalenud kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppurid ja töötajad peavad välismaal viibimise perioodi lõpul koostama ja esitama lõpparuande. Vähemalt üks kuu kestnud õpirände puhul lisatakse aruandele ka kvalitatiivne hinnang õpirände perioodil saadud keelelise toe kohta.

Aruande esitamata jätnud õppuritelt ja töötajatelt võib saadud ELi toetuse osaliselt või täies ulatuses tagasi nõuda. Tagasimaksmist ei nõuta, kui õpilast või töötajat takistas kavandatud tegevust välismaal lõpule viimast vääramatu jõud. Saatev organisatsioon annab sellistest juhtumitest teada ja riiklik büroo peab need kirjalikult kinnitama.

ÜLDHARIDUSE VALDKONNA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

Õpirände projektid võimaldavad koolidel pakkuda oma õpetajatele ja muudele haridustöötajatele võimalusi ja stiimuleid uute, kooli vajadustega seotud pädevuste omandamiseks. Kooli juhtkond peaks aktiivselt osalema õpirände projektide kavandamises, toetamises ja jätkutegevuses.

Selleks et saavutada nende meetmete võimalikult suur mõju kõikide töötajate ametialasele arengule, peaksid koolid pärast õpirännet tagama oma töötajate omandatud pädevuste laialdase levitamise kogu koolis ja lõimimise kooli õpetamistavadega.

Enne taotluse esitamist peaksid koolid põhjalikult läbi mõtlema, kui suur hulk nende töötajaid saaks tegelikult osaleda kogu projekti kestel (st 1 või 2 aastat), mis liiki meetmetes nad osaleksid ja millised oleksid nende meetmete tõhusad järelmeetmed koduriigis. Taotlemise etapis peavad taotlevad organisatsioonid esitama kavandatud liikuvusmeetmete esialgse arvu, liigid ja sihtriigid.

Kui riiklik büroo valib õpirändeprojekti välja ja kinnitab taotletud eelarve, võib toetusesaaja hakata osalejaid valima ja meetmete üksikasju korraldama.

1. KORRALDUSLIK TOETUS

Korralduslik toetus on toetus nende kulude katmiseks, mis tekivad asutustel seoses töötajate õpirände toetamisega. Kulusid võivad kaasa tuua näiteks:

- Euroopa arengukava ettevalmistamine ja järelmeetmete võtmine;
- korralduslikud kokkulepped partnerasutustega (peamiselt töövarjupraktika ja õpetamislähetuste puhul);
- töötajatele teabe andmine ja abi osutamine;
- õpirändes osalevate töötajate valimine;
- õppelepingute ettevalmistamine, et tagada õpirändetegevuse kvaliteet ja tunnustamine;
- rändes osalevate töötajate keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud ettevalmistamine;
- rände raames saabuvate töötajate kohanemise toetamine koolis;
- rändes osalejate tõhusa mentoritoe ja järelevalvekorra tagamine;
- rändes osalenute taaskohanemise toetamine ja nende omandatud uute pädevuste kasutamine kooli hüvanguks, töötajate ja õpilaste õpetamiseks.

2. ENNE ÕPIRÄNNET

a. EUROOPA ARENGUKAVA

Kool või riikliku õpirände konsortsiumi koordinaator peab enne taotluse esitamist koostama Euroopa arengukava, mis on taotlusvormi osa. Käesolevas jaos selgitatakse, kuidas kavandatud õpirändetegevused lisatakse projekti kaasatud kooli(de) arendamise ja ajakohastamise laiemale ja pikaajalisele strateegiale.

Euroopa arengukava on toetustaotluste hindamise tähtis osa ja peaks pakkuma järgmist teavet:

- kooli(de) vajadused seoses kvaliteedi tõstmise ja rahvusvahelistumisega (nt seoses juhtimispädevuste, töötajate pädevuste, uute õpetamismeetodite või vahenditega, Euroopa mõõtme, keeleoskuse, õppekava, õpetamise, koolituse ja õppimise korraldusega, sidemete tugevdamisega partnerinstitutsioonidega) ning kuidas kavandatud meetmed aitavad kaasa nende vajaduste rahuldamisele;
- eeldatav mõju õpilastele, õpetajatele ja muudele töötajatele ning koolile tervikuna;
- viis, kuidas koolid lõimivad töötajate omandatud pädevused ja kogemused oma õppekavasse ja/või kooli arengukavasse;
- asjakohasel juhul e-mestimise võimalik kasutusviis seoses kavandatud õpirändetegevustega (vt järgmine jagu).

b. E-MESTIMINE

E-mestimine (eTwinning) edendab koolide koostööd ja koolide võrgustikku Euroopas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamise kaudu. Selle kaudu pakutakse nõustamist, ideid ja vahendeid, mis hõlbustavad koolidel partnerluste moodustamist ja koostööprojektide algatamist mis tahes ainevaldkonnas.

Õpirände projektiga seoses võimaldab e-mestimine:

- leida potentsiaalseid partnereid/vastuvõtvaid organisatsioone välismaal ja teha nendega koostööd kavandatud projektide kvaliteedi tõstmiseks ja mõju suurendamiseks enne rahastamistaotluse esitamist;
- kasutada olemasolevaid projektitöövahendeid strateegilisemate projektide elluviimiseks ja partnerite sisendite tulemuslikumaks rakendamiseks;
- valmistada ette õpirändeks valmistuvaid töötajaid, näiteks pidades ühendust vastuvõtva organisatsiooniga (kogudes rohkem teavet vastuvõtva riigi ja vastuvõtva organisatsiooni kohta, arutades ja kooskõlastades kavandatud meetmete läbiviimist), osaleda nende õpirändega seotud veebipõhistel õppekohtumistel;
- teha tihedat koostööd kõikide töötajate õpirände projekti kaasatud koolidega projekti elluviimise ajal ja selle lõppedes.

E-mestimine ei nõua ametliku taotluse esitamist, koolidel tuleb ennast üksnes registreerida e-mestimise portaalis aadressil http://www.etwinning.net. Euroopa e-mestimise portaal on täielikult mitmekeelne koostööd hõlbustavaid töövahendeid ja teenuseid pakkuv veebisait, mis võimaldab õpetajatel ennast registreerida, partnereid leida ja teha nendega koostööd. See toimib ka kohtumispunktina, kus kõik huvitatud õpetajad saavad jagada ressursse, vahetada mõtteid ja leida partnerkoole.

E-mestimine abistab koole Euroopa tasandil, keskse tugiteenuse kaudu, ja riiklikul tasandil, riiklike tugiteenuste kaudu. Kõikidel õpetajatel on võimalik kasutada teenuseid, koolitusi, tunnustamist ja töövahendeid, mida pakuvad e-mestimise riiklikud ja Euroopa tugiteenused. Lisateavet nende teenuste kohta leiate käesoleva juhendi A osa jaost „Kes programmi elluviimises veel kaasa löövad?".

C. TÖÖTAJATE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Saatev kool vastutab õpirändetegevustes osalevate töötajate väljavalimise eest. Valik peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele osalejatele. Osalejate omadused peavad vastama käesoleva juhendi B osas sätestatud abikõlblikkuskriteeriumidele. Saatev kool peaks kindlaks määrama valimismenetluse, täpsemalt, kuidas kutsutakse töötajaid esitama taotlusi, nõuded taotluses esitatavate dokumentide kohta ja taotluse läbivaatamise eeskirjad.

Kool peaks kindlaks määrama valimisprotsessis arvesse võetavad kriteeriumid. Üldisteks kriteeriumideks sobivad: motivatsioon, õpirände selged eesmärgid, valmisolek pärast tagasipöördumist kogemusi jagada. Tungivalt soovitatakse moodustada valimiskomisjon, kuhu võiks kaasata liikmeid väljastpoolt kooli, selle asemel, et jätta otsuse tegemine üksnes töötajate ülesandeks.

Lisaks üldistele kriteeriumidele võib kasutada ka erikriteeriume, mis on seotud õpirände projekti iseloomu või eesmärgiga (näiteks üksikute töötajate kavandatud meetmete asjakohasus kooli vajaduste seisukohalt ja muud kooli määratletud kriteeriumid).

Nii üldised kui ka erikriteeriumid peavad olema kooskõlastatud, neid peavad tunnustama kõik valimisprotsessis osalejad ning kriteeriumid peavad olema arusaadavalt taotlejatele teatavaks tehtud. Valimiskriteeriumide ja nende aluspõhimõtete jagamine või arutamine vastuvõtva organisatsiooniga võib hõlbustada meetmete ettevalmistamist. Valimisprotsess tuleks dokumenteerida, juhuks kui esitatakse asutusesiseseid kaebusi.

ÕPIRÄNDE LEPING

Osaleja peaks väljavalimise järel leppima saatva kooli (ja partnerorganisatsiooni, kui õpirände puhul on tegemist õpetamislähetuse või töövarjupraktikaga) abiga ametlikult kokku läbitava koolituse liigi ja selle sisu, selgitama, kuidas ta selleks koolituseks valmistub, kuidas omandatud teadmisi/pädevusi koolis ja väljaspool kooli levitama hakatakse ning millist kasu eeldatakse õpirändes osalemisest asutuse ja üksikisiku tasandil. Osalejad peaksid kokku leppima ka selles, kuidas saatev kool koolitust hindab ja tunnustab. Leping tuleks sõlmida enne õpirände algust. Selle peamine eesmärk on saatva kooli, vastuvõtva organisatsiooni ja osaleja ootuste määratlemine ning välismaal viibimise tulemuslikkuse tagamine.

VEEBIPLATVORM MOBILITY TOOL

Kui osalejad on välja valitud, peab toetust saav organisatsioon õpirändeprojektide haldamiseks ja aruandluseks loodud veebiplatvormi Mobility Tool kaudu sisestama üldise teabe osaleja ja tema õpirändetegevuse liigi kohta (nt osaleja nimi, sihtkoht, õpirände kestus jms). Veebiplatvorm aitab toetusesaajal hallata programmi Erasmus+ õpirändetegevust. Toetust saav organisatsioon vastutab ka andmete ajakohastamise eest osalejate või meetmetega seotud mis tahes muudatuste esinemise korral projekti kestel. Veebiplatvormi kasutades on

toetusesaajatel võimalik luua eeltäidetud aruandeid, mille aluseks on nende varasemalt esitatud teave. Veebiplatvormi abil koostatakse ka aruanded, mida liikuvusmeetmetes osalejad peavad täitma. Rohkem teavet veebiplatvormi Mobility Tool ja sellele juurdepääsu kohta esitatakse riikliku büroo ja toetusesaaja vahel sõlmitavas toetuslepingus.

3. PÄRAST ÕPIRÄNNET

a. ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE

Kaasatud saatev ja vastuvõttev organisatsioon peaksid leppima kokku Europassi õpirände tunnistuse väljastamises õpirände lõpetamisel. Lisateavet selle menetluse kohta leiate Europassi veebisaidilt http://europass.cedefop.europa.eu/et/home.

b. ARUANDLUS

Kõik õpirändes osalenud töötajad peavad välismaal viibimise perioodi lõpul koostama ja esitama lõpparuande. Aruande esitamata jätnud töötajatelt võib saadud ELi toetuse osaliselt või täies ulatuses tagasi nõuda. Tagasimaksmist ei nõuta, kui töötajat takistas kavandatud tegevust välismaal lõpule viimast vääramatu jõud. Saatev kool või riikliku õpirände konsortsiumi koordinaator annab sellistest juhtumitest teada ja riiklik büroo peab need kirjalikult kinnitama.

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

Täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände kaudu täiustatakse töötajate põhipädevusi ja -oskusi eesmärgiga tõsta igas vormis õpetamise ja õppimise kvaliteeti ning viia need vastavusse tööturu vajadustega ja ühiskonna nõudmistega laiemalt. Täiskasvanuharidust andvatelt organisatsioonidelt oodatakse töötajate õpirände strateegilist kasutamist ja organisatsiooni rahvusvahelistamist ning sellega seotud suutlikkuse suurendamist.

1. KORRALDUSLIK TOETUS

Korralduslik toetus on toetus kulude katmiseks, mis organisatsioonidel tekivad töötajate õpirände toetamise tõttu. Toetus hõlbustab kvaliteetsete liikuvusmeetmete korraldamist, aidates tõsta täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonide suutlikkust. Kulusid võivad kaasa tuua näiteks:

- Euroopa arengukava ettevalmistamine ja järelmeetmete võtmine;
- töötajatele teabe andmine ja abi osutamine;
- õpirändes osalevate töötajate väljavalimine;
- korralduslikud kokkulepped partnerinstitutsioonidega (eriti töövarjupraktika ja õpetamislähetuste puhul);
- õpirände lepingute ettevalmistamine, et tagada liikuvusmeetmete kvaliteet ja tunnustamine;
- rändes osalevate töötajate keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud ettevalmistamine;
- rändes osalevate töötajate tõhusa mentoritoe ja järelevalvekorra tagamine;
- rändes osalejate toetamine uuesti kohanemisel ja nende omandatud uute pädevuste kasutamine täiskasvanuhariduse organisatsiooni õpetamiskvaliteedi tõstmiseks ja õppevõimaluste täiustamiseks.

Lõpliku toetuse määramisel võetakse arvesse seda, milline on organisatsioonis projekti elluviimise ja järelmeetmete kvaliteet. Õpirände projekti kvaliteetseks elluviimiseks tuleks järgida käesolevas lisas antud suuniseid täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände kohta.

2. ENNE ÕPIRÄNNET

a. EUROOPA ARENGUKAVA

Täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioon peab enne taotluse esitamist koostama Euroopa arengukava; see on taotlusvormi osa. Käesolevas jaos selgitatakse, kuidas õpirände kavandatud tegevused lõimitakse organisatsiooni arengu ja ajakohastamise laiemasse ja pikaajalisse strateegiasse.
Euroopa arengukava on toetustaotluste hindamise tähtis osa ja peaks pakkuma järgmist teavet:

- organisatsiooni vajadused seoses kvaliteedi tõstmise ja rahvusvahelistumisega (nt seoses juhtimispädevuste, töötajate pädevuste, uute õpetamis- või õppimismeetodite või -vahenditega, Euroopa mõõtme, keeleoskuse, õppekava, õpetamise korraldamise, koolituse ja õppimise korraldusega, sidemete tugevdamisega partnerinstitutsioonidega) ning kuidas kavandatud meetmed aitavad kaasa nende vajaduste rahuldamisele;
- eeldatav mõju täiskasvanud õppijatele, õpetajatele, koolitajatele ja muudele töötajatele ning organisatsioonile tervikuna;
- viis, kuidas organisatsioon lõimib oma töötajate omandatud pädevused organisatsiooni õppekavasse ja/või arengukavasse.

Euroopa arengukava eesmärk on kavandatud meetmete asjakohasuse tagamine nii üksikosalejate kui ka kogu organisatsiooni jaoks, sest tegevustel on suurem mõju õpetamise ja õppe kvaliteedile, kui need ühendatakse organisatsiooni strateegilise arendamisega.

b. VEEBIPLATVORM MOBILITY TOOL

Kui osalejad on välja valitud, peab toetust saav organisatsioon õpirändeprojektide haldamiseks ja aruandluseks loodud veebiplatvormi Mobility Tool kaudu sisestama üldise teabe osaleja ja tema liikuvusmeetme liigi kohta (nt osaleja nimi, sihtkoht, õpirände kestus jms). Veebiplatvorm aitab toetusesaajal hallata programmi Erasmus+ liikuvusmeetmeid. Toetust saav organisatsioon vastutab ka andmete ajakohastamise eest osalejate või meetmetega seotud mis tahes muudatuste esinemise korral projekti kestel. Veebiplatvormi kasutades on toetusesaajatel võimalik luua eeltäidetud aruandeid, mille aluseks on nende varasemalt esitatud teave. Veebiplatvormi abil koostatakse ka aruanded, mida liikuvusmeetmetes osalejad peavad täitma.
Rohkem teavet veebiplatvormi Mobility Tool ja sellele juurdepääsu kohta esitatakse riikliku büroo ja toetusesaaja vahel sõlmitavas toetuslepingus.

c. TÖÖTAJATE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Töötajad valib välja saatev organisatsioon. Valimis- ja toetuse määramise menetlus peab olema õiglane, läbipaistev, ühetaoline ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valimisprotsessis osalejatele.

Saatev organisatsioon võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, keda võidakse kutsuda osalema valimiskogude töös või konkreetsete osalejate valimise protsessis.

ÕPIRÄNDE LEPING

Saatval ja vastuvõtval organisatsioonil on soovitatav leppida koos osalejatega kokku töötajate tegevuses enne õpirände perioodi algust kirjavahetuse või elektrooniliste teadete teel. Lepingus määratletakse eesmärgiks seatavad õpitulemused välismaal õppimise perioodiks, täpsustatakse tunnustamise kord ja sätestatakse iga osaleja õigused ja kohustused.

Välismaal toimuva õpirände kvaliteedi eest vastutavad nii saatev kui ka vastuvõttev organisatsioon.

3. PÄRAST ÕPIRÄNNET

a. ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE

Kaasatud saatev ja vastuvõttev organisatsioon peaksid leppima kokku Europassi õpirände tunnistuse väljastamises õpirände lõpetamisel. Lisateavet selle menetluse kohta leiate Europassi veebisaidilt http://europass.cedefop.europa.eu/et/home.

b. ARUANDLUS

Kõik õpirändes osalenud töötajad peavad välismaal viibimise perioodi lõpul koostama ja esitama lõpparuande. Aruande esitamata jätnutelt võib saadud ELi toetuse osaliselt või täies ulatuses tagasi nõuda. Tagasimaksmist ei nõuta, kui töötajat takistas kavandatud tegevust välismaal lõpule viimast vääramatu jõud. Saatev organisatsioon annab sellistest juhtumitest teada ja riiklik büroo peab need kirjalikult kinnitama.

NOORTE JA NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

Programmi Erasmus+ raames toetatavate noorte valdkonna meetmetega pakutakse noortele inimestele arvukalt võimalusi pädevuste omandamiseks ja isiksuse arendamiseks mitteformaalse ja informaalse õppe kaudu.

Mitteformaalse õppe all mõistetakse õpet, mis toimub väljaspool ametliku hariduse õppekava. Selle lähenemisviis on osalemispõhine ja õppurikeskne, õppijad osalevad õppes vabatahtlikult ja seetõttu on õpe tihedalt seotud noorte inimeste vajaduste, eesmärkide ja huvidega. Pakkudes täiendavaid õppeallikaid ja -vorme, on sellised meetmed oluliseks vahendiks ametliku hariduse omandamisel ja koolituses, samuti mittetöötavate ja mitteõppivate noorte või vähemate võimalustega noorte inimeste vajaduste rahuldamisel ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemisel.

Informaalse õppe all mõistetakse õpet, mis toimub igapäevaelus, töö raames, koos eakaaslastega tegutsedes jms. See on peamiselt õppimine läbi tegevuse. Noortesektoris võib sellist õpet läbi viia noortealgatuste kaudu, rühmaaruteludel eakaaslastega, vabatahtlike tegevuste kaudu ja mitmesugustes muudes olukordades.

Mitteformaalne ja informaalne õpe võimaldavad noortel omandada põhilisi pädevusi, mis täiendavad nende isiklike ja sotsiaalsete oskuste arendamist ning soodustavad aktiivset osalemist ühiskonnaelus, parandades nende tööalaseid väljavaateid. Noorte valdkonna õppetegevuse eesmärk on avaldada olulist positiivset mõju noortele inimestele, samuti kaasatud organisatsioonidele, kogukondadele, milles kõnealune tegevus toimub, noorte valdkonnale endale ning Euroopa majandus- ja ühiskondlikele sektoritele laiemalt.

Kvaliteetse mitteformaalse ja informaalse õppe mõõde on programmi Erasmus+ raames rakendatavate noorteprojektide toetamise põhiaspekt. Programmi Erasmus+ raames rahastatavad noorteprojektid peavad lähtuma järgmistest mitteformaalse ja informaalse õppe põhimõtetest:

- mitteametliku taustaga õpe on kavatsuslik ja vabatahtlik;
- noored inimesed ja noorsootöötajad osalevad aktiivselt projekti kavandamises, ettevalmistamises, elluviimises ja hindamises;
- õppetegevus toimub erinevates keskkondades ja olukordades;
- meetmed viiakse ellu elukutseliste tugispetsialistide (nagu koolitajad, noorsootöötajad, noorsootöö valdkonna eksperdid) või vabatahtlike (nagu noortejuhid, noortekoolitajad jms) osalusel;
- õpe dokumenteeritakse tegevuse käigus tavaliselt valdkonnapõhisel eriomasel viisil.

Meetmed peavad olema varem kavandatud ja toetuma osaluspõhistele meetoditele, mis:

- pakuvad osalejatele ruumi koos tegutsemiseks ja ideede jagamiseks ning väldivad passiivset kuulamist;
- võimaldavad osalejatel täiendada meetmeid oma teadmiste ja oskustega, vahetades rollid traditsiooniliste „välisekspertidega" (õppele vastupidise suuna andmine, liikumine ammutamiselt panustamisele);
- võimaldavad osalejatel läbi viia oma analüüse, sealhulgas analüüsida tegevuse käigus omandatud pädevusi (oma õpitulemusi);
- tagavad, et osalejad mõjutavad projektiga seotud otsuseid ning ei osale passiivselt.

Lisaks muule peaks meetmetel olema kultuuridevaheline/Euroopa mõõde ja nad peaksid:

- innustama osalejaid Euroopa teemade üle järele mõtlema ja kaasama osalejaid Euroopa ülesehitamisse;
- pakkuma osalejatele võimalust leida vaatamata nende kultuurilistele erinevustele eri riikidest pärit isikutega ühiseid väärtusi;
- taunima ebavõrdsust ja diskrimineerimist kinnistavaid seisukohti;
- tekitama austust kultuurilise mitmekesisuse suhtes ning võitlema rassismi või võõraviha vastu.

1. ENNE ÕPIRÄNNET

a. PROJEKTIPARTNERITE VAHELINE LEPE

Kõikidel noorte õpirände projekti kaasatud organisatsioonidel soovitatakse tungivalt allkirjastada omavaheline sisekokkulepe. Sellise leppe sõlmimise eesmärk on määrata selgelt kindlaks kõikide projektiga seotud osalejate vastutusvaldkonnad, ülesanded ja rahaline panus. Osalevad organisatsioonid otsustavad ühiselt, kuidas ELi toetus jaotatakse ja millised kulud selle arvelt kaetakse.

Sisekokkulepe on peamine vahend noorte õpirände projekti partnerite vahelise tõhusa ja ladusa koostöö tagamiseks, samuti võimalike konfliktide ärahoidmiseks või lahendamiseks. Kokkulepe peaks soovitatavalt sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- projekti nimi ja viide taotleva osaleva organisatsiooni ja toetust andva asutuse vahel sõlmitud toetuslepingule;
- kõikide projektis osalevate organisatsioonide nimed ja kontaktandmed;
- iga osaleva organisatsiooni roll ja vastutusvaldkonnad; ELi toetuse jaotamine (eespool osutatud vastutusvaldkondade alusel);
- osalevate organisatsioonide vaheliste maksete ja eelarveliste ülekannete tegemise kord.

Ehkki seda korraldust soovitatakse tungivalt kasutada kõikide projektipartnerite huvide kaitsmiseks, jääb kirjeldatud kokkulepe partnerite sisedokumendiks, toetust andev riiklik büroo selle esitamist ei nõua.

b. EUROOPA VABATAHTLIKUS TEENISTUSES OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE AKREDITEERIMINE

Akrediteerimine avab juurdepääsu Euroopa vabatahtlikule teenistusele ja tagab teenistuse põhimõtete ja kvaliteedi miinimumstandardite täitmise. Need standardid on sätestatud Euroopa vabatahtliku teenistuse hartas ja akrediteerimissuunistes, mis on avaldatud Euroopa Komisjoni veebisaidil.

Iga organisatsioon, kes tegutseb mõnes programmiriigis, Lääne-Balkani riigis, Vahemere lõunapiirkonna riigis, idapartnerluse riigis või Venemaa territooriumil (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), ning soovib lähetada või vastu võtta Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlikke või koordineerida vabatahtliku teenistuse projekti, peab olema akrediteeritud. Vahemere lõunapiirkonna riikides alustatakse Euroopa vabatahtliku teenistuse organisatsioonide akrediteerimist järk-järgult 2014. aastal ja see muutub kohustuslikuks alates 2015. aastast. Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahulistes ettevõtmistes osalevad organisatsioonid või suutlikkuse suurendamise projektidesse kaasatud maailma teiste partnerriikide organisatsioonid võivad Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses osaleda ilma akrediteerimiseta.

Organisatsioon peab esitama akrediteeringu saamiseks vastava taotluse. Taotlus tuleb esitada asjaomastele akrediteerimise eest vastutavatele organitele (vt allpool). Sama organisatsioon võib taotleda akrediteerimist seoses ühe või mitme funktsiooniga (näiteks saatva, vastuvõtva ja/või koordineeriva organisatsioonina).

Akrediteerimistaotluse võib esitada igal ajal (tähtaeg puudub). Siiski tuleb taotlused esitada mõistliku aja jooksul enne Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevusega seotud projektitaotluse esitamist (vähemalt 6 nädalat enne seda), et vältida taotluse tagasilükkamist põhjusel, et teatud kaasatud organisatsioonid on veel akrediteerimata.

Euroopa vabatahtliku teenistuse organisatsioone akrediteerib:

- programmiriikide organisatsioonide puhul organisatsiooni asukohariigi riiklik büroo;
- Lääne-Balkani riikides asuvate organisatsioonide puhul SALTO SEE;
- idapartnerluse riikides ja Vene territooriumil (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses) asuvate organisatsioonide puhul SALTO EECA;
- Vahemere lõunapiirkonna riikides asuvate organisatsioonide puhul SALTO Euromed (ei ole kohustuslik 2014. aastal).

Akrediteering võib kehtida kogu programmi Erasmus+ kestel või lühemal ajavahemikul. Taotleja märgib akrediteerimisvormil ära taotletava kehtivusaja. Akrediteerimisega tegelevad organid võivad läbi viia korrapäraseid või pistelisi kontrolle, et teha kindlaks, kas akrediteeritud organisatsioonid jätkavad Euroopa vabatahtliku teenistuse kvaliteedistandardite täitmist. Selliste kontrollimiste järel on võimalik akrediteering ajutiselt peatada või tühistada.

Partnerite leidmise hõlbustamiseks avaldatakse kõikide akrediteeritud organisatsioonide projektikirjeldused ja iseloomustused Euroopa vabatahtliku teenistuse organisatsioonide andmebaasis. Andmebaasiga on võimalik tutvuda Euroopa noorteportaalis.

c. OSALEJATE TURVALISUS JA KAITSE

EUROOPA RAVIKINDLUSTUSKAART

Kui see on asjakohane, soovitatakse õpirände projektides osalevatel noortel ja noorsootöötajatel tungivalt soetada endale Euroopa ravikindlustuskaart. See on tasuta kaart, mis annab juurdepääsu meditsiiniliselt vajalikule riiklikule arstiabile ajutise viibimise ajal ükskõik millises ELi riigis, Islandil, Liechtensteinis ja Norras samadel tingimustel ja sama tasu eest (mõnes riigis tasuta) nagu selles riigis kindlustatud isikutele. Lisateave kaardi ja selle soetamise kohta on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=et.

NOORTEVAHETUSED

Kõik noortevahetuses osalejad peavad olema kindlustatud riskide vastu, mis on seotud nende osalemisega kavandatud meetmetes. Programmi Erasmus+ raames ei nähta ette kindlustuse vormi ega soovitata konkreetseid kindlustusettevõtteid. Programmis jäetakse kõige sobivama kindlustuspoliitika leidmine osalevate organisatsioonide ülesandeks, olenevalt elluviidava meetme liigist ja riiklikul tasandil kättesaadavatest kindlustuse vormidest. Peale selle ei ole nõutav projektiga seotud kindlustus, kui osalejatel on juba enda äranägemisel või osalevate organisatsioonide korraldusel sõlmitud kindlustusleping. Igal juhul tuleb hõlmata järgmised valdkonnad: kolmanda isiku vastutus noortejuhtide puhul (sh ametikindlustus või vastutuskindlustus, kui see on asjakohane); õnnetus ja raske haigus (sh püsiv või ajutine töövõimetus); surm (sh kodumaale tagasitoimetamine, kui tegutsetakse välismaal); asjakohasel juhul arstiabi, sealhulgas ravijärgne hooldus ja erikindlustus teatud olukordade puhul, nagu vabas õhus toimuv tegevus.

EUROOPA VABATAHTLIK TEENISTUS

Iga Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlik peab olema hõlmatud programmiga Erasmus+ ette nähtud Euroopa vabatahtliku teenistuse kindlustusega, mis täiendab Euroopa ravikindlustuskaardi ja/või riiklike sotsiaalkindlustussüsteemidega tagatud kindlustuskatet.

Nendel vabatahtlikel, kellele Euroopa ravikindlustuskaarti ei väljastata, on õigus saada täielik kindlustuskate Euroopa vabatahtliku teenistuse kindlustuse kaudu, mille näeb ette Euroopa Komisjon.

Koordineeriv organisatsioon vastutab koostöös saatva ja vastuvõtva organisatsiooniga vabatahtliku/vabatahtlike arvelevõtmise eest. Registreerimine peab toimuma enne vabatahtliku/vabatahtlike lähetamist ja kindlustuskate peab olema kehtiv Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevuses osalemise ajal.

Teave Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlike kindlustuskatte ja toetuse kohta, samuti registreerimise juhised on avaldatud rakendusameti veebisaidil.

d. VIISANÕUDED

Noorte õpirände projektides osalevatel noortel ja noorsootöötajatel võib tekkida vajadus hankida välisviisa viibimiseks vastuvõtvas programmi- või partnerriigis, kus toimub meetme elluviimine.

Kõik osalevad organisatsioonid vastutavad ühiselt selle eest, et vajalikud load (lühi-/pikaajalised viisad või elamisload) hangitakse enne kavandatud meetme algust. Soovitatakse tungivalt taotleda asjaomaseid lube pädevatelt asutustelt aegsasti, sest menetlus võib kesta mitu nädalat. Riiklikud bürood ja rakendusamet võivad pakkuda viisade, elamislubade, sotsiaalkindlustuse jms hankimisel täiendavat nõu ja toetust.

e. EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE VABATAHTLIKE OSALEMISE TINGIMUSED

VÄLJAVALIMINE

Vabatahtlikke võivad välja valida kõik projektiga hõlmatud organisatsioonid (tavaliselt teeb seda saatev või koordineeriv organisatsioon).

Euroopa vabatahtlik teenistus on avatud kõikidele noortele, kaasa arvatud vähemate võimalustega noored. Vabatahtlikud valitakse välja õiglasel, läbipaistval ja objektiivsel moel, olenemata nende etnilisest kuuluvusest, usulistest tõekspidamistest, seksuaalsest sättumusest, poliitilistest vaadetest jms. Eelneva kvalifikatsiooni, haridustaseme, erikogemuste või keeleoskuse kohta nõudeid ei esitata. Vabatahtliku omaduste kohta võib esitada konkreetsemaid nõudmisi, kui seda õigustab Euroopa vabatahtliku teenistuse tegevusest või konkreetsest projektist tulenevate ülesannete iseloom.

VABATAHTLIKUGA SÕLMITAV LEPING

Enne Euroopa vabatahtlikku teenistusse lähetamist peavad kõik vabatahtlikud allkirjastama saatva ja vastuvõtva organisatsiooniga vabatahtliku tegevuse lepingu. Lepingus määratakse kindlaks ülesanded, mida vabatahtlik täidab Euroopa vabatahtliku teenistuse raames, ja eeldatavad õpitulemused. Vabatahtlik saab lepingu osana Euroopa vabatahtliku teenistuse teabekomplekti, mis sisaldab teavet selle kohta, mida Euroopa vabatahtliku teenistuselt oodata ning kuidas kasutada Noortepassi ja saada pärast tegevuse lõpetamist tunnistus. Selline leping jääb partnerite ja vabatahtlike vaheliseks sisedokumendiks, toetust andev riiklik büroo selle esitamist ei nõua.

VEEBIPLATVORM MOBILITY TOOL

Kui vabatahtlikud on välja valitud, peab toetust saav organisatsioon veebiplatvormi Mobility Tool kaudu sisestama üldise teabe vabatahtliku ja tema Euroopa vabatahtliku teenistuse meetme liigi kohta (nt osaleja nimi, sihtkoht, Euroopa vabatahtliku teenistuse kestus jms). Veebiplatvorm aitab toetusesaajal hallata programmi Erasmus+ liikuvusmeetmeid. Toetust saav organisatsioon vastutab ka andmete ajakohastamise eest osalejate või meetmetega seotud mis tahes muudatuste esinemise korral projekti kestel. Veebiplatvormi kasutades on toetusesaajatel võimalik luua eeltäidetud aruandeid, mille aluseks on nende varem esitatud teave. Veebiplatvormi abil koostatakse ka aruanded, mida liikuvusmeetmetes osalejad peavad täitma.

Rohkem teavet veebiplatvormi Mobility Tool ja sellele juurdepääsu kohta esitatakse riikliku büroo ja toetusesaaja vahel sõlmitavas toetuslepingus.

KEELETUGI

Noortel vabatahtlikel, kes osalevad Euroopa vabatahtlikus teenistuses vähemalt kaks kuud, on õigus saada enne lähetamist või vabatahtliku tegevuse ajal keelelist tuge. Sellega seoses teeb Euroopa Komisjon Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlikele kättesaadavaks veebipõhise vahendi, eesmärgiga hinnata vabatahtlike selle keele oskust, mida nad hakkavad oma vabatahtliku tegevuse ajal välismaal kasutama. Vahend võimaldab vabatahtlikele vajaduse korral ka täiustada oma keeleoskust enne Euroopa vabatahtlikku teenistusse siirdumist ja/või selle ajal. Selline veebipõhine teenus võetakse programmi elluviimise käigus kasutusele järk-järgult. Keelelist tuge osutatakse järgmiselt:

- taotlev organisatsioon hindab Euroopa vabatahtliku teenistuse projektitaotluse esitamise ajal osalejate vajadust keelelise toe järele peamise keele osas, mida vabatahtlikud oma ülesandeid täites kasutama hakkavad;
- riiklikud bürood eraldavad toetust saavatele organisatsioonidele Euroopa Komisjoni kindlaks määratud üldiste kriteeriumide kohaselt veebipõhised litsentsid;
- väljavalimise järel sooritavad kõik vabatahtlikud (v.a need, kelle jaoks asjaomane keel on emakeel), kes kasutavad veebipõhist teenust, veebipõhise keeletesti Euroopa vabatahtlikus teenistuses tegutsemise ajal kasutatava võõrkeele oskuse hindamiseks. Testi tulemused tehakse vabatahtlikele teatavaks ja need ei mõjuta vabatahtlike välismaale mineku võimalusi;
- lähtuvalt keelekursuste puhul olemas olevate veebipõhiste litsentside arvust võib keelelist tuge vajavatele vabatahtlikele pakkuda veebipõhise keelekursuse läbimise võimalust;
- Euroopa vabatahtliku teenistuse lõpul sooritavad vabatahtlikud teise veebipõhise keeloskuse hindamise, et mõõta keeleoskuse paranemist vabatahtliku tegevuse ajal. Testi tulemused edastatakse asjaomasele vabatahtlikule ja vastava taotluse korral koordineerivale organisatsioonile ning seejärel võib need kanda Noortepassi tunnistusele.

Programmi algetappidel ei pakuta veebipõhist hindamist ja kursusi kõikides ELi keeltes ja keelekursused ei tarvitse olla kättesaadavad kõikidele soovijatele. Lisateave on esitatud Euroopa Komisjoni ja riiklike büroode veebisaitidel.

Keelte puhul, mida veebipõhine teenus ei hõlma, ning kuni veebipõhise teenuse kättesaadavaks muutumiseni peavad keelelise toe korraldama noorte õpirände projektis osalevad organisatsioonid. Selle jaoks on võimalik saada eritoetust. Selle toetuse saajad peaksid õhutama osalejaid alustama keeleõpet enne tegevuse algust Euroopa vabatahtlikus teenistuses. Peale selle on noorte õpirände projektis osalevatel organisatsioonidel võimalik kasutada korralduslikku toetust, et rahuldada osalejate pedagoogilised või kultuuridevahelise suhtlusega või keelelise eriettevalmistusega seotud vajadused (rahastamiseeskirjade kohta vt käesoleva juhendi B osa).

LÄHETUSELE EELNEV KOOLITUS

Lähetusele eelneva koolituse eest vastutavad Euroopa vabatahtliku teenistuse organisatsioonid (tavaliselt saatev organisatsioon või koordineeriv organisatsioon) ja see annab vabatahtlikele võimaluse rääkida oma ootustest, arendada oma motivatsiooni ja õppe-eesmärke ning saada teavet vastuvõtjariigi ja programmi Erasmus+ kohta. Peale sellele võivad riiklikud bürood (või SALTO SEE ja EECA) korraldada ühepäevase lähetuseelse koolituse kontaktide loomiseks välismaale sõitvate vabatahtlikega.

2. LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMISE AJAL

EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSEGA SEOTUD KOOLITUS JA HINDAMISTSÜKKEL

Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalevatel vabatahtlikel on õigus ja kohustus osaleda järgmistes Euroopa vabatahtliku teenistuse koolitus- ja hindamistsüklites, mis korraldatakse kooskõlas dokumendiga „EVS Volunteer Training and Evaluation Cycle: Guidelines and Minimum Quality Standards of the European Commission", mille

leiab veebisaidilt. Euroopa vabatahtliku teenistuse koolitus- ja hindamistsükli raames on ette nähtud järgmine koolitus.

AVAKOOLITUS (AINULT EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE MEETMETE PUHUL, MIS KESTAVAD VÄHEMALT KAKS KUUD)

Avakoolitus korraldatakse pärast vabatahtliku saabumist vastuvõtvasse riiki. Koolituse eesmärk on tutvustada vabatahtlikele vastuvõtvat riiki ja olusid, aidata neil üksteisega tutvuda ja luua keskkond, mis toetab õppimist ja oma projektiideede elluviimist. Koolitus kestab keskmiselt seitse päeva.

VAHEHINDAMINE (AINULT EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE MEETMETE PUHUL, MIS KESTAVAD VÄHEMALT KUUS KUUD)

Vahehindamine annab vabatahtlikele võimaluse anda hinnang seni saadud kogemustele ja nende üle järele mõelda, samuti kohtuda teiste eri projektides osalevate vabatahtlikega üle kogu vastuvõtva riigi. Hindamine kestab keskmiselt kaks ja pool päeva.

EUROOPA VABATAHTLIKUS TEENISTUSES OSALEJATE AASTAKOHTUMINE

Lisaks võib endisi Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalejaid kutsuda osalema Euroopa vabatahtliku teenistuse iga-aastasel kohtumisel, mille korraldavad riiklikud bürood saatvas riigis (või SALTO SEE ja EECA vastavates piirkondades). Selle ürituse puhul on tegemist hindamiskohtumise, vilistlaste kokkusaamise ja reklaamüritusega. Kohtumine kestab 1–2 päeva.

KES KORRALDAB EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE KOOLITUS- JA HINDAMISTSÜKLI?

Vastutus Euroopa vabatahtliku teenistuse koolitus- ja hindamistsükli korraldamise eest oleneb kohtumise toimumiskohast:

- programmiriigis korraldavad koolituse/hindamise riiklikud bürood;
- Lääne-Balkani riikides, idapartnerluse riikides ja Venemaa territooriumil (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses) korraldavad koolituse/hindamise vastavalt SALTO SEE ja SALTO EECA teabekeskused;
- muudes partnerriikides ei korralda koolitus- ja hindamistsükleid riiklikud bürood või SALTOd. Vabatahtlikele avakoolituse korraldamise eest vastutavad osalevad organisatsioonid, kes tagavad neile ka võimaluse teostada Euroopa vabatahtliku teenistuse raames omandatud kogemuste vahehindamine. Juhul kui Euroopa vabatahtliku teenistuse meetmed korraldatakse noorte valdkonnas suutlikkuse suurendamise raamistikus, võib ettevalmistamisega seotud kulud katta tegevuskulude eelarverealt.

Koordineerivad organisatsioonid peaksid pärast riikliku büroo valitud projektide heakskiitmisest teadasaamist viivitamatult ühendust võtma asjaomase riikliku bürooga või SALTO teabekeskusega, et võimaldada selle üksustel korraldada nende projekti kaasatud vabatahtlikele koolitus- ja hindamistsükleid.

Igal juhul julgustatakse toetusesaajaid alati pakkuma vabatahtlikele täiendava koolituse ja hindamise võimalusi, isegi kui selleks ei ole projekti toetusest eraldi vahendeid eraldatud. Kõik, kes pakuvad Euroopa vabatahtliku teenistuse raames koolitus- ja hindamistegevusi, peaksid andma teavet Noortepassi kohta.

Projektide puhul, mis kestavad alla kahe kuu, on osalevatel organisatsioonidel ülesanne korraldada ettevalmistavad tsüklid, mida kohandatakse vastavalt vabatahtlike vajadustele ja/või Euroopa vabatahtliku teenistuse meetme liigile. Liikuvusprojektide raames võib ettevalmistamisega seotud kulud katta erakorraliste kulude eelarverealt (rahastamiseeskirjad leiab käesoleva juhendi B osast). Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahuliste ettevõtmiste raames võib selliste ettevalmistustega seotud kulud katta tegevuskulude eelarverealt.

3. PÄRAST LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMIST

ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE

NOORTEPASS

Igal noorte liikuvusprojektis osaleval noorel, vabatahtlikul või noorsootöötajal on õigus saada Noortepassi tunnistus. Noortepassis kirjeldatakse ja tõendatakse projekti käigus omandatud mitteformaalse ja informaalse õppe kogemusi (õpitulemusi). Noortepassi saab projekti meetmete elluviimisel kasutada ka vahendina, mis aitab

muuta osalejad oma õppeprotsessist teadlikumaks. Toe ja Noortepassi kohta lisateabe saamiseks palume tutvuda Noortepassi juhendi ja muude asjakohaste materjalidega aadressil http://www.youthpass.eu/et/youthpass.

4. NOORTE JA NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE VÄLJASPOOL LIIKUVUSPROJEKTE

1. põhimeetme all elluviidavate liikuvusprojektide kõrval toetatakse programmi Erasmus+ raames noorte ja noorsootöötajate liikuvust ka Euroopa vabatahtliku teenistuse suuremahuliste projektide, strateegiliste partnerluste ja noorsootöö alase suutlikkuse suurendamise valdkonnas. Kui see on asjakohane, peavad osalevad organisatsioonid lähtuma neil juhtudel samadest põhimõtetest ja kvaliteedistandarditest, mis on paika pandud liikuvusprojektide raames rahastatavate meetmete jaoks.

ERASMUS MUNDUSE ÜHISED MAGISTRIÕPPEKAVAD

1. ERASMUS MUNDUSE ÜHISE MAGISTRIÕPPEKAVA ÜLESEHITUSEGA SEOTUD TINGIMUSED

Erasmus Munduse ühine magistriõppekava peab olema taotlemise ajal täielikult välja töötatud ja valmis andma alates teisest õppeaastast pärast taotlemist kolm järjestikust väljalaset. Selleks et täita käesolevas programmijuhendis (B osas) sätestatud miinimumnõudeid, peavad programmiriigis asutatud kõrgkoolid olema võimelised tõestama kõikide nende kraadini viivate magistriõppeprogrammide akrediteerimist, mille põhjal on koostatud ühine magistriõppekava. Akrediteerimise kõrval peavad konsortsiumi kuuluvad programmiriikide partnerkõrgkoolid neid riiklikke kraadini viivaid magistriõppeprogramme vastastikku tunnustama.

Peale selle peaksid taotlejad meeles pidama, et Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kursuse akrediteerimise ja konsortsiumisisene diplomite tunnustamise protsess võib kesta kaua ja peab olema lõpule viidud enne esimeste Erasmus Munduse ühise magistriõppekava üliõpilaste vastuvõtu algust. Programmiriigi kõrgkoolid, kes osalevad konsortsiumis täieõigusliku partnerina, peavad olema kraade väljastavad haridusasutused, kellel on võimalik anda Erasmus Munduse ühise magistriõppekava läbinutele välja kas ühiskraad või mitmekordne kraad (vähemalt topeltkraad). Konsortsiumid peavad tagama ka kõikidele lõpetajatele nende õppeperioodi lõpul ühise, kogu magistriõppe programmi sisu hõlmava diplomilisa väljastamise.

Esimene aasta on ettevalmistamise ja edendamise (või teadlikkuse tõstmise) aasta, mille jooksul programmi reklaamitakse ja valitakse välja esimesed kursusele võetavad üliõpilased. Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade raames tuleb rakendada üliõpilaste vastuvõtutingimuste,[148] õpetamis-/koolitustegevuse, kvaliteedi tagamise mehhanismide, üliõpilaste eksamineerimise ja tulemuste hindamise, konsortsiumi haldus- ja finantsjuhtimise, üliõpilastele pakutavate teenuste laadi/ulatuse (nt keelekursused, abi viisa hankimisel) jms suhtes täies ulatuses ühiseid (/ühtseid) menetlusi. Kõik üliõpilased peavad olema hõlmatud ravikindlustusskeemiga, mille valib välja konsortsium. See skeem peab olema vastavuses Erasmus Munduse ühise magistriõppekava miinimumnõuetega, mis on määratletud rakendusameti veebisaidil avaldatud suunistes.

Need elemendid on äärmiselt olulised näitamaks Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kursuse ja seda elluviiva konsortsiumi tõelist lõimumist. Seepärast oodatakse, et taotleja esitaks taotlemise etapis konsortsiumilepingu projekti, milles käsitletakse neid ja muid olulisi teemasid selgelt ja läbipaistvalt. Ajakohastatud, kõikehõlmava ja põhjaliku konsortsiumilepingu olemasolu on märk partnerite valmisolekust ja taotluse küpsusest, mis viitab Erasmus Munduse ühise magistriõppekava rakendamisetapi edule.

Erasmus Munduse ühine magistriõppeprogramm peab olema koostatud viisil, mis võimaldab kõikidel üliõpilastel läbida osa oma õpingutest/koolitusest/teadustegevusest kahes erinevas programmiriigis. Mõlemad perioodid peavad vastama vähemalt 20 ECTSi ainepunktile magistritaseme õppeprogrammide puhul, mille ainemaht on 60 ECTSi ainepunkti ja 30 ECTSi ainepunktile magistritaseme õppeprogrammide puhul, mille ainemaht on 90 või 120 ECTSi ainepunkti.

Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumil tuleb kavandada ühised edendus- ja teadlikkuse tõstmise meetmed, et tagada niihästi ühise õppeprogrammi kui ka programmi Erasmus+ stipendiumikava nähtavus kogu maailmas. Need edendus- ja teadlikkuse tõstmise meetmed hõlmavad vajaduse korral kursuse integreeritud ja ülevaatliku veebisaidi väljatöötamist (inglise keeles, samuti peamises õppetöö läbiviimise keeles, kui see keel on erinev) enne esimest stipendiumide taotlusvooru, mis annab üliõpilastele ja tulevastele tööandjatele Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kohta kogu vajaliku teabe. Üliõpilaste esitatavate taotlustega seotud menetlus ja taotluste esitamise tähtaeg tuleks kavandada nii, et üliõpilastele antakse aegsasti kogu vajalik teave ning jäetakse piisavalt aega taotluse ettevalmistamiseks ja esitamiseks (selleks peaks antama aega põhimõtteliselt neli kuud). Konsortsiumi ärgitatakse ka nägema ette vastuvõtvate asutuste riigis kõneldava keele kursuste korraldamine ja pakkuma kursuseid teisteski laialdaselt kõneldavates keeltes. Nähtavust võimendatakse komisjoni ja rakendusameti veebisaitides ning riiklike büroode ja ELi delegatsioonide kaudu. Viited Erasmus Munduse ühise magistriõppekava veebisaitidele on avaldatud rakendusameti veebisaidil.

2. NÕUDED MAGISTRIÕPPE ÜLIÕPILASTELE

Magistriõppe üliõpilased, kes soovivad osaleda Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas, peavad olema eelnevalt omandanud esimese kõrghariduskraadi[149] või tõendama samaväärse tasandi õppe läbimist vastavalt

[148] Valikumenetlus peab olema korraldatud nii, et oleks tagatud parimate õpilaste väljavalimine kogu maailmast.

[149] Ehkki see tingimus peab olema magistrikursusele registreerimisel ilmtingimata täidetud, võib Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsium teha otsuse võtta vastu stipendiumitaotlusi ka üliõpilastelt, kes on jõudnud oma esimese kõrghariduskraadi omandamisel viimasesse aastasse.

liikmesriigi õigusaktidele ja tavadele. Iga Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsium vastutab üliõpilaste esitatavate taotluste menetlemise ja valikukriteeriumide kindlaksmääramise eest kooskõlas rakendusameti veebisaidil avaldatud nõuete ja suunistega.

Programmi Erasmus+ alla kuuluva Erasmus Munduse ühise magistriõppekava üliõpilase stipendiume võib anda maailma iga piirkonna üliõpilastele, arvestades geograafilist tasakaalu, st samal vastuvõtuperioodil võib Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi määrata kõige rohkem kolmele sama riigi (/sama kodakondsusega) kandidaadile. Topeltkodakondsusega üliõpilased peavad täpsustama kodakondsuse, mida nad stipendiumi taotlemisel kasutavad. Lisavahendite eraldamisel konkreetsete maailma piirkondade jaoks võib siiski kohaldada erieeskirju. Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiume õhutatakse ka vastu võtma iserahastavaid üliõpilasi,[150] kes moodustavad programmi Erasmus+ stipendiumisaajatest umbes 25%.

Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiume määratakse üliõpilastele osalemiseks terves Erasmus Munduse ühise magistriõppekava programmis. Stipendiumisaajad ei saa üle kanda ülikooli ainepunkte, mis on omandatud enne nende vastuvõtmist Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kursustele, et vähendada nende abil ühise programmi kohast kohustuslikku tegevust. Peale selle ei saa Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumisaajad saada samal ajal õpirände toetust, mida eraldatakse üliõpilastele või kõrgkoolide töötajatele muude ELi eelarvest rahastatavate kõrgharidusprogrammide raames, ja vastupidi.
Erasmus Munduse ühise magistriõppekava rakendamiseeskirjade täieliku läbipaistvuse tagamiseks, samuti vastuvõetud üliõpilaste õiguste ja vastutuse määratlemiseks Eramus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumi suhtes peavad mõlemad osalejad (vastu võetud üliõpilased ja Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsiumid) allkirjastama enne üliõpilaste vastuvõtmist Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kursusele lepingu (vt näidis rakendusameti veebisaidil). Selles lepingus käsitletakse kõiki akadeemilisi, rahalisi, halduslikke, käitumise jms aspekte, mis on seotud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava rakendamisega, ja stipendiumisaajate puhul stipendiumi haldamisega. Leping peaks sisaldama minimaalse arvu ECTSi ainepunktide edukat omandamist kajastavaid tulemusnäitajaid (ja tagajärgi nende mitteomandamise korral), teavet üliõpilasele osutatavate teenuste kohta, samuti ravi-/sotsiaalkindlustuse, õpirände nõuete ja väitekirja/eksami/lõpetamisega seotud nõudeid. Läbipaistvuse huvides tuleb üliõpilasega sõlmitava lepingu vorm avaldada konsortsiumi Erasmus Munduse ühise magistriõppekava veebisaidil (kõikidel Erasmus Munduse ühistel magistriõppekavadel peab olema eraldi veebisait).

3. SEIRE JA KVALITEEDI TAGAMINE

Selleks et Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kursuste läbiviimise üle saaks teostada tõhusalt järelevalvet, peavad toetust saavad konsortsiumid kohaldama mitmeid seire- ja kvaliteedi tagamise mehhanisme:

- ühise kvaliteedi tagamise kava väljatöötamine, mis sisaldab ühtseid hindamismeetodeid ja -kriteeriume, rakendamise kooskõlastatud ajakava/vaheetappe ja järelmeetmeid. Need kvaliteedi tagamise mehhanismid, eelkõige sisemised ja välised hindamismenetlused, tagasiside näitajate kohta jms tuleb lõimida taotluse esitamise etapis Erasmus Munduse ühise magistriõppekava projekti kavandisse. Konsortsium teavitab rakendusametit kvaliteedi tagamise tulemustest ja tehtud järeldustest ametile esitatavas tavapärases aruandes;
- regulaarsete eduaruannete esitamine (mõnel juhul on need järgmise stipendiumiosa väljamaksmise eelduseks);
- üliõpilase õpirände ja tulemuste kvantitatiivne ja kvalitatiivne seire (elluviidud meetmed, omandatud ECTSi ainepunktid ja omistatud kraadid) rakendusameti veebiplatvormi Mobility Tools kaudu;
- kontaktid ja koostöö (kui see on asjakohane ja oodatud) Erasmus Munduse vilistlasühendusega (vilistlasühenduse veebisait asub aadressil www.em-a.eu);
- ühised kohtumised osalevate kõrgkoolide, üliõpilaste esindajate, rakendusameti programmiametniku/-ametnike, asjaomaste riiklike büroode töötajate ja vajaduse korral väliekspertidega;
- Erasmus Munduse ühise magistriõppe konsortsium peab korraldama toetuslepinguga hõlmatud ajavahemiku jooksul vähemalt kaks sellist kohtumist;
- vastuvõetud üliõpilaste koostatud hindamisaruanded rakendusameti veebiplatvormi Mobility Tools vahendusel;
- osalemine komisjoni ja rakendusameti riiklike büroode korraldatavatel temaatiliste klastrite kohtumistel, et soodustada heade tavade vahetamist ja üksteiselt õppimist.

ERASMUS MUNDUSE ÜHISE MAGISTRIÕPPE KONSORTSIUMI VALIKUMENETLUS

Erasmus Munduse ühise magistriõppeprogrammi peamine eesmärk on ligi meelitada, välja valida ja rahastada tipptaset. Seda tuleks mõista nii peamiste osalejate (täieõiguslikud partnerid ja Erasmus Munduse ühise magistriõppekava üliõpilased) akadeemilise kvaliteedina kui ka nende konsortsiumide rakendussuutlikkusena, millelt oodatakse lõimitud rahvusvahelise õppeprogrammi läbiviimist programmi- ja partnerriikide üliõpilastega.

[150] Iserahastavad üliõpilased maksavad õpingute eest ise või saavad stipendiumi mõne muu kava raames.

Erasmus Munduse ühise magistriõppekava projektide valikumenetluse peamine siht on seega valida välja kõrgetasemelised projektid, mis tagavad lõpetajatele paremad tööhõivealased väljavaateid. Selleks et selgitada äärmiselt tiheda konkurentsiga valikus välja kõige paremad ettepanekud ja nendele keskenduda, rakendatakse kaheastmelist kvaliteedihindamist.

1. etapp: esimeses etapis hindavad sõltumatud teadureksperdid taotleva konsortsiumi vastavust esimesele toetuse määramise kriteeriumile „projekti asjakohasus" (vt käesoleva juhendi B osa), keskendudes ettepaneku eri aspektide nõuetekohasusele. Valimise järgmisse etappi pääsevad ainult need projektiettepanekud, mis ületavad selle kriteeriumi puhul B osas kehtestatud künnise.

2. etapp: teises etapis analüüsivad ja hindavad sõltumatud teadureksperdid vastavust toetuse määramise ülejäänud kriteeriumidele, st projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet, projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet ning mõju ja tulemuste levitamine. Selle tulemusel koostatakse kõikidest ettepanekutest pingerida. Rahastamist kaalutakse vaid nende ettepanekute puhul, mis on kogunud kokku vähemalt 70 punkti ja on ületanud iga lepingu sõlmimise kriteeriumi puhul käesoleva juhendi B osas kindlaksmääratud künnise.

Taotlejatel on võimalus taotleda partnerriikidest koosnevate sihtpiirkondade jaoks lisastipendiumi, nagu on määratud kindlaks käesoleva juhendi B osa jaos „Lisastipendiumid sihtpiirkondadest pärit üliõpilastele". Selleks et anda teises etapis hinnang sellele projektiettepaneku täiendavale osale, analüüsivad ja hindavad sõltumatud teadureksperdid vastavust täiendavale toetuse määramise kriteeriumile „projekti asjakohasus sihtpiirkonnas". Lisastipendiumi(de) maksmist asjaomases piirkonnas kaalutakse vaid seoses nende ettepanekutega, mis on kogunud asjaomases piirkonnas selle kriteeriumi puhul vähemalt 2,5 punkti (50%).

Lisakriteeriumi hindamine ei mõjuta algset pingerida, mis on koostatud käesoleva juhendi B osas kirjeldatud nelja kriteeriumi (projekti asjakohasus, projekti ülesehituse ja elluviimise kvaliteet, projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet, mõju ja tulemuste levitamine) hindamise tulemusel, vaid üksnes lisastipendiumide andmist ettepanekute puhul, mille rahastamist kaalutakse.

STRATEEGILISED PARTNERLUSED

1. PROJEKTI VORMID

Strateegilised partnerlused toetavad laia ja paindlikku meetmete valikut eesmärgiga rakendada innovaatilisi tavasid, edendada organisatsioonide arengut ja ajakohastamist ning toetada poliitilist arengut Euroopa, riigi ja piirkonna tasandil.

Olenevalt projekti eesmärkidest, osalevatest organisatsioonidest, eeldatavast mõjust ja muudest elementidest võivad strateegilised partnerlused olla erineva ulatusega ja vastavalt sellele on kohandatud nende tegevus. Lihtsustatult öeldes võimaldab see meede osalevatel organisatsioonidel koguda rahvusvahelise koostöö kogemusi ja tõsta oma suutlikkust, ent ühtlasi saavutada kvaliteetseid innovaatilisi tulemusi. Projektitaotluse kvaliteedi hindamine peab olema proportsionaalne koostöö eesmärkidega ja kaasatud organisatsioonide laadiga.

Järgmises jaos antakse ülevaade sellest, mis liiki meetmeid võib ellu viia strateegiliste partnerluste raames, edendades sektoriteülest koostööd või tegutsedes konkreetses hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas. See jagu on pelgalt illustratiivne ja ei takista osalevatel organisatsioonidel kavandamast oma projekte sellest erineval viisil.

MEETMED:

- õppekava, kursused, ühised õppeprogrammid, ühtsed moodulid (sealhulgas e-moodulid), suurema hulga erinevate õppimisviiside kasutuselevõtt (kaug-, osaajaga, moodulõpe);
- õppe-, õpetamis-, koolitus-, noorsootöö materjalid ja meetodid, pedagoogilised lähenemisviisid ja vahendid;
- projektipõhine koostöö, üksteiselt õppimine, töötoad, virtuaalsed laborid, virtuaalsed koostööruumid;
- suutlikkuse suurendamine ja võrgustike loomise meetmed;
- strateegiliste koostöökavade väljatöötamine ja rakendamine;
- teavitamis-, suunamis-, juhendamis- ja nõustamistegevus;
- ülevaated, võrdlevad analüüsid, tõendusmaterjali kogumine, reaalses elus esinevate juhtumite uurimine;
- kvalitatiivsete standardite ja pädevuspõhiste ametikirjelduste väljatöötamine;
- kvalifikatsiooniraamistike täiustamine, ainepunktide ülekandmine, kvaliteedi tagamine, tunnustamine ja valideerimine;
- koolitus-, õpetamis- ja õppetegevused (vt punkt 2 allpool).

Peale selle oodatakse kõikidelt strateegilistelt partnerlustelt oma tulemuste suunatud ja laialdast levitamist, et ärgitada neid tulemusi ulatuslikumalt kasutama ja suurendada nende mõju väljaspool projektis vahetult osalevaid organisatsioone. Levitamise nõuded peavad olema proportsionaalsed projekti eesmärgi ja ulatusega.

Erinevates hariduse, koolituse ja noorte valdkondades nagu ka muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites tegutsevad organisatsioonid ja institutsioonid võivad teha koostööd, et saavutada oma projektide kaudu eesmärgid ühes või mitmes hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas. Järgmist liiki meetmed on kõikides osutatud valdkondades eriti olulised, et saavutada käesoleva juhendi B osas kirjeldatud poliitilised eesmärgid kas sektori piires või sektoriteüleselt.

Sektoritevaheline koostöö

Arendada, katsetada, kohandada ja rakendada innovaatilisi tavasid, mis on seotud:

- eri haridusvaldkondade ja kohalike/piirkonna ettevõtete vahelise strateegilise koostööga, mille eesmärk on näiteks uurida tööalast konkurentsivõimet või hõlbustada suundumist tööturule või ühelt hariduse tasandilt teisele;
- ühiste teadusprojektidega, näiteks valdkonnaüleste pädevustega seotud õpitulemuste hindamine, mis viiakse ellu kõrgkoolide ja teiste haridustasandite partnerluse kaudu;
- formaalhariduse ja mitteformaalse/informaalse hariduse pakkujate strateegilise koostööga, mis on seotud näiteks IKT-põhise õppega või digitaalse lõimumise edendamisega õppimise puhul;
- haridusvaldkondade üleselt välja töötatud sidusate pedagoogiliste lähenemisviiside ja metoodikate, eriti valdkonnaüleseid pädevusi (nagu ettevõtlusalased oskused) pakkuvate lähenemisviiside ja metoodikate uurimise ja analüüsimisega;
- eri haridusvaldkondadest (nt alusharidus ja keskharidus) pärit partnerite projektipõhise riikidevahelise koostööga, et uurida ainete õpetamist võõrkeeltes [151] või vastastikust õppimist suurendamaks eri hariduse, koolituse ja noorte valdkondadest pärit igas vanuses õppijate, sealhulgas sisserändaja taustaga õppijate keelteoskust;

[151] CLIL.

- koostöö ja tavade vahetamisega töötajate vahel, kes vastutavad eri haridustasanditel tugiteenuste eest (nagu suunamis-, nõustamis- ja juhendamismeetodid ja -vahendid, üliõpilaste arengu jälgimist võimaldavate süsteemide arendamine), või üliõpilastele tugiteenuste osutamisega seotud töötajate vahel, et tõsta haridusvaldkondade üleselt kvaliteeti ja suurendada sidusust;
- haridustasandiüleste partnerlustega, millega parandatakse juurdepääsu avatud õppematerjalidele ja õppimist nende materjalide kaudu, jagades parimaid tavasid ja arendades avatud õppematerjale eri tasanditel;
- ühiste teadusprojektidega, mis hõlmavad haridus- ja noortevaldkondade ülest partnerlust, mille raames uuritakse õppimise analüüsimise ja üldsuse antud hinnangu potentsiaali, et parandada õppimise kvaliteeti;
- koolide, kutsehariduse ja -koolituse pakkujate ning kõrgkoolide vahelise koostööga, et uurida meetmeid, mille eesmärk on suurendada ELi ja riiklike läbipaistvuse ja tunnustamise vahendite sidusust;
- noortevaldkonna ja kõrgkoolide koostööga, et hõlbustada mitteformaalse ja informaalse õppimise tunnustamist ja valideerimist ning nende läbimist formaalhariduse pakutavate võimaluste abil, nagu ka üleminekut ühest valdkonnast teise.

KÕRGHARIDUSE VALDKOND

- Arendada, katsetada, kohandada ja rakendada innovaatilisi tavasid, mis on seotud:
  - ühiste õppeprogrammide ja -kavade, intensiivprogrammide ja ühtsete moodulitega – sealhulgas e-moodulitega – eri riikidest, valdkondades ja majandussektoritest (avalik/era) pärit partnerluses osalejatele, millega tagatakse vastavus tööturu vajadustele,
  - projektipõhise riikidevahelise koostööga ettevõtete ja üliõpilaste/ kõrgkoolide töötajate vahel, et uurida reaalses elus esinevaid juhtumeid,
  - pedagoogiliste lähenemisviiside ja metoodikatega, eriti nendega, mis arendavad valdkonnaüleseid pädevusi, ettevõtlikkust ja loovat mõtlemist, sealhulgas võttes kasutusele mitut teadusharu hõlmavad, teadusharude ülesed ja teadusharude vahelised lähenemisviisid, sulandades õpirände süstemaatilisemalt õppekavadesse (lõimitud õpiränne) ja kasutades tulemuslikumalt IKTd,
  - mitmekesisemate õppimisviiside (kaug-, osaajaga, moodulõpe) kasutuselevõtuga, eriti isikustatud õppe uute vormide, avatud õppematerjalide ja virtuaalse õpirände strateegilise kasutamise ning virtuaalsete õppeplatvormide kaudu,
  - uute lähenemisviisidega, et hõlbustada haridussektorite vahelisi üleminekuid (varasema õppe valideerimise ja paindlike õppevõimaluste – moodulõpe, kombineeritud õpe jms – rakendamise kaudu),
  - kutsealase suunamise ja nõustamise ning juhendamise meetodite ja vahenditega,
  - kõrgkoolide koostööga kohalike/piirkondlike ametiasutuste ja muude sidusrühmadega, mis põhineb rahvusvahelises keskkonnas toimuval ühistegevusel, et edendada sildade loomiseks ja teadmiste jagamiseks erinevate formaalse ja informaalse hariduse ning koolituse sektorite vahel piirkondlikku arengut ja valdkonnaülest koostööd,
  - koostöö ja tavade vahetamine töötajate vahel, kes vastutavad tugiteenuste eest, nagu näiteks suunamine, nõustamine, juhendamismeetodid ja töövahendid, süsteemide arendamine, mis aitavad jälgida üliõpilaste arengut; või üliõpilastele tugiteenuste osutamisega seotud töötajate vahel, et tõsta kvaliteeti (st ligi meelitada ja alal hoida mittetraditsioonilisi õppijaid, näiteks täiskasvanuid ja kõrghariduses alaesindatud rühmi).

- hõlbustada oskuste ja pädevuste tunnustamist ja sertifitseerimist riiklikul tasandil tõhusa kvaliteedi tagamise abil, mis põhineb õpitulemustel ja nende sidumisel Euroopa ja riiklike kvalifikatsiooniraamistikega;
- töötada üliõpilaste ja kõrgkoolide lõpetajate jaoks välja paindlikud üleminekuid, sealhulgas valideerida nende eelnev õpe.

KUTSEHARIDUSE JA -KOOLITUSE VALDKOND

- Arendada, katsetada, kohandada ja rakendada innovaatilisi tavasid, mis on seotud:
  - pädevusstandardite uuesti määratlemise/määratlemisega kooskõlas õpitulemustega; kutsehariduse ja -koolituse õppekavade ja kursuste, samuti nende juurde kuuluvate õppematerjalide ja töövahendite vastava kohandamise või arendamisega,
  - kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õppe- ja õpetamismeetodite ning pedagoogiliste lähenemisviisidega, eriti nendega, mis pakuvad põhipädevusi ja -oskusi ja keeleoskust ning keskenduvad IKT kasutamisele,
  - praktiliste koolitusskeemide uute vormide ning reaalses elus esinevate juhtumite uurimisega äri ja tööstuse valdkonnas; ettevõtete ja kutseõppeasutuste õppijate/töötajate vahelise projektipõhise riikidevahelise koostöö arendamise ja rakendamisega,
  - uute kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpetamis- ja koolitusmaterjalide ning meetodite arendamise ja pakkumisega, kaasa arvatud tööpõhine õpe, virtuaalne õpiränne, avatud

õppematerjalid ja IKT võimaluste tulemuslik rakendamine, näiteks tööturu vajadustele kohandatud virtuaalsete laboratooriumide/töökohtade loomine,
    - kutsealase suunamise ja nõustamise ning juhendamise meetodite ja vahenditega,
    - kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpetajate, koolitajate ja muude töötajate professionaalsuse suurendamise ja ametialase arengu vahendite ja meetoditega, pöörates erilist tähelepanu õpetajate ja koolitajate formaalhariduse täiustamisele ja töötamise ajal koolitamisele,
    - kutseharidusorganisatsioonide haldamise ja juhtimisega,
    - strateegilise koostööga kutsehariduse ja koolituse pakkujate ja kohalike/piirkondlike äriringkondade, sealhulgas majandusarenguga tegelevate asutuste vahel,
    - koostööga kutsehariduse ja -koolituse pakkujate, kõrgkoolide ja disaini-, kunsti-, teadus- ja innovatsioonikeskuste vahel, et arendada loovust ja innovaatilisust;
- hõlbustada oskuste ja pädevuste tunnustamist ja sertifitseerimist riiklikul tasandil, sidudes need Euroopa ja riiklike kvalifikatsiooniraamistikega ja kasutades ELi vahendeid; töötada kutseharidus- ja -koolitusasutuse õp-pijatele ja lõpetajatele välja paindlikud üleminekud, sealhulgas valideerida nende eelnev õpe;
- rakendada kutseõppeasutustes ainepunktide ülekandmist (ECVET) ja kvaliteedi tagamist (EQAVET).

ÜLDHARIDUSE VALDKOND

- Arendada, katsetada, kohandada ja rakendada innovaatilisi tavasid, mis on seotud:
    - uute õppekavade, kursuste, õppematerjalide ja -vahenditega,
    - õppe- ja õpetamismetoodikate ning pedagoogiliste lähenemisviisidega, eriti nendega, mis pakuvad põhipädevusi ja -oskusi ja keeleoskust ning keskenduvad IKT kasutamisele,
    - praktiliste koolitusskeemide uute vormide ning reaalses elus esinevate juhtumite uurimisega äri ja tööstuse valdkonnas,
    - õppimise ning hariduse ja koolituse pakkumise uute vormidega, eriti avatud ja paindlikku õppe, virtuaalse õpirände ja avatud õppematerjalide strateegilise kasutamise ning IKT võimaluste tulemuslikuma rakendamisega,
    - suunamise, nõustamise ning juhendamise meetodite ja vahenditega,
    - õpetajate, koolitajate ja muude töötajate professionaalsuse suurendamise ja ametialase arengu vahendite ja meetoditega, pöörates erilist tähelepanu õpetajate formaalhariduse täiustamisele ja töötamise ajal koolitamisele,
    - haridus- ja koolitusasutuste haldamise ja juhtimisega,
    - erinevate hariduse, koolituse ja noortevaldkondade organisatsioonide vahelise teavitustegevusega,
    - strateegilise koostööga ühelt poolt õppe pakkujate ja teiselt poolt kohalike/piirkondlike ametiasutuste vahel;
- vahetada kogemusi ja häid tavasid, viia ellu meetmeid, mis võimaldavad üksteiselt õppida, ja korraldada se-minare;
- teha ühiseid vaatlusi, ülevaateid, uuringuid ja analüüse;
- hõlbustada oskuste ja pädevuste tunnustamist ja sertifitseerimist riiklikul tasandil, sidudes need Euroopa ja riiklike kvalifikatsiooniraamistikega ja kasutades ELi vahendeid.

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKOND

- Arendada, katsetada, kohandada ja rakendada innovaatilisi tavasid, mis on seotud:
    - täiskasvanud õppijatele ette nähtud uute õppekavade ja kursuste ning nendega seotud õppematerjalide ja -vahenditega,
    - täiskasvanud õppijatele ette nähtud õppe- ja õpetamismeetodite ning pedagoogiliste lähenemisviisidega, eriti nendega, mis pakuvad põhipädevusi ja -oskusi ja keeleoskust ning keskenduvad IKT kasutamisele,
    - täiskasvanuõppe ja -hariduse pakkumise uute vormidega, eriti avatud ja paindlikku õppe, virtuaalse õpirände ja avatud õppematerjalide strateegilise kasutamise ning IKT võimaluste tulemuslikuma rakendamisega,
    - täiskasvanud õppijate suunamise, nõustamise ning juhendamise meetodite ja vahenditega,
    - täiskasvanuhariduse valdkonna õpetajate ja muude töötajate professionaalsuse suurendamise ja ametialase arengu vahendite ja meetoditega, pöörates erilist tähelepanu õpetajate formaalhariduse täiustamisele ja töötamise ajal koolitamisele,
    - täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonide haldamise ja juhtimisega,
    - erinevate hariduse, koolituse ja noortevaldkondade organisatsioonide vahelise teavitustegevusega,
    - strateegilise koostööga ühelt poolt täiskasvanuõppe pakkujate ja teiselt poolt kohalike/piirkondlike ametiasutuste vahel;
- pakkuda täiskasvanud õppijatele paindlikke üleminekuid, sealhulgas valideerida nende eelnev õpe:
    - juhtimis- või rakendamismudelite ja lähenemisviiside võrdlev analüüs,
    - informaalse ja mitteformaalse õppe kaudu omandatud teadmiste ja pädevuste hindamise meetodite

praktiline rakendamine ja katsetamine;
- parandada täiskasvanute juurdepääsu õppimisvõimalustele:
  - mitmeotstarbeliste õppekeskuste ja õppe pakkujate piirkondlike võrgustike arengu toetamine,
  - meetmed nende organisatsioonide õppemõõtme tugevdamiseks, kes ei ole seotud eeskätt haridusega (näiteks kultuuriorganisatsioonid),
  - koolituskursuste arendamine, et parandada Euroopa koolituskursuste kättesaadavust ja kvaliteeti täiskasvanuhariduse valdkonna õpetajatele, juhtidele või muudele asjaomase valdkonna töötajatele;
- hõlbustada oskuste ja pädevuste tunnustamist ja sertifitseerimist riiklikul tasandil, sidudes need Euroopa ja riiklike kvalifikatsiooniraamistikega ja kasutades ELi vahendeid.

NOORTEVALDKOND

- Noorsootööalane ühistegevus innovaatiliste tavade arendamiseks, katsetamiseks, kohandamiseks ja/või rakendamiseks noortega tehtavas töös. Tegevused võivad hõlmata järgmist:
  - noorte põhipädevuste ja -oskuste, samuti keele- ja IKT oskuste edendamiseks kasutatavad meetodid, vahendid ja materjalid,
  - noorsootöötajate professionaalsuse suurendamiseks ja ametialaseks arendamiseks kasutatavad meetodid, vahendid ja materjalid, (nt õppekavad, koolitusmoodulid, tugimaterjalid, parimad tavad, valideerimisvahendid jms),
  - uued vormid noortega töötamiseks ning koolituse ja toe pakkumiseks, eriti avatud ja paindliku õppe, virtuaalse õpirände ja avatud õppematerjalide strateegiline kasutamine ning IKT võimaluste tulemuslikum rakendamine,
  - noorsootöö programmid ja vahendid sotsiaalse tõrjutuse ja koolist väljalangemise vastu võitlemiseks,
  - strateegiline võrgustike loomine ja koostöö noorteorganisatsioonide seas ja/või hariduse ja koolituse valdkonnas ning tööturul tegutsevate organisatsioonidega,
  - strateegiline koostöö kohalike/piirkondlike ametiasutustega;
- oskuste ja pädevuste tunnustamine ja sertifitseerimine riiklikul tasandil, sidudes need Euroopa ja riiklike kvalifikatsiooniraamistikega ja kasutades ELi vahendeid;
- riikidevahelised noortealgatused: sotsiaalset vastutust ja ettevõtlikkust edendav ühistegevus, milles osalevad kaks või enam eri riikidest pärit noorterühma (vt allpool).

KESKENDUMINE:

- loovusele, innovatsioonile ja ajakohastamisele;
- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ja virtuaalse koostöö strateegilisele kasutamisele;
- avatud õppematerjalidele;
- hariduse, koolituse ja noorsootöö kvaliteedile;
- ettevõtlusalasele haridusele (sh sotsiaalne ettevõtlus);
- võrdsusele ja kaasatusele;
- põhioskustele ja valdkonnaülestele oskustele (keeleoskus, digitaaloskused ja ettevõtlusalased oskused);
- õpitulemuste tunnustamisele ja valideerimisele formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppimise puhul;
- paindlike õppevormide edendamisele;
- professionaalsuse suurendamisele ja ametialasele arengule hariduse, koolituse ja noorsootöö valdkonnas;
- juhtimis- ja eestvedamisoskustele;
- noorte aktiivsele osalemisele ühiskonnas;
- institutsioonidevahelisele koostööle;
- piirkondadevahelisele koostööle;
- poliitika ja praktika vahelisele koostoimele.

SIHTRÜHMAD JA OSALEJAD:

- praktikud;
- hariduse ja koolitusega tegelevad töötajad;
- noorsootöötajad;
- eksperdid, spetsialistid, professionaalid;
- üliõpilased, praktikandid, õpipoisid, kooliõpilased, täiskasvanud õppijad, noored, vabatahtlikud;
- mittetöötavad ja mitteõppivad noored;
- vähemate võimalustega noored;
- haridussüsteemist varakult lahkunud noored;
- poliitikakujundajad;
- teadlased.

PARTNERID, KEDA VÕIB KAASATA SAMASSE PROJEKTI

- haridus-, koolitus- ja noorteorganisatsioonid;

- valdkondade ja sektorite üleselt tegutsevad organisatsioonid (nt pädevuskeskused või kaubanduskojad), avaliku sektori asutused;
- ettevõtted, äriühingud, ärivaldkonna ja tööturu esindajad;
- kogukonnaorganisatsioonid;
- teadus- ja innovatsiooniasutused;
- kodanikühiskonna organisatsioonid;
- sotsiaalpartnerid.

STRATEEGILISTESSE PARTNERLUSTESSE LÕIMITUD KOOLITUS, ÕPETAMINE JA ÕPE

Strateegiliste partnerluste raames on võimalik korraldada ka üksikisikute koolitamise, õpetamise ja õppimisega seotud meetmeid, seni kuni need toovad projekti eesmärkide saavutamisse lisaväärtust. Mõned nendest meetmetest on eriti asjakohased ühes või mitmes hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas:

Meetme liik	Valdkond
Õppijate kombineeritud liikuvus	Kõik hariduse, koolituse ja noortevaldkonnad
Lühiajalised õpilasrühmade vahetused	Üldharidus
Intensiivõppe programmid	Kõrgharidus
Õpilaste pikaajaline õpiränne	Üldharidus
Pikaajaline õpetamine või koolitamine	Kõrgharidus, kutseharidus ja -koolitus, täiskasvanuharidus
Noorsootöötajate pikaajaline liikuvus	Noored
Ühised lühiajalised personalikoolitused	Kõik hariduse, koolituse ja noortevaldkonnad

Eespool loetletud meetmeid on kirjeldatud täiendavalt järgmistes jagudes.

ÕPPIJAD

INTENSIIVÕPPE PROGRAMMID (5 PÄEVA KUNI 2 KUUD)

Intensiivõppeprogramm on lühiajaline õppeprogramm, mis toob kokku osalevate kõrgkoolide üliõpilased ja õppejõud, samuti muud asjaomased eksperdid/spetsialistid/professionaalid eesmärgiga:

- elavdada erialaste teemade tõhusat ja rahvusvahelist õpetamist;
- anda üliõpilastele ja õppejõududele võimalus koostööks mitmerahvuselistes ja mitmeid valdkondi hõlmavates rühmades ning saada sel viisil kasu konkreetsetest õppimis- ja õpetamistingimustest, mis ei ole üksikus asutuses kättesaadavad, ning läheneda õpitavale teemale uuest vaatenurgast;
- võimaldada õppejõududel vahetada mõtteid õpetamise sisu üle, läheneda õppekavadele uuel moel, katsetada innovaatilisi õpetamismeetodeid, mis võiksid lõppkokkuvõttes kujuneda rahvusvahelises õpikeskkonnas uue ühise kursuse või õppekava osaks.

Intensiivõppeprogrammi soovitatavad tunnused on järgmised:

- programmi raames tuleks pakkuda osalevatele õpetajatele ja üliõpilastele selgesti eristuvaid uusi õppevõimalusi, oskuste arendamist, juurdepääsu teabele, kõige uuematele teadustulemustele, muudele teadmistele jms;
- osalevate üliõpilaste töökoormust tuleks tunnustada ECTSi (või samaväärse süsteemi) ainepunktidega;
- programmi ettevalmistamise ja järelmeetmete võtmise toetamiseks tuleks kasutada IKT-vahendeid ja -teenuseid, panustades sellega asjaomases ainevaldkonnas jätkusuutliku õppekogukonna loomisse;
- kõrgkooli töötajate ja üliõpilaste suhe peaks tagama õpperuumis aktiivse osalemise;
- välisüliõpilaste ja kohalike üliõpilaste ja kõrgkooli töötajate osalemine tuleks hoida tasakaalus;
- programmi raames tuleks rakendada tugevat valdkonnaülest lähenemisviisi, mis soodustab erinevate akadeemiliste valdkondade üliõpilaste ühistegevust;
- programmidega tuleks toetada ainepõhiste pädevustega seotud õpitulemuste kõrval valdkonnaüleste pädevuste ülekandmist.

Intensiivõppeprogrammis osalejad (õppejõud ja üliõpilased) valib välja strateegilise partnerluse konsortsium.

Õpetamiseks ja koolituseks määratud tundide arv peab tagama, et põhiosa välismaal veedetud ajast on seotud hariduse ja koolitusega, mitte uurimistöö või muu tegevusega.

ÜLIÕPILASTE, PRAKTIKANTIDE, TÄISKASVANUD ÕPPIJATE JA NOORTE KOMBINEERITUD ÕPIRÄNNE (5 PÄEVA KUNI 2 KUUD KESTEV FÜÜSILINE LIIKUVUS)

Tegevused, mis kombineerivad ühe või mitu lühikest füüsilise liikuvuse perioodi (kokku kuni 2 kuud) virtuaalse õpirändega (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, nagu ühised koostööruumid, otsevoogedastus, videokonverentsid, sotsiaalmeedia jms kasutamine füüsilise õpirände õpitulemuste täiendamiseks või pikendamiseks). Kombineeritud liikuvust võib kasutada füüsilise liikuvuse ettevalmistamiseks, toetamiseks ja järelmeetmete võtmiseks. Seda saab kohandada ka erivajadustega või vähemate võimalustega inimestele, aidates neil ületada pikaajalise füüsilise liikuvusega seotud takistusi.

ÕPILASRÜHMA TÖÖ ÜHISE PROJEKTIGA (5 PÄEVA KUNI 2 KUUD)

Õpilasrühmade tööd ühise projekti raames on võimalik korraldada samas strateegilises partnerluses osalevate eri riikide koolide vahel. Selliste ettevõtmiste ajal töötavad õpilased koos ühes partnerkoolis ja majutatakse reeglina üksteise peredes. Ühine projektitöö tuleks siduda strateegilise partnerluse eesmärkidega. Juhime tähelepanu asjaolule, et partnerkoolide vaheline koostöö ei tohiks piirduda ainult kõnealuste ettevõtmistega, vaid peaks hõlmama ka ühiseid veebipõhiseid ja kohalikke tegevusi. Koole innustatakse kasutama e-mestimist, et teha projekti raames koostööd enne ja pärast õpirändega seotud ettevõtmisi.

Ühise projektitöö raames toimuvad kohtumised peaksid andma eri riikide õpilastele ja õpetajatele võimaluse teha koostööd ühel või mitmel ühist huvi pakkuva teemal. Kohtumised aitavad õpilastel ja õpetajatel omandada ja täiustada mitte ainult projektis käsitletava teema või ainevaldkonnaga seotud oskusi, vaid edendada ka meeskonnatööd, kultuuridevahelist õpet, sotsiaalseid suhteid, projektitegevuste kavandamist ja teostamist ning IKT kasutamist. Osalemine ühises projektitöös koos eri riikide partnerkoolide õpilasrühmadega annab õpilastele ja õpetajatele ühtlasi võimaluse praktiseerida võõrkeeli ja suurendada oma motivatsiooni võõrkeeli õppida.

Projektiga seotud tegevused peaksid ideaalvariandis olema lõimitud kooli tavapärase tegevusega ja lülitatud osalevate õpilaste õppekavasse. Õpilased tuleks kaasata projekti kõikidel etappidel, kaasa arvatud tegevuse kavandamine, korraldamine ja hindamine.

ÕPILASTE PIKAAJALINE ÕPIRÄNNE (2–12 KUUD)

Meetme eesmärk on tugevdada koostööd samasse strateegilise partnerlusse kaasatud koolide vahel. Liikuvusmeetmed peaksid olema seotud strateegilise partnerluse eesmärkidega ja tuleb lõimida projekti ülesehitusse. Koole innustatakse kasutama e-mestimist, et teha projekti raames koostööd enne õpilaste õpirännet, selle jooksul ja pärast seda. Need meetmed peaksid maksimeerima osalevatele koolidele avaldatavat mõju. Meede võimaldab õpilastel kujundada ka oma arusaama Euroopa kultuuride ja keelte mitmekesisusest ning aitab neil omandada isiklikuks arenguks vajalikke pädevusi. Partnerlusse kaasatud koolid teevad koostööd õppelepingute kavandamisel, välismaal asuvas partnerkoolis läbitud õpingute tunnustamisel ja Euroopa mõõtme tugevdamisel üldhariduses. Ühtlasi peaks see meede andma õpirände korraldamise ja elluviimisega seotud õpetajatele väärtusliku rahvusvahelise pedagoogilise kogemuse.

Osalejate väljavalimisega tegelevad koolid. Õpilased peavad olema vähemalt 14aastased ja nad peavad õppima strateegilises partnerluses osalevas koolis täiskoormusega. Väljavalitud õpilased võivad viibida välismaal vastuvõtvas koolis ja peres 2–12 kuud.

Õpilaste vastastikune vahetamine vastuvõtvate koolide/perede vahel on soovitatav, kuid mitte kohustuslik.

Kõik õpirändega seotud osalejad – koolid, õpilased, nende vanemad ja vastuvõtvad pered – peaksid tutvuma õpilaste õpirännet käsitleva erijuhendiga, mille eesmärk on aidata neil ettenähtud meetmeid ellu viia ning tagada kaasatud õpilaste turvalisus ja heaolu. Juhendis on üksikasjalikumalt esitatud rollid ja vastutusvaldkonnad, selles antakse juhtnööre ja pakutakse osalejatele vajalikke malle ja vorme. Juhend on kättesaadav inglise keeles EUROPA veebisaidil ja tõlgitud kujul asjaomaste riiklike büroode veebisaitidel.

VEEBIPÕHINE KEELETUGI

Strateegilise partnerluse raames ellu viidavates pikaajalistes (2–12 kuud) liikuvusmeetmetes osalejatel on võimalik saada keelelist ettevalmistust. Sel eesmärgil seatakse programmi käigus järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi. Veebipõhise keeletoe teeb väljavalitud õpilastele kättesaadavaks Euroopa Komisjon, eesmärgiga hinnata nende

välismaal õppimise ajal kasutatava keele oskust. Kõnealune vahend võimaldab õpilastel vajaduse korral ka täiustada oma keeleoskust enne õpirännet ja/või selle ajal.

Veebipõhist keeletuge pakutakse koolides kasutamise korral järgmiselt:

- riiklikud bürood eraldavad koolidele Euroopa Komisjoni kindlaks määratud üldiste kriteeriumide kohaselt veebipõhised litsentsid;
- väljavalimise järel sooritavad kõik õpilased (v.a need, kelle jaoks asjaomane keel on emakeel), kes kasutavad veebipõhist teenust, veebipõhise keeletesti õppimiseks kasutatava võõrkeele oskuse hindamiseks. Testi tulemused edastatakse asjaomasele õpilasele ja koolile;
- kõrgkoolid jaotavad litsentse vastavalt vajadustele, võttes arvesse keelekursuste jaoks olemas olevate veebipõhiste litsentside hulka;
- liikuvusperioodi lõpul sooritab õpilane teise hindamise, et mõõta võõrkeeleoskuse paranemist.

Lisateave veebipõhise keeletoe kohta on avaldatud Euroopa Komisjoni ja riiklike büroode veebisaitidel.

Komisjoni teenusega hõlmamata keelte puhul keelelise toe pakkumiseks on võimalik saada eritoetust.

HARIDUS- JA KOOLITUSTÖÖTAJAD NING NOORSOOTÖÖTAJAD

ÜHISED PERSONALIKOOLITUSED (5 PÄEVA KUNI 2 KUUD)

Ühised personalikoolitused võimaldavad strateegilises partnerluses osalevatel organisatsioonidel korraldada haridus- ja koolitustöötajatele või noorsootöötajatele strateegilise partnerluse teema või rakendusalaga seotud lühiajalisi koolituskohtumisi. Koolitused tuleks korraldada eri riikide töötajate väikestele rühmadele, et avaldada igale osalevale organisatsioonile maksimaalset mõju.

Koolitused võivad toimuda erinevas vormis, näiteks kombineeritakse õppekäike asjaomaste organisatsioonide külastamisega, esitlustega, aruteluseminaridega, koolituskursustega jms. Teistest riikidest pärit ja kohalike osalejate vahel tuleks säilitada tasakaal.

ÕPETAMIS- JA KOOLITAMISLÄHETUSED (2 –12 KUUD)

Meetme eesmärk on tugevdada samasse strateegilisse partnerlusse kaasatud organisatsioonide koostööd. Meede võimaldab töötajatel arendada oma teadmisi ja arusaamist Euroopa haridus- ja koolitussüsteemidest ning aitab neil jagada ja omandada ametialaseid pädevusi, meetodeid ja tavasid.

Meede võimaldab üldhariduse, kõrghariduse, kutsehariduse ja -koolituse või täiskasvanuhariduse valdkonna õpetajatel/õppejõududel ja muudel haridustöötajatel, kes töötavad strateegilises partnerluses osalevates haridusasutustes, viibida välismaal 2–12 kuu pikkuses lähetuses, õpetades partnerasutuses või täites teises partnerorganisatsioonis oma erialaga seotud tööülesandeid. Meede võib seisneda töötamises haridusasutuses/-keskuses või muus asjaomases organisatsioonis (nt ettevõtted, valitsusvälised organisatsioonid, haridusametid jms), osalemises liigendatud kursustel või seminaridel (nt õpetajaharidust andvates õppeasutustes või teadusorganisatsioonides), praktikas või vaatlejana tegutsemises hariduse, koolituse või noorsoo valdkonnas tegutsevas äriühingus või organisatsioonis.
Saatev asutus peab tagama õiglase, läbipaistva ja avatud valikuprotsessi, töötama koos osalejaga välja tegevuse sisu ja tagama välismaal toimunud pikaajalise õpirände tunnustamise nii asutuse sees kui ka väljaspool võimalikult suures ulatuses.

Kõrghariduse valdkonnas on seoses õpetamis- ja koolitamislähetustega toetuskõlblikud järgmised saatvad ja vastuvõtvad organisatsioonid:

- töötajate pikaajalise õpetamisrände korral võib saatev organisatsioon olla mis tahes osalev organisatsioon, samal ajal kui vastuvõttev organisatsioon peab olema osalev kõrgkool;
- koolitusele saabuvate töötajate pikaajalise õpirände korral peab saatev organisatsioon olema osalev kõrgkool, samal ajal kui vastuvõttev organisatsioon võib olla mis tahes osalev organisatsioon;
- saatvad ja vastuvõtvad organisatsioonid peavad asuma eri riikides ja vastuvõttev riik ei tohi olla osaleja elukohariik.

Strateegilisse partnerlusse kaasatud organisatsioonid teevad koostööd õpirände lepingute väljatöötamiseks, välismaal asuvas partnerorganisatsioonis tehtud töö tunnustamiseks ja Euroopa mõõtme tugevdamiseks hariduses ja koolituses. Ühtlasi peaks see meede andma õpirände korraldajatele ja elluviijatele nii saatvas kui ka vastuvõtvas organisatsioonis väärtusliku rahvusvahelise kogemuse.

NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE (2–12 KUUD)

See meede võimaldab noorsootöötajatel kogeda oma koduriigi keskkonnast erinevat töökeskkonda, suurendades nende ametialaseid, isiklikke ja kultuuridevahelisi pädevusi. Noorsootöötajatel on võimalik töötada välismaal 2–12 kuud, panustades aktiivselt vastuvõtva organisatsiooni igapäevasesse töösse, rikastades samal ajal oma profiili asjaomase valdkonna spetsialistina. Meetmete eesmärk on suurendada ka kaasatud organisatsioonide suutlikkust, saades kasu uutest vaatenurkadest ja kogemustest. Liikuvusmeetmeid võib läbi viia individuaalselt (noorsootöötaja saadetakse vastuvõtvasse organisatsiooni) või paaridena, noorsootöötajate vastastikuse vahetamisena (samaaegselt või mitte) kahe partnerorganisatsiooni vahel.

VEEBIPÕHINE KEELETUGI

Strateegilise partnerluse raames ellu viidavates pikaajalistes (2–12 kuud) liikuvusmeetmetes osalejatel on võimalik saada keelelist ettevalmistust. Sel eesmärgil seatakse programmi käigus järk-järgult sisse veebipõhine keeletugi. Veebipõhise keeletoe teeb väljavalitud haridus- ja koolitustöötajatele ning noorsootöötajatele kättesaadavaks Euroopa Komisjon, eesmärgiga hinnata nende välismaal viibimise ajal kasutatava keele oskust. Kõnealune vahend võimaldab neil vajaduse korral ka täiustada oma keeleoskust enne liikuvusperioodi ja/või selle ajal.

Veebipõhist keeletuge pakutakse kasutamise korral haridus- ja koolitustöötajate ning noorsootöötajate puhul järgmiselt:

- riiklikud bürood eraldavad organisatsioonidele Euroopa Komisjoni kindlaks määratud üldiste kriteeriumide kohaselt veebipõhised litsentsid;
- väljavalimise järel sooritavad kõik osalejad (v.a need, kelle jaoks asjaomane keel on emakeel), kes kasutavad veebipõhist teenust, veebipõhise keeletesti välismaal viibimisel kasutatava võõrkeele oskuse hindamiseks. Testi tulemused edastatakse asjaomasele osalejale;
- organisatsioonid jaotavad litsentse vastavalt vajadustele, võttes arvesse keelekursuste jaoks olemas olevate veebipõhiste litsentside hulka;
- liikuvusperioodi lõpul sooritavad osalejad teise hindamise, et mõõta võõrkeeleoskuse paranemist.

Lisateave veebipõhise keeletoe kohta on avaldatud Euroopa Komisjoni ja riiklike büroode veebisaitidel.

Komisjoni teenusega hõlmamata keelte puhul keelelise toe pakkumiseks on võimalik saada eritoetust.

RIIKIDEVAHELISED NOORTEALGATUSED

Noortevaldkonna strateegiliste partnerlustega toetatakse ka riikidevahelisi noortealgatusi, mis edendavad sotsiaalset vastutust ja ettevõtlikkust ning mida viivad ühiselt ellu kaks või enam eri riikidest pärinevatest noortest koosnevat rühma.

Algatused võivad olla seotud näiteks:

- sotsiaalsete ettevõtete, ühenduste, klubide, valitsusväliste organisatsioonide (võrgustike) loomisega;
- ettevõtlushariduse alaste kursuste ja koolituste kavandamise ja pakkumisega (eriti seoses sotsiaalse ettevõtluse ja IKT kasutamisega);
- teabega, meediapädevusega, kasvatustööga või tegevustega, mis stimuleerivad noorte kodanikuaktiivsust (nt debatid, konverentsid, kohtumised, konsultatsioonid, Euroopa teemadega seotud algatused jne);
- kohalikele kogukondadele kasu toovate tegevustega (nt haavatavate elanikkonnarühmade, nagu eakad, vähemused, rändajad, puuetega inimesed, toetamine jne);
- kunstialaste ja kultuurialgatustega (teatrietendused, näitused, muusikaüritused, arutelufoorumid jne).

Noortealgatus on projekt, mille algatavad, kavandavad ja viivad ellu noored ise. See annab noortele võimaluse katsetada ideid algatuste kaudu, mis võimaldavad neil vahetult ja aktiivselt osaleda projekti kavandamises ja elluviimises. Noortealgatuses osalemine annab olulise mitteformaalse õppimiskogemuse. Noortealgatust ellu viies on noortel võimalus lahendada oma kogukondades tekkinud spetsiifilisi ülesandeid või probleeme. Neil on võimalus arutada enda valitud teemat Euroopa kontekstis ja selle üle järele mõelda, anda oma panus Euroopa ülesehitamisse.

Noortealgatus peab olema riikidevaheline, hõlmates kohalikke tegevusi, mida teostavad ühiselt kaks või enam eri riikidest pärit rühma. Koostöö rahvusvaheliste partneritega riikidevaheliste noortealgatuste raames põhineb sarnastel vajadustel või huvidel, selle eesmärk on jagada tavasid ja õppida eakaaslastelt.

Noortealgatused võimaldavad suurel hulgal noortel arendada oma igapäevaelus leidlikkust ja loovust ning võtta sõna oma kohalike vajaduste ja huvide, samuti oma elukoha kogukondade ees seisvate probleemide kohta.

Noored võivad katsetada ideesid, algatades, kavandades ja teostades erinevaid elualasid mõjutavaid projekte. Noortealgatused võivad viia ka endale töökoha loomiseni või liitude, valitsusväliste organisatsioonide või muude sotsiaal-majanduslikes, mittetulundus- ja noortega seotud valdkondades tegutsevate ühenduste moodustamiseni.

Riikidevahelisi noortealgatusi ellu viivaid noori võib toetada juhendaja. Juhendaja on tugiisik, kellel on noorsootöö ja/või noortealgatuste valdkonnas kogemusi, mis võimaldavad olla noorterühmadele saatjaks, hõlbustada õppeprotsessi ja toetada nende osalemist. Juhendaja täidab erinevaid rolle, olenevalt konkreetse noorterühma vajadustest.
Juhendaja seisab väljaspool noortealgatust, kuid toetab noorterühma selle vajadustel põhineva projekti ettevalmistamisel, elluviimisel ja hindamisel. Juhendajad toetavad õppeprotsessi kvaliteeti ja pakuvad kestvat partnerlust, mille eesmärk on aidata rühmal saavutada oma projektiga rahuldust pakkuvaid tulemusi. Juhendaja ei ole projektijuht, konsultant/nõustaja, projekti elluviiva rühma liige, elukutseline koolitaja/ekspert, kes pakub teatud valdkonnas üksnes tehnilist tuge, projekti juriidiline esindaja. Kui noortealgatust viivad ellu alaealised, on juhendaja toetus kohustuslik.

2. STRATEEGILISTE PARTNERLUSTE NÄITED

PAINDLIKE ÕPPEVORMIDE EDENDAMINE

Praktiliste ja teoreetiliste teadmiste lõimimine kõrgkoolide õppekavasse võib anda üliõpilastele võimalusi omandada tööturul praegu ja tulevikus vajaminevaid oskusi ning sel viisil suurendada oma tulevast tööalast konkurentsivõimet. Strateegilise partnerluse raames toetatakse projektipõhist koostööd ettevõtete ning üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate vahel, et välja töötada, katsetada ja kohandada osalevate kõrgkoolide ühist õppekava, mille aluseks on väga põhjalik vajaduste analüüs ja mis keskendub tegelikku olukorda kajastavale riikidevahelisele lähenemisviisile. See hõlmab ka õpetamis-/õppimismeetmeid, sealhulgas töötajate vahetamist kõrgkoolide ja ettevõtete vahel ning lõimitud õpirännet, mille puhul üliõpilased järgivad ühist programmi, mille komponentidega tegelevad erinevad partnerid eri asukohtades. Lõpptulemuseks on ühise õppekava kasutamine ja levitamine väljaspool partnerlust tegutsevatele organisatsioonidele. Partnerluses osalevad kõrgkoolid ja ettevõtted, sealhulgas VKEd ja sotsiaalsed ettevõtted, et tagada vajalik pädevus ning ühise õppekava raames arendatud oskuste asjakohasus.

LÕIMITUD KOHALIK/PIIRKONDLIK ARENG

Lõimitud kohaliku/piirkondliku arengukava väljatöötamisel võib väga kasulikuks osutuda asjaomaste sidusrühmade kaasamine. Strateegilise partnerluse raames arendatakse, katsetatakse ja rakendatakse innovaatilisi kursusepakette, mis rikastavad kõiki partnerkõrgkoolide õppekavasid, võimaldades ühiste diplomite või topeltkraadide väljastamist. Projekt hõlmab peamisi sidusrühmi ja toetub nende üle teostatavale pidevale järelevalvele, eelkõige spetsiaalse juhtrühma kaudu, et tagada kohalike/piirkondlike osalejate vajaduste asjakohane rahuldamine. Projekt hõlmab ka õpetamis-/õppimismeetmeid, sealhulgas töötajate vahetamist kõrgkoolide vahel ja üliõpilaste kombineeritud liikuvust. Lõpptulemuseks on nende kursusepakettide lõimimine õppekavasse ja ühiste diplomite/topeltkraadide pakkumine. Partnerlus hõlmab nii kõrgkoole kui ka kohalikke osalejaid ja kohaliku tasandi ametiasutusi.

Vähem kogenud partnerite kaasamine elluviidavatesse meetmetesse võib toimuda järk-järgult, tagades, et hiljemalt projekti viimasel aastal on kõik partnerid kaasatud kogu meetmetepaketti.

LOOVUS JA INNOVAATILISUS

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ees seisavad oskuste arendamise ja innovatsiooniga seotud ülesanded, mille lahendamiseks ei pruugi neil olla piisavalt ressursse või karmile turukonkurentsile reageerimiseks vajalikku strateegilist visiooni. Strateegilise partnerluse raames toetatakse loova ja uuendusliku kultuuri levitamist väikeettevõtetes, kandes üle ja rakendades meetodeid, vahendeid ja kontseptsioone, mis soodustavad organisatsiooni arengut ja tootearengut. Loomesektoritest ja kõrgkoolidest pärit partnerid aitavad teistel partneritel õppida rakendama loovat mõtlemist edukalt oma organisatsioonides ning arendama uuendus- ja muutmissuutlikkust.

Üks käegakatsutav tulemus on selliste vajadustele kohandatud loome- ja innovatsioonialaste arengukavade koostamine, mis põhinevad edulugude ja meetodite varasemal analüüsil. Partnerlus hõlmab loomesektoreid, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, tööandjate ühendusi, kaubandus-, tööstus- või käsitööonduskodasid.

HARIDUSE KVALITEET

Rootsi, Taani ja Ühendkuningriigi kohalikud kooliasutused teevad koostööd strateegilise partnerluse moodustamiseks. Kohalikud ametiasutused on välja selgitanud vajaduse tõsta teaduse, matemaatika ja tehnoloogia alase hariduse kvaliteeti ning on kavandanud projekti, mille eesmärk on töötada välja ühine raamistik toetamaks õpilaste kaasamist õppesse. Projekti eesmärk on tõsta matemaatika ja loodusteaduste õpetamise kvaliteeti ning õpetada neid aineid kesk- ja kõrghariduse tasandil ulatuslikumalt. Projekti juhivad kaks kohalikku ametiasutust ning see hõlmab kõik vastavate piirkondade alg- ja põhikoole. Kohalikud ametiasutused on kaasanud oma kohalikest kogukondadest ka teisi partnereid: ülikoolid, meediakeskus, samuti mitmed tehnoloogia, teaduse ja keskkonna valdkonna ettevõtted ja nende ühendused. Projektitegevused hõlmavad töötajate vahetust osalevate organisatsioonide vahel, eesmärgiga vahetada kogemusi ja häid tavasid. Partnerid jagavad materjale ja ressursse ning arendavad matemaatika, teaduse ja tehnoloogia valdkonnas õppekavaüleseid tegevusi, mida katsetatakse ja rakendatakse alg- ja keskkoolides. Äripartnerid kutsuvad kooliklasse õppekäikudele, et anda õpilastele ülevaade mitmesuguste käsil olevate teemade praktilisest rakendamisest. Üliõpilased annavad oma panuse õpingukaaslastena, pakkudes täiendavat üks-ühele abi õppeainete omandamisel ning olles eeskujuks, mis motiveerib õpilast õppima teaduse ja tehnoloogiaga seotud aineid. Projekti tulemuseks on ülikoolide koostöö õpetajate formaalhariduse valdkonnas, samuti edasine pedagoogiline koostöö ja uued projektid kaasatud koolide vahel.

HARIDUSE OMANDAMISE SOODUSTAMINE

Kõrghariduse taseme tõstmine, kõrgharidusõpingutele juurdepääsu laiendamine ja õpingute lõpuleviimise hõlbustamine kujutavad endast paljude riikide jaoks rasket ülesannet. Strateegilise partnerlusega toetatakse paremate võimaluste väljatöötamist edasiliikumiseks kõrghariduse juurde ja kõrgkooli lõpetamiseks, pöörates erilist tähelepanu mittetraditsioonilistele õppijatele, nagu alaesindatud rühmadest või ebasoodsast keskkonnast pärit üliõpilased, kandes üle ja katsetades innovaatilisi lähenemisviise. Partnerluse kaudu tehakse kõrgkoolide, koolide ning kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas tegutsevate asutuste vahelise koostöö kaudu kindlaks, kuidas valmistatakse ette ja juhendatakse erilise taustaga keskhariduse omandajaid enne suundumist kõrghariduse valdkonda. Kontrollitakse ka kõnealuse õpilasterühma üle järelevalve teostamist ja nende toetamist, eriti konkreetsetele vajadustele kohandatud teenuste abil (suunamine, nõustamine, juhendamine jms), mille eesmärk on ära hoida väljalangemine ja innustada lõpetama õpingud ettenähtud aja jooksul. Projekt hõlmab kõrgkoole, samuti keskharidust andvaid koole ja kutseõppeasutusi, tagades pakutavate teenuste asjakohasuse ja sobivuse kindlaks tehtud vajadustele. Projekt hõlmab ka õpetamis-/õppimismeetmeid, kaasa arvatud üliõpilaste kombineeritud liikuvust. Lõpptulemuseks on mudeli kohandamine, selle rakendamine osalevates kõrgkoolides ja levitamine partnerlusse kaasamata organisatsioonides, võttes sihikule eelkõige teised hariduse pakkujad ja peamised poliitikakujundajad.

INNOVATSIOON

Strateegilise partnerluse kaudu toetatakse uute pedagoogiliste lähenemisviiside arendamist ning eriti e-õppe vahendeid ja veebipõhiseid koostööplatvorme, kus õpilased, üliõpilased ja õpetajad saavad kursuste sisu omandada, õpetada ja ühiselt luua. Ülikoole, koole, teadusasutusi ja/või ettevõtteid hõlmava partnerluse raames arendatakse ühiselt välja vahendid, mida kasutatakse koolides ja kõrgkoolides konkreetsete õppeainete eri tasanditel õpetamiseks ja õppimiseks. Teadusasutustel ja/või ettevõtetel on tähtis roll õppevahendite arendamisel ning sisu asjakohasemaks ja konkreetsemaks muutmisel. Peale selle luuakse üliõpilaste ja kõrgkoolide õppejõudude partnerluse raames intensiivõppe programme väljatöötatud õppevahendite katsetamiseks. Ka ühised personalikoolitused võimaldavad õpetajatel harjutada õppevahendite kasutamist.

KEELTEOSKUS

Sektoriteülene strateegiline partnerlus, mille eesmärk on toetada peresid, kus räägitakse rohkem kui ühte keelt, arendades lastele suunatud keelevahendeid, et näidata neile kahe või enama keele valdamise kasulikkust nii selle sisemise väärtuse kui ka konkreetsete kasutamisvõimaluste seisukohast. See projekt on suunatud kõikidele sidusrühmadele, kes töötavad kakskeelsete peredega, võimaldades neil levitada projekti vahendeid. Korraldatakse teadusuuringuid, et teha kindlaks, kui tõhusad on pedagoogilised lähenemisviisid, mida kasutatakse mitmekeelsete laste keeleoskuse parandamiseks nii klassiruumis kui ka informaalse õppimise kaudu. Partnerite seas on ülikool, mitu kooli, väikese ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE), valitsusväline organisatsioon ja täiskasvanuõppe valdkonna asutuste ühendus.

INFO- JA KOMMUNIKATSIOONITEHNOLOOGIA

Sektoriteülene projekt, mille eesmärk on töötada välja ühine visioon selle kohta, kuidas IKT saab aidata muuta elukestva õppe kõigile kättesaadavaks, tegeliku elu stsenaariumidel ja vaadetel põhinevaks reaalsuseks. Euroopas kasutatakse IKTd õppimise puhul üha enam, kuid selleks, et rakendada IKT kui meie riikide majandusse ja ühiskonda muutusi toova jõu potentsiaali, tuleb liikuda killustatuse ja katsetuste juurest IKT läbimõeldud ja süsteemsele kasutuselevõtule. Partnerite seas on rida kõrgkoole ja oskuste ühendusi, mis tegutsevad arvukates eri haridusvaldkondades.

KOOSTÖÖ PIIRKONDADE VAHEL

Hispaania, Portugali, Itaalia ja Tšehhi kohalikud omavalitsused moodustavad partnerluse, et uurida oma piirkonnas koolist väljalangemise põhjusi ja töötada välja uusi lahendusi selle vältimiseks. Nad kaasavad oma piirkonna keskkoole, samuti kaks õpetajaharidust andvat asutust. Koolist väljalangemise probleemi laiemas perspektiivis vaadeldes kavatsevad nad käsitleda noorte elu mitmesuguseid tahke. Seetõttu on strateegilise partnerlusega kutsutud ühinema ka kohalikud noorteorganisatsioonid ja lapsevanemate ühendused. Kohalikud ametiasutused ise on kaasatud laiapõhjalisel sektoriteülesel alusel – hõlmatud on haridusosakonnad, noorsoo- ja sotsiaaltalitused.
Eesmärk on rajada kõikides piirkondades püsiv võrgustik, mis toob kokku erinevad osalejad ja teenused, et luua noorte jaoks tõhus tugimehhanism.
Partnerasutused teevad koostööd regulaarsete projektikohtumiste kaudu, aga ka veebikogukonnana. Esmalt tahavad nad kindlaks teha koolist väljalangemise ulatuse oma piirkonnas ja uurida selle põhjuseid. Nende järgmine eesmärk on leida ja rakendada tõhusaid viise toetamaks noori, kelle puhul esineb kooli poolelijäämise oht. Nad korraldavad projektimeetmete osana õpilaste, õpetajate ja perede küsitlusi, et uurida koolist

väljalangemise põhjuseid kohalikus kontekstis. Nad korraldavad ka töötube ja seminare, kus käsitletakse tervet rida teemasid, näiteks informaalse õppimise võimaluste mõju.
Selle tulemusel töötatakse välja ühtne metoodika, mida rakendatakse kahes piirkonnas. Selle toetamiseks on avaldatud juhend õpetajatele, koolitajatele ja kohalikele ametiasutustele. Kõiki tulemusi ja materjale jagatakse projekti veebisaidil, trükistena ja igas piirkonnas korraldataval konverentsil. Sel viisil tutvustatakse projekti käigus välja töötatud metoodikat teistele koolidele ja kohalikele ametiasutustele.

VÕRDSUS JA KAASATUS

Noorteorganisatsioonid, asutused, koolid, kutsehariduse ja -koolituse pakkujad ning noortevaldkonna ametiasutused, kes tegelevad mittetöötavate ja mitteõppivate noortega, tulevad kokku täiustamaks metoodikat, millega tuua rohkem noori tagasi hariduse juurde või tööturule. Nad korraldavad oma strateegiliste partnerluste raames töötajate riikidevahelisi kohtumisi, et vahetada tavasid ja kavandada projekti ning viia läbi noorsootöötajate töövarjupraktika ja nende ametialase arendamise tegevusi. Samal ajal koondavad nad asjaomase valdkonna uurimistulemusi ja arutavad neid riikidevahelisel kohtumisel, kus töötatakse välja lõplik käsiraamat ja tehakse plaane täiustatud metoodika katsetamiseks ja hindamiseks. Projektitulemuste jätkusuutlikkuse ja levitamise tagamiseks näevad strateegilised partnerid ette konverentside korraldamise kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil ning töötavad ühiselt välja jätkustrateegia.

AVATUD ÕPPEMATERJALID

Tuletõrjujad võivad põlevates hoonetes tulekahjusid kustutades saada surma või vigastada. Praktiline koolitus, mille raames keskendutakse põlevates hoonetes tekkivatele kriitilistele olukordadele, võib surmaga lõppevad õnnetused ära hoida. Strateegilise partnerluse raames luuakse kõige tänapäevasemal metoodikal ja tehnoloogial põhinev õppepakett. Lõpptulemuseks on kombineeritud e-õppe programm, mille raames pakutakse tuletõrjestrateegia ja -taktikate alast täiendkoolitust, mis käsitleb sekkumise algetappi, et luua varase, tõhusa hädaolukordadele reageerimise suutlikkus. E-õpe ühendatakse praktiliste harjutustega. Strateegiline partnerlus hõlmab tuletõrje- ja päästeteenistusi, elanike ohutuse eest vastutavaid avalik-õiguslikke asutusi ning kutsehariduse ja -koolituse pakkujaid.

NOORTE AKTIIVNE OSALEMINE ÜHISKONNAELUS

Kolm Saksamaa, Soome ja Hollandi keskkooli leiavad üksteist e-mestimisplatvormi kaudu, sest nad kõik on huvitatud koolidemokraatia projekti väljatöötamisest. Kolm kooli otsustavad taotleda rahastamist strateegilise partnerluse moodustamiseks. Projekti eesmärk on edendada kooli juhtimist, mis kaasab kooli otsustamisprotsessi õpetajaid, õpilasi ja ka lapsevanemaid. Projekt kestab kolm aastat ja igal aastal teevad osalevad koolid partneritelt saadava uue teabe põhjal kokkuvõtte kõikide nimetatud rühmade kooli otsustusprotsessi kaasamise seisust ja oma osalemise täiustamisvõimalustest. Kooli juhtkond, õpetajad ja lapsevanemad toetavad projekti ja osalevad selles aktiivselt. Osalevate õpilaste puhul arenevad iseseisvus ja kriitilise mõtlemise oskused, samuti arusaamine sellistest aluspõhimõtetest, nagu vabadus, õigused ja kohustused. Õpilased mõtisklevad ka selle üle, kuidas nad saavad aidata muuta oma kool enda jaoks tähendusrikkamaks. Õpilased saavad projekti tegevuste kaudu võimaluse väljendada oma arvamusi, kuulata teiste seisukohti, arutleda, kasutades asjakohaseid argumente, ja selgitada otsuseid usaldusväärsete põhjenduste abil. Projekti tegevused toimuvad e-mestimisvõrgu (eTwinning) TwinSpace keskkonna vahendusel ja näost näkku kohtumiste kaudu kahel üritusel, kuhu kogunevad koos oma õpetajatega kõikide osalevate koolide õpilasrühmad. Kohtumistest võtavad osa ka kooli juhtkonna ja lapsevanemate esindajad. Projektikohtumiste vahel kasutavad partnerid ka e-mestimise portaali, et kavandada ühiselt projekti tegevusi, vahetada mõtteid ja jagada ressursse. Õpilased koostavad ühise veebipäeviku, kuhu nad postitavad pilte ja uut teavet projekti tegevuste kohta, samuti arvamusi ja mõtisklusi teemadel, millega nad töötavad. Ajaveeb, projekti käigus välja töötatud õpetamiskavad ja õppematerjalid, samuti mõned õpilaste tööd avaldatakse e-mestimise portaalis ja tehakse vahendina kättesaadavaks teistele, kes tahavad läbi viia samalaadset projekti.

VALDKONNAÜLESED OSKUSED / PÕHIOSKUSED

Ebasoodsas olukorras täiskasvanute rühmade (rändajad, väheste oskustega isikud, sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevad isikud jt) arvutamisoskuse ja finantsalaste pädevuste parandamiseks töötavad täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonid koostöös kohalike/piirkondlike ametiasutustega ja sotsiaalpartneritega välja tänapäevaseid koolitusvõimalusi, kasutades uusi ja asjakohaseid koolitusmeetodeid ja -vahendeid. Selliseid väljundeid nagu õppekavad, koolitajatele mõeldud käsiraamatud, täiskasvanud õppijate vahendikomplektid katsetatakse partnerorganisatsioonides ja need kinnitavad asjaomased sidusrühmad. Sihipärane levitamistegevus ei ole mitte üksnes täiskasvanud õppijate pädevuste, vaid ka kohaliku/piirkondliku tasandi mõjutamise eeldus, sest projekti raames on võimalik pakkuda ebasoodsas olukorras olevatele elanikkonna rühmadele vajaduspõhiseid õppimisvõimalusi, soodustades sel viisil nende lõimimist kohalikku ühiskonda.

ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE JA VALIDEERIMINE

Partnerorganisatsioonid võivad anda märkimisväärse panuse mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimise protsessi. Arvestades partnerite olukorra erinevusi, aitab ideede ja kogemuste vahetamine strateegiliste partnerite vahel analüüsida hetkeseisu nende riigis ja anda soovitusi valideerimiseks.

AMETIALANE ARENG JA PROFESSIONAALSUSE SUURENDAMINE NOORSOOTÖÖS

Saanud innustust ELi noortestrateegia prioriteetidest, moodustas rühm kogenud noorsootöötajaid strateegilise partnerluse, kaasates noortega tehtava töö eest institutsionaalsel tasandil vastutavad inimesed, noorte mõttekojad, noorsootööle spetsialiseerunud haridusasutused ja teadlased, et koostada viitedokumentide kogum noorte vaimse tervisega tegelevate noorsootöötajate tegevuse toetamiseks. Kõik partnerid tulevad projekti raames kokku, et kaardistada ja analüüsida oma teadustegevuse aluspõhimõtteid. Nad korraldavad seminare koos ekspertidega, kohtumisi ja õppekäike töö dokumenteerimiseks ning viivad kokku noored ja vaimse tervise alal kogemusi omavad noorsootöötajad, et vahetada parimaid tavasid ja ideid, seades lõppeesmärgiks avaldada projekti lõppedes raamat ja levitada seda asjaomase valdkonna spetsialistide seas.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS

1. SELGITUSED ELI TOETUSE ULATUSE KOHTA

PERSONALIKULUD

Taotleja hindab töötajate vajalikku töökoormust, lähtudes asjaomaste töötajate kategooriast ja projektiga töötamise päevade arvust, võttes arvesse meetmeid, töökava ning ette nähtud väljundeid ja tulemusi. Tööpäevade hulka võivad kuuluda nädalalõpud, kohustuslikud puhkused ja riigipühad. Eelarve hindamise huvides ei tohi tööpäevade arv ületada 20 päeva kuus ja 240 päeva aastas. Hinnangu koostamisel tuginetakse töötajate suhtes kohaldatavatele programmi Erasmus+ ühikukuludele. See ei sõltu partnerluslepingus kindlaks määratud ja toetusesaaja rakendatavast tegelikust tasustamiskorrast.

Suutlikkuse suurendamise projekti kaasatavad töötajad jagunevad nelja kategooriasse.

- **Juhid (1. töötajate kategooria)** (sh seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja tippjuhid) teostavad kõige kõrgema taseme juhtimistegevusi, mis on seotud projekti meetmete haldamise ja koordineerimisega.
- **Teadlased, õpetajad ja koolitajad (2. töötajate kategooria)** teostavad üldjuhul akadeemilisi tegevusi, mis on seotud õppekava/koolitusprogrammi arendamise, õpetamis-/koolitamismaterjalide arendamise ja kohandamise, kursuste või koolituse ettevalmistamise ja pakkumisega.
- **Tehniline personal (3. töötajate kategooria)** (sh tehnilised töötajad ja muud asjaomased spetsialistid) täidavad tehnilisi ülesandeid, nagu raamatupidamine, arvepidamine, tõlkimine. Konsortsiumi mittekuuluvate isikute allhanke korras pakutavad välised tõlketeenused ja välised keelekursused tuleks liigitada alltöövõtukulude alla.
- **Halduspersonal (4. töötajate kategooria)** (sh kontoriametnikud ja klienditeenindajad) tegeleb haldusülesannetega, nagu sekretariaaditöö.

Osalevad organisatsioonid määravad ühiselt kindlaks tegeliku tasustamiskorra, mida kohaldatakse projekti kaasatud töötajate suhtes ja mida jõustavad töötajate töölevõtmise eest vastutavad projektijuhid. See kord moodustab osa partnerite vahel projekti alguses allkirjastatavast partnerluslepingust. Kui selline kord jäetakse kindlaks määramata, kohaldatakse asjaomase organisatsiooni tavapärast tasustamispoliitikat.

PERSONALI REISIKULUD

Kõikide kategooriate töötajad (juhid; teadlased, õpetajad ja koolitajad; tehniline personal ja halduspersonal), kellega toetust saav asutus on sõlminud ametliku lepingu ja kes osalevad projektis, võivad saada rahalist toetust reisi- ja elamiskulude katmiseks, tingimusel et antav abi on otseselt vajalik projekti eesmärkide saavutamiseks.

Reisimise eesmärk võib olla järgmiste meetmete elluviimine:

- õpetamine/koolituse pakkumine
- koolitus ja ümberõpe (vaid partnerriikide töötajate puhul)
- programmide ja kursuste ajakohastamine
- praktika ettevõtetes ja institutsioonides (vaid partnerriikide töötajate puhul);
- projekti juhtimisega seotud kohtumised (nt juhtimise, koordineerimise, kavandamise, järelevalve ja kvaliteedikontrolli otstarbel)
- õpikojad ja külaskäigud tulemuste levitamise otstarbel

Toetust saavad asutused ei tohiks peatada töötajate projekti raames reisimise ajal töötajatele tavalise palga maksmist, välja arvatud juhul, kui asjaomase riigi õiguses on sätestatud vastupidist.
Sellised reisid ei tohi kesta kauem kui kolm kuud.

ÜLIÕPILASTE REISIKULUD

Toetust saava kõrgkooli bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe üliõpilased võivad saada rahalist toetust reisi- ja elamiskulude katmiseks, tingimusel et antav abi aitab saavutada projekti eesmärke. Üliõpilaste reisi sihtkoht peab olema osalev organisatsioon või mõni osaleva organisatsiooni järelevalve all tegutsev organisatsioon.

Toetust tuleb anda peamiselt partnerriikide üliõpilastele ja see peab olema ette nähtud järgmiste meetmete jaoks:

Meede	Kestus
▪ õppeperioodid partnerriigi asutuses ▪ õppeperioodid programmiriigi asutuses (vaid partnerriikide üliõpilaste puhul) ▪ osalemine programmiriigi või partnerriigi asutuses korraldataval intensiivkursusel ▪ praktika partnerriigi ettevõttes või asutuses ▪ praktika programmiriigi ettevõttes või asutuses (vaid partnerriikide üliõpilaste puhul)	2 nädalat kuni 2 kuud
▪ osalemine projekti juhtimisega seotud lühiajalistes meetmetes (juhtkomiteed, koordineerimiskoosolekud, kvaliteedi kontrollimine jne)	kuni nädal

Kui üliõpilane kavatseb ellu viia meetme, mida ei ole eespool kirjeldatud, on vajalik rakendusameti eelnev heakskiit.

SEADMETEGA SEOTUD KULUD

ELi toetust võib anda seadmete ostu toetamiseks. Toetuskõlblikuks kulutuseks võib pidada vaid nende seadmete soetamist, mis on otseselt seotud projekti eesmärkide saavutamisega. Selliste kulude hulka võivad kuuluda näiteks (e-)raamatute ja perioodikaväljaannete, faksi- ja koopiamasinate, arvutite ja välisseadmete (sh sülearvuti ja tahvelarvuti), tarkvara, õpetamisel kasutatavate masinate ja seadmete, õpetamisel kasutatavate laboriseadmete, videoprojektorite (riistvara) ja õppevideote (tarkvara), televiisorite, internetiühenduse jaoks paigaldatavate ühendusliinide, andmebaasidele (partnerluse välistele raamatukogudele ja elektroonilistele raamatukogudele) ja andmepilvedele juurdepääsu ning seadmete hooldamise, kindlustamise ja paigaldamisega seotud kulud.
Seadmed on mõeldud üksnes partnerlusse kaasatud partnerriigi kõrgkoolidele ja need tuleb paigaldada sinna nii ruttu kui võimalik. Paigaldamisel tuleb seadmed asjaomases asutuses inventariseerida. Asjaomane asutus on seadmete ainuomanik.

- Seadmed peaksid olema olulised projekti eesmärkide saavutamiseks ning tuleks seetõttu soetada projekti elluviimise alguses ja eelistatavalt neli kuud enne projekti lõppu.

- Seadmeid ei tohi mingil juhul osta mõnele programmiriigi asutusele/organisatsoonile või partnerriigi asutusele, mis ei ole kõrgkool.

- Toetuskõlblikuks võib pidada ka seadmete rentimist, ent üksnes erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel ja tingimusel, et see ei jätku pärast toetuslepingu kestuse lõppemist.

- Tulenevalt programmi Erasmus+ kohase suutlikkuse suurendamise meetme eripärast lähtutakse seadmete ostmise kogukulust ega võeta arvesse seadmete amortiseerumist.

Juhul kui seadmeid soetatakse suurema summa eest kui 25 000 eurot, peavad toetusesaajad hankima konkureerivad pakkumised vähemalt kolmelt tarnijalt ja valima nendest pakkumistest majanduslikult soodsaima, pidades kinni läbipaistvuse ja potentsiaalsete tarnijate võrdse kohtlemise põhimõttest ja hoidudes huvide konfliktist. Toetusesaajad ei tohi jagada seadmete ostu ära allapoole ülemmäära jäävate väiksema väärtusega lepingute vahel.

Taotlejad peaksid olema teadlikud asjaolust, et seadmete hankimine ja partnerriigi asutusse kohaletoimetamine

on sageli võrdlemisi keeruline ettevõtmine, ning võtma seda kavandamisetapis arvesse.

ALLTÖÖVÕTT

Alltöövõtt on ette nähtud selliste projektiga seotud spetsiifiliste ja tähtajaliste ülesannete jaoks, mida konsortsiumi liikmed ei saa ise täita. Alltöövõtt hõlmab füüsilisest isikust ettevõtjaid / vabakutselisi eksperte. Alltöövõtulepinguid tuleks kasutada harva. Projekti eesmärkide saavutamiseks vajalikud eripädevused ja konkreetsed ekspertteadmised oleks vaja leida konsortsiumi seest ning need peaksid olema määravad konsortsiumi moodustamisel. Seepärast ei ole lubatud kasutada alltöövõtjaid projekti juhtimisega seotud ülesannete täitmiseks.

Tüüpilised tegevused, mille puhul võib rakendada alltöövõtjaid (tingimusel, et neid ei teosta toetusesaaja töötajad), on järgmised:

- hindamine ja auditeerimine;
- IT-alased kursused;
- keelekursused;
- trükkimine, avaldamine ja tulemuste levitamine;
- tõlkimine;
- veebisaidi kujundamine ja hooldamine.

Ülesanded, mille täitmiseks rakendatakse alltöövõttu, tuleb kõikidel juhtudel projektiettepanekus kindlaks määrata (tuginedes asjaomasele tõendavale teabele ja kirjeldades selgelt, miks toetusesaaja ei saa täita ülesannet ise) ja eelarvesse tuleb kanda hinnanguline summa. Alltöövõtu jaoks, mida ei ole algselt eelarves ette nähtud, on vaja projekti elluviimisel rakendusameti eelnevat kirjalikku heakskiitu.

Juhul kui allhankeid tellitakse suurema summa eest kui 25 000 eurot, peavad toetusesaajad hankima konkureerivad pakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt ja valima nendest pakkumistest majanduslikult soodsaima, pidades kinni läbipaistvuse ja potentsiaalsete allhankijate võrdse kohtlemise põhimõttest ja hoidudes huvide konfliktist. Toetusesaajad ei tohi jagada teenuste ostu ära allapoole ülemmäära jäävate väiksema väärtusega lepingute vahel.

Allhangete aluseks peab olema leping, milles tuleks kirjeldada konkreetset ülesannet ja selle täitmise kestust. Leping peab sisaldama kuupäeva, projekti numbrit ja mõlema lepinguosalise allkirja.

Töötajad ja kaastoetusesaajad ei tohi tegutseda projekti raames alltöövõtjatena.

Alltöövõtu korras osutatavate teenuste pakkujate tegelikud reisi- ja elamiskulud tuleb ära märkida alltöövõtuga seotud eelarverubriigis ning neid tuleb põhjendada ja dokumenteerida.

2. FINANTSARUANDLUS JA LÕPLIKU TOETUSE VÄLJAARVUTAMINE

Projekti jaoks ette nähtud eelarve on määratud iga projekti puhul kindlaks toetuslepingus ja seda tuleb kasutada vastavalt toetuslepingu sätetele. Projektide eelarverubriikide summasid võib suurendada ilma eelneva loata kuni 10%, kandes vahendeid üle ühest eelarverubriigist teise, isegi kui suurenenud summa ületab soovituslikku ülemmäära.

Taotlused suurendada eelarverubriikide summasid enam kui 10% tuleb esitada kirjalikult rakendusametile ja need toovad kaasa muudatuse sisseviimise. Kui suurendamine viib personali, seadmete ja alltöövõtuga seotud kulude ülemmäärade ületamiseni, taotlust vastu ei võeta.

Rakendusamet küsib partneritelt aruandlusetapis statistika kogumise eesmärgil teavet kaasrahastamise kohta.

PERSONALIKULUD

Finantshindamise ja/või -auditi korraldamise eesmärgil:

- peavad toetusesaajad olema võimelised tõestama ametliku töösuhte olemasolu töövõtja ja tööandja vahel. Vajalik on ametlik tööleping;
- peab deklareeritud töökoormus olema kindlaks tehtav ja kontrollitav. Vajalikud on tõendid lõpule viidud töö ja projekti peale kulutatud aja kohta (nt kohalolijate nimekirjad, käegakatsutavad väljundid/tooted, kohustuslikud töögraafikud);
- ei nõuta kulutuste taseme tõendamist.

Finantsaruandluse etapis tuleb lisada projekti raamatupidamisse iga projekti raames tööle võetud isiku kohta nõuetekohaselt täidetud aruanne kui tõendav dokument, mille koordinaator peab alles hoidma. Asjaomane isik peab aruandele alla kirjutama ning seejärel paneb sellele oma allkirja ja lööb pitsati vastutav isik (nt dekaan) asutuses, kus asjaomane töötaja tavaliselt töötab. Töötajate puhul, kes täidavad eri liiki ülesandeid, tuleb iga ülesannete liigi jaoks allkirjastada eraldi aruanne.

Peale selle tuleb igale aruandele lisada töögraafik. Sellesse peab olema märgitud:
- teenuse pakkumise tähtaeg;
- selle tähtaja jooksul töötatud päevade arv;
- tegevuskava raames täidetud ülesanded (lühikirjeldus).

Asjaomane isik peab töögraafikule alla kirjutama ning seejärel paneb sellele oma allkirja ja lööb pitsati vastutav isik asutuses, kus asjaomane töötaja tavaliselt töötab. Tõendavaid dokumente ei tule projekti lõppedes koos finantsaruandega esitada. Töötajate kohta koostatud aruanded (koos töögraafikutega) tuleks koos projekti raamatupidamisaruandega siiski alles hoida.

Selles etapis märgib rakendusamet koordinaatori saadetud finantsselgituse (kulutuste loetelu) põhjal üles kulutused (vt toetuslepingu lisa lõpparuande kohta). Rakendusameti töötajad uurivad neid loetelusid põhjalikult, et teha kindlaks kulutuste toetuskõlblikkus. Kui mõnes küsimuses esineb kahtlusi, võib amet nõuda kõikide tõendavate dokumentide edastamist.

Selles etapis arvutatakse liikuvusmeetmes osalevate tegelike inimressursside põhjal uuesti ELi tegelik üldine panus kogu projekti, kasutades ühikukulul põhinevat lähenemisviisi. ELi panus personalikuludesse ei tohi ületada 110% toetuslepingus või selle muudatustes märgitud kogusummast.

REISI- JA VIIBIMISKULUD

Finantshindamise ja/või -auditi korraldamiseks peavad toetusesaajad olema võimelised tõestama, et:
- reisil on otsene seos projektiga seotud konkreetsete ja selgelt eristatavate meetmetega;
- reis on aset leidnud (pardakaart, hotelliarved, kohalviibijate nimekiri jne). Reisi- ja viibimise tegelike kulude tõendamist ei nõuta.

Finantsaruandluse etapis tuleb lisada projekti raamatupidamisse iga reisi kohta individuaalne liikuvusaruanne kui tõendav dokument, mille koordinaator peab alles hoidma. Tõendavad dokumendid (nt sõidupiletid, pardakaardid, arved, kviitungid, kohalviibijate nimekiri) tuleb lisada igale liikuvusaruandele tõestamaks seda, et reis on ka tegelikult toimunud. Reisi tegelikke kulusid ei ole vaja tõenda.

Tõendavaid dokumente ei tule projekti lõppedes koos finantsaruandega esitada. Individuaalsed liikuvusaruanded tuleks koos projekti raamatupidamisaruandega siiski alles hoida.

Selles etapis märgib rakendusamet koordinaatori saadetud finantsselgituse (kulutuste loetelu) põhjal üles kulutused (vt toetuslepingu lisa lõpparuande kohta). Rakendusameti töötajad uurivad neid loetelusid põhjalikult, et teha kindlaks kulutuste toetuskõlblikkus. Kui mõnes küsimuses esineb kahtlusi, võib amet nõuda kõikide tõendavate dokumentide edastamist.

Selles etapis arvutatakse tegelikult toimunud reiside põhjal uuesti ELi tegelik üldine panus kogu projekti, kasutades ühikukulul põhinevat lähenemisviisi. ELi panus reisi- ja viibimiskuludesse ei tohi ületada 110% toetuslepingus või selle muudatustes märgitud kogusummast.

SEADMETEGA SEOTUD KULUD

Finantshindamise ja/või -auditi korraldamiseks peavad toetusesaajad olema võimelised tõestama, et:
- deklareeritud kulud on kindlaks tehtavad ja kontrollitavad, olles eeskätt registreeritud toetusesaaja raamatupidamissüsteemis;
- seadmed on asjaomases asutuses nõuetekohaselt inventariseeritud.

Tõendavaid dokumente ei tule koos finantsselgitusega esitada. Koos projekti raamatupidamisaruandega tuleb siiski alles hoida järgmised dokumendid:

- kõikide ostetud seadmete arved (palume arvesse võtta, et tellimusvorme, *pro forma* arveid, hinnapakkumisi või -prognoose ei loeta kulusid tõendavateks dokumentideks);
- 25 000 euro ülemmäära ületamise korral dokumendid hankemenetluse kohta ja kolm hinnapakkumist. Toetusesaajad ei tohi jagada seadmete ostu sellistel juhtudel ära allapoole ülemmäära jäävate väiksema väärtusega lepingute vahel.

Finantsaruandluse etapis märgib rakendusamet koordinaatori saadetud finantsselgituse (kulutuste loetelu) põhjal üles kulutused (vt toetuslepingu lisa lõpparuande kohta). Rakendusameti töötajad uurivad neid loetelusid põhjalikult, et teha kindlaks kulutuste toetuskõlblikkus. Kui mõnes küsimuses esineb kahtlusi, võib amet nõuda kõikide tõendavate dokumentide edastamist.
Juhime tähelepanu asjaolule, et kui arve koguväärtus ületab 25 000 eurot, tuleb koos finantsselgitusega siiski esitada tõendavate dokumentidena arve ja võrreldavate pakkumiste koopiad (mitte originaalid). Seadmetega seotud toetuskõlblikud kulud ei tohi ületada selles etapis 110% toetuslepingus või selle muudatustes seadmete jaoks märgitud kogusummast.

ALLTÖÖVÕTT

Finantshindamise ja/või -auditi korraldamiseks peavad toetusesaajad olema võimelised tõestama, et:
- on olemas ametlik leping;
- deklareeritud kulud on kindlaks tehtavad ja kontrollitavad, olles eeskätt registreeritud toetusesaaja raamatupidamissüsteemis.

Tõendavaid dokumente ei tule koos finantsselgitusega esitada. Koos projekti raamatupidamisaruandega tuleb siiski alles hoida järgmised dokumendid:

- arved, alltöövõtu lepingud ja kontoväljavõtted;
- allhanke korras osutatavate teenuste pakkuja reisimise korral individuaalsed liikuvusaruanded koos kõikide sõidupiletite, pardakaartide, arvete ja kviitungite koopiatega või autoga reisimise korral koopia sise-eeskirjadest, mis käsitlevad kilomeetri kohta kohaldatavat hüvitise määra. Tõendavate dokumentide eesmärk on tõestada reisimise tegelikke kulusid ja reisi tegelikku toimumist;
- 25 000 euro ülemmäära ületamise korral dokumendid hankemenetluse kohta ja kolm hinnapakkumist; Toetusesaajad ei tohi jagada seadmete ostu ära allapoole ülemmäära jäävate väiksema väärtusega lepingute vahel.

Finantsaruandluse etapis märgib rakendusamet koordinaatori saadetud finantsselgituse (kulutuste loetelu) põhjal üles kulutused. Rakendusamet uurib neid loetelusid põhjalikult, et teha kindlaks kulutuste toetuskõlblikkus. Kui mõnes küsimuses esineb kahtlusi, võib amet nõuda kõikide tõendavate dokumentide edastamist.
Juhime tähelepanu asjaolule, et kui allhanke koguväärtus ületab 25 000 eurot, tuleb koos finantsselgitusega siiski esitada tõendavate dokumentidena alltöövõtulepingu, arve ja võrreldavate pakkumiste koopiad (mitte originaalid). Toetuskõlblikud alltöövõtukulud ei tohi ületada selles etapis 110% toetuslepingus või selle muudatustes alltöövõtu jaoks märgitud kogusummast.

LÕPLIKU TOETUSE VÄLJAARVUTAMINE

Projekti lõpus aruandlusetapis arvutatakse tegelikult ellu viidud meetmete põhjal uuesti ELi tegelik üldine panus kogu projekti, kasutades ühikukuludel (palkade ning reisi- ja viibimiskulude puhul) ja tegelikel kuludel (seadmetega seotud kulude ja alltöövõtukulude puhul) põhinevat lähenemisviisi. ELi panus eri eelarverubriikidesse ei tohi ületada 110% toetuslepingus või selle muudatustes märgitud kogusummast.

3. MUUD ÜLIÕPILASTE JA KÕRGKOOLIDE TÖÖTAJATE LIIKUVUST KÄSITLEVAD EESKIRJAD

ENNE LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMIST

f. INSTITUTSIOONIDEVAHELINE LEPING

Kõrgkoolid kohustuvad järgima kvaliteetse õpirände tagamiseks kõiki Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtteid, sealhulgas kindlustama, et kõrgkoolist lähetatavad liikuvusmeetmetes osalejad on meetme jaoks hästi ette valmistatud, olles muu hulgas omandanud vajaliku keeleoskuse, ja pakkuma kõrgkooli saabuvatele liikuvusmeetmetes osalejatele asjakohast keelelist tuge. Selleks võib kasutada kõrgkooli olemasolevaid keeleõppevõimalusi.

Toetusesaajad on kõikidel juhtudel lepingu alusel kohustatud selliseid kvaliteetseid teenuseid pakkuma ja nende teenuste pakkumist kontrollitakse suutlikkuse suurendamise projektide üle teostatava üldise järelevalve käigus, võttes ühtlasi arvesse veebiplatvormi Mobility Tool (vt allpool) kaudu antud üliõpilaste ja töötajate tagasisidet.

Üliõpilaste ja töötajate õpiränne toimub kõrgkoolide vahel sõlmitava institutsioonidevahelise lepingu osana. Programmis osalevate riikide ja abikõlblike partnerriikide vahel (ja abikõlblike partnerriikide vahel) toimuva õpirände korral sätestatakse selles institutsioonidevahelises lepingus Erasmuse kõrgharidushartaga ette nähtud üldised põhimõtted ning mõlemad pooled võtavad kohustuse neid rakendada.

Institutsioonidevahelist lepingut võib laiendada praktikat sooritavate üliõpilaste ja/või koolitatavate töötajate õpirände hõlmamiseks, tuginedes partnerinstitutsioonide teadmistele ettevõtetest, et selgitada nende riigis välja vastuvõtvad ettevõtted/organisatsioonid.

On oluline märkida, et institutsioonidel peavad olema tõhusad menetlused ja kord, et edendada ja tagada oma projektis osalejate turvalisus ja kaitse. Sellega seoses peavad liikuvusmeetmesse kaasatud üliõpilased ja töötajad olema kindlustatud nende meetmes osalemisega seotud riskide suhtes. Kõige sobivama kindlustuspoliitika leidmine vastavalt elluviidava projekti liigile ja riigi tasandil kättesaadavatele kindlustusvormidele jäetakse projekti korraldaja ülesandeks. Projektipõhist kindlustust ei ole vaja vormistada, kui osalejaid hõlmavad juba projekti korraldajate olemasolevad kindlustuspoliisid.

Mõlemal juhul peavad olema kaetud järgmised valdkonnad:
- kui see on asjakohane, reisikindlustus (sh pagasi kahjustumine või kaotsiminek);
- kolmanda poole vastutus (sh vajaduse korral ametikindlustus või vastutuskindlustus);
- õnnetus ja raske haigus (sh püsiv või ajutine töövõimetus);
- surm (sh välismaal elluviidavate projektide puhul kodumaale tagasitoimetamine).

g. VEEBIPLATVORM MOBILITY TOOL

Kui osalejad on välja valitud, peab toetust saav organisatsioon õpirändeprojektide haldamiseks ja aruandluseks loodud veebiplatvormi Mobility Tool kaudu sisestama üldise teabe osaleja ja tema liikuvusmeetme liigi kohta (nt osaleja nimi, sihtkoht, õpirände kestus jms). Veebiplatvorm aitab toetusesaajal hallata programmi Erasmus+ liikuvusmeetmeid. Toetust saav organisatsioon vastutab ka andmete ajakohastamise eest osalejate või meetmetega seotud mis tahes muudatuste esinemise korral projekti kestel. Veebiplatvormi kasutades on toetusesaajatel võimalik luua eeltäidetud aruandeid, mille aluseks on nende varem esitatud teave. Veebiplatvormi abil koostatakse ka aruanded, mida liikuvusmeetmetes osalejad peavad täitma.
Lisateavet veebiplatvormi Mobility Tool ja sellele juurdepääsu kohta esitatakse rakendusameti ja toetusesaaja vahel sõlmitavas toetuslepingus.

h. ÜLIÕPILASTE OSALEMISE TINGIMUSED

– VÄLJAVALIMINE

Üliõpilased esitavad taotluse partnerlusele, kes valib välja liikuvusmeetmes osalejad. Üliõpilaste väljavalimine, nagu ka neile toetuse eraldamise menetlus, peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valikuprotsessis osalejatele.

Kõrgkool võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, kes võivad saada kutse osaleda valikut tegevate organite töös või üliõpilaste väljavalimise protsessis.

Valikukriteeriumid, näiteks kandidaadi õpitulemused, varasemad õpirändega seotud kogemused, motivatsioon, varasemad kogemused vastuvõtvas riigis (st tagasipöördumine lähteriiki) jms, avalikustatakse.

Pärast üliõpilaste väljavalimist peaksid saatvad asutused andma neile programmi Erasmus+ üliõpilase harta, milles on sätestatud üliõpilase välismaal õppimise või praktiseerimisega seotud õigused ja kohustused ning on selgitatud, milliseid erinevaid samme tuleb astuda enne õpirännet, selle ajal ja järel.

– ÜLIÕPILASEGA SÕLMITAV LEPING

Enne lahkumist peab iga väljavalitud üliõpilane allkirjastama lepingu, mis sisaldab muu hulgas üliõpilase, saatva ja vastuvõtva organisatsiooni kokku lepitud õppe- ja/või praktikaprogrammi kirjeldavat õppelepingut. Õppelepingus määratletakse välismaal mööda saadetava õppeperioodi oodatavad õpitulemused ja täpsustatakse ametliku tunnustamise nõuded. Lepingus on ära näidatud ka õpingute ja/või praktika toimumise koht. Õppelepingus peaksid saatev asutus ja üliõpilane kokku leppima ka keeleoskuse taseme (peamine instrueerimisel või töökohal kasutatav keel), mille üliõpilane peab saavutama õppe-/praktikaperioodi alguseks kooskõlas saatva ja vastuvõtva asutuse vahel sõlmitud institutsioonidevahelises lepingus soovitatud tasemega (või praktika puhul ettevõtte ootustega). Kui see on asjakohane, lepivad saatev asutus ja üliõpilane kokku kõige sobivamas pakutavas keelelises toes, mis võimaldab üliõpilasel saavutada kokkulepitud taseme.

– ÜLIÕPILASTELE ANTAV TOETUS

Õppelepingu allkirjastamise järel on üliõpilastel õigus saada välismaal õppimise või praktiseerimise ajal ELi toetust. Lisaks ELi toetusele võivad nad saada piirkondlikku, riiklikku või ükskõik millist muud liiki toetust, mida annab mõni teine organisatsioon (nt ministeerium või piirkondlik omavalitsus).

Suutlikkuse suurendamise spetsiaalse liikuvuselemendi raames osalevad üliõpilased on vabastatud tasude maksmisest vastuvõtva asutuse õppetöös osalemise, registreerimise, eksamite sooritamise ning laboratooriumidele ja raamatukogudele juurdepääsu eest. Samadel alustel nagu kohalikelt üliõpilastelt võib neilt siiski nõuda väikest tasu seoses kindlustusega, üliõpilasliitu kuulumisega ning mitmesuguste materjalide, nagu fotokoopiate ja laboritoodete kasutamise eest. Välisüliõpilased ei ole oma liikuvusperioodil kohustatud maksma korralduse või haldusega seotud täiendavat tasu.

Peale selle tuleb üliõpilase välismaal viibimise ajal säilitada tema õigus kõikidele saatvas õppeasutuses õppimise puhul antavatele toetustele või laenudele.

Suutlikkuse suurendamise spetsiaalse liikuvuselemendi raames osalevad üliõpilased ei tohi saada samal ajal 1. põhimeetme alusel õpirändetoetusi, ja vastupidi.

i. TÖÖTAJATE OSALEMISE TINGIMUSED

– VÄLJAVALIMINE

Suutlikkuse suurendamise spetsiaalse liikuvuselemendi raames osalevad töötajad valib välja neid saatev organisatsioon õiglasel ja läbipaistval viisil. Enne lähetamist peavad töötajad kooskõlastama saatvate ja vastuvõtvate asutuste/ettevõtetega õpirände programmi.

Õpetajad ja organisatsiooni töötajad valib välja partnerite organisatsioon. Valiku ja toetuse määramise menetlus peab olema õiglane, läbipaistev, ühtne ja dokumenteeritud ning juurdepääsetav kõikidele valikuprotsessis osalejatele. Valiku kriteeriumid (nt esimest korda välismaale suunduvate töötajate eelistamine, võimalike liikuvusmeetmete arvu piiramine ühe töötaja kohta teataval ajavahemikul jms) avalikustatakse.

Organisatsioon võtab vajalikud meetmed huvide konflikti vältimiseks seoses isikutega, kes võivad saada kutse osaleda valikut tegevate organite töös või konkreetsete toetusesaajate väljavalimise protsessis.

Kui ettevõtte töötajad liiguvad õpirände raames kõrgkooli juurde, esitatakse ettevõtte töötajale õppeasutuse kutse.

– ÕPIRÄNDE LEPING

Saatev kõrgkool valib töötajad välja õpirände programmi ettepaneku alusel, mille töötaja esitab pärast konsulteerimist vastuvõtva asutusega/ettevõttega. Enne lähetust lepivad saatev kõrgkool/ettevõte ja vastuvõttev kõrgkool/ettevõte ametlikult kokku õpirände lõplikus programmis (kirjavahetuse või elektrooniliste teadete teel).

Välismaal mööda saadetava liikuvusperioodi kvaliteedi eest vastutavad nii saatev kõrgkool/ettevõte kui ka vastuvõttev kõrgkool/ettevõte.

PÄRAST LIIKUVUSMEETME ELLUVIIMIST

c. ÕPITULEMUSTE TUNNUSTAMINE

Välismaal möödunud liikuvusperioodi lõpus annab vastuvõttev kõrgkool/ettevõte üliõpilasele ja tema kõrgkoolile tunnistuse praktika tulemuste kohta (hindamisleht), millega kinnitatakse kooskõlastatud programmi tulemused.

Liikuvusperioodi järelmeetmete hulka kuulub välisriigis uute pädevuste omandamise eest saadud formaalõppe andmepunktide ametlik tunnustamine lähetanud asutuse poolt (kasutades ECTSi ainepunkte või samaväärset süsteemi), kaasa arvatud vajaduse korral praktika eest, ning väljaspool õpperuumi või töökohta toimunud mitteformaalse ja informaalse õppimise tulemuste dokumenteerimine (kasutades diplomilisa).

Saatvad asutused peaksid seoses töötajate õpirändega tagama osalevate töötajate õpitulemuste nõuetekohase tunnustamise, levitamise ja laialdase kasutamise kõrgkoolis.

d. ARUANDLUS

Kõik liikuvusmeetmes osalenud üliõpilased ja kõrgkoolide töötajad peavad välismaal viibimise perioodi lõpul koostama ja esitama lõpparuande. Vähemalt kaks kuud kestnud liikuvusmeetme puhul lisatakse aruandele ka kvalitatiivne hinnang liikuvusperioodil saadud keelelise toe kohta.
Aruande esitamata jätnud üliõpilastelt ja kõrgkoolide töötajatelt võib partnerite organisatsioon väljamakstud ELi toetuse osaliselt või täies ulatuses tagasi nõuda. Tagasimaksmist ei nõuta, kui üliõpilast või kõrgkooli töötajat takistas kavandatud meetmeid välismaal lõpule viimast vääramatu jõud. Partnerite organisatsioon ja rakendusamet annavad sellistest juhtumitest teada.

4. MUUD OLULISED EESKIRJAD JA SOOVITUSED

PARTNERLUSLEPING

Projekti üksikasjaliku rakendamiskorra peavad kindlaks määrama partnerid ja see tuleb vormistada projekti alguses allkirjastatavas partnerluslepingus.

Partnerluslepingu koopia tuleb esitada rakendusametile kuue kuu jooksul pärast toetuslepingu allkirjastamist.

Partnerlusleping peab hõlmama erinevaid projekti elluviimisega seotud finants-, tehnilisi ja õiguslikke aspekte, sealhulgas järgmist:

- partnerite rollid ja vastutusvaldkonnad;
- eelarvega seotud küsimused (kaasrahastamine, eelarve jagunemine meetmete ja partnerite kaupa, vahendite ülekandmise kord jne);
- töötajate tasustamise poliitika;
- reisi- ja viibimiskulude hüvitamise kord;
- aruandlusmehhanismid;
- konfliktide lahendamise mehhanismid jne.

OSALEVATE ORGANISATSIOONIDE KOOSSEIS JA MUUTMINE

Projekti toetusesaajate kavandatavast muutmisest tuleb märku anda ja selleks on vaja rakendusameti eelnevat heakskiitu. Erinevate muudatuste tegemiseks projektipartnerlusse peavad olema täidetud järgmised nõuded:

- kaastoetusesaaja lisamiseks on vaja koordinaatori ja uue kaastoetusesaaja allkirjastatud mandaati ja kõikide teiste kaastoetusesaajate kirjalikku nõusolekut, mille on allkirjastanud juriidiline esindaja. Need tuleb esitada vastava taotluse korral koordinaatorile;

- kaastoetusesaaja kõrvalejäämiseks on vaja koordinaatori kirjalikku selgitust ja kõrvalejääva kaastoetusesaaja kirjalikku taandumisteadet, mille on allkirjastanud juriidiline esindaja. Kui partnerluse miinimumnõuded ei ole enam täidetud, on Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametil õigus teha otsus lepingu jätkamise kohta;

- koordinaatori kontaktisiku muutmiseks on vaja koordinaatori uue kontaktisiku, juriidilise esindaja ja endise kontaktisiku allkirjastatud kirjalikku kinnitust.

TOETUSKÕLBMATUD KULUD

Toetuskõlblikud ei ole järgmised kulud:

- selliste meetmete ja nendega seotud reisimise kulud, mida ei vii ellu projekti toetusesaajad, v.a juhul, kui rakendusamet on andnud selleks selgesõnalise eelneva loa;
- kulud, mis on seotud selliste seadmetega nagu mööbel, mootorsõidukid, teadus- ja arendustegevuseks kasutatavad seadmed, telefonid, mobiiltelefonid, häiresüsteemid ja vargusvastased süsteemid;
- ruumidega seotud kulud (ost, küte, hooldus, remont jne);
- kinnisvara ostuga seotud kulud;
- amortisatsioonikulud.

KOHUSTUSLIK VÄLISAUDIT (AUDITEERIMISTÕEND)

Koos lõpparuande ja tõendavate dokumentidega tuleb saata meetme finantsselgitust ja selle aluseks olevat raamatupidamisarvestust käsitleva välisauditi aruanne (II liiki audit).
Auditi eesmärk on anda rakendusametile kinnitus selle kohta, et kulud ja arved on deklareeritud lõplikus finantsaruandes kooskõlas toetuslepingu asjakohaste õiguslike ja finantssätetega.

Igal toetusesaajal on võimalus valida ise kvalifitseeritud välisaudiitor, sealhulgas oma kohustuslik välisaudiitor, tingimusel et on täidetud järgmised kumuleeruvad nõuded:

- välisaudiitor peab olema toetusesaajast sõltumatu;
- välisaudiitor peab omama kvalifikatsiooni raamatupidamisdokumentide kohustuslike auditite tegemiseks kooskõlas asjaomase riigi õigusaktidega, millega rakendatakse direktiivi raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslike auditite kohta, või seda direktiivi asendava Euroopa Liidu õigusaktiga.

Kolmanda riigi toetusesaaja peab täitma seoses auditeerimisega samaväärseid siseriiklikke eeskirju.

TÕENDAVAD DOKUMENDID

Vastava taotluse korral tuleb esitada tõendavate dokumentide loetavad koopiad (mitte originaalid). Kui mõnes küsimuses esineb kahtlusi, võib amet nõuda kõikide tõendavate dokumentide edastamist.
Nõutud tõendavate dokumentide esitamine on lepingujärgsete kohustuste lahutamatu osa ning ühe või mitme dokumendi esitamatajätmine võib kaasa tuua nõude hüvitada vastavad kulutused.
25 000 eurot ületavate allhankelepingute ja arvete koopiad tuleb saata koos lõpparuandega.
Seadmete ja teenuste ostmise korral enam kui 25 000 euro eest tuleb hankida olenemata eelarverubriigist hinnapakkumine vähemalt kolmelt tarnijalt.

II LISA. TULEMUSTE LEVITAMINE JA KASUTAMINE

PRAKTILINE JUHEND TOETUSESAAJATELE

SISSEJUHATUS

Tulemuste levitamisele ja kasutamisele keskenduv tegevus on viis, kuidas tutvustada programmi Erasmus+ projekti osana tehtud tööd. Tulemuste, saadud õppetundide ja järelduste jagamine väljaspool osalevaid organisatsioone võimaldab laiemal avalikkusel osa saada tööst, mille jaoks on eraldatud ELi rahalisi vahendeid, ning samuti edendada organisatsiooni jõupingutusi liikumisel programmi Erasmus+ eesmärkide saavutamise poole, mille puhul peetakse väga oluliseks programmi ja poliitika vahelist seost. Seepärast on iga programmi raames toetatav projekt samm, millega liigutakse lähemale programmis kindlaks määratud üldeesmärkidele parandada ja ajakohastada haridus-, koolitus- ja noortesüsteeme.

Levitamistegevused on projektide lõikes erinevad. Oluline on kaaluda, mis liiki levitamistegevus igale osalevale organisatsioonile sobib. Väiksemates projektides osalevad partnerid peaksid levitama ja kasutama tulemusi vastavalt oma tegevuse tasemele. Õpirände projekti puhul kaasnevad levitamistegevusega teistsugused nõuded kui partnerlusprojekti puhul. Levitamis- ja kasutamistegevuse ulatus suureneb koos projekti mahu ja strateegilise tähtsusega. Taotlejatel palutakse selgitada taotluse esitamisel oma levitamis- ja kasutamistegevusega seotud kavatsusi/kavasid ning kui projekti saadab edu, peavad nad need ka ellu viima.

1. jaos on määratletud mõned põhimõisted ning on selgitatud, mida on võimalik tulemuste levitamise ja kasutamisega saavutada ning kuidas need tegevused aitavad liikuda projekti üldeesmärkide poole.

2. jaos on visandatud nõuded, mida kohaldatakse programmi Erasmus+ toetusesaajate suhtes seoses tulemuste levitamise ja kasutamisega.

1. PROJEKTI TULEMUSTE LEVITAMINE JA KASUTAMINE: MIDA, MIKS, KES, MILLAL, KUS JA KUIDAS?

MIDA TÄHENDAB TULEMUSTE LEVITAMINE JA KASUTAMINE?

Levitamine tähendab ulatuslikku edasiandmist. Programmi Erasmus+ puhul tähendab see projektiga saavutatud edu ja tulemusi käsitleva teabe levitamist nii palju kui võimalik. Projektist teavitamine avaldab tulevikus mõju teistele organisatsioonidele ja aitab parandada projekti ellu viivate organisatsioonide mainet. Tulemuste edukaks levitamiseks tuleb kavandada projekti elluviimise alguses asjakohane protsess. Kavandamine peaks hõlmama seda, miks, mida, kuidas, millal, kellele ja kus nii rahastamisperioodi jooksul kui ka selle lõppedes levitada.

Kasutamine tähendab millegi kasutusele võtmist ja sellest kasu saamist. Programmi Erasmus+ puhul tähendab see rahastatava tegevuse potentsiaali maksimeerimist, nii et selle tulemusi kasutataks ka pärast projekti lõppemist. Tuleks märkida, et projekt viiakse ellu osana rahvusvahelisest programmist, millega püüeldakse elukestva õppe poole ning toetatakse hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas Euroopa poliitikat. Tulemused tuleks kujundada nii, et neid oleks võimalik kohandada teiste sidusrühmade vajadustele, kanda üle uutesse valdkondadesse, säilitada pärast rahastamisperioodi lõppemist või kasutada tulevase poliitika ja tavade mõjutamiseks.

MIDA MÕELDAKSE VÄLJENDIGA „TEGEVUSE TULEMUSED"?

Tulemused on rahastatava Euroopa meetme või projekti tagajärjed. Tulemuste liik on sõltuvalt projekti liigist erinev. Tulemused võivad olla ligipääsetavad, nagu õppekavad, õpingud, aruanded, materjalid, üritused või veebisaidid, ent tulemused võivad tähendada ka projekti kaasatud osalejate, partnerite või muude sidusrühmade teadmisi ja kogemusi.

MIDA TÄHENDAVAD MÕJU JA JÄTKUSUUTLIKKUS?

Mõju on ellu viidud meetme ja selle tulemuste muutust esile kutsuv toime inimestele, tavadele, organisatsioonidele ja süsteemidele. Tulemuste levitamise ja kasutamise kavad aitavad maksimeerida välja töötatud meetmete toimet, nii et need mõjutavad vahetuid osalejaid ja partnereid aastaid. Kaaluda tuleks ka kasu, mis tõuseb teistele sidusrühmadele, et mõju oleks suurem ja projekti saaks võimalikult hästi ära kasutada.

Jätkusuutlikkus on projekti võime püsida elujõuline ja kasutada oma tulemusi ka pärast rahastamisperioodi lõppu. Jätkusuutlikkuse korral saab projekti tulemusi kasutada pikemas perspektiivis, näiteks nende turuleviimise, akrediteerimise või lõimimise teel. Kõik projekti osad ja tulemused ei pruugi olla jätkusuutlikud. Tulemuste levitamist ja kasutamist on oluline käsitleda protsessina, mis ulatub projekti kestusest kaugemale, tulevikku.

MILLISED ON TULEMUSTE LEVITAMISE JA KASUTAMISE EESMÄRGID?

Tulemuste levitamise ja kasutamise esimene eesmärk on jaotada laiali ja juurutada projekti tulemused. Teine eesmärk on aidata kujundada ja rakendada riikide ja Euroopa strateegiaid ja süsteeme. Toetusesaajad peaksid välja töötama oma viisi, kuidas see eesmärk saavutada. Tulemuste levitamise ja kasutamisega seotud ideede väljaarendamine on oluline iga programmi Erasmus+ raames rahastatava projekti jaoks. Levitamis- ja kasutamistegevuse liik ja intensiivsus peaks olema siiski proportsionaalne ning kohandatud vastavalt konkreetsetele vajadustele ja välja töötatud projekti liigile. Arvesse tuleks võtta muu hulgas seda, kas projekt on protsessikeskne või suunatud käegakatsutavatele tulemustele, kas projekt on eraldiseisev või osa suuremast algatusest, kas selle on välja töötanud suured või väikesed osalevad organisatsioonid jne. Osalevad organisatsioonid peaksid arutama tegevuse/kava eesmärke ning valima välja parimad meetmed ja käsitlusviisid. Samuti peaksid nad jagama ülesanded partnerite vahel, võttes arvesse projekti eripärasid.

Struktureeritud koostöö projektide puhul, nagu strateegilised partnerlused, teadmusühendused, valdkondlike oskuste ühendused, sport, koostööpartnerlused ja suutlikkuse suurendamise projektid, peaks kvaliteetne tulemuste levitamise ja kasutamise kava sisaldama mõõdetavaid ja realistlikke eesmärke ja järgitavat ajakava ning selles peaksid olema ette nähtud meetmete võtmiseks vajaminevad vahendid. Projekti tulemuste kasutamist aitab suurendada ka sihtrühmade kaasamine tegevusse. Oluline on paika panna õige strateegia, sest see on peamine viis, kuidas suhelda sihtrühmadega. Õpirände projektide puhul sellist nõuet ei kohaldata. Projekti korraldajaid kutsutakse siiski üles teavitama sellistes meetmetes osalejate õpitulemustest. Samuti peaksid nad julgustama osalejaid jagama liikuvusmeetmes osalemise käigus omandatut teistega. Veel üks eesmärk on tõsta programmi kvaliteeti, stimuleerides uuenduslikke projekte ja jagades parimaid tavasid.

Teabevahetus on lai mõiste. Lisaks projekti tulemuste levitamisele ja kasutamisele hõlmab see teavitamis- ja tutvustamistegevusi, et suurendada teadlikkust projekti meetmetest ja parandada nende nähtavust. Nendel tegevustel on sageli siiski väga keeruline selgelt vahet teha. Seepärast võib olla tõhusam kavandada olemasolevate ressursside parimaks ärakasutamiseks üldine strateegiline raamistik, mis hõlmab mõlemaid tegevusi. Tulemuste levitamine ja kasutamine peaks moodustama olulise osa ükskõik millisest projekti kestel toimuvast teabevahetusest.

MIKS ON OLULINE JAGADA PROJEKTI TULEMUSI? MILLINE ON LAIALDASEM KASU?

Põhjaliku tulemuste levitamise ja kasutamise kava väljatöötamine on kasulik nii toetusesaajale kui ka tema partneritele. Lisaks organisatsiooni maine tõstmisele võib levitamis- ja kasutamistegevus pakkuda sageli uusi võimalusi laiendada projekti ja selle tulemusi või arendada tuleviku tarvis välja uued partnerlused. Samuti võib tulemuste edukas levitamine ja kasutamine kaasa tuua tehtud töö välise tunnustamise, lisades sellele veelgi väärtust. Tulemuste jagamine võimaldab ka teistel programmi Erasmus+ tegevustest ja kogemustest kasu saada. Projektitulemused võivad olla teistele eeskujuks ja inspiratsiooniallikaks, näidates, mida on programmi raames võimalik saavutada.

Projektitulemuste levitamine ja kasutamine võib aidata kujundada tulevasi poliitikameetmeid ja tavasid. Toetusesaajate tegevus tulemuste levitamisel ja kasutamisel toetab avaramat eesmärki täiustada Euroopa Liidu süsteeme. Programmi Erasmus+ mõju mõõtmisel ei võeta arvesse mitte üksnes projektitulemuste kvaliteeti, vaid ka seda, mil määral neid tulemusi teatakse ja kasutatakse väljaspool projektipartnerlust. Jõudmine tõhusa levitamise kaudu võimalikult suure arvu potentsiaalsete kasutajateni aitab tagada investeeringutasuvuse.

Projektitulemuste levitamine ja kasutamine suurendab ka teadlikkust programmiga Erasmus+ pakutavatest võimalustest ning toob esile programmi raames toetatava tegevuse Euroopa lisaväärtuse. See võib aidata kaasa positiivse mulje tekkimisele avalikkuse seas ja ergutada laialdasemat osalemist selles uues ELi programmis. Väga oluline on kaaluda tulemuste levitamise ja kasutamise kava eesmärke. Need peaksid olema seotud projekti eesmärkidega kandmaks hoolt selle eest, et kasutatavad meetodid ja käsitlusviisid on asjakohased nii programmi Erasmus+ ja selle eesmärkide kui ka kindlaks tehtud sihtrühmade seisukohast. Tulemuste levitamise ja kasutamise eesmärk võib olla:

- suurendada teadlikkust;
- laiendada mõju;
- kaasata sidus- ja sihtrühmi;
- jagada lahendusi ja oskusteavet;
- mõjutada poliitikat ja tavasid;
- luua uusi partnerlusi.

MIDA ON VÕIMALIK LEVITADA JA KASUTADA?

Järgmine samm on kindlaks teha see, **mida** levitada ja kasutada. Projekti tulemused võivad olla oma olemuselt erinevad ning hõlmata nii konkreetseid (käegakatsutavaid) tulemusi kui ka projekti korraldajate ja tegevuses osalejate omandatud oskusi ja isiklikke kogemusi (käegakatsutamatud tulemused).

Käegakatsutavate tulemuste hulka võivad kuuluda näiteks:

- käsitlusviisid või mudelid probleemide lahendamiseks;
- praktilised vahendid või tooted, näiteks käsiraamatud, õppekavad, e-õppe vahendid;
- uurimisaruanded või uuringud;
- häid tavasid käsitlevad suunised või juhtumiuuringud;
- hindamisaruanded;
- tunnustamistõendid;
- uudiskirjad või infolehed.

Selleks et levitada kogemusi, strateegiaid, protsesse jms laialdasemalt, on soovitatav need dokumenteerida.

Käegakatsutamatute tulemuste hulka võivad kuuluda näiteks:

- osalejate, õppijate või töötajate omandatud teadmised ja kogemused;
- suurenenud oskused või saavutused;
- suurenenud kultuuriteadlikkus;
- parem keeleoskus.

Käegakatsutamatuid tulemusi on sageli keerulisem mõõta. Seda liiki tulemuste registreerimisel võivad abiks olla küsitlemised, küsimustikud, testid, vaatlused või enesehindamismehhanismid.

KES ON SIHTRÜHMAD?

Oluline on kindlaks määrata sihtrühmad – nii eri geograafilistel tasanditel (kohalikul, piirkondlikul, riiklikul, Euroopa tasandil) kui ka toetusesaaja oma valdkonnas (kolleegid, samas valdkonnas tegutsejad, kohalikud omavalitsused, muud sama liiki meedet ellu viivad organisatsioonid, võrgustikud jne). Tegevus ja edastatav teave peavad olema asjakohaselt kohandatud, võttes arvesse sihtrühmi, näiteks:

- projekti meetmete ja nende tulemuste lõppkasutajaid;
- asjaomase valdkonna sidusrühmi, eksperte või praktikuid ning muid huvitatud isikuid;
- kohaliku, piirkondliku ja Euroopa tasandi otsusetegijaid;
- ajakirjandust ja meediat;
- avalikkust.

Projektikavad peavad olema piisavalt paindlikud, et võimaldada projekti eri etappides kaasa lüüa teistel siht- ja sidusrühmadel. See aitab tagada olukorda, mille puhul projekti raames jätkatakse nende vajaduste arvessevõtmist. Nende osalemine rõhutab ka projekti potentsiaalset väärtust ning aitab levitada teavet teistele huvitatud isikutele üle terve Euroopa.

KUIDAS LEVITADA JA KASUTADA TULEMUSI?

Selleks et jõuda võimalikult suure arvu inimesteni, on soovitatav tõlkida võimalikult suur osa teabematerjalidest ja projekti väljunditest võimalikult paljudesse keeltesse. Nende keelte hulka võiksid kuuluda kõik partnerluse keeled ja inglise keel. Tõlkimise kulud võib vajaduse korral märkida toetustaotlusesse.

Tulemuste levitamiseks ja kasutamiseks on mitmeid eri viise. Kõrges hinnas on loovus ja värskete ideede väljapakkumine, et programm Erasmus+ ja selle tulemused saaksid tõeliselt silma paista. Toetusesaajad võivad kasutada:

- ELi levitamisplatvormi (vt allpool);
- projektile pühendatud või korralduslikke veebisaite;
- kohtumisi ja külaskäike peamiste sidusrühmade juurde;
- spetsiaalseid aruteluvõimalusi, nagu teavitamisüritused, õpikojad, seminarid, koolituskursused, näitused, esitlused või vastastikused hindamised;
- sihtotstarbelisi kirjalikke materjale, nagu aruanded, artiklid erialases ajakirjanduses, uudiskirjad, pressiteated, infolehed või brošüürid;
- audiovisuaalset meediat ja tooteid, nagu raadio, televisioon, Youtube, Flickr, videoklipid, netisaated või rakendused;
- sotsiaalmeediat;
- avalikke üritusi;
- projektiga seotud kaubamärkide ja logode tutvustamist;
- olemasolevaid kontakte ja võrgustikke.

Tulemuste kasutamise puhul on tähtis mõelda sellele, kuidas tulemused saavad kutsuda projekti, lõppkasutajate, asjaomases valdkonnas tegutsejate või poliitikakujundajate jaoks esile mingi muutuse. Kasutamismehhanismide hulka kuuluvad:

- osalevate organisatsioonide maine parandamine;
- teema, eesmärgi või töövaldkonnaga seotud teadlikkuse suurendamine;
- teiste toetajate või rahastajate rahalise toetuse suurenemine;
- poliitika ja tavade suurem mõjutamine.

MILLAL TULEKS LEVITAMIS- JA KASUTAMISTEGEVUST TEOSTADA?

Tulemuste levitamine ja kasutamine on programmi Erasmus+ projekti lahutamatu osa kogu projekti kestel: alates toetusesaaja esialgsest ideest, projekti elluviimise kestel ja isegi pärast Euroopa rahastamise lõppemist.
Koos kaasatud partneritega tuleb paika panna tegevuse ajakava ja eraldada piisavad eelarvevahendid. Ühtlasi tuleb selles kavas:

- leppida koos partneritega kokku realistlikes eesmärkides ja tähtaegades, et jälgida tehtavaid edusamme;
- viia levitamis- ja kasutamistegevus vastavusse projekti põhietappidega;
- pakkuda piisavat paindlikkust, et vastata sihtrühma vajadustele ning poliitikameetmete ja tavade ulatuslikumale arengule.

Mõned näited tegevuse kohta projekti eri etappidel:

- **ENNE** projekti elluviimist:
  - tulemuste levitamise ja kasutamise kava koostamine,
  - oodatava mõju ja väljundite määratlemine,
  - arupidamine selle üle, kuidas ja kelleni peaks tulemuste levitamise ja kasutamisega jõudma;

- projekti elluviimise **KESTEL**:
  - levitamisplatvormi ajakohastamine projekti ja selle tulemusi käsitleva värskeima teabega,
  - ühendusevõtmine asjakohaste meediaesindajatega, nt kohalikul või piirkondlikul tasandil,
  - korrapäraste ettevõtmiste (nt teavitamisüritused, koolitused, esitlused, vastastikused hindamised) korraldamine,
  - sihtrühmadele avalduva mõju hindamine,
  - teiste sidusrühmade kaasamine, et kanda tulemused üle lõppkasutajatele või uutesse valdkondadesse/poliitikameetmetesse;

- **PÄRAST** projekti elluviimist:
  - levitamistegevuse jätkamine (ülalkirjeldatud viisil),
  - tulevase koostöö tarvis ideede väljatöötamine,
  - saavutuste ja mõju hindamine,
  - ühendusevõtmine asjakohaste meediaesindajatega,
  - vajaduse korral ühendusevõtmine poliitikakujundajatega.

KUIDAS HINNATA EDUSAMME?

Protsessi oluline osa on mõju hindamine. Selle käigus hinnatakse saavutusi ja koostatakse soovitused edasiseks täiustamiseks. Eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude mõõtmiseks võib kasutada teatavaid näitajaid, mis aitavad hinnata tulemuslikkust. Näitajad võivad olla nii kvantitatiivsed, olles seotud numbrite ja protsendimääradega, kui ka kvalitatiivsed, keskendudes osalemise ja kogemuse kvaliteedile. Mõju mõõtmiseks võib kasutada ka küsimustikke, küsitlemisi, vaatlusi ja hinnanguid. Projekti eri tegevustega seotud näitajate kindlaksmääramine tuleks ette näha projekti alguses ja see peaks moodustama osa üldisest projekti tulemuste levitamise kavast.

Mõned näited:

- projekti korraldajate veebisaidiga seotud faktid ja näitajad (ajakohastamine, külastamiste arv, konsulteerimine, ristviited);
- peamiste sidusrühmadega toimuvate kohtumiste arv;
- aruteludesse ja teavitamisüritustesse (õpikojad, seminarid, vastastikused hindamised) kaasatud osalejate arv;
- toodete valmistamine ja ringlus;
- meediakajastus (artiklid erialases ajakirjanduses, uudiskirjad, pressiteated, intervjuud jne);
- nähtavus sotsiaalmeedias ja veebisaidi atraktiivsus;
- osalemine avalikel üritustel;
- sidemed olemasolevate võrgustike ja riikidevaheliste partneritega; teabe ja oskusteabe edastamine;
- mõju kohalikele, riiklikele ja ELi poliitikameetmetele;
- tagasiside lõppkasutajatelt, teistelt sidusrühmadelt, asjaomases valdkonnas tegutsejatelt, poliitikakujundajatelt.

2. TULEMUSTE LEVITAMISE JA KASUTAMISEGA SEOTUD NÕUDED

ÜLDISED KVALITATIIVSED NÕUDED

Sõltuvalt meetmest peavad programmi Erasmus+ raames toetuse taotlejad kaaluma levitamis- ja kasutamistegevust taotluse esitamise etapis, oma meetme elluviimise ajal ja pärast meetme elluviimise lõppemist. Käesolevas jaos antakse ülevaade programmi Erasmus+ ametlikes dokumentides sätestatud põhinõuetest.

Tulemuste levitamine ja kasutamine on üks toetuse määramise kriteeriumidest, mis võetakse aluseks taotluse hindamisel. Sõltuvalt projekti liigist antakse sellele taotluse hindamisel erinev kaal.

- Õpirände projektide puhul tuleb taotlusvormis loetleda kavandatud levitamistegevused ja kindlaks teha potentsiaalsed sihtrühmad.
- Koostööprojektide puhul nõutakse ja hinnatakse täiendavalt üksikasjalikku ja ulatuslikku kava, milles kirjeldatakse eesmärke, vahendeid ja tulemusi. Ehkki üldjuhul võtab levitamise ja kasutamise koordineerimisega seotud vastutuse kogu projekti vältel enda kanda üks partner, tuleks vastutus elluviimise eest jagada kõikide partnerite vahel. Sellesse tegevusse kaasatakse vastavalt projekti vajadustele ja oma rollidele kõik partnerid.

Igat liiki projektide puhul tuleb lõppetapis anda aru tegevusest, mis on toimunud tulemuste jagamiseks osalevates organisatsioonides ja neist väljaspool.

PROGRAMMI ERASMUS+ NÄHTAVUS

PROGRAMMI LOGO

Toetusesaajad on kohustatud kasutama iga programmi Erasmus+ toetuse abil valminud väljaande, plakati, seadeldise jms puhul programmi ametlikku logo ja graafikat. Selle nõude järgimatajätmise korral võidaks vähendada toetuse lõppsummat.

Kogu vajaliku teabe leiab veebisaidilt
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/graphics/identity_en.htm.

KIRJALIK OSUTAMINE

Toetusesaajad on kohustatud tunnistama avalikult Euroopa Liidult toetuse saamist.
Eelistatuim viis ELilt saadud rahalistele vahenditele viitamiseks on kirjutada teabematerjalile, millel kasutatakse ELi embleemi, embleemi kõrvale sõnad „ELi kaasrahastav projekt". Teksti paigutuse kohta ELi embleemi suhtes ei ole konkreetseid ettekirjutisi, kuid see ei tohiks embleemiga mingil moel kattuda.

Täiendavad nõuded ja näited leiab aadressilt
http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_et.pdf.

PROGRAMMI ERASMUS+ LEVITAMISPLATVORMI KASUTAMINE

Programmi Erasmus+ jaoks loodud uus platvorm pakub ulatusliku ülevaate programmi alusel rahastatavatest projektidest ja toob välja parimad tavad. Platvormi kaudu tehakse kättesaadavaks ka rahastatud projekti tulemuseks olevad tooted / tehtud töö viljad / intellektuaalsed väljundid.

Head tavad valib igal aastal välja asjaomane riiklik büroo ja Euroopa tasandil rakendusamet.

Uuel platvormil on mitu erinevat otstarvet:

- projektide andmebaas (projektide kokkuvõtted, URLi lingid jne);
- projektide tulemuste andmebaas, millega antakse lõppkasutajatele ja praktikutele juurdepääs projekti peamistele tulemustele;
- igal aastal riigi ja Euroopa tasandil välja valitavate parimate tavade tutvustamine programmi Erasmus+ toetusesaajate seas.

Toetusesaajad peavad esitama enamiku programmi Erasmus+ projektide kohta taotluse esitamise etapis projekti kirjeldava ingliskeelse kokkuvõtte.

Projekti kokkuvõte on väga oluline, sest sellega edastatakse avalikkusele projekti kirjeldus. Seepärast tuleks see koostada lihtsas keeles, kasutades selget stiili, et projekti tegelikust sisust oleks võimalik kiiresti aru saada ka kõrvalseisjatel.
Kokkuvõte peab hõlmama järgmiseid elemente: projekti kontekst/taust, projekti eesmärgid, osalejate arv ja profiil, tegevuse kirjeldus, projekti elluviimisel kasutatav metoodika, kavandatavate tulemuste ja mõju lühikirjeldus ning võimalik pikemaajaline kasu.

Programmi Erasmus+ levitamisplatvormiga on võimalik tutvuda aadressil http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/.

III LISA. PÕHIMÕISTETE SÕNASTIK

Ainepunkt	Üksikisiku õpitulemuste hindamise ühik, mida on võimalik koguda kvalifikatsiooni omandamisel või kanda üle teistesse õppeprogrammidesse või kvalifikatsioonidele.
Ainepunktide omandamisega seotud liikuvusperiood	Piiratud kestusega õppe- või praktikaperiood, mis veedetakse saatvas haridusasutuses käsil olevate õpingute raames välismaal eesmärgiga koguda ainepunkte. Pärast liikuvusetappi naasevad üliõpilased oma haridusasutusse, et jätkata oma õpinguid.
Akrediteerimine	Protsess, millega tagatakse, et organisatsioonid, kes soovivad saada programmi Erasmus+ meetme alusel rahalist toetust, vastavad teatavatele kvaliteedinõuetele või eeltingimustele, mille Euroopa Komisjon on konkreetse meetme puhul kindlaks määranud. Sõltuvalt meetme liigist või taotluse esitava organisatsiooni asukohariigist korraldab akrediteerimise rakendusamet, riiklik büroo või SALTO teabekeskus. Akrediteerimisprotsess on kehtestatud organisatsioonidele, kes soovivad osaleda kõrgharidusprojektides (sh õpirände projektides) või noorte valdkonna liikuvusmeetmetes.
Ametiprofiil	Konkreetse ameti puhul tavaliselt asjakohaste oskuste, pädevuste, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogum.
Asutatud	Mõiste on seotud organisatsiooni või asutusega, mis vastab teatavatele riigi kehtestatud tingimustele (üksuse registreerimise, kinnitamise, avalikustamise jms kohta), mis võimaldab asjaomase riigi ametiasutusel sellist organisatsiooni või asutust ametlikult tunnustada. Mitteametliku noorterühma puhul võetakse programmi Erasmus+ toetuse saamise õiguse kaalumisel arvesse rühma ametliku esindaja seaduslikku elukohta.
Avatud koordinatsiooni meetod	Valitsustevaheline meetod, millega luuakse koostööraamistik liikmesriikide vahel, kelle riigisisest poliitikat saab seeläbi suunata teatavate ühiseesmärkide suunas. Käesoleva programmi elluviimisel kohaldatakse avatud koordinatsiooni meetodit hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas.
Avatud litsents	Vahend, mille abil töö omanik annab kõigile loa oma tööd kasutada, jagada ja kohandada. Litsents on seotud konkreetse tööga. Avatud litsents ei tähenda autoriõiguste või intellektuaalomandiõiguste ja sellega seotud hüvede üleandmist.
Diplomilisa	Kvalifikatsiooni tõendava ametliku dokumendi lisa, mille eesmärk on anda läbitud õpingute kohta üksikasjalikumat teavet ja mis on koostatud kõrgharidust tõendavale diplomile lisatava rahvusvaheliselt tunnustatud dokumendi vormis, milles esitatakse diplomiomaniku läbitud õpingute laadi, taseme, konteksti, sisu ja staatuse standardne kirjeldus. Kõrgkoolid koostavad selle vastavalt Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu ja UNESCO kokku lepitud standarditele. Diplomilisa on osa Europassist (vt allpool). Ühise rahvusvahelise õppeprogrammi puhul on soovitatav anda välja ühine diplomilisa, mis hõlmab kogu programmi ja mille on kinnitanud kõik asjaomast kraadi andvad ülikoolid.

ECTS (Euroopa ainepunktisüsteem)	Õppimis-, õpetamis- ja hindamisprotsesside läbipaistvusel põhinev õppijakeskne süsteem ainepunktide kogumiseks ja ülekandmiseks. Süsteemi eesmärk on hõlbustada kvalifikatsioonide ja õppeperioodide tunnustamise kaudu õppeprogrammide ja õppijate liikuvuse kavandamist, elluviimist ja hindamist. See on süsteem, mis aitab välja töötada, kirjeldada ja pakkuda õppeprogramme ning anda kõrghariduse kaudu omandatavaid kvalifikatsioone. ECTSi kasutamine kooskõlas tulemustepõhiste kvalifikatsioonide raamistikega muudab õppeprogrammid ja kvalifikatsioonid läbipaistvamaks ja hõlbustab kvalifikatsioonide tunnustamist.
ECVET (Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem)	Süsteem, mille eesmärk on hõlbustada teises riigis viibimise ajal või mõnes muus olukorras omandatud tööga seotud oskuste ja teadmiste valideerimist, tunnustamist ja koondamist. ECVETi eesmärk on Euroopa erinevate kutsehariduse ja -koolituse süsteemide ja nende kvalifikatsioonide parem kokkusobivus. See peaks andma tehnilise raamistiku, et kirjeldada kvalifikatsioone õpitulemuste ühikute abil, ning see hõlmab hindamis-, ülekandmis-, koondamis- ja tunnustamismenetlusi.
Elukestev õpe	Igasugune elu kestel läbitav üldharidus, kutseharidus ja -koolitus, mitteformaalne ja informaalne õppimine, mille tulemusel paranevad teadmised, oskused ja pädevused või ühiskonnas osalemine isiklikul, kodanikuks olemisega seotud, kultuurilisel, ühiskondlikul ja/või tööhõivealasel tasandil, sealhulgas nõustamis- ja juhendamisteenuste osutamine.
EQAVET (Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas)	Poliitikakujundajatele ette nähtud võrdlusvahend, mis põhineb eesmärkide püstitamist ja kavandamist, rakendamist, hindamist ja läbivaatamist hõlmaval neljaetapilisel kvaliteeditsüklil. See on riikide valitsuste sõltumatust austav vabatahtlik süsteem, mida peaksid kasutama avaliku sektori asutused ja muud kvaliteedi tagamisse kaasatud organid.
EQF (Euroopa kvalifikatsiooniraamistik)	Euroopa ühine võrdlusvahend, mis toimib eri haridus- ja koolitussüsteemide ja nende eri tasandite vahelise tõlgendusvahendina. Selle eesmärk on parandada kogu Euroopas kvalifikatsioonide läbipaistvust, võrreldavust ja ülekantavust, edendades töötajate ja õppijate liikuvust ning hõlbustades nende elukestvat õpet, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovituses 2008/C 111/01.
Erasmuse kõrgharidusharta	Euroopa Komisjoni antud akrediteering, mis annab programmiriikide kõrgkoolidele õiguse esitada programmi Erasmus+ raames toetustaotlus ning osaleda programmi õppimis- ja koostöömeetmetes. Hartas on kirjeldatud põhimõtteid, millest kõrgkool peab kvaliteetse õpirände ja koostöö korraldamisel ja elluviimisel kinni pidama, ning sõnastatud nõuded, mida kõrgkool nõustub täitma, et tagada kvaliteetsed teenused ja menetlused ning usaldusväärse ja läbipaistva teabe andmine.
Erivajadustega isikud	Potentsiaalsed osalejad, kelle füüsiline, vaimne või tervislik seisund on selline, et nende osalemine projektis/liikuvusmeetmes ei ole ilma täiendava rahalise toetuseta võimalik.
ESCO (mitmekeelne oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator)	Selle abil tehakse 25 Euroopa keeles kindlaks ja liigitatakse ELi tööturu ning hariduse ja koolituse seisukohast olulised oskused ja pädevused, kvalifikatsioonid ja ametid. Süsteemis esitatakse ametiprofiilid, millega näidatakse ära ametite, oskuste, pädevuste ja kvalifikatsioonide vahelised seosed. ESCO on välja töötatud avatud IT-formaadis ja on kõigile tasuta kasutamiseks kättesaadav.
Ettevõte	Ükskõik milline majandustegevusega tegelev üksus, olenemata selle suurusest ja õiguslikust vormist ning majandussektorist, milles üksus tegutseb.
Euroopa arengukava	Koolide ja täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonide jaoks on see dokument, milles on visandatud asutuse/organisatsiooni vajadused seoses kvaliteedi arendamise ja rahvusvahelistumisega ning see, kuidas kavandatavad Euroopa meetmed vastavad nendele vajadustele. Euroopa arengukava on koolide ja täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonide jaoks, kes taotlevad 1. põhimeetme raames toetust töötajate õpirände tarvis, osa taotlusvormist.

Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon	Valitsusväline organisatsioon, mis: 1) tegutseb ametlikult tunnustatud struktuuri raames, mis koosneb a) Euroopa asutusest/sekretariaadist (taotleja), mis on taotluse esitamise kuupäevaks tegutsenud seaduslikult mõnes programmiriigis vähemalt ühe aasta, ja b) Euroopa asutuse/sekretariaadiga õiguslikult seotud riiklikest organisatsioonidest/filiaalidest vähemalt kaheteistkümnes programmiriigis; 2) tegutseb hariduse valdkonnas ning korraldab tegevusi, millega aidatakse ellu viia ELi noorsoostrateegia tegevusi; 3) kaasab organisatsiooni haldamisse ja juhtimisse noori.
Europass	Viit eri dokumenti sisaldav portfell ja elektrooniline kaust, mille eesmärk on koondada kausta omaniku kõikide aja jooksul kogunenud õpisaavutuste, ametlike kvalifikatsioonide, töökogemuse, oskuste ja pädevuste kirjeldused. Need dokumendid on Europassi CV, Europassi diplomilisa, Europassi sertifikaadilisa, Europassi liikuvuse dokument ja Europassi keelepass. Europass sisaldab ka Euroopa oskuste passi – kasutajakeskset elektroonilist toimikut, mis aitab dokumentide omanikul koostada moodulipõhiselt ülevaade oma oskustest ja kvalifikatsioonidest. Europassi eesmärk on hõlbustada liikuvust ning parandada Euroopas töö- ja elukestva õppe väljavaateid.
Informaalne õppimine	Töö-, pere- või puhkeajaga seotud igapäevategevustest õppimine, mis ei ole korraldatud ega struktureeritud (eesmärkide, õppeaja korralduse ja õpitoe näol) ja mis ei pruugi olla õppija seisukohast ette kavatsetud.

Kaasrahastamine	Kaasrahastamise põhimõte tähendab seda, et osa ELi toetatava projekti kuludest peab kandma toetusesaaja või et need tuleb katta muude välisvahenditega kui ELi toetus.
Kolmas õppetsükkel	Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku kolmas tasand, milles kõrghariduse eest vastutavad ministrid leppisid Bologna protsessi raames kokku oma 2005. aasta mais Bergenis toimunud kohtumisel. Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku kolmanda õppetsükli kirjeldus vastab EQFi 8. taseme õpitulemuste kirjeldusele.
Kombineeritud õpe	Õppemeetod, mis puhul kombineeritakse erinevaid õppimise viise. Mõistet kasutatakse sageli konkreetsemalt viitamiseks kursustele, kus kasutakse õpetamisel kõrvuti näost-näkku toimuvaid õpikodasid või seminare ning veebipõhist kaugõppetehnoloogiat (internet, televiisor, konverentsikõned).
Konkursikutse	Komisjoni poolt või nimel avaldatav kutse esitada kindlaks määratud tähtajaks meedet käsitlev ettepanek, mis vastab püüeldavatele eesmärkidele ja kehtestatud tingimustele. Konkursikutsed avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* (C-seerias) ja/või komisjoni, riikliku büroo või rakendusameti asjakohastel veebisaitidel.
Konsortsium	Kahe või enama osaleva organisatsiooni koondumine projekti või mõne selle meetme ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning järelmeetmete võtmiseks. Konsortsium võib olla riiklik (st hõlmab samas riigis asutatud organisatsioone) või rahvusvaheline (hõlmab eri riikidest pärit osalevaid organisatsioone).
Kool	Asutus, mis pakub üld-, kutse- või tehnilist haridust ükskõik millisel tasandil alates alushariduse tasandist kuni keskhariduse tasandini. Palume tutvuda loeteluga asutuste kohta, mida määratletakse riikides koolidena. Lisateabe saamiseks võtke ühendust asjaomase riigi riikliku bürooga.
Koordinaator/ koordineeriv organisatsioon	Osalev organisatsioon, kes taotleb partnerorganisatsioonide konsortsiumi nimel programmi Erasmus+ toetust.
Kraadi omandamisega seotud liikuvusperiood	Õppeperiood, mis veedetakse välismaal eesmärgiga läbida kogu kraadi või tunnistuse saamiseks vajalik õpe sihtriigis/sihtriikides.
Kutseharidus ja -koolitus	Haridus ja koolitus, mille eesmärk on varustada inimesi konkreetse ameti puhul või laiemalt tööturul vajaminevate teadmiste, oskusteabe, oskuste ja/või pädevustega. Programmi Erasmus+ elluviimisel on kutsehariduse ja -koolituse meetmete all toetuskõlblikud projektid, millega keskendutakse kutsehariduse ja -koolituse alus- või täiendusõppele ja -koolitusele.
Kuu	Programmi Erasmus+ kontekstis ja toetuste arvutamisel võrdub üks kuu 30 päevaga.
Kvalifikatsioon	Hindamis- ja valideerimisprotsessi ametlik tulemus, milleni jõutakse juhul, kui pädev asutus otsustab, et isik on saavutanud teatavatele standarditele vastavad õpitulemused.
Kõrgharidussüsteemide ajakohastamise tegevuskava	Euroopa Komisjoni strateegia, mille eesmärk on toetada liikmesriikide reforme ja aidata saavutada kõrghariduse valdkonnas strateegia „Euroopa 2020" eesmärke. Peamised uues tegevuskavas kindlaks määratud tegevussuunad on järgmised: suurendada kõrgkoolilõpetajate arvu; parandada õpetamise ja teadlaste koolitamise kvaliteeti ja asjakohasust; varustada kõrgkoolilõpetajad teadmiste ja edasiantavate põhipädevustega, mida nad vajavad edu saavutamiseks suuri oskusi nõudvates ametites; anda üliõpilastele rohkem võimalusi omandada välismaal õppides või end koolitades lisaoskusi ning toetada piiriülest koostööd, et parandada kõrghariduse tulemuslikkust; tugevdada nn teadmiste kolmnurka, sidudes omavahel hariduse, teadustegevuse ja ettevõtluse; ning luua tipptaseme toetamiseks tõhusad juhtimis- ja rahastamismehhanismid.
Kõrgkool	Kõrgharidusasutus, mis annab vastavalt riigisisestele õigusaktidele või tavadele tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, olenemata sellest, millist nime selle asutuse puhul võidakse

	kasutada, või asutus, mis pakub vastavalt riigisisestele õigusaktidele või tavadele kolmanda taseme kutseharidust või -koolitust.
Liidu läbipaistvuse ja tunnustamise vahendid	Vahendid, mis aitavad sidusrühmadel mõista, hinnata ja vajaduse korral tunnustada õpitulemusi ja kvalifikatsioone kogu liidus.
Liikuvusleping/õppeleping	Saatva ja vastuvõtva organisatsiooni ning osalevate isikute vaheline leping, milles määratakse kindlaks liikuvusperioodi eesmärgid ja sisu, et tagada selle asjakohasus ja kvaliteet. Vastuvõttev organisatsioon võib kasutada lepingut ka alusena välismaal veedetava perioodi tunnustamisel.
Lühike õppetsükkel (või kõrgkoolide lühikursused)	Lühike õppetsükkel läbitakse enamikus riikides Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku esimese õppetsükli raames (ISCEDi 5. tase). Selle tsükli käigus kogutakse tavaliselt riiklikes kontekstides umbes 120 ECTSi ning tsükli läbimisel saadakse kvalifikatsioon, mida tunnustatakse madalamal tasandil kui kraad, mis omandatakse esimese õppetsükli lõppedes. Mõned programmid kestavad kauem kui kolm aastat, ent tavaliselt ei anna nad rohkem kui 180 ECTSi. Enamikus riikides saavad üliõpilased kasutada suuremat osa kõrgkoolide lühikursuste käigus teenitud ainepunktidest üleminekuks kraadiõppesse. Lühikese õppetsükli kirjeldus vastab EQFi 5. taseme õpitulemustele.
Meede	Programmi Erasmus+ tegevussuund või abinõu. Meetmed on näiteks hariduse, koolituse ja noorte valdkonna strateegilised partnerlused, Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad, valdkondlike oskuste ühendused jne.
Mitteametlikud noorterühmad	Vt mõiste „noorterühmad, mis tegelevad noorsootööga, ent mitte ilmtingimata mõnes noorteorganisatsioonis" määratlus.
Mitteformaalne õppimine	Õppimine kavandatud tegevuste kaudu (pidades silmas õppe-eesmärke ja õppeaja korraldust), mille puhul on olemas ka teatav õpitugi, ent mis ei ole formaalse haridus- ja koolitussüsteemi osa.
Mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimine	Protsess, mille raames volitatud organ kinnitab, et isik on saavutanud asjakohase standardi alusel mõõdetavad õpitulemused, ning mis koosneb järgmistest selgetest etappidest: 1. isiku konkreetsete kogemuste väljaselgitamine dialoogi käigus; 2. isiku kogemuste dokumenteerimine nende nähtavaks tegemiseks; 3. kõnealuste kogemuste ametlik hindamine ja 4. hindamistulemuste sertifitseerimine, mis võib viia osalise või täieliku kvalifikatsioonini.

Noored	Programmi Erasmus+ kontekstis mõistetakse noorte all isikuid vanuses 13–30 aastat.
Noorsootöötaja	Spetsialist või vabatahtlik, kes on seotud mitteformaalse õppimisega ning kes toetab noorte isiklikku sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut.
Noortega seotud meede	Kooliväline tegevus (nt noortevahetus, tegutsemine vabatahtlikuna või noortele mõeldud koolitus), milles osaleb noor kas üksinda või rühmas, eeskätt noorteorganisatsioonide kaudu, ja mida iseloomustab mitteformaalne lähenemine õppimisele.
Noortepass	Euroopa vahend, mille abil parandatakse programmi Erasmus+ raames toetatavates projektides osalevate noorte ja noorsootöötajate õpitulemuste tunnustamist. Noortepass hõlmab: a) tunnistusi, mille osalejad võivad saada programmi mitme meetme raames, ning b) kindlaksmääratud protsessi, millega aidatakse noortel, noorsootöötajatel ja noorteorganisatsioonidel kajastada programmi Erasmus+ projektiga noorte ja mitteformaalse õppimise valdkonnas saavutatud õpitulemusi. Ühtlasi on Noortepass osa Euroopa Komisjoni ulatuslikumast strateegiast, mille eesmärk on parandada mitteformaalse ja informaalse õppimise ning noorsootöö tunnustamist nii Euroopas kui ka sellest väljaspool.
Noorterühmad, mis tegelevad noorsootööga, ent mitte ilmtingimata mõnes noorteorganisatsioonis (ka mitteametlikud noorterühmad)	Rühm noori, kes ei moodusta asjaomase riigi õigusaktide kohaselt juriidilist isikut, tingimusel et nende esindajad on suutelised võtma rühma nimel endale õiguslikke kohustusi. Need noorterühmad võivad olla mõne programmi Erasmus+ meetme puhul taotlejad ja partnerid. Lihtsustamise otstarbel samastatakse need rühmad käesolevas juhendis juriidiliste isikutega (organisatsioonidega, asutustega jne) ning meetme puhul, milles neil on õigus osaleda, laieneb neile mõiste „programmi Erasmus+ osalevad organisatsioonid". Rühma peab kuuluma vähemalt neli noort ning nende vanus peab vastama programmis üldiselt osalevate noorte vanusele (13–30).
Osalejad	Programmi Erasmus+ kontekstis peetakse osalejateks isikuid, kes löövad projektis täiel määral kaasa ja kellele makstakse mõnel juhul osa Euroopa Liidu toetusest, mis on ette nähtud nende osalemiskulude (eeskätt reisi- ja elamiskulude) katmiseks. Programmi mõne meetme puhul (strateegiline partnerlus) tuleb seega vahet teha selle osalejate kategooria (otsesed osalejad) ja teiste projekti kaudselt kaasatud isikute (nt sihtrühmad) vahel.
Osalev organisatsioon	Programmi Erasmus+ projekti elluviimisel kaasa lööv organisatsioon või noorterühmitus. Sõltuvalt oma rollist projekti elluviimisel võivad osalevad organisatsioonid olla taotlejad või partnerid (määratletakse ka kaastaotlejatena, kui nad on ära märgitud toetustaotluse esitamise ajal). Kui projektile määratakse toetus, saavad taotlejatest toetusesaajad ja partneritest võivad saada kaastoetusesaajad, kui projekti rahastatakse toetuse kaudu, mis läheb jagamisele mitme toetusesaaja vahel.

Partner(organisatsioon)	Projekti kaasatud osalev organisatsioon, mis ei võta endale taotleja rolli.
Partnerriigid	Riigid, mis ei osale programmis Erasmus+ täiel määral, kuid mis võivad kaasa lüüa (partnerite või taotlejatena) programmi teatavates meetmetes. Programmi Erasmus+ partnerriikide loetelu on esitatud käesoleva juhendi A osa jaos „Kes võib osaleda programmis „Erasmus+?"
Partnerlus	Eri programmiriikide osalevate organisatsioonide omavaheline kokkulepe, mille eesmärk on viia ellu üleeuroopalisi ühistegevusi haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas või luua asjaomases valdkonnas ametlik või mitteametlik võrgustik, näiteks õpilaste ja nende õpetajate ühised õppeprojektid (õpilasvahetused ja pikaajaline individuaalne õpiränne), intensiivprogrammid kõrghariduses ning kohalike ja piirkondlike ametiasutuste vaheline koostöö piirkondadevahelise, sealhulgas piiriülese koostöö edendamiseks. Seda võidakse laiendada partnerriikide asutustele ja/või organisatsioonidele, et parandada partnerluse kvaliteeti.
Personal	Isikud, kes on kas kutsealaselt või vabatahtlikult kaasatud haridusse, koolitusse või noorte mitteformaalsesse õppimisse. Mõiste võib hõlmata õppejõude, õpetajaid, koolitajaid, koolijuhte, noorsootöötajaid ja õpetamisega mitteseotud töötajaid.
Praktika (tööpraktika)	Teatava perioodi veetmine teises riigis asuvas ettevõttes või organisatsioonis, et omandada tööturul vajaminevaid eripädevusi ja töökogemust ning parandada arusaamist asjaomase riigi majandus- ja sotsiaalkultuurist.
Programmiriigid	Programmis Erasmus+ täiel määral osalevad ELi riigid ja ELi mittekuuluvad riigid, kus on asutatud riiklik büroo. Programmi Erasmus+ programmiriikide loetelu on esitatud käesoleva juhendi A osa jaos „Kes võib osaleda programmis „Erasmus+?"
Projekt	Sidus kogum meetmetest, mida korraldatakse kindlaksmääratud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks.
Põhipädevused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovituses 2006/962/EÜ kirjeldatud peamiste teadmiste, oskuste ja suhtumiste kogum, mida kõik isikud vajavad selleks, et end teostada ja arendada, olla aktiivne kodanik, olla sotsiaalselt kaasatud ja osaleda töösuhtes.
Rahvasport	Organiseeritud sport, millega harrastussportlased tegelevad kohalikul tasandil, ning liikumisharrastus.
Rahvusvaheline meede	Programmi Erasmus+ kontekstis on see igasugune meede, millega on seotud vähemalt üks programmiriik ja vähemalt üks partnerriik.
Riikidevaheline meede	Kui ei ole märgitud teisiti, tähendab see igasugust meedet, millega on seotud vähemalt kaks programmiriiki.
Rühmajuht	Noorte liikuvusprojektide puhul on rühmajuht täiskasvanu, kes saadab noortevahetuses osalevaid noori, et tagada nende tõhus õppimine, kaitse ja turvalisus.
Saatev organisatsioon	Programmi Erasmus+ mõne meetme (eeskätt liikuvusmeetmete) raames on saatev organisatsioon osalev organisatsioon, kes saadab Erasmus+" projekti meetmes kaasa lööma ühe või mitu osalejat.
Saatvad isikud	Kõikides hariduse, koolituse ja noorte valdkondades kasutatava üldise mõistena isik, kes saadab liikuvusmeetme elluviimisel erivajadustega (nt puudega) osalejaid – õppijaid või töötajaid/noorsootöötajaid –, et tagada nende kaitse ning pakkuda tuge ja täiendavat abi. 1. põhimeetme kohase kutseharidus- ja -koolitusasutuste õppijate liikuvuse ja 2. põhimeetme kohase õpilaste lühiajalise liikuvuse puhul võib saatev isik olla ka täiskasvanu, kes saadab välismaal üht või mitut kutseharidus- või -koolitusasutuse õppijat või üldhariduskooli õpilast, et tagada nende kaitse ja turvalisus ning tõhus õppimine liikuvuskogemuse omandamise ajal.
Sotsiaalne ettevõte	Ettevõte – sõltumata õiguslikust vormist –, mis ei ole noteeritud reguleeritud turul direktiivi 2004/39/EÜ artikli 14 lõike 1 punkti 14 tähenduses ning: 1) mille peaeesmärk põhikirja või muude põhikirjajärgsete dokumentide

	kohaselt ei ole mitte omanikele, liikmetele ja osanikele kasumi teenimine, vaid mõõdetava positiivse sotsiaalse mõju saavutamine, mille käigus ettevõte: a) pakub innovaatilisi teenuseid või tooteid, mis annavad sotsiaalset kasu ja/või b) kasutab toodete valmistamisel või teenuste pakkumisel innovaatilist meetodit, mis kajastab tema sotsiaalset eesmärki; 2) mis kasutab oma kasumit esmajoones oma peaeesmärgi saavutamiseks ning on kehtestanud kasumi osanikele ja omanikele jagamiseks eelnevalt kindlaks määratud menetlused ja eeskirjad, mis tagavad, et kasumi mis tahes jaotamine ei takista peaeesmärgi saavutamist; 3) mida juhitakse ettevõtlikul, vastutustundlikul ja läbipaistval moel, eelkõige kaasates töötajaid, kliente ja/või sidusrühmi, keda tema äritegevus mõjutab.
Struktureeritud dialoog	Noorte ja noorteorganisatsioonidega peetav dialoog ning jätkuva ühise mõttetöö foorum, mille raames käsitletakse noorte valdkonnas tehtava üleeuroopalise koostöö prioriteete, rakendamist ja järelmeetmeid.
Taotleja	Toetustaotluse esitav osalev organisatsioon või mitteametlik rühmitus. Taotlejad võivad esitada taotluse kas individuaalselt või teiste projekti kaasatud organisatsioonide nimel. Viimati nimetatud juhul määratletakse taotlejat ka kui koordinaatorit.
(Taotluse esitamise) tähtaeg	Viimane päev taotluse esitamiseks riiklikule büroole või rakendusametile, et taotlust saaks lugeda toetuse saamise tingimustele vastavaks.
Tehniline viga	
Toetusesaaja	Kui projekt valitakse välja, saab taotluse esitajast programmi Erasmus+ toetuse saaja. Toetusesaaja sõlmib projekti välja valinud riikliku büroo või rakendusametiga toetuslepingu või teda teavitatakse toetuse määramise otsusest. Kui taotlus oli esitatud teiste osalevate organisatsioonide nimel, võivad partneritest saada kaastoetusesaajad.
Topeltkarjäär	Tippspordi treeningute ühendamine üldhariduse või tööga.
Topeltkraad / mitmekordne kraad	Vähemalt kahe (kahekordne) või rohkema (mitmekordne) kõrgkooli pakutav õppeprogramm, kus üliõpilane saab õppeprogrammi lõpetamisel igast osalevast õppeasutusest kraadi tõendava eraldi tunnistuse.
Tunnistus	Programmi Erasmus+ kontekstis on see dokument, mis antakse välja isikule, kes on lõpetanud hariduse, koolituse või noorte valdkonnas mõne õppimistegevuse. Selline dokument tõendab tegevuses osalemist ja vajaduse korral õpitulemusi.
Täiskasvanud õppija	Ükskõik milline isik, kes naaseb pärast formaalhariduse või -koolituse omandamist või sellest eemalejäämist mõne täiendusõppe (formaalse, mitteformaalse või informaalse) vormi juurde.
Täiskasvanuharidus	Täiskasvanutele pakutav igat liiki – formaalne, mitteformaalne, informaalne – haridus, v.a kutseharidus (ametialane täiendusõpe on lahti seletatud mõiste „kutseharidus ja -koolitus" all).
Täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioon	Ükskõik milline täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon.
Töökohal toimuv õpe	Õppemeetod, mis hõlmab teadmiste, oskuste ja pädevuste omandamist ülesannete täitmise ja nende analüüsimise kaudu kutsealases kontekstis, kas töökohas (nt vahelduvõpe) või kutseharidus- ja -koolitusasutuses.
Töövarjuna tegutsemine (praktiline õppimiskogemus)	Lühiajaline viibimine teise riigi partnerorganisatsioonis eesmärgiga end koolitada, jälgides selleks vastuvõtva organisatsiooni praktikute igapäevatööd, vahetades häid tavasid, omandades oskusi ja teadmisi ning/või luues osaleva vaatlemise kaudu pikaajalisi partnerlusi.

Vastuvõttev organisatsioon	Programmi Erasmus+ mõne meetme (eeskätt liikuvusmeetmete) raames on vastuvõttev organisatsioon osalev organisatsioon, kes võtab vastu ühe või mitu osalejat ja korraldab ühe või mitu programmi Erasmus+ projekti meedet.
Virtuaalne liikuvus	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil toetatavad meetmed, sealhulgas e-õpe, millega omandatakse või soodustatakse rahvusvahelisi koostöökogemusi õpetamise, koolitamise või õppimise kontekstis.
VKEd (väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad)	Ettevõtted (vt eespool esitatud määratlus), kus on alla 250 töötaja ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või mille aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.
Vähemate võimalustega isikud	Isikud, kes seisavad silmitsi teatavate tõketega, mis ei lase neil pääseda tulemuslikult ligi hariduse, koolituse ja noorsootöö valdkonnas pakutavatele võimalustele. Vähemate võimalustega isikute üksikasjalikuma määratluse leiab käesoleva juhendi A osa jaost „Võrdsus ja kaasatus".
Vääramatu jõud	Ettenägematu erandlik olukord või sündmus, mille üle osaleja ei oma kontrolli ning mis ei ole seostatav osaleja eksimuse või hooletusega.
Õpipoisiõpe	Õpipoisiõppe tüüpi kava on selline kutsehariduse ja -koolituse alusõppe vorm, kus ettevõttepõhine koolitus (praktilise töökogemuse omandamine töökohal) on vaheldumisi ühendatud üldhariduse omandamisega (teoreetilise/praktilise hariduse omandamine koolis või koolituskeskuses) ning mille edukal läbimisel omandatakse riiklikult tunnustatud kutsehariduse ja -koolituse alusõppe kvalifikatsioon.
Õpiränne	Füüsiline elama asumine elukohariigist erinevasse riiki selleks, et õppida, osaleda koolitusel või mitteformaalses või informaalses õppimises. See võib seisneda praktikas, õpipoisiõppes, noortevahetuses, vabatahtlikus töös, õpetamises või osalemises erialase arendamisega seotud tegevuses. Õpiränne võib hõlmata ettevalmistavaid tegevusi, nagu koolitus sihtriigi keeles, samuti lähetus- ja vastuvõtutegevusi ning jätkutegevusi.
Õpitulemused	Väljendavad teadmiste, oskuste ja pädevustena määratletuna seda, mida õppija õppeprotsessi lõppedes teab, millest ta aru saab ja mida ta teha suudab.
Äriühing	Tsiviil- või kaubandusõiguse alusel asutatud juriidiline isik, sealhulgas ühistu, ning muu avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, välja arvatud mittetulunduslik juriidiline isik.
Ühetsüklilised õppeprogrammid	Lõimitud/pikad programmid, mis viivad välja kas esimese või teise tsükli kraadini ja mida mõnes riigis iseloomustab endiselt paremini programmi kestus aastates kui kogutud ainepunktide arv. Enamikus neist riikides on need väljapoole Bologna esimese tsükli mudelit jäävad programmid meditsiini, hambaravi, veterinaarmeditsiini, õenduse ja ämmaemanda õppe valdkonnas ning enamikul juhtudel hõlmavad need 1–8% üliõpilaskonnast. Reguleeritud kutseala omandamiseni viivad lõimitud programmid kestavad sõltuvalt asjaomasest reguleeritud kutsealast üldjuhul viis-kuus aastat (300–360 ECTSi ainepunkti).
Ühiskraad	Üks kraadi tõendav tunnistus, mis antakse ühise õppeprogrammi läbimisel. Tunnistusele peavad ühiselt alla kirjutama kaks või enam osalevat õppeasutust ja see peab saama ametliku tunnustuse kõikides osalevate õppeasutuste asukohariikides.
Ühisprogrammid	Ühiselt välja töötatud kõrgharidusprogrammid (õppe- või teadustöö valdkonnas), mida pakuvad ja tunnustavad täielikult kaks või enam haridusasutust. Ühisprogramme võidakse ellu viia ükskõik millisel kõrghariduse tasandil, st bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes. Ühisprogrammid võivad olla riiklikud (kui kõik osalevad ülikoolid on samast riigist) või riikidevahelised/rahvusvahelised (kui osalevate kõrgkoolide seas on esindatud vähemalt kaks eri riiki).

IV LISA. KASULIKUD VIITED JA KONTAKTANDMED

KASULIKUD VIITED

Nimetus	Veebisait
Strateegia „Euroopa 2020" ja HK 2020 sihttasemed ja näitajad	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/education_training
Haridust käsitlevad analüüsid (hõlmavad alusharidust ja lapsehoidu, koole, noori ja kõrgharidust ning mitmeid konkreetseid haridusvaldkondi)	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Haridust ja koolitust käsitlevad analüüsid (hõlmavad kõiki valdkondi)	http://www.oecd.org/education/
Haridust ja koolitust käsitlevad analüüsid (hõlmavad kõiki valdkondi)	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Diplomilisa näidis	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
ECTSi kasutusjuhend	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_et.htm http://www.ecvet-team.eu/
Ettevõtlusalast haridust käsitlev juhend koolidele	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/entredu-manual-fv_en.pdf
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_et.htm
Programmi Erasmus+ levitamisplatvorm	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
ELi oskuste ülevaade	http://euskillspanorama.cedefop.europa.eu
Europassi koduleht	https://europass.cedefop.europa.eu/et/home

Täiskasvanuhariduse Euroopa tegevuskava ja selles valdkonnas toimunud hiljutine areng	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_et.htm
Näitajad ja sihttasemed – haridus- ja koolitusaruanne	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Näitajad ja sihttasemed – ametlikud dokumendid	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_et.htm
Spordivaldkonna põhidokumentide andmebaas	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Euroopa noorsoopoliitika põhidokumendid (sh noorte valdkonnas tehtava Euroopa koostöö uuendatud raamistik)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Peamised poliitikaalgatused ja väljundid hariduses ja koolituses alates 2000. aastast – üldhariduspoliitika väljakujundamine	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_et.htm
Peamised poliitikaalgatused ja väljundid hariduses ja koolituses alates 2000. aastast – kõrghariduspoliitika väljakujundamine	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_et.htm
Avatud haridusruum – innovaatilised õpetamis- ja õppimismeetodid kõigile uute tehnoloogiate ja avatud õppematerjalide kaudu (COM(2013)654)	http://ec.europa.eu/education/newtech/
Hariduse ümbermõtestamine: investeerimine oskustesse paremate sotsiaal-majanduslike tulemuste nimel	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/;jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bfT8dWYrdNQC!1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_et.htm
Majanduskasvu ja tööhõive toetamine – Euroopa kõrgharidussüsteemide ajakohastamise tegevuskava	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:ET:PDF
Brugge kommünikee Euroopa tõhustatud koostöö kohta kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas ajavahemikul 2011–2020	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Aruanne „Towards Greater Cooperation and Coherence in Enterpreneurship Education”	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/education-training-entrepreneurship/reflection-panels/files/entr_education_panel_en.pdf
Juhtalgatus „Noorte liikuvus”	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Noortepassi koduleht	https://www.youthpass.eu/et/youthpass

KONTAKTANDMED

Euroopa Komisjoni hariduse ja kultuuri peadirektoraat
http://ec.europa.eu/erasmus-plus/index_et.htm

Euroopa Komisjoni Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA)
http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Riiklikud bürood
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/national-agencies/index_et.htm